

EX LIBRIS
ALBRECHT
MENDELSSOHN
BARTHOLDY.

TAYLOR & INSTITUTION
DOMI NUS ILLU
MINA TIO MEA

8 [illegible] 3 [illegible]

HOMERI
CARMINA

CVM BREVI ANNOTATIONE

ACCEDVNT

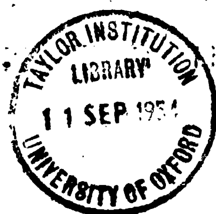
VARIAE LECTIONES ET OBSERVATIONES VETERVM GRAMMATICORVM CVM NOSTRAE AETATIS CRITICA

CVRANTE

C. G. HEYNE

TOMVS PRIMVS

LIPSIAE
IN LIBRARIA WEIDMANNIA
LONDINI
APVD I. PAYNE ET MACKINLAY
MDCCCII

HOMERI
ILIAS

CVM

BREVI ANNOTATIONE

CVRANTE

C. G. HEYNE

VOLVMEN PRIMVM

LIB. I—XII

LIPSIAE
IN LIBRARIA WEIDMANNIA
LONDINI
APVD I. PAYNE ET MACKINLAY
MDCCCII

GENIO

GEORGIAE AVGVSTAE

SACRVM.

PRAEFATIO.

In noua Homeri editione paranda, quid sequutus sim, in ipsa operis fronte exponendum mihi esse intelligo, idque eo magis, quo saepius ea de re monui, non recte de virorum doctorum opera in edendis antiquis scriptoribus posita iudicari posse, nisi et ipsi operae consilium certum ab initio apud se constitutum habuerint, et ii, qui de ea iudicant, illud satis perspectum habeant. Exponam igitur, quam breuissime fieri poterit, primo, *consilium, quod mihi in hac Homeri editione propositum habuerim*, tum, *a quibus initiis et caussis omnis haec opera profecta sit:* quae res ad iudicium recte ferendum haud dubie cognitu necessaria est; subiiciam iis *recensum subsidiorum, quibus instructus hanc ipsam operis formam amplexus sim.* His expositis, si aequos iudices nactus fuero, haud vereor, ne operam meam aut temere susceptam, aut omni vtilitate destitutam, aut in iis, quae desiderari poterunt, venia indiguam esse pronuntient. Intelligent quoque

ii, qui me hoc demum aetatis gradu ad hanc operam descendisse mirabuntur, ipsis rerum euentis protractam esse operam ante multos annos susceptam, quam equidem viro alicui docto, iuuenta florenti, ardua conanti, meque ipso necessariis litteris melius instructo, lubenter reliquissem, si ille se mihi circumspicienti obtulisset.

I. *Consilium* igitur, *huic operae in Homero edendo propositum*, fuisse profiteor fere hoc: vt, praeter illa, quae omnium auctorum classicorum editionibus sunt communia, in lectione et interpretatione recte constituenda, sub adspectum adducerem ea, quae et veteres et recentiores in Homerum commentati sunt vtiliter; leuioribus quidem saltem verbo memoratis, grauioribus considerate expositis; cum tamen in Homero multo magis de veterum, grammaticorum inprimis, curis iudiciisque, quaenam illa fuerint, quaeratur: studium adhibendum esse visum est, vt omnis haec grammaticorum doctrina, ex Scholiorum, Glossariorum et Commentariorum farragine conquisita, iisque quae ad poetam haud spectarent, liberata, vno obtutu facile comprehendi possit; ita, vt tandem de eorum meritis recte pronuntiare liceret. Recentiorum autem studia in Homericam poesin,

cum ea, quae ad criticen et interpretationem grammaticam ſpectant, tum illa altera, quae in poeſi ipſa, carminis conſilio, indole ac praeſtantia, verſata ſunt, quandoquidem non minus ſunt illuſtria, id mihi agendum inprimis eſſe perſpexeram, vt ea cum conſilii ſumma coniungerem, iudiciumque meum qualecunque ſubiungerem.

II. Quae cum animo meo tanquam *deſignata* et *informata* haberem: in *modo et ratione exſequendi* et cogitata perficiendi quot quantaeque ſe offerrent difficultates, ſalebrae ac moleſtiae, haud me latebat. *) Erat quoque ante oculos poſita immenſa rerum tractandarum copia, latiſſimus litterarum campus, qui mihi emetiendus eſſet, tum multa illa, quae mihi aut deeſſent aut vix bene parari poſſent aliis curis diſtricto. Conſtitutum itaque apud me habebam, vt non niſi cum alio viro docto partitis operae vicibus ſtudium huic conſilio exſequendo addicerem. Vt vero de his quae dicenda ſunt perſpicue ſatis exponi a me poſſit, redeundum mihi eſ-

*) Me mature ſatis de iis, quae in noua editione Homeri deſiderari poſſint, deliberaſſe, me ipſum edocuit inſpecta, dum haec ſcribebam, iterum Epiſtola ad Tychſium noſtrum, praefixa Commentationi de Quinti Smyrnaei carmine. (1783)

ſe video ad ea tempora, quibus huius consilii tanquam ſemina iacta ſunt.

III. Superſtite adhuc Erneſtio, venerabili ſene; exceſſit autem ille ex viuis anno ſuperioris ſaeculi LXXXI fere exeunte; compellabar partim ab eo, partim a redemtore editionis Homeri Erneſtinae, vt curam repetitae editionis, quam ille moliebatur, ſuſciperem; eam recipere recuſaui, cum editio Clarkiana, cura Erneſtii adornata, iis quidem temporibus, quibus parata fuerat, ſatis conuenire, noſtris autem deſideriis nullo modo ſatisfacere poſſet: nam per XX annos inde ab editione Lipſienſi anno ſaeculi LIX, et multo magis ab anno inde XXIX, quo Clarkiana editio prodire coepit, litteraturae graecae mirum eſſe, quanta incrementa facta ſint; vt autem Homeri recenſio et commentatio, quae exemplum, quod mente deſignatum haberem, aliquo modo adumbraret, pararetur, mihi quidem ingenium et doctrinam, et, quo haec ſaltem parari poſſit, otium deeſſe, aliis occupationibus et curis, quibus tenerer, addicto. Iterum iterumque inde ab a. LXXIX compellatus circumſpexi ſocium operae, virum doctiſſimum *Sam. Frider. Nathan. Morum*, qui paratiſſima voluntate ſtudia ſua meis con-

iunxit, vere anni LXXXI. Conuenerat de partitione rerum agendarum: interea euocabatur vir integerrimus ad Professionem Theologiae in Vniuers. Lips. cum antea litteras graecas et latinas professus esset. Abiecto iam a me omni consilio, redemtor operis, Reich, industrius vir; egerat in decursu a. LXXXIII cum viro doctissimo, *Chr. Dan. Beckio*, vt in se reciperet partem curarum, quas Homerus exigeret; itaque, re comperta, litteris ad eum datis, promtissimam eius voluntatem expertus, variantis lectionis conquirendae curam ei mandaui, addita mox opera in Scholiis excerpendis collocanda, cui antea studium suum addixerat vir doctiss. *Chr. Fridr. Matthaei*, nunc Prof. gr. litt. in Vniuers. Wittenbergensi, tunc (a. LXXXIV) redux ex Moscouiensi Vniuersitate, mox ad alias curas euocatus. Beckio, viro praestantissimo, debitos refero permultos fasciculos locorum Homericorum in graecis scriptoribus excitatorum, quae ille enotarat; facile tamen expectari poterat, taedio victum, aliisque coeptis occupatum virum doctissimum operam hanc haud diu strenue prosequuturum esse. Tandem abdicauit se operae sub exitum a. XCII., seruata sibi cura Scholiorum, inque his codicis Lipsiensis, excerpendorum, quibus

Eustathium pro fundo substernere volebat; cuius specimen ad me missum peruenit anno XC.

IV. Ita me ab omni parte destitutum videns magni emissem, si totum hoc negotium edendi Homeri abiicere licuisset. Verum fides erat data Reichio, qui interea exeunte anno LXXXVII fato functus est, et Weidmannianae officinae librariae heredibus; factae erant impensae in apparatus ad inceptum conquirendos; parata iam erant alia; itaque videndum mihi esse ratus, ne mihi ipse deessem, animum obfirmaui, et apud me consilium inii, quo modo omnem rem ita instruerem, vt a me vno ea ad qualemcunque euentum adduci posset; etsi nihil me eorum lateret, quae me a consilio auocare debebant, maxime is aetatis gradus, in quo iam tum eram constitutus, ipse loci munerisque rationibus aliisque laboribus ac curis oppressus, inprimis, quod tertia Virgilii editio me tum exercebat; audendum tamen esse aliquid arbitratus, *) profligaui operam in noua Pindari recensione collocatam (XCVIII) et iis, quae iam antea ad Homerum paraue-

*) Saepe mihi versum δαιμόνι', οὔ σε ἔοικε, κακὸν Homericum inclamans: ὥς, δειδίσσεσθαι.

ram, ſub incudem reuocatis, ad Iliadem prelo parandam acceſſi. *)

V. Etenim per eos annos, in quibus de noua Homeri editione conſilia erant agitata, aliquot egregia adminicula fortuna aliqua propitia obtulerat. Reichius operam dederat, vt a magiſtratu Vratiſlauienſi, cuius promtiſſimam voluntatem ad litteras iuuandas alii quoque experti ſunt, codices Rhedigerianos ſex e Bibliotheca Eliſabetana impetraret, quorum notitiam Matthaei V. C. iam ſupra a me memoratus communicauerat. Miſſi hi codices ad me erant, anno LXXXVI. Recepit eorum conferendorum curam doctiſſ. vir Frid. *Iacobs*, Profeſſor Gymnaſii Gothani, qui mihi e tirocinio quod hic exegerat, innotuerat. Verum de his dicendi locus erit in adminiculorum recenſu.

VI. Anno LXXXVIII vir doctiſſimus *Matthaei*, Miſenae tum agens, benigne emenda obtulit nonnulla, quae inter ſubſidia critica Homericae recenſionis referri poterant: variam lectionem trium Codicum Moſquenſium, 1. Codicis Archiui actorum Imperii

*) Vel ſic tamen ſemper Diomedeum illud animo verſans et in votis habens: (K, 221.) ἀλλ' εἴ τις μοι ἀνὴρ ἅμ' ἕποιτο καὶ ἄλλος — quoniam σύν τε δύ' ἐρχομένω, καί τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν, ὅπως κέρδος ἔῃ.

cum regnis exteris, ſeu Collegii Imperialis, complectentis Jl. A ad Θ (I—VIII) vſ. 434. 2. Codicis S. Synodi Moſquenſis, cuius tantum fragmenta Jliados ſunt ſeruata, cum Scholiis: cuius notitiam vir doctiſſ. ipſe vulgauit in praefat. ad Syntipae fabulas (Lipſ. 1781. 8) vna cum Specimine Scholiorum ad Jl. Ω. 3. Codicis Archiui paullo ante memorati, qui complectitur libros Jliadis A ad Λ, 688 (lib. I—XI) 4. Codicis membranacei Bibliothecae S. Synodi, totius Odyſſeae. 5. Codicis, qui Hymnos Homericos comprehendit, in his Hymnum in Cererem, nunc in bibliotheca Leidenſi ſeruati. 6. Codicis Vratislauienſis Batrachomyomachiae. Vna cum his fragmenta Codicis in charta laeuigata, Saec. XIV vt aiunt; ſeruata in iis ſunt pars rhapſodiae Jliadis M, 61—467 O. P. Σ. T. (XII. XV. XVII. XVIII. XIX) cum Scholiis: poſtremo loco nominati libri T Scholia ipſe vulgauit Dresdae 1786.

VII. Eodem anno LXXXVIII deſideratiſſimum multisque votis expetitum opus tandem Venetiis prodiit: *Homeri Jlias* ad veteris codicis Veneti fidem recenſita cum Scholiis in eam antiquiſſimis *Io. Baptiſtae Caſp. d'Anſſe de Villoiſon* opera in lucem emiſſa; qua vir doctiſſimus immortaliter de ſtu-

diis noſtris meritus eſt. Harum copiarum, induſtriae noſtrae appoſitarum, adſpectu ſub eiusdem anni exitum fateor ſtudium meum ita eſſe incenſum, vt id, quod antea non niſi cunctanter et tantum non repugnanter imponi mihi paſſus eram onus, nunc promto et alacri animo ſubirem, et, etſi ſolus relictus, et viribus rei perficiendae imparibus, circumſpicerem tamen vias et modos, quibus deſtinata probabiliter exſequerer.

VIII. Quod vero animum etiam magis erexit et conatus firmauit, erat *exemplar Homeri Bentleii manu* verſatum et obſeruatis notatum, quod ſingulari aliquo beneficio Cantabrigia ad me miſſum meisque vſibus communicatum eſt M. Februario anno XC. Huius munificentiae, generoſis Britannorum animis digniſſimae, memoria praedicabitur, quamdiu Homerici ſtudii aliquis erit honos; debet ei opera mea ornamenta ſua, ſi qua in ea eminent, principe loco. Acceptum refero inſigne hoc de meis ſtudiis meritum viro doctiſſimo, *Thomae Burgeſs*, qui cum in praefat. ad Dawes Miſcell. crit. p. XXVI e MSta Homeri recenſione excerptum Bentleii Specimen digammi reſtituti appoſuiſſet, a me compellatus mea vota ad virum Summe Reuerendum Epiſcopum Sarisburienſem.

nunc Dunelmensem, detulerat; hic auctoritate sua impetrauit a Magistro Collegii Trinitatis Cantabrigiensis, in cuius Bibliotheca exemplar Bentleianum asseruatur, vt illud ad me mitteretur. Quo inspecto confirmatus est animus in iis, quae de antiquiore scriptura de digammo, vulgo Aeolico dicto, diuinaueram: qua de re in Excursu II ad lib. XIX p. 721 sq. a me actum est. Transmarina profectio libri huius omni pretio carioris feliciter exacta est vna cum reditu M. Octobri eiusdem anni. De Codice v. inf. IV. de *Subsidiis editionis.*

IX. *Carolum Townley*, virum elegantissimi iudicii et antiquitatis copiis exquisitissimis celebratissimum, audieram codicem Homeri seruare, inter antiquiores habitum; adii virum humanitatis insignis laude multorum vocibus commendatum, et notitiam aliquam codicis vt mihi mittendam curaret, modeste petii; quod non sperare ausus essem, liberalitate et humanitate admirabili vir praestantissimus codicis vsum a. XCI vltro obtulit, ad me misit et summo gaudio me affecit, cum codicem, facile inter vetustissimos, quos habemus Homeri, referendum manibus me tractare intelligerem. Accurate de eo memorandi locus erit paullo post: vbi declaratum

dabo, esse hunc codicem Townleianum ipsum illum Victorianum et Florentinum, tot virorum doctorum desideriis expetitum.

X. Aliud studium expertus sum doctissimi viri, *Hermanni Tollii*, qui ea, quae Parisiis e codicibus inspectis enotauerat, quaeque ipse commentatus erat, amabili cum candore meae fidei et vsui permisit *anno XCI*. de quibus plura infra memorabo, hic gratam mentem declarare fas erat. Erit quoque ibi narrandi locus de *fragmento Etonensi* quod contulit et notata ad me misit amantissimus *Ge. Henr. Nöhden* Etonae agens, *a. XCIV*. similiter de aliis ab amicis mihi communicatis.

XI. Omnem spem superauit, quod nouissimis demum annis obtigit, apographum *Scholiorum Victorianorum*, quae Monaci asseruantur: de quo cum notitias qualescunque petiissem, memorabili humanitate descripturum se illud esse pollicitus est vir doctissimus, *Ignatius Hardt*, Presbyter et Bibliothecarius aulicus Monacensis. Vix mihi ipsi persuadere id ausus, misi tamen ad eum exemplar Villoisonianae Jliados; eumque aggressum esse molestum laborem comparandi codicem Victorianum cum Scholiis a Villoisono editis, exeunte anno XCVIII comperi. Retardatum est omne negotium litteris cis et vltro missis

et per hostiles copias interceptis. Missa tandem pars dimidia vehiculo publico per aliquantum temporis haud ad me peruenerat; et verebar iam, ne per temporum calamitatem intercepta esset aut auersa esset; diuque acerbus casus metu ac dolore me excruciauit; tandem fasciculus ex angulo, quo latuerat, mihi est redditus, tum reliqua quoque apographi, Aprili superioris anni, a Viro optimo, praeclare de Homero et omnino de litteris merito, accepi, cuius in me officiosam voluntatem et beneuolentiam grato dum viuam animo recolam.

XII. Copiis his lautissimis instructo mihi cum optandum fuisset, vt totum me iis consecrare solusque iis digerendis possem vacare, nihil poterat accidere molestius, quam quod muneris officiique partibus in Georgia Augusta mandatis circumscriptam operam otiumque meum videbam. Docet enim ipsa experientia, codicum comparandorum vsum verum et satis vberem consequi posse neminem, nisi ipsum editorem, et in ipso opere perficiendo; saltem vt in locis singulis, vbi dubitatio exorta sit, inspicere possit. Quod tamen cum viderem vanis votis a me expeti, operam omnem ita digessi, vt comparationem codicum *Vratislaviensium* doctissimo

viro *Iacobs*, paullo ante Gotham reduci, precibus meis exorato, mandarem: quam quidem ille incredibili cum industria, sagacitate et indefessa opera, exegit, ita vt magnas gratias ei referendas habeam; nec minus habituri sint illi, qui lectionibus his fructum aliquem ad Homerum rediisse animaduertent. *Townleianum* codicem conferendum recepit doctissimus *Nöhden*; qui qua cura ac studio in eo versatus sit, ipse exposuit in Commentatione infra laudanda. Equidem omnem rem ab antiquioribus ordiendam esse ratus, primo loco ad duo, quae dudum virorum doctorum studiis patebant, animo et studio meo accessi, *Apollonii Lexicon* et *Etymologicum*; in quibus copias in Homerum nondum aliorum vsu praereptas tanquam in penu locuplete latere amplissimas dudum videram.

XIII. Interea parabatur aliud copiarum genus, vnde magnos ad Homerum fructus fore expectabatur; scilicet *enotatio locorum ex Homericis carminibus a scriptoribus antiquis laudatorum*. Probabile enim erat, cum per se, tum exemplis nonnullis laudatis, ad criticam inprimis vtilissimum fore, cognoscere ea loca et comparare eorum lectionem cum vulgata. Cum a me vno non nisi minima scriptorum pars euolui posset, aliorum

opera erat circumſpicienda. Et receperat eam in ſe vir doctus multa variaque lectione in paucis conſpicuus, *Chr. Dan. Beck*, qui in operis ſocietatem, vt ſupra memoraui, venerat; miſſa quoque ab eo accepi loca excerpta ex Maximo Tyrio, Ariſtide, Sexto Empirico, Diogene Laertio, Stobaeo, Eunapio, Gregorio Corinthio, Scholiis Theocriti et Scholiis in Aiacem et Oedipum Sophoclis; nonnulla quoque Plutarchi et libri I. II. Athenaei ab eo fuere excuſſi. Et proficuum haud dubie fuiſſet optandumque, vt plura et huius et alius generis a viro doctrina varia inſtructo in Homerum conferri potuiſſent! auocauit tamen eum neceſſitas tot aliorum conatuum, quos ſuſceperat, perſequendorum. Conuerti inde animum ad iuuenes doctos mihi ex Sodalitio Seminarii philologici Georgiae Auguſtae notos, inter quos hanc operam comparandorum veterum ſcriptorum distribui: expertusque ſum voluntatem paratam, ſedulitatem et induſtriam haud mediocrem, et in deuorando taedio operae conſtantiam laudabilem; ita vt, praeter eos ſcriptores, quos mihi ſepoſueram, vix omiſſus ſit ſcriptor, quem non inſpectum eſſe meminerim. Relicta quidem vel ſic mihi erat pars operae longi taedii plena in euoluendis locis, e diuerſis editioni-

bus descriptis, cognoscendoque nexu sententiae et iunctura verborum, quibus versus laudatus insertus esset. Fructus tamen operae ipsa spe fuit minor haud parum: id quod iam ante rem tentatam praeuideram. Etenim longe maximus locorum laudatorum numerus constat versibus in sententias et prouerbia versis, itentidemque recitatis, forte et variatis, ita tamen, vt pro lectionis varietate haberi res nequeat; alius numerus, haud illo minor, versibus, quos saepe in Homericis iteratos orationis illustrandae, variandae et ornandae caussa, adhibuere scriptores; inprimis ex prioribus rhapsodiis. Ex vtroque genere, maxime in Plutarcho, Luciano, Aristide et similibus, *pauca* mihi visa sunt satis esse digna, quae adscriberem; nisi forte in iis versibus, de quorum antiquitate aut veritate dubitatio aliqua aut habita esset, aut haberi posse videbatur. Paucissimi autem sunt versus ex iis locis petiti, in quibus aliqua lectionis ambiguitas vel sententiae et iuncturae obscuritas habetur; in quibus sane operae, in ceteris ieiunae et exilis, fructus aliquis, interdum satis memorabilis, prouenit. Omnino ex iis, qui post Alexandrinos grammaticos vixere, pauca expectari possunt criticae subtiliori idonea; habuere illi eandem lectionem, quam nos habemus,

ex variis recensionibus conflatam; etsi ea, quae in iis occurrunt, negligenda haud sunt; si raro, interdum tamen aliquid occurrit paullo notabilius, quod tolli possit. Vtiliora sunt loca, quae a grammaticis antiquis laudantur ad firmandas lectiones, aut impugnanda aliorum placita. Sunt sane in his, vt omnino in Scholiis, siue ad criticam siue ad interpretationem, plura ineptae subtilitatis, quam veri ac probi vsus: erigunt tamen illa animum et ad accuratiorem explorationem inuitant. Sunt in his etiam versus in nostro poematum corpore haud obuii. Verum, vt dixi, sunt haec loca pauca, et iam aliis notata; nec ignota sunt virorum doctorum de his iudicia; in quibus tamen et mihi censendi locum relictum esse putaui. Supersunt loca alia, a scriptoribus recitata, quae in vulgatis scriptorum editionibus ad vulgatam Homeri lectionem reficta esse suspicari licet. Inquirere tamen in singula, excutere editiones antiquas et inspicere codices, non est eiusdem hominis, qui in summa operis exsequenda industriam locauit; optandum est, vt allinant viri docti, quibus singulatim talia occurrunt, suo Homero, et allita publice aliorum vtilitatibus proponant, in libello aliquo periodico eius generis, quod, desideratum a multis, desiderat et ipsum libe-

ralem virorum in his ſtudiis eminentium operam.

XIV. Vt vero de mea quoque opera, in Homero collocata, paucis dicam: acceſſeram ad Homeri lectionem iis annis, quibus totum hoc ſtudium Homericum vix eſſet aut magnum aut vllum. In ſcholis noſtrae Germaniae vulgaris fere inſtitutio, qua et ipſe vſus eram, intra rhapſodiam vnam et alteram ſubſiſtebat. Editione Clarkiana nihil videbatur cogitari poſſe abſolutius; itaque ea multis noſtratium votis expetita repetebatur ab Erneſtio per annos LIX ad LXIV. Regnabat iſta aetate ſtudium *criticum* et *philologicum* maiore ex parte in iis occupatum, quae haud dubie pro fundamento omnis interpretationis verae et doctrinae ſolidioris ſunt habenda; cuiusque beneficio litterae antiquiores priſtino nitori, elegantiaeque, caſtigatione ſeuera ac multiplici, redditae ſunt: Nec tamen in iis erat ſubſiſtendum, ſed progrediendum ad id, cuius cauſſa omnis haec opera, ſtudium et induſtria, profundebatur magis quam adhibebatur, vt ex ſcriptoribus ipſas res, ſententias, iudicia, plenius ac melius perciperemus, ſenſum veri et pulcri acueremus, orationemque, elocutionem et expoſitionem eorum, quae ipſi commentamur, ad perſpicuitatem, elegantiam et virtu-

tem antiquiorum temperaremus. Interea Clarkio-Erneſtina editio fructus attulit haud poenitendos, et ſtudium Homericum inter noſtrates excitauit mirifice; multo vero magis profuit res, per ſe haud magna commendatione digna viſa, cui tamen litterarum antiquarum inter nos profectus plus debent quam credi ſolet, repetita nimirum prelo graecorum ſcriptorum, et in his inprimis Homericorum carminum exemplaria, eaque paruo parabilia. Vix ſatis magnae gratiae haberi poſſunt viris doctis, qui ad hoc curae genus ſtudium ſuum conuerterunt. Hageri editio, etſi male curata, Baſileenſis, Wernigerodana, Niemeieriana, ad incrementa huius ſtudii plus contulerunt, quam facile credas; nunc enim in Scholis et Academiis interpretandi poetae copia facta erat; ſuperauit omnes doctius et ſubtilius ſtudium *Wolfii* in Odyſſea et Jliade ad exemplar maxime Glasguenſe in vſum ſcholarum diligentiſſime expreſſa annis LXXXIV, et V. Calebat nunc ſtudium Homericum; expetebantur lectiones Homericae per aliquot annos cupide et frequentabantur aſſidue. Ecce vero repente illud ſtudium doctius inter noſtrates refrixit, cauſſis vtique haud obſcuris: nam appulerant interea plures homines ingenioſi ſtudia ad carmina Homerica in ſermo-

nem vernaculum vertenda; palmam inter hos tulit Vossius in hoc genere facile inter principes habendus; increbuerant altercationes et obtrectationes virorum doctorum, qui, vt suis simultatibus velificarentur, ipsas litteras antiquas in contemtum adducebant; habuit quoque vim aliquam ad neglectum Homerici studii, inde ab anno LXXXVII, *Io. Henr. Iusti Koeppen*, olim disciplinae nostrae alumni, Seminarii philologici Ge. Aug. Sodalis, in paucis mihi cari et pii, libellus *sermone vernaculo* editus, *) quo sibi iam satis consultum esse censebat iuuentus nostra, vt interprete porro haud indigeret. Est autem haec tanquam noua calamitas litterarum hac aetate, quod, quoties in disciplina et litterarum genere aliquo liber, diserta enarratione et expositione rerum, quae in eo genere comprehensae sunt, et vtilitate sua, conspicuus prodierit, tum, tanquam pestilenti sidere afflati, doctrinae, quaecunque tandem illa sit, addicti, se iam omni institutione bene carere posse iactitent; posse enim ea ex libris addisci, quae e cathedra doceantur; librorum tamen, quo studium leuatum credunt, lectioni nemo dat operam; ita disciplina academica omnino

*) *Erklärende Anmerkungen zum Homer*, 1787.

ab omni ſeueriore ſtudio relaxata eſt. Koeppenius iudicium naturae beneficio habebat rectum, acutum ad videndum id, quod in litteris eſſet ſolidum, fructuoſum, et ad ingenia iuuenilia excitanda idoneum; arripuerat itaque ea, quae ad antiquitatem Homericam, ad vitam et ſenſus hominum priſcorum in conſpectu ponendos vim habent, et hac ex parte magnae frugis inter populares noſtros recte habitus eſt liber; premebant tamen librum naeui, quos ei contraxerat neglectum in puerili diſciplina ſeuerius grammaticae ſtudium.

XV. Interea litterarum inter populares noſtros mutatio aliqua memorabilis facta erat; conuerſis enim ſemel ad antiquas aetates hominumque in rudiore humanitatis cultu conſtitutorum vitam ſtudiis, coepere librorum Sacrorum antiquiorum interpretes transferre ad hos libros ea, quae melior Homeri interpretatio, tanquam nube dispulſa, in clara luce conſtituiſſe videbatur. Paullo poſt viciſſim ex Sacrorum librorum interpretatione, ex verioribus hermeneutices principiis inſtituta et mirifice expolita, noua lux affuſa eſt ſcriptorum *claſſicorum interpretationi.* Iisdem temporibus, peregrinantium narratione de gentibus rudibus, hominumque ferocia et barbarie in

extremis terrarum oris, cum vita heroica in multis comparata, latius manauit ſtudium.

XVI. Quod autem ad excitanda Homericae poeſeos ſtudia, ſi quid aliud, profuit: viri, memoriae ad poſteros commendatae, Rob. *Woodii* liber *de Homeri ingenio omnium ex ſe procreatore*, *) qui cum Ioniae adſpectu ex itinere per Aſiam ſuſcepto impreſſam animo ſuo imaginem haberet, multo viuidiorem multarum in Homero rerum ſenſum ſecum circumferens, Homeri ipſe, tanquam numinis, afflatu contactus, nouos in legentium mentibus ſenſus excitauerat: quos equidem in me ipſo motos bene memini. **) Itaque ab his inde annis alius poſt alium ſcriptor extitit, qui in enarrandis Homericis ingenium et doctrinam declararet. Proficuum quoque fuit ſtudio Homerico, quod, cum hiſtoria antiquioris Graeciae a viris prudentibus, inque his a Britannis, *W. Mitford* et *I. Gillies*, vtilius ad vitam et cum iudicio ſeueriore

*) *Eſſay on the original Genius of Homer* 1770. 1775. Docte in eum commentatus eſt H. W. A. *de Marées Verſuch über die Cultur der Griechen zur Zeit des Homer.* Berolin. 1797. 8.

**) v. *Götting. Anzeig.* 1770. 32 *Stück* 1775. 143 *Stück.*

contexi coepiſſet, Homericae aetatis ratio in his libris haberetur diligentius.

XVI. Haec omnia ſi quis cum iis, quae patrum noſtrorum memoria in Homero memorabilia haberi ſolebant, comparet: quantam ſtudii Homerici mutationem ei occurrere putabimus! Feithii antiquitates Homericae, liber per ſe vtilis, qui nunc vulgaria propinat, per plures aetates doctrinae alicuius haud vulgaris penus habebantur. *Blackwelli* liber, in quo primas lineas melioris doctrinae ductas facile agnoſcas, ſerius inter noſtrates innotuit. *) *Ang. Maria Riccius* in Diſſertationibus Homericis, (Florent. 1740, 4. 3 Voll.) quarum vix aliquot folia ſine faſtidio percurrere poſſis, Erneſtio noua et lectu digniſſima continere videbatur.

XVII. Haec ſtudii Homerici incrementa cum magna ex parte in haec ipſa tempora, in quibus nouae editioni parandae operam meam addixeram, incidiſſent, fidesque ſemel data eſſet perſoluenda: de dilectu rerum et forma operis diu multumque me deliberaſſe

*) *An Enquiry into the Life and Writings of Homer.* et ed. 2. 1736. germanice reddita a *Io. Henr. Voſſio* 1776. 8. qui etiam commentationibus doctis et ſubtilibus Homerica nonnulla illuſtravit; honoris cauſſa a me nominatus.

haud diffiteor. Hoc quidem, vt ſupra iam profeſſus ſum, iam ab initio conſtitutum habebam animo, vt grammaticam interpretationem cum rerum et ſententiarum declaratione copularem; altera autem ex parte, vt veterum de Homericis locis iudicia, grammaticorum opes litterarias, criticas et exegeticas, cum copiis critices, doctrinae et acuminis recentiorum, coniungerem, meumque qualemcunque ſenſum et diiudicationem ſubiicerem: quomodo vero ingens hic apparatus a me vno, nulla alterius opera conſociata, aut parari et digeri, aut commode ſatis ad vſum publicum exponi poſſet, vt nec copia faſtidium, nec, ſi in compendium contraherem, breuitas obſcuritatem, tenuitas operae et ieiunitas contemtum, moueret, omnisque hoc modo induſtriae fructus periret, haud exputabam. Summa breuitate in ipſo dilectu mihi vtendum eſſe videbam; bona tamen aetatis noſtrae, virorum doctorum iudicio, perſpicacia, doctrina, etiam quaeſtionibus ac disputationibus parta, erant in commodum interpretationis vertenda; quid veri et fructuoſi ineſſet, exquirendum, inanibus argutiis repudiatis; multa porro, quae ante decem, viginti, annos nouitatis gratiam habuerant, nunc tot libellis iterata, nota erant et vulgata; attamen pro conſilii ratione non pot-

erant relinqui intacta. Haec itaque nunc erant attingenda paucissimis, satis tamen diserte, vt ii, qui iis vti vellent, notionem rerum idoneam assequi possent. Nec enim satis esse putaui, nihil aliud agere, quam, vt de eo, quod monendum esse putarem, remitterem ad scripta aliorum inspicienda; hoc vero est abuti patientia aliorum, si, vt mihi otium faciam, eos, quibus pollicitus eram, me ducis vices recipere, ad alios, qui viam monstrent, ablegem. Quin tu, inquies, appone ea, quae aliunde si repetere voluissem, tuam operam haud desiderabam. Itaque nec satis habui, Barnesium, Clarkium, Ernestium, laudare; nec refugi, ex iis notata memorabiliora repetere, et iis, quibus debentur, nominatis, breuissime ceteris inserere.

XVIII. Altera tamen ex parte ab opera mea et consilio alienum esse putaui, cumulare seu loca seu virorum doctorum nomina, qui de iisdem aut egissent aut meminissent, quae satis nota, clara et vulgata erant. Eorum, quae nunc in vulgaribus et notis habentur, nihil est, quod non primus aliquis ante omnes alios notarit vel obseruarit; verum, quae semel iuris publici facta sunt, longo vsu trita in communem litterarum censum sunt annumerata; multa mea excogitata et obser-

vata ita in vulgarem vſum abiere, vt ea nemo mihi in tabulas accepti referat; et merito. Eorum autem, de quibus nemo dubitat, quaeque ſexcentis exemplis iam ſtabilita ſunt, teſtes operoſe enumerare, hominis eſt otio abutentis. Aliorum vero ſententias, ſenſus et iudicia vt impugnarem, nunquam a me impetrare potui; mihi ſatis eſt apponere ea, quae mihi veriora eſſe videntur; allatis, vbi res ambigua eſt, cauſſis et rationibus, cur eſſe videantur; ſi vero res tantae vtilitatis et neceſſitatis eſſe videtur, adiungere ſoleo ſine ſtrepitu ea, quibus aliorum ſententiae et placita premi ſentio. Inanem neminique proficuam multae lectionis et ieiunae eruditionis oſtentationem procul a me habeo. Monui haec, ne quis me, eruditiſſima quaeuis vtilitate metientem, cum multa conſulto praeterierim, ſeu incuriae ſeu ſuperbiae reum faciat.

XIX. Idem vtilitatis ſtudium me permouit, vt grammaticae interpretationi ſedulam operam adhiberem, cum in Notis, tum in Obſeruationibus. Vt de eo recte iudicari poſſit, haud grauabor memorare ea, quae, vt ita facerem, me adduxerint. Eſt Homerus ille auctor, cuius oratio ex ipſis rebus quas narrat, et ex verborum frequentato vſu, tam aperta et perſpicua eſſe videtur, vt, qui mediocrem lin-

guae graecae notitiam habet, facillimum eum ad intelligendum esse existimet, mireturque, si audierit, interprete eum indigere. Narrationis suauitate ductus, et rerum narratarum ordine contexto abreptus, si verbum minus notum, aut notionem eius antea haud obuiam, aut verborum iuncturam obscuram et difficilem repererit, ex ceteris, quae clariora sunt, qualicumque modo ariolatur, ad summam quidem rei haud absurde, ad grammaticam autem plerumque sinistre; dum tamen animus impatienter fert moram, festinat ille ad alia, nuncque sibi ipse persuadet, se Homerum plane ac vere intelligere. Hunc eundem si paullo post ad singula loca, versus, verba, retraxeram, vidi vbique haerere, neque, quomodo se expediret, habere; multo vero magis, si de vsu loquendi Homerico, et de antiquiore more et vsu eloquendi, ad nostrum morem comparato, agebatur, vidi notiones rerum et verborum obuersari animis nec claras, nec congruas ac satis definitas: quod malum, cum magna iuuenilis disciplinae noxa, alunt versiones adhibitae, quae in tanta linguarum earumque indolis diuersitate, inprimis in oratione poetica, generales aut similes et ex parte tantum respondentes, in ceteris dissimiles, voces substituere coguntur, cum aliter

earum lectio esset intolerabilis; vnde etiam fit, vt in iis, in quibus forte haereas, frustra ad versiones confugias: nam subtilitatem grammaticam et logicam, quam desiderabas, illae in singulis vocibus redhibere nequeunt. Quid? quod haud raro vidi etiam doctiores, etiam eos, qui criticos agerent, de grammatica interpretatione parum sollicitos acquiescere in qualicunque notione sententiae, nexusque partium inter se, nec verborum singulorum virtutem, quae iis insit, tenere. Omnino nullus facile est scriptor, quem a iuuentute tam persunctoria opera et leuitate, non legi, sed pererrari, viderim, quam poetam ipsa antiquitate sua saepe difficilem ad recte, hoc est grammatice, ex sermonis rationibus interpretandum, ita vt certa persuasione contendere possis, te verbis ac sententiis easdem notiones ac sensus animi subiicere, quos antiquus vates habuisse videri debet. Ea quae ad interpretationem spectant, partim in Notas sub carminis verbis distributa et dispensata, partim in Obseruationibus seorsum apposita vides; qua de re paullo post dicam; nunc de lectione carminis et iudicio critico in Homericis.

XX. Cum omne interpretis, multo magis editoris, studium proficisci debeat a lectione

ſcriptoris accurate, quantum fieri poteſt, conſtituta: ante omnia de ea mihi in Homero diſpiciendum erat; cumque priore loco videndum ſit de lectione ea, quae per exemplaria adhuc vulgata propagata eſt, altero de codicibus: hunc quoque ordinem in lectione exploranda ſequendum eſſe vidi, ita, vt ab editionibus, ſeu exemplaribus prelo editis, ordiendum eſſet; exploratum enim eſſe debet, lectio vulgata quamnam habeat auctoritatem, vnde ea ducta ſit, quibus praeſidiis firmata, mutata, emendata, antequam codices adhibeas, interdum deteriores et ieiuniores iis exemplaribus, quae prelo exſcripta ſunt: quod ſi teneas, non probandum intelliges eſſe commentum, vulgandi ſcriptorem e codice mſto, per meliora ſubſidia dudum emendatiorem quam ille codex eum exhibet. Hic vero in quaeſtionem caligine obſeptam, in plerisque prorſus intactam, incidebam; editionum recenſum habemus, qualem in re libraria expectare licet, per annos digeſtum, in Fabricii Bibliotheca graeca ab Harleſio recognita; enimuero editionum ſingularum bona, mala, inde haud licet diſcere; editoris autem cura ea eſſe debet primaria, vt editiones ſingulas comparet, et earum origines, ſtirpes ac familias cognoſcat. Atque hoc eſt inter Erne-

ſtii, immortalis viri, merita praecipua, quod criticorum ſtudia ad ſaniorem rationem et diiudicationem reuocauit, cum in tota opera, ſcriptoribus claſſicis adhibenda, tum in codicum et editionum auctoritate, dignitate et vſu expendendo. Praeiuerat ille in Homero quoque in antiquioribus editionibus conquirendis; verum ſuperabat ea res opes priuati hominis; mihi fortuna aliqua propitia copias paratas ſuppeditabat in Bibliotheca Academica Georgiae Auguſtae ſeruatas; cui vt omnium meorum ſtudiorum alimenta et incrementa me debere gratus profiteor, ita hoc quoque palam pronuntio, ſine his copiis regia munificentia congeſtis ac meo vſui conceſſis, omne hoc ſtudium meum in Homero poſitum aut ieiunum fuiſſe et exile, aut omnino nullum. Si quid igitur eſt, quod litterae Graecae antiquae huic operae meae debiturae ſunt, non mihi eſt acceptum referendum, ſed partim loco, mihi in hac Academia aſſignato, et nomini auctoritatique Georgiae Auguſtae, quae virorum doctorum apud exteros quoque, beneuolentiam ac fiduciam mihi conciliauit, vt a me compellati opibus me ſuis litterariis liberaliter bearent; partim Bibliothecae huic Georgiae Auguſtae, litterarum altrici beneficientiſſimae,

cui ornandae et inſtruendae vt magnam vitae partem conſecraui, ita praemia curae et induſtriae lautiſſima reportaui, quod conſilia nonnulla vtilia in litteris, quibus docendis euocatus eram, facilius quam aliis liceret, exſequi potui. His igitur ſubſidiis editionum Homeri inſtructus, pertinaciore aliquo ſtudio adhibito, tandem omnes gradus, per quos lectio vulgata ad eum locum, quo nunc eam poſitam videmus, peruenit, inueſtigare licuit; quos infra a me adſcriptos videbis in fronte Tomi III.

XXI. Ea re ſemel expedita comparandae lectionis ſtudium expeditum quoque erat; erant enim editiones criticae eo ordine, quo alia alteri ſucceſſerat, de lectionis varietate conſulendae, et a ſuperioribus editoribus enotatae lectiones partim ſupplendae partim accuratius conſtituendae; eaque re profectum erat plus quam ipſe praeuideram; nam, excuſſis mox et comparatis codicibus, magnum bonarum lectionum, quas illi ſuppeditabant, numerum iam in editionibus diligentius comparatis latere perſpexi.

XXII. Poteram nunc expeditiore quoque via procedere ad *codices*, de quibus quidem iam ab initio ita ſtatuebam, vt recentiores nullo omnino loco habendos eſſe cenſe-

rem; nihil enim quod operae pretium ſit inde parari poſſe. Lectionem vulgatam ad codices illis antiquiores et meliores iam conſtitutam eſſe apparet in editione maxime Florentina et Romana, indeque ducta Turnebiana; librariorum vitia ſexcenties enotare liberalis ingenii induſtria indignum eſt; nec poteſt memorabilis aliquis expectari fructus, niſi codex recentior e meliore exemplari antiquiore exſcriptus ſit, quod, antequam totum carmen comparetur, primo loco eſt ſcrutandum et explorandum. Cum tamen in editionibus Barneſiana et Clarkio-Erneſtina extaret iam promiſcue enotata lectio ſiue a varietate, ſiue a librariorum ſocordia, profecta, retinere eam *conſultum* eſſe viſum eſt, melius tamen diſpoſitam et deſcriptam. Ita lectionis variae prouentus prodiit fere hic:

XXIII. Prima variae lectionis e Codicibus elementa proſtant in editione Argentina 1525 ἡ τῆς Ἰλιάδος πολύπλοκος ἀνάγνωσις· ſic quoque Odyſſeae, Batrachomyomachiae et Hymnorum, quae tamen mera eſt enotatio variae lectionis Florentinae et Aldinarum editionum; quam retinuerunt et propagarunt editiones ſequentes partim ad calcem, graece, mox latine, partim in margine adſcriptam,

insertis passim lectionibus nonnullis ex Scholiis breuibus, ex Eustathio et Romanâ editione. Nata est inde varians lectio in margine editionis Henr. Stephani, aucta ex Romana editione, secundum Turnebi criticam, vel ex Eustathio, adiecta quoque vna vel altera lectione e codice, quem Stephanus se habuisse memorat. Lectionem in marg. Stephani repetiere editores; ad calcem Jliadis reiecere Cantabrigienses in edit. 1689. 4. Is autem fundus fuit apparatus critici editionis Barnesianae: in qua accessit tandem varietas codicum, et trium quidem eximiorum exemplarium, Cantuariensis, Mori et Barocciani. Clarke codices haud adhibuit, nisi quod in altero Volumine e codice Harleiano varietas adscripta est, et nonnulla e codd. Italicis, haud magni momenti. Inde Ernesti codicis Lipsiensis, tum Vratislauiensis codicis Michaelis Apostolii manu scripti varietatem adiecit. Interea 1788. maiorum conatuum nutrix exierat Villoisoni V. C. liberali opera curata editio Jliadis e Cod. Veneto, cum Scholiis. Ab eo inde tempore Alterus Codicum Vindobonensium varias lectiones vulgauit 1789. 1790. Quae omnia disertius exposui To. III. in Prolegom. Sect. II. de Codicibus, et in Sect. I. de Editionibus. Quas inde nouas copias ipse

nactus ſim, enarratum eſt in Sect. IV. de ſubſidiis nouis meae editionis.

XXIV. Paratae ita ad manum erant copiae haud poenitendae, quae vtinam obtigiſſent mihi annis melioribus vegetae aetatis cum otio liberali et honeſto. Nunc totum negotium erat peragendum ex temporum rerumque rationibus, quam maxime accommodate ad conſilium huic editioni propoſitum; tantum aberat, vt liceret indulgere criticis ſubtilitatibus ab ipſo carmine alienis, aut, opportunitate oblata, exſpatiari in excutienda et tentanda loca aliorum ſcriptorum; Scholia erant conſtituenda aut illuſtranda, vbi opus eſſet, *non* niſi breuiſſimis; ex Scholiis erant eruenda et apponenda tantum ea, quae ad carminis criſin et interpretationem vtilitatem habebant; in ipſa forma operis breuitati erat ſtudendum, cancelli anguſtiores vbique figendi; verbo intra modum ingenii, doctrinae et otii, omnis opera continenda; Jlias ipſa, tanquam pharus, in oculis habenda; eiusque dilucidatio primarius et vnicus ſcopus conſtituendus. Haec quidem propoſita habui, an aſſequutus ſim, iudicium eſto apud alios.

XXV. Verba poetae mihi ita prelo excudenda eſſe viſa ſunt, vt nec nouarem te-

mere, nec superstitiose retinerem vulgata. Cum lectio nostra Iliadis ex plurium grammaticorum curis coaluerit, fieri nequit, vt Aristarchea, aut aliqua alia lectio, διόρθωσις et ἔκδοσις, restituatur. Quid? quod si restitui posset, nullo cum litterarum beneficio id fieret, quandoquidem nulla est, ne Aristarchea quidem, quae in omnibus ac singulis probari possit. Deteriora itaque iis, quae nos iam habemus, interdum inducenda forent. Modestius itaque me acturum esse putaui, si lectionem probabilem retinerem, etiam in locis dubiis, nec mutarem, nisi manifesta et explorata re; adspernor enim hanc gloriolam, quam criticum studium sibi laurea dignam habere putat, vt, in lectione ambigua et in vtramque partem haud improbabili, eiiciam receptam, vt paullo post alius editor succedat, qui antiquam repetat. Quamdiu de re aliqua, itaque etiam de lectione, iudicio fluctuante, in vtramque partem potest disputari, neque est momentum, quod in alterutram partem praeponderet: nolim lectionem vulgatam mutare. Omnino lectionem scriptoris, quatenus illa typis expressa proponitur, si semel a naeuis et vitiis librariorum purgata est, integram et intactam relinqui malim, ne turbemus legentium studium, qui in bonis ex-

emplaribus lectioni iam adſueuerint; vt antiquae artis opus ab artifice recenti refectum improbat peritiſſimus quisque, et praefert mutila et praefracta, antiqua tamen et genuina; ita non probandam rem eſſe cenſeo, lectionem coniecturis tolerabilibus forte, nec tamen aſſenſum expugnantibus, interpolari. In interpunctione, quoties ſenſus meus me docebat, ſententiam melius conſtitui poſſe interpunctione mutata, non cunctatus ſum eam adhibere. Nec magis ſubtilitatem in encliticis refingendis ſtudiis meis propoſui, quandoquidem distrahi his minutiis curas et a grauioribus abstrahi ſentiebam. Peti poſſunt ſubtiliora a viris, qui hoc in genere ſtudium ſuum collocarunt. Dubitaui diu, an verſibus ſuſpectis, etiam manifeſte ab interpolatore profectis, ſigna, aſteriſcos vel vncinos apponerem; enimuero eſt eorum tanta copia, vt oculos legentis facile ea res turbatura fuiſſet; porro in hoc criſeos genere, ſententiis in diuerſa diſtrictis et a diuerſis principiis ducto iudicio, perpauca ſunt, quae omnibus perſuaderi poſſe videam. Itaque intra ea, quae aperte vitioſa viſa ſunt, me continui; vt, ſi antiquorum grammaticorum auctoritas, codices antiqui ac boni, grammatica aut poſtulante aut probante, meliora ſuppeditarent, ea reciperem; reliqua

omnia; multo magis ea, de quibus disputari posset, in Obseruationes reiicerem.

XXVI. Omnino enim critica in Homero multa habet singularia, quibus, etsi de lectione Homeri restituenda multa possunt speciose dici, critici ingenii impetus tanquam scopulo illidit. Non enim acquiescere licet in critica hac vulgari, quae in aliis auctoribus locum habet, vt ex sollennibus formulis criticis, codicum lectionis varietate, librariorum vitiis et stuporibus, ex vsu linguae et scriptoris, eiusque aequalium, verba constituamus; verum in Homericis carminibus cogitandum est de summa antiquitate, antequam ille sermonis vsus et habitus, quem in politioribus scriptoribus agnoscimus, inualuisset, cum nulla haberetur grammatica ad regulas suas seuere constituta; ne nunc de diuersorum ingeniorum vestigiis in iis obuiis dicam. Carmina porro ista per aliquot saecula recitari solita, tum, scriptura exarata, primo sigillatim per rhapsodias, raro integra descripta, serius in corpus, vt suspicari licet collecta, nonnisi per grammaticos Alexandrinos habitum hunc, quem videmus, induerunt; neque nobis, nisi ad hunc habitum, carmen reuocare licet. Nunc autem in controuersias grammaticas incidimus, quarum exitus inueniri nequit, quo-

niam ea, vnde disceptandum erat, nec plena nec ſincera habemus, magna autem eorum pars in minutiis verſatur, grauiora autem ne quidem ab ipſis grammaticis intelligenter et perſpicue tradita ſunt. Quoquò te vertas, ſunt res controuerſae, ambiguae, in neutram partem dèfiniendae. Bonum factum, quod nec ipſum carmen ea afficiunt in iis, de quibus maxime quaeritur. Multa poſſunt pro melioribus, quam quae vulgata lectio ſuppeditat, nec tamen pro veris, haberi: quia parum certum eſt, grammatici ne Alexandrini correctioni ea debeantur; quod in multis ipſa veterum confeſſione conſtat; in iis quoque locis, in quibus antiquior lectio memorata eſt, non licet eam inferre, quia eius auctoritatem ſatis expendere non poſſumus; eſſe poteſt variatio aut aberratio alicuius rhapſodi, ita vt merito reiiceretur a grammaticis; ſin autem nec vitium ea aliquod vulgatae lectionis eluit aut corruptelam tollit, quem fructum iam feremus ex ea recepta? Verum vt multa alia praetermittam, quae ſubactiori iudicio facile occurrent, vnum eſt quod multa critices auxilia ſimilia reſpuit, videlicet cura et religio, ne *tenor totius carminis et habitus*, qui ſtudioſe ſeruandus eſt, immutetur aut varietur, ne alio loco antiquiora, aliis locis ſeriora et poli-

tiora apponamus. Poſſit haud dubie tale carmen Homericum refingi, cui inſerantur omnes lectiones antiquiores a grammaticis memoratae: enimuero in ſexcentis aliis locis ea quae a grammaticis, horridiora mitigantibus, illata ſunt, retinere neceſſe eſt, quia antiquiora nos fugiunt, aut non, niſi coniectura, reſtitui poſſunt. Ita iterum licentiae criticae nimium tribuimus.

XXVII. Quicquid igitur molimur, acquieſcendum nobis eſt in lectione aliqua probabili, quae lectorem haud moretur; reliqua, de quibus docta disputatio inſtitui poteſt, ſeorſum ſunt habenda; itaque ea in Obſeruationes reieci. Lectionibus, quas mutaui, priſtinas ſubter ipſis poetae verbis appoſui. Exemplar prelo ſubiiciendum adornaueram Wolfianum prioris editionis; non enim illo tempore altera editio prodierat. Maluiſſem ſane me hac altera vti potuiſſe, quam, ad Veneti maxime codicis lectionem, ille comparauit. Enimuero nec animi nec conſilii ſatis erat, vt totam operae telam iterarem; tum pleraque iam antea non modo ex Veneto, verum ex aliis quoque codicibus, ipſe mutaueram; pauca enim ſunt, quae non, iam ante Venetum inſpectum, e codicibus Cantabrigienſi, Io. Mori, Barocc. Lipſ. Townk correcta eſſent, in

aliis, quod in re critica aliter fieri nequit, a viri doctissimi iudicio videbam me recedere; nolebam vero cum eo vllo modo in certamen descendere; contra vero hoc agebam, vt laus ei sua in Homericis restituendis maneret integra et illibata; ita vt, quisquis in his operam ponere voluerit, comparet vtramque recensionem, et ipse arbitrium ferat.

XXVIII. Qua arte ac via *digammo* suum locum ac dignitatem in Homericis restituerem, diu cum deliberassem: quandoquidem in ipsam lectionem vulgatam nullo modo illud induci posse videbam, ne rei nouitate turbaretur lectio, tum vero cum digammo erat quoque omnino scriptura antiqua reuocanda, ita vt v. e. E scriberetur pro H. EI. O pro Ω, et sic reliqua; opportunissima ratio visa est ea, quam adhibui, vt carminis contexto, versibus notatis, digammum subiicerem; disputatione et doctrina de digammo seruata in Excursus, quos additos videbis To. VII. libro XIX (T) Exc. II. III. IV. In postremos libros eos seruaui, quia difficillimam rem in principio nondum satis ipse expeditam animo tenebam, nec nisi sententia aliquoties mutata ad ea perueni, quae mihi ratione idonea stabilita esse videbantur. Veniam itaque nonnullis ad priores libros, nondum satis caute

appoſitis, expetendam mihi eſſe video. Diiudicanda eſt ipſa res, ad criticen, inprimis antiquiorem ante grammaticos Alexandrinos, neceſſaria, ex illis Excurſibus.

XXIX. Jliados verbis ſubieci *notas breves*, hoc conſilio, vt, cum fructus ſatis magnus et iucunditas lectionis haud eſſe poſſit, niſi perpetuo et imperturbato curſu, ſeruatis difficilioribus et obſcuris in lectionem repetitam, vt, inquam, vel ſic legenti nexus rerum et obſcuriorum ſententia ſtatim in promtu ſit, maneatque integra voluptas e lectione carminis, ſimul cum ſenſus interpretatione vera grammatice conſtituta. Egi itaque id ſedulo, vt narrationis et ſententiarum nexum in Notis carmini ſubiectis apponerem; quod nec minus profuturum eſſe ſpero in lectione ſtataria, vbi de ſingulis verbis ac ſententiis quaeritur; in ea enim plerumque elabitur rerum ſententiarumque nexus, ordo et conſilium. Qua de cauſſa mihi admodum probata eſt docta opera viri meritis et eruditione eximii *Io. de Boſch* in argumentis ſingulorum librorum Jliadis ſuccincte, et perſpicue, enarrandis, in libello, quo praemium Teylerianum conſequutus erat a. 1786. Omnino annotationum ad auctores claſſicos conſilium duplex ante oculos habendum eſſe puto; primarium quidem

hoc, vt dubia, obſcura, ac difficilia, pro doctrinae noſtrae copia, quam vſu ſcriptoris diuturno, accuratioreque ac diligentiore in eo poſita cura et multiplici ſtudio, parauimus, ſoluamus, diluamus et illuſtremus; alterum vero, vt lectori, breui notatione in animum reuocemus ea, quae non ſtatim inter legendum vnusquisque recordatur, ad ſenſum tamen et fructum pleniorem neceſſaria et vtilia; quae verbo monuiſſe ſatis eſt, et, quae, vel breuiter monita, in magno beneficio ponet lector intelligens. Arrogantiae plena res eſt, poſtulare ab aliis, qui ad ſcriptorem aliquem legendum accedunt, fac eos liberalibus doctrinis bene imbutos eſſe, vt omnia in promtu habeant, quae tu multorum annorum ſtudio vndecunque conquiſiuiſti.

XXX. Reliquae copiae omnes ſeruatae ſunt *Obſeruationibus:* primo quidem omnis *lectionis varietas:* quae vnde petita ſit, docebitur ſeorſum in loco *de Subſidiis huius editionis;* tum *grammaticorum antiquorum notationes e Scholiis et gloſſariis* excerptae, eae vtique quae ad Homeri interpretationem et criticen aut doctrinam vtilitatem aliquam habere videbantur. Ex ingenti farragine otioſorum aut ineptorum Scholiorum eas eruere ac commode ceteris notatis inſerere, haud

perfunctoriae fuit operae. Incredibile enim est, quam inanes nugae et argutiae, e grammaticis priscis seruatae sint, pro quibus meliora desideramus. Vide v. c. acumen hominum ad Jl. T, 78. 79. 80. ad K, 252. Praecipuum aliquod studium, quo ipse delectari soleo, adhibui in apponendis earum rerum notitiis, quae *ex antiquitate*, *ex carminis Homerici indole* recte cognita, ex *sermone antiquorum hominum*, petendae sunt. Ea, quae longiorem disputationem postulabant, reieci in *Excursus*, quorum *Indicem* in fine huius praefationis subieci. Vtinam licuisset Indicem rerum potiorum notabilium adiicere! Verum ex via longa fesso condonandum est, si quis ad hospitium, in quo requiescendi copia data erit, iter festinauerit paullo properantius.

XXXI. De *Homero* et *Homericis carminibus*, de *antiquiore eorum facie et conditione*, *fatis et studiis* in iis positis, quae partim ad criticam historicam, partim ad opinionum commenta aut ad judiciorum dissidia spectant, ea, quae dicenda esse putabam, reieci in aliquot *Excursus libro postremo adiectos*. De *editionibus*, *codicibus*, *Scholiis*, et *huius editionis Subsidiis nouis* a me diserte narrata, maluissem sane huic narrationi subiicere; ne tamen prioris huius Tomi

moles nimis magna exſurgeret, *reiecta ea ſunt in Tomum tertium*, qui verſionem latinam comprehendit, et iſtis accedentibus locum opportuniorem offerebat.

* * *

XXXII. Multas magnasque moleſtias operae meae attulit hoc, quod prelum in ea excudenda exercitum eſt alia in vrbe, neque ad me afferri potuere plagulae madidae, quas iterum perluſtrarem; quodque, vt librarii haberent copias paratas, quas typis ſuis redderent, dimittendae ſaepe fuere particulae operis inter aliarum rerum curas affectae, necdum confectae. Inde euenire neceſſe fuit, vt multa, quae facile emendari a me potuiſſent, non poſſent mutari, vtque ſaepe incertus haererem de iis, quae iam antea ad alia loca obſeruata erant. Nactus tamen eram foliorum prelo exeuntium correctorem, quem facile ſibi quiuis optabit, virum eximie doctum, cuius operam eruditam iam in Virgilio expertus eram, *Car. Chr. Wendler*, A. M. quem ſaepe miratus ſum in calami currentis vitiis verum vidiſſe et reſtituiſſe. Nec ſine laude memoranda eſt induſtria prouida Gräffii, qui officinae Weidmanniae per hos annos, quibus haec volumina prelo excuſa ſunt, praefuit,

ante paucos dies rebus humanis erepti; a quo quicquid ad coeptum maturandum ac perficiendum proficuum esse poterat, promto animo est curatum.

XXXIII. Video equidem ac sentio, Commentarios hos desiderari posse tantum ab iis, qui studium paullo doctius in Homero collocare volent; his tamen tanto acceptiorem spero fore operam meam, quoniam fundum saltem solidiorem huic ipsi studio substratum habebunt: ne vagetur omnis haec de Homerica poesi et lectione memoratio ac disputatio. Habebunt quoque illi, qui in critica Homeri laudem sibi quaerent, vestigia certa, quibus insistendum sit; inprimis autem vaga illa et fluctuans diiudicatio de subdititiis et interpolatis Homeri locis, quae modo rarae doctrinae speciem, modo leuitatis et audaciae notam habuit, certos limites sibi obstructos habebit. Denique eruditionis grammaticorum copiae, ex Scholiis et glossariis aliisque grammaticis libellis petitae, in medio erunt positae. Quibus rebus hoc saltem me consequutum esse spero, vt, ex aequorum iudicum sententia, non omnino hos annos in hac opera, sine fructu ad alios, consumsisse videar.

XXXIV. Cum tamen, tanta obſeruationum mole, cui, ſi conſilio capto ſatisfacere vellem, quid ſubducerem haud videbam, ad tantum voluminum numerum excreuerit haec editio: initum iam eſt conſilium aliud, quo, dilectu certo eorum, quae ad Jliadem interpretandam et illuſtrandam vtilitatem habere poſſunt, facto, nec ex critico apparatu, niſi iis, quibus haud bene careas, delibatis, editio minoris moduli curabitur.

Scr. Gottingae M. Iulio cIↄIↄcccII.

CONSPECTVS
EORVM QVAE HAC ILIADIS EDITIONE CONTINENTVR.

TOMVS PRIMVS.
Jliadis Volumen I.

TOMVS SECVNDVS.
Jliadis Volumen II.

TOMVS TERTIVS.

Volumen III.

TOMVS QVARTVS.

VARIAE LECTIONES ET OBSERVATIONES IN ILIADEM.

Voluminis primi Pars prima

Lib. I—IV. Α—Δ

TOMVS QVINTVS.

VARIAE LECTIONES ET OBSERVATIONES IN ILIADEM.

Voluminis primi Pars secunda.

Lib. V—IX. E—I

TOMVS SEXTVS.

VARIAE LECTIONES ET OBSERVATIONES IN ILIADEM.

Voluminis secundi Pars prima.

Lib. X—XIV. K—Ξ

TOMVS SEPTIMVS.

VARIAE LECTIONES ET OBSERVATIONES IN ILIADEM.

Voluminis ſecundi Pars ſecunda.

Lib. XV—XIX. O—T.

TOMVS OCTAVVS.

VARIAE LECTIONES ET OBSERVATIONES IN ILIADEM.

Voluminis ſecundi Pars tertia.

Lib XX—XXIV. Υ—Ω

SIGNA AC NOTAE EDITIONVM POTIORVM ET CODICVM QVORVM VSVS FVIT ALIQVIS IN HAC EDITIONE.

EDITIONES.

de quibus v. Prolegom. Sect. I.

Flor. Ed. pr. Editio princeps Florentina 1488.
Ald. 1. 2. Aldinae prima 1504. altera 1517.
Arg. Argent. Argentina prima 1525.
Rom. Romana cum Euſtathio 1542.
Baſil. Baſileenſis prima 1535.
Turneb. Adr. Turnebi Par. 1554.
Steph. Henr. Stephani Poetae graeci principes heroici 1556.
Cant. Cantabrigienſis 1689.
Barneſ. Ioſuae Barnes 1711.
Clark. Sam. Clarke 1729.
Ern. Erneſti - Clarkiana 1759.
Villoiſ. Jlias e cod. Marciano per Io. Bapt. Caſp. d'Anſſe de Villoiſon.
Wolf. Jlias e rec. Fr. Aug. Wolfii 1795.

CODICES

ab editoribus adhibiti: v. Sect. II.

in ed. Flor.
— — Ald. 1.
— — Romana
— — H. Stephani.
— — *Ioſuae Barnes:*

Cod. *Cant.* Cantuarienſis ſ. Cantabrigienſis CCC (Collegii Corporis Chriſti)
Cod. *Mori* Epiſcopi Elienſis
Cod. *Barocc.* Baroccianus bibliothecae Oxonienſis.
in *ed. Erneſti*
Cod. *Lipſienſis* bibliothecae Paullinae
Cod. *Mich. Apoſtolii Vratislav.*
in *ed. Alteri*
Codd. Vindobonenſes.

CODICES NOVAE EDITIONIS.

v. Sect. IV.

Codd. Vrat. Vratislav. Vratislauienſis bibliothecae Rhedigerianae a. b. c. d. A. ſeu Apoſtolii.
Jliados, alter Odyſſeae. Ex Codicibus b et d vid. Specimina ſcripturae aere expreſſa A. B.
Codd. Matth. et *Codd. Moſc.* Moſcuenſes ſeu Moſquenſes, Codices Matthaeiani: qui ſunt Moſc. 1. 2. 3.
Fragm. Matth. Fragmenta Matthaeiana; ex quibus ſcripturae ſpecimen eſt in Tab. C.
Cod. Bentl. Editio Henr. Stephani cum manu Rich. Bentleii: a quo inſpecti ſunt:
Cod. Harl. Codex Harleianus.
Cod. Cant. Cantabrigienſis. *Codex Mori. Cod. Lipſ. Cod. Etonenſis.* Specimina *Cod. Vaticani* et *Medicei.*
Cod. Townl. Townleianus. Car. Townley cuius ſpecimen ſcripturae exhibet Tabula D.
Cod. Vict. Scholiorum Victorianorum, codex P. Victorii.
Cod. Toll. Apparatus Hermanni Tollii. in hoc
Codd. Pariſ. in his *Codex Pariſienſis*, aliis *Codex Regius*, *Cod. Reg.* 2766.
Cod. Eton. Codex Etonenſis, cuius ſcripturae ſpecimen exhibet Tab. E.

SCHOLIA v. Sect. III.

Schol. Marciana. Schol. Ven. A. B. Codicis Bibliothecae S. Marci Venetiis (nunc Parisiis) a Villoisono edita.

Schol. Townl. Codicis Car. Townley.

Schol. Vict. Scholia Victoriani codicis Biblioth. Elect. Monacensis.

Schol. Leid. Voss. Scholia Vossiana, in Bibliotheca Leidensi.

Schol. Lips. Scholia Codicis Lipsiensis Bibliothecae Paullinae.

Schol. Mosc. Codicum Moscuensium.

Schol. Matth. Matthaeiana.

Schol. brev. sunt breuia, Didymi dicta, in edd. vulgg. lecta.

Schol. Porphyr. Porphyriana. Porphyrii philosophi Saec. III.

Eust. Eustath. Eustathius, eiusque codex.

Schol. Exc. Scholia Excerpta Aloysii Alamanni.

Schol. Horn. Cassel. sunt Scholia e cod. P. Victorii a Cassellio exscripta in lib. IX. et ab Horneio edita.

Schol. Cod. Hamburg. apographum Schol. Cod. Lipsiensis bibliothecae I. C. Wolfii, inde bibliothecae Hamburgensis.

Apollon. Lex. Lexicon Apollonii Sophistae a Villoisono editum, inde ab Hermanno Tollio.

SPECIMINA SCRIPTVRAE.

Codicis Vratislauiensis rescripti. Signati *b.* Jl. VII. vs. 1—8.

Codicis Vratislauiensis *b.* qui Jl. N—Ω cum Eustathio continet. Verba extrema Eustathii ad libr. P XVII. et vs. 1—4. rhapsodiae Σ.

Codicis Fragmentorum Moscouiensis. P, 591—602.

Codicis Caroli Townleii V. C. P, 478—484.

Codicis Etonensis. B, 1—7. et B, 783. 4. 5.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Α

ARGVMENTVM

Inuocatio Musae cum argumento carminis 1 — 7. Inde narratio incipit. Primo loco dissidii inter Achillem et Agamemnonem caussa exponitur. Cum haud multo ante, Thebe direpta, Chrysis, qui sacerdos Apollinis erat, filia fuisset abducta et Agamemnoni pro munere ex praeda eximio data (v. inf. 366.), Chryses eum adit redimendae filiae caussa; — 24. at Agamemnon ira excandescens asperis verbis eum increpat — 37. ille discedens Apollinem

innocat, vt vlciſcatur iniuriam ſacerdoti factam — 45. Tum ille peſtem immittit Achiuis — 54. Cum de placando deo aut expiando facinore Agamemnon (ſuae culpae conſcius) nullo modo cogitaret: tandem die decimo Achilles concionem indicit, vt peſtis coercendae conſilia ineantur. Cum ab Apolline immiſſam eam eſſe ſatis conſtaret, quid eius iram commouerit, inquiritur — 69. Calchas, fide ab Achille accepta, impune fore, rem aperit, et ab iniuria ſacerdoti illata cauſſam peſtis repetit; nec eſſe remedium niſi filia Chryſi reddita et deo per ſacra placato — 100. Grauiter iraſcitur Agamemnon, reddere tamen puellam conſtituit, dummodo pro puella reddita aliud munus eximium ſibi praeſtetur — 120. Promittit Achilles illud ex praeda vrbis captae — 129. At illud ſibi praeſens praeſtari iubet Agamemnon; quod niſi fiat, ſe alteri ſuum ereptum iturum eſſe. Indignatus cupiditatem regis, Achilles grauiter eum increpat; duriora reponit Agamemnon, tandemque minatur, ſe ipſi Achilli abducturum eſſe Briſeidem, quam ille e praeda eximiam partem (γέρας) acceperat — 187. A verbis res proceſſura erat ad manus: cum Achilles, reſipiſcens, a Minerua monitus, ſe reuocat; conuiciis tamen regem exagitat, et ſe a ceteris Achiuis diſcidium cum copiis ſuis facturum oſtendit, vnde maturam iniuriae poenitentiam Agamemnonem eſſe ſubituram ominatur — 246. Studet Neſtor dictis placare animos exaſperatos, ſed fruſtra — 304.

Poſt haec Chryſeis ad patrem deducitur cum ſacris, deusque placatur — 317. et 430—488.

Interea Agamemnon Briſeidem ab Achille vi abducit, 318—347. Achilles matri Thetidi ſupplicat, vt iniuriae acceptae vltionem quocunque tandem modo procuret — 412. Ioue cum diis ad Aethiopes profecto, nec niſi die duodecimo redituro — 427, interponit poeta narrationem de deducta Briſeide et ſacris Apollini factis 430—488. Reducem in Olympum Iouem adit ſupplex Thetis: cuius precibus concedit ille et promittit effectu-

rum se esse, vt iniuriae Achilli factae poeniteat Agamemnonem et Achiuos — 535. Iuno, quae Achiuorum rebus studebat, suspicata id quod res erat, in perniciem Achiuorum consilia Iouis esse versura, Iouis animum explorat — 559. Succedit altercatio Iouis et Iunonis — 569, quae Vulcani monitis componitur — 600. epulantibus diis nox superuenit: ad f.

Cum poeta, vt admiratione animos teneret, ea, quae narrat, deorum maxime interuentu ac ministerio maiora quam pro viribus humanis effecerit: non quasi hoc omnem carminis epici naturam constituat, sed quia Homericum epos ex eo pendet; agedum in quouis libro hanc narrationis partem et ipsi sigillatim exsequamur. Iam ab initio statim, cum luis, seu pestis, calamitas irae inter Agamemnonem et Achillem opportunitatem fecisset, omnis argumenti caussa ab *Apolline* repetitur, qui ad vlciscendam iniuriam sacerdoti suo Chrysi illatam, pestem immisisse narratur. Neque adeo mirum, Apollinem per totam Iliadem a partibus Troianorum stare. Cum autem ad Apollinem placandum ab Agamemnone, culpae conscio, nihil moueretur, Achilles ipse eius rei cura suscepta, et Calchante in concionem protracto, vt caussas irarum Apollinis ederet, Agamemnonem in se exasperat; vnde iurgia, et Achillis ab Achiuorum consiliis discessio 8 — 171. Conuiciis Agamemnonis inflammatus Achilles cum in eum ferro irruere vellet, a *Minerua* retrahitur, quae *Iunonis* monitu de Olympo descenderat, vt Achillem meliora edoceret; quo facto illa ad Olympum redit 172—222. Per haec statim in carminis aditu edocti sumus, quorum deorum opera rebus gerendis sit interventura. — Postea, Briseide abducta, Achilles ad maris litus progressus matrem, *Thetidem*, inuocat, expositaque iniuria rogat, vt Iouem illa exoret, quo, iniuriae istius vlciscendae caussa, cum Agamemnon Achiuos ad pugnam educturus sit, Troianos pugna superiores discedere iubeat; ita enim absente Achille, re infeliciter gesta, Agamemnonem intellecturum esse, quam male sibi suisque il-

le consuluerit, Achillis iram iniuriis prouocando; 348—412. Recipit dea haec in diem duodecimum exsequenda — 428, idque exsequitur tam felici successu, vt Iupiter precibus annuat 493—530. Quae sequuntur, etsi per se otiosa, saltem eam vim habent, vt diuersa deorum consilia aperiantur: Iuno, a Troianis auersa, suspicata quae consilia, Thetidis rogatu, Iupiter susceperit, Ionis iram prouocat 531—568, ad quam placandam, Vulcanus deos largioribus poculis inuitat; dies hilariter exigitur. 569. ad f. De interuentu deorum omnino v. Exc. I ad h. libr.

Μῆνιν ἄειδε, θεὰ, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος

1 f. ΠΗΛΗΗΙΑΔΕΩ

1—8. Expositionem argumenti carminis huius Iliaci, Ἰλιάδος ποιήσεως, s. Ἰλιακῆς, poeta cum inuocatione Musae coniunxit. Vt res narrandae sibi a Musa prodantur, petit, tanquam a dea, quae rerum gestarum, quarum poeta tantum famam acceperat, (v. B, 485. 486.) memoriam habere, eorum autem, quae deorum interuentu euenerant, vnice gnara esse poterat. Ad Musas aliquoties iterum se convertit poeta, quoties rem priscae *fidei* commemorandam aggreditur; vt Il. B, 484 761. Λ, 218. Ξ, 508. Π, 112. Itaque inde a v. 9 poetam ab ea accepta repetere cogitandum est: quo ipso τὸ ἔπος, rerum mirabilium narrationem complexum, fidem ac probabilitatem habet.

Reuocat autem poeta omne argumentum ad *Achillem iratum*, eoque ab Achiuis discidium faciente, ad *clades Achiuis a Troianis illatas*. Iam si argumentum cum ipso carmine compares: hoc vberius esse promissis hoc loco editis apparet. Cladibus enim Achiuorum ex dissidiis inter Achillem et Agamemnonem natis adiicitur id, quod facile expectari poterat, cladium acceptarum vltio: ad quam dolor Achillis Patroclo caeso ducebat. Ita saltem ad Hectorem caesum Ilias produci poterat. Quae praeterea adiecta sunt, de ludis Patrocli funebribus et de Hectoris corpore redemto: satis testantur, non tam subtilem, quam contendunt, epici carminis notionem informatam fuisse eius animo, qui carmen seu composuit seu coagmentauit.

Prooemium paucis versibus circumscriptum; *eoque prooemiorum legem non dico seruauit* Homerus, *sed constituit*; ait Quinctil. X, 1, 48 *Nam et beneuolum auditorem inuocatione dearum, quas praesidere vatibus creditum est, et intentum, proposita rerum magnitudine, et docilem, summa celeriter comprehensa,*

οὐλομένην, ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε,
πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν
ἡρώων, αὐτοὺς δὲ ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν

2 Ionicum fuit ἄλγεα θῆκε. 4 ΑΥΤΟΥΣ ΔΕ ΕΛΩΡΙΑ

facit. Add. IV, 1, 64. Nec tamen hoc ab arte repetere malim, quam ab ipsa re, quae sane postulabat, vt exordium esset simplex, tenue ac lene. Antiqui enim illi poetae vere sibi videbantur priscarum rerum memoriam repetere et enarrare; non, vt sequiores, furore poetico correptos se ad carmen condendum rapi.

2. οὐλομένην. τὴν ὀλέσασαν, ἢ τὴν ὀλεθρίαν ἢ ὀλοήν. poeta ipse interpretatur ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε, h. e. πολλὰ κακὰ εἰργάσατο, εἰςέφερεν. multae autem Achivorum strages factae sunt, imminuto per Myrmidonum discessum exercitu, et quod Achilles πρόμαχος haud aderat.

3. πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχάς, h. e. πολλοὺς ἰφθίμους ἄνδρας, (v. Obss.) Ἄϊδι προΐαψεν, aut vt sit προέπεμψεν in Orcum, εἰς Ἅδου; aut προδιέφθειρεν in Orci gratiam. v. Obss. Multi viri fortissimi in istis Achiuorum cladibus erant caesi. Hoc poeta ab indignissimo calamitatis genere declarat, quod nec sepulturae honos iis obtigit; et hoc ipsum per grauissima adiuncta declarat, quod praeda facta sunt cadauera canum et alitum.

4. ἡρώων. vt semel moneamus, Homero dicti sunt omnino viri fortes. Notauit quoque Apollon. Lex. h. v. et v. Toll. — αὐτοὺς esse τὰ σώματα, res nunc notissima, cum ψυχαὶ antecesserint, vi oppositi: Clarke, Ernesti, et iam Eustath. Quam autem notionem τῶν ψυχῶν animo insidentem habuerit poeta, quaerendum est ad Odyss. Λ. Euentum vero habuere haec, vt corpora insepulta iacerent, post pugnam alteram, cum Troiani ea nocte castra obsedissent, Θ, 489 sq. et post tertiam pugnam, iisdem sub dio pernoctantibus, Σ, 289 sq. Nam post pugnam primam induciis factis caesi fuerant sepulti: H, 394 sq. 421 sq.

οἰωνοῖσί τε πᾶσι· Διὸς δὲ τελείετο βουλή·
ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε

5 vulg. Διὸς δ' ἐτελείετο.

5. (Διὸς δὲ τελείετο βουλὴ) Scilicet, vt, Achille arma non consociante, Achiui essent pugna inferiores, cladibusque acceptis luerent iniuriam Achilli factam, eiusque desiderium excitaretur, ita vt ei placando studeret Agamemnon: vnde noua Achilli dignitas et honor accederet; ex promisso Thetidi dato inf. 523. 509 sq. Ω, 110. 111. Haec erat illa Διὸς βουλὴ, quae inf. Θ, 477 ὡς γὰρ θέσφατόν ἐστι. et Ο, 593 Διὸς δ' ἐτέλειον ἐφετμάς. De ipsis belli Troiani initiis idem dictum Odyss. Θ, 81. 82 τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς.

Obseruasse iuuabit, iam ab initio, per quos tanquam gradus consilium Iouis in exsequendo eo, quod Thetidi promiserat, patefecerit poeta. Primo Iunonem sciscitantem de eo grauiter increpat inf. 545 sq. Principio libri B versat animo, ὡς Ἀχιλῆα Τιμήσῃ (scil. Agamemnone ad poenitentiam irae et superbiae iniuriaeque Achilli factae adacto) ὀλέσῃ δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν, mittitque Somnium. Dissimulat tamen vel sic consilia sua Iupiter et multa permittit fieri, quae iis aduersari videri poterant. Pugna enim iam commissa, et acie in procinctu stante, ecce pugna inter Paridem et Menelaum initur, qua tamen turbata bellum recrudescit: Jl. Δ diis, vt pugnae se interponant, permittit; mox tamen, diis pugna abstinere iussis consilium suum diserte exponit Jl. Θ, 473 sq. Hectoris scilicet virtute eo res adducendas esse, vt Achilles iterum in pugnam prodeat. Tum poeta ipse Iouis consilium manifestat Jl. N, 347 sq. et Ο, 593 sqq. et iam antea Iunoni sententiam et mentem aperuerat Ο, 63 sq.

6. ἐξ οὗ δὴ — iungenda cum προΐαψεν et τεῦχε. v. Obss. ἐξ οὗ τὰ πρῶτα, vt ὅτε πρῶτον. ἐπειδὴ τὰ πρῶτα, quae passim occurrunt.

Ἀτρείδης τε, ἄναξ ἀνδρῶν, καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
τίς τ' ἄρ σφῶε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;

7 ΑΤΡΕΙΔΗΣ ΤΕ ϜΑΝΑΞ

8. Iungendi haec modus eſt duplex: aut vt noua hinc ſententia procedat, disiungaturque verſus ab antecedentibus: ſubiecta reſponſione: Λητοῦς καὶ Δ. Ita erit formula generalis efferendi ſententiam per interrogationem: qua formula vtuntur oratores; ſed et poetae, vt Apollon. v. c. II, 851 τίς γὰρ δὴ θάνεν ἄλλος; add. 1091. aut vt adhaereat antecedentibus: quod praeferendum eſſe videtur propter copulam τε in τίς τ' ἄρ — Ita Muſam interrogat poeta; et tanquam acceptum ab ea reſponſum exponere pergit, quae ſequuntur. Fatendum tamen ſic valde remota eſſe μῆνιν ἄειδε, τίς τε ξυνέηκε.

Scilicet pedeſtris ſcriptor haec ita elocutus eſſet: Vt autem ab initio rem repetam, iurgium inter Achillem et Agamemnonem erat exortum, quod originem duxit a peſte immiſſa Achiuis ex Apollinis ira propter religiones violatas, iniuria ſacerdoti facta, erepta filia, nec eius precibus reddita. Hactenus itaque Apollo Achillem et Agamemnonem commiſiſſe, et irarum auctor fuiſſe dictus eſt, quod peſte ab eo immiſſa, et ad eam auertendam concione ab Achille facta, occaſio exaſperandi Agamemnonem ſubnata eſt, cum Achilles Chryſeidem reddere iuſſiſſet. Quandoquidem autem a deo rerum cauſſae repetuntur: maiore, quam humana, vi et conſilio omnia geſta eſſe, facile opineris; quo ipſo via paratur ad interuentus deorum memorandos.

Quod ſi hunc in modum haec conſtitueris: vides omnia procedere a religione laeſa; a graui iniuria erga ἱκέτην, eumque Apollinis ſacerdotem, ad redimendam filiam captam profectum, et inhumaniter ab Agamemnone acceptum; apparet quoque, etſi a Chryſeide non reddita et ab Briſeide rapta narratio procedat, non tamen feminas, earumque amores, harum irarum eſſe cauſſam; quod forte ex ipſo

Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός· ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς
νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακήν, ὀλέκοντο δὲ λαοί,
οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμησ' ἀρητῆρα
Ἀτρείδης. ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,

poeta elicere poſſis inf. A, 366 ſq. 429. 430. et diſertiſſime Σ. 444—456; verum laeſam Achillis dignitatem et iniuriam factam, erepta captiua, quam pro eximio virtutis praemio ex praeda, Thebe vrbe capta, aſſignatam acceperat; Agamemnonem autem et ipſum habuiſſe, quo offenſum ſe ſentiret, cum praemio e praeda aſſignato priuatum ire ſe videret Achiuos. Ab honoris itaque laeſi ſenſu Ilias procedit, non a feminis ereptis.

Manet tamen vel ſic illud, omnes, quae excepere Achiuos, calamitates a regum cupiditatibus et iris eſſe profectas, et verum eſſe illud, quod Horatius primarium eſſe ait, quod Ilias doceat: *Quicquid delirant reges, plectuntur Achiui*: id quod cardinem malorum plerorumque conſtituit, quae generi humano per tot ſaecula omnem vitae fructum eripuerunt. v. Obſſ. ad vſ. 42.

9. Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός. Poeta tanquam exauditus, et a Muſa edoctus, narrare incipit: quomodo peſtis inuaſerit Achiuos ira Apollinis ex iniuria ſacerdoti facta.

13. Λυσόμενός τε θύγατρα. Non, vt hiſtoricus, rem omnem poeta ordine exponit, verum, vt ſimul expectationem reliquorum iniiciat, alia differt et in praeſens tempus omittit. Hoc eſt illud quod in diſpoſitione ex Homero diſcere iubet Quinctil. VII, 10, 11 *vbi ab initiis incipiendum, vbi more Homerico a mediis vel vltimis*. Apponam ea, quae anteceſſerant: quae niſi tenueris, fieri non poteſt, vt rerum narratarum nexum et ordinem recte perſpicias.

Cum viderent Achiui, Ilium ſitu locorum et munimentis murorum tutum eſſe eique ſubueniri copiis ex vrbibus eius ditioni ſubiectis: conſtituerunt illi ante omnia vrbes has occupare; itaque

στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ, καὶ λίσσετο πάντας Ἀχαι-
Ἀτρείδα δὲ μάλιστα δύω, κοσμήτορε λαῶν· [ούς,

14 vulg. στέμματ' ἔχων
15 vulg. ἐλίσσετο.

ΧΕΡΣΙ ϜΕΚΗΒΟΛΟΥ

Achilles iussus est arma circumferre et euertere vrbes Troadis, Priami ditione habitas. Is XII nauium classe littus circumuectus factis escensionibus XI oppida vastauit, praedasque abegit: cf. Jl. Z, 328. Fuere in his Lyrnessus, Pedasus, Thebe, et ipsa Lesbus. v. Strabo XIII p. 875.

Iam Thebe capta venit in Achiuorum potestatem *Chryseis*. Erat *Chryses* Apollinis Sminthei antistes in vrbe Chrysa Troadis; quo etiam filia redemta abducitur inf. 430. 1. vbi v. Nota. Filia a poeta Χρυσηΐς appellatur, aliis poetis Astynome. Vrbe Theba ab Achille direpta, (v. inf. 365. B, 691. Strabo XIII p. 875 D.) praedae pars illa facta, data est munus ἐξαίρετον, γέρας, Agamemnoni, etsi partum illud Achillis virtute. Omittit poeta narrare, qua de caussa puella Chrysae habitans in vrbe Theba capta fuerit: (incuriose alii in vrbe Chrysa eam captam aiunt, v. c. Schol. ad A, 366) suppleuerant id Cyclici et Tragici. Narrant enim eam a patre Theben adductam esse, vt Eetioni regi nuberet; alii, venisse eam ad Iphinoen, Eetionis sororem, Actoris filiam sacra Dianae facientem: v. Schol. Jl. A, 19. 366. cf. Wassenberg Not. p. 139. Satis erat monere, Theben fuisse vrbem munitam, cum Chryse, vicus cum templo, incursibus hostilibus pateret.

14. στέμμα τ' ἔχων ἐν χερσὶν — ἀνὰ σκήπτρῳ. Paullo post 28 est σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῖο. Fuit adeo *infula* innexa scipioni seu baculo, hastae, supplicis habitus; alias ipsae manus sunt vittis religatae vel obuolutae. Est porro στέμμα Ἀπόλλωνος, *infula Apollinis*, h. e. quam ille tanquam Apollinis sacerdos gestare solebat; nunc autem sceptro alligatam prae se fert.

Ἀτρεΐδαί τε καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν Ὀλύμπια δώματ᾽ ἔχοντες,
ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὖ δ᾽ οἴκαδ᾽ ἱκέσθαι·
παῖδα δ᾽ ἐμοὶ λῦσαί τε φίλην, τὰ δ᾽ ἄποινα δέχε-
ἁζόμενοι Διὸς υἱὸν, ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα. [σθαι,
Ἔνθ᾽ ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ,
αἰδεῖσθαί θ᾽ ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
ἀλλ᾽ οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ,
ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ᾽ ἐπὶ μῦθον ἔτελλε·
Μή σε, γέρον, κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω,
ἢ νῦν, δηθύνοντ᾽, ἢ ὕστερον, αὖτις ἰόντα!
μή νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῖο!

19 ΕΥΔ FΟΙΚΑΔ ͰΙΚΕΣΘΑΙ sunt vitiosa. Forte εὖ δ᾽ Ἄργος ἱκέσθαι. 21 Esse debuit ͰΥΙΑ FΕΚΗΒΟΛΟΝ 24 ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΙ FΗΝΔΑΝΕ

18. Ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν. Vt semel de hoc, quod ab Homero mutuati sunt alii vsu vulgari, moneam: sollennis est mos in precibus concinnandis, vt id, per quod alios obtestamur, h. e. quod ad animos flectendos vim habere debeat, pro praemio beneficii, quod petimus, memoremus, aut in votis habeamus et apprecemur. Alias per εἰ, vt Latinis per *si*, preces fiunt. Sunt ergo verba: Reddite mihi filiam, ita dii vobis dent secundos consiliorum euentus.

20. Παῖδα δ᾽ ἐμοὶ λῦσαί τε (μέμνησθε, κελεύετε, aut simile quid). Nota nunc res est, vel ex Clarkii nota: λύει is, qui reddit captiuam, λύεται is, qui petit, agit id, vt alter reddat, adeoque redimit. non perspexerat hoc Eustathius.

22. Ἔνθ᾽ ἄλλοι μὲν — Ceteri Achiui acclamarunt, iubentes reuereri sacerdotem — 24. 25. At recusauit id facere Agamemnon; contra vero aspere, duriter, eum dimisit, abire iussit, additis simul minis.

τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω· πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν,
ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐν Ἄργεϊ, τηλόθι πάτρης,
ἱστὸν ἐποιχομένην, καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν·

30 ΕΝΙ ϜΟΙΚΩΙ

29. τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω· πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισι, pro ἐπελεύσεται. *Hanc ego non pretio redemtam reddam. Potius illa conſeneſcet apud me in ſeruili conditione.* v. Obſſ.

31. Sunt hic plura ex vita antiqua declaranda. ἱστὸν ἐποιχομένην. Si Virgilianum: *arguto tenues percurrens pectine telas* Aen. VII, 14 comparas, videtur eſſe debere: *percurrere ſtamen telae pectine:* quaecunque tandem pectinis forma olim fuerit; noſtro enim pectini ſimilem haud fuiſſe ſatis conſtat: v. ad Virgil. Aen. l. c. At hoc eſſet argutari e Virgilio. Grammatici vim vocis conſtituunt ex eo, quod ſtantes olim ad telam texebant. Erit ergo ἐποίχεσθαι, ἐπιστῆναι. Vſus tamen vocabuli Homericus ſatis docet ἐποίχεσθαι ἔργον, eſſe *aggredi opus, operi vacare:* Inf. Z, 490—3 ἔργα κόμιζε, Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε Ἔργον ἐποίχεσθαι *opus facere* inter feminas. cf. Od. A, 358 et al. Similiter ἐποίχεσθαι δόρπον Od. N, 34.

Sequitur: καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν. Varie exponunt. v. V. L. Sollenne eſt ἀντιᾶν τινος, *occurrere, excipere, conſequi.* Ita poteſt reddi, vt veteres faciunt, ἀντιᾶν ἑκατόμβης, ἀπολαύειν. Porro *adeſſe, adſtare, praeſto eſſe, ad miniſterium* aut *ad vſum.* Itaque ἀντιᾶν (ἐπὶ τὸ) λέχος non poteſt dictum eſſe niſi de ſerua et pellice, ſiue vt proprie ad curam lecti (πρὸς τὸ ἐπιμελεῖσθαι) referatur, vſu translatum ad declarandum puellae vſum, ſive vt λέχος, εὐνὴ, ſtatim de ipſo amplexu accepta ſint; praeſto eſſe ad conſuetudinem et vſum corporis. Priore acceptione comparari poteſt cum altero; πορσύνειν τὸ λέχος vt Od. Γ, 403. h. e. εὐτρεπίζειν. De hoc v. ad Il. Γ, 411. cf. Waſſenb. ad Paraphr. p. 22. λέκτροις

ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ·
βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἠρᾶθ' ὁ γεραιὸς
Ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἠΰκομος τέκε Λητώ·
Κλῦθί μευ, Ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις,
Σμινθεῦ· εἴ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα,

36 ΑΠΟΛΛΩΝΙ FΑΝΑΚΤΙ 38 ΤΕ FΙΦΙ FΑΝΑΣΣΕΙΣ

πλασθεῖσα Eurip. Troad. 203. Mox

32. σαώτερος pro σόος.

33. Dignitati fenis et facerdotis bene confuluit poeta. Mox 37—42 precatur, vt deus iniuriam fibi factam vlcifcatur.

37. 38. ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας pro ἀμφιβαίνεις. *qui tueris.* v. Obff. *Chryfa* in agro Thebano fita, fupra Adramyttum feu Adramyttium: de qua v. inf. ad 430. In iisdem locis *Cilla* Apollini et ipfa facra, vt ex h. l. apparet; *Phoebo facra:* Sen. Troad. 227. hoc eft, habens templum et facrum Apollinis, in cuius tutela adeo vrbs habebatur. Inter vrbes Aeolidis memoratur adhuc ab Herodoto lib. I, 149. Plura de ea non te-nemus. cf. Strabo XIII p. 910 fq. et inde Euftath. p. 33 f. Cum eae vrbes, ab Achille vaftatae, tantum e poetis notae effent: feriores in earum fitu faepe turbarunt; v. Quintum XIV, 410 fq.

Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις. Idem, deus, qui cultu praecipuo habetur, *tuetur* vrbem; idemque *regnare* dicitur, quia vrbi *praeeft.* Apollinem autem templum antiquum in Tenedo infula habuiffe, vel ex h. l. conftat. ἶφι, potenter.

39. Σμινθεῦ. *Sminthius* Apollo ab vrbe Sminthe vel Smintho. v. Obff.

εἴ ποτέ τοι. Certatim hoc ab Homero petierunt poetae, vt, qui preces faciunt, pietatis fuae tanquam prae-

ἢ εἰ δή ποτέ τοι κατὰ πίονα μηρί' ἔκηα
ταύρων ἠδ' αἰγῶν, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ·
τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων χωόμενος κῆρ,
τόξ' ὤμοισιν ἔχων, ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην·

mium poſtulent votorum ſuorum ac precum effectum: *per pietatem meam, per id quod corollis templum tuum ornaui, et victimas mactaui, obteſtor te.* Ductum et hoc ab rudiorum hominum ſenſu, cum numen ſibi ſuisque ſenſibus et iudiciis aſſimularent. Quia non modo verba et ſenſus, ſed etiam notiones Homericas illuſtrare et animis infigere volumus; notantur haec, ſed ſemel et primo loco, quo occurrunt.

42. Τίσειαν Δαναοὶ — delirat rex, plectuntur Achiui. v. Obſſ.

43—53. Locus ſplendidiſſimus de peſte ab Apolline Achiuis immiſſa. — 44. Οὐλύμποιο καρήνων. Seruata nunc notio montis. v. inf. ad 499. — 45. τόξ' ὤμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην· Solet deus habere pharetram ſuſpenſam ex humero; et quidem dextro, more ſagittantium, vt manu eleuata et reſupinata confeſtim ſagitta arripi poſſet. At arcum Apollo geſtat manu. Sic in ſignis nobiliſſimis. Sic quoque poetae: Apollon. II, 680. 1. de Apolline incedente: λαιῇ δ' ἀργύρεον νώμα βιόν· ἀμφὶ δὲ νώτοις Ἰοδόκη τετάνυστο κατωμαδόν. In noſtro tamen loco videri poteſt, arcum quoque ex humero, ſiniſtro puta, ſuſpenſum habere. Ita quidem Venus Nymphae ſe aſſimulans apud Virgil. Aen. I, 318 *humeris de more habilem ſuſpenderat arcum venatrix.* et de Camilla XI, 575 *Spiculaque ex humero paruae ſuſpendit et arcum:* pharetram et arcum. Et Nymphae ap. Callim. in Dian. 212 αἱ πρῶται θοὰ τόξα καὶ ἀμφ' ὤμοισι φαρέτρας ἰοδόκους ἐφόρησαν. Prior tamen ratio et Apolli-

ἔκλαγξαν δ' ἄρ' ὀϊστοὶ ἐπ' ὤμων χωομένοιο,
αὐτοῦ κινηθέντος. ὁ δ' ἤϊε νυκτὶ ἐοικώς.
ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἕηκε·
δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο.

47 ΝΥΚΤΙ ϜΕϜΟΙΚΩΣ

ni et loco accommodatior eſt, vt expedito arcu ille incederet, quippe ſtatim ſagittas neruo impoſitas emiſſurus; eſt igitur in altero membro ἔχων ſine ὤμοισιν, ſed generali notione pro ἔχων χερσὶ, accipiendum.

46. 47. Quod inceſſum dei irati concitatum ſagittae *ſonantes* praeclare teſtantur, adeoque effectus cauſſam deſignat: *bene* obſeruatum *cum ab aliis* tum a Clarkio; qui ea in re inferiorem cenſet eſſe Virgilium Aen. IV, 149. IX, 660. XI, 652. Verum et ibi, non minus quam hic, de concitato corporis motu agitur. De Hercule aduerſus cetos incedente Valer. Fl. II, 511 *pulſentque graues vt terga pharetrae.*

47. ὁ δ' ἤϊε νυκτὶ ἐοικὼς, inceſſit ſimiliter ac nox, ſeu nubes atra per caelum incedit aut caelo demittitur. v. Obſſ.

48. Peſtis exorta in caſtris Achiuorum. Cuius cauſſae cum eſſe poſſent aliae, et omnium maxime probabilis, aer ex aquis ſtagnantibus et paludoſis ſub oſtia Simoentis et ex imbribus exundantis, mox per aeſtatem ad alueum recollecti, (v. de Troade nuper ſcripta) nunc a religione ducta cauſſa affertur, Apolline vlturo iniuriam Sacerdoti ſuo ab Agamemnone factam. Tela Apollinis et Dianae luem infligere, alibi febres acutas et mortes, res nota eſt, nunc quoque in libellis hiſt. litterar. medic. expoſita. v. Il. Ω, 758. 9. Od. Λ, 171. 2. Strabo XIV p. 942 A — καὶ τὰ λοιμικὰ δὲ πάθη καὶ τοὺς αὐτομάτους θανάτους τούτοις ἀνάπτουσι τοῖς θεοῖς. Eſt autem locus qui ſequitur praeclarus ἐναργείᾳ narrationis et breuitate ac δεινότητι. Declaratur calamitatis magnitudo per effecta. — μετὰ ſc. νῆας ſupplet Clarke. v. Obſſ.

οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπῴχετο καὶ κύνας ἀργούς·
αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἐφιεὶς
βάλλ', αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκύων καίοντο θαμειαί.
ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ᾤχετο κῆλα θεοῖο,
τῇ δεκάτῃ δ' ἀγορήνδε καλέσσατο λαὸν Ἀχιλλεύς·
τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
κήδετο γὰρ Δαναῶν, ὅτι ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο.

55 λευκωλενος Ϝηρη. Vix bene. v. V. L.

50. Lues, vt ſaepe, a iumentis et animantibus domeſticis exordium habuit.

— 51. αὐτοῖσι nunc vi oppoſiti ſunt homines, Achiui. Pro ἔβαλεν αὐτοὺς, ἐφιεὶς — dixit ἐφιεὶς αὐτοῖς βέλος ἔβαλλε. — βέλος ἐχεπευκὲς, pro πικρὸν, proprie ἔχον πικρίαν τῆς πεύκης, piceae, Simplicius haec extulit poeta v. 382. 3 οἱ δέ νυ λαοὶ θνῆσκον ἐπασσύτεροι. Mox 52. praeclare et hic ab effectu ſaeuiens lues declaratur.

53. Nouem dierum numerum pro incerto ponere videtur poeta, ſic et Z, 174. I, 466. Sic et alii poetae. — 55. Agamemnon, bene ſuſpicatus cauſſam peſtis ab Apolline immiſſae, ſuique reatus conſcius, nolebat ad Achiuos quicquam referre. Itaque Achilles, loco et dignitate ab Agamemnone proximus, curam rerum in ſe recepit et concionem indixit. Quod Achilles a Chirone medicinam fuit edoctus, huc referendum non erat. Et tenebatur hoc vulgo, morbos violentos et febres acutas diuinitus immitti et in tali peſte non a medicis ſed a diis auxilium eſſe petendum; medicorum cura ad chirurgiam ſpectabat. Poterat autem concionem vocare qui vellet; (vt bene obſeruat Euſtath. Schol. Ven. B. et Lipſ. qui addunt: συνάγει μὲν γὰρ Ὀδυσσεὺς ἐν τῇ ιβ' καὶ Ἀχιλλεὺς ἐν τῇ ιγ'. At nec ſic laudant Grammatici rhapſodias, nec in lib. XII et XIII quicquam ſimile occurrit: ſed in Il. B, 183 ſqq. et Il. T, 40 ſqq. vidit quoque Waſſenb.) 56. κήδετο γὰρ ſc. Iuno f. Achilles. illud potius.

οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν, ὁμηγερέες τε γένοντο,
τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἀτρεΐδη, νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας οἴω
ἂψ ἀπονοστήσειν, εἴ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν,
εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾷ καὶ λοιμὸς Ἀχαιούς.
ἀλλ' ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείομεν ἢ ἱερῆα,
ἢ καὶ ὀνειροπόλον· καὶ γάρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστιν·
ὅς κ' εἴποι, ὅ τι τόσσον ἐχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων·
εἴ τ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, εἴθ' ἑκατόμβης·
αἴ κέν πως ἀρνῶν κνίσσης αἰγῶν τε τελείων
βούλεται ἀντιάσας ἡμῖν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι.
Ἤτοι ὅγ' ὡς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Κάλχας Θεστορίδης οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος,

57 vulgo ὁμηγυρέες τ' ἐγένοντο. 64 Esse debuit ϜΟΣ ϜΕΙΠΟΙ 68 ϜΩΣ ϜΕΙΠΩΝ

— 57. Occurrit nunc primo loco quod locis multis Homeri memoria tenendum, δὲ in apodosi: *οἱ δ' ἐπεὶ — τοῖσι δ' ἀνιστ.*

59—67. Multi sunt in artificio orationis huius Achillis praedicando rhetores. Laudem habere puto ex proprietate ac simplicitate, quod commemorantur ea, quae res et tempus offerunt: nunc, inquit, cum belli et pestis malis vexentur Achiui, omnino verendum est, ne nobis domum reuertendum sit re infecta; nisi forte deus placari possit, cuius placandi modos, age, comperiamus e vate aliquo.

— 62. *τινὰ μάντιν — ἱερῆα — ὀνειροπόλον.* Videtur *μάντις* esse is, qui alibi *οἰωνοπόλος* augur. v. Obss.

— 65. *ἐπιμέμφεται* nunc est pro *ὀργίζεται. εὐχωλῆς ἕνεκα* (quod 93. 94 additur) voto vel sacro *non reddito.*

68—73. Calchas vates nunc inducitur responsurus, praemissa aliqua eius notitia. *τοῖσιν ἀνέστη.* pro *ἐν τοῖσιν, ἐν αὐτοῖς δὲ*, vt sexcenties.

ὃς ᾔδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα,
καὶ νήεσσ' ἡγήσατ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἴσω 71
ἣν διὰ μαντοσύνην, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων·
ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν·
Ὦ Ἀχιλεῦ, κέλεαί με, Διῒ φίλε, μυθήσασθαι

70 FΟΣ FΗΙΔΗ 71 FΙΛΙΟΝ 72 FΗΝ — ΤΗΝ FΟΙ 73 ΜΕΤΕFΕΙΠΕ

— 70. Cum locus in hanc rem claſſicus ſit, moneamus verbo, conſtitui hinc veram notionem vaticinantium antiquae aetatis: qui rerum vſu, et experientia ac prudentia inſtructi conſilia dabant ac monitus: itaque ὃς ᾔδη primo loco τὰ ὄντα, vt perſpiciat, quae rerum et euentorum vera ſit ratio et indoles; comparat cum ea τὰ πρὸ ἐόντα, h. e. τὰ προγεγενημένα, et ex his colligit τὰ ἐσόμενα, et praeuidet adeo futuros rerum euentus. Inprimis in rebus dubiis, incertis aut obſcuris conſulti reſpondebant, vt h. Calchas *de cauſſa irarum* Apollinis; nam ab Apolline peſtem eſſe immiſſam, non videtur dubitatum eſſe: v. 62. 64. Mature prudentia haec repeti coepit ab afflatu diuino, adeoque vates ἔνθεοι futura praedicere crediti, tum et ipſi prae ſe tulerunt, ſe a deo afflatos futura praedicere. — Ἴλιον εἴσω. εἰς τὴν Ἴλιον, h. ἐπί. ſollenni per totum Homerum vſu: vt ſemel moneam.

— 71. Eius peritia vaticinandi, adeoque eius conſiliis, vſi erant Achiui in profectione ad Troiam: v. B, 300 ſq. Hoc dixit: ἡγήσατο ille, quoniam firmauerat animum Achiuorum interpretatione oſtentorum, vt nauigarent, vti ad Thebas Achiui profecti erant πειθόμενοι τεράεσσι θεῶν καὶ Ζηνὸς ἀρωγῇ Δ, 407. In Argonaut. Orphic. 85 Orpheus dicitur δεῖξαι θαλάσσης ἀτραπούς.

74—83. Prudentia vatis Calchantis ſpectatur etiam in iis, quae in ſeqq. profatur, quod ſibi proſpicit ab ira et odiis Agamemnonis.

— 74. μυθήσασθαι μῆνιν ſunt iungenda, pro, cauſſam

μῆνιν Ἀπόλλωνος ἑκατηβελέταο ἄνακτος.
τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καί μοι ὄμοσσον,
ἦ μέν μοι πρόφρων ἔπεσιν καὶ χερσὶν ἀρήξειν.
ἦ γὰρ ὀΐομαι ἄνδρα χολωσέμεν, ὃς μέγα πάντων
Ἀργείων κρατέει, καί οἱ πείθονται Ἀχαιοί.
κρείσσων γὰρ βασιλεύς, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ.
εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ,
ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ,
ἐν στήθεσσιν ἑοῖσι· σὺ δὲ φράσαι, εἴ με σαώσεις;

75 FΕΚΑΤΗΒΕΛΕΤΑΟ FΑΝΑΚΤΟΣ 77 FΕΠΕΣΙ 79 ΚΑΙ FΟΙ 83 ΕΝ ΣΤΗΘΕΣΣΙ FΕΟΙΣΙ aut potius FΟΙΣΙ v. Exc. ad A, 393.

irae Apollinis interpretari, aperire.

— 76. σύνθεο. Multis modis exponunt grammatici; atqui aliis in locis est *aduerte animum*, vt Z, 334 et aliquoties in Odyssea; quidni et h. l.? Optimum adeo: σύνθεο, νόησον.

78. ἄνδρα χολωσέμεν male vertunt: *iratum fore*. hoc est χολοῦσθαι· sed χολοῦν est ad iram prouocare. Od. Σ, 20. μή με χολώσῃς. Est ergo vereor, ὀΐομαι (ἐμὲ) χολώσειν ἄνδρα. Recte Sch. εἰς ὀργὴν ἐμβαλεῖν. monuit hoc quoque iam Wassenb. ad Paraphr. p. 28.

—79. καί οἱ πείθονται. ex prisco loquendi genere perum adhuc composito, pro καὶ ᾧ πείθονται Ἀχαιοί. Argiui sunt, qui eius regno subsunt; Achiui totus exercitus, cui tanquam summus dux imperat. cf. ad B, 684.

80. κρείσσων sc. ad vltionem sumendam potentior, opibus instructior: vnde 82 ὄφρα τελέσσῃ sc. vltionem ex κότον vel χόλον.

— 81. χόλον καταπέψῃ, *molliat, domet*. recte Apollon. h. v. ἐν ἑαυτῷ παρακατάσχῃ. Nam *qui concoquuntur* ventriculo, cibi *domantur*: v. Obss.

— 83. σὺ δὲ φράσαι, εἰ pro, σκέψαι, ἵνα: dispice, vt viam reperias, qua me incolumem praestes.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Θαρσήσας μάλα εἰπὲ θεοπρόπιον, ὅ τι οἶσθα.
οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα Διῒ φίλον, ᾧτε σὺ, Κάλχαν,
εὐχόμενος Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις,
οὔτις, ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο,
σοὶ κοίλης παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει
συμπάντων Δαναῶν· οὐδ' ἢν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς,
ὃς νῦν πολλὸν ἄριστος Ἀχαιῶν εὔχεται εἶναι.
Καὶ τότε δὴ θάρσησε, καὶ ηὔδα μάντις ἀμύμων·
οὔτ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, οὔθ' ἑκατόμβης,
ἀλλ' ἕνεκ' ἀρητῆρος, ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων,
οὐδ' ἀπέλυσε θύγατρα, καὶ οὐκ ἀπεδέξατ' ἄποινα.
τοὔνεκ' ἄρ' ἄλγε' ἔδωκεν Ἑκηβόλος, ἠδ' ἔτι δώσει,
οὐδ' ὅγε πρὶν λοιμοῖο βαρείας χεῖρας ἀφέξει,

85 ΜΑΛΑ FΕΙΠΕ FΟΤΙ FΟΙΣΘΑ 90 ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΑ FΕΙΠΗΙΣ 91 vulg. ἄριστος ἐνὶ στρατῷ. 96 ΕΔΩΚΕ FΕΚΗΒΟΛΟΣ debuit quoque esse ἄλγεα δῶκε.

84 — 91. Firmat, nunc Calchantis animum Achilles fide sua interposita.

— 88. ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο, *me vidente et viuente;* quod hinc poetae frequentarunt, inprimis tragici, vt exemplis opus haud sit: δέρκεσθαι, βλέπειν pro ζῆν. v. Obss. —

— 91. εὔχεται, male *gloriatur,* καυχᾶται, reddi, iam Ernesti notauit. Homericum est εὔχεται εἶναι, *profitetur se esse,* vulgari vsu, *habetur, est.*

92 — 100. Verum nunc irae Apollinis caussam aperit Calchas, iniuriam Chrysae ab Agamemnone sacerdoti illatam. —

— 97. λοιμοῖο χεῖρας ἀφέξει, quod per medium efferri solet, ἀφέξεται, *non abstinebit se a peste immittenda,* —

πρίν γ' ἀπὸ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἑλικώπιδα κούρην
ἀπριάτην, ἀνάποινον, ἄγειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
ἐς Χρύσην· τότε κέν μιν ἱλασσάμενοι πεπίθοιμεν.
Ἤτοι ὅγ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι δ' ἀνέστη
ἥρως Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφὶ μέλαιναι
πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην·
Κάλχαντα πρώτιστα κάκ' ὀσσόμενος προσέειπε·

98 ϜΕΛΙΚΩΠΙΔΑ 101 ϜΩΣ ϜΕΙΠΩΝ 103 Vulg. ἀμφιμέλαιναι. 104 ΔΕ ϜΟΙ — ΛΑΜΠΕΤΟΩΝΤΙ ϜΕϜΙΚΤΗΝ 105 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ

98. ἑλικώπιδα κούρην. ad pulcritudinem epitheton spectare, obuium est; sed verum vocis sensum iam veteres ignorarunt. *Nigros oculos* multi interpretantur, vt ipse Callimachus in *Fragm.* CCXC vbi vide. Si ἑλίκωπας Ἀχαιοὺς conferas (v. ad A, 389) non magis res expedita est. Verbo, potest esse puella nigris oculis, mobilibus, etiam magnis, si cum ἑλικοβλέφαρος conuenit, quod circumductas in orbem et magnas palpebras, adeoque oculos declarat.

101—120. Agamemnon, exasperatus Calchantis verbis, primum asperrime in eum inuehitur, tum se puellam non redditurum esse minatur, nisi alio munere honorario pro eo assignato.

103. φρένες veteribus sunt diaphragma, septum transversum: v. Obss. cuius consensus cum cerebro manifestus est in animi motibus, maxime in ira, hoc loco venis sanguine tumentibus, vnde μέλαιναι, vel, quod vulgatum erat, ἀμφιμέλαιναι. Est adeo μένος h. l. de sanguine ex ira concitato et impedito; praecedit sensus iniuriae, dolor; vnde ἀχνύμενος. —

105. κάκ' ὀσσόμενος. seu κακῶς ὀσσόμενος, seu, quod melius, mala praesagiens, significans ipso adspectu, vultu, voce.

Μάντι κακῶν, οὔπω ποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπας·
αἰεί τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι·
ἐσθλὸν δ' οὐδέ τί πω εἶπας ἔπος, οὐδ' ἐτέλεσσας.
καὶ νῦν ἐν Δαναοῖσι θεοπροπέων ἀγορεύεις,
ὡς δὴ τοῦδ' ἕνεκά σφιν Ἑκηβόλος ἄλγεα τεύχει,
οὕνεκ' ἐγὼ κούρης Χρυσηΐδος ἀγλά' ἄποινα
οὐκ ἔθελον δέξασθαι: ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν
οἴκοι ἔχειν· καὶ γάρ ῥα Κλυταιμνήστρης προβέβουλα,
κουριδίης ἀλόχου· ἐπεὶ οὔ ἑθέν ἐστι χερείων 114

106 Esse debuit ΤΑ ΚΡΗΓΥΑ ϜΕΙΠΑΣ 108 ϜΕΙΠΑΣ ϜΕΠΟΣ. Forte quoque οὐδὲ τέλεσσας. 110 ΣΦΙ ϜΕΚΗΒΟΛΟΣ 113 ϜΟΙΚΟΙ 114 ΟΥ ϜΕΘΕΝ

106. Nunquam mihi vaticinari soles id quod gratum sit; τὸ κρήγυον mox 108 τὸ ἐσθλόν. Sed tibi φίλον ἐστὶν ἐν φρεσὶν, αἰεὶ μαντεύεσθαι τὰ κακά. Erat autem Calchas is, qui caussam, cur classis Aulide teneretur, ab Agamemnonis sacrilegio Dianaeque in eum ira repetierat, quique decem annos Troiam oppugnatum iri praedixerat.

108. ἐσθλὸν ἔπος nunc, *vaticinium*. οὐδ' ἐτέλεσσας. nec ad euentum adduxisti; quandoquidem id, quod euenturum esse praedixit vates, ei tribuitur, tanquam ab eo effectum. Sic et in libris sacris. Vnde ea stultitia profecta, qua Achas irascitur vati Michae, minus fausta vaticinanti, et, vt meliora prodat, postulat; eodem modo vt h. l. Calchanti Agamemnon irascitur.

112. ἐπεὶ πολὺ βούλομαι. possit esse dictum pro πολλὰ, multum, valde cupio. Potest tamen eodem modo esse dictum vt mox vs. 117, omisso, vt saepe fit, μᾶλλον. πολὺ μᾶλλον βούλομαι. Sic inf. P, 331 ἡμῖν δὲ Ζεὺς μὲν πολὺ (μᾶλλον) βούλεται ἢ Δαναοῖσι Νίκην. Sic Γ, 41. Λ, 357. 488. Ψ, 594.

114. 115. κουριδίης ἀλόχου. Opponitur aperte τῇ παλλακῇ. hinc perpetuo vsu est ἡ γαμετή. cf. Obss. Mox φυὴν nihil aliud esse vi-

οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτε τι ἔργα·
ἀλλὰ καὶ ὣς ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τόγ' ἄμεινον·
βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.
αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ' ἑτοιμάσατ', ὄφρα μὴ οἶος
Ἀργείων ἀγέραστος ἔω· ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε.
λεύσσετε γὰρ τόγε πάντες, ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἀτρεΐδη κύδιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων!
πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;
οὐδέ τί που ἴδμεν ξυνήϊα κείμενα πολλά·

115 ΟΥΔΕ ΤΙ ϜΕΡΓΑ 119 ΟΥΔΕ ϜΕϜΟΙΚΕ 124 ϜΙΔΜΕΝ

deo quam corporis habitum (*Wuchs*). Etiam Heſych. ἡ τοῦ σώματος ὑπόστασις. Φυὴν de oris habitu dictum nondum reperi, nec quod Thomas M. habet: Φυή, οὐ μόνον ἡ ἡλικία, ἀλλὰ καὶ ἡ φυσικὴ χάρις addito verſu.

— 116. 117. Ait vel ſic ſe redditurum eſſe puellam, ad ſeruandas copias (lue ſcilicet placato Apolline extincta) hac tamen conditione, vt aliud ſibi munus paretur, βούλομαι ſc. μᾶλλον, vt modo dictum, v. Obſſ. Quod vulgari oratione effertur: volo copias ſaluas eſſe, effertur in priſco ſermone, contrario ſimul ſublato: volo copias ſaluas eſſe, non interire. Nunc hoc redditum per βούλομαι μᾶλλον ἤ, quod nos diceremus: volo copias ſaluas eſſe; tantum abeſt, vt eas deperire velim.

120. λεύσσετε γὰρ τόγε πάντες ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ. Vel τόγε γέρας ὅ iungitur, vel τὸ pro ὅ, καθ' ὅ, ὅτι, videtis omnes hoc, quod mihi praemium meum eripitur.

121—129. Achilles primum argumentis Agamemnonis poſtulata retundit. κύδιστε, qui eminet inter ceteros dignitate, quatenus ille κῦδος, regiam ſeu imperatoriam ſummam poteſtatem habet. cf. inf. ad 279.

— 124. 5. οὐδέ τί που ἴδ-

Μάντι κακῶν, οὔπω ποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπας·
αἰεί τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι·
ἐσθλὸν δ' οὐδέ τί πω εἶπας ἔπος, οὐδ' ἐτέλεσσας.
καὶ νῦν ἐν Δαναοῖσι θεοπροπέων ἀγορεύεις,
ὡς δὴ τοῦδ' ἕνεκά σφιν Ἑκηβόλος ἄλγεα τεύχει,
οὕνεκ' ἐγὼ κούρης Χρυσηΐδος ἀγλά' ἄποινα
οὐκ ἔθελον δέξασθαι· ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν
οἴκοι ἔχειν· καὶ γάρ ῥα Κλυταιμνήστρης προβέβουλα,
κουριδίης ἀλόχου· ἐπεὶ οὔ ἑθεν ἐστὶ χερείων

106 Esse debuit ΤΑ ΚΡΗΓΥΤΑ ϜΕΙΠΑΣ 108 ϜΕΙΠΑΣ ϜΕΠΟΣ. Forte quoque οὐδὲ τέλεσσας. 110 ΣΦΙ ϜΕΚΗΒΟΛΟΣ 113 ϜΟΙΚΟΙ 114 ΟΥ ϜΕΘΕΝ

106. Nunquam mihi vaticinari soles id quod gratum sit; τὸ κρήγυον mox 108 τὸ ἐσθλόν. Sed tibi φίλον ἐστὶν ἐν φρεσὶν, αἰεὶ μαντεύεσθαι τὰ κακά. Erat autem Calchas is, qui caussam, cur classis Aulide teneretur, ab Agamemnonis sacrilegio Dianaeque in eum ira repetierat, quique decem annos Troiam oppugnatum iri praedixerat.

108. ἐσθλὸν ἔπος nunc, vaticinium. οὐδ' ἐτέλεσσας. nec ad euentum adduxisti; quandoquidem id, quod euenturum esse praedixit vates, ei tribuitur, tanquam ab eo effectum. Sic et in libris sacris. Vnde ea stultitia profecta, qua Achas irascitur vati Michae, minus fausta vaticinanti, et, vt meliora prodat, postulat; eodem modo vt h. l. Calchanti Agamemnon irascitur.

112. ἐπεὶ πολὺ βούλομαι. possit esse dictum pro πολλὰ, multum, valde cupio. Potest tamen eodem modo esse dictum vt mox vs. 117, omisso, vt saepe fit, μᾶλλον. πολὺ μᾶλλον βούλομαι. Sic inf. P, 331 ἡμῖν δὲ Ζεὺς μὲν πολὺ (μᾶλλον) βούλεται ἢ Δαναοῖσι. Νίκην. Sic Γ, 41. Λ, 357. 488. Ψ, 594.

114. 115. κουριδίης ἀλόχου. Opponitur aperte τῇ παλλακῇ. hinc perpetuo vsu est ἡ γαμετή. cf. Obss. Mox φυὴν nihil aliud esse vi-

οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν, οὔτ᾽ ἄρ φρένας, οὔτε τι ἔργα.
ἀλλὰ καὶ ὧς ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τόγ᾽ ἄμεινον·
βούλομ᾽ ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.
αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ᾽ ἑτοιμάσατ᾽, ὄφρα μὴ οἶος
Ἀργείων ἀγέραστος ἔω· ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε.
λεύσσετε γὰρ τόγε πάντες, ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ.
Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἀτρείδη κύδιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων!
πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;
οὐδέ τί πω ἴδμεν ξυνήϊα κείμενα πολλά·

115 ΟΥΔΕ ΤΙ ϜΕΡΓΑ ϜΙΔΜΕΝ 119 ΟΥΔΕ ϜΕϜΟΙΚΕ 124

deo quam corporis habitum (*Wuchs*). Etiam Hesych. ἡ τοῦ σώματος ὑπόστασις. φυὴν de oris habitu dictum nondum reperi, nec quod Thomas M. habet: φυή, οὐ μόνον ἡ ἡλικία, ἀλλὰ καὶ ἡ φυσικὴ χάρις addito versu.

— 116. 117. Ait vel se se redditurum esse puellam, ad seruandas copias (lue scilicet placato Apolline extincta) hac tamen conditione, vt aliud sibi munus paretur. βούλομαι sc. μᾶλλον, vt modo dictum, v. Obss. Quod vulgari oratione effertur: volo copias saluas esse, effertur in prisco sermone, contrario simul sublato: volo copias saluas esse, non interire. Nunc hoc redditum per βούλομαι μᾶλλον ἤ, quod nos diceremus: volo copias saluas esse; tantum abest, vt eas deperire velim.

120. λεύσσετε γὰρ τόγε πάντες ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ. Vel τόγε γέρας ὅ iungitur, vel τὸ pro ὅ, καθ᾽ ὅ, ὅτι, videtis omnes hoc, quod mihi praemium meum eripitur.

121—129. Achilles primum argumentis Agamemnonis postulata retundit. κύδιστε, qui eminet inter ceteros dignitate, quatenus ille κῦδος, regiam seu imperatoriam summam potestatem habet. cf. inf. ad 279.

— 124. 5. οὐδέ τί πω ἴδ-

ἀλλὰ, τὰ μὲν πολίων ἐξεπράθομεν, τὰ δέδασται,
λαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε θεῷ πρόες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
τριπλῇ τετραπλῇ τ' ἀποτίσομεν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
δῷσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
μὴ δ' οὕτως, ἀγαθός περ ἐὼν, θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ,
κλέπτε νόῳ· ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι, οὐδέ με πείσεις.
ἦ ἐθέλεις, ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὔτως
ἧσθαι δευόμενον; κέλεαι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι;
ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοὶ,

126 ΕΠΕFΟΙΚΕ vel ΟΥΔΕ FΕFΟΙΚΕ Bentl. ΟΥΧΙ FΕΟΙΚΕ 131 ΘΕΟFΕΙΚΕΛ

μεν. nequaquam noui asseruari copias et opes communes: quippe praeda statim post expeditiones singulas fuit diuisa. ἀλλὰ τὰ μὲν pro ἃ μὲν — τὰ, ταῦτα δέδασται. mox 127 θεῷ πρόες accipe datiuo cui: in Apollinis gratiam. et 128 ἀποτίειν pro reparare, restituere, seu compensare.

131 — 147. Agamemnon superbius euectus minatur, nisi munus idoneum sibi datum fuerit, aliis se aliud pro eo vi abducturum esse. Interea (vs. 140.) Chryseidem se dimittere velle ostendit. *μὴ δ' οὕτως — κλέπτε νόῳ.* noli fallere. *ἀγαθός περ ἐὼν* puta *κατὰ νοῦν*, pro *φρόνιμος*. *παρελθεῖν*, proprie cursu, adeoque *νικᾶν*, at nunc prudentia vel astutia, adeoque fallere incautum. Iunxit quoque Hesiod. Θ, 613 *ὡς οὐκ ἔστι Διὸς κλέψαι νόον, οὔτε παρελθεῖν.* prius, quatenus occulte fit, hoc, quatenus astute et callide. De *ἧσθαι αὔτως*, quod mimicum est, *sedere sic*, inanem, vacuis manibus, cf. ad Γ, 220 *τινὰ — ἄφρονα αὔτως.*

135. *Ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι* — deest apodosis, *ἀποδώσω αὐτήν.* res multis obseruata, et a Clarke monita. Scilicet cum gestu haec pronun-

ἄρσαντες κατὰ θυμὸν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται· —
εἰ δέ κε μὴ δώωσιν· ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι
ἢ τεὸν, ἢ Αἴαντος ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος
ἄξω ἑλών. ὁ δέ κεν κεχολώσεται, ὅν κεν ἵκωμαι.
ἀλλ᾽ ἤτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις·
νῦν δ᾽ ἄγε, νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐς δ᾽ ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν, ἐς δ᾽ ἑκατόμβην
θείομεν, ἂν δ᾽ αὐτὴν Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον
βήσομεν, εἷς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βουληφόρος ἔστω,
ἢ Αἴας, ἢ Ἰδομενεὺς, ἢ δῖος Ὀδυσσεὺς,
ἠὲ σὺ, Πηλείδη, πάντων ἐκπαγλότατ᾽ ἀνδρῶν,

141 ΜΕΛΑΙΝΑΝ ϜΕΡΥΣΣΟΜΕΝ v. Obss.

tiata puta: a quo omnino in Homericis multorum locorum vis et sensus repetendus est. cf. Obss.

Tum 136 ἄρσαντες κατὰ θυμὸν, ἀρεστὸν, θυμῆρες ποιήσαντες. v. Obss. —

— 137. ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι. iterum δὲ in apodosi. et ἕλωμαι ἂν pro optatiuo: ἑλοίμην ἄν. idque, vt Sch. A. cf. ad Φ, 127 ὅς κε φάγῃσι, pro futuro indicatiui: vnde mox permutari potuit: ἢ Ὀδυσῆος ἄξω ἑλών. sin renuerint mihi dare munus, equidem ipse auferam.

— 138. Obseruant veteres, Aiacis γέρας fuisse Tecmessam, Vlyssis Laodicen, Cycni filiam. Mox 139 (ἐφ᾽ ὃν) ὅν κεν ἵκωμαι, est cum vi positum, etsi Apoll. Lex. reddit per παραγένωμαι.

141. νῆα μέλαιναν, puta aere et aqua. et ἅλα δῖαν, *magnum mare*. Nam omnia magna sunt diuina, δῖα. — Tum 142 κατὰ τὸ ἐπιτηδὲς, πρεπόντως, conuenienter, satis. v. Obss. βουληφόρον ἄνδρα vs. 144 esse *vnum e principibus*, quippe qui soli in consilium adhibentur, in Homero tenendum est. Et vs. 146 ἐκπαγλότατε quem omnium maxime verentur, qui auctoritate omnibus praeit.

ὄφρ' ἡμῖν Ἑκάεργον ἱλάσσεαι ἱερὰ ῥέξας.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
ὤ μοι, ἀναιδείην ἐπιειμένε, κερδαλεόφρον,
πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσι πείθηται Ἀχαιῶν,
ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι, ἢ ἀνδράσιν ἶφι μάχεσθαι;
οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἕνεκ' ἤλυθον αἰχμητάων
δεῦρο μαχησόμενος· ἐπεὶ οὔτι μοι αἴτιοί εἰσιν.
οὐ γάρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους,
οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι βωτιανείρῃ
καρπὸν ἐδηλήσαντ'· ἐπειὴ μάλα πολλὰ μεταξὺ

147 FEKAFEPΓON 148 FYΠOΔPA FIΔΩN 149 EΠIFEIMENE 150 FEΠEΣI 151 ANΔFAΣI FIΦI

148—171. Nunc vero Achilles ira exardescens grauissimis verbis increpat Agamemnonem, incusatque primo eius iniquitatem et ingratum in bene de se meritos animum; tum vs. 161 auaritiam et iniustitiam erga se in munere sibi auferendo; tandem 169 minatur discessum ab exercitu.

148. ὑπόδρα ἰδὼν, torue intuitus. v. Obss. et ibid.

149. ἀναιδείην ἐπιειμένε, pro ἀναιδής. Dicitur aliquis indutus, h. e. instructus esse iis, quae ipsi propria sunt ac sollennia. — κερδαλεόφρον, πλεονέκτης, puto. v. Obss. —

— 150. πῶς. scil. si tu tui vnius commodis studes, et omnia ad te refers: qua re permotus imperata a te exsequatur? 151. εἰς ὁδὸν ἐλθέμεναι. quod per se latius patet, et de omni expeditione, quae ab imperatore mandatur, accipi potest, veteres de insidiis, λόχῳ, accepere; adducti vs. 226. 7 οὐδὲ λόχονδ' ἰέναι. Erat autem haec inter praecipuas belli instruendi vias et rationes ista aetate; nam nec loca opportuna capere ac munire, nec loca munita expugnare norant. Si praedae agendae caussa exibant, non magnum discrimen ad-

οὔρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἠχήεσσα·
ἀλλὰ σοί, ὦ μέγ' ἀναιδὲς, ἅμ' ἑσπόμεθ', ὄφρα σὺ
τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάῳ, σοί τε, κυνῶπα, [χαίρῃς,
πρὸς Τρώων· τῶν οὔτι μετατρέπῃ, οὐδ' ἀλεγίζεις·
καὶ δή μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,
ᾧ ἔπι πολλὰ μόγησα, δόσαν δέ μοι υἷες Ἀχαιῶν.
οὐ μέν σοί ποτε ἶσον ἔχω γέρας, ὁππότ' Ἀχαιοὶ
Τρώων ἐκπέρσωσ' εὖ ναιόμενον πτολίεθρον·

157 ΘΑΛΑΣΣΑ ΤΕ ϜΗΧΗΕΣΣΑ 162 πολλ' ἐμόγησα vulg. 163 ΠΟΤΕ ϜΙΣΟΝ

iri poterat; vnicum igitur genus audacioris incepti erat, in insidiis sedere; quod per totam Iliadem est tenendum: cf. inf. 227. N, 276 sq. Od. Ξ, 217 sq. Λ, 525 sq. — 153. ἐπεὶ οὔτι μοι αἴτιοί εἰσι. nulla me iniuria affecerunt, quam vltum irem.

157. Quaeras vbi sint montes inter Troadem et Phthiam Thessaliae? Saltem in littoribus Thessaliae fuisse dixeris.

— 159. τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάῳ. non potest verti *gloriam, honorem*; nam πρὸς Τρώων adiicitur; est adeo pro τίμημα, πρόστιμον, *compensatio*, ποινή, qua satisfit propter iniuriam illatam, accipiendum vt inf. Γ, 286, vbi certaminis lex, τιμὴν δ' Ἀργείοις ἀποτινέμεν, ἥν τ' ἔοικεν. Tum ἄρνυμαι, proprie peto, λαμβάνω, h. l. de conatu; *eo consilio, vt illatae a Troianis tibi et Menelao iniuriae poenas exigam.* Hactenus bene Sch. B, εἰσπραττόμενος παρὰ Τρώων. cf. E, 552. 553. Paullo ante ὄφρα σὺ χαίρῃς est idem ac εἰς τὴν σὴν χάριν. —

— 160. τῶν οὔτι μετατρέπῃ. μετατρέπεσθαι Homerico vsu est ἐπιστρέφεσθαι, ἐπιστροφὴν ποιεῖσθαί τινος, φροντίζειν. vide I, 626. M, 238. ἐντρέπεσθαι est Od. A, 60.

163. οὐ μέν σοί ποτε ἶσον ἔχω γέρας. pro ἕξω, et 168 ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας pro ἐλεύσομαι. Sic 184 ἄγω pro ἄξω, et frequentissime. Sic in Homero et aliis, etiam gram-

ἀλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυάϊκος πολέμοιο
χεῖρες ἐμαὶ διέπουσ'· ἀτὰρ, ἤν ποτε δασμὸς ἵκηται,
σοὶ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε
ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπὴν κεκάμω πολεμίζων.
νῦν δ' εἶμι Φθίηνδ', ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν,
οἴκαδ' ἴμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδέ σ' ὀΐω,

170 FOIKAΔ

matica magis exculta vtentibus. Nec aliter accipi potest, propter id quod sequitur: quando Ilium ceperint Achiui; Ilio aliquando direpto; nam Τρώων πτολίεθρον, pro πόλις, est ipsum Ilium. alibi vt Il. B, 133 Ἰλίου πτολίεθρον et Od. A, 2 Τροίης πτολίεθρον. Respondent haec iis, quae dicta erant sup. 128. 9, vbi Achilles dicebat restitutum iri par munus Agamemnoni, αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῷσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.

— 165. πολυάϊξ πόλεμος, pugna, in qua pugnantes sunt πολυάϊκες, ἀΐσσουσι πολλά. *cum impetu* multum, valde, *ruunt*, mouent se. — — 167. ὀλίγον τε φίλον τε. *quod tamen gratum sit, in quo acquiescam.* Sic seriores ἀγαπητὸν vsurpant. cf. Od. Z, 208. Z, 58. — 170. νῆες κορωνίδες ab inflexa extrema puppis et prorae parte. v. inf. ad B, 392. Eod. v. 170 οὐδέ σ' ὀΐω, ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν, ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν. Si οὐδέ σ' est οὐδέ σε, ad Agamemnonem, necesse est, ἄτιμος ἐὼν esse pro ἐμοῦ ὄντος ἀτίμου; h. e. ἀγεράστου, *praemio virtutis orbatus cum sim.* Videtur tamen praestare, vt legatur οὐδέ σοι ὀΐω v. V. L. vt sit sensus: οὐδὲ οἴω, ἀφύξειν σοι ἄφενος. *non ea sum sententia et voluntate, vt paraturus sim opes tibi, iniuria ipse a te affectus.* vt inf. 296 οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι σοι πείσεσθαι ὀΐω. ἄτιμος est Achilles, praemio orbatus, *iniuria affectus*, per totum carmen; v. de ea voce Exc. ad h. v. ἀφύσσειν πλοῦτον nihil aliud esse potest quam *parare.* nam *hau-*

ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν, ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
φεῦγε μάλ', εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται· οὐδέ σ' ἔγωγε
λίσσομαι εἵνεκ' ἐμεῖο μένειν· παρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι,
οἵ κέ με τιμήσουσι, μάλιστα δὲ μητιέτα Ζεύς.
ἔχθιστος δέ μοί ἐσσι Διοτρεφέων βασιλήων·
αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τε.
εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεός που σοὶ τόγ' ἔδωκεν.
οἴκαδ' ἰὼν σὺν νηυσί τε σῇς καὶ σοῖς ἑτάροισι,
Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε, σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω,

172 ΕΠΕΙΤ' ϜΑΝΑΞ 178 f. τόγε δῶκε. 179 ϜΟΙΚΑΔ 180 ΜΥΡΜΙΔΟΝΕΣΣΙ ϜΑΝΑΣΣΕ

rire, ἀντλεῖν, ἀρύειν est modus copiae aquarum parandae. Vnde est colligere Od. Η, 285 ἀμφὶ δὲ φύλλα ἠφυσάμην. Forte sic ὄλβον ἄρδειν est parare opes ap. Pindar. Ol. V, 55.

172—187. Agamemnon asperrima quaeque regerit in Achillem: se non curare eius discessum; minis iteratis, se Briseidem ei esse erepturum, vt intelligat, quanto ille se sit inferior. 173. εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται, ὁρμᾶται ἐπὶ τοῦτο. si animo ad id consilium ferris. v. Obss. 175. οἵ κέ με τιμήσουσι· generalis notionis voce, pro, qui meo ductu res gerere, mecum militare volent, etsi tu discesseris ab exercitu.

— 176. διοτρεφεῖς et διογενεῖς βασιλεῖς, vt semel moneam, orto loquendi vsu ex heroico aeuo, quo heroes erant filii Iouis, postea antiquo sermone sunt omnino θεῖοι, modo cum nobilitatis notatione, modo simpliciter respectu dignitatis. Recte Schol. Pindari Pyth. IV, 313. ἐκ Διὸς εἶναι λέγουσι βασιλεῖς, οὐχ ὅτι γόνος εἰσὶ τοῦ Διός, ἀλλ' ὅτι τὸ βασιλεύειν ἐκ Διὸς ἔχουσι. eodem fere modo quo viri docti docuere in Hebraicis monumentis filios dei dici.

οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος. ἀπειλήσω δέ τοι ὧδε·
ὡς ἔμ' ἀφαιρεῖται Χρυσηΐδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισι
πέμψω, ἐγὼ δέ κ' ἄγω Βρισηΐδα καλλιπάρῃον
αὐτὸς ἰὼν κλισίηνδε, τὸ σὸν γέρας, ὄφρ' εὖ εἰδῇς,
ὅσσον φέρτερός εἰμι σέθεν, στυγέῃ δὲ καὶ ἄλλος
ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, καὶ ὁμοιωθήμεναι ἄντην.
Ὣς φάτο· Πηλείωνι δ' ἄχος γένετ', ἐν δέ οἱ ἦτορ
στήθεσσι λασίοισι διάνδιχα μερμήριξεν,

185 ET FEIΔHIΣ ΔE FOI 187 FIΣON 188 EN

182. ὡς ἔμ' ἀφαιρεῖται. accipio: quandoquidem Apollo iubet me reddere Chryseidem: eam equidem dimittam; at abducam (ἄγω pro ἄξω) Briseidem. Durum esset: ὡς — ἐγὼ δὲ pro οὕτως ἐγώ. — 186. στυγέῃ δε καὶ ἄλλος, vereatur. ex sollenni vsu τοῦ φιλεῖν et μισεῖν. v. Obss.

187. φάσθαι, ἑαυτὸν ἶσον εἶναι ἐμοί. conuenit cum ὁμοιωθῆναι ἄντην. se aequiparare mihi palam. Sic et Od. Γ, 120 ἔνθ' οὔτις ποτὲ μῆτιν ὁμοιωθήμεναι ἄντην ἤθελε.

188—222. Achilles iusta ira incensus iam in eo erat, vt manum inferret Agamemnoni: cum, prudentioribus consiliis vsus, iram reprimit. Athene a Iunone missa cum eo agit, vt vltra probra et conuicia in Agamemnonem ne procedat; vltionem iniuriae acceptae, id quod facile praeuideri poterat, in futurum tempus ipsi haud defore. Mirum est, argumenta et consilia, quae vim haberent ad Achillis iram retundendam, haud memorari; nisi quod Iuno vtrique studeat: vs. 208. Rationes tamen esse debuere satis graues, inprimis, quod Achilli ipsi erat metuendum, ne cum potentiore congressus succumberet; praestabat enim Agamemnon loco, dignitate, copiis.

ἤ ὅγε φάσγανον ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
τοὺς μὲν ἀναστήσειεν, ὁ δ' Ἀτρείδην ἐναρίζοι,
ἦε χόλον παύσειεν, ἐρητύσειέ τε θυμόν.
ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ἕλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος· ἦλθε δ' Ἀθήνη
οὐρανόθεν· πρὸ γὰρ ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε·
στῆ δ' ὄπιθεν, ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε Πηλείωνα,
οἴῳ φαινομένη, τῶν δ' ἄλλων οὔτις ὁρᾶτο.
θάμβησε δ' Ἀχιλεὺς, μετὰ δὲ τράπετ', αὐτίκα δ' ἔγνω
Παλλάδ' Ἀθηναίην, δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν·

190 ΟΞΥ ϜΕΡΥΣΣΑΜΕΝΟΣ 191 vulg. ἐναρίζοι. 199 vulg. δ' ἐτράπετ' 200 ΔΕ ϜΟΙ

190. Plena oratio eſſet: αἰ, ἢ — ἀναστήσειε καὶ Ἀτρείδην ἐναρίζοι, ἠὲ χόλον παύσει. Eſt adeo 190 ὅγε ex forma ſollenni pro αὐτός. et 191 ὁ δὲ, vt ſaepiſſime, pro καί. ἀναστῆσαι, quod varie exponitur, refero ad impetum ruentis in Agamemnonem *proturbatis ac ſummotis* Achiuis, qui in medio ſtabant, vt ad illum perueniret.

193. 4. Vide modo dicta ad 188. ἦλθε δ' Ἀθήνη. Iterum δὲ in apodoſi: *Dum ille haec animo verſat: — venit Athene.*

197. Primum exemplum numinis in conſpectum mortalium venientis, nec tamen niſi ab eo, cui vellet, conſpecti: v. ad Aen. I, Exc. XIII. 200. δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν. ἐφάνησαν, conſpecti et agniti ſunt. inuerſa oratio pro: oculis eius terribilibus conſpectis agnouit deam; quod Virgil. Aen. V, 647 *diuini ſigna decoris Ardentesque notate oculos.* Ita enim accipio: τὼ ὄσσε οἱ (pro αὐτῆς, τῆς Ἀθηνᾶς) δεινὼ ἐφάανθεν (ἐφάνησαν pro ἦσαν.) Iungunt alii τὼ ὄσσε ἐφάανθεν δεινὼ οἱ, αὐτῷ τῷ Ἀχιλλεῖ *viſi ſunt deae oculi terribiles eſſe Achilli.* At Athene in verbis nihil prodit

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τίπτ' αὖτ', αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, εἰλήλουθας;
ἦ ἵνα ὕβριν ἴδῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο;
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τελέεσθαι ὀίω,
ᾗς ὑπεροπλίῃσι τάχ' ἄν ποτε θυμὸν ὀλέσσῃ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἦλθον ἐγὼ παύσουσα τεὸν μένος, αἴ κε πίθηαι,
οὐρανόθεν· πρὸ δέ μ' ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε.
ἀλλ' ἄγε, λῆγ' ἔριδος, μηδὲ ξίφος ἕλκεο χειρί·
ἀλλ' ἤτοι ἔπεσι μὲν ὀνείδισον, ὡς ἔσεταί περ.

201 ϜΕΠΕΑ 203 Η ϜΙΝΑ ϜΥΒΡΙΝ ϜΙΔΗΙ laborat. v. Obss. Vulg. ἴδῃς. 204 vulg. τετελέσθαι. 205 ϜΗΙΣ 206 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 211 ϜΕΠΕΣΙ

quo terrere velit. Sed sunt oculi eius γλαυκοὶ, δυςαντίβλεπτοι. Agnoscit autem deam, quippe iam olim a se visam; v. ad Aen. I. Exc. XIII, p. 154.

202—5. Verba hominis ira excandescentis cum minis.

205. τάχ' ἄν ποτε θυμὸν (pro vita vt saepe) ὀλέσσῃ pro ἀπολεῖται. vt semel, etiam in notis, moneam: perpetuum est Homero, futurum per aoristum secundum coniunctiui reddere, apposito plerumque ἄν vel κέν· sup. 137 ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι. interdum tamen et nude; v. c. A, 262 οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι, nec videbo. Itaque et iunguntur v. c. K, 449 εἰ μὲν γάρ κέ σε νῦν ἀπολύσομεν ἠὲ μεθῶμεν.

206—214. Minerua a Iunone se missam nuntiat, vt Achilles a manibus inferendis abstineat; rationes mouentes non addit (v. sup. ad 188) nisi hanc; paratam ipsi fore vltionem et satisfactionem pro iniuria accepta.

—211. Videtur parum dignum dea quod ad conuicia facienda Achillem incitat; et multa comminiscuntur Grammatici. Ite-

ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
καί ποτέ τοι τρὶς τόσσα παρέσσεται ἀγλαὰ δῶρα
ὕβριος εἵνεκα τῆσδε· σὺ δ' ἴσχεο, πείθεο δ' ἡμῖν. 214
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
χρὴ μὲν σφωΐτερόν γε, θεά, ἔπος εἰρύσσασθαι,
καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον· ὣς γὰρ ἄμεινον.
ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.
Ἦ, καὶ ἐπ' ἀργυρέῃ κώπῃ σχέθε χεῖρα βαρεῖαν·
ἂψ δ' ἐς κουλεὸν ὦσε μέγα ξίφος, οὐδ' ἀπίθησε 220
μύθῳ Ἀθηναίης· ἡ δ' Οὔλυμπόνδε βεβήκει

216 ΘΕΑ ΓΕΠΟΣ

rum non reputant, se versari in poeta, qui hominum rudiorum mores reddidit, quos etiam diis affingebant. Est sane quod nos diceremus: *ne ensem vagina nudato, nec vltra verba iram procedere finito.* Redditum hoc est pro sensu istorum hominum: ὀνειδίζειν licet. Porphyrius: non *conuiciari*, λοιδορεῖν, iubet, sed *verbis redarguere, exprobrando beneficia et merita pudorem ei suffundere*: hoc esse ὀνειδίζειν. At et hoc est argutius quam verius.

— 213. Iunge: παρέσσεταί σοί ποτε καὶ τρὶς τόσσα. *redditur* tibi aliquando *vel ter tantundem.* Nimis acute in Schol. Lips. philosophati sunt nonnulli, vnde Pallas haec nouerit futura esse, cum Iouis promissa Thetidi nondum data essent; respondent grauiter, vnumquemque prudentem hominem praeuidere hoc posse, viri magni desiderium mox incessurum esse eos, qui eius virtute incolumes erant.

216—222. Placet inexpectata Achillis moderatio. ἔπος est *monitum, iussum,* vt et μῦθος vs.

221. μύθῳ. Vt semel huic rei assuescat lector, monendus est, sexcenties generali vocabulo vti poetam, vbi conueniens sententiis notio certa aliqua est elicienda.

δώματ' ἐς αἰγιόχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους.
Πηλείδης δ' ἐξαῦτις ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν
Ἀτρείδην προσέειπε, καὶ οὔπω λῆγε χόλοιο· 224
Οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο!
οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἅμα λαῷ θωρηχθῆναι,
οὔτε λόχονδ' ἰέναι σὺν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
τέτληκας θυμῷ· τὸ δέ τοι κὴρ εἴδεται εἶναι.
ἦ πολὺ λώϊόν ἐστι, κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν

223 ϜΕΠΕΕΣΣΙ 224 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 225 ϜΟΙΝΟΒΑΡΕΣ 228 ϜΕΙΔΕΤΑΙ.

Ita ἔπος, μῦθος, est pro *monito, consilio, iusso* et *mandato, minis, precibus;* h. l. *iussum deae.*

225—246. Oratio grauissima, δεινότητος etiam rhetoricae plena, actione quoque notabili proiectae humi hastae seu sceptri, cum symbolica declaratione eius, quod nunquam futurum sit. Exprobrationes praecedunt ignauiae et auaritiae; increpationes Achiuorum patienter iniurias ferentium; tum a vs. 233 denuntiatio cladium a Troianis accipiendarum, minis adiectis, se nullum auxilium esse laturum: quippe qui cum copiis suis intra castra sua continere se constitutum apud se habeat.

225. Ex antiquo sermone, et cum libertate linguae priscorum heroum dicta sunt. *Vecordem, impudentem et imbellem* voluit dicere.

— 227. ἐς λόχον. quandoquidem constantia animi in iis, qui in insidiis, per longum tempus saepe, latebant, vel maxime elucescebat; multo magis imminente nouissimo discrimine, si hostis iam adesset, aut insidiis detectis. cf. sup. ad 151. Firmant haec ea, quae de Americae barbaris populis narrantur, qui summam virtutis et fortitudinis laudem ex insidiarum tolerantia quaerunt.

229. πολὺ λώϊον, ironice dictum accipe: *multo utilius.*

δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι, ὅστις σέθεν ἀντίον εἴπῃ.
δημοβόρος βασιλεύς, ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις·
ἦ γὰρ ἄν, Ἀτρείδη, νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζους

230 ΑΝΤΙΟΝ ϜΕΙΠΗΙ v. Obſſ. Vulg. εἴποι. 231 ΟΥΤΙΔΑΝΟΙΣΙ ϜΑΝΑΣΣΕΙΣ

— 230. δῶρα. quod proprie γέρας. manubiae, pars eximia praedae honoris cauſſa aſſignata. Iungenda autem ſunt: ἀφαιρεῖσθαι δῶρα ἐκεῖνον, ὅστις ἀντείπῃ σοι.

— 231. 232. Irae impetu deflexa eſt oratio. ἐπεί. quod vulgo, εἰ μή. *niſi tu ignauis copiis imperares, iamdudum tuae inſolentiae obuiam itum eſſet.* Latet in δημοβόρος. *tu populum atteris, et is hoc tolerat; ſi quidem — alioqui* ἦ γὰρ ἄν.

234—244. Longum eſſet repetere disputationes ſuper hac iuris iurandi formula, quidnam illud ſit, cui trunci ab arbore reciſi et pro ſcipione adhibiti memoratio reſpondeat. De his v. ſaltem Euſtath. et Clarke. Poteſt ſane videri omnino nulla ſubeſſe ratio alia, quam vt ſint interpoſita ornamenta ſententiae, otioſa quidem, delectantia tamen; ita ad Achillis mentem non referam, niſi hoc: *Iuro per hoc ſceptrum:* ἦ ποτ' Ἀ. (ſc. tanquam per rem auguſtam, θεῖόν τι καὶ τίμιον, dignitatis regiae inſigne,) *inceſſet vtique aliquando deſiderium mei Achiuos, tu autem ipſis nullam opem ferre poteris.* Ad alterum hoc ſpectat μά, quod ἀρνητικὸν ἢ ἀποφαντικὸν eſſe conſtat. Cum hoc conuenit fere Sch. Ven. A. Si tamen in illis interiectis quaerendum eſt aliquid, quod comparatum et comparans conſtituat: quo et Virgilianus locus Aen. XII, 206 ſq. ducere videri poteſt; hoc praeferam: *Iuro non futurum — non magis quam vt hic ſcipio reuireſcat — vt, cum Achiuos Achillis deſiderium inuaſerit, tu illud expleas,* et eius vices in pugna ſuſtineas, *tua virtute;* tu iis

φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,
οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε
φύλλα τε καὶ φλοιόν· νῦν αὖτέ μιν υἷες Ἀχαιῶν

236 ΓΑΡ ΡΑ FE

non poteris opitulari et cladem auertere vel ſiſtere: quantumuis poenitentia hodiernae iniuriae contactus. Ita putandum eſt orationem ira eſſe turbatam. Videamus nunc de ſingulis.

234. Iurat *per ſceptrum*, quia id tum forte tenebat; vt ſolent irati. Ita alibi per haſtam, per enſem. Ἴστω σίδηρος, ὅρκιόν τέ μοι ξίφος (Eurip. Phoen. 1671) ap. Euſtath. Argutantur alii de ſanctitate ſceptri. — ναὶ μὰ — ἦ ποτ' 240. Debebat ſequi: ἤ, ἐάν ποτε — ἔλθῃ, αὐ τοῖς (τούτοις) οὔ τι δυνήσεαι χραισμεῖν. — καὶ σὺ ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξῃς. Pro hoc v. 243 noua ſententia: σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις. — Turbata autem oratio propter irae affectum.

— 235. ἐπειδὴ πρῶτα quod nos dicimus: *cum ſemel.* inf. T, 9 hunc ſinamus mortuum — ἐπειδὴ πρῶτα δαμάσθη, quando ſemel mortuus eſt. Recte Sch. inter cetera ἐπειδὴ ἅπαξ. — τομὴν, pro trunco, vnde reſciſſum, τμηθὲν, fuit. mox ad 236 Nota erat Erneſti de vſu aeris in armis; et ad Γ, 380 Clarkius laudat Pauſan. III, 3. Nunc vulgata res eſt aere indurato veteres pro ferro vſos eſſe.

— 237. νῦν αὖτέ μιν. Achilles tantum de ſuo ſcipione exorſus erat dicere; nunc omnino de ſceptro dignitatis ſigno loquitur. — 238. οἵ τε θέμιστας πρὸς Διὸς εἰρύαται. Interpretantur τὰ δίκαια φυλάσσουσι πρὸς Διός. Etiam Apollon. Lex. εἰρύαται, φυλάσσουσι. Quod parum ſatisfacit. Puto eſſe, voluntate, auſpiciis Iouis *regnant*. θέμιστες *iura, leges, iudicia*, declarant tandem ſimpliciter *imperium*: quandoquidem regiorum muniam praecipuum olim erat *ius dicere*. B, 206 σκῆπτρον τ' ἠδὲ θέμιστας, et ſic, quandoquidem iſte verſus ſuſpectus eſt, I, 99. εἰρύαται, vel εἴρυνται, pro ſimplici ἔχουσι.

ἐν παλάμῃς φορέουσι δικασπόλοι, οἵτε θέμιστας
πρὸς Διὸς εἰρύαται· ὁ δέ τοι μέγας ἔσσεται ὅρκος·
ἦ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιῶν
σύμπαντας· τοῖς δ' οὔ τι δυνήσεαι ἀχνύμενός περ
χραισμεῖν, εὖτ' ἂν πολλοὶ ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
θνήσκοντες πίπτωσι· σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις
χωόμενος, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισας.
Ὣς φάτο Πηλείδης, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ
χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον, ἕζετο δ' αὐτός·
Ἀτρείδης δ' ἑτέρωθεν ἐμήνιε. τοῖσι δὲ Νέστωρ
ἡδυεπὴς ἀνόρουσε, λιγὺς Πυλίων ἀγορητής,
τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων
ἐφθίαθ', οἵ οἱ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδὲ γένοντο
ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσεν·

248 FΗΔΥFΕΠΗΣ 251 ͰΟΙ FΟΙ. Vulg. ἠδ' ἐγένοντο.
252 ΤΡΙΤΑΤΟΙΣΙ FΑΝΑΣΣΕ

— 244. οὐδὲν ἔτισας, οὐκ ἔτισας, pro ἠτίμησας, ὕβρισας. v. Exc. ad vſ. 171.

— 246. χρυσέοισι ἥλοισι, genus ornamentorum frequens hac aetate: clauos eſſe puta vel bullas (*Buckeln*). Sic in poculo Il. Λ, 632. in capulo enſis Agamemnonis Λ, 29. cf. Athen. XI, p. 488. B. C.

247—284. (ἐν) τοῖσι δὲ Νέστωρ — Surgit Neſtor et verba facit ad placandos Agamemnonis et Achillis animos. Oratio commendatiſſima inter veteres ſuauitate et dulcedine. Parat ſibi auctoritatem a ſenili aetate, exemplo et rerum vſu.

250. τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ — ἐφθίατο. ἔφθιντο. παρῆλθον. duae elapſae erant aetates, h. homines, quibuscum ille vixerat, iam e medio ſublati erant, ita vt tertiam aetatem ageret. Iam ea quae infra 262 ſq. memorantur, de rebus inter Lapithas et Centauros ge-

φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,
οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε
φύλλα τε καὶ φλοιόν· νῦν αὖτέ μιν υἷες Ἀχαιῶν

236 ΓΑΡ ΡΑ FE

non poteris opitulari et cladem auertere vel ſiſtere: quantumuis poenitentia hodiernae iniuriae contactus. Ita putandum eſt orationem ira eſſe turbatam. Videamus nunc de ſingulis.

234. Iurat *per ſceptrum*, quia id tum forte tenebat; vt ſolent irati. Ita alibi per haſtam, per enſem. Ἴστω σίδηρος, ὅρκιόν τέ μοι ξίφος (Eurip. Phoen. 1671) ap. Euſtath. Argutantur alii de ſanctitate ſceptri. — ναὶ μὰ — ἦ ποτ' 240. Debebat ſequi: ἦ, ἐάν ποτε — ἔλθῃ, σὺ τοῖς (τούτοις) οὔ τι δυνήσεαι χραισμεῖν. — κἂν σὺ ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξῃς. Pro hoc v. 243 noua ſententia: σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις. — Turbata autem oratio propter irae affectum.

— 235. ἐπειδὴ πρῶτα quod nos dicimus: *cum ſemel.* inf. Τ, 9 hunc ſinamus mortuum — ἐπειδὴ πρῶτα δαμάσθῃ, quando ſemel mortuus eſt. Recte Sch. inter cetera ἐπειδὴ ἅπαξ. — τομὴν, pro trunco, vnde reſciſſum, τμηθὲν, fuit. mox ad 236 Nota erat Erneſti de vſu aeris in armis; et ad Γ, 380 Clarkius laudat Pauſan. III, 3. Nunc vulgata res eſt aere indurato veteres pro ferro vſos eſſe.

— 237. νῦν αὖτέ μιν. Achilles tantum de ſuo ſcipione exorſus erat dicere; nunc omnino de ſceptro dignitatis ſigno loquitur. — 238. οἵ τε θέμιστας πρὸς Διὸς εἰρύαται. Interpretantur τὰ δίκαια φυλάσσουσι πρὸς Διός. Etiam Apollon. Lex. εἰρύαται, φυλάσσουσι. Quod parum ſatisfacit. Puto eſſe, voluntate, auſpiciis Iouis *regnant*. θέμιστες *iura, leges, iudicia,* declarant tandem ſimpliciter *imperium*: quandoquidem regiorum munium praecipuum olim erat *ius dicere*. Β, 206 σκῆπτρον τ' ἠδὲ θέμιστας, et ſic, quandoquidem iſte verſus ſuſpectus eſt, Ι, 99. εἰρύαται, vel εἴρυνται, pro ſimplici ἔχουσι.

καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὼ μεθομίλεον ἐκ Πύλου ἐλθὼν
τηλόθεν ἐξ Ἀπίης γαίης· καλέσαντο γὰρ αὐτοί·
καὶ μαχόμην κατ᾽ ἔμ᾽ αὐτὸν ἐγώ· κείνοισι δ᾽ ἂν οὔτις
τῶν, οἳ νῦν βροτοί εἰσιν ἐπιχθόνιοι, μαχέοιτο·
καὶ μέν μευ βουλέων ξύνιεν, πείθοντό τε μύθῳ.
ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὔμμες, ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμεινον.
μήτε σὺ τόνδ᾽, ἀγαθός περ ἐών, ἀποαίρεο κούρην,

270 al. ἀπίης. v. Obſſ. 273 olim ξύνιον.

montibus, h. e. ſiluis, aut in cauernis et ſpecubus habitabant Centauri; hactenusque erant Troglodytae, vt alii barbari, Horitae, Arabes. κέω, κῶ, κείω, κοίω. *cubo, habito.* v. V. L. — καὶ ἐκπάγλως ἀπόλεσσαν ſc. αὐτοὺς, ſtragem inter eos ediderunt Lapithae horrendo more, horrendam. Quo etiam effectum eſt, vt Pelio relicto ad occidentalis Theſſaliae fines ſe reciperent Centauri: infra B, 743 ſqq.

270. ἐξ Ἀπίης de Peloponneſo. alii volunt eſſe ἀπίην γῆν, longinquam. v. Obſſ.

271. κατ᾽ ἔμ᾽ αὐτὸν, Schol. κατ᾽ ἐμαυτοῦ δύναμιν, pro virili. quod eſſet κατ᾽ ἐμὲ, non κατ᾽ ἐμαυτόν. Praeſtat dicere: eſſe, non in turba pugnare, ſed ſeorſum pro ſe, pro ſua parte. Firmatur hoc ex B, 366 κατὰ σφέας γὰρ μαχέσονται. non in turba; ſed *pro ſe quisque*, quae iam Clarke ex Virgilio Aen. V, 500. laudanit. Ad monomachiam verba trahi non poſſunt; nam ſic αὐτὸς eſſet, h. e. μόνος, non καθ᾽ αὐτόν. De κείνοισι dubitari poteſt, ſpectetne ad Centauros, de quorum corporibus vaſtis, vtpote hominum ferorum, fama erat a maioribus accepta; an ad heroes, inter quos Neſtor pugnauerat; atque hoc praefero; nam illi ſup. 266 κάρτιστοι δὴ κεῖνοι. nunc autem μαχέοιτο eſt de contentione, qua quis alteri par eſſe vult, ſe aequiparat; ἐξισωθείη τὰ εἰς μάχην, vt bene Euſtath.

274. ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὔμμες. debebat eſſe: *Igitur et vos monitis meis obtemperate.*

ἀλλ' ἔα, ὥς οἱ πρῶτα δόσαν γέρας υἷες Ἀχαιῶν·
μήτε σὺ, Πηλείδη, 'θελ' ἐριζέμεναι βασιλῆϊ
ἀντιβίην· ἐπεὶ οὔποθ' ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς
σκηπτοῦχος βασιλεὺς, ᾧτε Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν.
εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι, θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ,
ἀλλ' ὅγε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει.
Ἀτρείδη, σὺ δὲ παῦε τεὸν μένος· αὐτὰρ ἔγωγε

276 ϜΩΣ ϜΟΙ 281 ΠΛΕΟΝΕΣΣΙ ϜΑΝΑΣΣΕΙ

276. ἀλλ' ἔα ſcil. αὐτὸν ἔχειν τὸ γέρας, ὡς. — 278. 9. quandoquidem Agamemnon rex eſt ſummae dignitatis ac potentiae; nullus adhuc alius rex tantum habuit imperium, tot copiis et ductoribus regibus praefuit. ὁμοίης ſc. τῇ τοῦ Ἀγαμέμνονος τιμῇ. Deterret itaque Achillem a conſilio vim vi depellendi, quia Agamemnon potentia et opibus praeualet. ᾧτε Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν iungenda ſunt tanquam amplificatio vocis βασιλεὺς, nullus alius rex, cui honos regiae dignitatis obtigit. Sic κῦδος inf. 405 aſſedit Ioui κύδεϊ γαίων, hoc honoris gradu elatus, gaudens. cf. Od. T, 161. 2. Sic iungitur κῦδος et τιμή. Alias eſt victoria, aut gloria per eam parta, inde et aliae res, e quibus quis laudem et ſplendorem habet. Quod tandem Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν dicitur, vetuſto more fit, quod reges ἐκ Διὸς, h. e. διὰ Διὸς, ſingulari aliquo fauore, ſtudio, beneficio Iouis, delecti inter ceteros omnes eſſe dicuntur, et propter hoc ipſum Διῒ φίλοι vti διοτρεφεῖς, διογενεῖς, a generis nobilitate, ſi ex regio ſanguine prognati ſunt. Proprio aliquo modo iis nominibus heroes antiqui dicti erant. Errabant ſcilicet hominum ſenſus inter notiones plures obſcuras, ſplendore regum praeſtringente eorum oculos. cf. Callimach. in Iou. 79 ſq. Itaque Agamemnon Ioui inprimis carus viſus, quod multis imperabat. Diſerte ſic Od. Ω, 24—27.

280. εἰ δὲ σὺ — ἀλλ' — *quod ſi vero tu — tamen*

λίσσομ', Ἀχιλλῆϊ μεθέμεν χόλον, ὃς μέγα πᾶσιν
ἕρκος Ἀχαιοῖσι πέλεται πολέμοιο κακοῖο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
καὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλ' ὅδ' ἀνὴρ ἐθέλει πέρι πάντων ἔμμεναι ἄλλων,
πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν,
πᾶσι δὲ σημαίνειν, ἅτιν' οὐ πείσεσθαι ὀΐω.
αἰ δέ μιν αἰχμητὴν ἔθεσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
τοὔνεκά οἱ προθέουσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι;
Τὸν δ' ἄρ' ὑποβλήδην ἠμείβετο δῖος Ἀχιλλεύς·
ἦ γάρ κε δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην,

286 ΕΓΕΙΠΕΣ 288 ΠΑΝΤΕΣΣΙ Δ' ϜΑΝΑΣΣΕΙΝ at v. Obff. 291 ΤΟΥΝΕΚΑ ϜΟΙ·

ille. Inf. 491 ἀλλὰ φθινύθεσκε — τίθεσκέ δέ. — 282. αὐτὰρ ἔγωγε, pro ἐγὼ δὲ, λίσσομαι, ὥςτε σε μεθέμεν χόλον Ἀχιλλῆϊ: depone iram, egomet ipſe te oro, vt remittas iram in Achillem. v. Obſſ.

285 — 291. Agamemnon reſpondet cum reuerentia Neſtoris et cum noua excandeſcentia in Achillem, iterum commemorando id quo maxime ſuperbia regis erat retuſa: quod Achilles imperium ſibi arrogaret. — 289. ἅτιν' οὐ πείσεσθαι ὀΐω. pro καθ' ἃ, *non ego eo ſum animo, vt ei in illis* (omnibus) *obtemperem.*

291. τοὔνεκά οἱ προθέουσιν. προτιθεῖσι, permittunt. v. Obſſ. Color orationis ſimilis Il. N, 727. 8.

292 — 303. Achilles concedit de ſuo iure hactenus, vt puellam, tanquam munus ab Achiuis acceptum reddere ſe velle ſignificet; ceterum renuntiat Agamemnoni omne obſequium, minasque, ſi quid aliud ex ſuis bonis abductum eſſe ſenſerit, adiicit.

292. ὑποβλήδην, ſimpl. eum excipiens verbis. v. Obſſ.

εἰ δή σοι πᾶν ἔργον ὑπείξομαι, ὅ ττι κεν εἴπῃς·
ἄλλοισι δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλεο, μὴ γὰρ ἔμοιγε
σήμαιν'· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι σοὶ πείσεσθαι ὀΐω.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
χερσὶ μὲν οὔτοι ἔγωγε μαχήσομαι εἵνεκα κούρης
οὔτε σοὶ, οὔτε τῳ ἄλλῳ, ἐπεί μ' ἀφέλεσθέ γε δόντες.
τῶν δ' ἄλλων ἅ μοι ἐστὶ θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
τῶν οὐκ ἄν τι φέροις ἂν ἑλὼν ἀέκοντος ἐμεῖο.
εἰ δ' ἄγε μὴν, πείρησαι, ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε·
αἶψά τοι αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρί.

294 ΠΑΝ ϜΕΡϜΟΝ ϜΟΤΙ ΚΕ ϜΕΙΠΗΙΣ v. Obss. 298 οὔτοι, vulg. οὔτι. 301 ΑϜΕΚΟΝΤΟΣ ἂν ἑλὼν, edd. ἀνελών.

— 294. ὅ ττι κεν εἴπῃς quodcunque *imperaueris*; si omni in re obtemperare et morem gerere vellem, quam tu iniunxeris. ὑπείξομαι, pro ὑπειξοίμην ἂν κατὰ πάντα.

— 295. ταῦτα non est *haec*, sed κατὰ ταῦτα, οὕτως. mox 296 ὀΐω est, *constitutum habeo apud me.*

298. Mitiora Achillem statuere putabimus permotum Nestoris hortatu et consilio 277 sq. qui docuerat Achillem, maiores esse opes Agamemnonis communibus suffragiis in summi ducis locum euecti. Ne tamen prorsus parere videretur, impotens ira excipit alia, quae si sibi eripiantur, minas facit; etsi de his nec quaerebatur, nec erat quod metueret. Vides sensus hominis superbi et irati; non autem sensus generosos, quos nostra tempora subiicerent, nec prudentiam aut decori curam.

300. τῶν δ' ἄλλων, ἅ μοι ἐστὶ — de reliqua *praeda* est accipiendum, belli iure parta; non pro munere eximio data. Disertius exposita v. inf. I, 365—9.

303. αἷμα ἐρωήσει *erumpet.* grauiter promanabit, ῥεύσεται.

Ὣς τώ γ' ἀντιβίοισι μαχησαμένω ἐπέεσσιν
ἀνστήτην· λῦσαν δ' ἀγορὴν παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Πηλείδης μὲν ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας ἐΐσας
ἤϊε σύν τε Μενοιτιάδῃ καὶ οἷς ἑτάροισιν·
Ἀτρείδης δ' ἄρα νῆα θοὴν ἅλαδε προέρυσσεν,
ἐς δ' ἐρέτας ἔκρινεν ἐείκοσιν, ἐς δ' ἑκατόμβην
βῆσε θεῷ· ἀνὰ δὲ Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον
εἷσεν ἄγων· ἐν δ' ἀρχὸς ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα·
λαοὺς δ' Ἀτρείδης ἀπολυμαίνεσθαι ἄνωγεν.
οἱ δ' ἀπελυμαίνοντο, καὶ εἰς ἅλα λύματ' ἔβαλλον·
ἔρδον δ' Ἀπόλλωνι τεληέσσας ἑκατόμβας
ταύρων ἠδ' αἰγῶν παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο·
κνίσση δ' οὐρανὸν ἷκεν ἑλισσομένη περὶ καπνῷ.
Ὣς οἱ μὲν τὰ πένοντο κατὰ στρατόν. οὐ δ' Ἀγα-
λῆγ' ἔριδος, τὴν πρῶτον ἐπηπείλησ' Ἀχιλῆϊ. [μέμνων

304 ϜΕΠΕΕΣΣΙ al. μαχεσσαμένω. 307 ΚΑΙ ϜΟΙΣ 308 ΠΡΟϜΕΡΥΣΣΕ 309 ΕΚΡΙΝΕ ϜΕϜΕΙΚΟΣΙ 317 ϜΙΚΕ ϜΕΛΙΣΣΟΜΕΝΗ

304—317. Soluta concione Agamemnon mittit Chryseidem cum victimis Apollini mactandis, copias autem lustrat, vt a lue liberentur.

—310. ἀνὰ δὲ, et inter ea vel, ἀνάγων εἷσε. vt Sch.

313. ἀπολυμαίνεσθαι. ἀποκαθαίρεσθαι, *lustrare se*, vt τὸ ἄγος a se auerterent; a reatu et culpa, qua contacti erant, forte etiam a peste et cadauerum contactu, se lustrarent. Sunt τὰ λύματα, καθάρματα, ipsae sordes, purgamenta, vt Ξ, 171, amouenda, et in amnem vel mare abiicienda.

318—326. Mittit Agamemnon ministros publicos ad abducendam Briseidem. 318. Οὐ δ' Ἀ. *nec vero Agamemnon destitit ab*

ἀλλ' ὅγε Ταλθύβιόν τε καὶ Εὐρυβάτην προσέειπε,
τώ οἱ ἔσαν κήρυκε καὶ ὀτρηρὼ θεράποντε·
Ἔρχεσθον κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
χειρὸς ἑλόντ' ἀγέμεν Βρισηΐδα καλλιπάρηον·
εἰ δέ κε μὴ δώησιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι,
ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι· τό οἱ καὶ ῥίγιον ἔσται.
Ὣς εἰπὼν, προΐει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
τὼ δ' ἀέκοντε βάτην παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο·
Μυρμιδόνων δ' ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθην.
τὸν δ' εὗρον παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
ἥμενον· οὐδ' ἄρα τώγε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς.
τὼ μὲν ταρβήσαντε καὶ αἰδομένω βασιλῆα
στήτην, οὐδέ τι μιν προσεφώνεον, οὐδ' ἐρέοντο.
αὐτὰρ ὁ ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε·
Χαίρετε, κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν!

320 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ 321 ΤΩ FΟΙ 325 ΤΟ FΟΙ 326 ͰΩΣ FΕΙΠΩΝ 327 ΑFΕΚΟΝΤΕ 330 ΤΩΓΕ FΙΔΩΝ 333 FΗΙΣΙΝ

exsequendo eo, quod per iram minatus erat. Verba tamen impedita sunt. v. Obss.

— 324. ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι, pro ἕλωμαι ἂν, quod futuri locum obtinet, pro ἀφαιρήσομαι. qui vsus iam notatus est. tum δὲ et h. l. in apodosi. — 326. κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε. h. minas. vt sup. 25. et 379. *misit eos minaci iusso dato.*

327—348. Missi exsequuntur mandata. Briseidem Achilles minis adiectis duci iubet. Eius discessus.

334. κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν, quo sensu dicti? Ernesti ait: *iure gentium sacrosancti* et *inviolati.* Quomodo tamen hoc ex verbis efficiat, non adiecit. Varia comminiscuntur grammatici in Schol. Eustath. Hesychii locus est corruptus. Scilicet Διὸς ἄγγελος debet esse aut a Io-

ἆσσον ἴτ'· οὔτι μοι ὔμμες ἐπαίτιοι, ἀλλ' Ἀγαμέμνων,
ὃς σφῶϊ προΐει Βρισηΐδος εἵνεκα κούρης.
ἀλλ' ἄγε, Διογενὲς Πατρόκλεις, ἔξαγε κούρην,
καὶ σφῶϊν δὸς ἄγειν· τὼ δ' αὐτὼ μάρτυροι ἔστων
πρός τε θεῶν μακάρων, πρός τε θνητῶν ἀνθρώπων,
καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος· εἴποτε δ' αὖτε
χρειὼ ἐμεῖο γένηται ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι
τοῖς ἄλλοις· — ἦ γὰρ ὅγ' ὀλοιῇσι φρεσὶ θύει,

341 ΑϜΕΙΚΕΑ 342 ΟΛΟϜΗΙΣΙ

ve mandata ferens, vt Ὄνειρος inf. B, 26 et Ὄσσα, Διὸς ἄγγελος B, 94 diuinitus saepe, et nullo auctore, sparsa fama; aut Iouis auctoritate constitutus, adeoque ab eo auctoritatem et dignitatem habens. Hoc sensu veteres dixisse arbitror praecones, auctoritate et sanctione Iouis hominumque ministerium praestantes; vti ipsi reges ἐκ Διὸς sunt; et ipsi praecones διοτρεφεῖς, διογενεῖς, Διῒ φίλοι cognatis notionibus, etsi ceteroqui diuersis. Nam quicquid eminet, a diis et per deos hoc habet, quod eminet. — 335. ἐπαίτιοι sc. iniuriae huius, qua affectum me itis.

338—342. Duplex locum habet interpretatio, de qua iam Clarke egit. Verba sunt turbata, vtpote irati hominis. Possunt iungi illa: τὼ δ' αὐτὼ μάρτυροι ἔστων — καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος, εἴποτε δ' αὖτε etc. *testes sunto — si quando me opus fuerit* — sc. me opem nullam laturum esse. Obstat hic δὲ in εἴποτε δ' αὖτε. nec placet sententia. Praestat itaque altera interpunctio: ἀπηνέος, Εἴποτε δ' αὖτε — τοῖς ἄλλοις· — vt aposiopesis sit: *tum sentiet ille quam et cui iniuriam hanc fecerit.* Porro est: *sunto testes* praecones: at cuiusnam rei: num, quod iis tradit puellam abducendam nulla vi resistens? fere vt Schol. se facere haec lubentem, pro salute Achiuorum. Immo vero: *testes iniuriae sibi factae et ignominiae eos*

οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
ὅππως οἱ παρὰ νηυσὶ σόοι μαχέοιντο Ἀχαιοί.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ᾽ ἑταίρῳ,
ἐκ δ᾽ ἄγαγε κλισίης Βρισηΐδα καλλιπάρῃον,
δῶκε δ᾽ ἄγειν. τὼ δ᾽ αὖτις ἴτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν·
ἡ δ᾽ ἀέκουσ᾽ ἅμα τοῖσι γυνὴ κίεν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
δακρύσας ἑτάρων ἄφαρ ἕζετο νόσφι λιασθεὶς,
θῖν᾽ ἔφ᾽ ἁλὸς πολιῆς, ὁρόων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἠρήσατο, χεῖρας ὀρεγνύς·

343 ΟΥΔΕ ΤΙ FΟΙΔΕ 344 FΟΙ Fuit μαχεοίατ᾽ Ἀχαιοί. 348 ΑFΕΚΟΥΣ᾽ 350 ΕΠΙ FΟΙΝΟΠΑ

esse vult. Ex eo pendent seqq. εἴποτε δ᾽ αὖτε. 342. 3. 4. nam ille furit mente perdita, insana; neque prudenter reputat, in quam perniciem adducturus sit Achiuos scil. priuatos agmine Achillis et virtute.

343. οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι, h. οὐ νοεῖ, non animo assequitur, non satis prudentiae habet: haec declaratur, prisca formula: *videre praeterita et futura.* Non enim dubito τὰ πρόσσω esse *futura*, et τὰ ὀπίσω, *praeterita.*

347. παρὰ νῆας Ἀχαιῶν. hic sunt Agamemnonis copiae; adeoque a Myrmidonibus Achiui distincti; cum alias illi sub eodem Achiuorum nomine comprehendantur.

348—430. Achilles dolore victus Thetidem matrem implorat; —356. rogatus ei exponit iniuriam sibi illatam eiusque caussas; —392. tum rogat, vt a Ioue vltionem illa expetat —412. illa promittit in duodecimum diem se supplicare velle Ioui — 430.

349. δακρύσας. Fletum Achillis qualem esse dicemus? non ex amore aut desiderio puellae ereptae lacrimas ortas putabimus; sed ex indignatione et sensu iniuriae acceptae, ac dignitatis hac ipsa re per Agamemnonem imminutae: 355 ἦ γάρ μ᾽ Ἀτρείδης ἠτίμησεν.

Μῆτερ, ἐπεί μ' ἔτεκές γε μινυνθάδιόν περ ἐόντα,
τιμήν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξαι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· νῦν δ' οὐδέ με τυτθὸν ἔτισεν.
ἦ γάρ μ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας.
Ὣς φάτο δακρυχέων· τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ,
ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι·
καρπαλίμως δ' ἀνέδυ πολιῆς ἁλὸς, ἠΰτ' ὀμίχλη·
καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο δακρυχέοντος,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.

361 ΚΑΤΕϜΡΕΞΕ ϜΕΠΟΣ 363 ϜΙΝΑ ϜΕΙΔΟΜΕΝ

352. ἐπεί μ' ἔτεκές γε pro, cum ſim breuis aeui: ex *fatali* lege, de quá vide *ad* Σ, 8 ſqq. — 353. 354. debebat ille ſaltem prouidere, vt vitam agerem glorioſam; nunc autem gloriae et honori meo ne minimum quidem conſuluit. οὐκ ἔτισεν, ἠτίμησεν permiſit vt honore et gloria priuarer. De voc. ἀτιμᾷν v. Exc. ad 171.

359. ἠΰτ' ὀμίχλη. egregium phantaſma: Viſa eſt nebula e mari eleuata verſus continentem moueri: — 363. ἵνα εἴδομεν ἄμφω. pro noſtra formula; vt et ego illud reſciſcam. Sane non latere haec poterant Thetidem tanquam deam; verum in perſona mythica de eo non quaeritur. Exprimit poeta morem aduentantis amici, familaris, quid moleſtiam faciat, rogantis; vt ſolemus gratum facere iratis et afflictis, ſi cauſſam doloris ex iis quaerimus et opportunitatem praebemus, vt omnem rem narrare poſſint. Percommode autem a poeta interponitur nunc narratio plenior eorum, quae ſupra vſ. 11 et ſq. deſiderari poterat. Subiiciuntur reliqua inf. B, 688 ſq.

Τὴν δὲ βαρὺ στενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ-[λεύς·
οἶσθα· τίη τοι ταῦτα ἰδυίῃ πάντ᾽ ἀγορεύω;
ᾠχόμεθ᾽ ἐς Θήβην ἱερὴν πόλιν Ἠετίωνος, 366
τὴν δὲ διεπράθομέν τε, καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα·
καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν υἷες Ἀχαιῶν,
ἐκ δ᾽ ἕλον Ἀτρείδῃ Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον·

365 ϜΟΙΣΘΑ — ΤΑϜΤΑ ϜΙΔϜΙΗΙ vulgo ταῦτ᾽ εἰδυίῃ v. inf. ad 608.

366. Ex hoc et altero loco B, 688 ſqq. tum X, 480 ſq. et Z, 395. 415. ſqq. omnino haec colligere licet: Fuit *Thebe* ad auſtrum a Troade, verſus Adramyttum ſita, in regione Adramyttena ſerius dicta: cf. Strabon. XIII, p. 910. in vicinia erant Chryſa, Cilla, Lyrneſſus. Ad eam erat *Campus Thebes.* Tenebant ea loca *Cilices,* qui deinde ex his locis expulſi Pamphyliam et, vt probabile fit Ciliciam, tenuerunt. v. ad B, ſub f. *de Cilicibus.* Hinc *Thebae Ciliciae* dictae, et *Cilicum Thebae.* Subiacebat vrbs monti *Placio*: v. Z, 397. X, 479. Strabo p. 912, C. p. 913, A. vbi Theben vrbem deſertam memorat, nec montem Placum, ibi eſſe nec ſiluam, adiicit: καίτοι πρὸς τῇ Ἴδῃ. ſcilicet temporum progreſſu facies ſoli eſt mutata. Cum Adramyttio confundunt Theben nonnulli in Schol. et Euſtath. at v. Holſten. ad Stephan. Byz. h. v. Fuit Thebe cum ceteris eius regionis capta et direpta ab Achille B, 691. caeſo *Eetione,* Andromaches patre Z, 395. de quo v. ad eum locum Not. add. Ouid. Met. XII, 110 et ibi Not. In eadem vrbe capta eſt *Chryſeis* vt h. l. narratum. v. ad 12. Ex praeda inde acta erat quoque lyra Achillis I, 186 et equus Pedaſus Π, 153. cum σόλῳ ſeu diſco in ludis funebribus Patrocli propoſito Ψ, 827 ſq.

ἱερὴν πόλιν, ſimpl. praeclaram, puto: vt θεῖος, δῖος, de quacunque praeſtantia. Sic ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο. De ſeqq. vide ſupra vſ. 13 ſqq. vbi iidem verſus iam ſunt lecti.

Χρύσης δ᾽ αὖθ᾽ ἱερεὺς ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος
ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ᾽ ἀπερείσι᾽ ἄποινα,
στέμμα τ᾽ ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ, καὶ λίσσετο πάντας Ἀχαιούς,
Ἀτρείδα δὲ μάλιστα δύω, κοσμήτορε λαῶν.
ἔνθ᾽ ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ,
αἰδεῖσθαί θ᾽ ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
ἀλλ᾽ οὐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ,
ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ᾽ ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
χωόμενος δ᾽ ὁ γέρων πάλιν ᾤχετο· τοῖο δ᾽ Ἀπόλλων
εὐξαμένου ἤκουσεν, ἐπεὶ μάλα οἱ φίλος ἦεν. 381
ἧκε δ᾽ ἐπ᾽ Ἀργείοισι κακὸν βέλος· οἱ δέ νυ λαοὶ
θνῆσκον ἐπασσύτεροι· τὰ δ᾽ ἐπῴχετο κῆλα θεοῖο
πάντῃ ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν· ἄμμι δὲ μάντις
εὖ εἰδὼς ἀγόρευε θεοπροπίας Ἑκάτοιο.
αὐτίκ᾽ ἐγὼ πρῶτος κελόμην θεὸν ἱλάσκεσθαι·

370 FΕΚΑΤΗΒΟΛΟϒ 373 ΕΝ ΧΕΡΣΙ FΕΚΗΒΟΛΟϒ 378 ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΙ FΗΝΔΑΝΕ 381 ΜΑΛΑ FΟΙ 385 ΕϒFΕΙΔΩΣ FΕΚΑΤΟΙΟ

379. *κρατερὸν δ᾽ ἐπὶ μῦθον ἔτελλε* *minas adiecit* quod paullo post 388 *ἠπείλησε μῦθον.* —

— 384. 5. *μάντις ἀγόρευε θεοπροπίας Ἑκάτοιο.* non eſſe poteſt, *narrauit vates vaticinia Apollinis;* nulla enim data fuerant: ſed expoſuit ille cauſam peſtis ex ira Apollinis, Apollinis afflatu perſpectam. Eſt adeo *θεοπροπία Ἀπόλλωνος* effatum vatis de cauſſa occulta prodigii. —

— 386. *αὐτίκ᾽ ἐγὼ*, hoc implicite, non diſerte, ſupra fuit narratum vſ. 127. cum Agamemnonem monebat vt ſacerdoti filiam redderet.

Ἀτρείωνα δ' ἔπειτα χόλος λάβεν· αἶψα δ' ἀναστὰς
ἠπείλησεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστί.
τὴν μὲν γὰρ σὺν νηῒ θοῇ ἑλίκωπες Ἀχαιοὶ
ἐς Χρύσην πέμπουσιν, ἄγουσι δὲ δῶρα ἄνακτι·
τὴν δὲ νέον κλισίηθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες
κούρην Βρισῆος, τήν μοι δόσαν υἷες Ἀχαιῶν.
ἀλλὰ σὺ, εἰ δύνασαί γε, περίσχεο παιδὸς ἑῆος·
ἐλθοῦσ' Οὔλυμπόνδε Δία λίσαι, εἴ ποτε δή τι
ἢ ἔπει ὤνησας κραδίην Διὸς, ἠὲ καὶ ἔργῳ.
πολλάκι γάρ σεο πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄκουσα
εὐχομένης, ὅτ' ἔφησθα κελαινεφέϊ Κρονίωνι
οἴη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι,
ὁππότε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,

389 FΕΛΙΚΩΠΕΣ 390 ΔΩΡΑ FΑΝΑΚΤΙ 393 f. ἀλλὰ σύγ', εἰ. 395 Η FΕΠΕΙ — deb. ΗΕ ΤΙ FΕΡΓΩΙ 398 ΑFΕΙΚΕΑ

—388. ἠπείλησε μῦθον, ὃ δὴ τ. minas fecit, quae nunc euentum habent. ἀπειλεῖν μῦθον pro ἀπειλεῖν ἀπειλήν.

—390. πέμπουσι, deducunt, vt patri reddant.

393. εἰ δύνασαί γε. quod vulgari oratione, ἐπεὶ δ. v. Obſſ. παιδὸς ἑῆος. epitheton ornans, filii fortis, praeclari. v. Obſſ.

396. De mytho antiquo hoc nunc in narrationem facti verſo, cum olim animi iudicium aliquod declarasset, v. Obſſ. Argumentum eius eſt hoc: deos reliquos in Iouem conſpiraſſe eumque vinxiſſe, ſeu vincire voluiſſe; tum Thetidem eum liberaſſe, aduocato Briareo, eiusque robore deterritos eſſe deos a conſilio capto.

—399. Secundum Homerum res intra conatum ſubſtitit; non vinxerunt, ſed vincire voluerunt; vt patet ex v. 406. — De v. 400 ſq. v. Obſſ. — 404. οὗ πατρὸς, Vrani et Terrae filius Briareus: v. Heſiod. Θ,

Ἥρη τ', ἠδὲ Ποσειδάων, καὶ Παλλὰς Ἀθήνη·
ἀλλὰ σὺ τόν γ' ἐλθοῦσα, θεὰ, ὑπελύσαο δεσμῶν,
ὦχ' ἑκατόγχειρον καλέσασ' ἐς μακρὸν Ὄλυμπον,
ὃν Βριάρεων καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δέ τε πάντες
Αἰγαίων'· ὁ γὰρ αὖτε βίῃ οὗ πατρὸς ἀμείνων·
ὅς ῥα παρὰ Κρονίωνι καθέζετο κύδεϊ γαίων.
τὸν καὶ ὑπέδδεισαν μάκαρες θεοὶ, οὐδέ τ' ἔδησαν.
τῶν νῦν μιν μνήσασα παρέζεο, καὶ λαβὲ γούνων,
αἴ κέν πως ἐθέλῃσιν ἐπὶ Τρώεσσιν ἀρῆξαι,
τοὺς δὲ κατὰ πρύμνας τε καὶ ἀμφ' ἅλα ἔλσαι Ἀχαιοὺς
κτεινομένους, ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος,
γνῷ δὲ καὶ Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
ἣν ἄτην, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισε.

404 ϜΟΥ ϜΕΛΣΑΙ 406 al. οὐδ' ἔτ'. 409 ΑΜΦ' ϜΑΛΑ

147 sq. et Apollodor. pr. Male de Aegaeone Neptuni filio acceperunt Sch. A. cum aliis. — 405. κύδεϊ γαίων, pro κυδιῶν, σεμνυνόμενος, assidet gloriose. v. Obss.

407. παρέζεο. Scilicet sedent prisco more supplices ad genua alterius in solio seu throno editiore sedentis; ita simul γουνάζονται, genua eius amplectuntur; cf. 500. 512.

—408. 9. αἴ κέν πως ἐθέλῃ (pro ἵνα ἐθέλῃ) τοὺς Ἀχαιοὺς ἀμφιέλσαι κατὰ πρύμνας καὶ κατὰ ἅλα. Iacta iam sunt fundamenta fugae Achiuorum in castra et τειχομαχίας.

—410. ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος, *luant regis stultitiam;* vti solet ex regum culpa poena ciuibus communis esse; secundum illud: πολλάκι καὶ σύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα. de voc. ἐπαύρεσθαι v. Obss.

412. ἣν ἄτην stultitiam suam, qua occaecatus me contumelia affecit; non reputando, quae inde mala ablaturus sit. De ἄτη v. ad T, 88.

Ἀτρείωνα δ' ἔπειτα χόλος λάβεν· αἶψα δ' ἀναστὰς
ἠπείλησεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστί.
τὴν μὲν γὰρ σὺν νηῒ θοῇ ἑλίκωπες Ἀχαιοὶ
ἐς Χρύσην πέμπουσιν, ἄγουσι δὲ δῶρα ἄνακτι·
τὴν δὲ νέον κλισίηθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες
κούρην Βρισῆος, τήν μοι δόσαν υἷες Ἀχαιῶν.
ἀλλὰ σὺ, εἰ δύνασαί γε, περίσχεο παιδὸς ἑῆος·
ἐλθοῦσ' Οὔλυμπόνδε Δία λίσαι, εἴ ποτε δή τι
ἢ ἔπει ὤνησας κραδίην Διὸς, ἠὲ καὶ ἔργῳ.
πολλάκι γάρ σεο πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄκουσα
εὐχομένης, ὅτ' ἔφησθα κελαινεφέϊ Κρονίωνι
οἴη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι,
ὁππότε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,

389 FΕΛΙΚΩΠΕΣ 390 ΔΩΡΑ FΑΝΑΚΤΙ 393 f. ἀλλὰ σύγ', εἰ. 395 Η FΕΠΕΙ — deb. ΗΕ ΤΙ FΕΡΓΩΙ 398 ΑFΕΙΚΕΑ

—388. ἠπείλησε μῦθον, ὃ δή τ. minas fecit, quae nunc euentum habent. ἀπειλεῖν μῦθον pro ἀπειλεῖν ἀπειλήν.

—390. πέμπουσι, deducunt, vt patri reddant.

393. εἰ δύνασαί γε. quod vulgari oratione, ἐπεὶ δ. v. Obff. παιδὸς ἑῆος. epitheton ornans, filii fortis, praeclari. v. Obff.

396. De mytho antiquo hoc nunc in narrationem facti verſo, cum olim animi iudicium aliquod declaraſſet, v. Obff. Argumentum eius eſt hoc: deos reliquos in Iouem conſpiraſſe eumque vinxiſſe, ſeu vincire voluiſſe; tum Thetidem eum liberaſſe, aduocato Briareo, eiusque robore deterritos eſſe deos a conſilio capto.

—399. Secundum Homerum res intra conatum ſubſtitit; non vinxerunt, ſed vincire voluerunt; vt patet ex v. 406. — De v. 400 ſq. v. Obff. — 404. οὗ πατρὸς, Vrani et Terrae filius Briareus: v. Heſiod. Θ,

χθιζὸς ἔβη κατὰ δαῖτα, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο.
δωδεκάτῃ δέ τοι αὖτις ἐλεύσεται Οὔλυμπόνδε·
καὶ τότ' ἔπειτά τοι εἶμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
καί μιν γουνάσομαι, καί μιν πείσεσθαι ὀΐω.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπεβήσατο· τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ
χωόμενον κατὰ θυμὸν ἐϋζώνοιο γυναικὸς,
τήν ῥα βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρων. Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἐς Χρύσην ἵκανεν, ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.
οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
ἱστία μὲν στείλαντο, θέσαν δ' ἐν νηῒ μελαίνῃ·
ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν, προτόνοισιν ὑφέντες
καρπαλίμως· τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς·
ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
ἐκ δ' ἑκατόμβην βῆσαν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι.
ἐκ δὲ Χρυσηῒς νηὸς βῆ ποντοπόροιο·
τὴν μὲν ἔπειτ' ἐπὶ βωμὸν ἄγων πολύμητις Ὀδυσσεὺς,

430 ΑϜΕΚΟΝΤΟΣ ... 435 ΠΡΟϜΕΡΥΣΣΑΝ 438 ϜΗΣΑΝ ϜΕΚΗΒΟΛΩΙ v. Obſſ.

earum μεθ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας. De mytho ipſo nihil ſatis tuto conſtitui poteſt; Coniecturas v. in Obſſ.

—426. Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ. χαλκοῦν δῶμα. v. Exc. ad A, 494 de Olympo.

430—487. Redditur patri Chryſi filia Chryſeis, fit ſacrum Apollini et redeunt legati Achiuorum.

430. De artificio narrationis v. Obſſ. vbi et de Chryſa; de qua cf. ad 366.

—433. ἱστία μὲν στείλαντο, συνέστειλαν, καθεῖλον.

—434. προτόνοισιν ὑφέντες, ὑφέντες τὸν ἱστὸν προτόνοις, διὰ τῶν προτόνων (κάλων, ἱμάντων) ὑφιεμένων.

—440. ἐπὶ βωμὸν ἄγων, non quaſi ſacerdos ad aram habitaret; ſed iam tum indicto et parato ſacro.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα·
ὤ μοι, τέκνον ἐμὸν, τί νύ σ' ἔτρεφον αἰνὰ τεκοῦσα!
αἴθ' ὄφελες παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος καὶ ἀπήμων
ἧσθαι· ἐπεί νύ τοι αἶσα μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δήν·
νῦν δ' ἅμα τ' ὠκύμορος καὶ ὀϊζυρὸς περὶ πάντων
ἔπλεο· τῷ σε κακῇ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάροισι.
τοῦτο δέ τοι ἐρέουσα ἔπος Διῒ τερπικεραύνῳ
εἶμ' αὐτὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀγάννιφον, αἴ κε πίθηται.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν, νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισι, 421
μήνι' Ἀχαιοῖσι, πολέμου δ' ἀποπαύεο πάμπαν.
Ζεὺς γὰρ ἐς Ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας

419 ΕΡΕΟΥΣΑ ϜΕΠΟΣ μετὰ δαῖτα.

423 Erat ἐπ' Ὠκεανόν. et

— οὐδὲν ἔτισε, ἠτίμησε. v. Exc. ad 171.

414—428. Promittit Thetis se Iouem adituram esse duodecimo abhinc die.

414. τί νύ σ' ἔτρεφον, αἰνὰ τεκοῦσα, h. e. πρός τί αἰνῶς, δυστυχῶς ἔτεκόν σε. quod mox τῷ σε κακῇ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάροισι. Alibi est δυστοκοῦσα, et Σ, 54 δυσαριστοτόκεια.

415. quam vellem, tu esse potuisses intactus ab adversis casibus! cum tibi fatum sit, viuere breue tempus. v. Obss.

—418. τῷ. exponunt δι' ὃ, praestat reddere, *sic*, οὕτως. vt E, 209 Τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ — pro οὕτως ἄρα. Z, 224 τῷ νῦν σοὶ μὲν ἐγὼ ξεῖνος. Et τῷ κε. T, 61 τῷ κ' οὐ τόσσοι Ἀχαιοὶ ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας vbi etiam Eustath. οὕτω ἄν.

419. εἶμι ἐρέουσα τοῦτο ἔπος, h. l. preces Achillis, quas illa deferet ad Iouem, ibit nuntiatum Ioui. cf. 407.

—423. Dies aliquot vacare debebat exercitus, vt a lue se reciperet et ad pugnam se pararet. Vacationem hanc a mytho aliquo repetiit, quod erat ποιητικώτερον. Thetis Ioui vt supplicaret a filio rogata, narrat Iouem abesse ab Olympo, profectum ad C

χθιζὸς ἔβη κατὰ δαῖτα, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο.
δωδεκάτῃ δέ τοι αὖτις ἐλεύσεται Οὔλυμπόνδε·
καὶ τότ' ἔπειτά τοι εἶμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
καί μιν γουνάσομαι, καί μιν πείσεσθαι ὀΐω.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπεβήσατο· τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ
χωόμενον κατὰ θυμὸν ἐϋζώνοιο γυναικὸς,
τήν ῥα βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρων. Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἐς Χρύσην ἵκανεν, ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.
οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
ἱστία μὲν στείλαντο, θέσαν δ' ἐν νηῒ μελαίνῃ·
ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν, προτόνοισιν ὑφέντες
καρπαλίμως· τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς·
ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
ἐκ δ' ἑκατόμβην βῆσαν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι.
ἐκ δὲ Χρυσηῒς νηὸς βῆ ποντοπόροιο·
τὴν μὲν ἔπειτ' ἐπὶ βωμὸν ἄγων πολύμητις Ὀδυσσεὺς,

430 ΑϜΕΚΟΝΤΟΣ .... 435 ΠΡΟϜΕΡΥΣΣΑΝ 438 ΒΗΣΑΝ ϜΕΚΗΒΟΛΩΙ v. Obss.

eeanum μεθ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας. De mytho ipso nihil satis tuto constitui potest; Coniecturas v. in Obss.

—426. Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ, χαλκοῦν δῶμα. v. Exc. ad A, 494 de Olympo.

430—487. Redditur patri Chrysi filia (Chryseis, fit sacrum Apollini et redeunt legati Achiuorum.

430. De artificio narrationis v. Obss. vbi et de Chrysa; de qua cf. ad 366.

—433. ἱστία μὲν στείλαντο, συνέστειλαν, καθεῖλον.

—434. προτόνοισιν ὑφέντες, ὑφέντες τὸν ἱστὸν προτόνοις, διὰ τῶν προτόνων (κάλων, ἱμάντων) ὑφιεμένων.

—440. ἐπὶ βωμὸν ἄγων, non quasi sacerdos ad aram habitaret; sed iam tum indicto et parato sacro.

πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει, καί μιν προσέειπεν·
Ὦ Χρύση, πρό μ' ἔπεμψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
παῖδά τε σοὶ ἀγέμεν, Φοίβῳ θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὄφρ' ἱλασόμεσθα ἄνακτα,
ὃς νῦν Ἀργείοισι πολύστονα κήδε' ἐφῆκεν.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δὲ δέξατο χαίρων
παῖδα φίλην· τοὶ δ' ὦκα θεῷ κλειτὴν ἑκατόμβην
ἑξείης ἔστησαν ἐΰδμητον περὶ βωμόν.
χερνίψαντο δ' ἔπειτα, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
τοῖσιν δὲ Χρύσης μεγάλ' εὔχετο, χεῖρας ἀνασχών·
Κλῦθί μευ, Ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις!
ἤδη μέν ποτ' ἐμεῦ πάρος ἔκλυες εὐξαμένοιο·
τίμησας μὲν ἐμὲ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ,
ἤδη νῦν Δαναοῖσιν ἀεικέα λοιγὸν ἄμυνον.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.

441 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 442 ΠΡΟΕΠΕΜΨΕ ϜΑΝΑΞ 444 ͰΙΛΑΣΟΜΕΣΘΑ ϜΑΝΑΚΤΑ v. Obſſ. al. ἱλασώμεθ' 446 ͰΩΣ ϜΕΙΠΩΝ vulg. ὁ δ' ἐδέξατο. 452 ΤΕ ϜΙΦΙ ϜΑΝΑΣΣΕΙΣ 456 ΑϜΕΙΚΕΑ

449. οὐλοχύτας ἀνέλοντο. molam ſalſam eleuarunt manu ſupra caput victimae; tum factae preces; iisque finitis mola inſperſa capiti victimae, (προβάλλεται) eoque ipſo victima conſecrata numini. Sunt autem οὐλοχύται ſcil. κριθαὶ, non molitae, ſed integrae, ſaltem granis non niſi tuſis ac fractis.

450. μεγάλα εὔχετο. μεγάλως. nunc *magna, alta, voce:* ex contexto, et ex vſu multorum locorum. At e Schol. nil proficias. Inf. 481. a κῦμα μεγάλ' ἴαχε.

—453. Variauit ſollennem formam: εἴποτε πάρος

αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
αὖ ἔρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν,
μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
λεῖβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
αὐτὰρ, ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη καὶ σπλάγχνα πάσαντο,

459 ΑΥ ϜΕΡΥΣΑΝ   462 ΑΙΘΟΠΑ ϜΟΙΝΟΝ
464 vulg. μῆρ' et σπλάγχν' ἐπάσαντο.

μου ἔκλυες — κλῦε ἐμοῦ καὶ νῦν. Hoc vult B. et L. εἰ προήκουσάς μου, δίκαιος εἶ καὶ νῦν ἀκοῦσαι. Mox ἴψαο, ἔβλαψας v. Obſſ.

459. αὖ ἐρύειν. reſupinata ceruice maetare, vt ad caelum conuerſum eſſet victimae os, *quippe* in ſacris, quae diis ſuperis fierent: τοῖς οὐρανίοις ἄνω ἀναστρέφοντες τὸν τράχηλον, vt eſt ap. Schol. Apollon. I, 587. Ritus hi in libris antiquitatum graecarum nunc expoſiti.

460. 1. Exciſa femora, tanquam pinguiores victimae partes, inuoluerunt omento bis circumducto (δίπτυχα ποιήσαντες), tum exſicias alias pinguiorum carnium imponunt; ὠμοθετεῖν, ὠμὰ πάντοθεν ἀκρωτηριάζειν. (ap. Apollon. III, 1032 eſt ſimpl. victimam crudam apponere.) ad quas cum eae ignis vi colliqueſcerent, ebulliente adipe, adſtabant pueri, νέοι, miniſtri, *furcas*, non vt vertunt, *verua*, manibus tenentes ad continendas in ſtrue et in locum reponendas carnes inter cremandum, motu ex igni facto diſſilientes; fuiſſet enim infauſti ominis, ſi carnes in humum prouolutae fuiſſent. cf. Soph. Antig. 1023 ſq. Quint. XII, 496.

464. Quaeritur, vnde apodoſis procedat: num ab καὶ σπλάγχνα πάσαντο: Nam vt δὲ in apodoſi praecedit, ſic et καί. v. c. inf. 478. an a verbis καὶ σπλάγχνα πάσαντο. Si ordinem rerum hic et aliis locis, vt B. 426 ſq. compares: totus ſacri ordo hic eſſe debuit. Victima caeſa femora exciſa cum

μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπει-
ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα. [ραν,
αὐτὰρ, ἐπεὶ παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα, 467
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο· 470

466 FΕΡΥΣΑΝΤΟ 468 forte ΕFΙΣΗΣ. v. Obſſ.

fruſtis imponuntur lignis et cremantur; interea exta verubus infixa friguntur et fricta comeduntur. Tum crematis iam femoribus et extis comeſis, reliquae partes victimae in fruſta conciſae verubus infiguntur, aſſantur et epulis apponuntur. Secundum hunc ſacri et epularum ordinem fit manifeſtum, aut a μίστυλλόν τε initium eſſe faciendum apodoſeos, aut eam non procedere niſi a 468 δαίνυντο. Si prius feceris, tollendum eſt τ' poſt μίστυλλον et reponendum δ' in apodoſi; ſin poſterius, tollendus eſt verſus 467 tanquam aliis ex locis huc inſertus; aut dicendum eſt, poſt enumerata plura nunc paucis comprehendi ſententiam: poſtquam, inquam, apparauerant epulas. De extis guſtarunt in vita priſca; ſerius exta inſeruierunt aruſpicinae.

—466. aſſatis, non coctis carnibus vſos heroes, nunc nota res: ὠπτὰ, οὐχ ἑφθὰ, κρέα apud Homerum. Athenaeus. Euſtath. cf. Clark.

—468. et affatim appoſitis cibis ſatiarunt ſe. δαιτὸς ἐΐσης de epulis bonis, lautis. v. Obſſ.

—469. ἐξ ἔρον ἕντο. ἐξέντο, ἐξεπλήρωσαν ἵμερον. v. Obſſ. Cibo et *potu ſatiatis vinum* nunc demum *distributum* mireris forte. Scilicet ex more vitae priſcae epulis iam factis distribuitur poculum vini ad libationem faciendam et ad ebibendum.

—470. κρατῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο vt Θ, 232 κρατῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο, repleto vsque ad oram ſummam. v. Obſſ.

νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν·
οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ θεὸν ἱλάσκοντο,
καλὸν ἀείδοντες παιήονα, κοῦροι Ἀχαιῶν,
μέλποντες Ἑκάεργον· ὁ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
καὶ τότ' ἔπειτ' ἀνάγοντο μετὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν·
τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει ἑκάεργος Ἀπόλλων.
οἱ δ' ἱστὸν στήσαντ', ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν·
ἐν δ' ἄνεμος πρῆσε μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δὲ κῦμα
στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε, νηὸς ἰούσης·
ἡ δ' ἔθεε κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν,
νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν
ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις, ὑπὸ δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσ-
αὐτοὶ δὲ σκίδναντο κατὰ κλισίας τε νέας τε. [σαν.

474 ϜΕΚΑϜΕΡΓΟΝ 479 ϜΕΚΑϜΕΡΓΟΣ 482 Leg. ΜΕΓΑ' ϜΙΑΧΕ 483 vulg. κέλευθα. 485 ΕΠ ΗΠΕΙΡΟΙΟ ϜΕΡΥΣΣΑΝ 487 vulg. αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο.

—471. ἐπαρξάμενοι, distribuitur vinum poculis deinceps omnibus conuiuis, *initio facto* a dextra, vnde ἐπιδέξια. v. Obſſ.

—473. παιήονα nunc eſt omnino pro hymno dictum vt inf. X, 391. etſi per verſum ſequentem hymnus ad Apollinem reuocatur. Sed v. Obſſ.

479. ἴκμενον οὖρον *ventum ſecundum* eſſe ſatis conſtat. Dubitatur de etymo. v. Obſſ. —

—481. ἔμπρηθει ventus, ἐμφυσᾷ, vela. v. Obſſ. Reliqua ex vſu priſcorum hominum multisque aliis locis nota ſunt.

—486. ὑπετάνυσαν pro *ſubiecerunt*, ὑπέβαλον, ὑφ-

Αὐτὰρ ὁ μήνιε νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισι
Διογενὴς Πηλέος υἱὸς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
οὔτε ποτ' εἰς ἀγορὴν πωλέσκετο κυδιάνειραν,
οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον· ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ,
αὖθι μένων, ποθέεσκε δ' ἀϋτήν τε πτόλεμόν τε.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' Ἠώς,
καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες
πάντες ἅμα, Ζεὺς δ' ἦρχε· Θέτις δ' οὐ λήθετ' ἐφετμέων
παιδὸς ἑοῦ, ἀλλ' ἥγ' ἀνεδύσατο κῦμα θαλάσσης, 496
ἠερίη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν, Οὔλυμπόν τε·
εὗρεν δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἄτερ ἥμενον ἄλλων

496 ΠΑΙΔΟΣ ϜΟΥ.

ἧκαν, ἕρματα, ἐρείσματα, ad nauem in ſtatu retinendam, ne forte fluctibus alluentibus ſoluta humo labefacta rueret retro in mare.

490. ἀγορὴν κυδιάνειραν, ἐνδόξους ἄνδρας ποιοῦσαν. coetus et concio, in qua qui verba faciunt eloquentia et prudentia nomen et auctoritatem conſequuntur. v. Obſſ. Mox ποθέεσκε δὲ pro γάρ.

493. ἐκ τοῖο. ἐκ τούτου. reſpicit vſſ. 424. 5. inde a die, quo altercatio inter Achillem et Agamemnonem inciderat, et Thetis Achilli nuntiauerat Iouem ab Olympo abeſſe. Tum mox καὶ in apodoſi vacans 494. καὶ τότε.

493—533. Thetis mandati ab Achille memor die duodecimo mane (ἠερίη, ἑωθινή, ὀρθρινή vt Sch. br.) Olympum adit, cum Ioue ſeorſum a ceteris diis agit, tandemque obtinet, vt ille annuat, ſe effecturum eſſe, vt Achilli pro iniuria accepta ſatisfiat, re Troianorum ſuperiore facta per Achillis diſceſſum ab armis: τόφρα δ' ἐπιτίθει Τρώεσσι κράτος, νίκην, vſ. 509. 510.

498. 499. Olympus nunc mons eſt, varia iuga et cacumina habens; in ſummo cacumine nunc ſedet Iupi-

ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.
καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο, καὶ λάβε γούνων
σκαιῇ· δεξιτερῇ δ' ἄρ' ὑπ' ἀνθερεῶνος ἑλοῦσα,
λισσομένη προσέειπε Δία Κρονίωνα ἄνακτα·
Ζεῦ πάτερ, εἴ ποτε δή σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα
ἢ ἔπει, ἢ ἔργῳ, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ·
τίμησόν μοι υἱόν, ὃς ὠκυμορώτατος ἄλλων
ἔπλετ'· ἀτάρ μιν νῦν γε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας.
ἀλλὰ σύ πέρ μιν τῖσον, Ὀλύμπιε, μητίετα Ζεῦ.
τόφρα δ' ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσίν τέ ἑ τιμῇ.
Ὣς φάτο· τὴν δ' οὔτι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
ἀλλ' ἀκέων δὴν ἧστο· Θέτις δ', ὡς ἥψατο γούνων,
ὣς ἔχετ' ἐμπεφυυῖα, καὶ εἴρετο δεύτερον αὖτις·
Νημερτὲς μὲν δή μοι ὑπόσχεο, καὶ κατάνευσον,
ἢ ἀπόειπ'· ἐπεὶ οὔ τοι ἔπι δέος· ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
ὅσσον ἐγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη θεός εἰμι.

502 ΠΡΟΣΕΕΙΠΕ ΔΙΑ ΚΡΟΝΙΩΝΑ FΑΝΑΚΤΑ 504 Η FΕΠΕΙ Η FΕΡΓΩΙ 506 ΝΥΝ ΓΕ FΑΝΑΞ 510 ΤΕ FΕ 513 vulg. ἤρετο. 515 ΑΠΟFΕΙΠ FΕΙΔΩΙ

ter. — εὐρύοπα Κρονίδην, late tonantem. v. Obſſ.

— 500. παρέζετο, vtpote ſupplex facta: v. ſup. ad 407.

505. τίμησόν μοι υἱόν — generali voce vſus pro: vindica eius dignitatem, vlciſcendo iniuriam ei factam. Hoc idem vſ. 508 τῖσον. De his et ἀτιμᾷν 507 cf. Excurſ. ad vſ. 171.

514. νημερτὲς, vere, nunc eſt aperte, ſine haeſitatione vel ſimulatione. — 515. ἢ ἀπόειπ'. ἢ ἀπάρνησαι καὶ ἄπειπον Sch. br.

Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
ἦ δὴ λοίγια ἔργ', ὅτε μ' ἐχθοδοπῆσαι ἐφήσεις
Ἥρῃ, ὅταν μ' ἐρέθῃσιν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
ἡ δὲ καὶ αὔτως μ' αἰεὶ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι
νεικεῖ, καί τέ με φησὶ μάχῃ Τρώεσσιν ἀρήγειν.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖτις ἀπόστιχε, μή τι νοήσῃ
Ἥρη· ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται, ὄφρα τελέσσω.
εἰ δ' ἄγε, τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι, ὄφρα πεποίθῃς.
τοῦτο γὰρ ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον
τέκμωρ· οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον, οὐδ' ἀπατηλὸν,
οὐδ' ἀτελεύτητον, ὅ τι κεν κεφαλῇ κατανεύσω.
Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·

518 ΛΟΙΓΙΑ ϜΕΡΓ — Vulg. ὅτ' ἐμ' ἐχθ.
519 ϜΕΠΕΕΣΣΙ. — 522 Vulg. μή σε νοήσῃ.

517. *μέγ' ὀχθήσας.* Varie redditur: ἀχθεσθείς, δεινοπαθῶν, ὑπερλυπηθής, στενάξας. Praestare videtur: animo commotus. v. Obss. — 518. ἦ δὴ λοίγιον χρῆμα τοῦτο ἔσται, ὅτε. ὅτε μ' ἐχθοδοπῆσαι ἐφήσεις Ἥρῃ, ὅταν — sane molesta res erit, quandoquidem me hac ipsa re in iurgia induces cum Iunone, quando illa opprobriis prouocabit me, si rescīuerit, me tuis precibus obtemperasse et partes Troianorum, qui ipsi tam inuisi sunt, superiores facere velle. v. Obss.

523. ὄφρα τελέσσω vnde sup. 5 dictum erat, Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.

526. μέγιστον τέκμωρ, fides data promissi. v. Obss. — οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον. Apud Eustath. ἔπος suppletur; at est τὸ ἐμὸν pro vulgari: ὅ τι κεν ἐγὼ κεφαλῇ κατανεύσω, τοῦτο οὐ παλινάγρετον.

528. κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε, quod ante erat κεφαλῇ κατανεύσομαι. et toto capite annuere debuit, quia Olympus, etsi leui capitis, adeoque corporis, motu contremiscit. Factum hoc

ἀμβρόσιαι δ᾽ ἄρα χαῖται ἐπεῤῥώσαντο ἄνακτος
κρατὸς ἀπ᾽ ἀθανάτοιο· μέγαν δ᾽ ἐλέλιξεν Ὄλυμπον.
τώ γ᾽ ὣς βουλεύσαντε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα 531

529 ΕΠΕΡΡΩΣΑΝΤΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ

puta inter ipſa dicta vſ. 524. non quaſi prius dixerit, tum annuerit. Magnitudo eſt praeterea in hoc, quod ſolus nutus eſt pro ſumma fide promiſſi data, et pro cauſſa maximorum effectorum, quae expectantur.

—529. ἀμβρόσιαι δ᾽ ἄρα χαῖται ſunt diuinae. v. Obſſ. In Ioue enim, et hoc tempore, ambroſia ſeu vnguentis delibutos capillos vix expectes, aliter ſe res haberet in Venere, Apolline vel Baccho, aut vt in Medea, Apollon. III. 834 ἀμβροσίῳ δ᾽ ἐφύπερθε καρήατι βάλλε καλύπτρην.

— ἐπεῤῥώσαντο. ἐκινοῦντο. ἐσείσθησαν. v. Obſſ. Cogitandum autem eſt de cincinnis in fronte Iouis diſpoſitis: quos capite moto agitatos in frontem defluere deſuper, κρατὸς ἀπ᾽ ἀθανάτοιο, neceſſe erat. Ita, quod notatu dignum eſt, notio haec comae in Iouis fronte in cincinnos diſpoſitae Phidia antiquior eſſe debuit.

—530. μέγαν δ᾽ ἐλέλιξεν Ὄλυμπον. Hoc adeo ſublime, quod capite leniter moto, ſolo nutu, non modo thronus, ſed totus Olympus fuit concuſſus: quantum igitur deum, quantam eius vim eſſe putabimus, ſi robur ſuum exſerat! Vti his maieſtas ineſt; ita indignum et poeta et numine phantaſma eſt inf. Θ, 199 de Iunone indignabunda: σεῖσατο δ᾽ εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὄλυμπον, melius altero loco Θ, 443 Iupiter conſedit, τῷ δ᾽ ὑπὸ ποσσὶ μέγας πελεμίζετ᾽ Ὄλυμπος.

531 vsque ad fin. libri. Iuno, pro ſagacitate ſua muliebri, ſuſpicata, quod erat, in Achillis gratiam Iouem annuiſſe Thetidi, vt inferior eſſet res Achiuorum, (v. 558. 9.) altercatione mota iram mariti prouocat. —569. Vulcanus, vt iurgia diſſoluat, deos ad hilaritatem, matrem ad obſequium erga maritum, hortatur —600. Ita die hilariter exacto dormitum diſcedunt. De

εἰς ἅλα ἆλτο βαθεῖαν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
Ζεὺς δὲ ἑὸν πρὸς δῶμα. θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀνέσταν
ἐξ ἑδέων, σφοῦ πατρὸς ἐναντίον· οὐδέ τις ἔτλη
μεῖναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες.
ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου· οὐδέ μιν Ἥρη
ἠγνοίησεν ἰδοῦσ' ὅτι οἱ συμφράσσατο βουλὰς
ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
αὐτίκα κερτομίοισι Δία Κρονίωνα προσηύδα·
Τίς δ' αὖ τοι, δολομῆτα, θεῶν συμφράσσατο βου-[λάς;
αἰεί τοι φίλον ἐστὶν, ἐμεῦ ἀπὸ νόσφιν ἐόντα,
κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν· οὐδέ τί πώ μοι

532 forte εἰς ἅλαδ' ἆλτο. 537 ΗΓΝΟΙΗΣΕ ϜΙΔΟΥΣ ϜΟΤΙ ϜΟΙ

oeconomia huius loci v. Obſſ.

533. Ζεὺς δὲ ἑὸν πρὸς δῶμα. Tacite poeta ab Olympo monte narrationem ad regiam Iouis transfert: cf. ſup. 499. Eſt autem τὸ δῶμα magnum illud atrium, pars aedium primaria, in qua conſeſſus et epulae celebrantur, ad vitae heroum morem: erat χαλκοβατὲς ſup. 426. v. Exc. de Olympo ad h. lib. Dii iam convenerant; Iupiter redux conſedit in throno; celebrantur epulae, vt ex vſ. 602 apparet, quibus vita deorum exigitur; etiam hoc ex vita heroum adumbratum. Inter epulas cantus Muſarum, accinente Apolline lyra, vſ. 603. 4. Inde deorum vnusquisque ad ſuum cubiculum (δῶμα, aedes) ſe confert. —

—535. οὐδέ τις ἔτλη μεῖναι (ſedendo πρὸς τὸν) ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀνέστησαν.

539. κερτομίοισι. non conviciis, ſed verbis prouocantibus ad iram, ἐρεθιστικοῖς, vt Schol. cf. ad 518. Id quod Iupiter veritus erat ne accideret, vſ. 522. 523, vere euenire videmus.

—542. κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν. dictum pro κρύφα βουλεύεσθαι· ex hoc enim proficiſcitur τὸ ſtatue-

πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν ἔπος, ὅ ττι νοήσῃς.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιέλπεο μύθους
εἰδήσειν· χαλεποί τοι ἔσοντ' ἀλόχῳ περ ἐούσῃ.
ἀλλ' ὃν μέν κ' ἐπιεικὲς ἀκουέμεν, οὔτις ἔπειτα
οὔτε θεῶν πρότερος τόνγ' εἴσεται, οὔτ' ἀνθρώπων·
ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλοιμι νοῆσαι,
μή τι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μηδὲ μετάλλα!
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
καὶ λίην σε πάρος γ' οὔτ' εἴρομαι, οὔτε μεταλλῶ·
ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τὰ φράζεαι, ἅσσ' ἐθέλησθα.
νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή σε παρείπῃ
ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
ἠερίη γάρ σοί γε παρέζετο, καὶ λάβε γούνων.

543 FΕΙΠΕΙΝ FΕΠΟΣ Vulg. νοήσεις. 545 ΕΠΙFΕΛΠΕΟ 546 FΕΙΔΗΣΕΙΝ 547 ΕΠΙFΕΙΚΕΣ 548 ΤΟΝ FΕΙΣΕΤΑΙ v. Obſſ. 549 Vulg. ὃν δ' ἂν ἐγών. 550 ΤΑΥΤΑ FΕΚΑΣΤΑ 551 Ε ΠΟΤΝΙΑ FΗΡΗ 552 ΕFΕΙΠΕΣ. vulg. ἔειπας.

re de re. Vnde mox 543 ἔπος et 545 μῦθοι ſunt conſilia, et 549 νοεῖν μῦθον agitare conſilia animo et capere.

546. χαλεποί τοι ἔσοντ' — pro χαλεπὸν ἔσται σοι εἰδέναι αὐτούς. conſilia mea reſciſcere. — 549. ὃν δέ κ' ἐγὼν — ταῦτα ἕκαστα, pro, εἴ τινα — ταῦτα.

553. καὶ λίην σε πάρος γ' οὔτ' εἴρομαι. omnino nec antea ex te quaerebam aliquid. v. Obſſ.

— 555. μή σε παρείπῃ ne ad conſilium diuerſum ab eo, quod adhuc amplexus es, Thetis te abducat. ex 558. 9. — 557. λάβε γούνων, pro ἔλαβε σε κατὰ τῶν γούνων, cf. ſup. ad 407.

τῇ σ' ὀΐω κατανεῦσαι ἐτήτυμον, ὡς Ἀχιλῆα
τιμήσῃς, ὀλέσῃς δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
δαιμονίη, αἰεὶ μὲν ὀΐεαι, οὐδέ σε λήθω·
πρῆξαι δ' ἔμπης οὔτι δυνήσεαι, ἀλλ' ἀπὸ θυμοῦ
μᾶλλον ἐμοὶ ἔσεαι· τὸ δέ τοι καὶ ῥίγιον ἔσται.
εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἐστίν, ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι.
ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ·
μή νύ τοι οὐ χραίσμωσιν, ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
ἆσσον ἰόνθ', ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.
Ὣς ἔφατ'· ἔδεισεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη·
καί ῥ' ἀκέουσα καθῆστο, ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ·
ὄχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοὶ οὐρανίωνες.
τοῖσιν δ' Ἥφαιστος κλυτοτέχνης ἦρχ' ἀγορεύειν,
μητρὶ φίλῃ ἐπίηρα φέρων λευκωλένῳ Ἥρῃ·

572 f. ΕΠΙΕΗΡΑ

— 558. τῇ σ' ὀΐω. ſuſpicatur illa callide quod probabile erat, cum ex Achillis verbis 204 ſqq. tum ex eo, quod ille ſe et copias a communibus congreſſibus et rebus gerendis continebat: vſ. 490. ὀΐω. οἴομαι, ὑποπτεύω. vſ. 561. — 564. εἰ δ' οὕτω — Fac vero hoc ita ſe habere, vt tu ſuſpicaris: ſcito hoc mihi ita placere: v. Obſſ. — 566. 7. Difficultatem in ἆσσον ἰόνθ' vide in Obſſ. A plerisque accipitur vt dualis pro plurali ſit ἰόντε pro ἰόντες θεοί. Equidem ſic accipiebam: μὴ οὐ χραίσμωσί σοι (πρὸς ἐμὲ) ἆσσον ἰόντα (σοί) ne tibi auxilio eſſe, te defendere queant, quando manus tibi iniiciam.

569. ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ. κάμψασα. domans ſe, iram comprimens ὑποχαλασθεῖσα τοῦ ἀτενοῦς ἤθους apud Euſtath. Alibi de flectendis animis vt B, 14 ἐπέγναμψε γὰρ ἅπαντας Ἥρη λισσομένη I, 510.

572. μητρὶ φίλῃ ἐπίη-

Ἦ δὴ λοίγια ἔργα τάδ' ἔσσεται, οὐδ' ἔτ' ἀνεκτά,
εἰ δὴ σφὼ ἕνεκα θνητῶν ἐριδαίνετον ὧδε,
ἐν δὲ θεοῖσι κολῳὸν ἐλαύνετον· οὐδέ τι δαιτὸς
ἐσθλῆς ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
μητρὶ δ' ἐγὼ παράφημι, καὶ αὐτῇ περ νοεούσῃ,
πατρὶ φίλῳ ἐπίηρα φέρειν Διΐ, ὄφρα μὴ αὖτε
νεικείῃσι πατήρ, σὺν δ' ἡμῖν δαῖτα ταράξῃ.
εἴπερ γάρ κ' ἐθέλῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς
ἐξ ἑδέων στυφελίξαι· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστιν.
ἀλλὰ σὺ τόν γ' ἐπέεσσι καθάπτεσθαι μαλακοῖσιν·
αὐτίκ' ἔπειθ' ἵλαος Ὀλύμπιος ἔσσεται ἡμῖν.

573 ΛΟΙΓΙΑ ϜΕΡΓΑ 574 σφῶ. non σφῷ. 578 ΕΠΙϜΗΡΑ 576 ἦδος. non ἧδος Forte fuit ΕΣΤΑΙ ϜΗΔΟΣ 582 male τόν γ'. Fuit ΤΟΝ ϜΕΠΕΕΣΣΙ

ρα φέρων, ex amore in matrem. ad verbum: officium et beneuolentiam matri testatus. faciens hoc in matris gratiam. v. Obss.

573. ἦ δὴ λοίγιον πρᾶγμα τοῦτο ἔσται, οὐδὲ ἀνεκτὸν, εἰ. — 575. καὶ εἰ ἐνελαύνετον θόρυβον θεοῖς mouetis inter deos turbas; v. Obss. — 576. ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ. vt ante λοίγια ἔργα, sic nunc τὰ χερείονα. cf. ad 518. Opponuntur τὰ ἀμείνονα. βελτίονα. Est adeo simpliciter τὸ κακόν. *si malum hoc, (rixae et iurgii* ex 574. 575) *obtinet, hilaritatem* illud *epularum omnem exigit.* — 578. nunc ἐπίηρα φέρειν πατρὶ generali notione esse potest obsequi, cedere. μὴ αὖτε νεικείῃσι, ne porro irascatur.

580. εἴπερ γάρ κ' ἐθέλῃσιν — quod iam a veteribus monitum est, et a Clarkio iteratum, apodosis duplici modo potest constitui; aut: si voluerit Iupiter: de sedibus deturbet, deturbare potest; ἐξ ἑδέων στυφελίξαι (ἄν); aut vt continuetur prius membrum vsque ad στυφελίξαι, si voluerit e caelo deturbare; vt suppleatur apodosis: μέλλει, δύναται ποιεῖν αὐτό. Quod ge-

Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ ἀναΐξας δέπας ἀμφικύπελλον
μητρὶ φίλῃ ἐν χειρὶ τίθει· καί μιν προσέειπε·
Τέτλαθι, μῆτερ ἐμή, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ,
μή σε, φίλην περ ἐοῦσαν, ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι
θεινομένην· τότε δ' οὔ τι δυνήσομαι, ἀχνύμενός περ,
χραισμεῖν· ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι.
ἤδη γάρ με καὶ ἄλλοτ' ἀλεξέμεναι μεμαῶτα,
ῥίψε, ποδὸς τεταγών, ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο·
πᾶν δ' ἦμαρ φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι

585 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ Vulg. ἐν χερσὶ τ. 587 ΕΝ ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ ϜΙΔΩΜΑΙ

nus aposiopeseos supra notatum 135 sq. et accommodatum est priscorum hominum sermoni, plura per gestus ac nutus significantium. Est autem στυφελίζειν proturbare de throno. v. Obss. vbi et de ἀμφικύπελλον, 584.

584. 5. Poculum matri praebet non tanquam pocillator, οἰνοχόος, verum propinans, vt solebant facere honoris caussa. Tum ille, vt et ceteris diis propinet, pocula replet iisque praebet ad eos exhilarandos.

587. μή σε ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι θεινομένην, siue in conspectu, coram, siue pro σὺν ὀφθαλμοῖς, antiquo vsu. — 589. ἀργαλέος γὰρ Ὀ. pro ἀργαλέον γὰρ, χαλεπόν, ἐστιν, ἀντιφέρεσθαι Διΐ. — 591. ποδὸς τεταγών, λαβόμενός μου. me apprehensum pede. v. Obss. Iuno Herculi inimica, Ioue sopito, tempestatem Herculi Troia reduci immiserat, qua ille cursu deiectus ad insulam Con est delatus. Tum Iupiter in eam vehementer exarserat, ita vt ex Olympo suspenderet, O, 17 sq. cumque Vulcanus interponere se vellet, expertus est eam fortunam, quam hic ipse enarrat. v. Obss. ad 593. Porro 594 *Sinties* Vulcanum statim recrearunt ex casu, ἐκομίσαντο; nam parum sensus vel vitae ei inerat.

κάππεσον ἐν Λήμνῳ· ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν·
ἔνθα με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
μειδήσασα δὲ, παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον.
αὐτὰρ ὁ τοῖς ἄλλοισι θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν
οἰνοχόει, γλυκὺ νέκταρ ἀπὸ κρητῆρος ἀφύσσων.
ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,
ὡς ἴδον Ἥφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ' Ἀπόλλων,
Μουσάων θ', αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέδυ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος,

598 FOINOXOEI vulg. ᾠνοχόει. 600 FIΔON
606 FOIKONΔE FEKAΣTOΣ

595. Riſit dea, non tam caſum filii recordata, ſed ſubridet filio tam obſequioſo poculum offerenti vt matrem exhilaret.

— 597. ἐνδέξια idem eſſe videtur quod ἐπιδέξια a dextra parte orſus. v. Obſſ.

— 599. ἄσβεστος γέλως ſimpliciter, multus, quandoquidem miniſterium Vulcani non vna propinatione abſoluebatur; ſed ab vno ad alterum deum procedebat cum poculo ex cratere hauſto. — itaque vſ. 600. διὰ δώματα ποιπνύοντα, διὰ τὸ δῶμα διακονοῦντα, per atrium diſcurſitantem, vt vinum praebeat ſingulis.

601—604. Vita deorum in Olympo, ad vitam heroum adumbrata. v. Obſſ. 604. ἀμειβόμεναι ὀπὶ, ſiue per vices inter ſe canentes, carmine amoebaeo; ſiue excipiendo Apollinem, vt voce canerent quoties ille cithara canere deſierat.

606. Olympi regia adumbrata ad morem vitae he-

ἧχι ἑκάστῳ δῶμα περικλυτὸς ἀμφιγυήεις
Ἥφαιστος ποίησεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι.
Ζεὺς δὲ πρὸς ὃν λέχος ἤϊ' Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς,
ἔνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι·
ἔνθα καθεῦδ' ἀναβάς· παρὰ δὲ, χρυσόθρονος Ἥρη.

607 ͰΗΙΧΙ ϜΕΚΑΣΤΩΙ aut potius ϜΕΚΑΣΤΟΙ
608 ΠΟΙΗΣΕ ϜΙΔΥΙΗΙΣΙ vulg. ποίησ' εἰδυίῃσι.
609 ΠΡΟΣ ϜΟΝ -vitioſe. v. Obſſ.

roum. Eſt aula ac ſeptum, αὐλὴ et ἕρκος, in quo magna aedes, δῶμα, praeter hanc plures aediculae ſingulis diis habitandae: οἶκοι. δώματα. Vulcani opera has domos fuiſſe factas ex h. l. diſcimus; vti et illud: eſſe in Olympo noctium vices et deorum ſomnos.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Β

ARGVMENTVM

Quod in vulgari narratione ita se haberet: Agamemnonem, in contemtum Achillis, vt se eius virtute et copiis haud egere ostenderet, Achiuos ad Troiam expugnandam eduxisse: hoc poeta ita ornauit, vt consilium a somnio repeteret, cuius religio et auctoritas inter illos homines erat magna. Hoc autem somnium ita instruxit, vt Iouem sollicitum de ratione ineunda, quomodo Thetidis precibus suisque promissis satis faceret, tandem in eo acquie-

viſſe diceret, vt ſomnio falſo Agamemnonem in fraudem induceret; — 35. qui, ſpe ſibi facta, fore vt Troiam ſine mora expugnaret, nihil ſibi glorioſius fore arbitratus, quam ſi ſine Achille Troiam caperet, rem ſtatim ita eſt aggreſſus, vt de via et ratione diſpiceret, quomodo Achiuis conſilium ſuum probaret. Concio erat conuocanda; antequam id rite fieret, conſeſſum principum indicit: in quo ſomnium exponit, et, vt animos Achiuorum exploret, an parati ad pugnam ineundam ſint ſine Achille, ſe ſimulare velle ſignificat conſilium de reditu in patriam re infecta parando; ſcilicet fore arbitratus, vt concio magno clamore poſceret ſignum pugnae proponendum — 83. Enimuero res aliter cecidit, quam expectauerat; concione enim facta Achiui mentionem de diſceſſu faciendo laeti audiunt et extemplo diſceſſum parant — 154. Iam conclamatum erat, cum rem reſtituit Vlyſſis prudentia; monitu ſcilicet Mineruae Iunonis hortatu caelo delapſae — 181. Iterum in concionem coguntur Achiui Vlyſſis ſuaſu et auctoritate — 210. Epiſodium de Therſite, cuius conuicia in Agamemnonem Vlyſſes compeſcit — 278. Idem verba facit in concione, et in memoriam reuocat Calchantis vaticinium ante nouem annos in Aulide oſtentum interpretantis, quo conſtare ait, non niſi decimo anno Troiam expugnatum iri — 333. In eandem ſententiam verba facit Neſtor, ſimulque tactices genus aliquod in pugna adhibere ſuadet — 368. Agamemnon, iam poenitentia iniuriae in Achillem contactus, — 375. iubet copias curare corpora, — 401. ipſe, victima caeſa, principes epulis excipit — 431. Tum Neſtoris ſuaſu praecones ſignum pugnae edunt, ipſi principes copias ordinant, omnesque in aciem procedunt — 493.

Sequitur nunc recenſus copiarum, et quidem ſecundum loca Graeciae, e quibus aduenerant, vna cum ducum nominibus et nauium, quibus aduenerant, numero. Facit autem poeta initium a Boeotis, — 516. forte quod ex Aulide claſſis euecta fuerat. Inde Phocenſes — 526. Locri 535. Euboeenſes — 545. Athenienſes et Salaminii — 558. Argiui — 568. Mycenaei — 580. Lacedaemo-

nii — 590. Pylii — 603. Arcades — 614. Elidenses — 624. Dulichienses — 630. Cephallenes — 637. Aetoli — 644. Cretes — 652. Rhodii — 670. Symaei — 675. Coi et alii ex insulis vicinis — 680. Pergit ad Thessaliam: ex hac memorantur Myrmidones — 694. Phylacenses — 710. Pheraei — 715. Methonaei — 728. Oechalienses — 733. Ormenii — 737. Argissenses et Gyrtonii — 747. Perrhaebi — 755. Magnetes — 759. In his praestantissimi equi erant bigae Eumeli, Admeti f. et fortissimus Aiax, quandoquidem Achilles aberat — 779. Copiae ita instructae versus Ilium procedunt. At Troianis ante Priami aedes concionem habentibus per Politen affertur nuntius de Achiuorum aduentu; statim armis illi captis, Hectore duce, egressi ad tumulum Batieam dictum Achiuis occurrunt — 815. Inde fit breuis recensus Troianorum et sociorum, vna cum eorum ducibus; sunt autem primo loco ipsi Troiani, agmen numerosissimum duce Hectore — 818. Eorum socii Dardanii — 823. Troes ex Zelea — 827. ex Adrastea, Apaeso, Pityea et Terea — 834. ex Percote, Practio, Sesto, Abydo, et *Arisbe* — 839. Pelasgi Larissaei — 843. Thraces — *845*. Cicones — 847. Paeones inde ab Axio fl. — *850*. Paphlagones ex Henetis — 855. Halizones — 857. Mysi — 861. Phryges ex Ascania — 863. Maeones — 866. Cares ex locis circa Miletum et Maeandrum — 875. Lycii — 877.

Deorum ministerio in hoc libro haec peraguntur: primo, quod a Ioue, id agente, vt, Achille absente, pugna cum Troianis commissa, Agamemnon cladem accipiat, atque malo suo intelligat, Achillis virtutem male a se esse contemtui habitam, Somnium ad Agamemnonem mittitur, quod falsa persuasione ac spe ad pugnam committendam eum impellat; 1 — 35. Mox, cum, concione habita, Agamemnonis oratio simulata non eo quo expectabatur, modo Achiuorum animos impulisset, verum, vt reditum, bello infecto, alacriter et cupide pararent, eos incitasset, Minerua, Iunonis hortatu, de Olym-

po delapsa, Vlyssem instigat, vt Achiuorum impetum si-stat ac retundat 155—182. Postea quoque illa operam praestat in turmis ad pugnam conuocandis 445—455. Contra Iris, a Ioue missa, Politae facie adscita, Troianis prodeuntes ad pugnam Achiuos nuntiat: 786—807. Quae omnia satis arguunt constitutum hoc habere poetam, vt, tanquam ex fide historica, seu fama antiqua accepta et a Musa sibi impertita, casus quoscunque et consilia humana ad deorum interuentus et ministeria reuocet: quo ipso Homericae poesi certus narrationis character, et color, quem nullum aliud carmen habet, aut habere potest, est constitutus.

Ἄλλοι μέν ῥα, θεοί τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ,
εὗδον παννύχιοι, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος·
ἀλλ' ὅ γε μερμήριζε κατὰ φρένα, ὡς Ἀχιλῆα
τιμήσῃ, ὀλέσῃ δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλὴ,
πέμψαι ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι οὖλον Ὄνειρον·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

3 κατὰ φρένα ὡς. legendum κατὰ φρένας ὡς. 5 ΔΕ ϜΟΙ 6 ϜΟΥΛΟΝ v. Obss. 7 ϜΕΠΕΑ

1. Quod promiserat Iupiter Thetidi, velle se id agere, vt Achiuis a Troiana acie victis Agamemnonem iniuriae Achilli factae poeniteret: A, 508 sq. de eo exsequendo nunc ille deliberat; tandemque ad fraudem confugit, qua Agamemnonis vecordiam stimulet, vt ille se Achilli parem esse arbitratus pugnam ineat. Ad hanc rem Somnii ministerio Iupiter vtitur. Praeclarum hoc figmentum, a populari ad sensum accommodata opinione ductum de somniis diuinitus immissis; etsi Agamemnonem ipsa animi arrogantia et Achillis obtrectatio eo adducere debuit, vt ad eleuandam eius virtutem et auctoritatem copias educeret, quo, et sine eo res gerere se posse, doceret. Tum nec consultum erat, post Myrmidonum discessum Achiuos sedere in castris otiosos.

ἱπποκορυσταὶ, qui armati de curribus pugnant, h. l. simpl. epitheton ornans.

3. ὡς Ἀχιλῆα τιμήσῃ. τιμᾷν, quo sensu sup. A, 171 expositum, vt, vlciscendo iniuriam ei illatam, honorem imminutum redintegraret. Tum ὀλέσῃ δὲ, quomodo magnam cladem Achiuis inferret, Achillis virtute destitutis. Iungenda aut ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν ex more dicta; aut πολέας Ἀχαιῶν. et mox ἐπιπέμψαι Ὄνειρον Ἀγαμέμνονι.

— 6. οὖλος Ὄνειρος. ὀλέθριος. ἐπ' ὀλέθρῳ πεμπόμενος, διὰ τὴν ἀπάτην. cf. Obss.

Βάσκ' ἴθι, οὖλε Ὄνειρε, θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
ἐλθὼν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο,
πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορευέμεν, ὡς ἐπιτέλλω.
θωρῆξαί ἑ κέλευε κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς
πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοι πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψε γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται.
Ὣς φάτο· βῆ δ' ἄρ' Ὄνειρος, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσε·
καρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
βῆ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα· τὸν δ' ἐκίχανεν
εὕδοντ' ἐν κλισίῃ, περὶ δ' ἀμβρόσιος κέχυθ' ὕπνος.

8 ΙΘΙ ϜΟΤΑΕ 11 ΘΩΡΗΞΑΙ ϜΕ Vulg. καρηκομόωντας vna voce.

8—35. Ineſt poetica vis primo in ipſo commento ſomnii, tum in exponenda re tanquam per drama: Arceſſitur Ὄνειρος, mandata accipit, exſequitur. Forte tamen haec non tam ingenio poetae, quam antiqui ſermonis indoli deberi, dicendum. Nunc igitur dii, ad quorum conſilia, monita, ſtudia, operam, interuentum omnia referuntur in Iliade, in Troiae excidium conſpirant, Iunonis precibus permoti.

— 10. ἀτρεκέως — ὡς ἐπιτέλλω iunge; *accurate, iisdem verbis.* Super *falſo Somnio*, v. Obſſ. ad 12.

— 13. οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς — φράζονται. Quod alias διχοφρονεῖν. διχογνωμονεῖν. *ſententiis et conſiliis inter ſe diſſidere, diuerſa ſentire.*

— 15. Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται. *imminent.* ἅπτω, ἐφάπτω, περιάπτω. Bene Schol. br. ἐπήρτηται. ἐπικρέμαται. τοῦτ' ἔστιν, ἐπίκειται. Sic et Heſych. Etymol.

19. περὶ δ' ἀμβρόσιος κέχυθ' ὕπνος. Sic et Ξ, 252. 3. Ψ, 62. 63 ἀμφιχυθείς. Nota poetica forma de ipſo Somno, re a ſenſu ducta, quum ille nos opprimere,

στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, Νηληΐῳ υἷι ἐοικὼς,
Νέστορι, τόν ῥα μάλιστα γερόντων τῖ' Ἀγαμέμνων·
τῷ μιν ἐεισάμενος προσεφώνεε θεῖος Ὄνειρος·
Εὕδεις, Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος, ἱπποδάμοιο;
οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
ᾧ λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε.
νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
ὅς σευ, ἄνευθεν ἐὼν, μέγα κήδεται ἠδ' ἐλεαίρει·
θωρῆξαί σε κέλευσε κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς
πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται
ἐκ Διός. ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἔχε φρεσὶ, μηδέ σε λήθη
αἱρείτω, εὖτ' ἄν σε μελίφρων ὕπνος ἀνήῃ.

20 ϜΥΙΙ ϜΕϜΟΙΚΩΣ. 22 ΤΩι ΜΙΝ ϜΕΙΣΑΜΕΝΟΣ

circumdare, amplecti videatur. Est autem de amplexu et alibi: Il. Ξ, 314 ἀμφὶ δ' ἑὸν φίλον υἱὸν ἐχεύατο πήχεε λευκώ. Od. Π, 214. et sic *circumfusa super* de Venere Martem amplexa ap. Lucret. ἀμβρόσιος autem seu θεῖος seu ἥδιστος. v. ad A, 529.

20. ὑπὲρ κεφαλῆς adstitit Somnium. v. Obss.

— 21. τόν ῥα μάλιστα. in hoc latet ratio cur Somnium Nestoris potissimum persona indutum Agamemnoni obvenerit; vt tanto grauior eius esset ad mouendum eum vis et auctoritas.

24. Vnum e principibus et regibus declarat per βουληφόρον ἄνδρα, quippe quorum auctoritas in consiliis spectatur capiendis et exsequendis. βουληφόροι ποτὲ μὲν βασιλεῖς hoc versu laudato ait Apollon. Lex. h. v.

Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσετο· τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ
τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμὸν, ἅ ῥ' οὐ τελέεσθαι ἔμελλε.
φῆ γὰρ ὅγ' αἱρήσειν Πριάμου πόλιν ἤματι κείνῳ,
νήπιος, οὐδὲ τὰ ᾔδη ἅ ῥα Ζεὺς μήδετο ἔργα.
θήσειν γὰρ ἔτ' ἔμελλεν ἐπ' ἄλγεά τε στοναχάς τε
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου· θείη δέ μιν ἀμφέχυτ' ὀμφή·
ἕζετο δ' ὀρθωθείς· μαλακὸν δ' ἔνδυνε χιτῶνα,
καλὸν, νηγάτεον· περὶ δὲ μέγα βάλλετο φᾶρος·
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·

35 Vulg. ἀπεβήσατο. 38 ΤΑ ϜΗΙΔΗ — ΜΗΔΕΤΟ ϜΕΡΓΑ 43 vulgo περὶ δ' αὖ.

36. Haec a poeta ſuauiter interpoſita ſunt; vt in tragoedia interdum ii, qui ſpectant, nonnulla ſuper fortuna eorum, qui in ſcenam inducti ſunt, edocentur, quae hi ipſi ignorant.

— 38 — 40. Non norat quae Iupiter vlciſcendae iniuriae Achilli illatae cauſſa parabat; vt, antequam Troia expugnaretur, multae adhuc clades interuenirent. ἐπιθήσειν γὰρ ἔμελλεν ἄλγεα.

41. θείη δέ μιν ἀμφέχυτ' ὀμφή. *reſonabat adhuc in eius auribus vox per ſomnum accepta*: quod Luciano et aliis ἔναυλος φωνή. Eſt autem proprium de voce, aut ſono, vt *fluere*, ῥέειν, dicatur; itaque et ἀμφιχέεσθαι. Haec et ſimilia multis exemplis illuſtrare velle, vana eſſet opera; at ab interprete vel verbo in memoriam ſunt reuocanda; nam, niſi talia ſenſu et mente teneas, ſuauitas orationis periit. De expoſitione copioſa rerum tenuium v. ad A, 432.

41 — 84. Agamemnon, quae noctu in mentem venerant, ſtatim exſequitur, conſilium ſeniorum cogit, viſum exponit, et, Neſtore quidem ſubdubitante, exercitum conuocat.

44. ποσὶ λιπαροῖσι. epithe-

ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισι βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον·
εἵλετο δὲ σκῆπτρον πατρώϊον ἄφθιτον αἰεὶ,
σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Ἠὼς μέν ῥα θεὰ προσεβήσετο μακρὸν Ὄλυμπον,

48 vulg. προσεβήσατο.

ton ornans; ſimpliciter ſunt candidi. v. Obſſ.

—45. ἀμφὶ ὤμοισι βάλετο ξίφος, enſem e balteo pendentem vt ſemel moneatur: ſollennis formula: *enſem* et *clipeum* ponere, cum *balteus*, ex quo ſuſpenſus erat, nominandus eſſet. Simili more dicuntur τόξα, vbi *ſagitta* erat memoranda.

—46. Cur πατρώϊον dixerit, declaratur inf. 101. ἄφθιτον αἰεὶ, *integrum ſervatum*; ſc. et hereditate acceptum, et multo magis propter materiam. Sunt autem *ſolida, firma, durabilia* poetae ἄφθιτα, ἀθάνατα ex priſco ſermone. vt aegida dixit ἀγήραον ἀθανάτην τε. Sic E, 724 ἴτυς ἄφθιτος, curuatura rotae non attrita. N, 22 Neptuni δώματα ἄφθιτα in mari, cauerna in rupibus. vbi v. Not. et Σ, 370 Vulcani δῶμα ἄφθιτον, ex aere.

—47. κατὰ νῆας. inter mare et naues. v. de Caſtris Achaeorum disputata.

48. 49. Somnium extrema nocte obuenerat; quod ſomniorum genus notabile habitum. Orto die Agamemnon concionem indixit. Homerus loquendi rationem: Ἠὼς μέν ῥα, *Eos conſcendit Olympum* debuit habere ex antiquioribus carminibus poetarum, qui e monte Olympo ſolem orientem proſpiciebant. Cum in eodem monte ſedes deorum eſſent: *dies illis prior oriri videri* debuit quam mortalibus ſub monte habitantibus. Inde poetica loquendi ratio facta. ἐρέουσα. ἀπαγγέλλουσα, ſimpl. ferens. Bene Apollon. Lex. φόως ἐρέουσα. τὴν ἀνατολὴν (vt recte em. Villoiſ.) τοῦ ἡλίου προσημαίνουσα. Eſt autem hic dies Iliadis XXII vel XXIII; nam Chryſe iniuria affecto, per IX dies lues ſaeuiit; die X concio ab Achille habita; inde XII

Ζηνὶ φόως ἐρέουσα καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν·
αὐτὰρ ὁ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευε,
κηρύσσειν ἀγορήνδε κάρη κομόωντας Ἀχαιούς·
οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
βουλὴ δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἷζε γερόντων,
Νεστορέῃ παρὰ νηῒ Πυλοιγενέος βασιλῆος·
τοὺς ὅγε συγκαλέσας, πυκινὴν ἠρτύνετο βουλήν·
Κλῦτε, φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν Ὄνειρος,
ἀμβροσίην διὰ νύκτα· μάλιστα δὲ Νέστορι δίῳ
εἶδός τε, μέγεθός τε, φυήν τ', ἄγχιστα ἐῴκει.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί με πρὸς μῦθον ἔειπεν·
εὕδεις, Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος, ἱπποδάμοιο;

53 Vulgo βουλὴν δὲ — 54 Vulg. Πυληγενέος. 58 FΕΙΔΟΣ — ΑΓΧΙΣΤΑ FΕFΩΙΚΕΙ 59 ΕFΕΙΠΕ

dies ad Iouis reditum in Olympum. cf. Schol. A. et Eust.

53. Senatum principum antea coëgit Agamemnon quam concionem populi ingrederetur: quod institutum ciuitatum et populorum iam tum seruatum videmus. Sintne *γέροντες* iidem, quos inf. 404 sqq. ad epulas vocat, haud dicam.

— 54. *Νεστορέῃ παρὰ νηῒ Πυλοιγενέος βασιλῆος* h. *παρὰ νηῒ Νέστορος*, Π. β. forma non inusitata poetis v. c. E, 741. v. Obss. Ante Nestoris tentoria habitus Senatus, forte honoris caussa; et proxima ille a Menelao et Agamemnone loca tenebat. Ita etiam in *νυκτεγερσίᾳ* rhaps. K. 73 vterque ad Nestorem primo loco accurrunt. Mox *ἀρτύνεσθαι βουλὴν* est comminisci, machinari, struere: vt aliquoties apud Homerum. De loco concionis populi habendae v. ad H, 383.

56. *ἐνύπνιον ἦλθεν Ὄνειρος. κατὰ τὸ ἐνύπνιον.* v. Obss.

— 57. *ἀμβροσίην διὰ νύκτα. θείαν.* v. Obss.

οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
ᾧ λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε.
νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
ὅς σευ, ἄνευθεν ἐών, μέγα κήδεται ἠδ' ἐλεαίρει.
θωρῆξαί σε κέλευσε κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς
πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται
ἐκ Διός· ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἔχε φρεσίν. — Ὣς ὁ μὲν εἰπὼν
ᾤχετ' ἀποπτάμενος· ἐμὲ δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
ἀλλ' ἄγετ', αἴ κέν πως θωρήξομεν υἷας Ἀχαιῶν·
πρῶτα δ' ἐγὼν ἔπεσι πειρήσομαι, ἣ θέμις ἐστὶ,

70 deb. eſſe: ϜΩΣ ϜΟΓΕ ϜΕΙΠΩΝ 73 ΕΓΩ ϜΕΠΕΣΙ

— 72. αἴ κέν πως. ſc. σκοπήσομεν, εἰ. vt ſexcenties ap. Hom. Et tum: *videamus an* eſt dictum pro, *curemus vt*. θωρήσσειν de educendis copiis, vt ſaepe. Scilicet, Agamemnon verebatur, ne Achiui, ab Achille deſtituti, ſi ad pugnam eos educere vellet, imperium detrectarent. Hoc eum ad hanc rationem excogitandam adduxit, vt experiri vellet animos, contrario conſilio re infecta reditus faciendi propoſito. cf. de Homerica poeſi c. 20. Inſtruxerat autem rem Senatu ante habito ſic, vt ei, quod ipſe per ſimulationem ſuaſerat, ſeniores contrarium ſuaderent: ὑμεῖς δ' ἄλλοθεν ἄλλος ἐρητύειν ἐπέεσσι vſ. 75. adeoque ſua auctoritate permotum populum adducerent ad id, quod Agamemnone ſuadente fuiſſent recuſaturi. Eſt autem hoc poeta dignum difficultates ſerere, et res ad euentus inopinatos adducere. cf. Obſſ. ad 53.

73. ἣ θέμις ἐστί. iungenda ſunt cum πρῶτα δ' ἐγώ, ita enim mos ferebat, vt, quae agenda in concione eſſent, primo loco rex ora-

καὶ φεύγειν σὺν νηυσὶ πολυκλήϊσι κελεύσω·
ὑμεῖς δ' ἄλλοθεν ἄλλος ἐρητύειν ἐπέεσσιν.
Ἤτοι ὅ γ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Νέστωρ, ὅς ῥα Πύλοιο ἄναξ ἦν ἠμαθόεντος,
ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες!
εἰ μέν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἔνισπε,
ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
νῦν δ' ἴδεν ὃς μέγ' ἄριστος ἐνὶ στρατῷ εὔχεται εἶναι.
ἀλλ' ἄγετ', αἴ κέν πως θωρήξομεν υἷας Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας, βουλῆς ἐξ ἦρχε νέεσθαι·
οἱ δ' ἐπανέστησαν, πείθοντό τε ποιμένι λαῶν
σκηπτοῦχοι βασιλῆες· ἐπεσσεύοντο δὲ λαοί.

75 FΕΠΕΕΣΣΙ 76 FΕΙΠΩΝ 77 ΠΥΛΟΙΟ FΑΝΑΞ 78 ΜΕΤΕFΕΙΠΕ 82 Deb. esse ΝΥΝ ΔΕ FΙΔ FΟΣ

tione proponeret. v. Obss. — 74. φεύγειν est simpliciter, discedere, vt saepe. — 75. ἐρητύειν (μέμνησθε) h. e. κωλύειν, vt Apollon. Lex. h. l. non populum, sed dicentem me, impugnando et refellendo dicta. Et sic Schol.

81. καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον. scil. ἢ πυθοίμεθα. non, vt Sch. B. ad Ω, 222. vbi hoc hemistichium iterum legitur, μᾶλλον τοῦ ποιεῖν, ἐχωριζόμεθα καὶ τοῦ βαδίζειν ἐπὶ τὰς νῆας. antiqua forma pro simplici μάλα. dicerem, inquit, esse hoc commentitium, et admodum alienus essem a credendo. Νῦν δ' ἴδεν. nunc autem nuntiat se vidisse hoc per somnum vir fide dignissimus. v. Obss.

84—86. Ex consilio principum in populi concilium procedit Agamemnon cum ceteris. Dum in concionem copiae confluunt, multitudo copiarum declaratur. 87—99.

85. ποιμένι λαῶν. Agamemnoni: non Nestori; cui

Ἠΰτε ἔθνεα εἶσι μελισσάων ἁδινάων,
πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομενάων,
βοτρυδὸν δὲ πέτονται ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν,
αἱ μέν τ' ἔνθα ἅλις πεποτήαται, αἱ δέ τε ἔνθα·
ὣς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
ἠϊόνος προπάροιθε βαθείης ἐστιχόωντο
ἰλαδὸν εἰς ἀγορήν· μετὰ δέ σφισιν Ὄσσα δεδήει,
ὀτρύνουσ' ἰέναι, Διὸς ἄγγελος· οἱ δ' ἀγέροντο·
τετρήχει δ' ἀγορή, ὑπὸ δὲ στεναχίζετο γαῖα,

87 ΗΥΤΕ ϜΕΘΝΕΑ 89 ΑΝΘΕΣΙ ϜΕΙΑΡΙΝΟΙΣΙ — 90 ΕΝΘΑ ϜΑΛΙΣ et leg. αἱ δέ τοι ἔνθα. 91 ϜΕΘΝΕΑ 92 E Bentleii mente ΕΣΤΙΧΟϜΩΝΤΟ 95 Vulg. στοναχίζετο.

non parent reges. v. Obss. ad vs. 76.

—87. ἔθνεα μελισσάων ex antiquo sermone: quae, vt similia alia, postea in ornatum orationis abierunt.

—90. ἅλις nunc ἀθρόως.

93. Diditus est per castra rumor, concionem habitum iri. Magnifica hoc oratione declaratur. Rumor mutatus in vocem diuinitus inter vulgus sparsam, et haec vox est Ὄσσα in deam mutata, vt Φήμη, Fama; et vt ipsa Ὄσσα iterum Od. Ω, 412. Illa putanda est magno cum studio ac discursu concitare et vrgere Achiuos, vt ad concionem habendam propere confluant. Ὄσσα δεδήει sane, et fama gliscens, potest dici ardere, feruere, h. e. concitari; at h. l. est dea, quae ardet studio impellendi Achiuos, vt in concionem coeant. — Eadem Ὄσσα est Διὸς ἄγγελος, quia rumor interdum diuinitus allapsus esse putatur, cum caussa idonea alia nec auctor reperiatur. Hinc ὄσσα ἐκ Διὸς Od. A, 282. B, 216. 7. vt tot alia. Simili modo Pindaro subnata est Ἠχώ, Ol. XIV, 29. Ἀγγελία Ol. VIII, 106. Sophocli Φάτις de oraculo Oedip. Tyr. 151.

95. τετρήχει δ' ἀγορά, tumultuabatur populus, qui

λαῶν ἱζόντων, ὅμαδος δ' ἦν· ἐννέα δέ σφεας
κήρυκες βοόωντες ἐρήτυον, εἴποτ' ἀϋτῆς
σχοίατ', ἀκούσειαν δὲ Διοτρεφέων βασιλήων.
σπουδῇ δ' ἕζετο λαὸς, ἐρήτυθεν δὲ καθ' ἕδρας,
παυσάμενοι κλαγγῆς· ἀνὰ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων
ἔστη, σκῆπτρον ἔχων, τὸ μὲν Ἥφαιστος κάμε τεύχων.
Ἥφαιστος μὲν δῶκε Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι·
αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρῳ Ἀργειφόντῃ·
Ἑρμείας δὲ ἄναξ δῶκε Πέλοπι πληξίππῳ·
αὐτὰρ ὁ αὖτε Πέλοψ δῶκ' Ἀτρέϊ, ποιμένι λαῶν·
Ἀτρεὺς δὲ θνήσκων ἔλιπε πολύαρνι Θυέστῃ·
αὐτὰρ ὁ αὖτε Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι,
πολλῇσι νήσοισι καὶ Ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσειν.
τῷ ὅγ' ἐρεισάμενος, ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα.
Ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος,

102 ΚΡΟΝΙΩΝΙ ϜΑΝΑΚΤΙ 104 ΔΕ ϜΑΝΑΞ 108 ΠΑΝΤΙ ϜΑΝΑΣΣΕΙΝ 109 ϜΕΠΕ ΑΡΓ. Vulg. ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

conuenerat, ἐθορυβεῖτο. v. Obſſ. — 96. λαῶν ἱζόντων, de conatu, hominibus ad ſedendum ruentibus, ad ſedendum ſe componentibus. — 97. εἴποτ' ἀϋτῆς σχοίατο, ſc. λαοί, παύσοιντο.

100—109. de Agamemnonis ſceptro hoc, de eius regno ac ſucceſſione, de eius imperio et de Argis v. Excurſ. ad h. v.

110—141. O Achiui, ſperaueram nos Ilio eſſe potituros; nunc tamen re infecta nobis eſt diſcedendum. Graue hoc; vrget tamen neceſſitas. Praedicant orationis artificium rhetores, Dionyſ. Hal. in Arte c. 8. 9. Quinctil. X, 1, 47 *nonne — vel dictae in ſecundo* (libro) *ſententiae, omnes conſiliorum explicant artes*. poteſt ſaltem laudem habere, quod Agamemnonis conſilio accommodatos ſenſus ea habet. θεράποντες

Ζεύς με μέγα Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ·
σχέτλιος, ὃς πρὶν μέν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι·
νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, καί με κελεύει
δυσκλέα Ἄργος ἱκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν.
οὕτω που Διῒ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα,

113 ϜΙΛΙΟΝ

Ἄρηος. quo sensu dicantur, quaeri potest; nam et sacerdotes ita dicuntur et heroum *θεράποντες*, amici, sodales aurigae, vt Idomenei Meriones, Diomedis Sthenelus. Ita Martis erunt comites et famuli, erunt viri bellicosi. — 111. ἄτῃ ἐνέδησε, quatenus fato, malis fatalibus, aliquis *implicitus et irretitus* esse dicitur. ἐνέβαλεν ἐμὲ εἰς βλάβην μεγάλην. ἄτην per βλάβην etiam Apollon. Lex. h. v. interpretatur. De voce vid. ad T, 88. — 112. σχέτλιος, omnino vox indignantis est, h. l. ad iniquitatem Iouis spectare videtur; vt et Koeppen sensit. Nec omnino hae exclamantium voculae tam certam ac definitam notionem habere possunt: ita est *durus, saeuus, audax, miser, aerumnosus*. Ex etymo argutantur grammatici. πρὶν μέν, in Aulide, ostento obiecto, inf. 300. et Calchantis vaticiniis. — 114. κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο. nunc decreuit, promissa non seruare, adeoque ἀπατᾶν ἐμὲ κακῶς. Ex tota autem carminis oeconomia, et sensu istorum hominum, quaecunque fiunt, recte an secus nil refert, fiunt consilio ac decreto Iouis; vt per totam Iliadem liquet; adeoque etiam consiliorum vanitas, spei frustratio, tanquam dolo ac fraude Iouis facta.

— 116. μέλλει, videtur ἔοικε. sic saepe.

— 117. κάρηνα πολίων acropoles dici, ἄκρας, quod Scholia suppeditant, nemo dubitet. Sed poeta ex antiquo loquendi more pro

ἠδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.
αἰσχρὸν γὰρ τόδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
μὰψ οὕτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν Ἀχαιῶν
ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι
ἀνδράσι παυροτέροισι· τέλος δ' οὔπω τι πέφανται.
εἴπερ γάρ κ' ἐθέλοιμεν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε
ὅρκια πιστὰ ταμόντες, ἀριθμηθήμεναι ἄμφω,
Τρῶας μὲν λέξασθαι, ἐφέστιοι ὅσσοι ἔασιν,

vrbibus simpliciter dixit, cum notione adiuncta altitudinis, quae per caput declaratur.

— 119. αἰσχρὸν γὰρ particula indignanti conuenit. Alias μὲν expectabas, vel δή.

— 122. τέλος δ' οὔπω τι πέφανται. ex antiqui sermonis incuria. Post πολεμίζειν debebat sequi τέλος δ' οὔπω τι φανῆναι.

— 123. Notabilis modus, male a Ios. Scaligero reprehensus; antiquitati consentaneus, numeri declarandi a singulari aliquo facto, eoque memorabili, quo de numero constaret. Nos diceremus: *Nos enim si numeremur, superamus Troianos decuplo.* Pro exemplo, quo constare hoc possit, memorat *epulas sacrorum, foedere facto,* vix denis quibusque ex Achiuis vna discumbentibus sup-

peteret e Troianis vnus ad ministerium praebendi vini. Sunt autem nisi versus 130—133 tollas, nunc Troiani, qui Priami imperio parent, exclusis sociis; Troiani proprie dicti: vt inf. 816.

— 124. Iungenda: εἴπερ γάρ κ' ἐθέλοιμεν (ἐάν περ γὰρ ἐθέλωμεν) ἀριθμηθήμεναι ἄμφω, (καὶ εἰ ἐθέλοιμεν) λέξασθαι Τρῶας, (*in vnum locum cogere Troianos*) ἡμεῖς δὲ διακοσμηθεῖμεν. Variabit poeta structuram pro sollenni: καὶ εἰ λεξαίμεθα Τρῶας, διακοσμηθείημεν δέ. — ὅρκια victimas; scil. τὰ ἱερεῖα ὅρκια et ταμόντες pro θύοντες. v. Obss.

— 125. *Si vellemus Troianos, exclusis sociis, seligere, seiungere, solos, sique nos describamur per decurias:* assessu & accubi-

ἡμεῖς δ' ἐς δεκάδας διακοσμηθεῖμεν Ἀχαιοὶ,
Τρώων δ' ἄνδρα ἕκαστον ἑλοίμεθα οἰνοχοεύειν·
πολλαί κεν δεκάδες δευοίατο οἰνοχόοιο.
τόσσον ἐγώ φημι πλέας ἔμμεναι υἷας Ἀχαιῶν
Τρώων, οἳ ναίουσι κατὰ πτόλιν· ἀλλ' ἐπίκουροι
πολλέων ἐκ πολίων ἐγχέσπαλοι ἄνδρες ἔασιν,
οἵ με μέγα πλάζουσι, καὶ οὐκ εἰῶσ' ἐθέλοντα
Ἰλίου ἐκπέρσαι εὖ ναιόμενον πτολίεθρον.
ἐννέα δὴ βεβάασι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοὶ,
καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν, καὶ σπάρτα λέλυνται·
αἱ δέ που ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι, καὶ νήπια τέκνα,
εἵατ' ἐνὶ μεγάροις ποτιδέγμεναι· ἄμμι δὲ ἔργον
αὔτως ἀκράαντον, οὗ εἵνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα.
ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·

127 ΑΝΔΡΑ ϜΕΚΑΣΤΟΝ ϜΕΛΟΙΜΕΘΑ ϜΟΙΝΟΧΟΕΥΕΙΝ 128 ΔΕΥΟΙΑΤΟ ϜΟΙΝΟΧΟΟΙΟ 133 ϜΙΛΙΟΥ 137 ΑΜΜΙ ΔΕ ϜΕΡΓΟΝ 139 ΕΓΩ ϜΕΙΠΩ

tu ad epulas facto, vix denis singulis suppetet vnus Troianus. ἐφέστιοι, οἱ οἰκοῦντες ἐν τῇ πόλει. opp. socii, σύμμαχοι, ἐπίκουροι. Inf. v. 130 οἳ ναίουσι κατὰ πτόλιν· ἀλλ' ἐπίκουροι etc.

— 132. πλάζουσι pr. faciunt aberrare sc. a scopo, a consilio, ἀποσφάλλουσί με τῆς ὁρμῆς. Nunc simpl. ἀπείργουσι.

134. Hic locus classicus de numero annorum oppugnationis. adde inf. 328. Διὸς ἐνιαυτοὶ, antiqui sermonis: sic et Od. Ξ, 93. In seqq. 135—9 magna vis et dilectus: Inprimis in hoc; *sedent et expectant reditum nostrum vxores et liberi.* cf. E, 408.

— 140. Φεύγωμεν. discedamus. redeamus. grauior vox pro στείχωμεν, vt iam 74. At Dionys. Hal. l. c.

οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε,
πᾶσι μετὰ πληθὺν, ὅσοι οὐ βουλῆς ἐπάκουσαν.
κινήθη δ᾽ ἀγορὴ, ὡς κύματα μακρὰ θαλάσσης
πόντου Ἰκαρίοιο, τὰ μέν τ᾽ Εὖρός τε Νότος τε
ὤρορ᾽, ἐπαΐξας πατρὸς Διὸς ἐκ νεφελάων.
ὡς δ᾽ ὅτε κινήσει Ζέφυρος βαθὺ λήϊον, ἐλθὼν
λάβρος, ἐπαιγίζων, ἐπί τ᾽ ἠμύει ἀσταχύεσσιν·
ὣς τῶν πᾶσ᾽ ἀγορὴ κινήθη· τοὶ δ᾽ ἀλαλητῷ
νῆας ἔπ᾽ ἐσσεύοντο· ποδῶν δ᾽ ὑπένερθε κονίη
ἵστατ᾽ ἀειρομένη· τοὶ δ᾽ ἀλλήλοισι κέλευον
ἅπτεσθαι νηῶν, ἠδ᾽ ἑλκέμεν εἰς ἅλα δῖαν,
οὐρούς τ᾽ ἐξεκάθαιρον· αὐτὴ δ᾽ οὐρανὸν ἷκεν

144 Bentl. ſcribit ϜΩΣ 150 Vulg. νῆας ἐπεσσεύοντο. 153. 154 ϜΙΚΕ ϜΟΙΚΑΔΕ ϜΙΕΜΕΝΩΝ

Art. 8, 15 ab arte repetit dilectum vocis, vt Achiuos, ne discedere vellent, hoc ipſo absterrere voluerit.

144—154. Iam ex compoſito v. 75 ὑμεῖς δ᾽ ἄλλοθεν ἄλλος ἐρητύειν ἐπέεσσιν ſc. μέμνησθε, partium erat Neſtoris et Vlyſſis, vt interpellarent regem, et a conſilio pernicioſo deterrerent; ecce vero multitudinis diſcurrentis clamor et ſtrepitus conſilia turbat. cf. 192 ſq. Hoc voluere quoque grammatici ad hunc verſum.

—145. Certo ne conſilio Icarium mare, Aegaei maris partem, tanquam tempeſtuoſum inprimis, dixerit, an tantum vt poeta, non dicam. v. 147 Zephyrum *vehementem, procelloſum*, nominat, ex caeli iſtius natura, teſte *Wood.* vt ſaepe, v. c. Δ, 276.

148. *ἐπί τ᾽ ἠμύει*, non ventus, ſed τὸ λήϊον, *inclinat ſe* in ſpicis, h. habet ariſtas nutantes. Nam ἠμύειν eſt κλίνεσθαι, et tum πίπτειν. v. Obſſ.

153. *οὐρούς*, foſſas, per quas naues in mare deduci-

οἴκαδε ἱεμένων, ὑπὸ δ' ᾕρεον ἕρματα νηῶν.
ἔνθα κεν Ἀργείοισιν ὑπέρμορα νόστος ἐτύχθη,
εἰ μὴ Ἀθηναίην Ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος ἀτρυτώνη!
οὕτω δὴ οἶκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ἀργεῖοι φεύξονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
κὰδ δέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιεν
Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο, φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;
ἀλλ' ἴθι νῦν κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,

156 ΕFΕΙΠΕΝ 158 FΟΙΚΟΝ ΔΕ 163 Vulg. μετὰ λαὸν — 164 FΕΠΕΕΣΣΙ — ΦΩΤΑ FΕΚΑΣΤΟΝ

tur: eas purgarunt, et fulcra, ſtatumina, quibus, vt in ſicco ſtarent, naues erant fultae, ἕρματα νηῶν ſubduxere, quo delabi poſſet nauis in mare.

155. Quod expectabas ab Vlyſſis ſagacitate, vt, aliorum mentibus inopinato caſu percuſſis, ipſe ſe interponeret, et Achiuos a reditus conſilio retraheret, hoc poeta a Mineruae interuentu repetit. — ὑπέρμορα etſi fatale erat Troiam ab Achiuis expugnari. Sic ὑπὲρ μοῖραν Il. Υ, 336. ὑπὲρ μόρον Od. Α, 34. ὑπὲρ αἶσαν Il. Ζ, 487.

— 157. ἀτρυτώνη. v. V. 1a Quod prudentia ſuadere poterat, vt Achiui iterum in concionem reuocarentur: nunc Minerua ſuadet; et vt cauſſa eſſet idonea, impellente Iunone.

158. In δή, οὕτω δή, vim obſeruat Demetr. π. ἑρμηνείας 57.

— 160. κὰδ δέ κεν — λίποιεν, καταλίποιεν δὲ ἄν, (pro futuro, καταλιποῦσι, cum antecederet φεύξονται) Ἑλένην (quam repetere volebant) εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσί, *tanquam rem de qua gloriari poſſint* Priamus et Troiani; καύχημα

μηδὲ ἔα νῆας ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
καρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, Διῒ μῆτιν ἀτάλαντον,
ἑσταότ'· οὐδ' ὅγε νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης
ἅπτετ', ἐπεί μιν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἵκανεν.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ!
οὕτω δὴ οἶκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
φεύξεσθ', ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι πεσόντες;
κὰδ δέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιτε
Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο, φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;
ἀλλ' ἴθι νῦν κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν, μηδέ τ' ἐρώει,

165 ΑΜΦΙFΕΛΙΣΣΑΣ et leg. μηδέ τ' ἔα. 174 FOIKON. 179 Vulg. μετὰ λαὸν

h. e. ita vt de ea, nobis inuitis apud se seruata, glorientur.

169. Sapientia Vlyssis cernitur in hoc, quod, ceteris stupentibus, venit ipsi in mentem, *sine mora* rem exsequi, antequam naues in mare eductae essent. Haerebant Clark. et Ern. quaenam fuerit praedicata ista Vlyssis sapientia. Tantum aberat, vt ille nauem attingeret, οὐδ' ὅγε ἥπτετο νηὸς, et moueret, vt potius, quid faciendum esset, apud se deliberaret.

175. Ita redibitis in patriam, praecipites, νηυσὶν ἐμπεσόντες, in naues irruentes; de forma loquendi cf. ad A, 823. I, 235. — 176. 7. vide modo ad 160.

179. μηδέ τ' ἐρώει. μὴ ὑποχώρει Hesych. et Sch. br. ἡσύχαζε. μένε. Obscurant alii. v. Obss.

σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
μηδὲ ἔα νῆας ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
βῆ δὲ θέειν, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε· τὴν δ' ἐκόμισσε
κῆρυξ Εὐρυβάτης Ἰθακήσιος, ὅς οἱ ὀπήδει.
αὐτὸς δ' Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἐλθὼν,
δέξατό οἱ σκῆπτρον πατρώϊον, ἄφθιτον αἰεί·
σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Ὅντινα μὲν βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἄνδρα κιχείη,
τὸν δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παραστάς·
Δαιμόνι', οὔ σε ἔοικε, κακὸν ὣς, δειδίσσεσθαι·
ἀλλ' αὐτός τε κάθησο καὶ ἄλλους ἵδρυε λαούς.
οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ', οἷος νόος Ἀτρείωνος.

180 FΕΠΕΕΣΣΙ — ΦΩΤΑ FΕΚΑΣΤΟΝ 181 ΑΜΦΙFΕΛΙΣΣΑΣ et leg. μηδέ τ' ἔα. 184 FΟΣ FΟΙ 186 ΔΕΞΑΤΟ FΟΙ 189 FΕΠΕΕΣΣΙ 190 ΟΥ ΣΕ FΕFΟΙΚΕ 192 ΣΑΦΑ FΟΙΣΘ Vulg. Ἀτρείδαο.

182—206. Praeclare haec Vlyssis opera in retundendo Achiuorum abiturientium impetu describitur. Bene iam ab Eust. laudatur illud Sophocl. Ai. 16 ὦ φθέγμ' Ἀθήνης etc.

186. Sceptrum Agamemnonis adspectu suo docuit, Agamemnonis iussu Vlyssem populum iterum ad concionem cogere. Sic et Scholia. De ἄφθιτον αἰεὶ v. supra 46.

188—197. Ductores ordinum Vlysses docet, consilium Agamemnonis nondum satis diserte et perspicue esse expositum. Quae contra loc. sequ. monita sunt, v. in Obss. 192. — 190. δειδίσσεσθαι, latius dictum accipiam, turbari, turbatis animis discessum parare. Nam metuendi nullus locus est. δαιμόνιε recte; ὦ bone, exponitur.

— 192. οὐ γάρ πω. nam ad verba ab Agamemnone facta pondum ab aliis quio-

νῦν μὲν πειρᾶται, τάχα δ' ἴψεται υἷας Ἀχαιῶν.
ἐν βουλῇ δ' οὐ πάντες ἀκούσαμεν οἷον ἔειπε.
μή τι χολωσάμενος ῥέξῃ κακὸν υἷας Ἀχαιῶν.
θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφέος βασιλῆος,
τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι, φιλεῖ δέ ἑ μητίετα Ζεύς.
Ὃν δ' αὖ δήμου τ' ἄνδρα ἴδοι, βοόωντά τ' ἐφεύροι,
τὸν σκήπτρῳ ἐλάσασκεν, ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ·
Δαιμόνι', ἀτρέμας ἧσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε,

194 ΕϜΕΙΠΕ 196 θυμὸς δὲ, non δή. 197 ΔΕ ϜΕ
198 ΑΝΔΡΑ ϜΙΔΟΙ Bentl. ΒΟΟϜΩΝΤΑ

quam erat repositum, multo minus res ad suffragia fuerat deducta. Non satis liquido adeo de regis sententia et animo poterat constare; postulat itaque Vlysses, vt iterum considant et vlterius dicenda auscultent. —193. τάχα δ' ἴψεται, quod 195 est ῥέζειν κακόν. Esse ἴπτειν, ἰάπτειν, βλάπτειν, iam Strabo docuit, lib. VIII, p. 569 B. vide sup. ad A, 3. — 194. οὐ πάντες ἀκούσαμεν, pro ἠκούσατε. Vel ex hoc versu autem colligi potest, consilio senium non omnes reges interfuisse, scil. γέροντας tantum vs. 53. Cum itaque vs. 188 βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἄνδρα memorauerit, copiarum duces omnino designasse videri debet. — 195. μή τι χ. supple δείδια μή τι aut simile quid. ὅρα. φύλασσε. — 196. 7. Est autem, inquit, Agamemnon iracundi animi; solet admodum exasperari erga refragantes; quandoquidem summum imperium habet; quod ita extulit Vlysses: *Iouis auspiciis rex est creatus* (cf. vs. 205. 206. P, 251 ἐκ δὲ Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ) *et sub eius est tutela rex. Nam amat reges Iupiter*, scil. quatenus eos potentes fecit et opulentos, vt inf. 668. τιμὴ est dignitas, h. l. imperium summum.

198—206. Grauius increpat Vlysses gregarios milites, eosque iubet quiescere et *expectare iussum imperatoris*, quod nondum acceperant.

οἳ σέο φέρτεροί εἰσι· σὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ ἄναλκις,
οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιος, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ.
οὐ μέν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' Ἀχαιοί.
οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
εἷς βασιλεύς, ᾧ δῶκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω
σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσιν ἐμβασιλεύῃ.
Ὣς ὅγε κοιρανέων δίεπε στρατόν· οἱ δ' ἀγορήνδε
αὖτις ἐπεσσεύοντο νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
ἠχῇ, ὡς ὅτε κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος.
Ἄλλοι μέν ῥ' ἕζοντο, ἐρήτυθεν δὲ καθ' ἕδρας,

205 Vulg. ᾧ ἔδωκε. 209 ΗΧΗΙ. 211 Esse debuit ἕζοντό τ' ἐρήτυθέν τε.

—201. 2. haec, quae videntur, contumeliose dicta, eo spectant, quod in pugna summa rerum ad *προμάχους* redibat; ad consilium autem principes soli admittebantur.

—203. *non omnes imperabitis*; expectandum igitur est, vt ab imperatore signum discessus parandi proponatur. Actum quidem est de re; verum suffragiis communibus nihil adhuc est scitum ac decretum.

—204. non consultum est, vt suo quisque ingenio obtemperet, antequam iussum sit ab imperatore, quid sit agendum. Ad hunc fere modum si haec constitueris, sententiae sic satis sibi constant.

—206. *θέμιστας*. pro potestate regia, imperio. v. ad A, 238. Saturnus *ἀγκυλομήτης*, vafer ac prudens. v. Obss. *σφίσι* non habet, quo referas. vide Obss.

207—277. Iterum exercitus in concionem cogitur; sedent ceteri, solus Thersites turbas facit; ab Vlysse coercetur. *δίεπε στρατόν*, *διέτασσε*, *διῴκει* Sch. br. copias discurrentes regebat vt quiete agerent. v. Obss. *κοιρανέων*, *βασιλικὰ διαπραττόμενος ἔργα*. cf. Δ, 250.

Θερσίτης δ' ἔτι μοῦνος ἀμετροεπὴς ἐκολῴα,
ὃς ῥ' ἔπεα φρεσὶν ᾗσιν ἄκοσμά τε πολλά τε ᾔδη,
μὰψ ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν,
ἀλλ', ὅ τι οἱ εἴσαιτο γελοίϊον Ἀργείοισιν
ἔμμεναι. αἴσχιστος δὲ ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε·
φολκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα· τὼ δέ οἱ ὤμω
κυρτὼ, ἐπὶ στῆθος συνοχωκότε· αὐτὰρ ὕπερθε
φοξὸς ἔην κεφαλὴν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη.
ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν, ἠδ' Ὀδυσῆϊ·
τὼ γὰρ νεικείεσκε. τότ' αὖτ' Ἀγαμέμνονι δίῳ

212 ΑΜΕΤΡΟϜΕΠΗΣ ϜΗΙΣΙ — ϜΗΙΔΗΙ 216 ͰΥΠΟ ϜΙΛΙΟΝ Vulg. τότ' αὖ 'Α.
213 ͰΟΣ ϜΕΠΕΑ ΦΡΕΣΙ 215 ͰΟΤΙ ϜΟΙ ϜΕΙΣΑΙΤΟ 217 ΤΩ ΔΕ ϜΟΙ 221

212. Prodit nunc Therſites; de quo et de toto episodio v. Obſſ. Probabile eſt, multos aegre tuliſſe, ſe a diſceſſu reuocari; multos Agamemnoni conuicia feciſſe; res a poeta ad vnum aliquem reuocatur, hominem contentioſum, maledicum, principibus infeſtum.

— 213. Sunt plures modi iungendi ſententias; aut: *ἐκολῴα μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, (ὡς) ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν·* ita *ὅς ῥ' ἔπεα — ᾔδη* paullo moleſtius interpoſita ſunt; aut *ὅς ῥ' ἔπεα — ᾔδη — ἐριζέμεναι βασιλεῦσι μὰψ ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον.* Ita *ᾔδη ἔπεα* erit *εἶπεν*, vt *εἰπεῖν ἠπίστατο* dici poteſt. — *οὐ κατὰ κόσμον.* dicit aliquis *ἀκόσμως*, ſine animi iudicio firmo, temere, adeoque etiam indecore. *οὐ κατὰ τὸ πρέπον.* vt Schol. br. Suid. — *ἐρίζειν* nunc eſt pro *ὀνειδίζειν.*

— 216. quod noſtro ſermone *αἴσχιστος ἦν πάντων, οἳ ἦλθον ὑπὸ Ἴλιον·* quod alias *εἰς Ἴλιον.*

— 217. *Φολκὸς, διεστραμμένος τὰς ὄψεις, διάστροφος.* — 218. humeri gibbi et in pectus prominentes, ita vt obſtipo eſſet capite. — 219. erat capite in acutum ex-

ὀξέα κεκληγὼς λέγ' ὀνείδεα· τῷ δ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
ἐκπάγλως κοτέοντο, νεμέσσηθεν τ' ἐνὶ θυμῷ·
αὐτὰρ ὁ μακρὰ βοῶν Ἀγαμέμνονα νείκεε μύθῳ·
Ἀτρείδη, τέο δ' αὖτ' ἐπιμέμφεαι, ἠδὲ χατίζεις;
πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλαὶ δὲ γυναῖκες
εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἅς τοι Ἀχαιοὶ
πρωτίστῳ δίδομεν, εὖτ' ἂν πτολίεθρον ἕλωμεν.
ἦ ἔτι καὶ χρυσοῦ ἐπιδεύεαι, ὅν κέ τις οἴσει
Τρώων ἱπποδάμων ἐξ Ἰλίου, υἷος ἄποινα,
ὅν κεν ἐγὼ δήσας ἀγάγω, ἢ ἄλλος Ἀχαιῶν;
ἠὲ γυναῖκα νέην, ἵνα μίσγεαι ἐν φιλότητι,
ἥν τ' αὐτὸς ἄπο νόσφι κατίσχεαι; οὐ μὲν ἔοικεν
ἀρχὸν ἐόντα, κακῶν ἐπιβασκέμεν υἷας Ἀχαιῶν.
ὦ πέπονες, κάκ' ἐλέγχε', Ἀχαιΐδες, οὐκ ἔτ' Ἀχαιοὶ

230 ΕΚ FΙΛΙΟΥ 233 ΟΥ ΜΕΝ FΕFΟΙΚΕ
Obſſ. legendum γε δὲ ἔοικε.

eunte, capillis raris, ἐπενήνοθε. ἀνήνοθε. ἐπῆν. v. Obſſ.

225—242. Hominis grandiloqui vanitatem in singulis sententiis videbis expressam. Indignatur autem copias a discessu reuocatas et iterum in concionem coactas Agamemnonis iussu, eiusque rei caussas inuidiose calumniatur: quasi propterea bellum rex continuari cupiat, vt noua ille e militari praeda commoda capiat. Respicit simul verba Agamemnonis et Achillis A, 118. 149 sq.

227. ἐξαίρετοι. quod constituit notionem voc. γέρας. — 228. εὖτ' ἂν πτολίεθρον ἕλωμεν. quoties aliquam vrbem cepimus. cf. ad A, 163. — 232. ἠὲ γυναῖκα νέην omni respectu ad Briseidem dictum. adde v. 239. vnde iniuria Achilli facta magnam calamitatem Achiuis inflixit; hinc κακῶν ἐπιβασκέμεν υἷας Ἀχαιῶν, ἐπιβιβάζειν, vſ. 234.

235. κάκ' ἐλέγχεα. [illegible]

οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα· τόνδε δ' ἐῶμεν
αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ γέρα πεσσέμεν, ὄφρα ἴδηται,
ἤ ῥά τί οἱ χ' ἡμεῖς προσαμύνομεν, ἦε καὶ οὐκί;
ὃς καὶ νῦν Ἀχιλῆα, ἕο μέγ' ἀμείνονα φῶτα,
ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
ἀλλὰ μάλ' οὐκ Ἀχιλῆϊ χόλος φρεσὶν, ἀλλὰ μεθήμων.
ἦ γὰρ ἂν, Ἀτρείδη, νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
Ὣς φάτο, νεικείων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
Θερσίτης· τῷ δ' ὦκα παρίστατο δῖος Ὀδυσσεὺς,
καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ·
Θερσῖτ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητὴς,
ἴσχεο, μηδ' ἔθελ' οἶος ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν.
οὐ γὰρ ἐγὼ σέο φημὶ χερειότερον βροτὸν ἄλλον
ἔμμεναι, ὅσσοι ἅμ' Ἀτρείδῃς ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον.
τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχων ἀγορεύοις,
καί σφιν ὀνείδεά τε προφέροις, νόστον τε φυλάσσοις.

236 FOIKAΔE 237 ΟΦΡΑ FIΔΗΤΑΙ 238 ΤΙ FOI 239 ΑΧΙΛΗΑ FEO 245 ΥΠΟΔΡΑ FIΔΩΝ 249 ΥΠΟ FIΛΙΟΝ

[illegible] ἐλέγχιστοι. — 237. γέρα πεσσέμεν: frui his γέρασι, quae e militia nostra ille captat, abstulit. v. Obss. 243 — 278. Noli haec putare ambitiose a poeta esse quaesita, nec in loco episodii, magno studio et sagacitate extrinsecus arcessiti habere; sunt ea ex ipsa re nata; et saepe hoc in concionibus debuit accidere, vt turbas faceret homo inutilis, qui coercendus esset a magistratu. Has partes nunc egit Vlysses, primum increpando, tum stultitiam arguendo, tandem minando graviora, adhibita etiam media castigatione, quam ille tacitus perfert, vt ab homine ignavo expectandum erat.

251. μὴ νόστον φυλάσσοις.

* οὐδέ τί πω σάφα ἴδμεν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,
ἢ εὖ, ἦε κακῶς, νοστήσομεν υἷες Ἀχαιῶν. *
* τῷ, νῦν Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
ἧσαι ὀνειδίζων, ὅτι οἱ μάλα πολλὰ διδοῦσιν
ἥρωες Δαναοί· σὺ δὲ κερτομέων ἀγορεύεις. *
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
εἴ δ' ἔτι σ' ἀφραίνοντα κιχήσομαι, ὥς νύ περ ὧδε,
μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπείη, *
μηδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἴην,
εἰ μὴ ἐγώ σε λαβὼν, ἀπὸ μὲν φίλα εἵματα δύσω,
χλαῖνάν τ' ἠδὲ χιτῶνα, τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει,
αὐτὸν δὲ κλαίοντα θοὰς ἐπὶ νῆας ἀφήσω,
πεπληγὼς ἀγορῆθεν ἀεικέσσι πληγῇσιν. 264
Ὣς ἄρ' ἔφη· σκήπτρῳ δὲ μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμω

252 ΣΑΦΑ ϜΙΔΜΕΝ — ΤΑΔΕ ϜΕΡΓΑ 256 ϜΟΤΙ ϜΟΙ 258 Vulg. εἴ κ' ἔτι. 261 ΦΙΛΑ ϜΕΙΜΑΤΑ 264 ΑϜΕΙΚΕΣΣΙ

ſc. ὥστε προφέρειν σφιν ὀνείδεα. captes praeſens momentum, cum de reditu agitur, unquam opportunitatem maledicendi regibus.

— 253. ἢ εὖ ἦε κακῶς νοστήσομεν. — recte, ne an ſecus acturi ſimus, vtile ne an pernicioſum futurum ſit, ſi diſceſſum paremus. Sed de verſſ. vide Obſſ. — 259. 260. nec ipſe viuam, nec Telemachus meus ſuperſtes ſit!

— 262. τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει eſt τὸ ζῶμα. nam, tanquam miles gregarius, ille thorace indutus non erat, ſed ſubligaculum habebat inguini ſubter tunica circumdatum.

265—278. Neque in his aliquid eſt, quod extra rem aut aliunde petitum eſſe putabimus: cum de homine plebeio et ignauo agitur. Concidunt adeo ſubtilitates de captato riſu et ſimilibus.

πλῆξεν· ὁ δ' ἰδνώθη, θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
σμῶδιξ δ' αἱματόεσσα μεταφρένου ἐξυπανέστη
σκήπτρου ὕπο χρυσέου· ὁ δ' ἄρ' ἕζετο, τάρβησέν τε·
ἀλγήσας δ', ἀχρεῖον ἰδὼν, ἀπομόρξατο δάκρυ.
οἱ δὲ, καὶ ἀχνύμενοί περ, ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν,
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ὢ πόποι, ἦ δὴ μυρί' Ὀδυσσεὺς ἐσθλὰ ἔοργε,
βουλάς τ' ἐξάρχων ἀγαθὰς, πόλεμόν τε κορύσσων·
νῦν δὲ τόδε μέγ' ἄριστον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν,
ὃς τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον ἔσχ' ἀγοράων.
οὔ θήν μιν πάλιν αὖτις ἀνήσει θυμὸς ἀγήνωρ
νεικείειν βασιλῆας ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
Ὣς φάσαν ἡ πληθύς· ἀνὰ δὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
ἔστη σκῆπτρον ἔχων· παρὰ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,

266 ΔΕ ϜΟΙ 269 ΑΧΡΕΙΟΝ ϜΙΔΩΝ. v. Obss. f. αχρειον ὀρῶν. 270 ϜΗΔΥ 271 ΤΙΣ ϜΕΙΠΕΣΚΕ ϜΙΔΩΝ 272 ΕΣΘΛΑ ϜΕΟΡΓΕ vel potius ϜΕϜΟΡΓΕ 274 Vulg. τὸ δὴ 275 ΛΩΒΗΤΗΡΑ ϜΕΠΕΣΒΟΛΟΝ 277 ϜΕΠΕΕΣΣΙ 278 Vulg. [illegible]

269. ἀχρεῖον ἰδὼν, puto esse inepte, inficete, contorto vultu, vtpote qui dolorem dissimulare vellet, inopinato verbere consternatus et pudore suffusus, (quod nostrum vulgus: [illegible] aussehend.)

273. βουλάς τ' ἐξάρχων, pro τῶν βουλῶν, τοῦ βουλεύεσθαι. πόλεμόν τε κορύσσων, μάχην ἐγείρων. v. Obss.

— 275. ἐπεσβόλον, λοίδορον v. Obss. λωβητὴρ Homero est ὑβριστής. v. λωβᾶσθαι pro ὑβρίζειν, 242. — 276. θυμὸς ἀγήνωρ nunc est αὐθάδης καὶ ὑβριστής vt Apollon. h. [illegible] v.

279. παρὰ δὲ γ. Ἀ. Silentium facit praeco: qui cum id faciat nunc mirabili cum effectu, Mineruae illud tribuitur, Vlyssis tutelae.

εἰδομένη κήρυκι, σιωπᾶν λαὸν ἀνώγει·
ὡς ἅμα θ' οἱ πρῶτοί τε καὶ ὕστατοι υἷες Ἀχαιῶν
μῦθον ἀκούσειαν, καὶ ἐπιφρασσαίατο βουλήν·
ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀτρείδη, νῦν δή σε, ἄναξ, ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ
πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν·
οὐδέ τοι ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν, ἥνπερ ὑπέσταν
ἐνθάδ' ἔτι στείχοντες ἀπ' Ἄργεος ἱπποβότοιο,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι.
ὥστε γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ, χῆραί τε γυναῖκες,
ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἶκόνδε νέεσθαι.
ἦ μὴν καὶ πόνος ἐστὶν ἀνιηθέντα νέεσθαι.

280 ϜΕΙΔΟΜΕΝΗ 283 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕΝ 284 ΔΗ ΣΕ ϜΑΝΑΞ 288 ϜΙΛΙΟΝ 290 ϜΟΙΚΟΝΔΕ

282. ἐπιφράσσαίατο βουλὴν aut intelligere, percipere; vt Od. Σ, 93 et ἐπιφράσσασθαι apud Hesych. aut expendere, vt Il. Ν, 741. praefero prius.

284—332. Vlysses pudorem iniicit Achiuis consilii de reditu aduersus promissum parati; concedere quidem se, iustum esse desiderium reditus in patriam; expectandum tamen esse euentum vaticinii Calchantis: cuius expositio narrationem praeclaram in medium adducit.

284. ἐθέλουσι — θέμεναι. μέλλουσιν. ἐλέγχιστον, ἐπονείδιστον, ἐφύβριστον ποιεῖσθαι. Mox 287 Ἄργος generaliore notione de Graecia positum; e qua copiae coierant. Et sic saepe, etiam Ο, 372. Iurauerant, τὰ ἀπονέεσθαι ἐκπέρσαντα Ἴλιον. Receperant enim ipso foedere in se, fore vt Agamemnon non nisi victor rediret.

290. ἀλλήλοισιν ὀδύρονται. conquerendo suum desiderium declarant (ἐν) ἀλλήλοις. A multis et in multis scriptoribus obseruata orationis breuitas.

— 291. Paullo obscurior sententia. Sermonis ratio

καὶ γάρ τίς θ' ἕνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο
ἀσχαλάᾳ σὺν νηῒ πολυζύγῳ, ὅνπερ ἄελλαι
χειμέριαι εἰλέωσιν, ὀρινομένη τε θάλασσα·
ἡμῖν δ' εἴνατός ἐστι περιτροπέων ἐνιαυτὸς
ἐνθάδε μιμνόντεσσι. τῷ οὐ νεμεσίζομ' Ἀχαιοὺς
ἀσχαλάαν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι.
τλῆτε, φίλοι, καὶ μείνατ' ἐπὶ χρόνον, ὄφρα δαῶμεν,
ἢ ἐτεὸν Κάλχας μαντεύεται, ἠὲ καὶ οὐκί.
εὖ γὰρ δὴ τόδε ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν· ἐστὲ δὲ πάντες
μάρτυροι, οὓς μὴ Κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι.

292 ΑΠΟ ϜΗΣ 293 Vulg. παρὰ νηῒ — et ἥνπερ. 294 ϜΕΙΛΕΩΣΙ 300 Vulg. εἰ 301 ΤΟΔΕ ϜΙΔΜΕΝ vulg. τό γε

subet accipere sic: *est sane talis belli protracti aerumna, vt aliquis taedio captus, optare possit reditum in patriam*: πόνος ἐστιν, ὥς. alias: πόνος ἐστὶ τοῖος, ὡς. Ita sequentia respondent. Sicque Eustath. ἔστι τόσον ἐπίπονος ὁ τοσαέτης πόλεμος, ὥστε εὐλόγως ἄν τινα ἀνιαθέντα ἐφίεσθαι τοῦ νόστου.

293. σὺν νηῒ, pro παρὰ νηῒ, *in nauigatione*. v. V. L. — 298. κενεὸν sc. respectu praedae: qui re infecta redit, manibus vacuis redit Il. Δ, 180. 181.

299. Ad narrationem hanc cf. Cic. de Diu. II, 30. vbi hi versus latine versi: ad sensum satis commode; sed vi et ornatu modo neglecto, modo alieno addito; vt statim 300 Ἦ ἐτεὸν Κ. μαντεύεται, ἠὲ καὶ οὐκί. *auguris vt nostri Calchantis fata* (oracula) *queamus scire ratosne habeant an vanos pectoris orsus* h. dicta. At omissum mox 303 χθιζά τε καὶ πρώϊζα. Et sic in seqq.

302. Haud dubie melius procederet narratio a verbis: χθιζά τε καὶ πρώϊζ', ὅτ' ἐς — importunum tamen ita est, χθιζὰ et πρώ

χθιζά τε καὶ πρωΐζ᾽· ὅτ᾽ ἐς Αὐλίδα νῆες Ἀχαιῶν
ἠγερέθοντο, κακὰ Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ φέρουσαι,
ἡμεῖς δ᾽ ἀμφὶ περὶ κρήνην ἱεροὺς κατὰ βωμοὺς
ἕρδομεν ἀθανάτοισι τεληέσσας ἑκατόμβας,
καλῇ ὑπὸ πλατανίστῳ, ὅθεν ῥέεν ἀγλαὸν ὕδωρ·
ἔνθ᾽ ἐφάνη μέγα σῆμα· δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινός,

ἰζα, *nuper*, dictum accipere de interuallo nouem annorum. Ergo melius iunguntur οὓς μὴ Κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι χθιζά τε καὶ πρωΐζα. χθὲς καὶ πρωΐ. *nuper*. nupera peste. cf. V. L. Et procedit tota sententia hac iunctura: εὖ γὰρ δὴ τόδε ἴδμεν ἐνὶ φρεσὶν, — ὅτ᾽ ἐς Αὐλίδα νῆες ἠγερέθοντο φέρουσαι, ἡμεῖς δὲ ἕρδομεν —, ἔνθα ἐφάνη. Κὴρ θανάτου, *fatum mortis, mors fatalis;* vulgari sermone; inde in personam mutatur Κὴρ et Κῆρες eo fere sensu quo Μοῖραι, Parcae. Iam deae rapiunt, vt Harpyiae, procellarum more, abducunt morientes, e conspectu tollunt. Sic inf. 834 Κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο. Et sic alibi. cf. ductam hinc descriptionem Fatorum, seu Fatarum dixeris, (τῶν Κηρῶν) diram et horrendam ap. Hesiod. Sc. H. 249—257. vbi iisdem Parcae tres adstant: tribus aliis versibus 261. 2. 3. ab interpolatore insertis. vti et altero loco Θ, 217 sq. alieni esse videntur vss. 220. 1. 2. ἔβαν φέρουσαι pro ἔφερον *abstulerunt, rapuerunt*. vt iam Ern.

305 sq. Fuit adeo fons subter platano scaturiens, ad quem ara erat exstructa. τεληέσσας ἑκατόμβας Cicero l. c. *Aurigeris tauris*. permutato epitheto. — 307. Probabile fit fuisse isto in loco saxum serpentis speciem habens; quod narrationi de ostento aut originem dedit, aut eius argumentum factum est. Similis est narratio de naui in scopulum mutata ad littus Phaeaciae orto: Odyss. N, 162 sqq. Ex h. l. ductum esse locum Platonis in Phaedro To. III, p. 229 ad quem Cicero alludit Or. I, 7. monet Ern.

σμερδαλέος, τόν ῥ' αὐτὸς Ὀλύμπιος ἧκε φόωσδε,
βωμοῦ ὑπαΐξας πρός ῥα πλατάνιστον ὄρουσεν·
ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοί, νήπια τέκνα,
ὄζῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ, πετάλοις ὑποπεπτηῶτες,
ὀκτώ· ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα·
ἔνθ' ὅγε τοὺς ἐλεεινὰ κατήσθιε τετριγῶτας·
μήτηρ δ' ἀμφεποτᾶτο ὀδυρομένη φίλα τέκνα·
τὴν δ' ἐλελιξάμενος πτέρυγος λάβεν ἀμφιαχυῖαν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ τέκν' ἔφαγε στρουθοῖο καὶ αὐτήν,
τὸν μὲν ἀρίζηλον θῆκε θεός, ὅσπερ ἔφηνε·
λᾶαν γάρ μιν ἔθηκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω·
ἡμεῖς δ' ἑσταότες θαυμάζομεν, οἷον ἐτύχθη.
ὡς οὖν δεινὰ πέλωρα θεῶν εἰσῆλθ' ἑκατόμβας.

316 ΤΗΝ ΔΕ ϜΕΛΙΞΑΜΕΝΟΣ et forte ΑΝΓΙΑΧΥΙΑΝ v. Obss.

309. τόν ῥ' αὐτὸς Ὀλύμπιος ἧκε φόωσδε. Declaratur ostenti notio. Vertit Cicero: vidimus — draconem, *Iouis vt pulsu* (impulsu) *penetrabat ab ara*: vt recte legit doctiss. Hottinger.

— 312. ὑποπεπτηῶτες. sub frondibus considentes, latitantes. De variis grammaticorum rationibus v. Obss. Apud Ciceronem est: *Qui platani in ramo foliorum tegmine septos corripuit pullos.*

— 316. *implicans se ei* (κατὰ τῆς) πτέρυγος. Cicero l. c. satis libere: *cui ferus immani laniauit viscera morsu.*

— 318. ὅσπερ ἔφηνε. vt iterum 324 et 309 ἧκε φόωσδε. Cicero paullo aliter haec extulit: *qui luci ediderat*, (ὅσπερ ἔφηνε), *genitor Saturnius, idem abdidit*, (contra quam ἀρίζηλον θῆκε) *et duro formauit tegmina saxo*: saxo inclusit.

— 321. πέλωρα θεῶν εἰσῆλθ' ἑκατόμβας. pro τὸ πέλωρ εἰσῆλθε, *inter sacrifican-*

Κάλχας δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοπροπέων ἀγόρευε·
τίπτ' ἄνεῳ ἐγένεσθε, κάρη κομόωντες Ἀχαιοί;
ἡμῖν μὲν τόδ' ἔφηνε τέρας μέγα μητιέτα Ζεύς,
ὄψιμον, ὀψιτέλεστον, ὅου κλέος οὔποτ' ὀλεῖται.
ὡς οὗτος κατὰ τέκν' ἔφαγε στρουθοῖο, καὶ αὐτήν,
ὀκτώ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα·
ὣς ἡμεῖς τοσσαῦτ' ἔτεα πτολεμίξομεν αὖθι,
τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
κεῖνος θ' ὣς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
ἀλλ' ἄγε, μίμνετε πάντες, ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί,
αὐτοῦ, εἰσόκεν ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἕλωμεν.
Ὣς ἔφατ'· Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, (ἀμφὶ δὲ νῆες
σμερδαλέον κονάβησαν, ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν,)

328 ΤΟΣΣΑΥΤΑ FETEA pronuntiatum Fέτη 332 FΙΣΟΚΕ FΑΣΤΥ ΜΕΓΑ ΠΡΙΑΜΟΙΟ FΑΛΩΙΗ 333 ΜΕΓ FΙΑΧΟΝ v. Obſſ. Fuit forte Ἀργεῖοι δ' ἐπιFίαχον

dum monſtrum viſum eſt, accidit inter. Cicero: *monſtrum vidimus in mediis diuûm verſarier aris.* In hoc continebatur τὸ τέρας. hoc μέγα σῆμα in v. 308. Calchantem autem puta interpretationem ita inſtituere, vt adumbratum habeat annorum lapſum per *deuoratos* paſſeres. Simili modo *Croni liberi deuorati* a parente dicti ſunt. De ceteris v. Obſſ. ad 305.

323. τίπτ' ἄνεῳ ἐγένεσθε. Cicero: *Quidnam torpentes ſubito obſtupuiſtis, Achiui?*

324. 5. *Nobis haec portenta deûm dedit ipſe creator* (πατὴρ ἀθανάτων) *tarda et ſera nimis, ſed fama ac laude perenni.*

330. τελεῖται. *in eo ſunt vt euentum habeant.* Bene Cicero: *quae iam matura videtis,* h. inſtantia, iamiam euentura, ſeu propinqua, vt Hotting. reddit.

μῦθον ἐπαινήσαντες Ὀδυσσῆος θείοιο.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ὦ πόποι, ἦ δὴ παισὶν ἐοικότες ἀγοράασθε
νηπιάχοις, οἷς οὔτι μέλει πολεμήϊα ἔργα.
πῆ δὴ συνθεσίαι τε καὶ ὅρκια βήσεται ἡμῖν;
ἐν πυρὶ δὴ βουλαί τε γενοίατο, μήδεά τ' ἀνδρῶν;
σπονδαί τ' ἄκρητοι καὶ δεξιαὶ, ἧς ἐπέπιθμεν;

336 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ 337 ΠΑΙΣΙ ϜΕϜΟΙΚΟΤΕΣ 338 ΠΟΛΕΜΗΙΑ ϜΕΡΓΑ

337—368. Succedit Neſtor Vlyſſi; cum e pacto manendum ſit, donec Troia expugnata fuerit: non verbis eſſe agendum, ſed manu, nullo habito reſpectu eorum, qui aut diſcidium ab exercitu fecerint aut pugnare recuſent; ergo educendas eſſe copias. Simul certam rationem ordinandarum copiarum proponit Neſtor.

337—341. Quod *pueris* comparantur Achiui, non ſpectat ad ἀγορᾶσθαι, quatenus in concione ſedent, ſed quia verbis contendunt inter ſe, vbi manu ſtrenue erat agendum. Nempe ne quidem deliberandi locum ac tempus eſſe ait Neſtor; ſitne diſcedendum an manendum: ex foedere enim ne quidem de diſceſſu deliberari poſſe. βήσεται eſt pro ἀποβήσεται, vt et in Heſych. et ἐν πυρὶ γίνεσθαι nota antiqua forma pro eo quod nos *deleri, extingui* dicimus: ἀφανίζεσθαι.

338. οἷς οὔτι μέλει πολεμήϊα ἔργα, πράγματα, h. e. πόλεμος, vt ſemel moneam, *qui non ſtudent, qui imperiti ſunt rei militaris, inertes,* vt de mulieribus H, 236.

341. Vt ſententiarum ordo et nexus ſibi conſtet, animaduertendum eſt γενοίατο, optatiuum, et h. l. pro futuro eſſe poſitum et continuari interrogationem; quo modo tandem euentum ſuum habebunt pacta et promiſſa? abibuntne in ventos irrita conſilia etc. — γάρ ῥ' v. 342 eſt iterum pro δὴ

αὔτως γάρ ῥ' ἐπέεσσ' ἐριδαίνομεν, οὐδέ τι μῆχος
εὑρέμεναι δυνάμεσθα, πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐόντες.
Ἀτρείδη, σὺ δ' ἔθ', ὡς πρὶν, ἔχων ἀστεμφέα βουλὴν,
ἄρχευ' Ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
τούσδε δ' ἔα φθινύθειν, ἕνα καὶ δύο, τοί κεν Ἀχαιῶν
νόσφιν βουλεύωσ', ἄνυσις δ' οὐκ ἔσσεται αὐτῶν,
πρὶν Ἄργοσδ' ἰέναι, πρὶν καὶ Διὸς αἰγιόχοιο
γνώμεναι εἴτε ψεῦδος ὑπόσχεσις, ἠὲ καὶ οὐκί.
φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα
ἤματι τῷ, ὅτε νηυσὶν ἐπ' ὠκυπόροισιν ἔβαινον
Ἀργεῖοι, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες,

342 ΓΑΡ ϜΕΠΕΕΣΣ 345 Vulg. ἄρχευ' Ἀργείοισι,

ἄρα. *frustra sane verba facimus, et verbis rem expedire volumus. Quin tu o Atrida educ copias.* — σπονδαὶ ἄκρητοι pro σπονδαῖς οἴνου ἀκράτου. Cum autem Homerus ignoret pactum Tyndarei cum procis Helenae, cui nec Thucyd. I, 9 aliquid tribuere videtur, videntur potius respici quae pepigit Agamemnon cum singulis et in Aulide cum omnibus sacramento adactis. — 342. μῆχος voluit subintelligi, expediendi belli rationem. — 343. ἐνθάδ' ἐόντες. ad Ilium? an potius, hic ἐν ἀγορᾷ.

346. Vt melius sententiarum iunctura oculis se offerret, parenthesin non male apponas verbis: ἄνυσις δ' οὐκ ἔσσεται αὐτῶν. Scilicet iungenda sunt, οἵ βουλεύωσι κε νόσφιν (*seorsum a ceteris*), Ἄργοσδ' ἰέναι πρὶν, πρὶν (πρὶν ἢ) καὶ γνώμεναι. *Eorum, qui forte sic statuunt, esse Argos redeundum nec euentum augurii expectandum,* cum contemtu paucitatem eleuat ἕνα καὶ δύο, neque eos propositum esse effecturos: καὶ οἵ τοῦτο οὐκ ἀνύσουσι· ne ad effectum quidem perducent. — 349. ὑπόσχεσις pro vaticinio, ex more prisci aeui.

350. Φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι, *annuisse* scil. nos Troiam expugnaturos esse.

ἀστράπτων ἐπιδέξι᾽, ἐναίσιμα σήματα φαίνων.
τῷ, μή τις πρὶν ἐπειγέσθω οἶκόνδε νέεσθαι,
πρίν τινα πὰρ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι,
τίσασθαι δ᾽ Ἑλένης ὁρμήματά τε στοναχάς τε.
εἰ δέ τις ἐκπάγλως ἐθέλει οἶκόνδε νέεσθαι,
ἁπτέσθω ἧς νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης,

354 FOIKONΔE 357 FOIKONΔE 358 FHΣ

Spectant autem haec ad nouum ostentum: quod, cum classis Aulide soluisset, a dextra fulgurauerat. Diuersum ab hoc est tertium ostentum: quod sacris factis ante profectionem Argis Iupiter annuerat: σὺ δ᾽ ὑπέσχεο καὶ κατένευσας Il. O, 374. — 353. ἀστράπτων. cum antecessisset Κρονίωνα. anacoluthon in omnibus scriptoribus, multo magis in antiquioribus, frequenter obuium. cf. Z, 510. et alibi. At solito more, dixit inf. Θ, 175 Γιγνώσκω δ᾽ ὅτι μοι πρόφρων κατένευσε Κρονίων. Ceteris respondet locus Il. I, 356 Ζεὺς δέ σφιν Κρονίδης ἐνδέξια σήματα φαίνων ἀστράπτει.

354 — 6. h. e. antequam vrbs capta sit: ita feminae in seruitutem abductae corporis sui potestatem dominis facere debebant. Ad sensum rudiorum hominum praemia victoriae commemorat: et quidem h. l. vlciscendae iniuriae ex Helena rapta simili iniuria. — πρίν τινα, debebat αὐτὸν, aut ἕκαστον. — 356. Dura et ambigua versus sententia. Aut enim ipsius Helenae sunt ὁρμήματα et στοναχαὶ, aut aliorum, propter illam. Tum ὅρμημα aut est animi impetus, motus, consilium, cogitatio, aut est profectio. Si ipsius Helenae sunt ὁρμήματα et στοναχαὶ, (pro ὅρμημα καὶ στοναχὴ) necesse est Nestorem statuere, inuitam fuisse raptam, et inuitam a Troianis retineri: quae minus conueniunt cum iis quae alibi de ea narrantur. Sin ad Achiuos haec referuntur: erit *profectio et aerumnae ab Achiuis exantlatae* Ἑλένης χάριν, ἕνεκα, quas vlcisci volebant

ἔφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
ἀλλὰ, ἄναξ, αὐτός τ' εὖ μήδεο, πείθεό τ' ἄλλῳ·
οὔτοι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται, ὅ ττι κεν εἴπω. 361
κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον·
ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις·
εἰ δέ κεν ὣς ἔρξῃς, καί τοι πείθωνται Ἀχαιοὶ,
γνώσῃ ἔπειθ', ὅς θ' ἡγεμόνων κακὸς, ὅς τέ νυ λαῶν,

360 ΑΛΛΑ FΑΝΑΞ 361 FΕΠΟΣ — Ο ΤΙ ΚΕ FΕΙΠΩ 364 ΕΙ ΔΕ ΚΕ FΩΣ FΕΡΞΗΙΣ

Achiui bello Troianis illato. Alterum hoc forte praestat.

359. Alias mors ἐφέπεται, κιχάνει, τινα, *mors et imbellem consequitur virum.* At apud Homerum aliquis dicitur ἐπισπεῖν θάνατον καὶ πότμον, *consequi*, quod Latinum *oppetere mortem.* fere vt nos, *den Tod finden.* Sic inf. Z, 412. O, 495. T, 294. Υ, 337. Φ, 100. X, 39.

362. Ad hoc itaque tempus promiscue, nec per turmas et ordines descripti pugnauerant Achiui. Nunc prima aciei ordinandae elementa occurrunt; saltem secundum φῦλα et φρήτρας· *secundum stirpes et familias* latiore sensu, puto. Nam per populos ac gentes dispositi pugnarunt haud dubie et antea; nunc autem in ipsis populis nouum discrimen fit *secundum genera* seu stirpes ab eodem auctore deductas; et in his iterum sunt *familiae.* Itaque h. l. φῦλα et φρῆτραι non dicta sunt vt in ciuitatibus φυλαὶ et φρατρίαι; sed sunt τὰ γένη et οἶκοι. Bene Koeppen laudat Herod. I, 125. vbi minus commode φρῆτραι redduntur *sodalitia.* Illud autem mireris, quod Nestoris consilium, per se tam prudens, non nunc ad meliorem pugnandi rationem et pugnae fortunam, verum ad facilitatem refertur discernendi ignauos et reditus in patriam cupidos ab aliis. Interpositum tamen est: ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ. vnde illustratur illud: μά-

ἠδ' ὅς κ' ἐσθλὸς ἔῃσι· κατὰ σφέας γὰρ μαχέονται·
γνώσεαι δ', εἰ καὶ θεσπεσίῃ πόλιν οὐκ ἀλαπάξεις,
ἢ ἀνδρῶν κακότητι, καὶ ἀφραδίῃ πολέμοιο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
ἦ μὰν αὖτ' ἀγορῇ νικᾷς, γέρον, υἷας Ἀχαιῶν·
αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον!
τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν·
τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος
χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε περθομένη τε.

366 Vulg. *μαχέσονται.* 373 ΠΡΙΑΜΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 374 ϜΗΜΕΤΕΡΗΙΣΙ ϜΑΛΟΥΣΑ

μαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοισι Γ, 9. Alter de tactica locus eſt Δ, 297 ſqq. Etiam Z, 68 ſq. ne ſpoliandis caeſis otio male abutantur. — 366. *κατὰ σφέας* l. *pro ſuis quisque viribus*, vt A, 271 *κατ' ἔμ' αὐτόν* l. *pro ſe quisque*, non confuſus cum aliis.

— 367. *θεσπεσίῃ* ſc. *μοίρᾳ, θείᾳ γνώμῃ, numine.* (Sch. *βουλῇ.*) mox *ἀφραδίῃ πολέμοιο* non tam *imperitia*, quam *incuria, ſocordia.* vt et alibi vox haec ponitur: v. c. Od. K, 27 *αὐτῶν ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσι.* quae coniuncta eſſe poteſt cum *ignauia*, *κακότητι.*

370—393. Agamemnon laudat Neſtoris prudentiam et eloquentiam; Achillis ſeceſſionem ex iurgio natam dolet, et, vt omnes ſe ad pugnam accingant, praecipit; fore enim pugnam acerrimam.

370. *ἦ μὰν αὖτε:* iterum nunc, vt alias, oratione excellis adeoque ſemper eloquentiſſimus es. Etiam huius orationis artificium laudat Dionyſ. in Arte c. 9, ſ. 6.

— 373. *ἠμύσειε πόλις.* quatenus vrbes *concuti, labefactari; corruere* dicuntur; itaque et *ἠμύειν.* proprie, *demiſſo eſſe capite;* adeoque inclinare ſe, nictare; vt de flore fracto vel languente. cf. ſup. ad B, 148.

ἀλλά μοι αἰγίοχος Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν,
ὅς με μετ' ἀπρήκτους ἔριδας καὶ νείκεα βάλλει.
καὶ γὰρ ἐγὼν Ἀχιλεύς τε μαχησάμεθ' εἵνεκα κούρης
ἀντιβίοις ἐπέεσσιν· ἐγὼ δ' ἦρχον χαλεπαίνων·
εἰ δέ ποτ' ἔς γε μίαν βουλεύσομεν, οὐκ ἔτ' ἔπειτα
Τρωσὶν ἀνάβλησις κακοῦ ἔσσεται, οὐδ' ἠβαιόν.
νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα.
εὖ μέν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω,
εὖ δέ τις ἵπποισι δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσιν,
εὖ δέ τις ἅρματος ἀμφὶς ἰδὼν, πολέμοιο μεδέσθω·
ὥς κε πανημέριοι στυγερῷ κρινώμεθ' Ἄρηϊ.

378 ϜΕΠΕΕΣΣΙ 384 ΑΜΦΙ ϜΙΔΩΝ

375. Hic primo loco, et satis mature, poenitentiam iniuriae Achilli factae profitetur Agamemnon. Pro iudicandi facultate istorum temporum, quibus homines ad deos auctores, vt alii ad fatalem necessitatem, culpam transferunt, Iouem auctorem mali caussam edit. Disertius haec aliis locis exposita, inprimis T, 85 sqq. — 376. μετ' ἀ. ἔ. καὶ νείκεα βάλλει. quod vulgare, ἐμβάλλει εἰς. — Mox 379. εἰς μίαν sc. βουλήν. et ἀνάβλησις, quae vulgo ἀναβολή. —

382. εὖ μέν τις pro ἕκαστός τις. εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω. εὖ θέσθαι, est instruere, mundum et aptum reddere.

384. εὖ δέ τις ἅρματος ἀμφὶς ἰδών. Est adeo Homericum ἰδεῖν ἀμφὶς vel ἀμφί τινος pro περιϊδεῖν τι, circumcirca inspicere aliquid. Schol. br. περισκεψάμενος καὶ ἀκριβῶς καταμαθών. Simplicius est ἴδε πῶμα Od. Θ, 443 dictum.

385. κρινώμεθ' Ἄρηϊ. μάχῃ. Vulgare est, διακρίνειν, διακρίνεσθαι, *decernere*. Proprie dicuntur certantes vel litigantes κρίνειν, δικάζειν τὸ νεῖκος, vel vt Homerus, τὰς θέμιστας. tum *efficere vt iudices dirimant*, adeo-

οὐ γὰρ παυσωλή γε μετέσσεται, οὐδ' ἠβαιόν,
εἰ μὴ νὺξ ἐλθοῦσα διακρινέει μένος ἀνδρῶν.
ἱδρώσει μέν τευ τελαμὼν ἀμφὶ στήθεσσιν
ἀσπίδος ἀμφιβρότης, περὶ δ' ἔγχεϊ χεῖρα καμεῖται·
ἱδρώσει δέ τευ ἵππος, ἐΰξοον ἅρμα τιταίνων.
ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης ἐθέλοντα νοήσω
μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὔ οἱ ἔπειτα
ἄρκιον ἐσσεῖται φυγέειν κύνας ἠδ' οἰωνούς.
Ὣς ἔφατ'· Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ὡς ὅτε κῦμα
ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσει Νότος ἐλθών,

392 ΟΥ ϜΟΙ 394 ΜΕΓ ϜΙΑΧΟΝ v. Obſſ. forte fuit Ἀργεῖοι δ' ἐπιϝίαχον

que *litigare*. Minus bene κρίνεσθαι Ἄρηϊ alio loco Euſt. p. 686, 12 κρίνονται ἄρῃ, ἤγουν συγχέονται, συγκέκρανται ἀναμεμιγμένοι, quaſi κρίνεσθαι ſit a cribro ductum, quo cernuntur farinae. Mox: donec nox διακρινέει μένος ἀνδρῶν h. μάχην. Vt vero h. l. eſt, οὐ γὰρ παυσωλή γε μετέσσεται, ita Jl. Τ, 201 dixit, ὁππότε τις μετὰ παυσωλὴ πολέμοιο γένηται.

389. Mutata ſtructura; καὶ καμεῖται (τις κατὰ) χεῖρα περὶ ἔγχει. ſeu περικαμεῖται ἔγχει. h. ἔχων ἔγχος ἐν χειρὶ κάμεῖται. Inf. N, 77 ἐμοὶ περὶ δούρατι χεῖρες ἄαπτοι μαιμῶσι. Et 390 ἅρμα τιταίνων, quod vulgo τείνων, ἕλκων, ἰθύνων.

—393. οὔ οἱ ἄρκιον ἐσσεῖται φυγεῖν, nihil erit *quod prohibeat*, quo minus inſepultus abiiciatur: non effugere hoc poterit.

394—431. Dimittitur concio. Ad curandum corpus et accingendum ſe ad pugnam discedunt Achiui. Inſtituit epulas cum ſacro Agamemnon. ὡς ὅτε κῦμα ſc. ἰάχει, βοᾷ, ἐπ' ἀκτῇ, προβλῆτι σκοπέλῳ. per appoſitum. Tum παντοίων ἀνέμων ſc. ἕνεκα, ὅταν ἔνθ' ἢ ἔνθα γένωνται. debuerat eſſe: παντοίων ἀνέμων γενομένων. *in quem ſcopulum fluctus perpetui irruunt ven-*

προβλῆτι σκοπέλῳ, τὸν δ' οὔποτε κύματα λείπει,
παντοίων ἀνέμων, ὅταν ἔνθ' ἢ ἔνθα γένωνται.
ἀνστάντες δ' ὀρέοντο, κεδασθέντες κατὰ νῆας,
κάπνισσάν τε κατὰ κλισίας, καὶ δεῖπνον ἕλοντο.
ἄλλος δ' ἄλλῳ ἔρεζε θεῶν αἰειγενετάων,
εὐχόμενος θάνατόν τε φυγεῖν καὶ μῶλον Ἄρηος.
αὐτὰρ ὁ βοῦν ἱέρευσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
πίονα, πενταέτηρον, ὑπερμενέϊ Κρονίωνι·
κίκλησκεν δὲ γέροντας ἀριστῆας Παναχαιῶν,
Νέστορα μὲν πρώτιστα, καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα,
αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴαντε δύω, καὶ Τυδέος υἱόν·
ἕκτον δ' αὖτ' Ὀδυσῆα, Διῒ μῆτιν ἀτάλαντον.
αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
ἤδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν, ὡς ἐπονεῖτο·
βοῦν δὲ περιστήσαντο, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.

401 Vulg. θάνατόν γε. 402 ΗΙΕΡΕΥΣΕ FΑΝΑΞ 403 ΠΕΝΤΑFΕΤΗΡΟΝ 406 ΙΔΟΜΕΝΗΑ FΑΝΑΚΤΑ 408 ΔΕ FΟΙ 409 FΗΙΔΕΕ

tis vndique ingruentibus. προβλὴς σκόπελος, ὁ προβεβλημένος φυσικῶς εἰς θάλασσαν est ap. Apollon. Lex. h. v.

400. ἄλλος δ' ἄλλῳ. Scilicet, *diis* quisque *patriis*. Conuenerant autem e multis terris et populis. Rex Mycenarum Ioui. Videmus autem et h. l. epulas curari mactata pecude, et religionis caussa eam consecrari deo ac sacrum fieri; cum serius sacrum indiceretur, et ex eo pars victimae epulis relinqueretur; adeoque sacrum praecederet epulas. At heroum aetate epulae antecedunt sacrum vel cum sacro coniunctae sunt.

404. Patet mox laudatis Diomede, Aiace, γέροντας Homero esse principes.

408. 9. αὐτόματος, ἄκλητος. βοὴν ἀγαθὸς, κατὰ τὴν μάχην. v. Obss. ἤδεε - ὡς ἐ-

τοῖσιν δ' εὐχόμενος μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφὲς, αἰθέρι ναίων!
μὴ πρὶν ἐπ' ἠέλιον δῦναι, καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν,
πρίν με κατὰ πρηνὲς βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον
αἰθαλόεν, πρῆσαι δὲ πυρὸς δηΐοιο θύρετρα·
Ἑκτόρεον δὲ χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι,
χαλκῷ ῥωγαλέον· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
πρηνέες ἐν κονίῃσιν ὀδὰξ λαζοίατο γαῖαν.
Ὣς ἔφατ'· οὐ δ' ἄρα πώ οἱ ἐπεκραίαινε Κρονίων·
ἀλλ' ὅγε δέκτο μὲν ἱρὰ, πόνον δ' ἀμέγαρτον ὄφελλεν.

411 Vulg. τοῖσι δ' ἐπευχόμενος. 419 ΠΩ ϜΟΙ.

πονεῖτο. pro αὐτὸν πονεῖσθαι, *epulas parare*. quo sensu obuium in nostro πόνος. πονεῖν. Eust. ὅτι ἐνήργει περὶ θυσίαν. — 410. ἀνέλοιντο v. ad A, 449.

412—418. Preces ad priscum sermonem compositae, in quem vel ex hi. li. senties quam augustus et accommodatus sit religiosis sensibus mouendis pro simplici: Fac me Iupiter hodie victoria potiri. Finge apud animum Iosuam similes preces fecisse votique compotem die aestiuo ad seram noctem hostes fugientes cecidisse. δῦναι. δὸς, ἔα, κέλευε μὴ ἐπιδῦναι τὸν ἥλιον καὶ κνέφας ἐπελθεῖν πρὶν, πρίν. (πρὶν ἢ). Mox πυρὸς supple διὰ π. — 416. δαΐξαι ῥωγαλέον, ῥῆξαι. In 417 mutavit structuram, debebat pergere καὶ πρὶν πολέας τε ἑταίρους ἀμφὶ τὸν Ἕκτορα πρηνέας λάζεσθαι γαῖαν. *mordere solum* ex antiquo sermone de vulneratis seu furore seu prae dolore et angore.

419. 420. ἐπεκραίαινε sc. ἃ ἐπευχόμενος ἔφη. Sacrum quidem Iupiter ἐπεδέξατο, ὥστε αὐτὸν καλλιερεῖν. πόνον δὲ ὄφελλε pro ὀφέλλειν ἔμελλε. tum ὀφέλλειν vsu Homerico, vel αὔξειν, est δεινότερον pro simplici *dare*. Supra 39 erat ἐπιθήσειν ἔμελλε. ἀμέγαρτον sum-

αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
αὖ ἔρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες· ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν·
καὶ τὰ μὲν ἂρ σχίζῃσιν ἀφύλλοισι κατέκαιον·
σπλάγχνα δ' ἂρ ἀμπείραντες, ὑπείρεχον Ἡφαίστοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχνα πάσαντο,
μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον!
μηκέτι νῦν δήθ' αὖθι λεγώμεθα, μηδέ τι δηρὸν
ἀμβαλλώμεθα ἔργον, ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει.
ἀλλ' ἄγε, κήρυκες μὲν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
λαὸν κηρύσσοντες ἀγειρόντων κατὰ νῆας·
ἡμεῖς δ' ἀθρόοι ὧδε κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
ἴομεν, ὄφρα κε θᾶσσον ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε,

422 ΑΥ FΕΡΥΣΑΝ 426 Vulg. ἀμπείραντες 429 ΕFΕΡΥΣΑΝΤΟ 434 ΚΥΔΙΣΤΕ FΑΝΑΞ 436 ΑΜΒΑΛΛΩΜΕΘΑ FΕΡΓΟΝ Vulg. ἐγγυαλίξει. 441 ΟΥΔ ΑΠΙΘΗΣΕ FΑΝΑΞ

pl. *magnum*, vt ἄφθονον. Argutatur ipſe Apollon. h. v.

421. Ad ſeqq. cf. ſup. A, 457 ſq. vbi iidem verſus.

427. Apodoſin facimus inde a *καὶ σπλάγχνα πάσαντο*, vt fecimus A, 464.

κηρύσσειν πόλεμόνδε κάρη κομόωντας Ἀχαιούς.
οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρείωνα διοτρεφέες βασιλῆες
θῦνον κρίνοντες· μετὰ δὲ, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
αἰγίδ' ἔχουσ' ἐρίτιμον, ἀγήρων, ἀθανάτην τε·
τῆς ἑκατὸν θύσανοι παγχρύσεοι ἠερέθονται,
πάντες ἐϋπλεκέες, ἑκατόμβοιος δὲ ἕκαστος.
σὺν τῇ παιφάσσουσα διέσσυτο λαὸν Ἀχαιῶν,
ὀτρύνουσ' ἰέναι· ἐν δὲ σθένος ὦρσεν ἑκάστῳ
καρδίῃ, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ', ἠὲ νέεσθαι
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἠΰτε πῦρ ἀΐδηλον ἐπιφλέγει ἄσπετον ὕλην,

447 Vulg. ἀγήραον 448 Vulg. ἠερέθοντο. 449 ΔΕ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 451 ΩΡΣΕ ϜΕΚΑΣΤΩΙ 455 ΑϜΙΔΗΛΟΝ

445—454. praeclarum phantasma. Quod res tantum effectum habuit, tanquam caussa additur ducibus Athene. — 446. θῦνον, ὡρμῶν, κρίνοντες (τοὺς ἄνδρας κατὰ φῦλα καὶ φρήτρας vt 362) — 447. Aegis videtur h. l. clipeus esse, non thorax. v. Obss. ἀγήρων ἀθανάτην τε, vt sceptrum ἄφθιτον sup. 46 propter materiam incorruptam. v. Obss. — 448. θύσανοι, fimbriae, aureae, pensiles ac mobiles, vt fulgore suo ex motu terrorem incuterent intuentibus. Eas et clipeo et thoraci addere, antiquioris moris fuit. Etiam cingulum fimbriatum Iunonis videbimus inf. Ξ, 181. — 449. ἑκατόμβοιος. pretia rerum veteres secundum pecudes, inprimis boves, aestimasse, quod nunc inter notas res habetur, ex h. l. saepe laudato docuerunt viri docti. — 450. σὺν τῇ παιφάσσουσα. ὁρμῶσα. v. Obss. — 453. τοῖσιν ἐγένετο γλύκιον μάχεσθαι, ἢ νέεσθαι.

455. Exitus nunc Achiuo-

οὔρεος ἐν κορυφῆς, ἕκαθεν δέ τε φαίνετε αὐγή·
ὣς τῶν ἐρχομένων ἀπὸ χαλκοῦ θεσπεσίοιο
αἴγλη παμφανόωσα δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἷκε.
Τῶν δ', ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλά,
χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων,
Ἀσίω ἐν λειμῶνι, Καϋστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα,
ἔνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμενα πτερύγεσσι,

456 FEKAΘE 458 ΠΑΜΦΑΝΟFΩΣΑ Bentl. 459 FEΘNEA 461 Vulg. Ἀσίῳ 462 Vulg. ἀγαλλόμεναι.

rum ad pugnam, res ſane memorabilis per ſe et comparatione digna, per quinque comparationes declaratur; quaeri poteſt, an ſenſui ſubacto probari poſſit tam cumulata comparatio. Habet *tamen* illa vim ad ſenſus. Primo dum incedunt Achiui, proſpectus e longinquo fulgor armorum comparatur cum igni per ſiluas ſaeuiente; tum copiae turmatim exeuntes cum turmis volucrum; et additur comparatio multitudinis cum floribus campi; porro noua multitudinis comparatio ſed cum notione irae et ardoris animorum, cum muſcarum cateruis in appetendo lacte pertinaciſſimis; aciei iam conſtituendae ordines cum caprinis gregibus; incedens autem ante omnes Agamemnon cum tauro. — 455. πῦρ ἀΐδηλον. ἀφανιστικὸν, v. Obſſ. Eſt autem iunctura antiquioris negligentiae pro ἠΰτε, ὡς, πυρὸς ἐπιφλέγοντος —, αὐγὴ φαίνεται ἕκαθεν. non enim comparatio ad prius ſpectat ὡς πῦρ ἐπιφλέγει.

461. Ἀσίω ἐν λειμῶνι. Fuit *Campus Aſius* Lydiae ad Cayſtrum, h. l. Campus Aſiae ab Aſia aliquo priſco heroe dictus. Fuere Campi vbertate ſoli inſignes numero plures in Aſia, Campus Hermi, Maeandri, Caici et Cayſtri. Hic Cayſtri campus proprio aliquo nomine Λειμὼν dictus ſeriore aeuo: v. Strab. XIV, p. 961 C. — 462. ἀγαλλόμενα, laetantes, plaudentes,

κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, σμαραγεῖ δέ τε λειμών·
ὣς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
ἐς πεδίον προχέοντο Σκαμάνδριον· αὐτὰρ ὑπὸ χθὼν
σμερδαλέον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε καὶ ἵππων.
ἔσταν δ' ἐν λειμῶνι Σκαμανδρίῳ ἀνθεμόεντι
μυρίοι, ὅσσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ.
Ἠΰτε μυιάων ἀδινάων ἔθνεα πολλά,
αἵτε κατὰ σταθμὸν ποιμνήϊον ἠλάσκουσιν
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει·
τόσσοι ἐπὶ Τρώεσσι κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
ἐν πεδίῳ ἵσταντο, διαρῥαῖσαι μεμαῶτες.

464 ϜΕΘΝΕΑ 469 ϜΕΘΝΕΑ 471 ϝΩΡΗΙ ϜΕΙΑΡΙΝΗΙ

alites. v. Obss. — 463. κλαγγηδὸν προκαθιζόντων scil. αὐτῶν· καθιζόντων αὐτῶν ἄλλων πρὸ ἄλλων. De structura et interpunctione v. Obss. Est ea paullo impeditior: τῶν ἔθνεα πολλὰ προχέοντο, ὥςτε ὀρνίθων ἔθνεα πολλὰ προχέονται vel προχεῖται. in mediis structura est mutata et variata: ποτῶνται· προκαθιζόντων.

469. Comparationis enunciatio iterum est variata. Debebat esse: τόσσοι Ἀχαιοὶ ἐν πεδίῳ ἵσταντο, ὅσα μυιάων ἔθνεα sc. πέτονται aut simile quid ex ἵστανται ἐν πεδίῳ. Pro hoc dictum: ἠΰτε, s. ὡς, μυιάων ἔθνεα πολλὰ (sc. ἵστανται, πέτονται, ἔρχονται) — οὕτως, ὡς, πολλοὶ Ἀχαιοὶ ἐν πεδίῳ ἵσταντο. Comparatio cum muscis a multis exagitata ac defensa continetur in verbis 473 διαρῥαῖσαι μεμαῶτες, spectatque ad solum ardorem et peruicaciam in aggrediendo et impugnando: cf. Π, 641 sqq. Et Menelao Minerua μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἐνῆκεν, ἥτε καὶ ἐργομένη μάλα περ χροὸς ἀνδρομέοιο ἰσχανάα δακέειν. P, 570. Bene itaque Sch. B. πρὸς τὸ ἐπιθυμητικὸν τοῦ αἵματος. — 470. ἠλάσκουσι· πλανῶνται. — 473. ἐπὶ Τρώ-

Τοὺς δ', ὥστ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες
ῥεῖα διακρίνωσιν, ἐπεί κε νομῷ μιγέωσιν·
ὣς τοὺς ἡγεμόνες διεκόσμεον ἔνθα καὶ ἔνθα,
ὑσμίνηνδ' ἰέναι, μετὰ δὲ, κρείων Ἀγαμέμνων,
ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἴκελος Διῒ τερπικεραύνῳ,
Ἄρεϊ δὲ ζώνην, στέρνον δὲ Ποσειδάωνι.
Ἠΰτε βοῦς ἀγέληφι μέγ' ἔξοχος ἔπλετο πάντων
ταῦρος· ὁ γάρ τε βόεσσι μεταπρέπει ἀγρομένῃσι·
τοῖον ἄρ' Ἀτρείδην θῆκε Ζεὺς ἤματι κείνῳ,
ἐκπρεπέ' ἐν πολλοῖσι καὶ ἔξοχον ἡρώεσσιν.
Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι·

475 Vulg. διακρινέωσιν. 478 ϜΙΚΕΛΟΣ

εσσι ἵσταντο, ἐφίσταντο. alias esset ἐπὶ Τρῶας vt ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες pro ἐπιόντες, alias esset ἐπ' ἀλλήλους — διαῤῥαῖσαι sc. αὐτούς. v. Obss.

478. 9. Maiestatem oris apparet solitam censeri in Ioue, latum pectus in Neptuno, in Marte ilia, lumbos, ac femora; et haec, quod mireris, *iam ante artis perfectae opera*, fuere constituta. — 479. At ζώνην in Marte quid declarari putabimus? comparatione cum ceteris facta non esse potest, nisi corporis pars; adeoque ilia, quae zona ambit, cum lumbis ac femoribus carnosis, musculis subturgidis, robur corporis arguentibus. Agamemnonis autem speciem corporis eximiam fuisse, notatum videbimus inf. Γ, 166—170.

484. Musas inuocat in re, quam ipse de suo narrare non poterat: quae copiae, quae naues, fuerint ad Troiam; in re tamen magna et mirabili, propter hominum multitudinem, locorum, vnde venerant, diversitatem, et ducum claritatem. In aliis locis excitat se et auditorem hoc eodem versu ad rem nouam et incredibilem accipiendam, scilicet Λ, 218. Ξ,

ὑμεῖς γάρ θεαί ἐστε, πάρεστέ τε, ἴστε τε πάντα,
ἡμεῖς δὲ κλέος οἶον ἀκούομεν, οὐδέ τι ἴδμεν·
οἵτινες ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν.
πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω,
οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ' εἶεν,
φωνὴ δ' ἄῤῥηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη·
εἰ μὴ Ὀλυμπιάδες Μοῦσαι, Διὸς αἰγιόχοιο
θυγατέρες, μνησαίαθ' ὅσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον.
ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω, νῆάς τε προπάσας.

Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον, (1)
Ἀρκεσίλαός τε, Προθοήνωρ τε, Κλονίος τε·
οἵ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο, καὶ Αὐλίδα πετρήεσσαν,
Σχοῖνόν τε, Σκῶλόν τε, πολύκνημόν τ' Ἐτεωνὸν,
Θέσπειαν, Γραῖάν τε καὶ εὐρύχορον Μυκαλησσόν· (5)

485 ΤΕ FΙΣΤΕ 486 ΤΙ FΙΔΜΕΝ 492 FΥΠΟ FΙΛΙΟΝ

508. Π, 112. — In 485 sunt Musae αἱ ἱστοροῦσαι τὰ γιγνόμενα, ista quidem aetate proprie; cum omnis rerum gestarum memoria carmine conderetur; nondum historia proprie dicta haberetur, calamo perscripta. — 486. κλέος οἶον. *solam famam;* quo manifestum fit, serioribus aetatibus poetam post res Troianas vixisse; saltem eum, a quo hic locus insertus est. Vsus huius loci eximius est in disputatione de Homeri aetate. — 488. μυθήσομαι pro μυθησαίμην ἄν. πληθὺς turba vulgarium, gregariorum, multitudo, copiae. Ait igitur: vniuersi exercitus capitum sigillatim recensum facere se non posse. v. Obss.

De ipso recensu v. Obss.

494—516. *Boeotis* duces quinque praefuerunt; ductae ab iis copiae ex XXIX vrbibus. Consulendae de singulis Obss. — 497. πολύκνημον. ὀρεινήν. Inf. 821

οἵ τ' ἀμφ' Ἅρμ' ἐνέμοντο, καὶ Εἰλέσιον, καὶ Ἐρυθράς,
οἵ τ' Ἐλεῶν' εἶχον, ἠδ' Ὕλην, καὶ Πετεῶνα,
Ὠκαλέην, Μεδεῶνά τ', ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Κώπας, Εὔτρησίν τε, πολυτρήρωνά τε Θίσβην·
οἵ τε Κορώνειαν, καὶ ποιήενθ' Ἁλίαρτον,
οἵ τε Πλάταιαν ἔχον, ἠδ' οἳ Γλίσαντ' ἐνέμοντο,
οἵ θ' Ὑποθήβας εἶχον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Ὄγχηστόν θ' ἱερὸν, Ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος·
οἵ τε πολυστάφυλον Ἄρνην ἔχον, οἵ τε Μίδειαν,
Νῖσάν τε ζαθέην, Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατόωσαν.
τῶν μὲν πεντήκοντα νέες κίον· ἐν δὲ ἑκάστῃ
κοῦροι Βοιωτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαῖνον.
Οἳ δ' Ἀσπληδόνα ναῖον, ἰδ' Ὀρχομενὸν Μινύειον,
τῶν ἦρχ' Ἀσκάλαφος καὶ Ἰάλμενος, υἷες Ἄρηος,
οὓς τέκεν Ἀστυόχη, δόμῳ Ἄκτορος Ἀζείδαο,
παρθένος αἰδοίη, ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα,
Ἄρηϊ κρατερῷ· ὁ δέ οἱ παρελέξατο λάθρῃ·
τῶν δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.

504 Olim Γλίσσαντ' 506 Olim Ὄγχηστόν θ' ἱερὸν Ποσιδήϊον, ἀ. interpungebatur. 508 Olim Νίσσαν. 509 ΕΝ ΔΕ ϜΕΚΑΣΤΗΙ 510 ΚΑΙ ϜΕΙΚΟΣΙ 515 ϜΟ ΔΕ ϜΟΙ 516 ΕΣΤΙΧΟϜΩΝΤΟ. Bentl.

Ἴδης ἐν κνημοῖσι. — 502. πολυτρήρωνά τε Θίσβην, πολλὰς περιστερὰς ἔχουσαν.

511—516. *Orchomenus* a Boeotis seiungitur quia sub *Minyis* fuit; itaque suos sibi duces habuere Orchomenii; notat quoque Strabo IX, p. 616 A. et 635.

513—515. οὓς τέκεν — quos a Marte peperit Astyoche nondum viro nupta; adeoque in domo paterna adhuc nutrita, et a Marte oppressa. v. Obss. ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα sc. θάλαμον. παρθενῶνα.

Αὐτὰρ Φωκήων Σχεδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
υἷες Ἰφίτου μεγαθύμου Ναυβολίδαο·
οἳ Κυπάρισσον ἔχον, Πυθῶνά τε πετρήεσσαν,
Κρίσαν τε ζαθέην, καὶ Δαυλίδα, καὶ Πανοπῆα,
οἵ τ' Ἀνεμώρειαν, καὶ Ὑάμπολιν ἀμφενέμοντο,
οἵ τ' ἄρα πὰρ ποταμὸν Κηφισὸν δῖον ἔναιον,
οἵ τε Λίλαιαν ἔχον, πηγῆς ἔπι Κηφισοῖο·
τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
οἱ μὲν Φωκήων στίχας ἵστασαν ἀμφιέποντες,
Βοιωτῶν δ' ἔμπλην ἐπ' ἀριστερὰ θωρήσσοντο.

Λοκρῶν δ' ἡγεμόνευεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
μείων, οὔτι τόσος γε, ὅσος Τελαμώνιος Αἴας,
ἀλλὰ πολὺ μείων· ὀλίγος μὲν ἔην, λινοθώρηξ,
ἐγχείῃ δ' ἐκέκαστο Πανέλληνας καὶ Ἀχαιούς·
οἳ Κῦνόν τ' ἐνέμοντ', Ὀπόεντά τε, Καλλίαρόν τε,
Βῆσσάν τε, Σκάρφην τε καὶ Αὐγειὰς ἐρατεινὰς,
Τάρφην τε, Θρόνιόν τε, Βοαγρίου ἀμφὶ ῥέεθρα.
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο
Λοκρῶν, οἳ ναίουσι πέρην ἱερῆς Εὐβοίης.

518 ϜΥΙΕΣ ϜΙΦΙΤΟΦΙ 522. 3 Olim Κηφισσὸν et Κηφισσοῖο. 523 πηγῆς. vulg. πηγῆς. 525 ἵστασαν. vulg. ἕστασαν. 527 ΟϜΙΛΗΟΣ 528 deb. esse, τόσος γ' ἄσσος, aut οὔτι γε τόσσος, ὅσος.

517—526. Boeotos cum Orchomeniis excipiunt *Phocenses*, in cornu sinistro, ipsi stantes iis ad latus. Nam versus dextrum cornu a laeuo procedit omnis recensus. v. Obss.

527—535. *Locri Aiace Oilei f.* duce in aciem prodeunt. Λοκρῶν — οἳ Κῦνόν τε iungenda sunt. — 530. ἐγχείῃ δ' ἐκέκαστο (κατὰ) Πανέλληνας καὶ Ἀχαιούς, h. in omni exercitu, quem

Οἱ δ' Εὔβοιαν ἔχον μένεα πνείοντες Ἄβαντες,
Χαλκίδα τ', Εἰρέτριάν τε, πολυστάφυλόν θ' Ἱστίαιαν,
Κήρινθόν τ' ἔφαλον, Δίου τ' αἰπὺ πτολίεθρον,
οἵ τε Κάρυστον ἔχον, ἠδ' οἳ Στύρα ναιετάασκον·
τῶν δ' αὖθ' ἡγεμόνευ' Ἐλεφήνωρ, ὄζος Ἄρηος,
Χαλκωδοντιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων·
τῷ δ' ἅμ' Ἄβαντες ἕποντο θοοὶ, ὄπιθεν κομόωντες,
αἰχμηταὶ, μεμαῶτες ὀρεκτῇσι μελίῃσι
θώρηκας ῥήξειν δηΐων ἀμφὶ στήθεσσι·
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἱ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
δῆμον Ἐρεχθῆος μεγαλήτορος, ὅν ποτ' Ἀθήνη
θρέψε, Διὸς θυγάτηρ, τέκε δὲ ζείδωρος Ἄρουρα,
κὰδ δ' ἐν Ἀθήνῃσ' εἷσεν ἑῷ ἐνὶ πίονι νηῷ·
ἐνθάδε μιν ταύροισι καὶ ἀρνειοῖς ἱλάονται
κοῦροι Ἀθηναίων, περιτελλομένων ἐνιαυτῶν·
τῶν αὖθ' ἡγεμόνευ' υἱὸς Πετεῶο, Μενεσθεύς.
τῷ δ' οὔπω τις ὁμοῖος ἐπιχθόνιος γένετ' ἀνὴρ,

549 ϜΕΙΣΕ' ϜΕΩΙ Bentl. at v. Exc. ad A, 393 ſub f. de ἑϜοῖς pro ἑοῖς 550 ϜΑΡΝΕΙΟΙΣ v. ad Δ, 435. 553 οὔπως vulgg.

pluribus locis conſtituunt Hellenes e Theſſalia et Achiui ſeu Argiui.

536 — 545. Copiae ex *Euboea* ſub *Elephenore* ad Troiam profectae, *Abantum*. — 543. 4. μάχην σταδίαν, *ſtatariam*, declarant.

546 — 556. Agmen *Athenienſium* duce *Meneſtheo* incedit, qui a peritia tactices laudem habet. — 547. πτολίεθρον, δῆμον Ἐρεχθῆος, vt ſolet promiſcue δῆμος poni pro *vrbe*, et *vrbs* pro *incolis*. — 548. *Erechtheus* filius Telluris, h. e. Terra natus, αὐτόχθων, indigena, nutritus ab Athene. — 549. quem pro he-

κοσμῆσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας·
Νέστωρ οἶος ἔριζεν, ὁ γὰρ προγενέστερος ἦεν·
τῷ δ' ἅμα πεντήκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγε δυοκαίδεκα νῆας,
στῆσε δ' ἄγων, ἵν' Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.
Οἳ δ' Ἄργος τ' εἶχον, Τίρυνθά τε τειχιόεσσαν,
Ἑρμιόνην, Ἀσίνην τε, βαθὺν κατὰ κόλπον ἐχούσας,
Τροιζῆν', Ἠϊόνας τε καὶ ἀμπελόεντ' Ἐπίδαυρον,
οἵ τ' ἔχον Αἴγιναν, Μάσητά τε, κοῦροι Ἀχαιῶν·
τῶν δ' αὖθ' ἡγεμόνευε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
καὶ Σθένελος, Καπανῆος ἀγακλειτοῦ φίλος υἱὸς,
τοῖσι δ' ἅμ' Εὐρύαλος τρίτατος κίεν, ἰσόθεος φώς,
Μηκιστέως υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος.
συμπάντων δ' ἡγεῖτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἳ δὲ Μυκήνας εἶχον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,

565 ΚΙΕ ϜΙΣΟΘΕΟΣ 566 ΤΑΛΑΙΟΝΙΔΑΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ

rae indigete in aede Athenes colunt Athenienſes, ſollenni feſto annuo. Vide Obſſ. — 554. κοσμῆσαι. παρατάξαι. διατάξαι ἵππους h. e. ἅρματα, currus cum iis qui iis inſiſtunt, ἱππέας, καὶ ὁπλίτας.

557. 558. *Salaminii*, ſub *Aiacis* ductu, proximi ab Athenienſibus ſtabant.

559—568. *Argiui*, proprie dicti, ſub trinis ducibus, *Diomede*, *Sthenelo* et *Euryalo*, in pugnam exierunt.

569—580. Copiae, quas *Agamemnon* adduxerat, *Mycenarum* rex; ditio autem eius latiores fines habuit; magnam ſeptentrionalis Peloponneſi plagae partem complexa; in ea Corinthum, Sicyonem, oram ſinus Corinthiaci, Achaiam dictam

ἀφνειόν τε Κόρινθον ἐϋκτιμένας τε Κλεωνάς,
Ὀρνειάς τ' ἐνέμοντο, Ἀραιθυρέην τ' ἐρατεινὴν,
καὶ Σικυῶν', ὅθ' ἄρ' Ἄδρηστος πρῶτ' ἐμβασίλευεν,
οἵ θ' Ὑπερησίην τε καὶ αἰπεινὴν Γονόεσσαν,
Πελλήνην τ' εἶχον, ἠδ' Αἴγιον ἀμφενέμοντο,
Αἰγιαλόν τ' ἀνὰ πάντα, καὶ ἀμφ' Ἑλίκην εὐρεῖαν·
τῶν ἑκατὸν νηῶν ἦρχε κρείων Ἀγαμέμνων,
Ἀτρείδης· ἅμα τῷ γε πολὺ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
λαοὶ ἕποντ'· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκὸν,
κυδιόων, ὅτι πᾶσι μετέπρεπεν ἡρώεσσιν,
οὕνεκ' ἄριστος ἔην, πολὺ δὲ πλείστους ἄγε λαούς.
Οἳ δ' εἶχον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν,
Φάριν τε, Σπάρτην τε, πολυτρήρωνά τε Μέσσην,
Βρυσειάς τ' ἐνέμοντο, καὶ Αὐγειὰς ἐρατεινὰς,
οἵ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον, Ἕλος τ', ἔφαλον πτολίεθρον,
οἵ τε Λάαν εἶχον, ἠδ' Οἴτυλον ἀμφενέμοντο·
τῶν οἱ ἀδελφεὸς ἦρχε, βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
ἑξήκοντα νεῶν, ἀπάτερθε δὲ θωρήσσοντο.
ἐν δ' αὐτὸς κίεν ᾗσι προθυμίῃσι πεποιθὼς,
ὀτρύνων πόλεμόνδε· μάλιστα δὲ ἵετο θυμῷ
τίσασθαι Ἑλένης ὁρμήματά τε στοναχάς τε.

582 Olim Φᾶριν. 586 ΤΩΝ ϜΟΙ 588 ΚΙΕ ϜΗΙΣΙ 589 ΔΕ ϜΙΕΤΟ

serius, tum *Αἰγίαλον* et *Αἰγιάλειαν.*

581—590. Copiae a *Menelao*, *Lacedaemonis* rege, adductae. *Lacedaemon*, nunc est regio, in conualle, late patens, magna, *κητώεσσα*. v. Obss. — 588. *ᾗσι προθυμίῃσι πεποιθὼς*, pro *πρόθυμος*. v. Obss. — 590. de hoc vs. v. sup. 356. — *ὁρμήματα* et *στοναχαὶ* aut sunt ipsius Helenae *raptus*, et *sensus*

Οἳ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο, καὶ Ἀρήνην ἐρατεινὴν,
καὶ Θρύον, Ἀλφειοῖο πόρον, καὶ ἐΰκτιτον Αἶπυ,
καὶ Κυπαρισσήεντα, καὶ Ἀμφιγένειαν ἔναιον,
καὶ Πτελεὸν, καὶ Ἕλος, καὶ Δώριον· ἔνθα τε Μοῦσαι
ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς,
Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος·
στεῦτο γὰρ εὐχόμενος νικησέμεν, εἴπερ ἂν αὐταὶ
Μοῦσαι ἀείδοιεν, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο·
αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν, αὐτὰρ ἀοιδὴν
θεσπεσίην ἀφέλοντο, καὶ ἐκλέλαθον κιθαριστύν.
τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
τῷ δ' ἐνενήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Οἳ δ' ἔχον Ἀρκαδίην, ὑπὸ Κυλλήνης ὄρος αἰπὺ,
Αἰπύτιον παρὰ τύμβον, ἵν' ἀνέρες ἀγχιμαχηταί·
οἳ Φενεόν τ' ἐνέμοντο καὶ Ὀρχομενὸν πολύμηλον,
Ῥίπην τε, Στρατίην τε καὶ ἠνεμόεσσαν Ἐνίσπην,
καὶ Τεγέην εἶχον, καὶ Μαντινέην ἐρατεινὴν,
Στύμφηλόν τ' εἶχον, καὶ Παῤῥασίην ἐνέμοντο·
τῶν ἦρχ' Ἀγκαίοιο πάϊς, κρείων Ἀγαπήνωρ,

acceptae inde *iniuriae*; aut Ἑλένης ἕνεκα, *consilia* et *aerumnae* ab Achiuis propter Helenae raptum toleratae.

591—602. Copias e *Pylo* ducit *Nestor*. Inter ceteras Pyli vrbes erat *Dorion*, ad quam *Thamyris* a Musis fuit excaecatus.

—597. στεῦτο γὰρ, professus est, iactauit, se cantu superiorem fore vel si Musae secum cantu contenderent: v. Obss.

—599. πηρὸν h. l. de excaecato. αὐτὰρ est pro καὶ, nam duo ponuntur poenae genera, *oculis* et *canendi facultate* Thamyrin priuatum esse.

603—614. Ex *Arcadia* copiae adductae ab *Agapenore* nauibus ab Aga-

ἑξήκοντα νεῶν· πολέες δ' ἐν νηῒ ἑκάστῃ
Ἀρκάδες ἄνδρες ἔβαινον ἐπιστάμενοι πολεμίζειν.
αὐτὸς γάρ σφιν δῶκεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
νῆας ἐϋσσέλμους, περάαν ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Ἀτρείδης· ἐπεὶ οὔ σφι θαλάσσια ἔργα μεμήλει.
Οἳ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἤλιδα δῖαν ἔναιον,
ὅσσον ἔφ' Ὑρμίνη καὶ Μύρσινος ἐσχατόωσα,
πέτρη τ' Ὠλενίη, καὶ Ἀλείσιον ἐντὸς ἐέργει·
τῶν αὖ τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν, δέκα δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ
νῆες ἕποντο θοαί, πολέες δ' ἔμβαινον Ἐπειοί.
τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος καὶ Θάλπιος ἡγησάσθην,
υἷες, ὁ μὲν Κτεάτου, ὁ δ' ἄρ' Εὐρύτου Ἀκτορίωνος·
τῶν δ' Ἀμαρυγκείδης ἦρχε κρατερὸς Διώρης·
τῶν δὲ τετάρτων ἦρχε Πολύξεινος θεοειδής,
υἱὸς Ἀγασθένεος Αὐγηϊάδαο ἄνακτος.
Οἳ δ' ἐκ Δουλιχίοιο, Ἐχινάων θ' ἱεράων

610 ΝΗΙ FΕΚΑΣΤΗΙ 611 πολεμίζειν. erat πολέμαια 612 ΔΩΚΕ FΑΝΑΞ 613 ΕΠΙ FΟΙΝΟΠΑ 614 ΘΑΛΑΣΣΙΑ FΕΡΓΑ 617 ΕFΕΡΓΕΙ 618 ΑΝΔΡΙ FΕΚΑΣΤΩΙ 623 ΘΕΟFΕΙΔΗΣ 624 ΑΥΓΗΙΑΔΑΟ FΑΝΑΚΤΟΣ 625 Debuit esse: Δουλιχίοιο τ' Ἐχινάων θ'.

memnone suppeditatis. — 603. 4. fuere homines, qui sparsis tuguriis aut vicatim habitabant.

— 614. ἐπεὶ οὔ σφι θαλάσσια ἔργα μεμήλει. πράγματα ναυτικά. *non tractabant maritima. rem nauticam.*

615—624. *Epeorum* ex *Elide* copiae. v. Obss. — 616. 7. qui in illo tractu Elidis habitabant, in quo *Hyrmine*, *Myrsinus*, *Olenia rupes* et *Alisium* sitae erant. οἳ — ἔναιον ἐπὶ τόσον, ἐφ' ὅσον Ὑρμίνη — ἐντὸς ἐέργει.

625—630. Copias e *Dulichio* et *Echinadibus* Me-

νήσων, αἳ ναίουσι πέρην ἁλὸς, Ἤλιδος ἄντα·
τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε Μέγης, ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
Φυλείδης, ὃν τίκτε Διῒ φίλος ἱππότα Φυλεύς,
ὅς ποτε Δουλιχιόνδ' ἀπενάσσατο, πατρὶ χολωθείς.
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλλῆνας μεγαθύμους,
οἵ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον,
καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο, καὶ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν,
οἵ τε Ζάκυνθον ἔχον, ἠδ' οἳ Σάμον ἀμφενέμοντο,
οἵ τ' Ἤπειρον ἔχον, ἠδ' ἀντιπέραι' ἐνέμοντο·
τῶν μὲν Ὀδυσσεὺς ἦρχε, Διῒ μῆτιν ἀτάλαντος·
τῷ δ' ἅμα νῆες ἕποντο δυώδεκα μιλτοπάρῃοι.
Αἰτωλῶν δ' ἡγεῖτο Θόας, Ἀνδραίμονος υἱὸς,
οἳ Πλευρῶν' ἐνέμοντο, καὶ Ὤλενον, ἠδὲ Πυλήνην,
Χαλκίδα τ' ἀγχίαλον, Καλυδῶνά τε πετρήεσσαν.
οὐ γὰρ ἔτ' Οἰνῆος μεγαλήτορος υἱέες ἦσαν,
οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς ἔην, θάνε δὲ ξανθὸς Μελέαγρος.
τῷ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο ἀνασσέμεν Αἰτωλοῖσι·
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Κρητῶν δ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
οἳ Κνωσσόν τ' εἶχον, Γόρτυνά τε τειχιόεσσαν,

643 ΕΤΕΤΑΛΤΟ FΑΝΑΣΣΕΜΕΝ

ges, Phylei filius ducit. — 626. ναίουσι, *sitae sunt*, usu Homerico. v. Obss.

631—637. *Ulysses Cephallenes* duxit ex insulis, *Ithaca*, et ceteris Acarnaniae obiectis, et ex plaga littorali continentis. v. Obss.

638—644. Copiae ex *Aetolia* adductae duce *Thoante*.

645—652. *Cretenses Idomeneus* duxit.

Λύκτον, Μίλητόν τε καὶ ἀργινόεντα Λύκαστον,
Φαιστόν τε, Ῥύτιόν τε πόλεις εὖ ναιεταώσας,
ἄλλοι θ', οἳ Κρήτην ἑκατόμπολιν ἀμφενέμοντο.
τῶν μὲν ἄρ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευε,
Μηριόνης τ' ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ·
τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Τληπόλεμος δ' Ἡρακλείδης, ἠΰς τε μέγας τε,
ἐκ Ῥόδου ἐννέα νῆας ἄγε Ῥοδίων ἀγερώχων·
οἳ Ῥόδον ἀμφενέμοντο διὰ τρίχα κοσμηθέντες,
Λίνδον, Ἰήλυσσόν τε καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον·
τῶν μὲν Τληπόλεμος δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
ὃν τέκεν Ἀστυόχεια βίῃ Ἡρακληείῃ,
τὴν ἄγετ' ἐξ Ἐφύρης, ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος,
πέρσας ἄστεα πολλὰ διοτρεφέων αἰζηῶν.
Τληπόλεμος δ', ἐπεὶ οὖν τράφη ἐν μεγάρῳ εὐπήκτῳ,

655 Vulg. διάτριχα. 656 Ἰήλυσσον, non Ἰήλυσον. 660 ϜΑΣΤΕΑ

653—670. *Rhodios* duxit *Tlepolemus*, Herculis filius ex Astyoche. De hoc locus satis splendidus interponitur: cum quo comparandus est alter apud Pindarum Ol. VII, 40 sqq. — 655. 6. Videntur in Rhodo tum tres κῶμαι, *tractus*, κατοικίαι, nondum vrbes, fuisse; adeoque ipsi Rhodii διακοσμηθέντες τρίχα. — 659. 660. τὴν ἄγετ' ἐξ Ἐφύρης — πέρσας scil. Hercules ex βίῃ Ἡρακληείῃ. Ephyra, vulgo Thesprotiae habita; verius h. l. Elidis. v. Obss.

661. *Licymnium*, auunculum maternum, imprudenter occiderat *Tlepolemus*; a quo caedis poenam exacturi erant Licymnii liberi; itaque ἀπείλησαν absolute dictum; quid minati sint, ex ipsa re intelligitur, et ex more istorum temporum, caedis propinquorum

αὐτίκα πατρὸς ἑοῖο φίλον μήτρωα κατέκτα
ἤδη γηράσκοντα, Λικύμνιον, ὄζον Ἄρηος·
αἶψα δὲ νῆας ἔπηξε, πολὺν δ' ὅγε λαὸν ἀγείρας
βῆ φεύγων ἐπὶ πόντον· ἀπείλησαν γάρ οἱ ἄλλοι
υἱέες, υἱωνοί τε, βίης Ἡρακληείης.
αὐτὰρ ὅγ' ἐς Ῥόδον ἷξεν ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων.
τριχθὰ δὲ ᾤκηθεν καταφυλαδὸν, ἠδ' ἐφίληθεν
ἐκ Διὸς, ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει·
καί σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίων.
Νιρεὺς αὖ Σύμηθεν ἄγε τρεῖς νῆας εἴσας,
Νιρεὺς, Ἀγλαΐης θ' υἱὸς, Χαρόποιό τ' ἄνακτος,
Νιρεὺς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε
τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα·
ἀλλ' ἀλαπαδνὸς ἔην, παῦρος δέ οἱ εἵπετο λαός.
Οἳ δ' ἄρα Νίσυρόν τ' εἶχον, Κράπαθόν τε, Κάσον τε,
καὶ Κῶν, Εὐρυπύλοιο πόλιν, νήσους τε Καλύδνας,

662 ΠΑΤΡΟΣ ϜΟΙΟ vel ϝΕϜΟΙΟ (ἑϜοῖο) 665 ΓΑΡ ϜΟΙ vitiose. v. Obss. 668 ΔΕ ϜΩΙΚΗΘΕΝ ἠδ' ἐφίληθεν. f. ἠδὲ φίληθεν. 669 ΑΝΘΡΩΠΟΙΣΙ ϜΑΝΑΣΣΕΙ 671 Vulg. Νιρεὺς δ' αὖ. — ΝΗΑΣ ΕϜΙΣΑΣ 672 ΧΑΡΟΠΟΙΟ ΤΕ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 673 ϝΥΠΟ ϜΙΛΙΟΝ 675 ΔΕ ϜΟΙ

vlciscendae. — 667. ἄλγεα πάσχων, aerumnis et laboribus exantlatis, vt de Vlysse, Od. A, 4. vnde Maro: *multa quoque et bello passus*

— 668. ᾤκηθεν ipse Tlepolemus cum copiis suis: λαὸν dixerat 664. nondum autem tum per vrbes habitarunt, sed per stirpes ac vicos κωμηδὸν, φυλαδὸν, κατὰ φῦλα s. φυλάς. — 669. πλοῦτον κατέχευε Κρονίων, *impertiit*: sed v. Obss.

671—5. Copias ex *Syme* insula duxit *Nireus* corporis venustate insignis. v. Obss.

τῶν αὖ Φείδιππός τε καὶ Ἄντιφος ἡγησάσθην,
Θεσσαλοῦ υἷε δύω Ἡρακλείδαο ἄνακτος·
τῶν δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Νῦν αὖ τοὺς, ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον,
οἵ τ' Ἄλον, οἵ τ' Ἀλόπην, οἵ τε Τρηχῖνα νέμοντο,
οἵ τ' εἶχον Φθίην, ἠδ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα,
Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο, καὶ Ἕλληνες, καὶ Ἀχαιοί·
τῶν αὖ πεντήκοντα νεῶν ἦν ἀρχὸς Ἀχιλλεύς.
ἀλλ' οἵγ' οὐ πολέμοιο δυσηχέος ἐμνώοντο·
οὐ γὰρ ἔην, ὅστις σφὶν ἐπὶ στίχας ἡγήσαιτο·
κεῖτο γὰρ ἐν νήεσσι ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
κούρης χωόμενος Βρισηΐδος ἠϋκόμοιο,
τὴν ἐκ Λυρνησσοῦ ἐξείλετο πολλὰ μογήσας,
Λυρνησσὸν διαπορθήσας καὶ τείχεα Θήβης·
κὰδ δὲ Μύνητ' ἔβαλεν καὶ Ἐπίστροφον ἐγχεσιμώρους,
υἱέας Εὐηνοῖο Σεληπιάδαο ἄνακτος·

679 ϜΗΡΑΚΛΕΙΔΑΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 680 Bentl. ΕΣΤΙΧΟϜΩΝΤΟ 681 Vulg. Νῦν δ' αὖ 682 Vulg. Τρηχῖν' ἐνέμοντο 693 ΣΕΛΗΠΙΑΔΑΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ

681—694. *Myrmidones* ab *Achille* adducti vacant ab armis. Inhabitabant illi partem auſtralem Theſſaliae. — 681. 685. νῦν αὖ τοὺς — τῶν αὖ anacoluthon haud inſolens: ſuppl. νῦν αὖ τοὺς ſc. ἐρέω, vel quod ad eos attinet.

686. οὐ πολέμοιο ἐμνώοντο· loquendi ratio priſci ſermonis, *abstinebant a pugna.* Contra μνᾶται is, qui rem tractat.

— 688. κεῖτο γὰρ cum notione vitae otioſae, ab armis tractandis vacuus, abstinens a pugna, degebat in caſtris.

— 690. τὴν ἐκ Λυρνησσοῦ ἐξείλετο, pro ἐξαίρετον ἔλαβεν, vt eſſet γέρας.

τῆς ὅγε κεῖτ' ἀχέων, τάχα δ' ἀνστήσεσθαι ἔμελλεν.
Οἳ δ' εἶχον Φυλάκην, καὶ Πύρασον ἀνθεμόεντα,
Δήμητρος τέμενος, Ἴτωνά τε μητέρα μήλων,
ἀγχίαλόν τ' Ἀντρῶν', ἠδὲ Πτελεὸν λεχεποίην·
τῶν αὖ Πρωτεσίλαος ἀρήϊος ἡγεμόνευε,
ζωὸς ἐών· τότε δ' ἤδη ἔχε κατὰ γαῖα μέλαινα.
τοῦ δὲ καὶ ἀμφιδρυφὴς ἄλοχος Φυλάκῃ ἐλέλειπτο,
καὶ δόμος ἡμιτελής· τὸν δ' ἔκτανε Δάρδανος ἀνὴρ,
νηὸς ἀποθρώσκοντα πολὺ πρώτιστον Ἀχαιῶν.
οὐδὲ μὲν οὐδ' οἱ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν,
ἀλλά σφέας κόσμησε Ποδάρκης, ὄζος Ἄρηος,
Ἰφίκλου υἱὸς πολυμήλου Φυλακίδαο,
αὐτοκασίγνητος μεγαθύμου Πρωτεσιλάου,
ὁπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἅμα πρότερος καὶ ἀρείων
ἥρως Πρωτεσίλαος ἀρήϊος· οὐδέ τι λαοὶ

705 FΙΦΙΚΛΟΥ

695—710. E *Phylace* et finitimis locis Phthiotidis, in littorali plaga ad Sinum Pelasgicum, contractas copias duxit *Podarces*, qui in locum fratris *Protesilai* successerat. v. mox ad vs. 704.

—700. ἀμφιδρυφής, grauiter redditur dolor de amisso marito, quod fuit *laniatis genis;* iterum inf. Λ, 393 Diomedes se hosti necem inferre ait, τοῦ δὲ γυναικὸς μέν τ' ἀμφίδρυφοί εἰσι παρειαί. — 701. καὶ δόμος ἡμιτελής. h. e. e domo, in quam cum noua nupta concesserat habitatum, nondum absoluta; adeo a recentibus nuptiis ei discedendum fuerat. v. Obss. Δάρδανος ἀνήρ, aliquis e Dardaniis. v. Obss. — 703. πόθεόν γε μὲν ἀρχόν· pro καί περ ποθέοντες. v. Obss. — 704. *Podarces* Iphicli f. Phylaci nepos, Protesilai frater natu minor. v. Obss.

δεύονθ' ἡγεμόνος, πόθεον δὲ μὲν ἐσθλὸν ἐόντα.
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἱ δὲ Φερὰς ἐνέμοντο παραὶ Βοιβηίδα λίμνην,
Βοίβην, καὶ Γλαφύρας, καὶ ἐϋκτιμένην Ἰαωλκόν,
τῶν ἦρχ' Ἀδμήτοιο φίλος πάϊς ἕνδεκα νηῶν,
Εὔμηλος, τὸν ὑπ' Ἀδμήτῳ τέκε δῖα γυναικῶν
Ἄλκηστις, Πελίαο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη.
Οἱ δ' ἄρα Μηθώνην καὶ Θαυμακίην ἐνέμοντο,
καὶ Μελίβοιαν ἔχον, καὶ Ὀλιζῶνα τρηχεῖαν,
τῶν δὲ Φιλοκτήτης ἦρχε, τόξων εὖ εἰδώς,
ἑπτὰ νεῶν· ἐρέται δ' ἐν ἑκάστῃ πεντήκοντα
ἐμβέβασαν, τόξων εὖ εἰδότες, ἶφι μάχεσθαι.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖτο, κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
Λήμνῳ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθι μιν λίπον υἷες Ἀχαιῶν,
ἕλκεϊ μοχθίζοντα κακῷ ὀλοόφρονος ὕδρου·
ἔνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων· τάχα δὲ μνήσεσθαι ἔμελλον
Ἀργεῖοι παρὰ νηυσὶ Φιλοκτήταο ἄνακτος.

709 Vulg. πόθεον δέ μιν, 712 Ol. Γλαφυράς, — ΙΑϜΩΛΚΟΝ Bentl. 715 ϜΕΙΔΟΣ 718 ϜΕΙΔΩΣ 719 debuit esse ΕΡΕΤΑΙ ΔΕ ϜΕΚΑΣΤΗΙ 720 ϜΕΙΔΟΤΕΣ ϜΙΦΙ deb. ΗΔΕ 723 ΟΛΟϜΟΦΡΟΝΟΣ 725 ΦΙΛΟΚΤΗΤΑΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ

711—715. *Ad septentrionem* pergit poeta. E *Pheris* et vicinis Thessaliae locis, in ora quidem maritima, copias ducebat *Eumelus*, Admeti et Alcestidis f.

716—728. Copias ex *Meliboea* et aliis locis in ora maritima supra Pheras, serius Magnesiae annumerata, duxerat *Philoctetes*, nunc eius loco *Medon*, Oilei f. ex Rhena, adeoque Aiacis frater; de eo v. inf. N, 694 sq — 720. τόξων εὖ εἰδότες, (ὥςτε) ἶφι μάχεσθαι. — 724. 5. non diu

οὐδὲ μὲν οὐδ' οἳ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν,
ἀλλὰ Μέδων κόσμησεν, Οἰλῆος νόθος υἱὸς,
τόν ῥ' ἔτεκε Ῥήνη ὑπ' Ὀιλῆϊ πτολιπόρθῳ
Οἳ δ' εἶχον Τρίκκην, καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν,
οἵ τ' ἔχον Οἰχαλίην, πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος,
τῶν αὖθ' ἡγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδε,
ἰητῆρ' ἀγαθώ, Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων·
τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Οἳ δ' ἔχον Ὀρμένιον, οἵ τε κρήνην Ὑπέρειαν,
οἵ τ' ἔχον Ἀστέριον, Τιτάνοιό τε λευκὰ κάρηνα,
τῶν ἦρχ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός·
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἳ δ' Ἄργισσαν ἔχον, καὶ Γυρτώνην ἐνέμοντο,
Ὄρθην, Ἠλώνην τε, πόλιν τ' Ὀλοοσσόνα λευκήν,
τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε μενεπτόλεμος Πολυποίτης,

727. 728 forte ΟϜΙΛΗΟΣ et ΟϜΙΛΗΙ. 728 esse debuit τόν ῥα τέκε. 732 ϜΙΗΤΗΡ 733 ΕΣΤΙΧΟϜΩΝΤΟ 734 οἳ δ' vulgg. οἵ τ'. 738 Ol. Ἄρισαν.

ille abfuturus erat a castris Achiuorum, sed Achiui eum haud diu post erant accituri. — 726. 7. cf. ad 716.

729—733. Procedit a littore ad interiora Thessaliae *versus occidentem*, initio facto a *Dolopia* et *Pindo*. v. Obss.

734—737. Redit ad litoralem plagam, et quidem ad partem *Magnesiae* ad Sinum Pelasgicum sitam; vnde copiae ductae erant sub *Eurypylo*.

738 — 747. Progreditur enarratio copiarum versus septentrionem, ad loca ad littus et circa *Peneum* sita; Pelasgiotidi serius assignata est in his *Gyrtone* ad Peneum. Ducti illi a *Polypoete*, Pirithoi filio, et a *Leonteo* Coroni f. Caeneï n. vtroque e *Lapitharum* gente. v. Obss.

υἱὸς Πειριθόοιο, τὸν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς·
τόν ῥ' ὑπὸ Πειριθόῳ τέκετο κλυτὸς Ἱπποδάμεια
ἤματι τῷ, ὅτε Φῆρας ἐτίσατο λαχνήεντας,
τοὺς δ' ἐκ Πηλίου ὦσε, καὶ Αἰθίκεσσι πέλασσεν·
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε Λεοντεὺς, ὄζος Ἄρηος,
υἱὸς ὑπερθύμοιο Κορώνου Καινείδαο·
τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Γουνεὺς δ' ἐκ Κύφου ἦγε δύω καὶ εἴκοσι νῆας·
τῷ δ' Ἐνιῆνες ἕποντο, μενεπτόλεμοί τε Περαιβοὶ,
οἱ περὶ Δωδώνην δυσχείμερον οἰκί' ἔθεντο,
οἵ τ' ἀμφ' ἱμερτὸν Τιταρήσιον ἔργα νέμοντο,
ὅς ῥ' ἐς Πηνειὸν προΐει καλλίῤῥοον ὕδωρ,
οὐδ' ὅγε Πηνειῷ συμμίσγεται ἀργυροδίνῃ,
ἀλλά γέ μιν καθύπερθεν ἐπιῤῥέει, ἠΰτ' ἔλαιον·
ὅρκου γὰρ δεινοῦ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀποῤῥώξ.
Μαγνήτων δ' ἦρχε Πρόθοος, Τενθρηδόνος υἱὸς,
οἱ περὶ Πηνειὸν καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον
ναίεσκον· τῶν μὲν Πρόθοος θοὸς ἡγεμόνευε·
τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οὗτοι ἄρ' ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν.
τίς τ' ἂρ τῶν ὄχ' ἄριστος ἔην, σύ μοι ἔννεπε, Μοῦσα,

748 FEIKOΣI. 750 f. δυσχειμερα Fοικια ϑεντο. 751 Erat vulgata: ἔργ' ἐνέμοντο f. Τίταρησσον Fεργα νεμοντο. 754 Erat ἀλλά τε.

748—755. *Guneus Aenianes* et *Perrhaebos* duxit ex locis *Dodonae* et circa *Titaresium* fl. qui a septentrione in Peneum descendit. v. Obs.

756—759. *Magnetes* tandem *Prothous* ducit e finibus Thessaliae istius temporis borealibus.

761—779. Eminentissimus inter Achiuos equis et

αὐτῶν, ἠδ' ἵππων, οἳ ἅμ' Ἀτρείδῃσιν ἕποντο!
ἵπποι μὲν μέγ' ἄρισται ἔσαν Φηρητιάδαο,
τὰς Εὔμηλος ἔλαυνε, ποδώκεας, ὄρνιθας ὥς,
ὄτριχας, οἰέτεας, σταφύλῃ ἐπὶ νῶτον ἐΐσας·
τὰς ἐν Πιερίῃ θρέψ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
ἄμφω θηλείας, Φόβον Ἄρηος φορεούσας.
ἀνδρῶν αὖ μέγ' ἄριστος ἔην Τελαμώνιος Αἴας,
ὄφρ' Ἀχιλεὺς μήνιεν· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατος ἦεν,
ἵπποι θ', οἳ φορέεσκον ἀμύμονα Πηλείωνα.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσι ποντοπόροισι
κεῖτ', ἀπομηνίσας Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
Ἀτρείδῃ· λαοὶ δὲ παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης
δίσκοισι τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες
τόξοισί θ'· ἵπποι δὲ παρ' ἅρμασιν οἷσιν ἕκαστος
λωτὸν ἐρεπτόμενοι, ἐλεόθρεπτόν τε σέλινον,
ἕστασαν· ἅρματα δ' εὖ πεπυκασμένα κεῖτο ἀνάκτων

764 ορνιθας Fως Bentl. 765 ΟFΕΤΕΑΣ — FΙΣΑΣ 768 Vulg. ἀνδρῶν δ' αὖ. 775 FΑΡΜΑΣΙ FΟΙΣΙ FΕΚΑΣΤΟΣ 777 ΚΕΙΤΟ FΑΝΑΚΤΩΝ

virtute erat *Achilles;* eo tamen ſeiunctis ab iis armis otiante, proximo loco excellebant equis, vtpote Theſſalicis, *Eumelus,* Admeti f. et corporis virtute *Aiax Telamonius.* Inuocat Muſam, tanquam in re priſci temporis, ſola fama et memoria hominum accepta.

—765. Erant equi, pari iubarum colore, pari aetate, parique corporis proceritate. οὕτως ἴσας καὶ ἀναλόγους τοῖς νώτοις, ὥςπερ στάθμη. Sch. br. v. Obſſ. —

—767. Φόβον Ἄρηος φορεῦσας, fugam inferentes, h. e. terrorem, vt fugiant hoſtes. v. Obſſ.

—774. ἱέντες accipe abſolute poſitum, *iaculando, emittendo*; et iunge τέρποντο δίσκοις αἰγανέαις, τόξοις.

777. ἅρματα εὖ πεπυκασμένα, currus tecti ne pul-

ἐν κλισίῃς. οἱ δ' ἀρχὸν ἀρηΐφιλον ποθέοντες
φοίτων ἔνθα καὶ ἔνθα κατὰ στρατὸν, οὐδὲ μάχοντο.
Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν, ὡσεί τε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο·
γαῖα δ' ὑπεστενάχιζε, Διῒ ὣς τερπικεραύνῳ
χωομένῳ, ὅτε τ' ἀμφὶ Τυφωέϊ γαῖαν ἱμάσσῃ
εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς·
ὣς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ μέγα στεναχίζετο γαῖα
ἐρχομένων· μάλα δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο.
Τρωσὶν δ' ἄγγελος ἦλθε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
πὰρ Διὸς αἰγιόχοιο σὺν ἀγγελίῃ ἀλεγεινῇ.
οἱ δ' ἀγορὰς ἀγόρευον ἐπὶ Πριάμοιο θύρῃσι

781 Δι ϝως Bentl. Vulg. ὑπεστονάχιζε. et 784 στοναχίζετο. 786 et 790 ΩΚΕΑ ϜΙΡΙΣ.

vere et fumo deformentur. Sic E, 194 δίφροι — ἀμφὶ δὲ πέπλοι πέπτανται. Stabant autem currus, positi erant, κεῖτο, super basi, crepidine, vt aliunde constat. — 778. ἀρχὸν ποθέοντες, dum volebant ad pugnam educi.

780 — 785. Achiuorum agminis in aciem educti incessus. *Comparatio* cum *igni* siue ad motus celeritatem siue ad armorum splendorem spectare debet. Praefero prius. Tonitru autem fragorem ex incessu copiarum bene declarat. — 782. γαῖαν ἱμάσσῃ, πλήσσῃ, fulmine percutiat. v. Obss. — 783. εἰν Ἀρίμοις. in montibus Arimis, incendio subterraneo aliquando vexatis. v. Obss.

786 — 808. Cum nuntiatum esset Troianis, Achiuos castris motis ad pugnam exiisse, Troianos et ipsos in aciem educit Hector. Vt poeta, nuntiari facit rem per Iridem, quae Politae personam induerat; mittitur autem *Iris* nunc a *Ioue* (alias Iunonis ministra est) quippe cui curae esset, ne Troiani ab Achiuis incauti opprimerentur. Ita iterum a Ioue illa mittitur Θ, 397 sq.

πάντες ὁμηγερέες, ἠμὲν νέοι, ἠδὲ γέροντες·
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις,
εἴσατο δὲ φθογγὴν υἷι Πριάμοιο Πολίτῃ,
ὃς Τρώων σκοπὸς ἷζε, ποδωκείῃσι πεποιθὼς,
τύμβῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ Αἰσυήταο γέροντος,
δέγμενος ὁππότε ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν Ἀχαιοί·
τῷ μιν ἐεισαμένη μετέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Ὦ γέρον, αἰεί τοι μῦθοι φίλοι ἄκριτοί εἰσιν,
ὥς ποτ' ἐπ' εἰρήνης· πόλεμος δ' ἀλίαστος ὄρωρεν.
ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ μάχας εἰσήλυθον ἀνδρῶν,
ἀλλ' οὔπω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν ὄπωπα·
λίην γὰρ φύλλοισιν ἐοικότες ἢ ψαμάθοισιν,
ἔρχονται πεδίοιο, μαχησόμενοι περὶ ἄστυ.
Ἕκτορ, σοὶ δὲ μάλιστ' ἐπιτέλλομαι· ὧδε δὲ ῥέξαι·
πολλοὶ γὰρ κατὰ ἄστυ μέγα Πριάμου ἐπίκουροι,
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων·

791 ΓΕΙΣΑΤΟ 794 ἀφορμηθεῖεν. esse debuit ἐφορμηθεῖεν. 795 ΜΙΝ ΓΕΙΣΑΜΕΝΗ et ΩΚΕΑ ΓΙΡΙΣ 800 ΦΥΛΛΟΙΣΙ ΓΕΓΟΙΚΟΤΕΣ 801 ΠΕΡΙ ΓΑΣΤΥ 802 Vulg. ἐπιτέλλομαι ὧδέ γε ῥέξαι. 803 ΚΑΤΑ ΓΑΣΤΥ

788. αἱ δ' ἀγορὰς ἀγόρευον — simpliciter, congregati erant, confluxerant, ad concionem conuenerant. v. Obss. — 793. tumulus Aesyetae, in collis morem eductus, vt ex charta geographica apparet, prospectum dabat per planitiem inter Simoim et Scamandrum et per littoralem plagam.

796—806. Non tempus esse confabulandi, pugnam enim grauem instare; magnum exercitum aduentare; educendos esse socios et Troianos. — 798. μάχας εἰσήλυθον praeliis interfui; verum tales tantasque copias nunquam vidi.

— 802. incedunt per campum.

τοῖσιν ἕκαστος ἀνὴρ σημαινέτω, οἷσί περ ἄρχει,
τῶν δ᾽ ἐξηγείσθω, κοσμησάμενος πολιήτας.
Ὣς ἔφαθ᾽· Ἕκτωρ δ᾽ οὔτι θεᾶς ἔπος ἠγνοίησεν,
αἶψα δὲ λῦσ᾽ ἀγορήν· ἐπὶ τεύχεα δ᾽ ἐσσεύοντο.
πᾶσαι δ᾽ ὠΐγνυντο πύλαι, ἐκ δ᾽ ἔσσυτο λαὸς,
πεζοί θ᾽, ἱππῆές τε· πολὺς δ᾽ ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Ἔστι δέ τις προπάροιθε πόλεος αἰπεῖα κολώνη,
ἐν πεδίῳ ἀπάνευθε, περίδρομος ἔνθα καὶ ἔνθα·
τὴν ἤτοι ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν,
ἀθάνατοι δέ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο Μυρίνης·
ἔνθα τότε Τρῶές τε διέκριθεν ἠδ᾽ ἐπίκουροι.
Τρωσὶ μὲν ἡγεμόνευε μέγας κορυθαιόλος Ἕκτωρ
Πριαμίδης· ἅμα τῷ γε πολὺ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
λαοὶ θωρήσσοντο, μεμαότες ἐγχείῃσι.

805 ΤΟΙΣΙ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 806 Fuiſſe videtur ἄρχει· τῶν δ᾽ ἐξηγεῖσθαι, κ. 807 ϜΕΠΟΣ 808 Vulg. αἶψα δ᾽ ἔλυσ᾽ 811 Vulg. πόλεως.

805. quibus quisque praeeſt copiis, his pugnae ſignum proponito. At tu oppidanis, ciuibus tuis, eductis ſummus dux eſto. v. Obſſ.

807—815. Etiam *Troiani* in aciem exeunt; et ad collem ſeu tumulum *Batieam* conſiſtunt ordinesque explicant. „*Collis* autem erat non a natura, ſed manu hominum factus, *tumulus* proprie dicendus, terra aggeſta vt mos priſcus ferebat. De quo genere tumulorum nuper multa diſputata ſunt. — 809. πᾶσαι πύλαι, porta vrbis, quam late patebat, aperta eſt. — De *Myrina*, Amazone, bellatrice agilitate inſigni, v. Obſſ.

816—818. *Traianorum* agmini numeroſo praefuit *Hector*.

κορυθαίολος pro agili, praeclare ad feriendum ſenſum et phantaſma; eſt qui, dum pugnat, diſcurrit, irruit,

Δαρδανίων αὖτ' ἦρχεν ἐῢς πάϊς Ἀγχίσαο,
Αἰνείας, τὸν ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε δῖ' Ἀφροδίτη,
Ἴδης ἐν κνημοῖσι, θεὰ βροτῷ εὐνηθεῖσα·
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω Ἀντήνορος υἷε,
Ἀρχέλοχός τ', Ἀκάμας τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Οἳ δὲ Ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νείατον Ἴδης,
ἀφνειοί, πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο,
Τρῶες, τῶν αὖτ' ἦρχε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός,
Πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν.
Οἳ δ' ἄρ' Ἀδρήστειάν τ' εἶχον καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ,
καὶ Πιτύειαν ἔχον, καὶ Τηρείης ὄρος αἰπύ,
τῶν ἦρχ' Ἄδρηστός τε καὶ Ἄμφιος λινοθώρηξ,
υἷε δύω Μέροπος Περκωσίου, ὃς περὶ πάντων
ᾔδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὓς παῖδας ἔασκε
στείχειν ἐς πόλεμον φθισήνορα· τὼ δέ οἱ οὔ τι
πειθέσθην· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.

823 Vulg. Ἀρχίλοχος — ϜΕΙΔΟΤΕ 828 ἄρ' vulgo abest. 832 ϜΗΙΔΕΕ ΟΥΔΕ ϜΟΥΣ 833 ΤΩ ΔΕ ϜΟΙ

motu et agitatione corporis capitisque quassat galeam cum crista.

819—823. *Dardaniis* autem *Aeneas* cum *Archelocho* et *Acamante*, Antenoris filiis, praeest. Procedit hinc poeta ad loca *a septentrione* Ilii sita.

824—827. E *Zelea* vrbe copias duxit *Pandarus*, arte sagittandi clarus.

828—834. Copias *ex locis ad Propontidem sitis* duxere *Adrastus* et *Amphius*, Meropis filii. — λινοθώρηξ, adeoque leuiter armatus, nec hasta et clipeo instructus — περὶ πάντων, ὑπὲρ πάντας vsu Homerico — 832. ἔασκε, de conatu: non volebat permittere. — 834. Κῆρες θανάτοιο φέρον αὐτοὺς, vt sup.

Οἱ δ' ἄρα Περκώτην καὶ Πράκτιον ἀμφενέμοντο,
καὶ Σηστὸν καὶ Ἄβυδον ἔχον, καὶ δῖαν Ἀρίσβην,
τῶν αὖθ' Ὑρτακίδης ἦρχ' Ἄσιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ἄσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποι
αἴθωνες, μεγάλοι, ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος.
Ἱππόθοος δ' ἄγε φῦλα Πελασγῶν ἐγχεσιμώρων,
τῶν, οἳ Λάρισσαν ἐριβώλακα ναιετάασκον·
τῶν ἦρχ' Ἱππόθοός τε, Πύλαιός τ', ὄζος Ἄρηος,
υἷε δύω Λήθοιο Πελασγοῦ Τευταμίδαο.
Αὐτὰρ Θρήϊκας ἦγ' Ἀκάμας, καὶ Πείροος ἥρως,
ὅσσους Ἑλλήσποντος ἀγάρροος ἐντὸς ἐέργει.
Εὔφημος δ' ἀρχὸς Κικόνων ἦν αἰχμητάων,
υἱὸς Τροιζήνοιο Διοτρεφέος Κεάδαο.
Αὐτὰρ Πυραίχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξους,
τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρὺ ῥέοντος,
Ἀξιοῦ, οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται αἴη.
Παφλαγόνων δ' ἡγεῖτο Πυλαιμένεος λάσιον κῆρ,
ἐξ Ἐνετῶν, ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων,

845 ΕϜΕΡΓΕΙ 852 ΕΚ ϜΕΝΕΤΩΝ Bentl.

302. 303 more loquendi antiquo de morte fatali, in quam illi ruebant.

835—839. Ex *terris ad Hellespontum* sitis adduxerat copias *Asius.*

840—843. *Pelasgos Larissaeos* duxerunt *Hippothous et Pylaeus*, Lethi filii, Teutami nepotes.

844. 845. *Thraces ad Hellespontum* ducit *Acamas* et *Piros*, 846. 7. *Cicones Euphemus*, 448. 9. 450. *Paeones Pyraechmes* inde ab *Amydone* ad *Axium* fl. in Thracia. Hi Troianorum socii *ex Europa* fuerunt.

851—855. Redit *ad Asiam borealem*, et quidem ad oram Ponti Euxini; *Pa-*

οἵ ῥα Κύτωρον ἔχον, καὶ Σήσαμον ἀμφενέμοντο,
ἀμφί τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον,
Κρῶμνάν τ', Αἰγιαλόν τε καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους.
Αὐτὰρ Ἁλιζώνων Ὀδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη.
Μυσῶν δὲ Χρόμις ἦρχε, καὶ Ἔννομος οἰωνιστής·
ἀλλ' οὐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσσατο κῆρα μέλαιναν,
ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο
ἐν ποταμῷ, ὅθι περ Τρῶας κεράϊζε καὶ ἄλλους.
Φόρκυς αὖ Φρύγας ἦγε καὶ Ἀσκάνιος θεοειδής,
τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης· μέμασαν δ' ὑσμῖνι μάχεσθαι.
Μῄοσιν αὖ Μέσθλης τε καὶ Ἄντιφος ἡγησάσθην,
υἷε Ταλαιμένεος, τὼ Γυγαίη τέκε λίμνη,

859 Vulg. ἐρύσατο. 862 ΘΕΟϜΕΙΔΗΣ 865 Vulg. Πυλαιμένεος.

phlagonum Henetorum dux fuit *Pylaemenes*, 851. 2. *Pylaemenes*, vir fortis, duxit Paphlagones, eos maxime qui erant ex genere *Henetorum*: Παφλαγόνες ἐξ Ἐνετῶν, ſeu Παφλαγόνες Ἐνετοί. — 852. Ex illa terra quam *Heneti* incolunt, nobile genus mulorum ſilueſtrium venit.

856. 857. *Halizones* ex *Alyba* ſub ductu *Hodii* et *Epiſtrophi*. Populum fuiſſe accolam Ponti Euxini dubitari nequit. Probabile fit eſſe eosdem, qui ſub *Chalybum* nomine notiores fuerunt; vnde h. l. ἐξ Ἀλύβης. v. Obſſ. — Porro in iis terris fuere argenti metalla. ἀργύρου γενέθλη, γέννησις. v. Obſſ.

858—861. *Myſos* duxere *Chromis* et *Ennomus*. Redit poeta ab oriente orae littoralis Ponti Euxini verſus Troadem.

862. 863. *Phryges* duxere *Phorcys* et *Aſcanius*.

864. 5. 6. *Maeones* fuere ſub *Meſthle* et *Antipho*. — 865. τὼ Γυγαίη τέκε λίμνη, antiquo more loquendi, qui apud *lacum Gygaeum* nati et nutriti ſunt.

οἳ καὶ Μῄονας ἦγον ὑπὸ Τμώλῳ γεγαῶτας.
Νάστης αὖ Καρῶν ἡγήσατο βαρβαροφώνων,
οἳ Μίλητον ἔχον, Φθιρῶν τ' ὄρος ἀκριτόφυλλον,
Μαιάνδρου τε ῥοάς, Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα·
τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος καὶ Νάστης ἡγησάσθην,
Νάστης, Ἀμφίμαχός τε, Νομίονος ἀγλαὰ τέκνα,
ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμόνδ' ἴεν, ἠΰτε κούρη,
νήπιος, οὐδέ τι οἱ τόγ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο.
ἐν ποταμῷ, χρυσὸν δ' Ἀχιλεὺς ἐκόμισσε δαΐφρων.
Σαρπηδὼν δ' ἦρχε Λυκίων, καὶ Γλαῦκος ἀμύμων,
τηλόθεν ἐκ Λυκίης, Ξάνθου ἄπο δινήεντος.

868 Vulg. Φθειρῶν. 873 ΟΥΔΕ ΤΙ ϜΟΙ

867—875. *Cares* duxit *Nastes* cum *Amphimacho*.

872. χρυσὸν ἔχων, definitur per alterum ἠΰτε κούρη. vt non ad arma, sed ad vestitum et ornatum referatur.

876. 877. *Lycios* duxerunt *Sarpedon* et *Glaucus*.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Γ

ARGVMENTVM

Exercitus instructi congrediuntur, 1—14. Antequam tamen pugna committeretur, Paris prouocat fortissimos Achiuorum ad certamen singulare. Prodit Menelaus, cuius conspectu territus ille recedit — 37. mox tamen, obiurgatus ab Hectore, pugnam cum Menelao recipit —75. Pugnae conditiones pronuntiat Hector — 95. Menelaus pactionem sollennem victima caesa praesente Priamo sciscei vult — 115. Discedunt ad sacrum parandum, He-

ctor Troiam, Talthybius ad naues — 120. Nuntio de pugna inter Alexandrum et Menelaum accepto Helena ad portam Scaeam procedit, vnde profpectus in campum erat — 145. Sedent ibi fenes, inque his Priamus ex Helena refcifcit, inter eos, quos videt, qui fit Agamemnon, — 190. Vlyffes — 202 quem Antenor quoque a fe olim hofpitio exceptum agnofcit — 226. tum Aiax — 233. Dioscuros defiderat Helena — 244. Priamus excitatus a nuntio cum Antenore ad exercitum proficifcitur — 263. facro facto fancitur pactio de pugna — 313. Paris inferior pugna e manibus Menelai eripitur per Venerem et domum abducitur incolumis — 382. Venus hinc Helenam quamuis inuitam ad eum adducit eiusque iram in Paridem placat — 448. Menelaus victor vt pugnae conditioni fatisfaciant Troiani, poftulat — ad f.

Deorum interuentus in hoc libro nullus eft, praeterquam Iridis et Veneris. Iris Laodices forma affumta, Helenae nuntiat pugnam inter Menelaum et Paridem ineundam 121 — 139. Venus autem Paridem victum e pugna abducit incolumem domum — 373 — 383. inde Helenam ad eum adducit et marito iratam placat — 384 — 448.

Summa libri praeclare accommodata eft ad animum, qui iam totus imminebat pugnae ineundae, eiusque fortunae et exitui, fuauiter, et tanquam dramatica aliqua arte, deludendum; quandoquidem differtur pugna et eo res adducitur, vt fingulari certamine inter Alexandrum et Menelaum totum bellum conficiatur. Actum erat de tota Iliade. Eluditur tamen haec ipfa expectatio ambiguo certaminis euentu. Interferitur episodium non alienum ab argumento, Helena in medium progreffa et a Priamo de Achiuorum principibus interrogata. At in fine fubiicitur aliud episodium de ftudio Veneris in redintegranda inter Alexandrum et Helenam gratia: quod feu epicae dignitati feu confilio feu rerum ordini parum fatisfacere, vixque ab primo auctore profectum effe videtur; etfi ad tuendum, faltem ad excufandum poffunt multa argute magis quam vere afferri.

Αὐτὰρ ἐπεὶ κόσμηθεν ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕκαστοι,
Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ', ἐνοπῇ τ' ἴσαν, ὄρνιθες ὥς.
ἠΰτε περ κλαγγὴ γεράνων πέλει οὐρανόθι πρό,
αἵτ', ἐπεὶ οὖν χειμῶνα φύγον καὶ ἀθέσφατον ὄμβρον,
κλαγγῇ ταίγε πέτονται ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων,
ἀνδράσι Πυγμαίοισι φόνον καὶ κῆρα φέρουσαι·
ἠέριαι δ' ἄρα ταίγε κακὴν ἔριδα προφέρονται.
οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀχαιοί,
ἐν θυμῷ μεμαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοισιν.

1 ϜΗΓΕΜΟΝΕΣΣΙ ϜΕΚΑΣΤΟΙ

1—9. Procedit ad pugnam vterque exercitus, Troiani cum clamore, Achiui ſilentio. Nondum autem de clamore agitur, cum quo pugnam ordiuntur, ſed de ſtrepitu et clamore vario turbantium inter ſe, dum incedunt; at Achiui ordines et gradum ſeruare putandi ſunt. Similis locus eſt inf. Δ, 429—438. isque diſertior; et comparatio alio modo inſtructa erat ſup. B, 459 ſq.

In verborum iunctura eſt aliquid impediti: σὺν κλαγγῇ ἐνοπῇ τ' ἴσαν, ὡς ὄρνιθες, ἠΰτε περ κλαγγὴ γεράνων γίνεται, αἵτε, ἐπεὶ ἔφυγον ὄμβρον, κλαγγῇ ταίγε πέτονται. In poſtremis repetitum ſubiectum αἵτε — ταίγε, vt Latini *quae — incedunt illae*; at priora vulgari vſu erant ἴσαν, ὡς γέρανοι, ὅτε κλαγγὴ αὐτῶν γίνεται. pro ὡς γέρανοι σὺν κλαγγῇ εἰσι.

4. αἵτ' ἐπεὶ οὖν — relictis terris appropinquante iam hieme. — 6. ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων pro ῥοάς, ἐπ' Ὠκεανόν, auſtrales terras. — 7. *Ex aere* pugnam inferunt grues. προφέρεσθαι ἔριδα, h. e. μάχην, etiam Od. Θ, 210 vt εἰσφέρειν πόλεμον, ἐπιφέρειν. In Od. Z, 92 eſt ſimpliciter *contendere inter ſe.*

— 9. ἀλεξέμεν ἀ. vtpote in phalange, cum alter alterum ὑπερασπίζει. Sch. B. L. ſpectat adeo ad ordines quos ſeruant.

Εὖτ᾽ ὄρεος κορυφῇσι Νότος κατέχευεν ὀμίχλην,
ποιμέσιν οὔτι φίλην, κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω,
τόσσον τίς τ᾽ ἐπιλεύσσει, ὅσον τ᾽ ἐπὶ λᾶαν ἵησιν·
ὣς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ κονίσαλος ὤρνυτ᾽ ἀελλὴς
ἐρχομένων· μάλα δ᾽ ὦκα διέπρησσον πεδίοιο.
Οἱ δ᾽ ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ᾽ ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τρωσὶν μὲν προμάχιζεν Ἀλέξανδρος θεοειδής,

16 ΘΕΟϜΕΙΔΗΣ

10. Ex inceſſu copiarum puluis excitatur ſimilis nebulae. In hac continetur comparatio: *qualis eſſe ſolet nebula quae monti offunditur per ventum.* Pro hoc ex more in comparatione obuio: quemadmodum Notus offundit nebulam montis vertici, ita vt proſpectus non pateat niſi intra ſaxi iactum, κατέχευε pro καταχέει. ἀμείνω pro ὠφελιμωτέραν. nam noctu incluſi ſeruantur greges, interdiu paſcuntur diſperſi per ſaltus. — 11. Spectant adeo φίλην et ἀμείνω ad vtilitatem.

— 12. τόσσον τίς τ᾽. habent haec ſuauitatem ex ſimplicitate. comparat Schol. B. illud: ὅσον τε γέγωνε βοήσας Od. E, 400.

— 14. διέπρησσον (πορείαν, κέλευθον διὰ τοῦ) πεδίοιο. vt ſup. B, 785.

16. Memorabilis Paridis armatura, quod, cum duabus haſtis miſſilibus et enſe inſtructus eſſet, etiam arcum habuit, et pardi pelle fuit indutus; quodque ſic inter promachos verſatus eſt, qui grauiter armati eſſe ſolent. Itaque mox cum Menelao congreſſurus Paris aliis armis induitur 328 ſqq.

Tum primo loco occurrit ſpecies haec προμάχων, quandoquidem nulli ordines erant pugnantium ſed turmae, viris et ordinibus inter ſe permixtis, easque antecedebant, modo currus, modo pedites, praeſtantiores et virtute et genere, et in hoſtem procurrebant. Tandem e more vitae priſcae factum, quod ante pugnam ineun-

παρδαλέην ὤμοισιν ἔχων καὶ καμπύλα τόξα,
καὶ ξίφος· αὐτὰρ ὁ δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ
πάλλων, Ἀργείων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους,
ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀρηΐφιλος Μενέλαος
ἐρχόμενον προπάροιθεν ὁμίλου, μακρὰ βιβῶντα,
ὥστε λέων ἐχάρη μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας,
εὑρὼν ἢ ἔλαφον κεραὸν, ἢ ἄγριον αἶγα,
πεινάων· μάλα γάρ τε κατεσθίει, εἴπερ ἂν αὐτὸν
σεύωνται ταχέες τε κύνες, θαλεροί τ' αἰζηοί·
ὣς ἐχάρη Μενέλαος, Ἀλέξανδρον θεοειδέα

27 ΘΕΟϜΕΙΔΕΑ

dam prouocat vnus ceteris audacior vnum ex hostili acie. Omnia haec non illustranda sunt, sed in animum reuocanda, vt carminis ex vitae priscae vsu et more suauitatem rite percipias.

Cum his animaduertendum et illud, quod in hac narratione multum est dramaticae artis: cum euentus rerum diuersus sit ab eo quem expectabas. Post tot narrata de accinctu et instructione aciei, expectabas horrendam pugnam: et ecce fallitur expectatio mirum in modum, fugit Paris, et certamen eius cum Menelao indicitur.

21—29. Conspecto Paride exultabundus Menelaus eum adoritur.

23. *μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας.* h. *ζώῳ. incidens in feram*, ἐπικύρσας. Super voc. *σῶμα* v. Obss. Hilaritatem et exultationem etiam numeris horum versuum inesse iam Eustathius sensit. Similis locus est Hesiodi Sc. Herc. 425 sqq. et inf. Σ, 161 sq.

—25. *εἴπερ ἂν* quod vulgo *καίπερ.* Vix enim dicere licet *γὰρ* esse pro *οὖν.* *itaque ille auide vorat, dum illum vrgent canes.*

ὀφθαλμοῖσιν ἰδών· φάτο γὰρ τίσεσθαι ἀλείτην·
αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
ἐν προμάχοισι φανέντα, κατεπλήγη φίλον ἦτορ·
ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων.
ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη
οὔρεος ἐν βήσσῃς, ὑπό τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα,
ἂψ τ' ἀνεχώρησεν, ὦχρός τέ μιν εἷλε παρειάς
ὣς αὖτις καθ' ὅμιλον ἔδυ Τρώων ἀγερώχων,
δείσας Ἀτρέος υἱόν, Ἀλέξανδρος θεοειδής.
Τὸν δ' Ἕκτωρ νείκεσσεν ἰδὼν αἰσχροῖς ἐπέεσσι·
Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανές, ἠπεροπευτά,

28 ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ FΙΔΩΝ. Vulgg. τίσασθαι. 30 et 37 ΘΕΟFΕΙΔΗΣ 32 ΕΣ FΕΘΝΟΣ 33 ΔΡΑΚΟΝΤΑ FΙΔΩΝ 38 ΝΕΙΚΕΣΣΕ FΙΔΩΝ — FΕΠΕΕΣΣΙ 39 ΔΥΣΠΑΡΙ FΕΙΔΟΣ

30—37. Paris conſpecta Menelai conterritus intra turbam ſe recipit. Disputari poteſt, an Paridis mores recte conſtituti ſint. Senſu et conſcientia iniuriae in Menelaum contactum eum repente ſe ſubduxiſſe aiunt. Atqui tenendum, Menelaum eſſe grauiter armatum, Paridem non niſi iaculis et arcu inſtructum eſſe; non itaque impetum eius poterat ſuſtinere. Omnino iſtius aevi heroibus hoc ſollenne, conſpecto fortiore recedere, nec ſibi hoc pudori habere. Eſt autem Paris non imbellis homo, ſed ſatis fortis, non tamen imperterriti et firmi animi, paulloque iactantior. Ceterum expreſſit locum Virgilius Aen. II, 379 ſq.

38—57. Hector grauiter obiurgat Paridis ignauam et meticuloſam indolem.

38. αἰσχρὰ ἔπη Homero ſunt λόγοι ὀνειδιστικοί, vt contra καλὰ ἔπη, ἐγκωμιαστικοί. Euſtath.

39. Δύσπαρι. exitioſe Paris! v. Obſſ. — εἶδος ἄριστε ſcilicet, οὐ δὲ τὴν ἀρετήν.

αἴθ᾽ ὄφελες ἄγονός τ᾽ ἔμεναι, ἄγαμός τ᾽ ἀπολέσθαι.
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον ἦεν,
ἢ οὕτω λώβην τ᾽ ἔμεναι καὶ ὑπόψιον ἄλλων.
ἦ που καγχαλόωσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
φάντες ἀριστῆα πρόμον ἔμμεναι, οὕνεκα καλὸν
εἶδος ἔπ᾽· ἀλλ᾽ οὐκ ἔστι βίη φρεσὶν, οὐδέ τις ἀλκή.
ἦ τοιόσδε ἐὼν ἐν ποντοπόροισι νέεσσι
πόντον ἐπιπλώσας, ἑτάρους ἐρίηρας ἀγείρας,
μιχθεὶς ἀλλοδαποῖσι, γυναῖκ᾽ εὐειδέ᾽ ἀνῆγες
ἐξ Ἀπίης γαίης, νυὸν ἀνδρῶν αἰχμητάων;
πατρί τε σῷ μέγα πῆμα, πόληΐ τε, παντί τε δήμῳ,
δυσμενέσι μὲν χάρμα, κατηφείην δὲ σοὶ αὐτῷ;
οὐκ ἂν δὴ μείνειας Ἀρηΐφιλον Μενέλαον;

42 Vulg. ἐπόψιον. 45 ϜΕΙΔΟΣ 46 forte ἦ τοιοῦτος ἐὼν — 48 ΕΤϜΕΙΔΕ 51 κατηφείην. praestabit κατηφείη

Sic inf. E, 787 Achiui κάκ᾽ ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί. γυναιμανὲς, ὁ ἐπὶ γυναιξὶ μαινόμενος. v. Obss.

—40. ἄγονος vel ὁ μὴ γεννῶν, ἄτεκνος, vel ὁ μὴ γεννηθεὶς, non natus, vt ἀπόγονος, ἔκγονος, δίγονος et al. alterum hoc praefertur. Vtinam (proprie, quam debebas!) nec natus esses, nec vxorem duxisses!

—41. καί κε τὸ βουλοίμην (sc. μᾶλλον) ἢ — 42. λώβην, vt *opprobrium*, pro homine probroso. — ὑπόψιον (κατὰ τῶν) ἄλλων· non tam *suspectum*, quam *inuisum*, ἐπονείδιστον ἄλλοις, vel ἐν ἄλλοις.

46. Turbatam hominis irati orationem obserua in sqq. *Tu, cum talis esses, ausus es.* — 48. μιχθεὶς ἀλλοδαποῖσι, παραγενόμενος πρὸς ἀλλοεθνεῖς. — 49. ἐξ Ἀπίης γαίης, e Peloponneso; sed v. Obss. ad A, 270. — 50. πῆμα, non tam per se, sed propter flagitium raptus, quo Helena Troiam adducta erat.

52. οὐκ ἂν δὴ μείνειας

γνοίης χ', οἵου φωτὸς ἔχεις θαλερὴν παράκοιτιν.
οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις, τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης,
ἥ τε κόμη, τό τε εἶδος, ὅτ' ἐν κονίῃσι μιγείης.
ἀλλὰ μάλα Τρῶες δειδήμονες· ἦ τέ κεν ἤδη
λάϊνον ἕσσο χιτῶνα, κακῶν ἕνεχ', ὅσσα ἔοργας.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
Ἕκτορ, ἐπεί με κατ' αἶσαν ἐνείκεσας, οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν·

55 ΤΟ ΤΕ ϜΕΙΔΟΣ 57 ϜΕΣΣΟ — ϜΟΣΣΑ ϜΕϜΟΡΓΑΣ cf. inf. 351. 58 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ — ΘΕΟϜΕΙΔΗΣ

ὑπομείνειας. annon debueras ſuſtinere Menelaum congredientem tecum! — 54. experturus fuiſſes, victus ac proſtratus, qualis ille vir ſit, cuius vxorem tu corrupiſti; nil tibi in pugna cum eo haec mollities, qua inſignis es, profutura fuiſſet. *citharam* pro arte cithara canendi dictam puta. δῶρα Ἀφροδίτης iam veteres acceperunt ſimpliciter de iis, quae mox memorantur ἥ τε κόμη τό τε εἶδος, forma et pulcritudo quam Venus impertit. Aliis locis alio ſenſu *Veneris munera* dicta eſſe, nemo dubitet: cf. ad Virgil. Aen. IV, 33.

56. 57. Similis orationis color A, 231. 232. λάϊνον ἕσσο χιτῶνα antiqua loquendi forma de eo qui lapidibus obruitur. v. Obſſ.

58—75. Paris Hectoris iram placat, et ſe pugnae ſingulari cum Menelao offert. Mirum tamen, eum non id monere, quod primo loco dicendum erat, ſe inermem aut leuiter armatum cum armato congredi non potuiſſe.

59. ἐπεί με κατ' αἶσαν ἐνείκεσας. Deſideratur apodoſis, et varie ſubiicitur. v. Obſſ. Equidem ſubſtituam: feram, nihil reponam, quandoquidem iure me obiurgas. Attamen, pergit v. 60, tu ad tuum modulum non metiri debebas alios, cum tu rigidum et imperterritum animum habeas, qui nullo periculo percellitur.

Paridis autem perſona conſtituenda eſt ex his aliter, quam a ſerioribus factum: non eſt homo imbel-

αἰεί τοι κραδίη, πέλεκυς ὥς, ἐστιν ἀτειρὴς,
ὅς τ' εἶσι διὰ δουρὸς ὑπ' ἀνέρος, ὅς ῥά τε τέχνῃ
νήϊον ἐκτάμνῃσιν, ὀφέλλει δ' ἀνδρὸς ἐρωήν·
ὣς τοι ἐνὶ στήθεσσιν ἀτάρβητος νόος ἐστί.
μή μοι δῶρ' ἐρατὰ πρόφερε χρυσέης Ἀφροδίτης!
οὔτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα,
ὅσσα κεν αὐτοὶ δῶσιν, ἑκὼν δ' οὐκ ἄν τις ἕλοιτο.

60 ΠΕΛΕΚΥΣ FΩΣ Bentl. 66 ΔΩΣΙ FΕΚΩΝ

lis; cui tamen robur et vires deſint; idem animi placidi et aequi; nec tam mollis, quam elegans. Cum vires corporis pugnae fortunam tum conſtituerent, conſpecto Menelao grauiter armato ipſe leuiter armatus refugit territus, nunc ab Hectore obiurgatus, recipit animum, et ad pugnam ſe accingit.

60. *αἰεί τοι κραδίη, πέλεκυς ὥς, ἐστιν ἀτειρής.* Comparatio notabilis, quam ad animi duritiem referre neceſſe eſt, quatenus in illa fortitudo et imperterrita mens continetur. Itaque poetae ſynonyma ſunt *ἀτειρὴς* et *ἀτάρβητος, κραδίη ἀτειρὴς* et *ἀτάρβητος νόος.*

61. *ὅς τ' εἶσι διὰ δουρὸς ὑπ' ἀνέρος* — *εἶσι* pro grauiore vocabulo *διεῖσι, penetrat,* vi hominis, et 62 *ὀφέλλει δ' ἀνδρὸς ἐρωήν,* ſc. *ὁ πέλεκυς,* vt contra ferrum obtuſum *ἀμβλύνει,* retardat impetum ſecantis; at *ὅς, ῥά τε* ad *ἄνδρα* eſt referendum, non ad *πέλεκυς,* vt Schol. A. contendit.

64. *δῶρα Ἀφροδίτης* quae ſint v. ad vſ. 54. *πρόφερε* pro *ὀνείδιζε.* hoc vno loco. reddunt ſic Schol. Heſych. Suid. — 66. *ἑκὼν δ' οὐκ ἄν τις ἕλοιτο* illa ſc. *θεοῦ μὴ διδόντος.* Eſt adeo *ἑκὼν* non tam lubens, volens ſed, ſuo Marte, ſua opera *οἰκείᾳ σπουδῇ,* aut vt Clarke, ſuo arbitrio: ſi non acceperit ea a natura; quae autem naturae bona ſunt perpetuo veterum vſu ſunt *θεόσδοτα. θεῖα.* vt centies in Pindaro.

νῦν δ' αὖτ', εἴ μ' ἐθέλεις πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
ἄλλους μὲν κάθισον Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιούς,
αὐτὰρ ἔμ' ἐν μέσσῳ καὶ Ἀρηΐφιλον Μενέλαον
συμβάλετ' ἀμφ' Ἑλένῃ καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι·
ὁππότερος δέ κε νικήσῃ, κρείσσων τε γένηται,
κτήμαθ' ἑλὼν εὖ πάντα, γυναῖκά τε, οἴκαδ' ἀγέσθω·
οἱ δ' ἄλλοι, φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ ταμόντες,
ναίοιτε Τροίην ἐριβώλακα· τοὶ δὲ νεέσθων
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον καὶ Ἀχαιΐδα καλλιγύναικα.
Ὣς ἔφαθ'· Ἕκτωρ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα, μῦθον ἀκούσας,
καί ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας,
μέσσου δουρὸς ἑλών· τοὶ δ' ἱδρύνθησαν ἅπαντες.

72 ΤΕ ϜΟΙΚΑΔ 77 ΑΝΕϜΕΡΓΕ

70. καὶ κτήμασι πᾶσι. Multas diuitias cum Helena abduxisse fertur Paris; de quibus adeo et ipsis reddendis inter Achiuos et Troianos actum fuit. v. Il. N, 626. X, 114 sq. cf. Obss. συμβάλετε, comparate nos. v. Obss.

— 72. ἑλὼν εὖ πάντα. omnia omnino. *Ern.*

— 73. φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ ταμόντες. Notatum iam ad B, 124. ὅρκια sc. ἱερεῖα intelligi, et hinc natum esse Ionibus genus loquendi, vt sit simpliciter συνθέσθαι. οἱ δ' ἄλλοι (ὑμεῖς μὲν) ναίοιτε, τοὶ δὲ νεέσθων redeunto domum; pro hoc dixit 75. Ἄργος et Ἀχαιΐδα, siue vt sint opposita, illud Peloponnesi, haec Thessaliae; seu potius per appositionem, vt vtrumque sit Argos, seu Argolis, quam Achaei inhabitabant; idque latius de Graecia omnino. v. ad B, 684.

76 — 120. Hectore auctore, conuenit inter Achiuos et Troianos de pugna inter Menelaum et Paridem constituenda.

78. μέσσου δουρὸς ἑλὼν, ἁψάμενος. Aiunt hoc Hectorem facere, vt videant hostes non emittere se velle

τῷ δ' ἐπετοξάζοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
ἰοῖσί τε τιτυσκόμενοι λάεσσί τ' ἔβαλλον.
αὐτὰρ ὁ μακρὸν ἄϋσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Ἴσχεσθ', Ἀργεῖοι, μὴ βάλλετε, κοῦροι Ἀχαιῶν·
στεῦται γάρ τι ἔπος ἐρέειν κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔσχοντο μάχης, ἄνεῴ τ' ἐγένοντο
ἐσσυμένως· Ἕκτωρ δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπε·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρεν.
ἄλλους μὲν κέλεται Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς
τεύχεα κάλ' ἀποθέσθαι ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
αὐτὸν δ' ἐν μέσσῳ καὶ Ἀρηΐφιλον Μενέλαον
οἴους ἀμφ' Ἑλένῃ καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι·
ὁππότερος δέ κε νικήσῃ, κρείσσων τε γένηται,

81 ΑΥΣΕ FΑΝΑΞ   83 ΤΙ FΕΠΟΣ   85 ΕFΕΙΠΕ

hastam, sed impetum pugnae cohibere. Puto hasta media sui parte arrepta ab eo Troianos repelli vt in suos ordines se recipiant et acie aequali consistant.

79. 80. Verba de conatu accipi possunt. Etsi necesse non est; nam non omnia tela missa feriunt quem petunt.

83. στεῦται, recte Schol. br. διαβεβαιοῦται γὰρ, ὑπισχνεῖται. v. ad B, 597.

84. ἄνεῳ quod 95 ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ, τοῦ θορύβου ἐπαύσαντο. Tum Hector μετ' h. ἐν ἀμφ. ἔειπε, secundum ea in quae cum Paride conuenerat, pugnam offert.

92. ὁππότερος δέ κε νικήσῃ. Est Scholion ad v. 355. in quo multa argutantur veteres super iniquitate certaminis, quatenus alter victus nihil de suis amittit, sed reddit tantum aliena; alter de suis periclitatur, nec quicquam praeter sua recipit. Atqui haec esse solet conditio plerorumque bellorum, pugnarum et certaminum, nec aliter fert

κτήμαθ' ἑλὼν εὖ πάντα, γυναῖκά τε, οἴκαδ' ἀγέσθω·
οἱ δ' ἄλλοι Φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ τάμωμεν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Κέκλυτε νῦν καὶ ἐμεῖο· μάλιστα γὰρ ἄλγος ἱκάνει
θυμὸν ἐμόν. Φρονέω δὲ διακρινθήμεναι ἤδη
Ἀργείους καὶ Τρῶας, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε
εἵνεκ' ἐμῆς ἔριδος, καὶ Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἀρχῆς.
ἡμέων δ' ὁπποτέρῳ θάνατος καὶ μοῖρα τέτυκται,
τεθναίη· ἄλλοι δὲ διακρινθεῖτε τάχιστα.
οἴσετε δ' ἄρν', ἕτερον λευκόν, ἑτέρην δὲ μέλαιναν,
Γῇ τε καὶ Ἠελίῳ· Διῒ δ' ἡμεῖς οἴσομεν ἄλλον.
ἄξετε δὲ Πριάμοιο βίην, ὄφρ' ὅρκια τάμνῃ

93 ΤΕ ϜΟΙΚΑΔ 96 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ 103 Esse debuit ϜΟΙΣΕΤΕ ϜΑΡΝ

rerum hominumque natura. Infra tamen in ipso foedere 286. Agamemnon adiicit ποινὴν a Troianis soluendam, vbi vide, et ad 302. et 457.

97. τὸ ἄλγος pro re, iniuria et iniuriae sensu. At Φρονέω, non satis definite, sitne pro οἴω, ἐλπίζω, an apud me constitutum habeo.

100. εἵνεκ' ἐμῆς ἔριδος καὶ Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἀρχῆς sc. τῆς ἔριδος, quod initium controuersiae factum a Paride. cf. Obss.

101. — Parum caute Menelaus, si pugnae euentum species (v. Not. 302), addit aliquid; nam Hector tantum dixerat: ὁππότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται, 92. At nunc *mors alterutrius* diserte memoratur. Atqui Paris vincitur, non necatur. Conf. Schol. B. ad 281. Inf. ad 457.

— 103. Notabile, quod Troiani Terrae et Soli duas victimas, agnum et agnam, caedere iubentur, Achiui tantum vnam Ioui, et quidem agnum marem. Facile intelligitur Soli candi-

αὐτὸς, ἐπεὶ οἱ παῖδες ὑπερφίαλοι καὶ ἄπιστοι,
μή τις ὑπερβασίῃ Διὸς ὅρκια δηλήσηται.
αἰεὶ δ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται·
οἷς δ' ὁ γέρων μετέῃσιν, ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω
λεύσσει, ὅπως ὄχ' ἄριστα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐχάρησαν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε,
ἐλπόμενοι παύσεσθαι ὀϊζυροῦ πολέμοιο.
καὶ ῥ' ἵππους μὲν ἔρυξαν ἐπὶ στίχας, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοὶ,
τεύχεά τ' ἐξεδύοντο, τὰ μὲν κατέθεντ' ἐπὶ γαίῃ
πλησίον ἀλλήλων, ὀλίγη δ' ἦν ἀμφὶς ἄρουρα.
Ἕκτωρ δὲ προτὶ ἄστυ δύω κήρυκας ἔπεμπε
καρπαλίμως, ἄρνας τε φέρειν, Πρίαμόν τε καλέσσαι·

106 ΕΠΕΙ ϜΟΙ 112 ϜΕΛΠΟΜΕΝΟΙ 116 ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΥ 117 ϜΑΡΝΑΣ

dum agnum, Terrae nigram agnam mactatam fuiſſe. Formam talis ſyzygiae illuſtrat Euſtath.

107. μή τις. ſupplenda ſunt: vt adeo verendum ſit, ne. vel, quo caueatur, ne. — Super ὅρκια δηλεῖσθαι v. ad 299.

— 108. φρένες ἠερέθονται. leues. ἀβέβαιοι καὶ ἄστατοι. κουφότεραι. ἀείρω. ἀερέθω. ἠερέθω. vnde μετήορος hoc ſenſu. cf. Etymol. h. v. — 109. Prudentia priſco more declarata: vt Od. Ω. 451 ὁ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω. Mox ὅπως — γένηται ſc. τὰ πράγματα, (latet in οἷς) peragatur negotium optimo modo inter ambo ſc. transigentes. Sic puto vere. Durius alterum vt τὰ ἀμφότερα ſint τὰ πρόσω καὶ τὰ ὀπίσω· atqui haec tantum declarabunt ſubiectum, prudentiam ſenis.

111 — 115. Accipitur conditio pugnae. — 114. τεύχεα ἐξεδύοντο. ſunt ſcuta, quae deponunt forte et haſtae. nihil amplius. — 115. ὀλίγη δ' ἦν ἀμφὶς ἄρουρα non ad arma humi poſita ſpectat, ſed ad interuallum inter vtramque aciem, τὸ με-

αὐτὰρ ὁ Ταλθύβιον προΐει κρείων Ἀγαμέμνων,
νῆας ἔπι γλαφυρὰς ἰέναι, ἠδ' ἄρν' ἐκέλευεν
οἰσέμεναι· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησ' Ἀγαμέμνονι δίῳ.
Ἶρις δ' αὖθ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ ἄγγελος ἦλθεν,
εἰδομένη γαλόῳ, Ἀντηνορίδαο δάμαρτι,
τὴν Ἀντηνορίδης εἶχε κρείων Ἑλικάων,
Λαοδίκην, Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην.

119 Debuit esse ΙΔΕ ϜΑΡΝΕ ΚΕΛΕΥΕ 121 ϜΙϜΡΙΣ 122 ϜΕΙΔΟΜΕΝΗ 124 ϜΕΙΔΟΣ

τεῖχμιον, adeoque ipsi Troiani et Achiui stabant πλησίον ἀλλήλων sibi ex aduerso in acie.

121 — 244. Interponitur episodium de Helena ad muros et portam progressa vt pugnam inter Paridem et Menelaum prospiceret; expeditur res a poeta per Iridem, non ab aliqua dea missam sed sponte nuntiantem, et simpliciter Famae personam sustinentem: vt adeo otiose in carmen illa inferatur; quod alibi non fit; saltem ex ipsa re necessitas suboritur, vt E, 353. Ψ, 198. Assumserat illa faciem, Laodices, e Priamo natae, Helicaoni, Antenoris filio, nuptae. De ea v. ad Z, 251.

Quod si de episodii virtute quaeras, nihil ad rerum summam ab hoc Helenae progressu profectum videas. At affert narratio varietatem et iucunditatem, opportunitate noscendi cum ipsam Helenam, tum Menelaum, Vlyssem, Aiacem, Idomeneum. Nec vero existimare velim narratum hoc accepisse poetam a maioribus: sed poetae ingenio probabile hoc videri debuit inter prospicientes de muro etiam Helenam fuisse; didito enim per vrbem nuntio, congressos exercitus repente deposuisse arma, et aduenientibus praeconibus, qui caussam rei exponerent, Helenam quoque nouam rem audiisse et in murum procurrisse. Ipsius autem mulierculae intererat nosse, agi iam de eo, vtri marito ipsa cessura sit. Ceterum vides

τὴν δ' εὗρ' ἐν μεγάρῳ· ἡ δὲ μέγαν ἱστὸν ὕφαινε,
δίπλακα πορφυρέην· πολέας δ' ἐνέπασσεν ἀέθλους
Τρώων θ' ἱπποδάμων, καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
οὓς ἕθεν εἵνεκ' ἔπασχον ὑπ' Ἄρηος παλαμάων.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·

126 Olim δίπλακα μαρμαρέην 128 FEΘEN 129 ΩKEA FIPIΣ

mores iſtius aetatis: nihil de ſenſu animi feminae, adſpectantis pugnam inter duo maritos, memoratur; nihil de amore, miſeratione, pudore; omnino eius de qua pugnatur, nulla ratio habetur. Facit tamen hoc ipſum ad dignitatem et auſteritatem antiquam epicam.

125. ἱστὸν, textum. telam. per appoſitionem, δίπλακα ſc. χλαῖναν. Quae δίπλαξ fuerit, cum ipſa vox non vnum modo veſtimenti genus declarare poſſit, dubitatum iam inter veteres, cum modo de veſte dupliciter complicata, et corpori circumiecta, modo de veſte interioribus villis, modo de veſte duplici filo (διμίτῳ) accipiant; nec recentiores, in his Salmaſ. in Tertull. de Pallio p. 396 rem expediunt. Probabilior eſt prima ratio, fuiſſe textum amplius et latius, quo duplicato inuolui corpus poſſet defluente in pedes. v. Obſſ. ad h. l.

πολέας ἐνέπασσεν ἀέθλους. πάσσειν per ποικίλλειν, figuris variare, bene redditur. v. Obſſ. Notabilia autem occurrunt in Homericis pluribus locis artis textoriae incrementa priſca hac aetate, quod tot tantarumque rerum ſpecies intexere narrantur mulieres. Luxuriae ingenii confinxere hinc ſeriores ſtupenda magis quam miranda, vt Iaſonis laenam operoſe textam, et ſignis variis ornatam, δίπλακα πορφυρέην, Apollon. I, 721 ſq. — 128. Monendum eſt ſemel de obſeruando priſco ſermone, ſaepe obuio, quod manuum opera vbique interponitur: ὑπ' Ἄρηος παλαμάων pro ὑπ' Ἄρεως, in bello. Sic ſup. de Apolline A, 97 χεῖρας ἀφέξει. et ſexcenties ſimilia.

Δεῦρ' ἴθι, νύμφα φίλη, ἵνα θέσκελα ἔργα ἴδηαι
Τρώων θ' ἱπποδάμων, καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
οἳ πρὶν ἐπ' ἀλλήλοισι φέρον πολύδακρυν Ἄρηα
ἐν πεδίῳ, ὀλοοῖο λιλαιόμενοι πολέμοιο·
οἱ δὴ νῦν ἕαται σιγῇ, πόλεμος δὲ πέπαυται,
ἀσπίσι κεκλιμένοι, παρὰ δ' ἔγχεα μακρὰ πέπηγεν·
αὐτὰρ Ἀλέξανδρος καὶ Ἀρηΐφιλος Μενέλαος
μακρῇς ἐγχείῃσι μαχήσονται περὶ σεῖο·
τῷ δέ κε νικήσαντι φίλη κεκλήσῃ ἄκοιτις.
Ὣς εἰποῦσα, θεὰ γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ
ἀνδρός τε προτέροιο καὶ ἄστεος ἠδὲ τοκήων.
αὐτίκα δ' ἀργεννῇσι καλυψαμένη ὀθόνῃσιν,
ὡρμᾶτ' ἐκ θαλάμοιο τέρεν κατὰ δάκρυ χέουσα,
οὐκ οἴη, ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο,

130. ΘΕΣΚΕΛΑ FΕΡΓΑ FΙΔΗΑΙ 133 ΟΛΟFΟΙΟ 138 f. τῷ δέ γε 139 FΕΙΠΟΥΣΑ 140 Fuit ΠΡΟΤΕΡΟΥ ΚΑΙ FΑΣΤΕΟΣ

130. Δεῦρ' ἴθι, Νύμφα φίλη. Apparet voc. Νύμφης honoris vocabulum fuisse, vt δέσποινα, saltem omnino pro γυνή. θέσκελα ἔργα, πρᾶγμα θεῖον. θαυμάσιον, res miro euentu.

— 135. ἀσπίσι κεκλιμένοι, pro ἐπὶ, ἐν ἀσπίσι. Sic nude solet votem ponere. vt Λ, 371 στήλῃ κεκλιμένος, Φ, 549 φηγῷ, et sic alibi. Virgilianum est: *Stant longis annixi hastis*. Actiue σάκε' ὤμοισι κλίναντες alio tamen modo dicti sunt, in ipsa pugna Λ, 592. Ν, 488.

139. Nuntio audito, patriae, parentum maritique prioris desiderio mota Helena procedit ad muros. Adspectu percussi pulcritudinem feminae stupent ipsi senes. Locus nobilissimus.

143. Duae famulae adstant matronae ex more illius aetatis. Sic Penelope procedit Od. Α, 335 et al.

Αἴθρη, Πιτθῆος θυγάτηρ, Κλυμένη τε βοῶπις.
αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανον, ὅθι Σκαιαὶ πύλαι ἦσαν.
οἱ δ' ἀμφὶ Πρίαμον καὶ Πάνθοον ἠδὲ Θυμοίτην,
Λάμπον τε, Κλυτίον θ', Ἱκετάονά τ', ὄζον Ἄρηος,
Οὐκαλέγων τε καὶ Ἀντήνωρ, πεπνυμένω ἄμφω,
εἵατο δημογέροντες ἐπὶ Σκαιῇσι πύλῃσι,
γήραϊ δὴ πολέμοιο πεπαυμένοι· ἀλλ' ἀγορηταὶ
ἐσθλοὶ, τεττίγεσσιν ἐοικότες, οἵτε καθ' ὕλην
δενδρέῳ ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσι·
τοῖοι ἄρα Τρώων ἡγήτορες ἧντ' ἐπὶ πύργῳ.
οἱ δ' ὡς οὖν εἴδον Ἑλένην ἐπὶ πύργον ἰοῦσαν,

151 ΤΕΤΤΙΓΕΣΣΙ ϜΕϜΟΙΚΟΤΕΣ et ͰΥΛϜΗΝ 154 ϜΕΙΔΟΝ

—144. Aethra, Pitthei filia, Thesei mater: quam Dioscuri, cum Helenam Aphidnae seruatam a Theseo liberarent, seruam abduxerunt; vnde illa cum Helena Troiam profecta esse tradita est. v. Obss. — 146. De his senibus primoribus inter Troianos v. Obss. — 150. *ἀγορηταὶ* ista aetate ad prudentiam in consiliis potius spectat, quam ad eloquentiae notionem seriorum aetatum.

151. 2. nobiles versus cum propter singularem eloquentiae notationem tum propter *cicadas*, *τέττιγας*, quarum cantus apud multos scriptores a suauitate celebratur. Cicadas mares arboribus insidentes recte memorat; (*κυανόπτερος ἠχέτα τέττιξ ὄζῳ ἐφεζόμενος* est ap. Hesiod. Sc. H. 393.) nam has solas canoras esse constat. Constat quoque hoc cicadarum genus non alarum, sed membranarum in pectore attritu sonos edere. (*λιγυρὴν καταχεύετ' ἀοιδὴν πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων* Hesiod. Ἔργ. 582.) Qua de re videndi scriptores rerum naturalium: quibus etiam obseruatum, iam Aristotelem vera de cicadarum cantu tradidisse H. An. V, 30. IV, 7 et 9. cf. Koeppen ad h. l.

ἦκα πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ᾽ ἀγόρευον·
Οὐ νέμεσις, Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
τοιῇδ᾽ ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν·
αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν.
ἀλλὰ καὶ ὧς, τοίη περ ἐοῦσ᾽, ἐν νηυσὶ νεέσθω,
μηδ᾽ ἡμῖν τεκέεσσί τ᾽ ὀπίσσω πῆμα λίποιτο.
Ὣς ἄρ᾽ ἔφαν· Πρίαμος δ᾽ Ἑλένην ἐκαλέσσατο φω-
δεῦρο πάροιθ᾽ ἐλθοῦσα, φίλον τέκος, ἵζευ ἐμεῖο, [νῇ·
ὄφρα ἴδῃ πρότερόν τε πόσιν, πηούς τε, φίλους τε·
οὔτι μοι αἰτίη ἐσσί, θεοί νύ μοι αἴτιοί εἰσιν,
οἵ μοι ἐφώρμησαν πόλεμον πολύδακρυν Ἀχαιῶν·
ὥς μοι καὶ τόνδ᾽ ἄνδρα πελώριον ἐξονομήνῃς,

155 FΗΚΑ et FΕΠΕΑ 158 ΕΙΣ [illegible]ΠΑ FΕFΟΙΚΕ 163 ΟΦΡΑ FΙΔΗΙ Erat ὄφρα ἴδῃς

156. Obſeruatio eſt ob. via, pulcritudinem Helenae optime eſſe deſcriptam *per vim ad animos ſpectantium*, et multo magis ſenum in hoc rerum momento. cf. Euſt. Noſtratibus Leſſingii obſeruatio nota eſt. Praeiuerat Quinctil. VIII, 4, 21. 22. — 160. λίποιτο. *neque illa maneat apud nos*, illa, quae eſt πῆμα, *pernicies nobis et liberis noſtris*.

161—170. Priamus attractam ad ſe Helenam de Agamemnone interrogat.

163. ὄφρα ἴδῃ τὸν ἄνδρα, τοὺς συγγενεῖς, τοὺς οἰκείους vt Sch. B. ad Jl. E, 695.

164. 5. Quod non Helenae culpa accidiſſe dicere vult, nunc per deorum decreta excuſat: ex iudicio hominum rudiorum, de quo multa disputata ſunt. cf. Od. A, 32 ſq.

— 166. Nondum ante hunc diem tam prope ad vrbem acceſſiſſe Achiuos neceſſe eſt, et proſpectum eſſe debuiſſe e muro liberum, vt Priamus ſingulorum ora diſcerneret. cf. V. L. Ceterum ex h. l. duxit recenſum ſuum ducum ſeptem

ὅστις ὅδ' ἐστὶν Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε·
ἤ τοι μὲν κεφαλῇ καὶ μείζονες ἄλλοι ἔασι,
καλὸν δ' οὕτω ἐγὼν οὔπω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
οὐδ' οὕτω γεραρόν· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικε.
Τὸν δ' Ἑλένη μύθοισιν ἀμείβετο, δῖα γυναικῶν·
αἰδοῖός τέ μοί ἐσσι, φίλε ἑκυρὲ, δεινός τε·
ὡς ὄφελε θάνατός μοι ἁδεῖν κακὸς, ὁππότε δεῦρο
υἱέϊ σῷ ἑπόμην, θάλαμον γνωτούς τε λιποῦσα,
παῖδά τε τηλυγέτην, καὶ ὁμηλικίην ἐρατεινήν.
ἀλλὰ τά γ' οὐκ ἐγένοντο· τὸ καὶ κλαίουσα τέτηκα.
τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὅ μ' ἀνείρεαι, ἠδὲ μεταλλᾷς·
οὗτός γ' Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητής·
δαὴρ αὖτ' ἐμὸς ἔσκε κυνώπιδος, εἴ ποτ' ἔην γε.

169 FΙΔΟΝ 170 ΑΝΔΡΙ FΕFΟΙΚΕ 172 ΦΙΛΕ FΕΚΥΡΕ

ad Thebas Euripides in Phoenissis, vt iam notatum ap. Eustathium et hinc a Valk. ad Phoen. 108.

171. Helena se ipsam accusando culpam eleuat. δεινὸς plus est quam αἰδοῖος et ad metum spectat, qui cum reuerentia coniunctus est.

— 173. ἁδεῖν antique non modo *probari*, sed et *praeferri*, *eligi*, *scisfoit.* cf. V. L. Scilicet subint. μᾶλλον ἤ. Exhibetur autem hic et Z, 345 sqq. Helena flagitii sui poenitentia dudum ducta. Multo magis Odyss. Δ, 260.

— 175. παῖδά τε τηλυγέτην. s. dilectam s. vnicam. v. Obss. *Hermionen*, v. Od. Δ, 12 sq. vbi etsi Homerus diserte non aliam ex ea prolem susceptam dixerit, filios tamen Menelai et Helenae alii edunt alios. v. dicta ad Apollod. III, 11, 1. cf. Obss.

— 180. εἴ ποτ' ἔην γε. nondum satis tutam rationem grammaticam interpre-

Ὣς φάτο· τὸν δ' ὁ γέρων ἠγάσσατο, φώνησέν τε·
ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, μοιρηγενὲς, ὀλβιόδαιμον!
ἦ ῥά νύ τοι πολλοὶ δεδμήατο κοῦροι Ἀχαιῶν.
ἤδη καὶ Φρυγίην εἰσήλυθον ἀμπελόεσσαν,
ἔνθα ἴδον πλείστους Φρύγας, ἀνέρας αἰολοπώλους,
λαοὺς Ὀτρῆος καὶ Μύγδονος ἀντιθέοιο,
οἵ ῥα τότ' ἐστρατόωντο παρ' ὄχθας Σαγγαρίοιο·
καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἐὼν μετὰ τοῖσιν ἐλέχθην
ἤματι τῷ, ὅτε τ' ἦλθον Ἀμαζόνες ἀντιάνειραι·
ἀλλ' οὐδ' οἱ τόσοι ἦσαν, ὅσοι ἑλίκωπες Ἀχαιοί.
Δεύτερον αὖτ', Ὀδυσῆα ἰδὼν, ἐρέειν' ὁ γεραιός·
εἴπ' ἄγε μοι καὶ τόνδε, φίλον τέκος, ὅστις ὅδ' ἐστί·
μείων μὲν κεφαλὴν Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο,
εὐρύτερος δ' ὤμοισιν ἰδὲ στέρνοισιν ἰδέσθαι.

185 ΕΝΘΑ FΙΔΟΝ 187 ΕΣΤΡΑΤΟFΩΝΤΟ Bentl. 189. ὅτε ἦλθον vulgo. 190 FΕΛΙΚΩΠΕΣ 191 ΟΔΥΣΗΑ FΙΔΩΝ 192 FΕΙΠ 193 Vulgo κεφαλῇ. 194 ΣΤΕΡΝΟΙΣΙ FΙΔΕΣΘΑΙ

tandi video. Forte εἴποτε pro ὁπότε dictum. *quando ille erat socer meus*; tum cum. v. Obss.

181 — 190. Agamemnonis fortunam et numerosum exercitum (ὅτι πολλοί οἱ, ὑπ' αὐτῷ vel ὑπ' αὐτοῦ,: ἐδέδμηντο, δέδμηνται: *eius imperio parent*. v. Obss.) ipse Priamus miratur. — 182, μοιρηγενὲς, ἀγαθῇ μοίρᾳ (Eustath. εὐμοιρίᾳ) γεγεννημένε. Schol. br. Etymol. — 184. notabilis locus de re gesta, ex antiqua fama accepta. v. Obss.

— 185. πλείστους Φρύγας; πλῆθος Φρυγῶν magnum Phrygum exercitum. — αἰολοπώλους, ad artem aurigandi spectat, in praeliis. —

189. Amazones ἀντιάνειραι. viris pares, scil. fortitudine, armis.

191 — 8. De Vlysse quaerit Priamus. Totus locus

τεύχεα μέν οἱ κεῖται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
αὐτὸς δὲ, κτίλος ὥς, ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν·
ἀρνειῷ μιν ἔγωγε ἐΐσκω πηγεσιμάλλῳ,
ὅστ' οἰῶν μέγα πῶϋ διέρχεται ἀργεννάων.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειθ' Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα·
οὗτος δ' αὖ Λαερτιάδης, πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
ὃς τράφη ἐν δήμῳ Ἰθάκης, κραναῆς περ ἐούσης,
εἰδὼς παντοίους τε δόλους καὶ μήδεα πυκνά.
Τὴν δ' αὖτ' Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος νημερτὲς ἔειπες.
ἤδη γὰρ καὶ δεῦρό ποτ' ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεὺς
σεῦ ἕνεκ' ἀγγελίης σὺν Ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ·
τοὺς δ' ἐγὼ ἐξείνισσα, καὶ ἐν μεγάροισι φίλησα,
ἀμφοτέρων δὲ φυὴν ἐδάην καὶ μήδεα πυκνά.

195 ΜΕΝ FΟΙ 197 FΑΡΝΕΙΩΙ — ΕFΩΓΕ FΕΙΣΚΩ 198 ΟFΙΩΝ 202 FΕΙΔΩΣ 204 ΤΟΥΤΟ FΕΠΟΣ — ΕFΕΙΠΕΣ

est valde celebratus; inprimis 196 ſqq. 201. 2. — 196. κτίλος ὥς, est Homero ὁ κριὸς, ὁ προηγούμενος τῆς ποίμνης. v. Obſſ. — 197. πηγεσιμάλλῳ, δασυμάλλῳ, denſo vellere inſtructo. v. Obſſ.

201. ἐν δήμῳ Ἰθάκης ſimpl. in Ithaca. v. Obſſ.

203—224. Antenor interponit laudes magnificas Vlyſſis et Menelai, quos aliquando hoſpitio exceperat. Τὰ ἱστορούμενα v. in Obſſ.

206. σεῦ ἕνεκ' ἀγγελίης. propter legationem de te, ſiue tui cauſſa ſuſceptam. ἀγγελίη σου duriter quidem, nec tamen inſolenter. pro ſollenniore ἀγγελία περί σου.

208. φυὴ poſſet per ſe eſſe habitus ac ſpecies corporis. Cum tamen h. l. iunctum ſit cum altero, μήδεα πυκνὰ pro prudentia, πυκνότης τοῦ νοῦ, melius redditur ingenium; in Schol. per φύσιν.

ἀλλ᾽ ὅτε δὴ Τρώεσσιν ἐν ἀγρομένοισιν ἔμιχθεν,
πάντων μὲν Μενέλαος ὑπείρεχεν εὐρέας ὤμους,
ἄμφω δ᾽ ἑζομένω, γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ μύθους καὶ μήδεα πᾶσιν ὕφαινον,
ἤτοι μὲν Μενέλαος ἐπιτροχάδην ἀγόρευε,
παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως, ἐπεὶ οὐ πολύμυθος,
οὐδ᾽ ἀφαμαρτοεπὴς, εἰ καὶ γένει ὕστερος ἦεν·
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ πολύμητις ἀναΐξειεν Ὀδυσσεύς,
στάσκεν, ὑπαὶ δὲ ἴδεσκε, κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας,
σκῆπτρον δ᾽ οὔτ᾽ ὀπίσω, οὔτε προπρηνὲς ἐνώμα,
ἀλλ᾽ ἀστεμφὲς ἔχεσκεν, ἀΐδρεϊ φωτὶ ἐοικώς·

209 Erat olim Τρώεσσιν ἀγειρομένοισιν 215 ΑΦΑΜΑΡΤΟFΕΠΗΣ 217 ΔΕ FΙΔΕΣΚΕ 219 ΑFΙΔΡΕΙ ΦΩΤΙ FΕFΟΙΚΩΣ

209. Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ — cum ingreſſi erant concionem Troianorum, vt de Helena reddenda agerent. ἐνεμίχθησαν ἀγρομένοισιν. — 211. ἄμφω δ᾽ ἑζομένω, nota figura, vtroque ſedente. v. Obſſ. — 212. cum ea, quae monitu vtilia erant, dicere eſſent exorſi v. Obſſ. — 213. ἐπιτροχάδην, ſeu celeriter pronuntiando, ſeu, vt veteres, ſumma rerum capita percurrendo, breuiter, v. Obſſ. — 214. ἀλλὰ μάλα λιγέως. ſuauiter accipiunt veteres. v. Obſſ. ἐπεὶ οὐ πολύμυθος retrahe ad ἀγόρευε παῦρα μέν. — 215. οὐδ᾽ ἀφαμαρτοεπής, qui non aberrabat in verbis ſenſui animi accommodate adhibendis; h. e. qui animi ſenſa verbis ſuis ac propriis enuntiabat. v. Obſſ. — γένει, ἡλικίᾳ, natu.

216. de Vlyſſe locus nobiliſſimus; exordia eius orationis ſubmiſſa, lenia, hominis meditabundi et in iis, quae dicturus erat, defixi; mox autem voce elata et verborum ſententiarumque copia et crebritate omnes ſuperabat. 217—220. ſi videres hominem ſtantem, ſine actione et motu, oculis in terram defixis, tantam

φαίης κε ζάκοτόν τέ τιν' ἔμμεναι, ἄφρονά θ' αὔτως·
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ὄπα τε μεγάλην ἐκ στήθεος ἵει,
καὶ ἔπεα νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίῃσιν,
οὐκ ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆΐ γ' ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος·
οὐ τότε γ' ὧδ' Ὀδυσῆος ἀγασσάμεθ' εἶδος ἰδόντες.
Τὸ τρίτον αὖτ', Αἴαντα ἰδὼν, ἐρέειν' ὁ γεραιός·
τίς τ' ἄρ' ὅδ' ἄλλος Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
ἔξοχος Ἀργείων κεφαλήν τε καὶ εὐρέας ὤμους;
Τὸν δ' Ἑλένη τανύπεπλος ἀμείβετο, δῖα γυναικῶν·
οὗτος δ' Αἴας ἐστὶ πελώριος, ἕρκος Ἀχαιῶν·
Ἰδομενεὺς δ' ἑτέρωθεν ἐνὶ Κρήτεσσι, θεὸς ὣς,
ἕστηκ'· ἀμφὶ δέ μιν Κρητῶν ἀγοὶ ἠγερέθονται·
πολλάκι μιν ξείνισσεν Ἀρηΐφιλος Μενέλαος
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ, ὁπότε Κρήτηθεν ἵκοιτο.
νῦν δ' ἄλλους μὲν πάντας ὁρῶ ἑλίκωπας Ἀχαιοὺς,
οὕς κεν εὖ γνοίην, καί τοὔνομα μυθησαίμην·
δοιὼ δ' οὐ δύναμαι ἰδέειν κοσμήτορε λαῶν,

220 Vulg. ζάκοτόν τινα ἔμμεναι' cum hiatu. 222 ϜΕΠΕΑ ΝΙΦΑΔΕΣΣΙ ϜΕϜΟΙΚΟΤΑ 224 ἀγασσάμεθ' ϝεῖδος ϝιδόντες. verſus ſpurius. 225 ΑΙΑΝΤΑ ϜΙΔΩΝ 227 Vulg. κεφαλὴν ἠδ' ε. 230 θεὸς ϝώς: Bentl. ſed v. ad 196. 233 ϜΟΙΚΩΙ 234 ϜΕΛΙΚΩΠΑΣ 236 ϜΙΔΕΕΙΝ

prudentiam in eo haud expectares; ſed crederes eſſe hominem prae ira aut ſtupore animi verba haud reperientem.

225—229. Corporis mole inſignis Aiax. et 230—233. venerabilis adſpectu. nam θεὸς ὥς, debet ad corporis ſpeciem ſpectare. τῷ κάλλει, ait Sch. A. B. L. dubitanter tamen, an non de moribus animi accipiendum ſit; quod alienum ab h. l. Etiam Paris erat θεοειδής vſ. 16.

234—244. Dioscuros nusquam oculis aſſequens He-

Κάστορά θ' ἱππόδαμον, καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα,
αὐτοκασιγνήτω, τώ μοι μία γείνατο μήτηρ.
ἢ οὐχ ἑσπέσθην Λακεδαίμονος ἐξ ἐρατεινῆς,
ἢ δεῦρο μὲν ἕποντο νέεσσ' ἐνὶ ποντοπόροισι,
νῦν δ' αὖτ' οὐκ ἐθέλουσι μάχην καταδύμεναι ἀνδρῶν,
αἴσχεα δειδιότες καὶ ὀνείδεα πόλλ', ἅ μοι ἐστίν;
  Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἤδη κατέχε φυσίζοος αἶα
ἐν Λακεδαίμονι αὖθι, φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ.
  Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ θεῶν φέρον ὅρκια πιστὰ,
ἄρνε δύω, καὶ οἶνον ἐύφρονα, καρπὸν ἀρούρης,
ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ· φέρε δὲ κρητῆρα φαεινὸν
κήρυξ Ἰδαῖος ἠδὲ χρύσεια κύπελλα,
ὤτρυνε δὲ γέροντα παριστάμενος ἐπέεσσιν·
  Ὄρσεο, Λαομεδοντιάδη! καλέουσιν ἄριστοι
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,

239 Vulg. ἢ οὐχ — ἐξ ἐρατεινῆς; 245 ΑΝΑ FΑΣΤΥ 246 FΑΡΝΕ — FΟΙΝΟΝ 249 FΕΠΕΕΣΣΙ

lena, ominatur aut fratres pudore de ſororis flagitio confuſos latere aut iam obiiſſe. — 238. fratres vterini — 242. δειδιότες, non ſatis conuenit, metuentes, verentes, ſed erubeſcentes. Schol. στυγοῦντες. — 243. 244. Sepulti erant Therapnis. v. Obſſ.

245 — 263. Afferunt praecones apparatum ſacri, et Idaeus Priamum vocat ad foedus feriendum. Proficiſcitur is ad locum pugnae.

245. φέρον ὅρκια πιστὰ, aut, τὰ ἱερεῖα, ἄρνε δύω, quae ſequuntur, aut generali notione τὰ εἰς ὅρκον χρήσιμα, apparatus ſacri, πιστὰ, quae ad fidem faciendam in foedere requiruntur. — 247. κρητῆρα ἠδὲ κύπελλα. A, 470. 1. κρητὴρ et δέπας vbi vide. vt et inf. 295.

ἐς πεδίον καταβῆναι, ἵν᾽ ὅρκια πιστὰ τάμηαι·
αὐτὰρ Ἀλέξανδρος καὶ Ἀρηΐφιλος Μενέλαος
μακρῇς ἐγχείῃσι μαχήσοντ᾽ ἀμφὶ γυναικί·
τῷ δέ κε νικήσαντι γυνὴ καὶ κτήμαθ᾽ ἕποιτο·
οἱ δ᾽ ἄλλοι, φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ ταμόντες,
ναίοιμεν Τροίην ἐριβώλακα· τοὶ δὲ νέονται
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον καὶ Ἀχαιΐδα καλλιγύναικα.
Ὣς φάτο· ῥίγησε δ᾽ ὁ γέρων, ἐκέλευσε δ᾽ ἑταίροις,
ἵππους ζευγνύμεναι· τοὶ δ᾽ ὀτραλέως ἐπίθοντο.
ἂν δ᾽ ἄρ᾽ ἔβη Πρίαμος, κατὰ δ᾽ ἡνία τεῖνεν ὀπίσσω·
πὰρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσετο δίφρον.
τὼ δὲ διὰ Σκαιῶν πεδίονδ᾽ ἔχον ὠκέας ἵππους.
Ἀλλ᾽ ὅτε δή ῥ᾽ ἵκοντο μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς,
ἐξ ἵππων ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν,
ἐς μέσσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐστιχόωντο.
ὤρνυτο δ᾽ αὐτίκ᾽ ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
ἂν δ᾽ Ὀδυσεὺς πολύμητις· ἀτὰρ κήρυκες ἀγαυοὶ
ὅρκια πιστὰ θεῶν σύναγον, κρητῆρι δὲ οἶνον

252 Erat τάμωμεν, τάμηται et τάμητε 257 Vulg. νέωνται 259 Vulg. ἑταίρους 262 ΔΕ ϜΟΙ Vulg. βήσατο 267 ΕΠΕΙΤΑ ϜΑΝΑΞ 269 ΔΕ ϜΟΙΝΟΝ

252. ἵν᾽ ὅρκια πιστὰ τάμηαι. iterum dictum vt ſup. B, 124 ὅρκια πιστὰ ταμόντες. fere vt Latini *foedus ferire.* Sic mox iterum 256. — 257. νέονται, pro futuro tempore.

264 — 313. Memoratur mos et ritus ſacri ad foedus feriendum; h. e. ad pactionem de pugna, inter Paridem et Menelaum ineunda; quo facto Priamus in vrbem redit.

269. ὅρκια πιστὰ θεῶν σύναγον· etiam h. l. ſeu victimas in medium vtrinque adductas; ſeu apparatum

μίσγον, αὐτὰρ βασιλεῦσιν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευον·
Ἀτρείδης δὲ, ἐρυσσάμενος χείρεσσι μάχαιραν,
ἥ οἱ πὰρ ξίφεος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄωρτο,
ἀρνῶν ἐκ κεφαλέων τάμνε τρίχας· αὐτὰρ ἔπειτα
κήρυκες Τρώων καὶ Ἀχαιῶν νεῖμαν ἀρίστοις·
τοῖσιν δ' Ἀτρείδης μεγάλ' εὔχετο, χεῖρας ἀνασχών·
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
Ἠέλιός θ', ὃς πάντ' ἐφορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούεις,
καὶ Ποταμοὶ, καὶ Γαῖα, καὶ οἳ ὑπένερθε καμόντας
ἀνθρώπους τίνυσθον, ὅτις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ.

270 Vulg. ἔχευαν. 271 ΔΕ ϜΕΡΥΣΣΑΜΕΝΟΣ 272 ϜΗ ϜΟΙ 279 Vulg. τίνυσθον.

sacri: vt modo 245—270. κρητῆρι δὲ οἶνον μίσγον· vinum Achiuorum et vinum Troianorum in eodem cratere fuit mixtum et confusum: non, vt in epulis mos erat, haustum e cratere vinum in poculo mixtum aqua affusa.

— 273. 4. pili e fronte victimae recisi inter principes vtrinque diuisi. v. Obss. — 275. μεγάλ' εὔχετο, μεγάλῃ φωνῇ. v. A, 450.

276—292. Fit itaque pactio foederis per preces ad deos et per diras factas: in quibus obseruatu dignum est, innocari numina antiquissima, et quidem rerum naturae partes sensibus obvias, Iouem, Solem, Fluvios, Terram, Inferos periurii vltores. Longe absunt haec a sequiorum temporum subtilitate, ex religionum, rituum et opinionum pluribus auctoribus, temporibus, locis propagatarum colluuie confusa nata. Expressit antiqua Virgil. Aen. XII, 176 sq. *Esto nunc Sol testis sq.*

Ἴδηθεν μεδέων qui *imperat ex Ida*, h. prospiciens ex Ida. Iupiter Idaeus foederis et testis et vltor. —

— 278. 9. καὶ οἳ ὑπένερθε καμόντας τίνυσθον. cum dualis sit, Plutonem et Proserpinam intelligere necesse est. Eos periurii poenas a

ὑμεῖς μάρτυροί ἔστε, φυλάσσετε δ' ὅρκια πιστά.
εἰ μέν κε Μενέλαον Ἀλέξανδρος καταπέφνῃ,
αὐτὸς ἔπειθ' Ἑλένην ἐχέτω καὶ κτήματα πάντα,
ἡμεῖς δ' ἐν νήεσσι νεώμεθα ποντοπόροισιν·
εἰ δέ κ' Ἀλέξανδρον κτείνῃ ξανθὸς Μενέλαος,
Τρῶας ἔπειθ' Ἑλένην καὶ κτήματα πάντ' ἀποδοῦναι,
τιμὴν δ' Ἀργείοις ἀποτινέμεν, ἥντιν' ἔοικεν,
ἥ τε καὶ ἐσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται.
εἰ δ' ἂν ἐμοὶ τιμὴν Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες
τίνειν οὐκ ἐθέλωσιν, Ἀλεξάνδροιο πεσόντος,
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα μαχήσομαι εἵνεκα ποινῆς,
αὖθι μένων, εἵως κε τέλος πολέμοιο κιχείω.
Ἦ, καὶ ἀπὸ στομάχους ἀρνῶν τάμε νηλέϊ χαλκῷ·

286 ϜΗΝΤΙΝ ϜΕϜΟΙΚΕ peccat in digamma. Bentl. corrigit ἥν τε ϝέοικεν, potius ϜΗΝΤΕ ϜΕϜΟΙΚΕ 290 Vulg. μαχέσσομαι

mortuis exigere hinc apparet; de ipſo poenae modo, nec de mortuis aliud hinc conſtat. — 282. κτήματα πάντα. Sparta allata: vt ſup. 93. vidimus. —

— 286. τιμὴν, addit aliquid Agamemnon prioribus conditionibus a Menelao 101 ſqq. et multo magis prioribus v. 92. ab Hectore memoratis. Nec quicquam memoratur a poeta, ipſine Troiani conuenerint de hac praeter redditam Helenam cum bonis abductis multa, quam pro aerumnarum compenſatione ſoluendam exegiſſe videtur Agamemnon. At inf. v. 460. pugna facta a Menelao haec multa exigitur. cf. Obſſ. ad 457—287. ἥ τε — πέληται, ſupplent, quae ſit memorabilis v. Obſſ.

292. Obſeruandum, quod nunc victimas vtriusque partis caedit alter ex iurantibus. Niſi ſtatuendum eſt, etiam ab altera parte Priamum haec eadem verba repetiiſſe et ſuas victimas iu-

καὶ τοὺς μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας,
θυμοῦ δευομένους· ἀπὸ γὰρ μένος εἵλετο χαλκός·
οἶνον δ' ἐκ κρητῆρος ἀφυσσάμενοι δεπάεσσιν
ἔκχεον, ἠδ' εὔχοντο θεοῖς αἰειγενέτῃσιν·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε·
Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὁππότεροι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια πημήνειαν,
ὧδέ σφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι, ὡς ὅδε οἶνος,
αὐτῶν, καὶ τεκέων, ἄλοχοι δ' ἄλλοισι μιγεῖεν·
Ὣς ἔφαν· οὐδ' ἄρα πώ σφιν ἐπεκραίαινε Κρονίων.

295 FΟΙΝΟΝ 297 ΤΙΣ FΕΙΠΕΣΚΕΝ 300 ὉΔΕ FΟΙΝΟΣ

gulasse; porro notandum non crematas extemplo esse victimas, sed ab vtraque parte reportatas; saltem a Priamo v. 310. In iureiurando ab Agamemnone facto victima in mare proiicitur T, 266. — 295. Nunc libatur vinum supra 269. 270 allatum ab vtraque parte et in vno cratere mixtum. Mox subiicitur memorabile exemplum symbolici facti eiusque interpretationis v. 300. 301. Mixtione illa vini et effusione adumbratur periurii poena, cerebri alliso capite effusi et vxoris stupro subactae (quasi mixtae cum viro). ἔκχεον pro ἔσπενδον. (Nam Schol. argutantur.)

297. ὧδε δέ τις pro ἕκαστος, precati sunt saltem principes inter libandum. — 299. ὑπὲρ ὅρκια πημήνειαν. Homericum est ὑπὲρ ὅρκια, *praeter iusiurandum; iureiurando violato.* v. Obss.

302. οὐδ' ἄρα πω. h. e. *enimuero res euentum non habuit; οὐκ ἐπεκραίαινε* proprie ἃ ἔφαν, diras vss. 299 — 301. adeoque omnino id quod iureiurando pacti erant: *nec pacti conditiones locum habuere.* Nam non nisi *caeso alterutro* praestanda erant promissa. Atqui Paris non fuit caesus. Huc spectat Porphyrii quaestio ad v. 276. vbi cf. Obss. et ad 281. 457. Notabile

τοῖσι δὲ Δαρδανίδης Πρίαμος μετὰ μῦθον ἔειπε·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί·
ἤτοι ἐγὼν εἶμι προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν
ἄψ, ἐπεὶ οὔπω τλήσομ᾽ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι
μαρνάμενον φίλον υἱὸν Ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ.
Ζεὺς μέν που τόγε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὁπποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν.
Ἦ ῥα, καὶ ἐς δίφρον ἄρνας θέτο ἰσόθεος φώς·
ἂν δ᾽ ἄρ᾽ ἔβαιν᾽ αὐτὸς, κατὰ δ᾽ ἡνία τεῖνεν ὀπίσσω·
πὰρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσετο δίφρον·
τὼ μὲν ἄρ᾽ ἄψοῤῥοι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο.
Ἕκτωρ δὲ, Πριάμοιο πάϊς, καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς
χῶρον μὲν πρῶτον διεμέτρεον, αὐτὰρ ἔπειτα
κλήρους ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλον ἑλόντες,
ὁππότερος δὴ πρόσθεν ἀφείη χάλκεον ἔγχος.

303 ΕFΕΙΠΕ 305 ΕΓΩ ΕΙΜΙ ΠΡΟΤΙ FΙΛΙΟΝ 306 Vulg. οὔπως 308 ΤΟ ΓΕ FΟΙΔΕ 310 FΑΡΝΑΣ ΘΕΤΟ FΙΣΟΘΕΟΣ 312 ΠΑΡ ΔΕ FΟΙ Vulg. βήσατο 313 ΠΡΟΤΙ FΙΛΙΟΝ

tamen, quod poeta id, quod maxime controuerſum erat, non diſertius expoſuit, add. Not. ad 92.

303—313. Prudenter poeta Priamum ab adſpectu pugnae abducit. 305. ἠνεμόεσσα quia αἰπεινή, alto loco ſita fuit. Similiter Eniſpe ἠνεμόεσσα B, 606. ὑψηλὴ καὶ ὑπὸ ἀνέμων καταπνεομένη.

310. εἰς δίφρον ἄρνας θέτο. de victimis his aſportatis nil adiicit poeta; nec eas epulis ſeruare in iureiurando ac diris mos fuit, ſed aut terra defodere aut in mare proiicere. cf. ad 292. ad 311. 312. cf. ſup. ad 261.

314—339. Aſſignantur certantibus loca; conſtituitur ſorte, vter prior telum emiſſurus ſit. Paris arma induit, nec non Menelaus. Alio modo ſortitio fit H,

λαοὶ δ' ἠρήσαντο θεοῖς, ἰδὲ χεῖρας ἀνέσχον,
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε·
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε!
ὁππότερος τάδε ἔργα μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε,
τὸν δὸς ἀποφθίμενον δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω,
ἡμῖν δ' αὖ φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ γενέσθαι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν· πάλλεν δὲ μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ,
ἂψ ὁρόων· Πάριος δὲ θοῶς ἐκ κλῆρος ὄρουσεν.
οἱ μὲν ἔπειθ' ἵζοντο κατὰ στίχας, ἧχι ἑκάστῳ
ἵπποι ἀερσίποδες, καὶ ποικίλα τεύχεα κεῖτο.
αὐτὰρ ὅγ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσατο τεύχεα καλὰ
δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο.
κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
καλάς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν
οἷο κασιγνήτοιο Λυκάονος· ἥρμοσε δ' αὐτῷ·
ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισι βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,

318 Vulg. ἠρήσαντο, θεοῖσι δὲ χ. 319 ΤΙΣ ϜΕΙΠΕΣΚΕΝ 321 ΤΑΔΕ ϜΕΡΓΑ 322 ΑϜΙΔΟΣ fuit; pronuntiatum fortius αϜϜιδος. vnde ſyllaba producitur. 326 ϜΗΙΧΙ ϜΕΚΑΣΤΩΙ 327 Vulg. τεύχε' ἔκειτο. 329 Αλεξανδρος Ϝελενης Bentl. 333 ϜΟΙΟ 334 ΑΡΓ[illegible]ΟϜΗΛΟΝ

171 ſqq. quis e pluribus, qui ſe certamini offerunt, pugnaturus ſit.

321. ὁππότερος τάδε ἔργα μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε. antiqua ſimpliciſſima oratio; quod inf. 351 ὅ με πρότερος κάκ' ἔοργε. τὰ ἔργα, τὸ ἔργον, ſ. ipſa pugna, vt ſaepe et h. l. Schol. br. ſ. πολέμου. de iniuria, pugnae cauſſa. τὰ κακὰ Euſt. Et τιθέναι μετ' ἀμφοτέροις pugnae cauſſam praebere. Inf. 416 μέσσῳ δ' ἀμφοτέρων μητίσομαι ἔχθεα λυγρά.

330—339. Modus et ordo armandi ſe, ex h. l. tenendus eſt.

— 334. ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄ.

χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν
ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει.
ὣς δ' αὔτως Μενέλαος Ἀρήϊος ἔντε' ἔδυνεν.

Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἑκάτερθεν ὁμίλου θωρήχθησαν,
ἐς μέσσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐστιχόωντο,
δεινὸν δερκόμενοι· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας,
Τρῶάς θ' ἱπποδάμους καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
καί ῥ' ἐγγὺς στήτην διαμετρητῷ ἐνὶ χώρῳ,
σείοντ' ἐγχείας, ἀλλήλοισι κοτέοντε.
πρόσθε δ' Ἀλέξανδρος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Ἀτρεΐδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
οὐδ' ἔῤῥηξεν χαλκός, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμὴ
ἀσπίδ' ἐνὶ κρατερῇ· ὁ δὲ δεύτερος ὤρνυτο χαλκῷ

338 ͰΟ ϜΟΙ 340 ϜΕΚΑΤΕΡΘΕ 341 ΕΣΤΙΧΟϜΩΝΤΟ 347 ΕϜΙΣΗΝ 348 ΔΕ ϜΟΙ. Vulg. χαλκόν, 349 Vulg. ἀσπίδι ἐν κρατερῇ —

μοισι βάλετο ξίφος. proprie balteum, e quo enſis pendet. Fit tamen hoc perpetuo vſu, vt enſis pro balteo memoretur; ſic et τὸ σάκος, cum et hoc aptaretur corpori per balteum alium. Ita transuerſim in pectore duo ſibi baltei occurrebant, a dextra enſis pendebat, ſiniſtra manus clipeum tenebat ex balteo aptum.

340—360. Fit certamen; fruſtra vtrinque haſtis ſe petunt.

340. ἑκάτερθεν ὁμίλου, pro καθ' ὅμιλον, ἐν ὁμίλῳ ἑκάτερθεν, ſ. καθ' ἑκατέρου ὁμίλου. in ſuo vterque agmine.

346. Fit nunc pugna ſingularis, cuius mos et ordo ex h. l. tenendus eſt v. Obſſ. — προΐει ἔγχος, haſta etſi longa, qua alias feritur hoſtis cominus, emittitur tamen h. l. vide Obſſ.

349. ὁ δὲ δεύτερος ὤρνυτο. ad oculorum ſenſum praeclare omnia, etiam ὤρνυτο.

Ἀτρείδης Μενέλαος, ἐπευξάμενος Διῒ πατρί·
Ζεῦ ἄνα, δὸς τίσασθαι, ὅ με πρότερος κάκ᾽ ἔοργε,
δῖον Ἀλέξανδρον, καὶ ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δάμασσον·
ὄφρα τις ἐῤῥίγῃσι καὶ ὀψιγόνων ἀνθρώπων,
ξεινοδόκον κακὰ ῥέξαι, ὅ κε φιλότητα παράσχῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλε Πριαμίδαο κατ᾽ ἀσπίδα πάντοσ᾽ ἐΐσην.
διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,
καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο·
ἀντικρὺ δὲ παραὶ λαπάρην διάμησε χιτῶνα
ἔγχος· ὁ δ᾽ ἐκλίνθη, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
Ἀτρείδης δὲ, ἐρυσσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον,
πλῆξεν ἀνασχόμενος κόρυθος φάλον· ἀμφὶ δ᾽ ἄρ᾽ αὐτῷ
τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διατρυφὲν ἔκπεσε χειρός.

351 FΑΝΑ — eſſet ΚΑΚ FΕFΟΡΓΕ v. Obſſ. 356 ΕFΙΣΗΝ 357 Vulg. ὄμβριμον 361 ΔΕ FΕΡΥΣΣΑΜΕΝΟΣ — ΑΡΓΥΡΟFΗΛΟΝ 362 Vulg. αὐτῷ

altior exſurgens, vel, *inſurgens* eſt apud Virgilium. — 354. ὅ κε φιλότητα παράσχῃ. φιλότης nunc beneuolentia hoſpitalis, ξενία. — 355. Facit ad ἐνάργειαν et hoc, quod ἀμπεπαλὼν, ἀνατάλλων, retroagens, manu elata, vibrans, torquens, vt apud Virgilium et alios eſt, haſtam emittit Menelaus. — 357. Haſta Menelai adacta eſt per clipeum, thoracem, et ſubiectam thoraci tunicam, quá traiecta perventura erat haſta ad ile Paridis: at is inclinato latere vim haſtae eluſit. Scilicet declarat hoc robur Menelai in emittenda haſta; ſimulque artem, quod ille petiit extremam clipei oram, quae tenuior erat, ita vt haſta facilius traiiceretur. At Paris et medium clipeum petiiſſe videtur et viribus minus valuiſſe vſ. 347. 8.

361 — 382. Haſtis incaſſum emiſſis procedit nunc

Ἀτρείδης δ' ᾤμωξεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Ζεῦ πάτερ, οὔτις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος!
ἦ τ' ἐφάμην τίσεσθαι Ἀλέξανδρον κακότητος.
νῦν δέ μοι ἐν χείρεσσ' ἐάγη ξίφος· ἐκ δέ μοι ἔγχος
ἠΐχθη παλάμηφιν ἐτώσιον, οὐδ' ἔβαλόν μιν.
Ἦ, καὶ ἐπαΐξας κόρυθος λάβεν ἱπποδασείης,
ἕλκε δ' ἐπιστρέψας μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
ἄγχε δέ μιν πολύκεστος ἱμὰς ἁπαλὴν ὑπὸ δειρήν,
ὅς οἱ ὑπ' ἀνθερεῶνος ὀχεὺς τέτατο τρυφαλείης.
καί νύ κεν εἴρυσσέν τε, καὶ ἄσπετον ἤρατο κῦδος,
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
ἥ οἱ ῥῆξεν ἱμάντα βοὸς ἶφι κταμένοιο·
κεινὴ δὲ τρυφάλεια ἅμ' ἕσπετο χειρὶ παχείῃ.
τὴν μὲν ἔπειθ' ἥρως μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς

364 ΩΙΜΩΞΕ ϜΙΔΩΝ 365 ΟΛΟϜΩΤΕΡΟΣ 366 Vulg. τίσασθαι 367 fuit ΕΝ ΧΕΡΣΙ ϜΑΓΗ ΞΙΦΟΣ 368 ΠΑΛΑΜΗΦΙ ϜΕΤΩΣΙΟΝ Vulg. παλάμηφιν 373 ΚΑΙ ΝΥ ΚΕ ϜΕΙΡΥΣΣΕ 375 ϞΗ ϜΟΙ — ΒΟΟΣ ϜΙΦΙ

pugna ad enſem. Menelaus eo arrepto Paridem caedit, et enſe fracto Paridem apprehenſo galeae loro ad ſe trahere conatur, vt eum occidat. At eo rupto Paris incolumis euaſit. Qui φάλος ſit v. mox ad 371.

365. οὔτις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλων. Eſt h. l. ὀλοός, ὀλέθριος, pro *malignus, maleuolus.* Pro rudium hominum ſenſu incuſat Iouem tanquam auctorem infauſti euentus, qui ſpes ſuas fruſtratus ſit.

— 368. τὸ ἔγχος ἠΐχθη μοι ἐτώσιον ἐκ παλάμης. cf. 355.

371. πολύκεστος ἱμάς, ὀχεὺς τρυφαλείης. lorum, quo ſubter mentum galea erat religata. De ceteris v. Obſſ. πολύκεστος, πολυκέντητος, adeoque ποικίλος, acu varie ornatus. — 375. Ga

ῥῖψ' ἐπιδινήσας, κόμισαν δ' ἐρίηρες ἑταῖροι.
αὐτὰρ ὁ ἂψ ἐπόρουσε κατακτάμεναι μενεαίνων
ἔγχεϊ χαλκείῳ· τὸν δ' ἐξήρπαξ' Ἀφροδίτη
ῥεῖα μάλ', ὥστε θεός· ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ,
κὰδ δ' εἷσ' ἐν θαλάμῳ εὐώδεϊ, κηώεντι.
Αὐτὴ δ' αὖθ' Ἑλένην καλέουσ' ἴε· τὴν δ' ἐκίχανε
πύργῳ ἐφ' ὑψηλῷ· περὶ δὲ Τρωαὶ ἅλις ἦσαν·
χειρὶ δὲ νεκταρέου ἑανοῦ ἐτίναξε λαβοῦσα·
γρηῒ δέ μιν εἰκυῖα παλαιγενέϊ προσέειπεν,
εἰροκόμῳ, ἥ οἱ Λακεδαίμονι ναιεταώσῃ
ἤσκειν εἴρια καλά, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκε·
τῇ μιν ἐεισαμένη προσεφώνεε δῖ' Ἀφροδίτη·
Δεῦρ' ἴθ'· Ἀλέξανδρός σε καλεῖ οἶκόνδε νέεσθαι·
κεῖνος ὅγ' ἐν θαλάμῳ καὶ δινωτοῖσι λέχεσσι,
κάλλεΐ τε στίλβων καὶ εἵμασιν· οὐδέ κε φαίης
ἀνδρὶ μαχεσσάμενον τόνγ' ἐλθεῖν, ἀλλὰ χορόνδε

384 ϜΑΛΙΣ 385 ϜΕΑΝΟΥ 386 ΜΙΝ ϜΕΙΚΥΙΑ — ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 387 ϜΗ ϜΟΙ 389 ΜΙΝ ΕϜΕΙΣΑΜΕΝΗ. Bentl. et Dawes τῇ μιν ϝεισαμένῃ 390 ϜΟΙΚΟΝ ΔΕ 392 ϜΕΙΜΑΣΙ

leam, loro, quo ſub mento religata erat, ſoluto, inanem, ſine capite, manu retinuit, qua eam apprehenſam ad ſe traxerat.

383—420. Ad Paridem domum ſuam reducem Venus adducit Helenam in muro ſtantem, diu renuentem, indignatione, quod maritus victus pugna diſceſſerat. De hoc episodio iudicia v. Obſſ. ad h. l.

384. Τρωαὶ δ' ἅλις ἦσαν, magno numero circumſtabant eam. — 385. νεκταρέου ἑανοῦ, peplo aut ſuauiter odorato, vt ἀμβροσίου, aut praeclaro, θείῳ. — 386. γρηῒ δέ μιν — vetula nec

ἔρχεσθ', ἠὲ χοροῖο νέον λήγοντα καθίζειν.
Ὣς φάτο· τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε·
καί ῥ' ὡς οὖν ἐνόησε θεᾶς περικαλλέα δειρὴν,
στήθεά θ' ἱμερόεντα, καὶ ὄμματα μαρμαίροντα,
θάμβησέν τ' ἄρ' ἔπειτα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Δαιμονίη, τί με ταῦτα λιλαίεαι ἠπεροπεύειν;
ἦ πή με προτέρω πολίων εὖ ναιομενάων
ἄξεις, ἢ Φρυγίης, ἢ Μῃονίης ἐρατεινῆς,
εἴ τίς τοι καὶ κεῖθι φίλος μερόπων ἀνθρώπων;
οὕνεκα δὴ νῦν δῖον Ἀλέξανδρον Μενέλαος
νικήσας ἐθέλει στυγερὴν ἐμὲ οἴκαδ' ἄγεσθαι,
τοὔνεκα δὴ νῦν δεῦρο δολοφρονέουσα παρέστης;

398 ΕΠΕΙΤΑ FΕΠΟΣ 404 ΕΜΕ FΟΙΚΑΔ

nutrix, nec ſerua memoratur eſſe, ſed ἐργάτις, ἐριούργος, lanifica mercenaria: quod ad vitam iſtorum hominum notandum; vti alterum 393. 4. choreas a viris celebrari ſolitas.

395. Perturbatur Helena et audito Paridis domum reducis aduentu et iis, quae de Paridis pulcritudine memorauerat anus; ex iis, quae ſequuntur, 396. neceſſe eſt, aniculae facie depoſita Venerem diuino habitu adſtitiſſe; nam Helena agnoſcit *ceruicem, pectus, oculos, deae*, quae adeo corporis partes in Venere inprimis pulcritudine eximiae numen proderent. cf. Hymn. in Ven. 182.

400—5. Suſpicatur Helena, ne reddatur ipſa Menelao, Venerem id agere, vt abducta in interiora Aſiae lateat (tradita alicui a Venere, cuius ſtudio dea teneatur, vt olim Paridis; ſed haec vſ. 402 interpoſita turbant ſententiam) idque Venerem machinari ſummo in Paridem ſtudio, quod ei amaris dictis exprobrat: quin enim Paridi tantopere amato ipſa in contubernio et coniugio eſſe malit!

ἧσο παρ' αὐτὸν ἰοῦσα, θεῶν δ' ἀπόειπε κελεύθους·
μηδ' ἔτι σοῖσι πόδεσσιν ὑποστρέψειας Ὄλυμπον,
ἀλλ' αἰεὶ περὶ κεῖνον ὀΐζυε, καί ἑ φύλασσε,
εἰσόκε σ' ἢ ἄλοχον ποιήσεται, ἢ ὅγε δούλην.
κεῖσε δ' ἐγὼν οὐκ εἶμι, νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη,
κείνου πορσανέουσα λέχος· Τρῳαὶ δέ μ' ὀπίσσω
πᾶσαι μωμήσονται· ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῷ.
Τὴν δὲ χολωσαμένη προσεφώνεε δῖ' Ἀφροδίτη·
μή μ' ἔρεθε, σχετλίη· μὴ χωσαμένη σε μεθείω,
τὼς δέ σ' ἀπεχθήρω, ὡς νῦν ἔκπαγλα φίλησα·
μέσσῳ δ' ἀμφοτέρων μητίσομαι ἔχθεα λυγρά,

406 ΑΠΟϜΕΙΠΕ 408 ΚΑΙ ϜΕ 411 Vulg. πορσυνέουσα 415 Vulg. ἔκπαγλ' ἐφίλησα

406—9. quandoquidem adeo Paridis amore inſanis, quin tu (reddita me Menelao) ipſa ei coniux vel pellex ſis. — *θεῶν τ' ἀπόειπε κελεύθους.* aut ſimpl. ne frequenta coetus deorum: vt verſus ſequens eandem ſententiam repetat; etſi ſic ineſt aliquid inſolentius, deſere tu vias deorum vel ad deos; aut *κέλευθοι θεῶν* ſunt, vita, conditio, locus deae, vt *ὁδὸς*, *κέλευθος*, etiam ap. Pindarum.

410. 411. *κεῖσε δ'* (*πρὸς ἐκεῖνον*) *ἐγὼ οὐκ εἶμι* (*εἴσομαι*) *πορσανέουσα λέχος αὐτῷ*, *ὡς πορσαίνειν.* non vult in eius amplexus ire, modo loquendi antiquo, de quo v. Obſſ.

413—417. Venus Helenam minis exterritam ad obſequium adigit. — 416. *μέσσῳ δ' ἀμφοτέρων* — ne odia vtrorumque, et Troianorum et Achiuorum in te concitem; nam adhuc beneuolentiam et amorem vtrinque ei paratam, vt ſup. 155 ſq. vidimus. Iungenda *μή σε μεθείω* — *καὶ μὴ μητίσομαι* (loco ſubiunctiui futurum indicatiui). Ergo Veneri omnia iſta in Helenam ſtudia tribuuntur, ita vt tutela deae ademta ei verendum ſit, ne vtraque pars mala per eam il-

Τρώων καὶ Δαναῶν· σὺ δέ κεν κακὸν οἶτον ὄληαι.
 Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα·
βῆ δὲ κατασχομένη ἑανῷ ἀργῆτι φαεινῷ,
σιγῇ· πάσας δὲ Τρωὰς λάθεν· ἦρχε δὲ δαίμων.
 Αἱ δ' ὅτ' Ἀλεξάνδροιο δόμον περικαλλέ' ἵκοντο,
ἀμφίπολοι μὲν ἔπειτα θοῶς ἐπὶ ἔργα τράποντο,
ἡ δ' εἰς ὑψόροφον θάλαμον κίε δῖα γυναικῶν.
τῇ δ' ἄρα δίφρον ἑλοῦσα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
ἀντί' Ἀλεξάνδροιο θεὰ κατέθηκε φέρουσα·
ἔνθα κάθιζ' Ἑλένη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
ὄσσε πάλιν κλίνασα· πόσιν δ' ἠνίπαπε μύθῳ·
 Ἤλυθες ἐκ πολέμου· ὡς ὤφελες αὐτόθ' ὀλέσθαι,
ἀνδρὶ δαμεὶς κρατερῷ, ὃς ἐμὸς πρότερος πόσις ἦεν.
ἦ μὲν δὴ πρίν γ' εὔχε' Ἀρηϊφίλου Μενελάου
σῇ τε βίῃ καὶ χερσὶ καὶ ἔγχεϊ φέρτερος εἶναι·
ἀλλ' ἴθι νῦν προκάλεσσαι Ἀρηΐφιλον Μενέλαον
ἐξαῦτις μαχέσασθαι ἐναντίον! ἀλλά σ' ἔγωγε
παύσασθαι κέλομαι, μηδὲ ξανθῷ Μενελάῳ

419 ϜΕΑΝΩΙ 422 ΕΠΙ ϜΕΡΓΑ

lata vlciſcatur, ipſa interitu ſuo poenas det.

418—448. Etſi inuita, domum ſe confert Helena; exaſperata in maritum, eum obiurgat: 437. Paris eam placat et ad amoris amplexus inuitat. De iis, quae in his diſplicent, v. Obſſ. — 419. *κατασχομένη ἑανῷ velans ſe* peplo. v. Obſſ. — 422. *ἀμφίπολοι* ſunt duae ancillae comites ſup. 143.

427. *ἤλυθες ἐκ πολέμου.* redis e pugna. — 428. nunc aperte ſenſus Helenae exponuntur indignantis quod Paris ſe vinci paſſus erat. — 432. *ἀλλ' ἴθι νῦν* — ironice. — 433. at ſuadeo tibi, noli iterum cum Menelao pugnare.

ἀντίβιον πόλεμον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι
ἀφραδέως, μήπως τάχ' ὑπ' αὐτοῦ δουρὶ δαμείης.
Τὴν δὲ Πάρις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε·
μή με, γύναι, χαλεποῖσιν ὀνείδεσι θυμὸν ἔνιπτε.
νῦν μὲν γὰρ Μενέλαος ἐνίκησε σὺν Ἀθήνῃ·
κεῖνον δ' αὖτις ἐγώ· παρὰ γὰρ θεοί εἰσι καὶ ἡμῖν.
ἀλλ' ἄγε δὴ φιλότητι τραπείομεν εὐνηθέντε·
οὐ γάρ πώ ποτέ μ' ὧδε ἔρως φρένας ἀμφεκάλυψεν,
οὐδ' ὅτε σε πρῶτον Λακεδαίμονος ἐξ ἐρατεινῆς
ἔπλεον ἁρπάξας ἐν ποντοπόροισι νέεσσι,
νήσῳ δ' ἐν Κρανάῃ ἐμίγην φιλότητι καὶ εὐνῇ,
ὥς σεο νῦν ἔραμαι, καί με γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.
Ἦ ῥα, καὶ ἦρχε λέχοσδε κιών, ἅμα δ' εἵπετ' ἄκοι-
τὼ μὲν ἄρ' ἐν τρητοῖσι κατεύνασθεν λεχέεσσιν. [τις.
Ἀτρείδης δ' ἀν' ὅμιλον ἐφοίτα, θηρὶ ἐοικώς,
εἴ που ἐσαθρήσειεν Ἀλέξανδρον θεοειδέα.

437 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ 442 Legendum ὧδε φρένας ἔρος ἀμφ. 443 Vulg. πρότερον. 446 Vulg. ὥς σεῦ 449 ΘΗΡΙ FΕΕΟΙΚΩΣ 450 ΘΕΟFΕΙΔΕΑ

438. μή με ἔνιπτε (κατὰ) θυμὸν ὀνείδεσι. ne me *lacesse* probris. exacerba. — 440. κεῖνον δ' αὖτις ἐγὼ νικήσαιμι ἄν. παρὰ γὰρ θεοί εἰσι καὶ ἡμῖν. fere vt A, 174 παρ' ἐμοί γε καὶ ἄλλοι etc. — 441. τραπείομεν, pro τερπῶμεν, τερφθῶμεν, εὐνηθέντε ἐν φιλότητι, oblectemus nos cubantes in amplexu. v. Obss. — 442. ἔρως φρένας ἀμφεκάλυψε, περιέλαβε, κατέσχε. occupavit, v. Obss. — 445. ἐν Κρανάῃ, insula ante Laconicam. v. Obss.

449. Reuocat nos nunc ab alienis a re poeta ad superiora 382 Paride morti erepto, in pugna tamen superato, Menelaus victoria sibi parta postulat, vt pactionis conditiones ef-

ἀλλ' οὔτις δύνατο Τρώων κλειτῶν τ' ἐπικούρων
δεῖξαι Ἀλέξανδρον τότ' Ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ·
οὐ μὲν γὰρ φιλότητί γ' ἐκεύθανον, εἴ τις ἴδοιτο,
ἶσον γάρ σφιν πᾶσιν ἀπήχθετο κηρὶ μελαίνῃ.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες, καὶ Δάρδανοι, ἠδ' ἐπίκουροι!
νίκη μὲν δὴ φαίνετ' Ἀρηϊφίλου Μενελάου·
ὑμεῖς δ' Ἀργείην Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ
ἔκδοτε, καὶ τιμὴν ἀποτινέμεν, ἥντιν' ἔοικεν,
ἥ τε καὶ ἐσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται.
Ὣς ἔφατ' Ἀτρεΐδης, ἐπὶ δ' ᾔνεον ἄλλοι Ἀχαιοί.

453 ΕΙ ΤΙΣ ϜΙΔΟΙΤΟ. f. εἴ τις ὁρῷτο 454 ϜΙΣΟΝ 455 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ. ϜΑΝΑΞ 459 ϜΗΝΤΙΝ ϜΕϜΟΙΚΕ. fuit ϜΗΝ ΤΕ ϜΕϜΟΙΚΕ

fectum habeant. θηρὶ ἐοικὼς, ferae, cui praeda est erepta.

457. νίκη φαίνεται, pro φανερά ἐστι. pro vulgari φανερόν ἐστι, τὴν νίκην εἶναι Μενελάου. Aliud exemplum laudat Eustath. ἀεικέα ἔργα φαίνεται Od. Δ, 694. 5. Est is vsus sollennis in Homero τοῦ φαίνειν, φανερὸν ποιεῖσθαι. — 459. τιμὴν, τὸ πρόστιμον, τὴν ποινὴν, qua de re v. sup. ad 286. De 460 v. ad 287.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Δ

ARGVMENTVM

Rem dubiam et ambiguam mansisse vidimus, essetne Helena reddenda nec ne: Menelaus quidem superior pugna discesserat, at Paris non erat occisus. Erat itaque et ratio excogitanda, vt aut Helena redderetur, (sic. e Ilias exitum habebat et ipse Iupiter promissis, Thetidatis non stabat; nulla enim superfutura erat opportunitas, qua iniuriam Achilli factam vlcisceretur;) aut vt pugna redintegraretur. Dii itaque epulis assidentes de-

liberant: cum Veneris auxilio seruatus sit Paris, sitne, si stetur pacto, reddenda Helena et vrbs ab oppugnatione liberanda? Repugnantibus Iunone et Athene, quae de Troia excidenda laborabant, Iupiter, cuius maxime intererat, Achillis caussa, ne res componerentur, annuit, vt ad pugnam denuo res redeat, induciis a Troianis violatis 1—72. Athene, Laodoci forma adsumta, Pandaro auctor est, vt Menelaum sagitta petat —126. quo vulnerato, Machaone ad opem ferendam arcessito, animis Achiuorum perfidia Troianorum ira incensis, —219. Troiani propius accedunt, Achiui se ad pugnam accingunt. Agamemnon percurrit ordines, copias hortatur, —250. increpat Idomeneum —272. Aiacem vtrumque —292. Nestorem —326. Menestheum et Vlyssem —364. tandem Diomedem, cuius caussam tuetur Sthenelus —421. Inde manus conferunt Troiani cum Achiuis —456. Memoratur virtus singulorum: Antilochi, qui Echepolum sternit —472. Aiacis Telamonis f. qui Simoisium necat; Leuco sodali interfecto Vlysses ferit Democoontem —504. Adhortatur pugnantes Troianos Apollo, Achiuos Athene —516. Diorem, Epeorum ducem, percutit Piros Thrax, —526. hunc Thoas Aetolus —538. Omnino res vtrinque magno cum animo geritur —544. Et haec quidem pugna continuatur vsque ad lib. VII (H).

Deorum ministerio poeta vsus est in hoc libro hactenus, vt, quemadmodum diximus, efficeretur id, quod quaerebatur, redintegrandi praelii caussa probabilis et opportunitas, sagitta a Pandaro emissa et turbato induciarum foedere. Altercatione inter Iouem et Iunonem orta tandem conuenit, vt Minerua caelo descendat; v. 1—85. Illa Laodoci, Antenoris f. forma assumta Pandarum ad Menelaum sagitta petendum hortatur —104. sagittam tamen ipsa a vitali parte auertit 127—133. In his deorum ministerium ad rei summam facit. Inde nulla praeterea de dea fit memoratio; praeterquam quod, pugna iam commissa, illa Achiuos, Troianos Mars insti-

gant: 439. 515. 516. dum Apollo a Pergamo prospiciens nec minus Troianos hortatur vt virtutem exerant 507—514. Ita pugnatur acerrime.

Οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο
χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, μετὰ δέ σφισι πότνια Ἥβη
νέκταρ ἐῳνοχόει· τοὶ δὲ χρυσέοις δεπάεσσι
δειδέχατ' ἀλλήλους, Τρώων πόλιν εἰσορόωντες.

1 ηγοροϝωντο Bentl. 3 ΕϜΩΙΝΟΧΟΕΙ et antiquius ΕϜΟΙΝΟΧΟΕΙ 4 εισοροϝωντες Bentl. et 9 εισοροϝωσαι

1—104. Cum, id quod carminis oeconomia postulabat, si Achillis desiderium iniiciendum erat Achiuorum animis, redintegranda esset pugna, turbari foedus vlla de caussa probabili necesse erat. Euentus igitur rerum hic fuit: cum (Γ, 455 sqq.) Agamemnon Menelaum victorem pronuntiasset, Troianosque vt pactis starent increpuisset, e Troianis aliquis indignatus cum inexspectato pugnae euentu, tum Paridis victi caussa, sagitta Menelaum emissa res turbauit. Vt res tanto augustior esset, a deorum consilio proficisci illa debuit. Quod itaque impotens Pandari animus suaserat, vt sagitta Menelaum peteret, Athenes suasu fit, quae vna cum Iunone infestissimo in Troianos erat animo. A concilio itaque deorum narratio initium habet.

1. ἠγορόωντο, non hoc de concilio habito esse accipiendum, reliqua docent. Non adeo est, *consultabant*: nam epulis assident; verum: *sermones inter se faciebant*, *confabulabantur*: fere vt B, 787 οἱ δ' ἀγορὰς ἀγόρευον ἐπὶ Πριάμοιο πύλῃσι. Vita autem deorum perpetuis epulis, heroum exemplo, censetur.

αὐτίκ᾽ ἐπειρᾶτο Κρονίδης ἐρεθιζέμεν Ἥρην,
κερτομίοις ἐπέεσσι παραβλήδην ἀγορεύων·
Δοιαὶ μὲν Μενελάῳ ἀρηγόνες εἰσὶ θεάων,
Ἥρη τ᾽ Ἀργείη, καὶ Ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη·
ἀλλ᾽ ἤτοι ταὶ, νόσφι καθήμεναι, εἰσορόωσαι
τέρπεσθον· τῷ δ᾽ αὖτε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
αἰεὶ παρμέμβλωκε, καὶ αὐτοῦ κῆρας ἀμύνει·
καὶ νῦν ἐξεσάωσεν ὀϊόμενον θανέεσθαι.
ἀλλ᾽ ἤτοι νίκη μὲν Ἀρηϊφίλου Μενελάου·
ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ᾽, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·

6 FΕΠΕΕΣΣΙ 14 ΤΑΔΕ FΕΡΓΑ

5. Cum ad humanum morem, neque tamen ad hominum perfectorum vitam, omnia gerantur, nunc Iupiter sermonum *orsum* facit, Iunonis animum dictis lacessendo. Nam erat sermonum serendorum exputanda opportunitas. Iovis autem intererat, prouidere, quomodo bellum continuaretur, vt ille promissis Thetidi datis stare posset. παραβλήδην oblique, dolose. v. Obss. proprie, simulate. Nam non ex animo loquebatur Iupiter, cum se pacatas inter Troianos et Achiuos res velle ostenderet.

7—19. Iupiter simulate increpat Iunonem et Mineruam otiose sedentes nec Menelao subuenientes, cum interea Venus Paridem vitae discrimini subduxerit; ambiguum ita esse factum pugnae exitum; diis vtique dispiciendum esse, quid facto opus sit; sitne bellum iterandum an pax conficienda; hoc tamen alio modo fieri non posse, quam vt Helena reddatur, Troia autem intacta et incolumis maneat. Hoc vero bene norat Iunoni et Mineruae intolerabile auditu fore.

11. παρμέμβλωκε, assid[e]t et curae habet, habere s[o]let. v. Obss. et 12. ὀϊόμεν[ον] θανέεσθαι, expectantem, m[e]tuentem. Il. O, 728 ἀλ[λ᾽] ἀνεχάζετο τυτθὸν ὀϊόμε[νος] θανέεσθαι. — 14. ὅπως

ἤ ῥ' αὖτις πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
ὄρσομεν, ἦ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν.
εἰ δ' αὖ πως τόδε πᾶσι φίλον καὶ ἡδὺ γένοιτο,
ἤτοι μὲν οἰκέοιτο πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
αὖτις δ' Ἀργείην Ἑλένην Μενέλαος ἄγοιτο.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη·
πλησίαι αἵγ' ἥσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην.
ἤτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπε,
σκυζομένη Διῒ πατρὶ, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει·
Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον, ἀλλὰ προσηύδα·

17 FΗΔΥ 18 FΟΙΚΕΟΙΤΟ ΠΟΛΙΣ ΠΡΙΑΜΟΙΟ FΑΝΑΚΤΟΣ 22 ΟΥΔΕ ΤΙ FΕΙΠΕ

σται τάδε ἔργα, τόδε τὸ πρᾶγμα quorſum exitura ſit res et quid nobis in hac rerum conditione prouidendum ſit. — 15. ἤ ῥ' αὖτις. Supple εἰ ex Homerico more omiſſum; cum ſit εἰ ἄρα ἤ — ἤ —

— 16. ἦ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν. pro θήσομεν, vt mox 83 ἦ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησι Ζεύς. Sic et Od. Ω, 475. Attamen et inf. 444 eſt νεῖκος ἔμβαλε μέσσῳ.

— 18. οἰκέοιτο πόλις, adeoque nec capiatur et euertatur; ſed ſeruetur.

20 — 29. Quod facile expectabat Iupiter, euenire videt; Iuno et Minerua aegre ferunt eius dicta et ſermonibus res eo deducitur, vt, quod ille volebat fieri, pugna renouaretur, qua promiſſis Thetidi factis ſtare poſſet. — ἐπέμυξαν ingemuerunt, ſed cum indignatione. v. Obſſ. Bene autem mores ex vtriusque deae ingenio adumbrati; Minerua continet ſe et ex animi prudentia iram comprimit; at Iuno animi impotens mariti iniquitatem et maleuolentiam increpat, quod labores ſuos irritos reddere ſtudet, quos ad bellum in Troianos conflandum ipſa ſuſtinuerat.

24. Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε (κατὰ) στῆθος χόλον, h. e.

Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
πῶς ἐθέλεις ἅλιον θεῖναι πόνον, ἠδ' ἀτέλεστον,
ἱδρῶ θ', ὃν ἵδρωσα μόγῳ; καμέτην δέ μοι ἵπποι
λαὸν ἀγειρούσῃ, Πριάμῳ κακὰ, τοῖό τε παισίν.
ἔρδ'· ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
δαιμονίη, τί νύ σε Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες
τόσσα κακὰ ῥέζουσιν, ὅτ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις
Ἰλίου ἐξαλαπάξαι ἐϋκτίμενον πτολίεθρον;
εἰ δὲ σύ γ', εἰσελθοῦσα πύλας καὶ τείχεα μακρὰ,
ὠμὸν βεβρώθοις Πρίαμον Πριάμοιό τε παῖδας,
ἄλλους τε Τρῶας, τότε κεν χόλον ἐξακέσαιο.
ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις, μὴ τοῦτό γε νεῖκος ὀπίσσω
σοὶ καὶ ἐμοὶ μέγ' ἔρισμα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ὁππότε κεν καὶ ἐγὼ μεμαὼς πόλιν ἐξαλαπάξαι
τὴν ἐθέλω, ὅθι τοὶ φίλοι ἀνέρες ἐγγεγάασι,

25 ΕϜΕΙΠΕΣ 27 Vulgg. ἱδρῶθ', vna voce. 33 ϜΙΛΙΟΥ 37 Ϝέρξον Bentl. et 29 Ϝέρδ' at v. ad Α. 315. 41 Vulgg. ἐκγεγάασι.

ἐν στήθει. — 26. ἅλιον θεῖναι πόνον, h. e. τὰ πεπονημένα, et 27. debebat ſequi καὶ τὸν κάματον τῶν ἵππων, quod et Sch. B. obſeruat. Tum 28 Πριάμῳ κακὰ pro κακὸν, per appoſitum τοῦ λαὸν ἀγείρειν. Itaque videmus Iunonis opera Achiuorum copias fuiſſe coactas. — 29. age pro arbitrio; ſed diis improbantibus te haec agere ſcito.

30—67. Iupiter incuſata Iunone tam peruicacis in Troianos odii, pactus cum ea, vt et ſibi liceat vrbem in eius tutela habitam, vbi libuerit, exitio deſtinet, conſentit, vt bellum inter Achiuos et Troianos continuetur.

μή τι διατρίβειν τὸν ἐμὸν χόλον, ἀλλά μ' ἐᾶσαι·
καὶ γὰρ ἐγώ σοι δῶκα ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ.
αἳ γὰρ ὑπ' ἠελίῳ τε καὶ οὐρανῷ ἀστερόεντι
ναιετάουσι πόληες ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
τάων μοι πέρι κῆρι τιέσκετο Ἴλιος ἱρή,
καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.
οὐ γάρ μοι ποτὲ βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
λοιβῆς τε, κνίσσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
ἤτοι ἐμοὶ τρεῖς μὲν πολὺ φίλταταί εἰσι πόληες,

43 ΔΩΚΑ FΕΚΩΝ ΑFΕΚΟΝΤΙ 46 ΤΙΕΣΚΕΤΟ FΙΛΙΟΣ 48 ΕFΙΣΗΣ 50 ΠΟΤΝΙΑ FΗΡΗ

—42. μή τι διατρίβειν τὸν ἐμὸν χόλον, παρεμποδίζειν *inhibere*. v. Obss. — 43. καὶ γὰρ ἐγώ σοι δῶκα pro δίδωμι, παραχωρῶ, absolute, concedo; vel, quod praestat forte, supplere ἐξαλαπάξαι πόλιν, ἐν ᾗ φίλοι μοι ἄνδρες ἐγγεγάασι. — 45. ναιετάουσι πόληες sitae sunt. v. Obss. — 46. πέρι κῆρι τιέσκετο. non περὶ κῆρι iungenda sunt; sed πέρι, περισσῶς, ἐτίετο ἐν κῆρι, πάρ, ὑπὲρ, ἄλλων πασῶν πόλεων. — Ἴλιος ἱρή, primum nunc occurrit, est simpl. praeclara.

—48. δαιτὸς ἐΐσης. δαὶς h. l. pro sacrificio vt et alibi, et Romanis *dapes*. Apud Tibull. *pro grege ferre dapem*. Ex h. l. apparet, Iouis religionem apud Troianos fuisse praecipuam. — 49. τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς. aut iocose, vt ap. Lucianum, aut indocte haec ad postremam vocem κνίσσης trahuntur, quasi nidore nutriantur dii; sed honor sacrificiorum, qui diis debetur, distributiue[4] per δαῖτα, λοιβὴν et κνίσσην declaratus est.

50—67. Iuno muliebri iniuriam vlciscendi cupiditate incensa, omne obsequium in caussa simili promittit Ioui, dummodo is, vt inuisa sibi Troia excidatur, bellum produci iubeat.

Ἄργος τε, Σπάρτη τε καὶ εὐρυάγυια Μυκήνη·
τὰς διαπέρσαι, ὅταν τοι ἀπέχθωνται περὶ κῆρι·
τάων οὔ τοι ἐγὼ πρόσθ' ἵσταμαι, οὐδὲ μεγαίρω.
εἴπερ γὰρ φθονέω τε, καὶ οὐκ εἰῶ διαπέρσαι,
οὐκ ἀνύω φθονέουσ'· ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐσσι.
ἀλλὰ χρὴ καὶ ἐμὸν θέμεναι πόνον οὐκ ἀτέλεστον·
καὶ γὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, γένος δέ μοι ἔνθεν, ὅθεν σοί.
καί με πρεσβυτάτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
ἀμφότερον, γενεῇ τε, καὶ οὕνεκα σὴ παράκοιτις
κέκλημαι, σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦθ' ὑποείξομεν ἀλλήλοισι,
σοὶ μὲν ἐγὼ, σὺ δ' ἐμοί· ἐπὶ δ' ἕψονται θεοὶ ἄλλοι
ἀθάνατοι. σὺ δὲ θᾶσσον Ἀθηναίῃ ἐπιτεῖλαι,
ἐλθεῖν ἐς Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνὴν,

---

54 Vulg. οὔτι ἐγὼ — male. 61 ΑΘΑΝΑΤΟΙΣΙ FΑΝΑΣΣΕΙΣ

54. *τάων οὔ τοι ἐγὼ πρόσθ' ἵσταμαι οὐδὲ μεγαίρω.* Est μεγαίρω, φθονέω, in prisco sermone pro ἐμποδίζω, veto, intercedo, ne fiat. πρόσθ' ἵσταμαι, inf. 129 πρόσθεν στᾶσα, pro vulgari προΐσταμαι, ὑπερμαχῶ, uti περιβαίνειν simili modo. — 55. praesentia sunt pro futuris. φθονέω explicatur per οὐκ ἐῶ. v. paullo ante ad v. 54. — 57. ἐμὸν πόνον scil. v. 26. ἀλλὰ χρὴ, *fas et aequum est.* — 59. καί με πρεσβυτάτην τέκετο pro καὶ πρεσβυτάτη εἰμί. tum genere tum loco praestans; tua *soror et coniux:* 60. 61. — 61. σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις deorum rex: verum eo modo, quo Agamemnon rex Achiuorum; h. e. inter plures reges summo loco, et imperium summum habens. Vides Olympum adumbratum ex Achiuorum vita. — 65. εἰς φύλοπιν, nunc pro acie ad pugnam accincta.

πειρᾶν θ', ὥς κε Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἶψα μάλ' ἐς στρατὸν ἐλθὲ μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς,
πειρᾶν θ', ὥς κε Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
οἷον δ' ἀστέρ' ἧκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω,
ἢ ναύτῃσι τέρας, ἠὲ στρατῷ εὐρέϊ λαῶν,
λαμπρὸν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἀπὸ σπινθῆρες ἵενται·
τῷ εἰκυῖ' ἤϊξεν ἐπὶ χθόνα Παλλὰς Ἀθήνη,
κὰδ δ' ἔθορ' ἐς μέσσον· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας
Τρῶάς θ' ἱπποδάμους, καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ἦ ῥ' αὖτις πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ
ἔσσεται, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησι.

69 ϜΕΠΕΑ 73 ϜΕΙΠΩΝ 75 Vulg. ἀστέρα ἧκε.
78 ΤΩΙ ϜΕΙΚΤΙ 81 ϜΕΙΠΕΣΚΕ ϜΙΔΩΝ

— 66. πειρᾶν θ' ὥς. vt efficiat, vt violato foedere Troiani Achiuos lacessant.

74—85. Minerua clara luce induta de caelo descendit, meteori speciem praebens, adeoque prodigii notionem mouens in vtraque acie, cuius interpretationem circumspiciunt.

75. οἷον δ' ἀστέρ' ἧκε. de meteoro ignis caduci agi, manifestum est. v. Obss. Occurrit illud et in mari et in continenti. — 82. αὖ; dubitant de prodigii interpretatione, aut subintell. μᾶλλον ἤ, praelium potius redintegrandum portendi opinantur, quam pacem com-

Ζεύς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε.
ἡ δ' ἀνδρὶ ἰκέλη Τρώων κατεδύσεθ' ὅμιλον,
Λαοδόκῳ Ἀντηνορίδῃ, κρατερῷ αἰχμητῇ,
Πάνδαρον ἀντίθεον διζημένη, εἴ που ἐφεύροι·
εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε,
ἑσταότ'· ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων
λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο ἀπ' Αἰσήποιο ῥοάων·
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο, Λυκάονος υἱὲ δαΐφρον;
τλαίης κεν Μενελάῳ ἐπιπροέμεν ταχὺν ἰόν;
πᾶσι δέ κε Τρώεσσι χάριν καὶ κῦδος ἄροιο,
ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Ἀλεξάνδρῳ βασιλῆϊ·
τοῦ κεν δὴ πάμπρωτα παρ' ἀγλαὰ δῶρα φέροιο,
αἴ κεν ἴδῃ Μενέλαον ἀρήϊον, Ἀτρέος υἱόν,
σῷ βέλεϊ δμηθέντα, πυρῆς ἐπιβάντ' ἀλεγεινῆς.

85 ΤΙΣ ϜΕΙΠΕΣΚΕ 86 ΑΝΔΡΙ ϜΙΚΕΛΗ. Vulg. κατεδύσαθ'. 91 ϜΟΙ ϜΟΙ Pro vitioso ἕποντο ἀπ' legendum παρ' 92 ϜΕΠΕΑ 96 Leg. μάλιστά γ' Ἀλεξάνδρῳ 98 ΕΙ ΚΕ ϜΙΔΗΙ

ponendam. — 85. ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, ex more, pro nonnulli, complures.

86—104. Specie Laodoci assumta Pandaro persuadet, vt sagittam in Menelaum emittat.

91. *Pandarus* ex vrbe Zelea, sub Ida ad Aesepum fl. sita, copias adduxerat. v. sup. B, 824 sq. — 93. Obsequere mihi et pete telo Menelaum. pro quo dictum: an tu obsequaris? (quod si obsequi voles.) an audeas (h. audebis) in Menelaum telum emittere? — 95. πᾶσι Τρώεσσι pro παρὰ Τρώων et παρ' Ἀλεξάνδρου. — 99. ἐπιβάντα πυρῆς, non est *conscendentem*, sed *impositum rogo;* vt est Il. I,

ἀλλ' ἄγ' ὀΐστευσον Μενελάου κυδαλίμοιο·
εὔχεο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγενέϊ κλυτοτόξῳ,
ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην,
οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη· τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθεν·
αὐτίκ' ἐσύλα τόξον ἐΰξοον, ἰξάλου αἰγὸς
ἀγρίου, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς, ὑπὸ στέρνοιο τυχήσας,
πέτρης ἐκβαίνοντα, δεδεγμένος ἐν προδοκῇσι,

103 ϜΟΙΚΑΔΕ — ΕΣ ϜΑΣΤΥ

542 πολλοὺς de πυρῆς ἐπέβησ' ἀλεγεινῆς, *fecit vt imponerentur rogo.*

100. ὀΐστευσον (κατὰ) Μενελάου. — 101. mirum videri poteſt, quod dea ipſa vota facere iubet alii deo; ſed iubet hoc non ex ſua perſona, ſed ex Laodoci perſona, quam ſuſtinet. — Apollo Λυκηγενὴς, ortu diei natus ſeu ortus. v. Obſſ. Lyciae ſub Ida deus patrius. — 102. ἑκατόμβην ſimpl. pro ſacro, πρωτογόνων ἀρνῶν ſimpl. de agnis teneris accipiendum, vt inf. Ψ, 863. 864.

104 — 147. Pandarus ſtolide obſequutus Mineruae monitis Menelaum ſagitta vulnerat. Cum autem de facto memorabili narrare incipiat, vnde omnis quae ſequitur, actio epica procedit, cum iudicio videtur poeta ſingula accurate exponere quae ad illud ſpectant.

— 105. ἐσύλα τόξον. ἐγύμνου, vt Sch. br. et Heſych. Arcus enim aduerſus aeris aliasque iniurias in theca ſeruabatur. cf. Od. Φ, 53, 54. Mox 116. eſt συλᾶν πῶμα φαρέτρης, pro ἀφελέσθαι. — ἴξαλος αἲξ ἄγριος, an certum caprarum ſilueſtrium genus declaretur, dubito; poteſt ἴξαλος nomen caprarum ſilueſtrium vulgare eſſe, factum forte ex αἲξ et ἅλλεσθαι, quod declaratur per appoſitum αἲξ ἄγριος, poteſt quoque ἴξαλος epitheton τοῦ αἲξ ἄγριος eſſe, quod naturam ferae πηδητικῆς declarat, ductum ἀπὸ τοῦ ἅλλεσθαι.

— 106. ὅν ῥα βεβλήκει

βεβλήκει πρὸς στῆθος, ὁ δ' ὕπτιος ἔμπεσε πέτρῃ.
τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἑκκαιδεκάδωρα πεφύκει,
καὶ τὰ μὲν ἀσκήσας κεραοξόος ἤραρε τέκτων,
πᾶν δ' εὖ λειήνας, χρυσέην ἐπέθηκε κορώνην.
καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκε τανυσσάμενος, ποτὶ γαίῃ
ἀγκλίνας· πρόσθεν δὲ σάκεα σχέθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
μὴ πρὶν ἀναΐξειαν Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν,
πρὶν βλῆσθαι Μενέλαον Ἀρήϊον, ἀρχὸν Ἀχαιῶν.
αὐτὰρ ὁ σύλα πῶμα φαρέτρης, ἐκ δ' ἕλετ' ἰὸν
ἀβλῆτα, πτερόεντα, μελαινῶν ἕρμ' ὀδυνάων·

— τυχήσας (αὐτοῦ) ὑπὸ στέρνου. Sic iungenda haec ſunt, vt quoque M, 189 Ἱππόμαχον βάλε δουρὶ, κατὰ ζωστῆρα τυχήσας. — 109. κέρα ἑκκαιδεκάδωρα, ſedecim palmorum, v. Obſſ. — 110. ἀσκήσας ἤραρε, ita elaborauerat, vt iungeret vtrumque cornu ab inferiore ſui parte, quae medium arcus conſtituerent. Ita vero e binis cornibus mirae magnitudinis arcus fieri debuit, et, vt intendi poſſet, haud exiguas vires requirere. — 111. κορώνην bene declarant Sch. br. τὸ ἐπικαμπὲς ἄκρον τοῦ τόξου, ὅθεν ἀπήρτηται ἡ νευρά.

112. καὶ τὸ μὲν τανυσσάμενος, εὖ κατέθηκεν ἀνακλίνας πρὸς τῇ γαίῃ. poſtquam arcum intenderat, reclinatum eum in terra poſuit; dum e pharetra ſagittam promere vult. v. Obſſ. — 114. μὴ πρὶν ἀναΐξειαν, nam conſederant humi Achiui. ſup. Γ, 326. ne, re animaduerſa, conſurgerent ad coercendum hominem, ne emitteret ſagittam.

116. ὁ σύλα πῶμα, ſimpl. operculum pharetrae ſuſtulit, remouit; e pharetra depromſit ſagittam ἀβλῆτα, recentem, nondum emiſſam. ſed v. Obſſ. μελαινῶν ἕρμ' ὀδυνάων, aut fundus, cauſſa, doloris, aut ſi eſt pro ἔρεισμα, τὸ ἐρεῖδον, adurgens, intrudens dolorem, vt penetret. v. Obſſ. *atros dolores* dixit, vt omnia triſtia et auerſanda.

αἶψα δ' ἐπὶ νευρῇ κατεκόσμει πικρὸν ὀϊστόν,
εὔχετο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγενέϊ κλυτοτόξῳ,
ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην,
οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης.
ἕλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας τε λαβὼν καὶ νεῦρα βόεια·
νευρὴν μὲν μαζῷ πέλασε, τόξῳ δὲ σίδηρον.
αὐτὰρ ἐπειδὴ κυκλοτερὲς μέγα τόξον ἔτεινε,
λίγξε βιός, νευρὴ δὲ μέγ' ἴαχεν, ἆλτο δ' ὀϊστὸς
ὀξυβελής, καθ' ὅμιλον ἐπιπτέσθαι μενεαίνων.
Οὐδὲ σέθεν, Μενέλαε, θεοὶ μάκαρες λελάθοντο
ἀθάνατοι, πρώτη δὲ Διὸς θυγάτηρ Ἀγελείη,
ἥ τοι πρόσθε στᾶσα, βέλος ἐχεπευκὲς ἄμυνεν.
ἡ δὲ τόσον μὲν ἔεργεν ἀπὸ χροός, ὡς ὅτε μήτηρ

121 ϜΟΙΚΑΔΕ — ΕΣ ϜΑΣΤΥ 125 ΜΕΓΑ ϜΙΑΧ ΑΛΤΟ 129 Vulg. πρόσθεν στᾶσα. 130 ΕϜΕΡΓΕ et 131 ΕϜΕΡΓΕΙ

122—6. graphice commemorat sagittam emissam. Ferrum sagittae admouet arcui et alteram partem extremam sagittae, in qua incisura est, crena, γλυφίς, applicat neruo, huncque tendit. Imprimis 125 et 126 probandi; describitur impetus sagittae emissae, transferendo in eam hominis cupiditatem, seruata formula ex antiquo sermone; ἐπιπτέσθαι μενεαίνων. v. Obss.

127. Vim habet et animum mouet haec apostrophe ad Menelaum, v. Obss. pro simplici: At dii seruarunt Menelaum. — 130. Illa sagittam auertit a corpore, a partibus vtique vitalibus, adeoque simul impetum infringit, (ἐπὶ) τόσον ἔεργεν ἀπὸ χροός, ὡς (pro ἐφ' ὅσον ἐέργει μυῖαν μήτηρ) ὅτε αὐτὴν ἐέργει ἀπὸ παιδός. mota leuiter manu. Ornauit poeta id, quod alias de diis simpliciter pronuntiatur, auertere eos tela mota manu. vt inf. E, 853. 854. et Hesiod. Sc.

παιδὸς ἐέργει μυῖαν, ὅθ' ἡδέϊ λέξεται ὕπνῳ.
αὐτὴ δ' αὖτ' ἴθυνεν, ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες
χρύσειοι σύνεχον, καὶ διπλόος ἤντετο θώρηξ·

131 Debuit scriptum esse ϜΟ ϜΗΔΕΙ (ὃ ἡδέϊ pro ὃς) Vulg. λέξατο.

Herc. 455. 6. iam a Koeppen laudd. Comparatio est cum matre abigente muscam a pueri corpore, leui manus motu. Ita Minerua manu leuiter mota volantem sagittam, ne corpus penetraret, auertit, vt in balteum incideret. — 131. λέξεται pro praesenti λέγεται.

132. 3. ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες — Sagitta incidit in Menelai corpus ea parte, qua illud erat munitissimum, primum, cingulo, quod thoracem exterius ambiebat, tum thorace, et subter thorace, mitra. Manifeste enim trina sunt, quae tutantur, ζωστὴρ (alias ζώνη. v. ad B, 478) θώραξ et sub eo μίτρα, h. e. fascia lanea, aere munita, quae ilia tegebat, maxime vulneri letali obnoxia, inprimis cum thorax ad infimam corporis partem haud pertingeret; lanea autem μίτρα erat, ne atteraretur corpus aere. Iam inf. 187 et 215. 216 non θώραξ sed ζῶμα memoratur. Necesse est haec duo ita coniuncta fuisse, vt per synonymas voces declarari possent. Probabile autem fit, ζῶμα fuisse thoraci subtextum ab interiori parte, ita vt ad inferiora descenderet, vsque ad genua. Subfuisse cum his necesse est χιτῶνα, qui corpus a rigido aere tutaretur; hic tamen non memoratur; sed τὸ ζῶμα, quasi hoc eius locum sustinuerit. In signis antiquis armatis subuculam animaduertimus subter thoracem demissam, aut tunicam, prominentem subter thoracem, interdum collectam et complicatam, aut fimbriatam. Cingulum autem, ζωστὴρ, exterius admotum erat ea parte, qua thorax et ζῶμα coibant. Quod patet cum ex h. l. tum collatis aliis locis, E, 539 νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστῆρος ἔλασσε

ἐν δ' ἔπεσε ζωστῆρι ἀρηρότι πικρὸς ὀϊστός·
διὰ μὲν ἂρ ζωστῆρος ἐλήλατο δαιδαλέοιο,
καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο,
μίτρης θ', ἣν ἐφόρει, ἔρυμα χροὸς, ἕρκος ἀκόντων,
ἥ οἱ πλεῖστον ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο καὶ τῆς·

138 ϜΗ ϜΟΙ Corrig. διὰ πρὸ, δ' εἴσατο.

add. ibid. 615. 616. P, 519. Λ, 234. 6. Penetrat tamen ſagitta a Pandaro emiſſa per trina munimenta in corpus viuum. cf. ad haec Obſſ. Ceterum tenebimus hoc, armandi ſe modum non vbique fuiſſe nec eſſe potuiſſe eundem; adeoque nec loca alia ad h. l. eſſe exigenda. Neque etiam poeta vbique tam diſertus eſt in ea re, vt h. l. adeoque *ζώνης, ζωστῆρος, μίτρης* parum aut nihil meminit.

132—138. Sagitta penetrat per *ζωστῆρα, cingulum,* et *thoracem*, qua parte ille a cingulo adſtringitur, et ſubter thorace per *mitram*, ſeu faſciam modo memoratam, et penetrat in viuam cutem leuiter tamen et in ſuperficie. — *σύνεχον* l. *συνεῖχον ἑαυτοὺς, συνίεσαν*, l. *συνεῖχον τὸν θώρακα*, ſed prius verius, vbi coibat fibula morſu. Sic Υ, 478 *ἵνα ξυνέχουσι τένοντες ἀγκῶνος.* — *θώρηξ διπλόος ἤντετο.* aut occurrebat ſagittae, obuius erat ei penetranti, (forte ſic acceperat Sch. br. *ὑπέκειτο*) aut thoracis cauorum duae orae iunctae ea parte ſibi occurrebant; vt obuia ſibi eſſe, *ἄντεσθαι*, dicuntur ea, quae nexu, copula, vinculo, colligantur; ſic fibulae, lora, vnci, *ὀχῆες*; inde *διπλοῦς θώραξ*, vel propter duo caua, vel oras cauorum ſibi innexas, altera ſuper alteram, vel duplex, quia thorax duplicatus erat cingulo. Verius eſſe puto quod primo loco poſui. — 136. *ἐρείδεται* haſta adacta, h. l. ſagitta penetrans. — 137. mitra eſt *ἔρυμα χροὸς*, quae corpus tutatur. *ἕρκος ἀκόντων, πρὸς τοὺς ἄκοντας*, vt E, 316 *ἕρκος βελέων* tutamen aduerſus tela. — 138. *ἥ οἱ πλεῖστον ἔρυτο* ſc. τὴν

ἀκρότατον δ' ἄρ' ὀϊστὸς ἐπέγραψε χρόα φωτός·
αὐτίκα δ' ἔῤῥεεν αἷμα κελαινεφὲς ἐξ ὠτειλῆς.
ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικι μιήνῃ
Μῃονὶς, ἠὲ Κάειρα, παρήϊον ἔμμεναι ἵππων·
κεῖται δ' ἐν θαλάμῳ, πολέες τέ μιν ἠρήσαντο
ἱππῆες φορέειν, βασιλῆϊ δὲ κεῖται ἄγαλμα,
ἀμφότερον, κόσμος θ' ἵππῳ, ἐλατῆρί τε κῦδος·
τοῖοί τοι, Μενέλαε, μιάνθην αἵματι μηροὶ
εὐφυέες, κνῆμαί τ', ἠδὲ σφυρὰ κάλ' ὑπένερθε.
Ῥίγησεν δ' ἄρ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
ὡς εἶδε μέλαν αἷμα καταῤῥέον ἐξ ὠτειλῆς·
ῥίγησεν δὲ καὶ αὐτὸς Ἀρηΐφιλος Μενέλαος.

148 ΕΠΕΙΤΑ ϜΑΝΑΞ 149 ϜΕΙΔΕ

χρόα. quae maxime tutabatur corpus. διῆλθε δὲ καὶ διὰ ταύτης.

141—145. Artis tinctoriae is iam tum fuit vſus, vt *ebur tingerent purpura;* tribuitur ars *mulieribus*, non viris, *Carum* et *Maeonum;* eiusque vſus *in phaleris.* Mire exornauit rem poeta. μιαίνειν h. l. eſt ſimpliciter βάπτειν, inficere, tingere. Sic latini, adulterare de colore. Nec ſubeſt notio inquinandi, nunc adiungi ſolita. Virgil. Aen. XII, 67 *violauerit oſtro ſi quis ebur* dixit. — 144. ἱππῆες qui curru vehuntur, nam ſequitur ἵππῳ τε ἐλατῆρί τε. ἄγαλμα non modo ornatus, nam ſequitur κόσμος, ſed delicias dixit rem, qua quis exultat, ἀγάλλεται, et ſuperbit, monente Erneſtio, ſecundum Doruillium, Ruhnkenium ad Timaeum h. v. Videtur enim viri docti in ta voce ipſi deliciari. — 14 τοῖοι, pro τοίως. μιάνθη pro μιανθήτην, vt Sch. monuit.

147—216. Magnus chiuos metus de Men vulnerati ſalute incel Machaonis tamen adue depulſus.

ὡς δὲ ἴδε νεῦρόν τε καὶ ὄγκους ἐκτὸς ἐόντας,
ἄψορρόν οἱ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀγέρθη.
τοῖς δὲ βαρὺ στενάχων μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
χειρὸς ἔχων Μενέλαον· ἐπεστενάχοντο δ' ἑταῖροι.
Φίλε κασίγνητε, θάνατόν νύ τοι ὅρκι' ἔταμνον,
οἶον προστήσας πρὸ Ἀχαιῶν Τρωσὶ μάχεσθαι.
ὥς σ' ἔβαλον Τρῶες, κατὰ δ' ὅρκια πιστὰ πάτησαν,
οὐ μέν πως ἅλιον πέλει ὅρκιον, αἷμά τε ἀρνῶν,
σπονδαί τ' ἄκρητοι, καὶ δεξιαὶ, ᾗς ἐπέπιθμεν.
εἴπερ γάρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσσεν,
ἔκ τε καὶ ὀψὲ τελεῖ· σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν,
σὺν σφῇσι κεφαλῇσι, γυναιξί τε καὶ τεκέεσσιν.
εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,

151 ⊢ΩΣ ΔΕ FΙΔΕ. Vulgg. ὡς δ' εἶδε. 152 ΑΨΟΡΡΟΝ FΟΙ 158 ⊢ΑΙΜΑ ΤΕ FΑΡΝΩΝ 163 ΤΟΔΕ FΟΙΔΑ

151. νεῦρόν τε καὶ ὄγκους. ὄγκοι, prominentia vtrinque sagittae acumina, νεῦρον chorda, qua ferrum illigatum est calamo. v. Obſſ. — 155. 6. ἔταμνον ὅρκια, θάνατόν σοι. *pepigi foedus, mortem tuam*, quod cauſſam et opportunitatem mortis inferendae attulit: ἀντὶ τοῦ· ἐπὶ τῷ σῷ θανάτῳ τοὺς ὅρκους ἐποίησα.

— 158. οὐ μέν πως ἅλιον πέλει ὅρκιον ſc. ἱερὸν, θυ[…], adeoque ipſa foederis religio. ἅλιον nunc eſt quod impunitum, inultum relinquitur. πέλει eſt, eſſe poteſt, ſi pro ſententia eſt. Alias accipiendum pro futuro ἔσται dictum. — 160. ἐτέλεσσεν — τελεῖ abſolute pro ἐκτελέσει. de re ad euentum adducta; ne impune ſit periurium. — σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν pro ἀποτίουσι, (vt ſententia ſit vniuerſe enuntiata. v. Obſſ.) σὺν μεγάλῳ κακῷ.

163 ſq. εὖ γὰρ ἐγὼ — verſus graues et δεινότητα habentes; ex noſtro tamen

ἔσσεται ἦμαρ, ὅταν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ,
καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο·
Ζεὺς δέ σφιν Κρονίδης, ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων,
αὐτὸς ἐπισσείησιν ἐρεμνὴν αἰγίδα πᾶσι,
τῆσδ' ἀπάτης κοτέων· τὰ μὲν ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστα,
ἀλλά μοι αἰνὸν ἄχος σέθεν ἔσσεται, ὦ Μενέλαε,
αἴ κε θάνῃς, καὶ μοῖραν ἀναπλήσῃς βιότοιο·
καί κεν ἐλέγχιστος πολυδίψιον Ἄργος ἱκοίμην.

164 ϜΙΛΙΟΣ

ſenſu potius quam ex Menelai; non enim auguratur excidium Troiae, vt vates; ſed poenam et vindictam periurii pronuntiat, quod deos vlturos eſſe perſuaſum ſibi habet; certe Troiani luent periurium vrbis ſuae excidio: etiamſi noſtra manu nunc caſura illa non ſit. Aliter eadem pronuntiat Hector ad Andromachen tacita animi praeſenſione ominatus Z, 447 ſqq. Ceterum ex his verſſ. effictus eſt locus Virgilianus: *Venit ſumma dies et ineluctabile fatum* etc. — 166. 7 ὅταν Ζεύς σφιν ἐπισεύῃ αἰγίδα. quando ipſum numen iis terrorem iniiciet; hoc ſane eſt ſublime. Ad terrorem incutiendum idonea res eſſe debuit, clipeum aere fulgentem aduerſarii ori obuertere, et ſplendore aeris oculos obtundere; quo etiam monſtrum Meduſae, h. e. Terroris, ſpectabat. Vide Il. O, 318 ſq. cf. B, 450. Maiorem h. l. facit terrorem ἐρεμνὴ αἰγίς, caligine et nocte obducta, vt e nube atra fulmen emicat. Petiit hinc Virgil. VIII, 354 *Credunt ſe vidiſſe Iouem, cum ſaepe nigrantem Aegida concuteret dextra.* Eſt autem hic locus ex iis, in quibus apertum eſt, *aegidem* clipeum, non thoracem deſignare.

170. αἴ κε — μοῖραν ἀνπλήσῃς βιότοιο, ſi vitam e pleueris, ſinieris, fatale v. Obſſ. — 171. καί κεν ἱκοίμην. iungi poteſt cum a tec. αἴ κε θάνῃς, poteſt q que noua eſſe ſententia, v

αὐτίκα γὰρ μνήσονται Ἀχαιοὶ πατρίδος αἴης,
κὰδ δέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιμεν
Ἀργείην Ἑλένην· σέο δ' ὀστέα πύσει ἄρουρα
κειμένου ἐν Τροίῃ, ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ·
καί κέ τις ὧδ' ἐρέει Τρώων ὑπερηνορεόντων,
τύμβῳ ἐπιθρώσκων Μενελάου κυδαλίμοιο·
αἴθ' οὕτως ἐπὶ πᾶσι χόλον τελέσει' Ἀγαμέμνων,
ὡς καὶ νῦν ἅλιον στρατὸν ἤγαγεν ἐνθάδ' Ἀχαιῶν!
καὶ δὴ ἔβη οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
σὺν κεινῇσιν νηυσὶ, λιπὼν ἀγαθὸν Μενέλαον,
ὥς ποτέ τις ἐρέει· τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.
Τὸν δ' ἐπιθαρσύνων προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
θάρσει, μηδέ τί πω δειδίσσεο λαὸν Ἀχαιῶν.

175 ΕΠΙ ϜΕΡΓΩΙ v. Exc. de digammo. 176 Esse debuit ϜΩΔΕ ϜΕΡΕΙ. 180 ϜΟΙΚΟΝ ΔΕ 182 ΤΙΣ ϜΕΡΕΕΙ

futuro, ἵξομαι. et redibo Argos opprobrio oppletus. (ἐλέγχιστος iam vidimus B, 285) Nam de morte subducto Argiui bellum non vlterius continuabunt, sed te, in hostili solo sepulto, discedent. — 172. μνήσονται πατρίδος αἴης, vetere sermone, cum effectu: reditum in patriam *parabunt*. — 173. καταλίποιμέν κεν (pro καταλείψομεν) Ἑλένην Πριάμῳ εὐχωλὴν, vt glorietur, gloriandi caussam. — 174. 5. σέο δ' ὀστέα πύσει ἄρουρα, non quasi insepulta sint abiecta, sed terra sepulta, nam vs. 171 τύμβος memoratur. Est adeo pro ὀστέα πύσονται ἐν ἀρούρᾳ, γῇ. πύθω vt σήπω transitiue. ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ, *bello* non confecto, vt solet poeta generalia vocabula ponere. — 178. αἴθ' οὕτως — χόλον τελέσειε, iram, vindictam, expleat! — 181. σὺν κεινῇσι νηυσὶ, nulla cum praeda, quippe vrbe non capta; B, 298, αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν

οὐκ ἐν καιρίῳ ὀξὺ πάγη βέλος, ἀλλὰ πάροιθεν
εἰρύσατο ζωστήρ τε παναίολος, ἠδ' ὑπένερθε
ζῶμά τε, καὶ μίτρη, τὴν χαλκῆες κάμον ἄνδρες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
αἲ γὰρ δὴ οὕτως εἴη, φίλος ὦ Μενέλαε.
ἕλκος δ' ἰητὴρ ἐπιμάσσεται, ἠδ' ἐπιθήσει
φάρμαχ', ἅ κεν παύσῃσι μελαινάων ὀδυνάων.
Ἦ, καὶ Ταλθύβιον, θεῖον κήρυκα, προσηύδα·
Ταλθύβι', ὅττι τάχιστα Μαχάονα δεῦρο κάλεσσον,
φῶτ', Ἀσκληπιοῦ υἱὸν ἀμύμονος ἰητῆρος,
ὄφρα ἴδῃ Μενέλαον Ἀρήϊον, ἀρχὸν Ἀχαιῶν,
ὅν τις ὀϊστεύσας ἔβαλε, τόξων εὖ εἰδώς,
Τρώων ἢ Λυκίων, τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα οἱ κήρυξ ἀπίθησεν ἀκούσας·

195 ΟΦΡΑ ϜΙΔΗΙ 196 ϜΕΙΔΩΣ 198 ΑΡΑ ϜΟΙ

κενεόν τε νέεσθαι. v. Obſſ.

186. ἀλλὰ πάροιθεν, antequam ad τὸ καίριον, ad partes corporis vitales penetraret, inhibuit ſagittam, cingulum, *varie ornatum*, παναίολον. v. Obſſ. et ſubtus ζῶμα, quod thoracis extremae parti ſubtextum erat, adeoque nunc thoracis loco memoratur: cf. ad vſ. 132. et ſub eo mitra, faſcia aere munita.

190. ἕλκος δ' ἰητὴρ ἐπιμάσσεται, tractabit, explorabit, adeoque ei medebitur. cf. Obſſ. Sententia ſic procedit: Vtinam ita ſe habeat! nam, (ſi ita ſe habet, ſi vulnus non eſt letale) erit medicus, qui illud curet. — 191. ἃ παύσῃ κε (σὲ τῶν ὀδυνῶν. vt alibi: Ἕκτορ[a] δῖον ἔπαυσε μάχης.

192 — 208. Arceſſitur M[a]chaon per Talthybium pra[e]conem. 194 φῶτα. v. Ob[ſſ.] — 207. De Trica ſeu Tr[i]ca Theſſaliae v. B, 7[29] — 195. ὄφρα ἴδῃ Μενέλ[αον] vt vulgari verbo medi[...]

βῆ δ' ἰέναι κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
παπταίνων ἥρωα Μαχάονα· τὸν δ' ἐνόησεν
ἑσταότ'· ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων
λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο Τρίκης ἐξ ἱπποβότοιο.
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὄρσ', Ἀσκληπιάδη. καλέει κρείων Ἀγαμέμνων,
ὄφρα ἴδῃς Μενέλαον Ἀρήϊον, Ἀτρέος υἱὸν,
ὃν τις ὀϊστεύσας ἔβαλε, τόξων εὖ εἰδὼς,
Τρώων ἢ Λυκίων, τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε·
βὰν δ' ἰέναι καθ' ὅμιλον ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος
βλήμενος ἦν, περὶ δ' αὐτὸν ἀγηγέραθ', ὅσσοι ἄριστοι,
κυκλόσ', ὁ δ' ἐν μέσσοισι παρίστατο ἰσόθεος φὼς,
αὐτίκα δ' ἐκ ζωστῆρος ἀρηρότος ἕλκεν ὀϊστόν.

201 ϜΟΙ ϜΟΙ 203 ϜΕΠΕΑ 205 ΟΦΡΑ ϜΙΔΗΙΣ 206 ϜΕΙΔΩΣ 212 ΠΑΡΙΣΤΑΤΟ ϜΙΣΟΘΕΟΣ 213 Vulg. εἷλκεν.

dicitur videre aegrum, h. e. inuisere eiusque morbum cognoscere.

208—219. Machaon arcessitus explorat vulnus, sagitta extracta vulnus curat.

208. θυμὸν ὄρινε percutit. Mox dubitari potest, quousque prius sententiae membrum procedat. Optime apodosis fiet, puto, post ἰσόθεος φὼς, ita vt in αὐτίκα δ' ἐκ ζωστῆρος iterum habeamus exemplum particulae δὲ in apodosi occurrentis. Videtur δὲ in his et aliis vim τοῦ δὴ antiquo vsu habuisse. — 213. ἐκ ζωστῆρος non modo ex cingulo; verum etiam ex thorace et mitra, nam per hanc quoque in viuam cutem penetrauerat. Ergo vnum tantum memorat poeta e

τοῦ δ' ἐξελκομένοιο, πάλιν ἄγεν ὀξέες ὄγκοι.
λῦσε δέ οἱ ζωστῆρα παναίολον, ἠδ' ὑπένερθε
ζῶμά τε, καὶ μίτρην, τὴν χαλκῆες κάμον ἄνδρες.
αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδεν ἕλκος, ὅθ' ἔμπεσε πικρὸς ὀϊστὸς,
αἷμ' ἐκμυζήσας, ἐπ' ἄρ' ἤπια φάρμακα εἰδὼς
πάσσε, τά οἱ ποτὲ πατρὶ φίλα φρονέων πόρε Χείρων.
Ὄφρα τοὶ ἀμφεπένοντο βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,
τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον ἀσπιστάων·

214 f. ΕΞΕΛΚΟΜΕΝΟΥ FΑΓΕΝ ΠΑΛΙΝ 215 ΔΕ FΟΙ 217 FΙΔΕ 218 ΦΑΡΜΑΚΑ FΕΙΔΩΣ 219 ΤΑ FΟΙ

pluribus. — 214. πάλιν ἄγεν ὄγκοι, retroacti hami ſagittae vtrinque prominentes. — 218. αἷμ' ἐκμυζήσας. non, exſugens ore, ſed, vt recte veteres, ἐκπιέσας, ἐκθλίψας· Sch. br. Euſtath. quod factu opus eſt, ne putreſcat cruor et in pus vertatur. et πάσσε, puta herbas et radices ſiccatas ac tritas. v. Obſſ.

220—421. Interea, dum in vulnere Menelai curando occupati ſunt, acies Achiuorum inſtruitur. Agamemnon pererrat ordines; hortatur vniuerſos — 249. et ſingulos; et primo quidem Idomeneum — 271. Aiaces — 291. Neſtorem — 325. Meneſtheum et Vlyſſem — 364. Diomedem cum Sthenelo — 421.

221. Reuocandum eſt in animum ex Γ, 114. 5. interuallum inter vtramque aciem relictum fuiſſe pugnae inter Paridem et Menelaum faciendae. Quod vulnerato Menelao, Troiani arma arripiunt et pugnae ſe accingunt, factum puta, quod et iuſſu ducum id eueniſſe et rei gerendae tempus opportunum eſſe crediderunt. Factum tamen illud ſine conſilio et imperio narrat poeta h. l. et inf. 433 ſq. Interea Achiui per ordines, aut verius per cateruas, diſponuntur. Τρώων στίχες ἐπήλυθον. (de difficultate in h. vſ. latente v. Obſſ. οἱ δὲ, Achiui τεύχεα κατ

οἱ δ' αὖτις κατὰ τεύχε' ἔδυν, μνήσαντο δὲ χάρμης.
ἔνθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις Ἀγαμέμνονα δῖον,
οὐδὲ καταπτώσσοντ', οὐδ' οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι·
ἀλλὰ μάλα σπεύδοντα μάχην ἐς κυδιάνειραν.
ἵππους μὲν γὰρ ἔασε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ·
καὶ τοὺς μὲν θεράπων ἀπάνευθ' ἔχε φυσιόωντας
Εὐρυμέδων, υἱὸς Πτολεμαίου Πειραΐδαο·
τῷ μάλα πόλλ' ἐπέτελλε παρισχέμεν, ὁππότε κέν μιν
γυῖα λάβῃ κάματος, πολέας διακοιρανέοντα.
αὐτὰρ ὁ πεζὸς ἐὼν ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν·
καί ῥ' οὓς μὲν σπεύδοντας ἴδοι Δαναῶν ταχυπώλων,
τοὺς μάλα θαρσύνεσκε παριστάμενος ἐπέεσσιν·

223 ΒΡΙΖΟΝΤΑ ϜΙΔΟΙΣ ΙΔΟΙ vitiosum; forte fuit ὁρῳ. v. Obss. 232 ΣΠΕΥΔΟΝΤΑΣ 233 ϜΕΠΕΕΣΣΙ

δυν, vel κατέδυσαν, induerunt. Nam Γ, 114 Τεύχεα δ' ἐξεδύοντο, clipeos et galeas deposuerunt. — Quod autem 223 primo loco Agamemnonem strenue res agentem poeta exhibet, praeclare factum vides; vtque animaduertas facilius, cumulauit sententias plures similes inter se 223. 4. 5.

231. Sequitur ἐπιπώλησις Agamemnonis, dum ordines percurrit, ad quam alludunt veteres in memorando studio imperatorum in acie et pugna constituenda, dum ordines obeunt, hortantur, bonas spes ostendunt, v. c. Xenoph. Cyrop. VII, 1, 9. Haec ἐπιπώλησις lucem accipit et mutuam foeneratur chorographiae Troadis, de qua vide et me disputantem in Exc. I. II. ad lib. Δ. et Lenzium p. 251. Sufficit h. l. obseruare, cum res adhuc peractae essent in acie media, nunc Agamemnonem tendere versus cornu sinistrum, et peruenire ordine ad Idomeneum, proxime cum Cretensibus ei adstantem, 251.

Ἀργεῖοι, μή πώ τι μεθίετε θούριδος ἀλκῆς.
οὐ γὰρ ἐπὶ ψεύδεσσι πατὴρ Ζεὺς ἔσσετ' ἀρωγός·
ἀλλ' οἵπερ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο,
τῶν ἤτοι αὐτῶν τέρενα χρόα γῦπες ἔδονται·
ἡμεῖς δ' αὖτ' ἀλόχους τε φίλας καὶ νήπια τέκνα
ἄξομεν ἐν νήεσσιν, ἐπὴν πτολίεθρον ἕλωμεν.
Οὕστινας αὖ μεθιέντας ἴδοι στυγεροῦ πολέμοιο,
τοὺς μάλα νεικείεσκε χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
Ἀργεῖοι ἰόμωροι, ἐλεγχέες, οὔ νυ σέβεσθε;
τίφθ' οὕτως ἔστητε τεθηπότες, ἠΰτε νεβροί;
αἵτ', ἐπεὶ οὖν ἔκαμον, πολέος πεδίοιο θέουσαι,
ἑστᾶσ', οὐδ' ἄρα τίς σφι μετὰ φρεσὶ γίγνεται ἀλκή·

240 ΜΕΘΙΕΝΤΑΣ ΙΔΟΙ iterum cum vitio. v. Obss.
241 ΧΟΛΩΤΟΙΣΙ ϜΕΠΕΕΣΣΙ

tum ad duo Aiaces cum Salaminiis 273. ad Nestorem cum Pyliis 293. Menestheum et Vlyssem cum Atheniensibus et Ithacensibus 327. Diomedem et Sthenelum cum Argiuis 365. Ordinem hunc aciei non vbique esse eundem nemo neget. — 235. οὐ γὰρ Ζεὺς ἐπέσσεται ἀρωγὸς τοῖς ψεύδεσσιν, h. e. τῷ ψεύδει, *periurio*, quo foedus violatum est; id vero deos vlturos esse, et quidem sic, vt non modo victi occumbant, verum et corpora insepulta proiiciantur, ipsi autem Achiui vrbe capta et praeda redacta in patriam cum captiuis redeant. — 236. οἵπερ πρότεροι δηλήσαντο, ὑπὲρ ὅρκια qui priores iniuriam fecerunt, violatis induciis: vt iam vs. 67. Γ, 299 vidimus quod historicis est παρασπονδῆσαι. Inf. H, 351 est ὅρκια πιστὰ ψεύδεσθαι.

242. Ἀργεῖοι ἰόμωροι. accipitur bellicosi v. Obss. nisi potius est, miseri, infelici fato destinati. οὔ, νυ σέβεσθε, ἐντρέπεσθε. an non pudet? — 244. (διὰ) πολέος πεδίου θέουσαι. —

ὣς ὑμεῖς ἔστητε τεθηπότες, οὐδὲ μάχεσθε.
ἦ μένετε Τρῶας σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔνθά τε νῆες
εἰρύατ' εὔπρυμνοι, πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,
ὄφρα ἴδητ' αἴ κ' ὔμμιν ὑπέρσχῃ χεῖρα Κρονίων;
Ὣς ὅγε κοιρανέων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν·
ἦλθε δ' ἐπὶ Κρήτεσσι, κιὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν.
οἱ δ' ἀμφ' Ἰδομενῆα δαΐφρονα θωρήσσοντο·
Ἰδομενεὺς μὲν ἐνὶ προμάχοις, συῒ εἴκελος ἀλκὴν,
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ πυμάτας ὤτρυνε φάλαγγας.
τοὺς δὲ ἰδὼν γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα προσηύδα μειλιχίοισιν·
Ἰδομενεῦ, πέρι μέν σε τίω Δαναῶν ταχυπώλων,
ἠμὲν ἐνὶ πτολέμῳ, ἠδ' ἀλλοίῳ ἐπὶ ἔργῳ,
ἠδ' ἐν δαίθ', ὅτε πέρ τε γερούσιον αἴθοπα οἶνον

248 FΕΙΡΥΑΤ 249 ΟΦΡΑ FΙΔΗΤ 250 Vulg. ὥς ῥ' ὅγε 251 ΑΝΑ FΟΥΛΑΜΟΝ 253 ΣΥΙ FΕΙΚΕΛΟΣ 254 ΑΡΑ FΟΙ 255 ΔΕ FΙΔΩΝ ΓΗΘΗΣΕ FΑΝΑΞ 258 ΕΠΙ FΕΡΓΩΙ 259 ΑΙΘΟΠΑ FΟΙΝΟΝ

247. ἔνθα τε νῆες, in media castra.

251 — 269. Idomeneum cum Merione adit et hortatur Agamemnon. — 254. Meriones erat οὐραγός. — 257. Achiui ταχύπωλοι, currus celeriter agentes. — 258. Dicas, quem honorem Agamemnon Idomeneo praecipuum potuit habere in bello vel pugna? ἐνὶ πτολέμῳ? Scilicet partem praedae potiorem assignando, γέρας aliquod. Addit: aliis in rebus: ἀλλοίῳ ἐπὶ ἔργῳ, πράγματι. puta τῇ προεδρίᾳ ἐν τῇ συμβουλῇ. vt is prior sententiam rogaretur. Melius haec in Sch. B. quam ap. Eustath. cf. Θ, 161. 162. — 259. γερούσιον οἶνον dixit vinum senibus praeberi solitum honoris caussa. v. Obss. Ceterum locus hic de honore principibus ex-

Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἐνὶ κρητῆρι κέρωνται.
εἴπερ γάρ τ' ἄλλοι γε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
δαιτρὸν πίνωσι, σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ
ἕστηχ', ὥςπερ ἐμοὶ, πιέειν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
ἀλλ' ὄρσευ πόλεμόνδ', οἷος πάρος εὔχεαι εἶναι.
Τὸν δ' αὖ Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
Ἀτρείδη, μάλα μέν τοι ἐγὼν ἐρίηρος ἑταῖρος
ἔσσομαι, ὡς τὸ πρῶτον ὑπέστην καὶ κατένευσα·
ἀλλ' ἄλλους ὄτρυνε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
ὄφρα τάχιστα μαχώμεθ'· ἐπεὶ σύν γ' ὅρκι' ἔχευαν
Τρῶες· τοῖσιν δ' αὖ θάνατος καὶ κήδε' ὀπίσσω
ἔσσετ', ἐπεὶ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο.
Ὣς ἔφατ'· Ἀτρείδης δὲ παρῴχετο γηθόσυνος κῆρ.
ἦλθε δ' ἐπ' Αἰάντεσσι, κιὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν·
τὼ δὲ κορυσσέσθην· ἅμα δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν.
ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε νέφος αἰπόλος ἀνὴρ,

260 Vulg. κρητῆρσι. 264 Vulgg. εὔχεο. 273 ΑΝΑ ϜΟΥΛΑΜΟΝ. 275 ϜΕΙΔΕ

hibito in epulis largiore vino appoſito ſaepe memoratus eſt; adde inf. 343. et M, 310. 311. — 262. δαιτρὸν πίνωσι, κατὰ τὸ δαιτρὸν, μεμερισμένως, portione ſua cuique e dimenſo, diſtribute, appoſita. — 264. Agedum, accinge te ad pugnam. — 267. ὑπέστην reſpondet τῷ· εὔχεαι vſ. 264 — 269. σύν γ' ὅρκι' ἔχευαν, συνέχευαν, proprie confundere et turbare, adeoque violare, eoque ipſo tollere, rumpere. Nam in foedere notio ineſt τοῦ συντιθέναι. συνθήκη. διατιθέναι. Ergo contrarium eſt συγχέειν. Et 271 iterum ἐδηλήσαντο, ἠδίκουν, ὑπὲρ τὰ ὅρκια. contra inducias.

275. Praeclare ornata comparatio, quae in ſola notione numeroſae catervae verſatur; adiuncta notione

ἐρχόμενον κατὰ πόντον ὑπὸ Ζεφύροιο ἰωῆς·
τῷ δέ τ', ἄνευθεν ἐόντι, μελάντερον, ἠΰτε πίσσα,
φαίνετ' ἰὸν κατὰ πόντον, ἄγει δέ τε λαίλαπα πολλήν·
ῥίγησέν τε ἰδών, ὑπό τε σπέος ἤλασε μῆλα·
τοῖαι ἅμ' Αἰάντεσσι Διοτρεφέων αἰζηῶν
δήϊον ἐς πόλεμον πυκιναὶ κίνυντο φάλαγγες
κυάνεαι, σάκεσί τε καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.
καὶ τοὺς μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἴαντ', Ἀργείων ἡγήτορε χαλκοχιτώνων,
σφῶϊ μέν, οὐ γὰρ ἔοικ', ὀτρυνέμεν οὔτι κελεύω·
αὐτὼ γὰρ μάλα λαὸν ἀνώγετον ἶφι μάχεσθαι.
αἲ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
τοῖος πᾶσιν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γένοιτο!

276 ΖΕΦΥΡΟΙΟ FΙΩFΗΣ 279 ΡΙΓΗΣΕ ΤΕ FΙΔΩΝ 280 Vulg. Αἰάντεσσιν Ἀρηϊθόων. 283 ΓΗΘΗΣΕ FΙΔΩΝ 284 FΕΠΕΑ 285 ἘFΟΙΚ 287 Leg. ΑΝΩΓΕΤΕ FΙΦΙ

τοῦ πυκνοῦ καὶ τοῦ καταπληκτικοῦ. Τοῖαι πυκναὶ φάλαγγες κυάνεαι ἐκίνυντο, ὡς ἔρχεται νέφος πυκινὸν μέλαν. Reliqua ſunt ornamenta, eaque praeclara. Comparationem adumbrauit Virgil. Aen. XII, 450 ſqq. Deſcribit autem turbinem ſeu procellam ex eo genere, quod typhonem ſeu ecnephiam appellabant: v. Plin. II, c. 48. Aliter temperatur comparatio inf. E, 522 ſqq.

Paullo ante 274 νέφος πεζῶν, quod Maro reddidit *nimbus peditum*, vt *apum nubes*, ex priſco ſermone ſeruatum, aliis quoque poetis placuit, vt Apollon. IV, 397.

282. κυάνεαι, non tam armis, nam ea fulgent, ſed multitudine e longinquo proſpecta. —

290. ἠμύσειε. κλιθείη. πορθηθείη. De voce hac v. Obſſ. ad B, 148. 373.

ὃς δέ κ' ἀνὴρ ἀπὸ ὧν ὀχέων ἕτερ' ἅρμαθ' ἵκηται,
ἔγχει ὀρεξάσθω· ἐπειὴ πολὺ φέρτερον οὕτως.
ὧδε καὶ οἱ πρότεροι πόλιας καὶ τείχε' ἐπόρθουν,
τόνδε νόον καὶ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔχοντες.
Ὣς ὁ γέρων ὤτρυνε, πάλαι πολέμων εὖ εἰδώς·
καὶ τὸν μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ γέρον, εἴθ', ὡς θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
ὥς τοι γούναθ' ἕποιτο, βίη δέ τοι ἔμπεδος εἴη!
ἀλλά σε γῆρας τείρει ὁμοίιον· ὡς ὄφελέν τις

306 ΑΠΟ FΩΝ 310 FΕΙΔΩΣ 311 ΓΗΘΗΣΕ FΙΔΩΝ 312 FΕΠΕΑ

e. τὴν ἡνιοχικὴν ἀρετήν. — Pergit 306. 7. At ſi, inquit, ad conflictum peruentum fuerit, et currus attigerit currum aduerſae aciei, longa haſta de curru ſuo petito hoſtem; adeoque de curru ſuo ne deſcendito et cum hoſte pedem conferre ſuſtineto. — ἀπὸ ὧν ὀχέων per ſe non ſatis commode dictum eſt, pro σὺν, ἐν ὄχεσιν ἑαυτοῦ. verum obuerſatur animo hoc, quod de curru hoſtem aggreditur. Ergo eſt: qui e curru ſuo pugnando ad alterius currum peruenerit, hoſtem haſta petito: ἔγχει ὀρεξάσθω (κατ' αὐτοῦ.) ad verbum, *protendito ſe* (de curru, promineto,) *cum haſta in eum.* v. Obſſ. — 308. Quaeras, quomodo curru inuecti vrbes expugnarint? πόλιας καὶ τείχε' ἐπόρθουν? Scilicet heroicis aetatibus vrbes non oppugnabantur machinis, ſed per pugnas ante vrbem, et per copias in inſidiis collocatas: v. c. Σ, 508 ſq.

313. εἴθε γούνατα ἕποιτό σοι, vtinam tibi *adſit* (ἕπεσθαι pro παρεῖναι) vigor iuuenilis, robur cum agilitate, (quae per τὰ γούνατα ab Homero declarari ſolent, v. c. P, 451. 569.) ita, vt tibi adeſt robur animi in pectore! — 315. τὸ γῆρα; ὁμοίιον, ſenectus, cui

ἀνδρῶν ἄλλος ἔχειν, σὺ δὲ κουροτέροισι μετεῖναι!
Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἀτρείδη, μάλα μέν τοι ἐγὼν ἐθέλοιμι καὶ αὐτὸς
ὣς ἔμεν, ὡς ὅτε δῖον Ἐρευθαλίωνα κατέκταν·
ἀλλ᾽ οὔπως ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισιν.
εἰ τότε κοῦρος ἔα, νῦν αὖτέ με γῆρας ἱκάνει·
ἀλλὰ καὶ ὣς ἱππεῦσι μετέσσομαι, ἠδὲ κελεύσω
βουλῇ καὶ μύθοισι· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων.
αἰχμὰς δ᾽ αἰχμάσσουσι νεώτεροι, οἵπερ ἐμεῖο
ὁπλότεροι γεγάασι, πεποίθασί τε βίηφιν.
Ὣς ἔφατ᾽· Ἀτρείδης δὲ παρῴχετο γηθόσυνος κῆρ.
εὗρ᾽ υἱὸν Πετεῶο, Μενεσθῆα πλήξιππον,
ἑσταότ᾽· ἀμφὶ δ᾽ Ἀθηναῖοι μήστωρες αὐτῆς·
αὐτὰρ ὁ πλησίον ἑστήκει πολύμητις Ὀδυσσεύς,
πὰρ δὲ, Κεφαλλήνων ἀμφὶ στίχες οὐκ ἀλαπαδναὶ

318 Vulg. μάλα μέν κεν ἐγὼν   329 Vulg. εἱστήκει

omnes pariter obnoxii ſumus, cum notione tamen moleſtiae et malorum, quae eam premunt; vt πόλεμος ὁμοίιος, pugna, quae omnibus pariter exitium ferre poteſt. — 316. κουροτέροισι μετεῖναι. εἶναι ἐν νέοις. vtinam ſenectam haberet alius, tu autem eſſes iuuenili aetate!

319. De Ereuthalione in pugna Pyliorum cum Arcadibus a ſe caeſo narrat ipſe Neſtor inf. H, 136 ſq. —

321. Sententia facile poteſt expleri: ſi tum iuuenis eram cum vigore, nunc, rerum vſu et prudentia inſtructus, ſenex ſum ſine robore. νῦν αὖτε γῆρας ἱκάνει ἐπ᾽ ἐμὲ, ἐφικάνει. frequente Homeri vſu.

326—363. Agamemnon ad Meneſtheum, Athenienſes ducentem, et ad Vlyſſem peruenit, eosque otioſe ſtantes increpat; ſeuere reſpondet Vlyſſes — 330. Cephallenes, quos Vlyſſes du-

ἕστασαν· οὐ γάρ πώ σφιν ἀκούετο λαὸς ἀϋτῆς,
ἀλλὰ νέον συνορινόμεναι κίνυντο φάλαγγες
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν· οἱ δὲ μένοντες
ἕστασαν, ὁππότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθὼν
Τρώων ὁρμήσειε, καὶ ἄρξειαν πολέμοιο.
τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ υἱὲ Πετεῶο, διοτρεφέος βασιλῆος,
καὶ σύ, κακοῖσι δόλοισι κεκασμένε, κερδαλεόφρον,
τίπτε καταπτώσσοντες ἀφέστατε, μίμνετε δ' ἄλλους;
σφῶϊν μέν τ' ἐπέοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντας
ἑστάμεν, ἠδὲ μάχης καυστειρῆς ἀντιβολῆσαι.
πρώτω γὰρ καὶ δαιτὸς ἀκουάζεσθον ἐμεῖο,

336 ΤΟΥΣ ΔΕ FΙΔΩΝ ΝΕΙΚΕΣΣΕ FΑΝΑΞ 337 FΕΠΕΑ 341 ΜΕΝ Τ ΕΠΕFΟΙΚΕ vel ΜΕΝ ΤΟΙ FΟΙΚΕ

xit. v. ad B, 631. Cum ii nondum audiissent pugnam committi, vs. 331 credendum est, eos longius a media acie remotos stetisse. v. ad vs. 231. — 332—335. Viderant in media acie moveri turmas, at caussam rei ignorantes, stabant prospicientes, an aliae deinceps propiores sibi Achiuorum turmae pugnam essent commissurae. *ἀλλὰ νέον*, est, *quippe cum*, vel *etenim*.

339. *καὶ σὺ, κακοῖσι δόλοισι κ.* instructus consiliis in alios perniciosis et versutus. — 340. *μίμνετε δ' ἄλλους*. nam expectabant, si serio de noua pugna ineunda ageretur, alias turmas esse in aciem prodituras, quas ipsi sequerentur. — 342. (*κατὰ*) *μάχης ἀντιβολῆσαι* (*τοῖς Τρωσίν.*) v*ἀντιᾶν*. cf. Eustath. —

343—348. Obiurgatio s non eo modo ac sensu, qu nos iisdem verbis videre mur exprobrare conuiui epulas, quibus adhibiti nobis fuerint; nec speci

ὁππότε δαῖτα γέρουσιν ἐφοπλίζοιμεν Ἀχαιοί·
ἔνθα φίλ', ὀπταλέα κρέα ἔδμεναι, ἠδὲ κύπελλα
οἴνου πινέμεναι μελιηδέος, ὄφρ' ἐθέλητον·
νῦν δὲ φίλως χ' ὁρόωτε, καὶ εἰ δέκα πύργοι Ἀχαιῶν
ὑμείων προπάροιθε μαχοίατο νηλέϊ χαλκῷ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀτρείδη, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
πῶς δὴ φῂς πολέμοιο μεθιέμεν; ὁππότ' Ἀχαιοὶ
Τρωσὶν ἔφ' ἱπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα,
ὄψεαι, ἢν ἐθέλησθα, καὶ αἴ κεν τοὶ τὰ μεμήλῃ,
Τηλεμάχοιο φίλον πατέρα προμάχοισι μιγέντα
Τρώων ἱπποδάμων· σὺ δὲ ταῦτ' ἀνεμώλια βάζεις.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
ὡς γνῶ χωομένοιο· πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
οὔτε σε νεικείω περιώσιον, οὔτε κελεύω.

346 ϜΟΙΝΟΥ — ΜΕΛΙϜΗΔΕΟΣ 347 ὀροϜῶτε Bentl. 349 ϜΥΠΟΔΡΑ ϜΙΔΩΝ 350 ΠΟΙΟΝ ΣΕ ϜΕΠΩΣ

ad dapes lautas; verum respicit *honorem*, qui tum in eo versabatur, vt quis epulis principum ac regum interesset: cf. sup. 259. 260.

— 343. Primi vocamini ad epulas. — 345. ἔνθα φίλα, φίλον, ἐστὶν, ἡδύ. Mox 347. νῦν δὲ φίλως γ' ὁρόωτε, ἡδέως ἂν ὁράοιτε, βλέποιτε, quod et Hesych. habet in φίλως γ' ὁρόωτε, ἀσμένως ἴδοιτε. δέκα πύργοι, sunt et h. l. turmae, vt 334. antiquo sermone.

351. quomodo tandem dicere potes ἡμᾶς μεθιέναι ἀπὸ τοῦ πολέμου, nos a pugna cessare? — 353. καὶ αἴ κέν σοι τὰ μεμήλει, si de hoc laboras; si tua interest hoc nosse.

359. οὐδέ σε νεικείω περιώσιον. non admodum, h. e.

οἶδα γὰρ, ὥς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
ἤπια δήνεα οἶδε· τὰ γὰρ φρονέεις, ἅτ' ἐγώ περ.
ἀλλ' ἴθι, ταῦτα δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', εἴ τι κακὸν νῦν
εἴρηται· τὰ δὲ πάντα θεοὶ μεταμώνια θεῖεν.
Ὣς ἰπὼν, τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δὲ μετ' ἄλλους·
εὗρε δὲ Τυδέος υἱὸν ὑπέρθυμον Διομήδεα,
ἑσταότ' ἔν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι κολλητοῖσι·
πὰρ δέ οἱ ἑστήκει Σθένελος, Καπανήϊος υἱός.
καὶ τὸν μὲν νείκεσσεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὤ μοι, Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο,
τί πτώσσεις, τί δ' ὀπιπτεύεις πολέμοιο γεφύρας;

360 FΟΙΔΑ 361 ΔΗΝΕΑ FΟΙΔΕ 363 Vulg. μεταμώλια 364 FΕΙΠΩΝ 367 ΠΑΡ ΔΕ FΟΙ 368 Vulgo καὶ μὲν τὸν et ΝΕΙΚΕΣΣΕ FΙΔΩΝ 369 FΕΠΕΑ

nequaquam. v. Obſſ. — 360. 361. de beneuolentia tua in me ſatis mihi conſtat, perſuaſum eſt. ὅτι σὺ εἶς ἤπιος εἰς ἐμέ. — 361. τὰ γὰρ φρονέεις ἃ ἐγώ περ, ὁμοφρονεῖς γὰρ ἐμοί. Ex antiquo ſermone omnia.

— 362. Ταῦτα δ' ἀρεσσόμεθα, haec inter nos componemus in poſterum; v. Obſſ. Si quid a me ſiniſtre dictum eſt, *indictum id eſto.* Candorem ac ſimplicitatem hominum vides. Locum geminum habes Odyſſ. Θ, 408. 9. et Apollon. I, 1332—5. cum reſpectu ad h. l.

364—421. Adit Agamemnon Diomedem cum Sthenelo iam in curru ſtantem, et iniquo modo obiurgat cunctantes. Redarguitur ille a Sthenelo: quem tamen Diomedes mirabili in regem verecundia reprimit. Dicta in ſe reſpicit et redarguit Diomedes inf. I, 34 ſq.

371. τί δ' ὀπιπτεύεις πολέμοιο γεφύρας. quid proſpicis interuallum inter vtramque aciem: v. Obſſ. Scilicet Diomedes auide et cu

οὐ μὲν Τυδέϊ γ' ὧδε φίλον πτωσκαζέμεν ἦεν,
ἀλλὰ πολὺ πρὸ φίλων ἑτάρων δηΐοισι μάχεσθαι·
ὡς φάσαν, οἵ μιν ἴδοντο πονεύμενον· οὐ γὰρ ἔγωγε
ἤντησ', οὐδὲ ἴδον· πέρι δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι.
ἤτοι μὲν γὰρ ἄτερ πολέμου εἰσῆλθε Μυκήνας
ξεῖνος, ἅμ' ἀντιθέῳ Πολυνείκεϊ, λαὸν ἀγείρων.
οἵ ῥα τότε στρατόωνθ' ἱερὰ πρὸς τείχεα Θήβης,

372 Vulg. πτωσκαζέμεν 374 ϜΟΙ ΜΙΝ ϜΙΔΟΝΤΟ. vitium. forte ϜΟΙ ϜΕ ϜΙΔΟΝΤΟ 375 ΟΥΔΕ ϜΙΔΟΝ 378 Vulg. τότ' ἐστρατόωνθ' Bentl. ἐστρατοϝωνθ'

riose prospiciebat, num aliae turmae essent in hostem prouecturae. — 373. πρὸ φίλων ἑτάρων, h. l. inter promachos. — 374. πονεύμενον, μαχόμενον, Homerico vsu. οὐ γὰρ ἔγωγ' ἤντησα. nam patrum aetate res erat gesta; bellum enim Thebanum incidit in Atrei et Thyestis tempora. — 375. sed qui eum viderunt, aiunt eum περιγενέσθαι ἄλλων, excelluisse virtute.

376. Ex iis, quae de Tydeo memorantur, ad rem spectant illa tantum, quae de Thebana legatione narrantur inde a vs. 385. Comparandus est alter locus E, 804 sqq. et K, 285 sq. Adde de Tydeo locum Ξ, 113 sq. Priora ad profectionem spectant, qua septem ducum expeditio aduersus Thebas fuit effecta. cf. Sch. A. et Sch. br. Apollod. III, 6. et Not. Vulgatior est profectio Argos ad Adrastum, cuius filiam Deipylen coniugem duxit Tydeus: Il. Ξ, 119. At h. l. Mycenas adit, quibus tum Thyestes imperabat; cf. Schol. ad h. l. et Eustath.

ἄτερ πολέμου opp. inf. 384. non tanquam hostis, vt Thebas.

378. οἵ ῥα τότε στρατόωντο. οὗτοι ἄρα. Hi duo igitur, Tydeus et Polynices, copias tum colligebant aduersus Thebas. et 380. οἳ δ' ἔθελον δόμεναι, sunt Mycenaei. At 382. οἱ δ' ἐπεὶ οὖν sunt Achiui, aut illi duo cum Achiuis. v. Obss. στρατόωντο est de conatu ac-

γείνατο εἷο χέρεια μάχῃ, ἀγορῇ δέ τ' ἀμείνω.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
αἰδεσθεὶς βασιλῆος ἐνιπὴν αἰδοίοιο.
Τὸν δ' υἱὸς Καπανῆος ἀμείψατο κυδαλίμοιο·
Ἀτρείδη, μὴ ψεύδε', ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν.
ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι.
ἡμεῖς καὶ Θήβης ἕδος εἵλομεν ἑπταπύλοιο,
παυρότερον λαὸν ἀγαγόνθ' ὑπὸ τεῖχος Ἄρειον,

400 FEIO Tum leg. χέρηα. 404 ΣΑΦΑ FEIΠΕΙΝ

necante, καὶ τὴν μὲν κατέπεφνε θεῶν τεράεσσι πιθήσας. Apud Statium Minervae monitu coërcetur. lib. II, 684.

401. 2. Notabilis haud dubie verecundia Diomedis et a multis notata. cf. Obss. Idem tamen alioqui satis promtus lingua: v. I. Ξ, 109. et erga ipsum Agamemnonem I, 31 sq. et sub fin. I, 692 sq. Omnino inseruit locus ad indolem Diomedis (nos characterem appellamus) per totum carmen recte constituendum. Fortitudine et virtute par est fortissimis; generosum animum cum prudentia et consilio, etsi aetate iuuenili constitutus, prodit; inque hoc dissimilis Aiaci, Idomeneo et Vlyssi. Itaque is, qui nunc iniquo modo obiurgatus silet, libro sequenti, ante omnes promachos procurrit, ipsos deos vulnerat. Idem lib. K speculatum castra Troianorum procedit, at, ne temere discrimen adire videatur, comite sibi allecto, Vlysse, K, 219 sq. In consilio Senum animosa, sed prudentia, suadet Ξ, 109 sq. nuntio Priami accepto admittendas esse pacis conditiones acriter negat H, 399 nuntiata, autem Achillis peruicacia I, 692 solus animos Achiuorum deiectos erigit.

406. Respiciunt haec bellum Epigonorum ad Thebas quod expositum fuit in carmine epico inter Cyclica nunc autem discendum est ex Apollod. III, 7, 2. —

πειθόμενοι τεράεσσι θεῶν καὶ Ζηνὸς ἀρωγῇ·
κεῖνοι δὲ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.
τῷ μή μοι πατέρας ποθ' ὁμοίῃ ἔνθεο τιμῇ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
τέττα, σιωπῇ ἧσο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ.
οὐ γὰρ ἐγὼ νεμεσῶ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
ὀτρύνοντι μάχεσθαι ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
τούτῳ μὲν γὰρ κῦδος ἅμ' ἕψεται, εἴ κεν Ἀχαιοὶ
Τρῶας δῃώσωσιν, ἕλωσί τε Ἴλιον ἱρήν·
τούτῳ δ' αὖ μέγα πένθος, Ἀχαιῶν δῃωθέντων.
ἀλλ' ἄγε δή, καὶ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς.
Ἦ ῥα, καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσιν ἄνακτος
ὀρνυμένου· ὑπό κεν ταλασίφρονά περ δέος εἷλεν.

411 ϜΥΠΟΔΡΑ ϜΙΔΩΝ 416 ϜΕΛΩΣΙ ΤΕ ϜΙΛΙΟΝ 420 ΕΠΙ ΣΤΗΘΕΣΣΙ ϜΑΝΑΚΤΟΣ

408. πειθόμενοι τεράεσσι θεῶν. Itaque et in hoc Epigonorum bello per prodigia et ostenta consilia fuere properata vel retardata. Nihil in Apollodoro occurrit, nisi quod consulentibus Epigonis deus victoriam ostentasse narratur Alcmaeone duce. — 409. At patres nostri stolide auguria sinistra contemserant, eoque sibi cladem ipsi pararunt. v. Obss. — μὴ — ὁμοίῃ ἔνθεο τιμῇ pro, μὴ θέο ἐν ὁμοίῃ τιμῇ, ne pari honore et loco habe nobiscum.

412. τέττα, o bone, v. Obss. — 418. Age et nos virtutem exeramus.

419. Desilit curru Diomedes. Non igitur Nestoris tactica omnibus turmis fuit communis, vt curru insistentes in primo ordine starent. Dicas, Diomedem desiluisse, vt copiarum ordines disponeret; enimuero inf. E, 13 peditem pugnantem videbis: ἀπὸ χθονός.

Ὡς δ' ὅτ' ἐν αἰγιαλῷ πολυηχέϊ κῦμα θαλάσσης
ὄρνυτ' ἐπασσύτερον, Ζεφύρου ὑποκινήσαντος·
πόντῳ μὲν τὰ πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
χέρσῳ ῥηγνύμενον μεγάλα βρέμει, ἀμφὶ δέ τ' ἄκρας
κυρτὸν ἐὸν κορυφοῦται, ἀποπτύει δ' ἁλὸς ἄχνην·
ὣς τότ' ἐπασσύτεραι Δαναῶν κίνυντο φάλαγγες
νωλεμέως πόλεμόνδε· κέλευε δὲ οἷσιν ἕκαστος
ἡγεμόνων· οἱ δ' ἄλλοι ἀκὴν ἴσαν, (οὐδέ κε φαίης
τόσσον λαὸν ἕπεσθαι ἔχοντ' ἐν στήθεσιν αὐδήν,)
σιγῇ δειδιότες σημάντορας· ἀμφὶ δὲ πᾶσι
τεύχεα ποικίλ' ἔλαμπε, τὰ εἱμένοι ἐστιχόωντο.

422 ΠΟΛΥΦΗΧΕΙ 428 ΔΕ ϜΟΙΣΙ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 432 ΤΑ ϜΕΙΜΕΝΟΙ. Tum Bentl. ἐστιχοϝωντο.

422 — 456. Commissionem copiarum primam magnifice describit poeta. Nihil est, quod non ad sensum seu visus seu auditus accommodatum sit et animum moueat; in quo poetices laus continetur.

422—426. Turma alia post aliam processit ad arma conferenda, fluctuum modo sibi succedentium. Comparatio adeo fit πρὸς τὴν ἐπάλληλον τῶν φαλάγγων φοράν. Scilicet φάλαγγες ἐκίνυντο ἐπασσύτεραι — ὡς τὰ κύματα. Conferunt cum Homericis loca Virgilii hinc expressa, Ge. III, 237 sq. Aen. VII, 256 sq. monente iam Macrobio V, 13. Virgilio praeiuerat Catull. Epithal. 270 sqq. ad q. v. Viros doctos. Alter locus huic similis comparetur inf. H, 63. tum Ξ, 16 sq. — 423. Ζεφύρου ὑποκινήσαντος. Quod Zephyrum nominat, poetam ex Ionia declarare putatur. Nimis subtiliter. — 424. πόντῳ, in alto, κορύσσεται τὸ κῦμα. Mox 426 hoc idem κορυφοῦται, h. e. ἐπαίρεται, μετεωρίζεται. et κυρτὸν, τὸ μετέωρον, ὑψηλὸν, cum notione adiuncta tumoris. — 429. οἱ δ' ἄλλοι praeter duces, adeoque ipsae copiae eorum.

Τρῶες δ', ὥστ' ὄϊες πολυπάμονος ἀνδρὸς ἐν αὐλῇ
μυρίαι ἑστήκασιν ἀμελγόμεναι γάλα λευκὸν,
ἀζηχὲς μεμακυῖαι, ἀκούουσαι ὄπα ἀρνῶν·
ὣς Τρώων ἀλαλητὸς ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν ὀρώρει.
οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος, οὐδ' ἴα γῆρυς,
ἀλλὰ γλῶσσα μέμικτο, πολύκλητοι δ' ἔσαν ἄνδρες.
ὦρσε δὲ τοὺς μὲν Ἄρης, τοὺς δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,

433 ΟϜΙΕΣ Vulg. πολυπάμμονος 435 Vulgo ἀκούουσαι ΟΠΑ ϜΑΡΝΩΝ 438 Vulg. γλῶσσ' ἐμέμικτο

433—438. Declaratur exercitus barbarorum permixtis clamoribus incedentium. Erant autem Troianorum focii diuerſis e populis, vt iam ſup. B, 803. 4. vidimus; partim Pelasgicae, partim Thracicae originis, diuerſis dialectis, vt Paphlagonum, Phrygum, Maeonum, Carum, Lydorum. — 436. Τρῶες δὲ — ὣς Τρώων. ſtructuram mutatam nemo non videt. Obſeruat Clarke poſt Euſtath. Porro 434. 5. iungenda ἑστήκασι μεμακυῖαι, pro μεμάκασι, μηκῶνται, balant, dum audiunt balatum agnorum, qui in contiguo ſtabulo inclusi ſunt. — 438. πολύκλητοι, οἱ ἐκ πολλῶν τόπων συγκεκλημένοι, συλλεχθέντες· vt Sch. br. Suid. et al. 439. ὦρσε δὲ τοὺς μὲν Ἄρης — recte Schol. B. μεγαλοπρεπὴς ἡ φαντασία. In hoc, quod Mars ſtudet Troianis, at Minerua ſtat a partibus Achiuorum, apertum eſt poetam ſequi aliquid, tribuendo huic virtutem temperatam prudentia, diuerſam a vecordia barbarorum belluina. Sufficit a poeta ſemel hoc modo deorum munera et partes eſſe conſtitutas, vt Troianis Mars, Achiuis Minerua ſtuderet. — Ἔρις Discordia, in media acie verſatur, terribili adſpectu, vtque maiorem terrorem iniiciat, maior maiorque fit ſpecie. v. Obſſ. — κορύσσεται, aucta in immenſum corporis ſpecie in altum eleuat caput, attollit ſe vsque ad caelum. v. ibid. ἐστήριξε κάρη, pro στηρίζει, h. e. ἐγγίζει, προςπελάζει.

Δεῖμός τ', ἠδὲ Φόβος, καὶ Ἔρις ἄμοτον μεμαυῖα,
Ἄρεος ἀνδροφόνοιο κασιγνήτη, ἑτάρη τε,
ἥ τ' ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει.
ἥ σφιν καὶ τότε νεῖκος ὁμοίϊον ἔμβαλε μέσσῳ,
ἐρχομένη καθ' ὅμιλον, ὀφέλλουσα στόνον ἀνδρῶν.
Οἱ δ', ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο,
σύν ῥ' ἔβαλον ῥινούς, σὺν δ' ἔγχεα, καὶ μένε' ἀνδρῶν
χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
ἔπληντ' ἀλλήλῃσι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
ἔνθα δ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν,
ὀλλύντων τε, καὶ ὀλλυμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα.
ὡς δ' ὅτε χείμαρροι ποταμοὶ, κατ' ὄρεσφι ῥέοντες,

τῷ οὐρανῷ. — 444. Illa nunc iniicit in eorum medium contentionem, iram, pugna late ad omnes sparsa. — 445. ὀφέλλουσα στόνον ἀνδρῶν, caedem et vulnera inferendo.

446. Sequitur locus de primo conflictu, insignis adumbratione viuida, oratione splendida, et comparatione ad sensum praeclara. Ante oculos locum habuisse creditur Xenophon Hellen. IV, 3, 10—12. Cyrop. VII, 1, 33—38. maxime tamen in his: quod in altero est, §. 12 καὶ συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον et in posteriore §. 38 ἐώθουν, ἐωθοῦντο. ἔπαιον, ἐπαίοντο. Sunt alia collecta in Bibl. crit. Vol. II. P. II, p. 65. Ea tamen in omni pugna obuia vix ex Homero mutuare opus fuit. — οἱ δὲ ἄρα συνέβαλον ῥινοὺς, ἀσπίδας, ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο, h. e. ὅτε σύνιστάν. — ἔπληντ' ἀλλήλῃσι, clipei allisi sunt inter se et collisi. — 450. εὐχωλὴ, αὔχημα. post vulnera illata aut prostratum hostem gloriatur victor.

452. κατ' ὄρεσφι ῥέοντες. καταρρέοντες κατὰ τοῦ ὄρεος. v. Obss.

ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ
κρουνῶν ἐκ μεγάλων, κοίλης ἔντοσθε χαράδρης,
τῶν δέ τε τηλόσε δοῦπον ἐν οὔρεσιν ἔκλυε ποιμήν·
ὣς τῶν μισγομένων γένετο ἰαχή τε φόβος τε.
Πρῶτος δ' Ἀντίλοχος Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστὴν
ἐσθλὸν ἐνὶ προμάχοισι, Θαλυσιάδην Ἐχέπωλον,
τόν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἱπποδασείης·
ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω
αἰχμὴ χαλκείη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν·
ἤριπε δ', ὡς ὅτε πύργος, ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ.
τὸν δὲ πεσόντα ποδῶν ἔλαβε κρείων Ἐλεφήνωρ
Χαλκωδοντιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων·

456 ΓΕΝΕΤΟ FΙΑΧΗ 461 Vulg. ὄσσ' ἐκάλυψε

457—472. Descendit poeta ad narrandas pugnas singulorum; aliter enim poetica vis pugnam ob oculos ponere nequit. Spectatur autem poetae ingenium primo in varietate, tum in dilectu eorum, quae ornatum admittunt, tum in ipsis ornamentis. Tandem etiam ipsa narratio animum tenet, primo rerum copia, tum fide; ista enim enumeratio singularum rerum, quae euenisse et incidisse narrantur, fidem facit narranti, qui tam accurate omnia ἱστόρηκε, scisscitatus esse et rescivisse videtur, vt nomina, fata, casus, singulorum, qui pugnant, caedunt, caesi sunt, teneat: hi sunt illi ὑπὲρ τὸν ἀλαθῆ λόγον δεδαιδαλμένοι ψεύδεσι ποικίλοις μῦθοι, quos Pindarus respicit. Antilochus Nestoris f. primus ferit Echepolum; — 462. quem dum Elephenor ex Euboea spoliat, ipse caeditur ab Agenore — 469.

459. κόρυθος φάλον. Esse φάλον cauum illud, in cono galeae, cui inseritur crista, λόφος, dictum ad Γ, 362 et 371. — 460. ἐνέπηξεν Antilochus τὴν αἰχμὴν τῷ μετώπῳ. — 463. non sibi dedecori ducunt heroes,

ἕλκε δ' ὑπ' ἐκ βελέων λελιημένος, ὄφρα τάχιστα
τεύχεα συλήσειε· μίνυνθα δέ οἱ γένεθ' ὁρμή.
νεκρὸν γὰρ ἐρύοντα ἰδὼν μεγάθυμος Ἀγήνωρ,
πλευρά, τά οἱ κύψαντι παρ' ἀσπίδος ἐξεφαάνθη,
οὔτησε ξυστῷ χαλκήρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα.
ὣς τὸν μὲν λίπε θυμός· ἐπ' αὐτῷ δ' ἔργον ἐτύχθη
ἀργαλέον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν· οἱ δέ, λύκοι ὣς,
ἀλλήλοις ἐπόρουσαν, ἀνὴρ δ' ἄνδρ' ἐδνοπάλιζεν.
ἔνθ' ἔβαλ' Ἀνθεμίωνος υἱὸν Τελαμώνιος Αἴας,
ἠΐθεον θαλερὸν, Σιμοείσιον· ὅν ποτε μήτηρ
Ἴδηθεν κατιοῦσα, παρ' ὄχθησι Σιμόεντος
γείνατ', ἐπεί ῥα τοκεῦσιν ἅμ' ἕσπετο, μῆλα ἰδέσθαι·
τοὔνεκά μιν κάλεον Σιμοείσιον· οὐδὲ τοκεῦσι
θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν
ἔπλεθ', ὑπ' Αἴαντος μεγαθύμου δουρὶ δαμέντι.

466 ΔΕ ϜΟΙ 467 ϜΕΡΥΟΝΤΑ ϜΙΔΩΝ Post γὰρ extrusum ῥ' 468 ΤΑ ϜΟΙ 470 Bentl. ἐπ' αυτῳ δϜεργον f. ἐπ' αὖ τῷ ἔργον 471 Bentl. λυκοι Ϝως. 476 ΜΗΛΑ ϜΙΔΕΣΘΑΙ 478 ΔΕ ϜΟΙ

hostem, etiam ab alio caesum, spoliare. — 465. ὑφεῖλκε δὲ ἐκ βελέων retro ad ordines suos, — 468. παρ' ἀσπίδος, ἔξω τῆς ἀσπίδος, ita vt corpus nudatum esset. v. Obss. De *Elephenore* v. sup. B, 540. 1. *Agenor* autem Antenoris est filius. v. Λ, 59. — Mox 470 ἔργον est μάχη, vt solet. — 472. ἐδνοπάλιζεν, arripuit et perculit. v. Obss. Est quod Virgil. XI, 631 *legitque virum vir.*

473—489. Aiax Simoisium in tenera adhuc aetate constitutum necat. Dum ita sigillatim capita rerum appono, intelligi simul potest ornatus, enuntiationis varietas et phantasmatum copia.

476. Ad vitam priscorum hominum notabilis est nar-

πρῶτον γάρ μιν ἰόντα βάλε στῆθος, παρὰ μαζὸν
δεξιόν· ἀντικρὺ δὲ δι' ὤμου χάλκεον ἔγχος
ἦλθεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν, αἴγειρος ὥς,
ἥ ῥά τ' ἐν εἱαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο πεφύκει,
λείη, ἀτάρ τέ οἱ ὄζοι ἐπ' ἀκροτάτῃ πεφύασι·
τὴν μέν θ' ἁρματοπηγὸς ἀνὴρ αἴθωνι σιδήρῳ
ἐξέταμ', ὄφρα ἴτυν κάμψῃ περικαλλέϊ δίφρῳ,
ἡ μέν τ' ἀζομένη κεῖται ποταμοῖο παρ' ὄχθας·
τοῖον ἄρ' Ἀνθεμίδην Σιμοείσιον ἐξενάριξεν
Αἴας Διογενής· τοῦ δ' Ἄντιφος αἰολοθώρηξ
Πριαμίδης καθ' ὅμιλον ἀκόντισεν ὀξέϊ δουρί.
τοῦ μὲν ἅμαρθ'· ὁ δὲ Λεῦκον, Ὀδυσσέος ἐσθλὸν ἑταῖρον,
βεβλήκει βουβῶνα, νέκυν ἑτέρωσ' ἐρύοντα·
ἤριπε δ' ἀμφ' αὐτῷ, νεκρὸς δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
τοῦ δ' Ὀδυσεὺς μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη·
βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰών, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
ἀμφὶ ἓ παπτήνας· ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο,

480 Vulg. νιν 482 αἴγειρος Ϝὼς Bentl. 484 ΤΕ ϜΟΙ 486 ΟΦΡΑ ϜΙΤΥΝ 492 ϜΕΤΕΡΩΣ ϜΕΡΥΟΝΤΑ cum vitio. v. Obſſ. 493 ΔΕ ϜΟΙ 497 ΑΜΦΙ ϜΕ

ratio; et 477. 8. 9. ad miſerationem faciendam bene ſunt adiecti vſſ. 483—487. tantum ad ornatum valent; ipſa comparatio verſatur in deſignanda proceritate populi. — 484. ὄζοι ἐπιπεφύασίν οἱ ἀκροτάτῃ, ἐν τῷ ἀκροτάτῳ μέρει. — 486. Curvaturam rotae ex ramis reciſis et incuruatis fabricatur. v. Obſſ. ad 485.

489—504. Antiphus, Aiacem haſta petens, Leucum ferit, Vlyſſes Democoontem. αἰολοθώρηξ, pro ſimplici velox. v. Obſſ. — 496. στῆ

ἀνδρὸς ἀκοντίσσαντος· ὁ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἧκεν,
ἀλλ' υἱὸν Πριάμοιο νόθον βάλε Δημοκόωντα,
ὅς οἱ Ἀβυδόθεν ἦλθε, παρ' ἵππων ὠκειάων.
τόν ῥ' Ὀδυσεὺς, ἑτάροιο χολωσάμενος, βάλε δουρὶ
κόρσην· ἡ δ' ἑτέροιο διὰ κροτάφοιο πέρησεν
αἰχμὴ χαλκείη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε·
δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι, καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ·
Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκροὺς,
ἴθυσαν δὲ πολὺ προτέρω. νεμέσησε δ' Ἀπόλλων,
Περγάμου ἐκκατιδὼν, Τρώεσσι δὲ κέκλετ' ἀΰσας·
Ὄρνυσθ', ἱππόδαμοι Τρῶες, μηδ' εἴκετε χάρμης
Ἀργείοις· ἐπεὶ οὔ σφι λίθος χρὼς, οὐδὲ σίδηρος,
χαλκὸν ἀνασχέσθαι ταμεσίχροα, βαλλομένοισιν.
οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλεὺς, Θέτιδος πάϊς ἠϋκόμοιο,

499 Δημοκόϝωντα Bentl. 500 ϜΟΣ ϜΟΙ 503 et 526 Vulg. ὄσσ' ἐκάλυψε 506 ΜΕΓΑ ϜΙΑΧΟΝ ϜΕΡΥΣΑΝΤΟ

δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, ad tutandum, puta, Leuci corpus, ne ſpolietur. In ſeqq. obſerua morem pugnandi, quod turmae recedunt, promacho ex aduerſa acie irruente. — 499. 500. Etiam hoc ex vita priſca obſerua, quod ad paſcenda armenta filium Abydum miſerat Priamus. Videtur ex h. l. colligi poſſe, Abydum, etſi Aſio parebat, ſub Priami tamen ditione fuiſſe: B, 836. cf. Strabo XIII, p. 876. 877.

505—538. Caeſo Democoonte, Priami filio, Troiani loco cedunt; Achiuis animi firmantur. Mox tamen Troiani ſe recipiunt, Apolline eos hortante; hortatur Minerua quoque Achiuos. Fit inde pugna promiſcue. Diorem Pirous Thrax, Piroum Thoas caedit, nec tamen ſpoliat a Thracibus repulſus.

μάρναται, ἀλλ' ἐπὶ νηυσὶ χόλον θυμαλγέα πέσσει.
Ὣς φάτ' ἀπὸ πτόλιος δεινὸς θεός· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
ὦρσε Διὸς θυγάτηρ, κυδίστη Τριτογένεια,
ἐρχομένη καθ' ὅμιλον, ὅθι μεθιέντας ἴδοιτο.
Ἔνθ' Ἀμαρυγκείδην Διώρεα μοῖρα πέδησε·
χερμαδίῳ γὰρ βλῆτο παρὰ σφυρὸν ὀκριόεντι,
κνήμην δεξιτερήν· βάλε δὲ Θρηκῶν ἀγὸς ἀνδρῶν,
Πείρως Ἰμβρασίδης, ὃς ἄρ' Αἰνόθεν εἰληλούθει·
ἀμφοτέρω δὲ τένοντε καὶ ὀστέα λᾶας ἀναιδὴς
ἄχρις ἀπηλοίησεν· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
κάππεσεν, ἄμφω χεῖρε φίλοις ἑτάροισι πετάσσας,
θυμὸν ἀποπνείων· ὁ δ' ἐπέδραμεν, ὅς ῥ' ἔβαλέν μιν,

516 ΜΕΘΙΕΝΤΑΣ ϜΙΔΟΙΤΟ fuit μεθιέντα vel μεθιέντας ὁρῷτο. 517 Vulg. μοῖρ' ἐπέδησε. 524 Vulg. ὅς ῥ' ἔβαλέν περ.

513. χόλον πέσσει. κατέχει, sed cum notione adiuncta, τοῦ fouere, donec deferuescat, irae indulgere. v. ad B, 237. Sic iterum I, 561. — 517. Μοῖρα πέδησε ex antiquo sermone, quatenus morte impetus et motus sistitur, inprimis pugnantis; ad sensum praeclare aptum. Diores Amaryncei f. Epeorum dux B, 622. Piros autem 520 Imbrasi f. Aeno Thraciae ad Hebri ostia profectus: v. ad B, 844. 5. et de vrbe Aeno v. Exc. I. ad Virgil. Aen. III. — 521. λᾶας ἀναιδής, saxum ingens, improbum; hoc tendines et ossa comminuit, ἄχρι, vsque ad ea penetrando. v. Obss. — 524. θυμὸν ἀποπνείων. De vulneribus et mortibus in Homerica narratione frequens esset materies disputandi, quatenus mors hoc vel illo vulnere inferri potuerit; ita et h. l. quaeras, quomodo ex rupto et diffracto crure mors illico inferri potuerit. Verum θυμὸν ἀποπνείων est deliquium passus; nam mox demum occiditur.

Πείρως· οὖτα δὲ δουρὶ παρ' ὀμφαλόν· ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι
χύντο χαμαὶ χολάδες· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
Τὸν δὲ Θόας Αἰτωλὸς ἐπεσσύμενος βάλε δουρὶ
στέρνον ὑπὲρ μαζοῖο, πάγη δ' ἐν πνεύμονι χαλκός.
ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Θόας, ἐκ δ' ὄβριμον ἔγχος
ἐσπάσατο στέρνοιο· ἐρύσσατο δὲ ξίφος ὀξὺ,
τῷ ὅγε γαστέρα τύψε μέσην, ἐκ δ' αἴνυτο θυμόν.
τεύχεα δ' οὐκ ἀπέδυσε· περίστησαν γὰρ ἑταῖροι
Θρήϊκες ἀκρόκομοι, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες,
οἵ ἑ μέγαν περ ἐόντα, καὶ ἴφθιμον, καὶ ἀγαυὸν,
ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη.
ὣς τώγ' ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τετάσθην,
ἤτοι ὁ μὲν Θρῃκῶν, ὁ δ' Ἐπειῶν χαλκοχιτώνων,
ἡγεμόνες· πολλοὶ δὲ περικτείνοντο καὶ ἄλλοι.
Ἔνθα κεν οὐκέτι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιτο μετελθὼν,

527 Vulg. ἐπεσσύμενον. 529 ΔΕ ϜΟΙ 530 ΣΤΕΡΝΟΙΟ ϜΕΡΥΣΣΑΤΟ 534 ϜΟΙ ϜΕ 539 ΟΥΚΕΤΙ ϜΕΡΓΟΝ

527. *Thoas* Aetolorum dux Il. B, 638. — 533. Thraces ἀκρόκομοι, in vertice comam alentes, forte religatam et in altum erectam, multorum Asiae borealis et Americae populorum more. Nil proficias e Schol. et Eustath. — 535. loco cedere coactus fuit; ita vt multorum hastis ille percuteretur, clipeo et thorace exceptis. v. Obss.

539. Epilogus ad ingenium hominum rei bellicae studiosorum haud insuauis quisquis interfuisset pugnae probasset pugnam, h. e. vi tutem pugnantium. Adie ctum his: „ita quidem ipse periculi expers esset. In illis, οὐκ ὀνόσαιτο ἀ ἔργον, h. e. μάχην, λειτο inesse dicitur, pro, vel m xime probasset, miratus sset. Modum loquendi

ὅστις ἔτ' ἄβλητος καὶ ἀνούτατος ὀξέϊ χαλκῷ
δινεύοι κατὰ μέσσον, ἄγοι δέ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη
χειρὸς ἑλοῦσ', αὐτὰρ βελέων ἀπερύκοι ἐρωήν.
πολλοὶ γὰρ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἤματι κείνῳ
πρηνέες ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τέταντο.

541 ΔΕ FE

quoties reperimus: Z, 522 *οὐκ ἄν τις ἀνήρ, ὃς ἐναίσιμος εἴη, ἔργον ἀτιμήσειε μάχης, ἐπεὶ ἄλκιμός ἐσσι.* N, 127 *Φάλαγγες κρατεραὶ, ἃς οὔτ' ἄν κεν Ἄρης ὀνόσαιτο* et 287 *οὐδέ κεν ἔνθα τεόν γε μένος καὶ χεῖρας ὄνοιτο.* P, 398. 9 *οὐδέ κ' Ἄρης λαοσσόος, οὐδέ κ' Ἀθήνη τόν γε ἰδοῦσ' ὀνόσαιτο.* Sophocl. Prometh. ſolut. ap. Dionyſ. Hal. I, 41 (iam ap. Barnes.) *ἔνθ' οὐ μάχης, σάφ' οἶδα, καὶ θοῦρός περ ὢν, μέμψει.* Add. Apollon. I, 205 *ἀτὰρ δέμας, οὐχ ὅ τις ἔτλη ἠνορέην τ' ὀνόσασθαι.* Add. 829. 830. Callim. in Dian. 219, vbi *μέμφεσθαι*, et 222, vbi *μωμᾶσθαι* eadem vi et modo.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Ε

ARGVMENTVM

Totus liber consumitur in varia praelii inter Achiuos et Troianos fortuna, per Diomedis virtutem Achiuis ali quamdiu propitia: vnde et Διομήδους ἀριστεία inscribitur rhapsodia. Caeso ab eo e Daretis filiis altero, altero fugato, — 26. et Marte a Minerua e pugna abducto, — 36 Achiui Troianos cedere cogunt, multis, qui enumerantur, caesis — 84. Insignior tamen ceteris virtus Diomedis, qu sagitta a Pandaro emissa vulneratus, mox Mineruae op

ſanatus, — 133. acrius quoque quam ante pugnat — 165. Cuius impetum vt retunderet Aeneas, Pandaro currum ſecum conſcendere iuſſo, in Diomedem inuehitur — 275. Enimuero, Pandaro a Diomede caeſo, percuſſus ipſe ſaxo, vix Veneris auxilio ſeruatur — 318. a Diomede vulnerata dea pugna excedit, in Olympum redux ſanatur, increpatur — 431. at Aeneam a Venere relictum (343 — 346.) Apollo incolumem Pergamum abſportat, Diomede repreſſo, et Aeneae ſpectro pugnantibus obiecto. — 453. Increpatus ab Apolline Mars Troianos hortatur, — 462 et Hectorem ad acriter pugnandum incendit Sarpedon — 498. Ita recrudeſcit pugna; Aeneas quoque recreatus ex vulnere in pugnam redit — 518. Etiam Achiui nouos animos ſumunt — 532. Multa vtrinque facta fortia eduntur, 627. Congreſſi Tlepolemus et Sarpedon vterque vulnerati reportantur — 669. Sarpedon recreatur — 698. Hector ſua virtute pugnam reſtituit, Achiuos cedere cogit, multos caedit; — 710. Quem ſucceſſum vt ſiſterent, de Olympo delapſae Iuno et Minerua praelio ſe immiſcent — 779. Achiuos hortatur Iuno; Minerua Diomedem vulneris a Pandaro accepti dolore leuat, cumque eo conſcenſo curru in Martem inuehitur, ſaucium pugna excedere cogit. — 863. Redit ille ad Olympum et ſanatur — 906. Redeunt et deae Iuno ac Minerua, f.

Quod ad *deorum interuentum* attinet, eſt ille a poeta ita conſtitutus: vt Minerua et Mars, qui (ſuperioris libri v. 439) intererant pugnae, v. 29 — 35 pugna excedant, conſilio Mineruae, id ſpectantis, vt ne Mars Troianis auxilietur; et ſane eo digreſſo ſuperior eſt fortuna Achiuorum. Mars ad Scamandrum conſidet v. 36. Mox tamen Minerua, a Diomede ſauciato inuocata, adeſt, eum recreat, viſum acuit vt diſcernere poſſit deos in acie verſantes, eumque Venerem vulnerare iubet; ita diſcedit 114 — 133. Pariter Aeneae, qui lapide a Diomede percuſſus fuerat, adeſt Venus 311 ſqq. A Diomede vulnerata ad Olympum ea redit Martis ad ſiniſtram

pugnae partem ſedentis curru vecta —370. a Dione matre recreatur —417. a Iunone et Mineruα irridetur —425. a Ioue meliora monetur —430. Interea Apollo Aeneam ſeruat et Diomede repreſſo pugna absportat in templum ſuum in arce abducit, vbi ille a Latona et Diana recreatur; eius loco Apollo ſpectrum viri Achiuis obiicit, 344—346. 432—455. Martem ira in Achiuos incendit, ipſe ex alta Pergamo proſpicit —460. Mars imperata facit, Aeneam quoque in pugnam reducit: —470. 506—518. 699—702.

Inter haec Minerua, cum v. 133 pugnantes reliquiſſet, nam abſentem Apollo videt 510. putanda eſt ad Olympum rediiſſe; nam ibi cum Iunone Venerem reducem dictis laceſſit, 418—425. Atque hic cum proſpiceret Achiuos non ſuſtinere impetum Troianorum ac fugam circumſpicere, cum Iunone ſe armat illa; 711—744. Currum conſcendunt deae, Ioue non repugnante —766. relicto ad locum, quo Simoentis et Scamandri aluei iunguntur, curru, —777. in aciem prodeunt, Iuno Stentorea voce Achiuos —792. Minerua Diomedem increpat, et ipſa eius currum conſcendit —840. Martem petit et Diomedis haſtam in eum dirigit; —859. magno cum clamore ille pugna excedit, ad Olympum redit, vbi conqueſtum eum de Diomede Iupiter obiurgat, vulnus tamen ſanandum curat —906. Redeunt etiam Iuno et Minerua in caelum 907—9. In his omnibus deorum miniſteria bene exſequutus eſt poeta: ita quidem, vt, quod ſimpliciter narrandum erat, „diis auxiliantibus, Minerua et Marte, variam aliquamdiu fuiſſe pugnae fortunam“ priſco narrandi more, adductis in medium diis in veros euentus, et deorum fata, ad humanum morem adumbrata, mutatum ſit: Exſecutus autem hoc eſt poeta mythis iam ſuperiorum vatum inuento et vſu conſtitutis, ingenioſe ad conſilium attemperatis. Habent enim Mars et Venus, Minerua et Apollo, certas ac definitas perſonas, mores et, quos nos appellamus, characteres; quos poeta in factis et geſtis eorum ſeruat et tuetur.

Ἔνθ᾽ αὖ Τυδείδῃ Διομήδεϊ Παλλὰς Ἀθήνη
δῶκε μένος καὶ θάρσος, ἵν᾽ ἔκδηλος μετὰ πᾶσιν
Ἀργείοισι γένοιτο, ἰδὲ κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο.
δαῖέ οἱ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ,
ἀστέρ᾽ ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον, ὅς τε μάλιστα

4 ΔΑΙΕ ϜΟΙ

1—8. Magnifico apparatu Diomedes a poeta in actum rerum producitur; ab ipsa Minerua animus firmatur; fulgor armorum terrorem iniicit; in medium hostium ille prorumpit. — Quantum terrorem *fulgor ferri vel aeris micantis*, oculos praestringens, faciat, facile est ad intelligendum; sollenne itaque poetis hac rerum specie ad miraculum aucta vti; fitque hoc *comparatione eum igni* facta; vnde tandem in vulgare epitheton abiit vt *arma* dicantur *ardere, lucere, micare*. Praeiuit h. l. poeta, qui *ignem* in galea et in clipeo *ardentem* memorat: loca Virgilii ex hoc expressa iam Clarke post alios apposuit: VIII, 620. 680. IX, 732. et primarium locum X, 270 sq. vbi et comparationem aemulatus est, quae h. l. ita se habet, vt ardorem *Caniculae sideri* parem esse declaret. Nam is est ἀστὴρ ὀπωρινός, quia ὀπώρα aestatis pars ea est, qua facta iam messe, vites et poma maturescunt. Res manifesta ex Il. Φ, 25—29. — δαῖέ οἱ ipsa Minerua. v. Obss. — 5. Sirius lucidissimus *sub exortum* quod et Apollon. habet III, 956 ὅς δή τοι καλὸς μὲν ἀρίζηλός τ᾽ εἰσιδέεσθαι ἀντέλλει. Accedunt quodammodo, quae de Veneris sidere sunt inf. X, 317 sq. et Virgil. Aen. VIII, 589 sq.

Ceterum vel hic locus ad notionem τῆς ὀπώρας apud antiquiores, et τοῦ ὀπωρινοῦ constituendam valet, si quidem exortus Caniculae illud tempus constituit, vt de auctumno, qui nunc dicitur, cogitandum non sit. cf. X, 27. Φ, 346. Add. Od. E, 328. Excipiunt se θέρος et ὀπώρα Od. Λ, 191. Od.

λαμπρὸν παμφαίνῃσι λελουμένος Ὠκεανοῖο·
τοῖόν οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων·
ὦρσε δέ μιν κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο.
Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δάρης, ἀφνειὸς, ἀμύμων,
ἱερεὺς Ἡφαίστοιο· δύω δέ οἱ υἱέες ἤστην,
Φηγεὺς, Ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης·
τώ οἱ, ἀποκρινθέντε, ἐναντίω ὁρμηθήτην·
τὼ μὲν ἀφ' ἵπποιιν, ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὤρνυτο πεζός.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Φηγεύς ῥα πρότερος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Τυδείδεω δ' ὑπὲρ ὦμον ἀριστερὸν ἤλυθ' ἀκωκὴ
ἔγχεος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν· ὁ δ' ὕστερος ὤρνυτο χαλκῷ
Τυδείδης· τοῦ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρὸς,
ἀλλ' ἔβαλε στῆθος μεταμάζιον, ὦσε δ' ἀφ' ἵππων.
Ἰδαῖος δ' ἀπόρουσε, λιπὼν περικαλλέα δίφρον,

7 ΤΟΙΟΝ ϜΟΙ 10 ΔΕ ϜΟΙ 11 ϜΕΙΔΟΤΕ 12 ΤΩ ϜΟΙ leg. ἀποκρινθέντε ἐναντίω

M, 76. Ξ, 384. pro caeli folique Ioniae natura et indole. — ἀπ' ὤμων respectu clipei et thoracis.

9—26. Filii Daretis cum Diomede infeliciter congressi. Est hic ille Dares, cuius nomine temere efficta narratio de excidio Troiano extat; olim autem alia Ilias Phrygia extitit. —

12. ἀποκρινθέντε, non, tanquam seorsum alter ab altero, sed procurrendo ante alios, tanquam πρόμαχοι. λέγει δὲ ἀποκριθῆναι τὸ χωρισθῆναι τοῦ ὁμίλου Eust. add. Sch. br. Etiam Diomedes ante aciem pugnabat; adeoque ordines, et Nestoris consilium, nec ipse seruabat. cf. sup. ad Δ, 301 sq. ἀφ' ἵπποιιν de curru vt vbique in Homero ἵπποι. Ceterum hic locus pro exemplo perfectae narrationis inter veteres celebratus est: Sch. et Eustath.

οὐδ' ἔτλη περιβῆναι ἀδελφειοῦ κταμένοιο·
οὐδὲ γὰρ οὐδέ κεν αὐτὸς ὑπέκφυγε κῆρα μέλαιναν,
ἀλλ' Ἥφαιστος ἔρυτο, σάωσε δὲ νυκτὶ καλύψας,
ὡς δή οἱ μὴ πάγχυ γέρων ἀκαχημένος εἴη.
ἵππους δ' ἐξελάσας μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς,
δῶκεν ἑταίροισι κατάγειν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι, ἐπεὶ ἴδον υἷε Δάρητος,
τὸν μὲν ἀλευάμενον, τὸν δὲ κτάμενον παρ' ὄχεσφι,
πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη
χειρὸς ἑλοῦσ', ἐπέεσσι προσηύδα θοῦρον Ἄρηα·

24 ΔΗ FΟΙ 27 FΙΔΟΝ 30 FΕΛΟΥΣΑ FΕΠΕΣΣΙ

—21. περιβῆναι vocabulum ἐναργὲς, quod sensui oculorum obiicit eum qui tuetur alium. Locus classicus est P, 4—8. Similiter de leone P, 132—136. et de cane Od. Υ, 14. 15. Currum autem reliquit Idaeus, quia eum non tam celeriter circumagere potuerat, vt Diomedem instantem effugeret; itaque pedes in turmas Troianorum se recepit. Quod in turba nunc latebat, poeta extulit: Vulcanus eum nube occultum seruauit, ne parens, dei sacerdos, liberis orbus esset. Egregio commento!

27—37. Est hoc per totum pugnandi morem et ordinem sollenne, vt promacho caeso fugiat aut inclinetur turba pugnantium. Hoc adeo declarat fortunam praeliorum istius aetatis.

—29. Troianis ὀρίνθη θυμὸς, non *concitatus*, sed *percussus*, *labefactatus* est. Rem ornat poeta, dum Martem abducit Minerua, quae numina intererant pugnae: Δ, 439. vt sibi solis relictos Troianos Achiuis virtute inferiores esse manifestum fiat. Praetexta caussa vs. 34. euitandam esse Iouis iram, cuius consiliis ipsi se interponerent. — vs. 30. Minerua (ἐκ) χειρὸς ἑλοῦσα (αὐτὸν). — Epi.

Ἁρμονίδεω, ὃς χερσὶν ἐπίστατο δαίδαλα πάντα
τεύχειν· ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη·
ὃς καὶ Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας ἐίσας
ἀρχεκάκους, αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο,
οἷ τ' αὐτῷ· ἐπεὶ οὔτι θεῶν ἐκ θέσφατα ᾔδη·
τὸν μὲν Μηριόνης, ὅτε δὴ κατέμαρπτε διώκων,
βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν· ἡ δὲ διὰ πρὸ
ἀντικρὺ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἤλυθ' ἀκωκή·
γνὺξ δ' ἔριπ' οἰμώξας, θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψε.
Πήδαιον δ' ἄρ' ἔπεφνε Μέγης, Ἀντήνορος υἱόν,
ὅς ῥα νόθος μὲν ἔην, πύκα δ' ἔτρεφε δῖα Θεανὼ
ἶσα φίλοισι τέκεσσι, χαριζομένη πόσεϊ ᾧ.
τὸν μὲν Φυλεΐδης δουρικλυτὸς, ἐγγύθεν ἐλθὼν,
βεβλήκει κεφαλῆς κατὰ ἰνίον ὀξέϊ δουρί·

62 ΕϜΙΣΑΣ 64 ϜΟΙ Τ — ΘΕΣΦΑΤΑ ϜΗΙΔΗ Vulg. θεῶν ἐκθέσφατα ᾔδη. 71 ϜΙΣΑ — ΠΟΣΕΙ ϜΩΙ 73 ΚΑΤΑ ϜΙΝΙΟΝ

menei ἑταῖρος. Creta profectus, B, 651) *Phereclum* interfecit; hominem notabilem, fabrum, cuius opera Paris nauem construxerat, qua is Helenam adduxit: — 60. δαίδαλα πάντα. iterum pro παντοῖα, *omnis generis*. — Naues 63 ἀρχεκάκους· vocem ipse poeta interpretatur: αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο bello arcessito. Iam 64 quaeritur, quodnam vaticinium hoc fuerit. Fuit illud, quo Troiani iussi sunt omnino re maritima abstinere. v. Obss.

69—75. *Pedaeum* Antenoris f. *Meges* interfecit, qui ex Echinadibus aduenerat, Phylei f. sup. B, 627. idem mox 72 Φυλεΐδης — Occiput omnino designat v. 73 per musculum ac tendinem in ea parte, τὸ ἰνίον. — 70. ex alia coniuge seu pellice susceptum, πύκα tamen, h. *sollicite*, ἐπιμελῶς (v. Obss.) educauit Theano: de qua inf. Z, 298 sq.

ἀντικρὺ δ' ἀν' ὀδόντας ὑπὸ γλῶσσαν τάμε χαλκός·
ἤριπε δ' ἐν κονίῃ, ψυχρὸν δ' ἕλε χαλκὸν ὀδοῦσιν.
Εὐρύπυλος δ' Εὐαιμονίδης Ὑψήνορα δῖον,
υἱὸν ὑπερθύμου Δολοπίονος, ὅς ῥα Σκαμάνδρου
ἀρητὴρ ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ,
τὸν μὲν ἄρ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱὸς,
πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μεταδρομάδην ἔλασ' ὦμον
φασγάνῳ ἀΐξας· ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν·
αἱματόεσσα δὲ χεὶρ πεδίῳ πέσε· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
Ὣς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
Τυδείδην δ' οὐκ ἂν γνοίης, ποτέροισι μετείη,

80 ΠΡΟΣΘΕ ΦΡΟΘΕΝ. vt ſup. vſ. 56.

cf. ad Virgil. Aen. X, 702—6. In pietate hac mulieris obſequioſa praedicanda multi ſunt homines in Sch. et Euſt. puto, quia in votis habebant, vt talis ſibi vxor contingeret.

76—84. *Hypſenorem* Dolopionis, qui Scamandri ſacerdos erat, filium, occidit *Eurypylus*, Euaemonis f. ex Ormenio Theſſaliae de quo ſup. B, 736. — 77. *Scamandrum* ſua ſacra, ſuum ſacerdotem habuiſſe, notatu dignum. — 81. χεῖρα βαρεῖαν, ornans epitheton cuiusuis manus validae; ſic alias παχεῖα. — 83. πορφύρεος θάνατος, *mors atra.* Virgilio quoque *purpurea mors* eodem ſenſu. Clark. et Ern.

85—94. Sed Diomedis virtus inter omnes eminuit. Magnifice ea ornatur. Primo notetur noua orationis inuerſio; Tum viuida deſcriptio veteris pugnandi moris, cum promachus irruit ac discurrit inter turmas hoſtiles, nullo ordine ac conſilio certo; quod tamen in laude habebatur, et poeticae copiae argumentum facit. Comparatio alio modo tractata eſt P, 746 ſq. et ſimilia loca excitant iam

Ὄρσο, πέπον Καπανηϊάδη, καταβήσεο δίφρου,
ὄφρα μοι ἐξ ὤμοιο ἐρύσσῃς πικρὸν ὀϊστόν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Σθένελος δὲ καθ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε,
πὰρ δὲ στὰς, βέλος ὠκὺ διαμπερὲς ἐξέρυσ' ὤμου·
αἷμα δ' ἀνηκόντιζε διὰ στρεπτοῖο χιτῶνος.
δὴ τότ' ἔπειτ' ἠρᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Κλῦθί μοι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἀτρυτώνη.
εἴ ποτέ μοι καὶ πατρὶ φίλα φρονέουσα παρέστης
δηΐῳ ἐν πολέμῳ, νῦν αὖτ' ἐμὲ φῖλαι, Ἀθήνη·
δὸς δέ τέ μ' ἄνδρα ἑλεῖν, καὶ ἐς ὁρμὴν ἔγχεος ἐλθεῖν,
ὅς μ' ἔβαλε φθάμενος, καὶ ἐπεύχεται, οὐδέ με φησὶ

110 ΩΜΟΙΟ ΓΕΡΥΣΣΗΙΣ . 118 Leg. Δὸς δέ τ' ἐμ' ἀνέρ' ἑλεῖν.

109. Dolore ingrauescente ex sagitta in corpore haerente Sthenelum, vt sibi eam extrahat, euocat. — 110. πικρὸν ὀϊστὸν, qui dolorem acerbum creat, vidimus iam Δ, 134. — 113. διὰ στρεπτοῖο χιτῶνος. χιτὼν στρεπτὸς, *thorax flexilis*, potest esse simpliciter ex opposito τοῦ θώρακος στατοῦ, qui ex vna vel duabus laminis aeneis constabat, at στρεπτὸς ita factus, vt flecti adeoque ipsum corpus moueri posset: cuius generis cum plures essent formae, aut vt esset thorax consertus *laminis* et *squamis*, aut *catenulis* (ἁλυσιδωτὸς is dicitur) vel *hamulis* (κρικωτὸς, Virgil. Aen. III, 467 *loricam consertam hamis*) aut etiam *loris et funibus*, tandem quoque *filis* (κλωστὸς, vix tamen in rebus Troianis frequentatus) quis dicere ausit, quodnam genus h. l. innuerit poeta? nisi contendas στρεπτὸν θώρακα esse ita dictum, vt στρεπτὰ aliqua, quocunque tandem modo *torta*, seu lora, seu funes, seu fila, materiam arti suppeditarent. —

— 118. Voti compos fit Diomedes inf. 290 sq.

δηρὸν ἔτ' ὄψεσθαι λαμπρὸν φάος ἠελίοιο.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη,
γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρὰ, πόδας, καὶ χεῖρας ὕπερθεν·
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Θαρσῶν νῦν, Διόμηδες, ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι·
ἐν γάρ τοι στήθεσσι μένος πατρώιον ἧκα
ἄτρομον, οἷον ἔχεσκε σακέσπαλος ἱππότα Τυδεύς.
ἀχλὺν δ' αὖ τοι ἀπ' ὀφθαλμῶν ἕλον, ἣ πρὶν ἐπῆεν,
ὄφρ' εὖ γιγνώσκῃς ἠμὲν θεὸν ἠδὲ καὶ ἄνδρα.
τῷ νῦν, αἴ κε θεὸς πειρώμενος ἐνθάδ' ἵκηται,
μή τι σύγ' ἀθανάτοισι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι
τοῖς ἄλλοις· ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
ἔλθῃσ' ἐς πόλεμον, τήν γ' οὐτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τυδείδης δ' ἐξαῦτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη·
καὶ, πρίν περ θυμῷ μεμαὼς Τρώεσσι μάχεσθαι,
δὴ τότε μιν τρὶς τόσσον ἕλε μένος, ὥστε λέοντα,

123 ΓΕΠΕΑ 133 ΓΕΙΠΟΥΣ

122. Praeclare posita ad deae refert beneficium, quod simpliciter enuntiatum tale erat: tam indomitum Diomedis fuisse robur, vt, vix deliquium ex vulnere passus, extracto telo, extemplo vires reciperet. — 127. ἀχλὺν δ' αὖ. Conuenit in hoc veterum opinio de deorum natura, vt nec cerni illi possint a mortalibus, numine inuito, nec nisi forma humana assumta; nunc autem Diomedes ipsam speciem diuinam agnoscere debuit; ad hoc itaque efficiendum singulari opera diuina opus erat. — 129. πειρώμενος, congressus pugna, aggressus, vt saepe.

135. 6. Structuram mutauit, nihil amplius. Ne autem stolidum hoc videri possit, hominem cum diis pugnare, eos vulnerare, fu-

Ὄρσο, πέπον Καπανηϊάδη, καταβήσεο δίφρου,
ὄφρα μοι ἐξ ὤμοιο ἐρύσσῃς πικρὸν ὀϊστόν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Σθένελος δὲ καθ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε,
πὰρ δὲ στὰς, βέλος ὠκὺ διαμπερὲς ἐξέρυσ' ὤμου·
αἷμα δ' ἀνηκόντιζε διὰ στρεπτοῖο χιτῶνος.
δὴ τότ' ἔπειτ' ἠρᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Κλῦθί μοι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἀτρυτώνη.
εἴ ποτέ μοι καὶ πατρὶ φίλα φρονέουσα παρέστης
δηΐῳ ἐν πολέμῳ, νῦν αὖτ' ἐμὲ φίλαι, Ἀθήνη·
δὸς δέ τέ μ' ἄνδρα ἑλεῖν, καὶ ἐς ὁρμὴν ἔγχεος ἐλθεῖν,
ὅς μ' ἔβαλε φθάμενος, καὶ ἐπεύχεται, οὐδέ με φησὶ

110 ΩΜΟΙΟ ΓΕΡΥΣΣΗΙΣ   118 Leg. Δὸς δέ τ' ἐμ' ἀνέρ' ἑλεῖν.

109. Dolore ingrauefcente ex fagitta in corpore haerente Sthenelum, vt fibi eam extrahat, euocat. — 110. *πικρὸν ὀϊστὸν*, qui dolorem acerbum creat, vidimus iam Δ, 134. — 113. *διὰ στρεπτοῖο χιτῶνος*. *χιτὼν στρεπτὸς*, *thorax flexilis*, poteft effe fimpliciter ex oppofito *τοῦ θώρακος στατοῦ*, qui ex vna vel duabus laminis aeneis conftabat, at *στρεπτὸς* ita factus, vt flecti adeoque ipfum corpus moueri poffet: cuius generis cum plures effent formae, aut vt effet thorax confertus *laminis* et *fquamis*, aut *catenulis* (*ἁλυσιδωτὸς* is dicitur) vel *hamulis* (*κρικωτὸς*, Virgil. Aen. III, 467 *loricam confertam hamis*) aut etiam *loris et funibus*, tandem quoque *filis* (*κλωστὸς*, vix tamen in rebus Troianis frequentatus) quis dicere aufit, quodnam genus h. l. innuerit poeta? nifi contendas *στρεπτὸν θώρακα* effe ita dictum, vt *στρεπτὰ* aliqua, quocunque tandem modo *torta*, feu lora, feu funes, feu fila, materiam arti fuppeditarent. —

— 118. Voti compos fit Diomedes inf. 290 fq.

Ἔνθ' ἕλεν Ἀστύνοον καὶ Ὑπείνορα, ποιμένα λαῶν·
τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ,
τὸν δ' ἕτερον ξίφεϊ μεγάλῳ κληῖδα παρ' ὦμον
πλῆξ'· ἀπὸ δ' αὐχένος ὦμον ἐέργαθεν, ἠδ' ἀπὸ νώτου.
τοὺς μὲν ἔασ', ὁ δ' Ἄβαντα μετῴχετο, καὶ Πολύειδον,
υἱέας Εὐρυδάμαντος, ὀνειροπόλοιο γέροντος·

144 ϜΕΛΕ ϜΑΣΤΥΝΟΟΝ 147 ΕϜΕΡΓΑΘΕΝ
148 ΠΟΛΥϜΕΙΔΟΝ

ἅμα ἀλλήλοις, vt Sch. br. declarant; tum κέχυνται, κεῖνται ἀθρόως, verum turbant ea comparationem. Quae tentauerint veteres, v. in Obſſ. Scilicet, meo ſenſu, hi verſus ſpectant tantum ad exornandam comparationem, et comparatio conſtituitur per iſta: καὶ πρίν περ μεμαὼς, τότε μιν (pro μεμαότα μιν) τρὶς τόσσον ἕλε μένος, ὥςτε λέοντα, ὅν ῥά τε ποιμὴν χραύσῃ μὲν οὐ δὲ δαμάσσῃ, τοῦ μέν τε σθένος ὦρσε — ὣς μεμαὼς Τρώεσσι μίγη Diomedes. magis nunc ille exarſit postquam vulneratus erat, vt leo leuiter telo perſtrictus magis ſaeuit. Iam interpoſiti ſunt vſſ. 141. 2. oues, quae aufugiente paſtore, diffugiunt, ruentes conſtipatae, vt ſolent pecudes metu ſuborto, aliae ſuper alias proturbantur; interea leo, ſaltu ſupra ſeptum facto, iterum recedit; rapta ſcilicet vna vel altera pecude; qui mos eſt leonis: cf. Λ, 172—176. ἐμμεμαὼς ſimpl. pro μεμαώς. v. Obſſ. βαθέης αὐλῆς aut reſpectu muri, qua αὐλὴ cingitur, aut magnae.

144—165. Facit caedes promiſcuas Diomedes. — 146. κληῖδα. κατὰ κλεῖδα et vulgo κατακλεῖδα. Eſt enim κλεὶς os incuruum, quod crati pectoris iungit humerum, vt docent lexica. Inf. Φ, 117 τύψε κατὰ κληῖδα παρ' αὐχένα, in iugulo. — 147. ἀπεέργαθεν, ἀπεῖργεν ὦμον ἀπ' αὐχένος ἠδ' ἀπὸ νώτου. abſcidit humerum qua parte ceruici et trunco corporis iunctus eſt.

τοῖς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρων ἐκρίνατ' ὀνείρους,
ἀλλά σφεας κρατερὸς Διομήδης ἐξενάριξε.
βῆ δὲ μετὰ Ξάνθον τε, Θόωνά τε, Φαίνοπος υἷε,
ἄμφω τηλυγέτω· ὁ δὲ τείρετο γήραϊ λυγρῷ,
υἱὸν δ' οὐ τέκετ' ἄλλον, ἐπὶ κτεάτεσσι λιπέσθαι.
ἔνθ' ὅγε τοὺς ἐνάριζε, φίλον δ' ἐξαίνυτο θυμὸν
ἀμφοτέρω· πατέρι δὲ γόον καὶ κήδεα λυγρὰ
λεῖπ', ἐπεὶ οὐ ζώοντε μάχης ἐκνοστήσαντε
δέξατο· χηρωσταὶ δὲ διὰ κτῆσιν δατέοντο.
Ἔνθ' υἷας Πριάμοιο δύω λάβε Δαρδανίδαο
εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας, Ἐχήμονά τε, Χρόμιόν τε.
ὡς δὲ λέων ἐν βουσὶ θορὼν ἐξ αὐχένα ἄξῃ
πόρτιος, ἠὲ βοὸς, ξύλοχον κάτα βοσκομενάων·

153 Vulg. ὁ δ' ἐτείρετο. 156 Vulg. ἀμφοτέροιν. 159 Vulg. υἱούς. 161 ΑΥΧΕΝΑ ϜΑΞΗΙ.

150. τοῖς, ἐρχομένοις, οὐκ ἐκρίνατο ὀνείρους ὁ γέρων. euntibus in bellum neglexerat ſenex arte per ſomnia praeuidendi futura adhibita explorare, quae eos euntes ſors maneret, adeoque eos monere, vt domi manerent; enimuero, cum hoc factum non eſſet, Diomedes eos nunc iugulauit. v. Obſſ. ἐρχομένοις tum cum in bellum irent, vt mox 198 μάλα πολλὰ γέρων ἐρχομένῳ ἐπέτελλεν ἐν δόμοις. — 153. haec et ſeqq. ad 158. faciunt ad miſerationem, inprimisque hoc, ſine herede ſuo aliquem mori: v. Obſſ. Locus Pindari Ol. X, 106. 7. 8. praeclarus eſt ad rem. — 158. χηρωσταὶ διαδατέοντο κτῆσιν. Χηρωσταὶ gentiles aut cognati, adeoque ſtirpe remotiores: oppoſiti heredi ſuo et agnatis. Sunt igitur, qui ſuccedunt in bonis, quando facta eſt χήρωσις, h. e. domus orbata eſt iis, qui propiores ſanguine et neceſſitudine erant. cf. Obſſ.

161. Vt leo ἐνθορὼν βουσὶ, armentis, ἐξάξῃ αὐχένα

ὣς τοὺς ἀμφοτέρους ἐξ ἵππων Τυδέος υἱὸς
βῆσε κακῶς ἀέκοντας, ἔπειτα δὲ τεύχε' ἐσύλα·
ἵππους δ' οἷς ἑτάροισι δίδου μετὰ νῆας ἐλαύνειν.
Τὸν δ' ἴδεν Αἰνείας ἀλαπάζοντα στίχας ἀνδρῶν,
βῆ δ' ἴμεν ἄν τε μάχην καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων,
Πάνδαρον ἀντίθεον διζήμενος, εἴ που ἐφεύροι.
εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε·
στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῖο, ἔπος τέ μιν ἀντίον ηὔδα·
Πάνδαρε, ποῦ τοι τόξον, ἰδὲ πτερόεντες ὀϊστοί,
καὶ κλέος; ᾧ οὔτίς τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ' ἀνήρ,
οὐδέ τις ἐν Λυκίῃ σέο γ' εὔχεται εἶναι ἀμείνων·
ἀλλ' ἄγε, τῷδ' ἔφες ἀνδρὶ βέλος, Διῒ χεῖρας ἀνασχὼν,
ὅστις ὅδε κρατέει, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε
Τρῶας· ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν·
εἰ μή τις θεός ἐστι, κοτεσσάμενος Τρώεσσιν,
ἱρῶν μηνίσας, χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἔπι μῆνις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·

164 ΑFΕΚΟΝΤΑΣ 165 ΔFΟΙΣ v. Obſſ. 166 ΤΟΝ ΔΕ FΙΔ ΑΙΝΕΙΑΣ 170 ΑΥΤΟΙΟ FΕΠΟΣ 175 ΠΟΛΛΑ FΕFΟΡΓΕ 179 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ

ſrangat forte, frangere ſolet, ceruicem iuuencae aut vaccae. — 163. ὡς αὐτοὺς ἀμφοτέρους ἐξέβησεν ἵππων, deiecit curru caeſos. βάω Homero eſt ſollenne pro βιβάζω. Alias eſt ἔκβαλε δίφρου.

166—240. Aeneas cum Pandaro, currum conſcendere iuſſo, parat congreſſum cum Diomede. Habet hic locus vitium loquacitatis et nimiae verborum copiae, condonandae tamen priſcae aetatis poetae.

174. Διῒ χεῖρας ἀνασχὼν perquam religioſe vt ſupra Δ, 101. 2. — τῷδ' ἀνδρὶ — iunge cum 177 εἰ μή τις θεός ἐστι. — 175. ὅστις ὅδε κρατέει. quisquis tan-

τοῖς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρων ἐκρίνατ' ὀνείρους,
ἀλλά σφεας κρατερὸς Διομήδης ἐξενάριξε.
βῆ δὲ μετὰ Ξάνθον τε, Θόωνά τε, Φαίνοπος υἷε,
ἄμφω τηλυγέτω· ὁ δὲ τείρετο γήραϊ λυγρῷ,
υἱὸν δ' οὐ τέκετ' ἄλλον, ἐπὶ κτεάτεσσι λιπέσθαι.
ἔνθ' ὅγε τοὺς ἐνάριζε, φίλον δ' ἐξαίνυτο θυμὸν
ἀμφοτέρω· πατέρι δὲ γόον καὶ κήδεα λυγρὰ
λεῖπ', ἐπεὶ οὐ ζώοντε μάχης ἐκνοστήσαντε
δέξατο· χηρωσταὶ δὲ διὰ κτῆσιν δατέοντο.
Ἔνθ' υἷας Πριάμοιο δύω λάβε Δαρδανίδαο
εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας, Ἐχήμονά τε, Χρόμιόν τε.
ὡς δὲ λέων ἐν βουσὶ θορὼν ἐξ αὐχένα ἄξῃ
πόρτιος, ἠὲ βοὸς, ξύλοχον κάτα βοσκομενάων·

153 Vulg. ὁ δ' ἐτείρετο. 156 Vulg. ἀμφοτέροιιν. 159 Vulg. υἱοῦς. 161 ΑΥΧΕΝΑ ϜΑΞΗΙ.

150. τοῖς, ἐρχομένοις, οὐκ ἐκρίνατο ὀνείρους ὁ γέρων. euntibus in bellum neglexerat ſenex arte per ſomnia praeuidendi futura adhibita explorare, quae eos euntes ſors maneret, adeoque eos monere, vt domi manerent; enimuero, cum hoc factum non eſſet, Diomedes eos nunc iugulauit. v. Obſſ. ἐρχομένοις tum cum in bellum irent, vt mox 198 μάλα πολλὰ γέρων ἐρχομένῳ ἐπέτελλεν ἐν δόμοις. — 153. haec et ſeqq. ad 158. faciunt ad miſerationem, inprimisque hoc, ſine herede ſuo aliquem mori: v. Obſſ. Locus Pindari Ol. X, 106. 7. 8. praeclarus eſt ad rem. — 158. χηρωσταὶ διαδατέοντο κτῆσιν. Χηρωσταὶ gentiles aut cognati, adeoque ſtirpe remotiores: oppoſiti heredi ſuo et agnatis. Sunt igitur, qui ſuccedunt in bonis, quando facta eſt χήρωσις, h. e. domus orbata eſt iis, qui propiores ſanguine et neceſſitudine erant. cf. Obſſ.

161. Vt leo ἐνθορὼν βουσὶ, armentis, ἐξάξῃ αὐχένα

ὣς τοὺς ἀμφοτέρους ἐξ ἵππων Τυδέος υἱὸς
βῆσε κακῶς ἀέκοντας, ἔπειτα δὲ τεύχε' ἐσύλα·
ἵππους δ' οἷς ἑτάροισι δίδου μετὰ νῆας ἐλαύνειν.
Τὸν δ' ἴδεν Αἰνείας ἀλαπάζοντα στίχας ἀνδρῶν,
βῆ δ' ἴμεν ἄν τε μάχην καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων,
Πάνδαρον ἀντίθεον διζήμενος, εἴ που ἐφεύροι.
εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε·
στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῖο, ἔπος τέ μιν ἀντίον ηὔδα·
Πάνδαρε, ποῦ τοι τόξον, ἰδὲ πτερόεντες ὀϊστοί,
καὶ κλέος; ᾧ οὔτις τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ' ἀνήρ,
οὐδέ τις ἐν Λυκίῃ σέο γ' εὔχεται εἶναι ἀμείνων·
ἀλλ' ἄγε, τῷδ' ἔφες ἀνδρὶ βέλος, Διῒ χεῖρας ἀνασχών,
ὅστις ὅδε κρατέει, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε
Τρῶας· ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν·
εἰ μή τις θεός ἐστι, κοτεσσάμενος Τρώεσσιν,
ἱρῶν μηνίσας· χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἔπι μῆνις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·

164 ΑϜΕΚΟΝΤΑΣ 165 ϜΟΙΣ v. Obſſ. 166 ΤΟΝ ΔΕ ϜΙΔ ΑΙΝΕΙΑΣ 170 ΑΥΤΟΙΟ ϜΕΠΟΣ 175 ΠΟΛΛΑ ϜΕϜΟΡΓΕ 179 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ

frangat forte, frangere ſolet, ceruicem iuuencae aut vaccae. — 163. ὡς αὐτοὺς ἀμφοτέρους ἐξέβησεν ἵππων, deiecit curru caeſos. βάω Homero eſt ſollenne pro βιβάζω. Alias eſt ἔκβαλε δίφρου.

166—240. Aeneas cum Pandaro, currum conſcendere iuſſo, parat congreſſum cum Diomede. Habet hic locus vitium loquacitatis et nimiae verborum copiae, condonandae tamen priſcae aetatis poetae.

174. Διῒ χεῖρας ἀνασχὼν perquam religioſe vt ſupra Δ, 101. 2. — τῷδ' ἀνδρὶ — iunge cum 177 εἰ μή τις θεός ἐστι. — 175. ὅς-τις ὅδε κρατέει. quisquis tan-

Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε χαλκοχιτώνων,
Τυδείδῃ μιν ἔγωγε δαΐφρονι πάντα ἐΐσκω,
ἀσπίδι γιγνώσκων, αὐλώπιδί τε τρυφαλείῃ,
ἵππους τ' εἰσορόων· σάφα δ' οὐκ οἶδ', εἰ θεός ἐστιν.
εἰ δ' ὅγ' ἀνὴρ, ὅν φημι, δαΐφρων Τυδέος υἱὸς,
οὐχ ὅγ' ἄνευθε θεοῦ τάδε μαίνεται, ἀλλά τις ἄγχι
ἕστηκ' ἀθανάτων, νεφέλῃ εἰλυμένος ὤμους, 186
ὃς τούτου βέλος ὠκὺ κιχήμενον ἔτραπεν ἄλλῃ.
ἤδη γάρ οἱ ἐφῆκα βέλος, καί μιν βάλον ὦμον
δεξιὸν, ἀντικρὺ διὰ θώρηκος γυάλοιο·
καί μιν ἔγωγ' ἐφάμην Ἀϊδωνῆϊ προϊάψειν,

181 ΠΑΝΤΑ ϜΕϜΙΣΚΩ 183 ΣΑΦΑ Δ ΟΥ ϜΟΙΔ
186 ϜΕΙΛΥΜΕΝΟΣ 188 ΓΑΡ ϜΟΙ

dem is est, qui nunc pugna superior est.

182. ἀσπίδι γιγνώσκων, pro ἀπὸ, διὰ, ἀσπίδος. Mox mutauit, pro καὶ ἵπποις, dixit ἵππους τ' εἰσορόων. Hoc est autem id quod supra vs. 3 sq. tantopere in Diomede splendorem armorum praedicabat; quibus adeo ille insignis fuit inter omnes. Galea autem et clipeo facile quisque dignosci potuit; itaque hoc mox ad tacticen magnum vsum habere lectum est, cum saga nostra militaria varii coloris nondum haberentur — τρυφάλεια αὐλῶπις est galea, quae habet αὐλὸν, conum, cui inserta est crista; adeoque galea cristata: vt vidimus Γ, 372. — 185. οὐχ ὅγ' ἄνευθε θεῶν τάδε μαίνεται, ἐνθουσιῶν μάχεται, ἐνθουσιᾷ εἰς μάχην, sollenne de iis, qui acriter pugnant, τὸ μαίνεσθαι. τάδε, κατὰ τάδε, οὕτως. — 187. τὸ βέλος, κιχήμενον τούτου, quod in eo erat, vt ipsum transfigeret, auertit. — 189. διὰ τοῦ γυάλου (τοῦ κύτους) τοῦ θώρηκος, per thoracem simpl. — 190. μιν Ἀϊδωνῆϊ προϊάψειν, Orco mittere, ad Haden vt descendat. v. Obss.

ἔμπης δ' οὐκ ἐδάμασσα· θεός νύ τις ἐστὶ κοτήεις.
ἵπποι δ' οὐ παρέασι, καὶ ἅρματα, τῶν κ' ἐπιβαίην·
ἀλλά που ἐν μεγάροισι Λυκάονος ἕνδεκα δίφροι
καλοὶ, πρωτοπαγεῖς, νεοτευχέες· ἀμφὶ δὲ πέπλοι
πέπτανται· παρὰ δέ σφιν ἑκάστῳ δίζυγες ἵπποι
ἑστᾶσι, κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας.
ἦ μέν μοι μάλα πολλὰ γέρων αἰχμητὰ Λυκάων
ἐρχομένῳ ἐπέτελλε δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσιν·
ἵπποισί μ' ἐκέλευε καὶ ἅρμασιν ἐμβεβαῶτα

195 ΣΦΙ ΓΕΚΑΣΤΩΙ

192. Quae sequuntur, censuram otiosae et molestiae loquacitatis vix effugiant; etsi heroum aetati consentanea forte haberi possint; vt adeo poeta nobis fastidium faciat, quibus non cecinit; suis autem aequalibus, quibus canebat, probari potuerit. — 193. Cum currus essent humiles, facile poterant in ara, seu basi, collocari; et, ne corrumperentur humore et imbre, velis erant tecti. — 196. κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας. Notatur locus de pabulo equorum, hordeo et olyra. Et *hordeo* quidem vesci solitos equos, satis constat, etiam ex iis, quae de Arabibus aliisque Asiae Africaeque populis narrantur. De olyra Eustath. αἱ δὲ ὀλύραι σπόριμον μέλαν, μικρότερον τοῦ λεγομένου βίκου καὶ ὀρόβου (est adeo leguminis genus) καὶ φυλάσσει μέχρι καὶ νῦν τὴν κλῆσιν παρά τισι τῶν παραθαλασσίων ἐποίκων τῆς μεγάλης Λυκίας. Non haec conueniunt cum doctrina de olyra apud Dodonaeum de frugum hist. c. 4. et Celsium Hierobot. P. II, p. 99. quibus olyra semen est medium inter triticum et hordeum zeae simile, et saepe cum eo confusum. Plin. XVIII, 8. s. 9. *Aegypto, Syriae, Ciliciaeque, Asiae ac Graeciae, peculiare, Zea, olyra, tiphe.* — Eandem esse *arincam* Romanis dictam docet postea, et addit: *iu-*

ἀρχεύειν Τρώεσσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, ἦτ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν,
ἵππων φειδόμενος, μή μοι δευοίατο φορβῆς,
ἀνδρῶν εἱλομένων, εἰωθότες ἔδμεναι ἄδδην.
ὣς λίπον, αὐτὰρ πεζὸς ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα,
τόξοισι πίσυνος· τὰ δέ μ' οὐκ ἄρ' ἔμελλεν ὀνήσειν.
ἤδη γὰρ δοιοῖσιν ἀριστήεσσιν ἐφῆκα,
Τυδείδῃ τε, καὶ Ἀτρείδῃ· ἐκ δ' ἀμφοτέροιιν
ἀτρεκὲς αἷμ' ἔσσευα βαλών· ἤγειρα δὲ μᾶλλον.
τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ ἀπὸ πασσάλου ἀγκύλα τόξα
ἤματι τῷ ἑλόμην, ὅτε Ἴλιον εἰς ἐρατεινὴν
ἡγεόμην Τρώεσσι, φέρων χάριν Ἕκτορι δίῳ.
εἰ δέ κε νοστήσω, καὶ ἐσόψομαι ὀφθαλμοῖσι
πατρίδ' ἐμήν, ἄλοχόν τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς,
εἰ μὴ ἐγὼ τάδε τόξα φαεινῷ ἐν πυρὶ θείην,
χερσὶ διακλάσσας· ἀνεμώλια γάρ μοι ὀπηδεῖ.

203 FΕΙΛΟΜΕΝΩΝ FΕFΩΘΟΤΕΣ 204 ΕΣ FΙΛΙΟΝ τ' Obss. 205 Vulg. ἔμελλεν. 210 ΗΟΤΕ FΙΛΙΟΝ

mentis dari ab Homero dicta.

200. Τρώεσσιν, ex vrbe Zelea sub Ida; erat autem illa ex vrbibus, quae sub Troianorum ditione erant: B, 824. v. ad B, 816. — 203. ἀνδρῶν εἱλομένων, cum profecturus essem ad homines qui inclusi sunt moenibus, ἐελμένοι Σ, 287. Ω, 662. Koeppen bene laudat Herodot. I, 190 μάχῃ ἑσσωθέντες κατειλήθησαν εἰς τὸ ἄστυ. At inf. 782 εἰλόμενοι sunt conglobati, κατὰ τὴν μάχην συνειλιγμένοι, vt Sch. br. — 208. ἀτρεκὲς αἷμα, manifestum sanguinem, in humero erumpentem vs. 100. At eos hoc vulnere tanto magis pugnandi ardore inflammaui. — 216.

Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας, Τρώων ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
μηδ' οὕτως ἀγόρευε· πάρος δ' οὐκ ἔσσεται ἄλλως,
πρίν γ', ἐπὶ νὼ τῷδ' ἀνδρὶ σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν
ἀντιβίην ἐλθόντε, σὺν ἔντεσι πειρηθῆναι.
ἀλλ' ἄγ', ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσεο, ὄφρα ἴδηαι
οἷοι Τρώϊοι ἵπποι, ἐπιστάμεναι πεδίοιο
κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκέμεν, ἠδὲ φέβεσθαι·
τὼ καὶ νῶϊ πόλινδε σαώσετον, εἴπερ ἂν αὖτε
Ζεὺς ἐπὶ Τυδεΐδῃ Διομήδεϊ κῦδος ὀρέξῃ.
ἀλλ' ἄγε, νῦν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα
δέξαι, ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι, ὄφρα μάχωμαι·

221 ΟΦΡΑ FΙΔΗΑΙ

ἀνεμώλια γάρ μοι ὀπηδεῖ. a me ablata sunt, mecum ea attuli huc incassum, nullo cum fructu.

218. πάρος δ' — rerum conditio non erit alia; fortuna pugnae non mutabitur, nisi nos eum adoriamur: πρίν νὼ, ἐπελθόντε (κατ') ἀντιβίην σὺν ἵπποις καὶ ὄχεσι τῷδ' ἀνδρὶ, πειρηθῆναι (αὐτοῦ) σὺν ἔντεσι. — 222. οἷοι Τρώϊοι ἵπποι interpretandum inf. ex v. 265. qui sunt ex stirpe eorum, quos Tros habuit — (ὁ ?) πεδίοιο διωκέμεν ἠδὲ φέβεσθαι. habes veterem pugnandi morem, irruendo, se recipiendo. — 225. εἴπερ ἐπορέξῃ κῦδος, νίκην παράσχῃ· alias simplice vtitur ὀρέξαι κῦδος. — 226. ἡνία σιγαλόεντα proprie splendida. ποικίλα. v. Obs. — 227. ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι, de curru descendere, vult Aeneas ad pugnandum cum hoste: vt tamen alter in curru stans eum obseruet, vt recipiat in currum, si fessum vel vulneratum viderit. cf. Obs. Pandarus contra 229 Aeneam in curru consistere et equos regere iubet, se velle παραβάτου partes suscipere et cum Diomede pugnare.

ἠὲ σὺ τόνδε δέδεξο, μελήσουσι δ' ἐμοὶ ἵπποι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Αἰνεία, σὺ μὲν αὐτὸς ἔχ' ἡνία καὶ τεὼ ἵππω·
μᾶλλον ὑφ' ἡνιόχῳ εἰωθότι καμπύλον ἅρμα
οἴσετον, εἴπερ ἂν αὖτε φεβώμεθα Τυδέος υἱόν.
μὴ τὼ μὲν δείσαντε ματήσετον, οὐδ' ἐθέλητον
ἐκφερέμεν πολέμοιο, τεὸν φθόγγον ποθέοντε·
νῶϊ δ' ἐπαΐξας μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς
αὐτώ τε κτείνῃ, καὶ ἐλάσσῃ μώνυχας ἵππους.
ἀλλὰ σύ γ' αὐτὸς ἔλαυνε τέ' ἅρματα καὶ τεὼ ἵππω,
τόνδε δ' ἐγὼν ἐπιόντα δεδέξομαι ὀξέϊ δουρί.
Ὣς ἄρα φωνήσαντες, ἐς ἅρματα ποικίλα βάντες,
ἐμμεμαῶτ' ἐπὶ Τυδεΐδῃ ἔχον ὠκέας ἵππους.
τοὺς δὲ ἴδε Σθένελος, Καπανήϊος ἀγλαὸς υἱός,

229 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 231 ϜΕΙΩΘΟΤΙ 241 ΔΕ ϜΙΔΕ

231. ὑφ' ἡνιόχῳ εἰωθότι, in Pandari verbis, non sub auriga *consueto*, cui ipsi adsueuerunt, etsi res eo redit, sed, *qui consueuit eos regere*. v. Obss. — 233 μὴ τὼ μὲν δείσαντε ματήσετον, ipse poeta interpretatur, οὐδ' ἐθέλητον ἐκφερέμεν (ἡμᾶς ἐκ) πολέμοιο. Per se enim ματᾷν plura complectitur; temere discurrere, efferri, ferocire. v. Obss. — τεὸν φθόγγον pro vulgari τεὴν φθογγὴν, ὁμοκλήν.

239. Vterque, Aeneas et Pandarus, curru inuehuntur in Diomedem, ille regens equos, hic pugnaturus; et paullo post, vbi ad Diomedem accesserunt, Pandarum videmus de curru pugnare; nam vulneratus ἤριπεν ἐξ ὀχέων, vs. 294. — 240. ἔπεχον ἵππους Διομήδει. εἶχον ἐπὶ Διομήδην.

241 — 274. Sthenelo, obtestante Diomedem, vt curru conscenso saluti suae consulat, hic fortiter se pugnaturum esse ostendit.

αἶψα δὲ Τυδείδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τυδείδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
ἄνδρ' ὁρόω κρατερὼ ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι,
ἶν' ἀπέλεθρον ἔχοντας· ὁ μὲν τόξων εὖ εἰδὼς,
Πάνδαρος, υἱὸς δ' αὖτε Λυκάονος εὔχεται εἶναι·
Αἰνείας δ', υἱὸς μὲν ἀμύμονος Ἀγχίσαο
εὔχεται ἐκγεγάμεν, μήτηρ δέ οἱ ἔστ' Ἀφροδίτη.
ἀλλ' ἄγε δὴ χαζώμεθ' ἐφ' ἵππων, μηδέ μοι οὕτω
θῦνε διὰ προμάχων, μήπως φίλον ἦτορ ὀλέσσῃς.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
μή τι φόβονδ' ἀγόρευ', ἐπεὶ οὐδέ σε πεισέμεν οἴω·
οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι,

242 FΕΠΕΑ 245 FΙΝ ΑΠ — FΕΙΔΩΣ 247 al. μεγαλήτορος Ἀ. 248 ΔΕ FΟΙ 251 ΥΠΟΔΡΑ FΙΔΩΝ

244. μεμαῶτε ſc. ἔχοντας ἵππους ἐπὶ σὲ, ὥστε μάχεσθαι, vel ſimpl. ἐπιμεμαῶτε, ὥστε μάχεσθαί σοι. v. Obſſ. — 245. ἶν' ἀπέλεθρον ἔχοντας, robur immenſum, ἄμετρον. v. Obſſ. Porro vides ſtructuram mutatam; Pro τὸν μὲν, τὸν δὲ, eſt: (τούτων) ὁ μὲν (ἐστί) — — 249. Sthenelus hortatur Diomedem, vt conſcendat currum et intra Achivorum turmas ſe recipiat. Hoc Sthenelum ſenſiſſe produnt Diomedis verba 251. Nec vero dedecori ſibi ducebant heroes Homerici, quoties maior vis ingrueret, fugere: ſecundum Pindaricum: ἐν γὰρ δαιμονίοισι φόβοις φεύγοντι καὶ παῖδες θεῶν Nem. IX, 64. Pedes autem inter promachos pugnans Diomedes a tergo habebat adſtantem currum vt eo ſe recipere et ad ſuos redire poſſet.

252 — 273. Generoſum ſenſum ſpirat Diomedis oratio. μή τι φόβονδ' ἀγόρευε, puto per ellipſin, φόβονδε τρέπεσθαι. v. Obſſ. — 253. οὐ γὰρ ἐγγενές μοι ἐστιν, ἀλυσκάζειν, ὥστε μὴ

οὐδὲ καταπτώσσειν· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν·
ὀκνείω δ' ἵππων ἐπιβαινέμεν· ἀλλὰ καὶ αὔτως
ἀντίον εἶμ' αὐτῶν· τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ Παλλὰς Ἀθήνη.
τούτω δ' οὐ πάλιν αὖτις ἀποίσετον ὠκέες ἵπποι
ἄμφω ἀφ' ἡμείων, εἴ γοῦν ἕτερός γε φύγῃσιν.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
αἴκεν μοι πολύβουλος Ἀθήνη κῦδος ὀρέξῃ,
ἀμφοτέρω κτεῖναι, σὺ δὲ τούσδε μὲν ὠκέας ἵππους
αὐτοῦ ἐρυκακέειν, ἐξ ἄντυγος ἡνία τείνας·
Αἰνείαο δ' ἐπαΐξαι μεμνημένος ἵππων,
ἐκ δ' ἐλάσαι Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
τῆς γάρ τοι γενεῆς, ἧς Τρωΐ περ εὐρύοπα Ζεὺς

μάχεσθαι v. Obſſ. — 255. ἀλλὰ καὶ αὔτως ſcil. καίπερ πεζὸς ὑπάρχων, quod et Sch. br. ſupplent.

261. Caeſo vtroque, Aenea et Pandaro, Diomedes Sthenelum iubet eorum curru potiri: ita quidem, vt currum, cui nunc inſiſtit, (τούςδε μὲν ἵππους) relinquat et Aeneae currum cum equis in caſtra abigat. Exſequitur hoc Sthenelus inf. 321. caeſo tantum altero, Pandaro; relicto tamen curru etiam ab altero Aenea, qui ad Pandari corpus tuendum curru deſcenderat. 262. ἐξ ἄντυγος ἡνία τείνας, ἐντεταμένα ἀναδήσας, in orbiculi, qui δίφρον ambiebat, ora ſuperiore, forte in paxillo impacto. v. Obſſ. — 263. ἐπαΐξαι (μέμνησο, σπεῦδε, aut ſimile, pro imperante, ἐπάϊξον) ἵππων Αἰνείαο, inuadere currum Aeneae eoque potiri, adiectum, ex more, μεμνημένος, memor dicti mei. — 265. εὐρυόπης Ζεύς, *late tonans.* v. ad A, 498. Res nunc ita narratur: Tros habebat equos praeſtantiſſimos, a Ioue acceptos; his Anchiſes, inſcio hero, quem tum habebant, Laomedonte, ſubmiſerat equas, ex iisque nati ſex equi praeſtantiſſimi, quorum duo Aeneae currui iuncti ſunt. Fabulam ex Homero expoſuerat Hel

δῶχ', υἷος ποινὴν Γανυμήδεος· οὕνεκ' ἄριστοι
ἵππων, ὅσσοι ἔασιν ὑπ' ἠῶ τ' ἠέλιόν τε.
τῆς γενεῆς ἔκλεψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγχίσης,
λάθρῃ Λαομέδοντος ὑποσχὼν θήλεας ἵππους·
τῶν οἱ ἓξ ἐγένοντο ἐνὶ μεγάροισι γενέθλης·
τοὺς μὲν τέσσαρας αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλ' ἐπὶ φάτνῃ,
τὼ δὲ δύ' Αἰνείᾳ δῶκε, μήστωρε φόβοιο·
εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἀροίμεθά κε κλέος ἐσθλόν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
τὼ δὲ τάχ' ἐγγύθεν ἦλθον, ἐλαύνοντ' ὠκέας ἵππους.
τὸν πρότερος προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Καρτερόθυμε, δαΐφρον, ἀγαυοῦ Τυδέος υἱέ,
ἦ μάλα σ' οὐ βέλος ὠκὺ δαμάσσατο, πικρὸς ὀϊστός·

268 ΕΚΛΕΨΕ FANAΞ 273 Vulg. κῦν κλέος. 278 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ

lanicus, et ex eo Apollod. II, 5, 9. v. Obſſ. ad v. 269. — quid ſit ἔκλεψε (τινὰς ταύτης) τῆς γενεᾶς, declaratur per ὑποσχὼν θήλεας ἵππους. h. e. ὑποβαλὼν θηλείας, ὑποθέμενος; adeoque ille ſubmittendo equas iſtis admiſſariis clam hero ſobolem ſibi inde parauerat Anchiſes. cf. Euſtath. Virgilius reddidit Aen. VII, 281 *quos — ſuppoſita de matre nothos furata creauit.* — 267. ὅσσοι ἔασιν ὑπ' ἠῶ ἠέλιόν τε. Non poteſt ἠῶς nunc eſſe, dies ortus, aurora, oriens, vt ἠέλιος ſit occidens; ſed eſt *dies et ſol*: quae duo ſynonymice ponuntur; Inf. H, 451. Τοῦ δ' ἤτοι κλέος ἐστὶν, ὅσον τ' ἐπικίδναται ἠώς. — 270. ἐκ γενέθλης τῶν (τούτων) ἐγένοντό οἱ ἕξ. — 272. μήστωρε φόβοιο, fugam hoſtibus iniicientes, adeoque terrorem; terribiles. v. ad Δ, 328.

275—296. Pugnatur inter Pandarum et Diomedem: cadit Pandarus.

278. ἦ μάλα. reſpicit ſup. 95 ſq. — 280. ἀμπεπαλών.

νῦν αὖτ' ἐγχείῃ πειρήσομαι, αἴκε τύχοιμι.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλε Τυδεΐδαο κατ' ἀσπίδα· τῆς δὲ διὰ πρὸ
αἰχμὴ χαλκείη πταμένη θώρηκι πελάσθη.
τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Βέβληαι κενεῶνα διαμπερὲς, οὐδέ σ' ὀΐω
δηρὸν ἔτ' ἀνσχήσεσθαι· ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδωκας.
Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
ἤμβροτες, οὐδ' ἔτυχες. ἀτὰρ οὐ μὲν σφῶΐ γ' ὀΐω
πρίν γ' ἀποπαύσεσθαι, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γ' πεσόντα
αἵματος ἆσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.
Ὣς φάμενος προέηκε, βέλος δ' ἴθυνεν Ἀθήνη
ῥῖνα παρ' ὀφθαλμόν· λευκοὺς δ' ἐπέρησεν ὀδόντας.
τοῦ δ' ἀπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνὴν τάμε χαλκὸς ἀτειρὴς,
αἰχμὴ δ' ἐξελύθη παρὰ νείατον ἀνθερεῶνα.
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ

ἀναπάλλων. torquendo, vibrando haſtam. v. ad Γ, 355. — 287. οὐδ' ἔτυχες nunc cum vi, οὐ καιρίως. non feriiſti me letali vulnere. — 289. αἵματος ἆσαι Ἄρηα, antiqua loquendi forma a feritate priſcorum hominum petita, de qua v. Obſſ. qui ſanguinem caeſi hoſtis deguſtabant; tribuitur hoc idem Marti, et abiit tandem in formulam poeticam, vt Mars ſe ſanguine caeſorum ſatiet, quemadmodum Mars delectare ſe pugna, grato ſpectaculo, putatur. ταλαύρινος omnino deſignat pertinaciter pugnantem, adeoque fortem. v. Obſſ.

291. haſta ita in altum emiſſa, vt, quod nos dicimus, arcuatim volaret, deſuper inter nares et oculum incidit, et ſubter mentum exit. v. Obſſ. — 292. γλῶσσαν πρυμνὴν, non, ſummam, ſed in infima parte. Sic M, 149 de arboribus radicitus erutis, πρυμνὴν ἐκτάμνοντες. — 293. αἰχμὴ δ'

ἐξελάσας Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
δῶκε δὲ Δηϊπύλῳ, ἑτάρῳ φίλῳ, ὃν περὶ πάσης
τῖεν ὁμηλικίης, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη,
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
ὧν ἵππων ἐπιβὰς ἔλαβ' ἡνία σιγαλόεντα,
αἶψα δὲ Τυδείδην μέθεπε κρατερώνυχας ἵππους
ἐμμεμαώς· ὁ δὲ Κύπριν ἐπῴχετο νηλέϊ χαλκῷ,
γιγνώσκων, ὅτ' ἄναλκις ἔην θεός, οὐδὲ θεάων
τάων, αἵτ' ἀνδρῶν πόλεμον κατακοιρανέουσιν,
οὔτ' ἄρ' Ἀθηναίη, οὔτε πτολίπορθος Ἐνυώ.

326 ΦΟΤΙ ΡΟΙ — ΑΡΤΙΑ ΦΡΗΙΔΗ 328 ΤΩΝ ΙΠΠΩΝ

326. ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη pro ἄρτιος ἦν οἱ, ἡρμοσμένος, προσφιλής. v. Obss. — 329. Sthenelus, conscenso iterum curru suo, 327. μέθεπε τοὺς ἵππους, ἤλαυνε, μετὰ Τυδείδην, incitauit, immisit equos ad assequendum Diomedem, vt ab eo haud longe abesset, si conscendere currum vellet. ἕπειν transitiue. Sic incitati eundem Minervae K, 516 Ἀθηναίην μετὰ Τυδέος υἱὸν ἕπουσαν, deam hortantem Diomedem, vt de reditu cogitaret, μεθέπουσαν. Etiam sic pro arcessere est Θ, 126 ὁ δ' ἡνίοχον μέθεπε θρασύν.

330—343. Diomedes Venerem vulnerat ex praecepto Mineruae supr. vs. 131 2. Eximie autem commentum hoc conuenit cum Veneris persona, quam ad mollitiem animi et corporis reuocauit poetarum vsus. Debuit, saltem potuit iam ante Homerum, vetustis fabulis notio haec constituta esse; et est amor Veneris et Martis antiquioris carminis argumentum apud Phaeacas in Odyssea. At in Homero non est de allegorica interpretatione cogitandum, quam afferunt Schol. A. ad vs. 330. Sch. B. ad 336. et ipse Clarke ad 336. et Koeppen ad 348; sed Venus est persona agens, allegorice quidem

ἀλλ' ὅτε δή ῥα κιχάνε πολὺν καθ' ὅμιλον ὀπάζων,
ἔνθ' ἐπορεξάμενος μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς
ἄκρην οὔτασε χεῖρα μετάλμενος ὀξέϊ χαλκῷ
ἀβληχρήν· εἶθαρ δὲ δόρυ χροὸς ἀντετόρησεν,
ἀμβροσίου διὰ πέπλου, ὅν οἱ Χάριτες κάμον αὐταί,
πρυμνὸν ὕπερ θέναρος· ῥέε δ' ἄμβροτον αἷμα θεοῖο,
ἰχώρ, οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν·

338 ϜÒΝ ϜΟΙ versus vitiosus v. Obss.

primitus forte constitutus, nunc tamen dea in pugna versans et de filii salute sollicita. ἐπῴχετο γιγνώσκων, Mineruae beneficio, quae caliginem oculis subduxerat vs. 127.

334. ὀπάζων, διώκων. v. Obss. — 335. ἐπορεξάμενος Sch. ἐπ' αὐτῇ σὺν ἔγχει. v. ad Δ, 307. — 337. Aut supple οὔτασε μιν, τὴν θεὰν, ἀβληχρὴν κατὰ τὴν χεῖρα ἄκρην, aut simpliciter ἀβληχρὴν iunge cum ἄκρην χεῖρα, ἀσθενῆ, quia ipsa est dea ἀσθενὴς, ἄναλκις θεὰ sup. 331. videturque poeta hoc adiecisse, vt adumbraret id, quod sequitur, hastam statim per cutem teneram penetrasse εἶθαρ δὲ δόρυ χροὸς ἀντετόρησεν. Infra vs. 445 χεῖρα ἀραιὴν dixit. ἄκρην χεῖρα infra declarat ἐπὶ καρπῷ vs. 458. An vero elegantiam sensus in poeta arguat hoc, quod deae pulcerrimae vulnus in extrema tantum manu illatum est, equidem haud dicam. — 338. ἀμβροσίου διὰ πέπλου. πέπλος ἀμβρόσιος seu proprie θεῖος, seu diuino odore fragrans: v. A, 529 et ibi Exc. a Gratiis elaborata vestis superiniecta, veli instar, h. πέπλος χαρίεις. Sunt autem Charites in Veneris contubernio, vt famulae, e priscae vitae more; adeoque opus faciunt herae et vestem texunt. — 339. πρυμνὸν ὕπερ θέναρος, h. e. κατὰ τὸ πρυμνὸν τῆς χειρὸς, ὑπὲρ θέναρος, extrema manus parte, supra volam, ad carpum. Inf. 458 οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ et paullo ant 336 ἄκρην χεῖρα.

339. 340. ῥέε δ' ἄμβρ

οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον,
τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται.
ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ἀπὸ ἕο κάββαλεν υἱόν·
καὶ τὸν μὲν μετὰ χερσὶν ἐρύσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
κυανέῃ νεφέλῃ, μή τις Δαναῶν ταχυπώλων
χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν, ἐκ θυμὸν ἕλοιτο.
τῇ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄυσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Εἶκε, Διὸς θύγατερ, πολέμου καὶ δηϊοτῆτος.
ἦ οὐχ ἅλις, ὅττι γυναῖκας ἀνάλκιδας ἠπεροπεύεις;
εἰ δὲ σύ γ' ἐς πόλεμον πωλήσεαι, ἦ τέ σ' ὀΐω
ῥιγήσειν πόλεμόν γε, καὶ εἴ χ' ἑτέρωθι πύθηαι.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δ' ἀλύουσ' ἀπεβήσατο, τείρετο δ' [αἰνῶς.
τὴν μὲν ἄρ' Ἶρις ἑλοῦσα ποδήνεμος ἔξαγ' ὁμίλου,

341 ΑΙΘΟΠΑ ϜΟΙΝΟΝ 343 ΜΕΓΑ ϜΙΑΧΟΥΣΑ — et, ΑΠΟ ϜΕΟ 344 Vulg. ἐρύσσατο. 346 Vulg. ἕληται. 349 Η, ΟΥ ϜΑΛΙΣ. 353 Forte fuit ΤΗΝ ΜΕΝ ϜΙΡΙΣ compara 368.

τον αἷμα θεοῖο, ἰχὼρ, non tanquam hoc sit nomen proprium; sed appositum: sanguis deorum, succus ille, seu humor tenuis, sanguine tenuior, qualis credi potest esse deorum, qui non hoc cibo et potu vtuntur, quo mortalium sanguis paratur.

344—346. Apollo Aeneam seruat. Ex h. l. ductum esse debet illud Horatii: *Sic me seruauit Apollo,* etsi et alia loca sunt, in quibus Apollo hoc ministerium praestat; sic Agenori, Antenoris f. Φ. 596. et Hectori cum Achille congresso Il. Υ, 443. Seruat autem Aeneam 345 (ἐν) κυανέῃ νεφέλῃ nube tectum et visui subductum.

347—370. Increpat Venerem Diomedes fugere iussam; eam abducit Iris; mox Martis curru in Olympum vecta ruit Venus in matris Diones amplexus. —

352. ἀλύουσα, ἀδημονοῦσα, dolore affecta. v. Obss. — 353. Iris nunc interuenit,

ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκίχανε πολὺν καθ' ὅμιλον ὀπάζων,
ἔνθ' ἐπορεξάμενος μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς
ἄκρην οὔτασε χεῖρα μετάλμενος ὀξέϊ χαλκῷ
ἀβληχρήν· εἶθαρ δὲ δόρυ χροὸς ἀντετόρησεν
ἀμβροσίου διὰ πέπλου, ὅν οἱ Χάριτες κάμον αὐταί,
πρυμνὸν ὕπερ θέναρος· ῥέε δ' ἄμβροτον αἷμα θεοῖο,
ἰχώρ, οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν.

338 ϜΟΝ ϜΟΙ versus vitiosus v. Obss.

primitus forte constituta: nunc tamen dea in pugna versans, et de filii salute sollicita. ἐπώχετο γιγνώσκων, Mineruae beneficio, quae caliginem oculis subduxerat vs. 127.

334. ὀπάζων, διώκων. v. Obss. — 335. ἐπορεξάμενος sc. ἐπ' αὐτῇ σὺν ἔγχει. v. ad Δ, 307. — 337. Aut supple οὔτασε μιν, τὴν θεὰν, ἀβληχρὴν κατὰ τὴν χεῖρα ἄκρην, aut simpliciter ἀβληχρὴν iunge cum ἄκρην χεῖρα, ἀσθενῆ, quia ipsa est dea ἀσθενής, ἄναλκις θεὰ sup. 331: videturque poeta hoc adiecisse, vt adiuuaret id, quod sequitur, hastam statim per cutem teneram penetrasse εἶθαρ δὲ δόρυ χροὸς ἀντετόρησεν. Infra vs. 425 χεῖρα ἀραιὴν dixit. ἄκρην χεῖρα infra declarat ἐπὶ καρπῷ vs. 458. An vero elegantiam sensus in poeta arguat hoc, quod deae pulcerrimae vulnus in extrema tantum manu illatum est, equidem haud dicam. — 338. ἀμβροσίου διὰ πέπλου. πέπλος ἀμβρόσιος seu proprie θεῖος, seu diuino odore fragrans: v. A, 529 et ibi Exc. — *a Gratiis elaborata* vestis superiniecta, veli instar, h. πέπλος χαρίεις. Sunt autem Charites in Veneris contubernio, vt famulae, e priscae vitae more, adeoque opus faciunt herae et vestem texunt. — 339. πρυμνὸν ὕπερ θέναρος, h. e. κατὰ τὸ πρυμνὸν τῆς χειρὸς, ὑπὲρ θέναρος, extrema manus parte, supra volam, ad carpum. Inf. 458 οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ et paullo ante 336 ἄκρην χεῖρα.

339. 340. ῥέε δ' ἄμβρο-

λίην ἄχθομαι ἕλκος, ὅ με βροτὸς οὔτασεν ἀνήρ,
Τυδεΐδης, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο.
Ὣς φάτο· τῇ δ' ἄρ' Ἄρης δῶκε χρυσάμπυκας ἵπ-
ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινεν, ἀκηχεμένη φίλον ἦτορ. [πους·
πὰρ δέ οἱ Ἶρις ἔβαινε, καὶ ἡνία λάζετο χερσί,
μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον·
ἔνθ' ἵππους ἔστησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
λύσασ' ἐξ ὀχέων· παρὰ δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ.
ἡ δ' ἐν γούνασι πῖπτε Διώνης δῖ' Ἀφροδίτη,
μητρὸς ἑῆς· ἡ δ' ἀγκὰς ἐλάζετο θυγατέρα ἥν,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε, φίλον τέκος, Οὐρανιώνων

363 Vulg. τῇ δ' Ἄρης. quae vitiosa sunt. v. Obss. 365 ΠΑΡ ΔΕ ϜΟΙ ϜΙΡΙΣ 366 ΑϜΕΚΟΝΤΕ vulgo ἀέκοντε. 368 ΩΚΕΑ ϜΙΡΙΣ 371 ΜΗΤΡΟΣ ϜΗΣ — ΘΥΓΑΤΕΡΑ ϜΗΝ 372 ΚΑΤΕΡΕΞΕ ϜΕΠΟΣ

eum appellat, quia is, contra quam alii poetae narrant, e Ioue natus erat, secundum Hesiodum, quem sequuntur Apollodorus et alii.

365. Praesto est ad ministerium currus regendi Iris, vt alibi quoque: *ἐμάστιξε δὲ τοὺς ἵππους, ὥστε αὐτοὺς ἐλᾶν τὸ ἅρμα.* — 369. In Olympo et hoc vides humano more adornatum; vt equilia ibi sint.

371—417. Dione exemplis aliorum deorum, qui et ipsi mala a mortalibus perpessi sunt, memoratis, filiam solatur et vulnus sanat. Ornatus locus mythis e priscis, vt probabile fit, carminibus petitis; res in iis diuerso consilio memoratae a poetis inflectuntur, vt iam olim deos ex mortalibus male habitos esse doceat Dione: cf. ad vs. 385. Sunt exempla Martis, Iunonis ac Plutonis. Infra Ξ, 249 sq. videbimus aliud;

μαψιδίως, ὡς εἴ τι κακὸν ῥέζουσαν ἐνωπῇ.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη·
οὖτά με Τυδέος υἱὸς, ὑπέρθυμος Διομήδης,
οὕνεκ' ἐγὼ φίλον υἱὸν ὑπεξέφερον πολέμοιο,
Αἰνείαν, ὃς ἐμοὶ πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν.
οὐ γὰρ ἔτι Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή·
ἀλλ' ἤδη Δαναοί γε καὶ ἀθανάτοισι μάχονται.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διώνη, δῖα θεάων·
τέτλαθι, τέκνον ἐμὸν, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ·
πολλοὶ γὰρ δὴ τλῆμεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἐξ ἀνδρῶν, χαλέπ' ἄλγε' ἐπ' ἀλλήλοισι τιθέντες.
τλῆ μὲν Ἄρης, ὅτε μιν Ὦτος, κρατερός τ' Ἐφιάλτης,
παῖδες Ἀλωῆος, δῆσαν κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ·
χαλκέῳ δ' ἐν κεράμῳ δέδετο τρισκαίδεκα μῆνας·

Somni male a Ioue mulcati propter Herculem naufragum sopito Ioue.

374. μαψιδίως vocabulum generale pro singulari, temerarie, ὑβριστικῶς. nam per se μὰψ est οὐ κατὰ κόσμον, vti sup. B, 214 vidimus. ἐνωπῇ (ἐν) περιωπῇ, palam, publice, in aliorum coetu ac conspectu. v. Obss. — 383. Multi ex nostro ordine tolerauimus mala a mortalibus inflicta, ipsi ἐπιτιθέντες ἀλλήλοις ἄλγεα h. e. κακὰ, quod infra, vbi idem effatum occurrit, 874 ἀλλήλων ἰότητι: dii hominum opera sunt vsi, vt sibi mutuo mala inferrent. — 385. De Aloidis et Marte vinculis habito v. Obss. — 387. χαλκέῳ δ' ἐν κεράμῳ. ipsa haec vox pro carcere posita, antiquitatem fabulae arguit: habitus Mars in vinculis *in aedicula ahenea*, seu aereis foribus aliisue modis instructa, seu omnino id quod firmum esset, ea voce declarauit antiquitas; qualis fuit turris ahenea Danaes. Reliqua ab humana sorte et natura in deos transferre haud erubuit rudis illa aetas, vt e

καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο Ἄρης, ἆτος πολέμοιο,
εἰ μὴ μητρυιή, περικαλλὴς Ἠερίβοια,
Ἑρμέᾳ ἐξήγγειλεν· ὁ δ' ἐξέκλεψεν Ἄρηα
ἤδη τειρόμενον· χαλεπὸς δέ ἑ δεσμὸς ἐδάμνα.
τλῆ δ' Ἥρη, ὅτε μιν κρατερὸς παῖς Ἀμφιτρύωνος
δεξιτερὸν κατὰ μαζὸν ὀϊστῷ τριγλώχινι
βεβλήκει· τότε καί μιν ἀνήκεστον λάβεν ἄλγος.
τλῆ δ' Ἀΐδης ἐν τοῖσι πελώριος ὠκὺν ὀϊστόν,
εὖτέ μιν ωὑτὸς ἀνήρ, υἱὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
ἐν Πύλῳ ἐν νεκύεσσι βαλὼν ὀδύνῃσιν ἔδωκεν·

391 ΔΕ ΦΕ   394 Vulg. καί μιν.   396 Al. αὐτὸς

diuturnae captiuitatis aerumnis confectum Martem interiturum fuisse diceret, nisi liberatus fuisset: haec enim sunt illa vss. 388 ἀπόλοιτο — 391 ἤδη τειρόμενον, χαλεπὸς δέ ἑ δεσμὸς ἐδάμνα, captiuitas grauis, aerumnosa, adeo corpus animumque viribus exhauserat, vt iam deficeret. De his et 389 de Eeriboea v. Obss.

392—4. Iuno ab Hercule sagitta percussa in pugna cum Neleo, Nestoris patre, ante Pylum; petitum ex aliqua Heraclea Homero antiquiore. v. Obss. τότε καί μιν, tunc eam grauissimus dolor inuasit sc. ex vulnere.

395. 6. 7. — 404. Spectant et haec ad pugnam cum Neleo factam. ἐν τοῖσι non habent commodam sententiam, potest esse ἐν αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, inter eosdem deos, qui mala a mortalibus illata experti sunt, ex vss. 383. 384. fuisse etiam Hadem. — 396. Non veritus est poeta subiungere υἱὸς Διός, cum vs. 392 idem esset κρατερὸς παῖς Ἀμφιτρύωνος. — 397. ἐν Πύλῳ, ad Pylum, cui Neleus imperabat, Triphyliae; seriores Messeniae Pylum substituerunt. βαλὼν μιν, ἔδωκεν (sc. αὐτὸν) ὀδύνῃσιν ἐν νεκύεσσι traiectum sagitta dolori eum dedit, dolore affecit, in strage mor-

αὐτὰρ ὁ βῆ πρὸς δῶμα Διὸς καὶ μακρὸν Ὄλυμπον,
κῆρ ἀχέων, ὀδύνῃσι πεπαρμένος· αὐτὰρ ὀϊστὸς
ὤμῳ ἐνὶ στιβαρῷ ἠλήλατο, κῆδε δὲ θυμόν.
τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων
ἠκέσατ'· οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γ' ἐτέτυκτο.
σχέτλιος, ὀβριμοεργὸς, ὃς οὐκ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων,
ὃς τόξοισιν ἔκηδε θεοὺς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι.
σοὶ δ' ἐπὶ τοῦτον ἀνῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδε κατὰ φρένα Τυδέος υἱὸς,
ὅττι μάλ' οὐ δηναιὸς, ὃς ἀθανάτοισι μάχηται,
οὐδέ τί μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζουσιν,
ἐλθόντ' ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.

401. [illegible] 403. ΟΒΡΙΜΟΕΡΓΟΣ [illegible] 406. [illegible]

[illegible] eorum &c. iacentem. Verum tamen postea animum recipere debuit, ut ad Olympum redire posset. Ad haec vide Obss. — 400. κῆδε δὲ θυμὸν, sagitta dolore affecit eum. — 401. ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων, herbis tritis vulneri inspersis ad sistendum sanguinem et purgandum vulnus, illustratum supr. ad Δ, 218. — 402. οὐ μὲν γάρ τι κ. ἐ. nunc Hades, deus, mori nequit, at supr. 388 Mars erat periturus ἔνθα κεν ἀπόλοιτ' Ἄρης. v. Obss. ad 388. — 403. σχέτλιος, audax h. [illegible] ὀβριμοεργὸς, qui violenta peragit, adeoque αἴσυλα, scelera. οὐκ ὄθετο ῥέζων pro ῥέζειν non veritus est, adeo quidvis ausus est temere. Sic O, 166 τοῦ δ' ἦτορ οὐκ ὄθεται ἶσον ἐμοὶ φάσθαι et ille audet se aequiparare mihi. — 404. τόξοισιν ἔκηδε θεοὺς, sagittis vulneratos dolore affecit. — 405. σοὶ δ' ἐπὶ τοῦτον ἀνῆκε θεά. — 406. Suavissimus locus: de quo v. singillatim Obss. morte immatura occumbet: non eum reducem e bello

τῷ νῦν Τυδεΐδης, εἰ καὶ μάλα καρτερός ἐστι,
φραζέσθω, μή τίς οἱ ἀμείνων σεῖο μάχηται·
μὴ δὴν Αἰγιάλεια, περίφρων Ἀδρηστίνη,
ἐξ ὕπνου γοόωσα φίλους οἰκῆας ἐγείρῃ,
κουρίδιον ποθέουσα πόσιν, τὸν ἄριστον Ἀχαιῶν,
ἰφθίμη ἄλοχος Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἀπ' ἰχῶ χειρὸς ὀμόργνυ·
ἄλθετο χείρ, ὀδύναι δὲ κατηπιόωντο βαρεῖαι.
Αἱ δ' αὖτ' εἰσορόωσαι Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,
κερτομίοις ἐπέεσσι Δία Κρονίδην ἐρέθιζον·
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεαι, ὅττι κεν εἴπω;

411 ΤΙΣ ϜΟΙ 413 ϜΟΙΚΗΑΣ 416 Vulg. ἰχῶς 417 Bentl. κατηπιόϝωντο. 419 ϜΕΠΕΕΣΣΙ 421 ϜΟΤΤΙ ΚΕ ϜΕΙΠΩ

liberi gremio insidentes appellabunt patris nomine. Statuerant itaque homines, deorum contemtores vitae longioris beneficio priuari. cf. Z, 139. 140. — 410 — 415. Diomedem cum fortiore congressurum augurantur, a quo occidi possit; ita non rediturum esse in patriam; quod ex eo declarauit, quod vxor eius desiderio et luctu insomnes noctes exactura sit, et hoc iterum ad aliquid, quod tum fieri solet, reuocatum est, vt repente e somno expergefacta subinde eiulatus faciat, quibus familia exterreatur.

418 — 431. Minerua et Iuno Ioui in Olympo assidentes Veneri e praelio reduci dictis amaris illudunt; ac si illa fibulae muliebris dente manum striuxisset, cum vellet vnam Achiuarum ad Troianum aliquem perducere. Conuertunt verba ad Iouem, Veneris patrem, obliqua dicteria in istam iaciendo. Vide de h. l. Obs. Minerua in Olympum redierat sup. v. 133.

ἦ μάλα δή τινα Κύπρις Ἀχαιϊάδων ἀνιεῖσα
Τρωσὶν ἅμα σπέσθαι, τοὺς νῦν ἔκπαγλ' ἐφίλησε,
τῶν τινα καρρέζουσα Ἀχαιϊάδων ἐϋπέπλων
πρὸς χρυσῇ περόνῃ καταμύξατο χεῖρα ἀραιήν.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
καί ῥα καλεσσάμενος προσέφη χρυσῆν Ἀφροδίτην·
Οὔ τοι, τέκνον ἐμόν, δέδοται πολεμήϊα ἔργα·
ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο,
ταῦτα δ' Ἄρηϊ θοῷ καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αἰνείᾳ δ' ἐπόρουσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
γιγνώσκων, ὅ οἱ αὐτὸς ὑπείρεχε χεῖρας Ἀπόλλων·
ἀλλ' ὅ γ' ἄρ' οὐδὲ θεὸν μέγαν ἅζετο, ἵετο δ' αἰεὶ
Αἰνείαν κτεῖναι, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.

423 Vulg. ἅμ' ἑσπέσθαι. 425 ΧΕΙΡΑ ϜΑΡΑΙΗΝ 428 ΠΟΛΕΜΗΙΑ ϜΕΡΓΑ 429 ΜΕΤΕΡΧΕΟ ϜΕΡΓΑ 433 ΗΟ ϜΟΙ 434 ϜΑΖΕΤΟ ϜΙΕΤΟ

424. E versu 422 repetit: τῶν, τούτων, τῶν Ἀχαιϊάδων, τινὰ καταρρέζουσα demulcendo Achaicarum feminarum aliquam, (sup. 372 χειρί τέ μιν κατέρεξεν) ut se sequeretur, perducentem eam ad aliquem Troianum, incaute manum suam teneram ad eius fibulam offendens perstrinxit. — 429. ἔργα γάμοιο, sunt πράγματα ἔρωτος. v. Obss.

432 — 453. Diomedes insilit Aeneae, humi prostrato, ut eum occidat et spoliet; aegre ab Apolline eum tutante, reprimitur; Apollo Aeneam Troiam absportat, Achiuis autem pugnantibus spectrum Aeneae obiicit.

432. redit poeta ad vs. 343—6. proiectum a Venere Aeneam, saxo percussum, ita ut pedibus insistere nequiret, Apollo tutabatur; cf. Obss. — 433. γιγνώσκων, etsi bene haud interest, ὅ (καθ') ὅ, ὅτι χεῖρας ὑπείρεχεν αὐτοῦ Apol-

τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε, κατακτάμεναι μενεαίνων,
τρὶς δέ οἱ ἐστυφέλιξε φαεινὴν ἀσπίδ' Ἀπόλλων·
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος,
δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Φράζεο, Τυδεΐδη, καὶ χάζεο, μηδὲ θεοῖσιν
ἶσ' ἔθελε φρονέειν· ἐπεὶ οὔποτε φῦλον ὁμοῖον
ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων.
Ὣς φάτο· Τυδεΐδης δ' ἀνεχάζετο τυτθὸν ὀπίσσω,
μῆνιν ἀλευόμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
Αἰνείαν δ' ἀπάτερθεν ὁμίλου θῆκεν Ἀπόλλων
Περγάμῳ εἰν ἱερῇ, ὅθι οἱ νηός γε τέτυκτο·
ἤτοι τὸν Λητώ τε καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα

437 ΔΕ ϜΟΙ — 438 ΔΑΙΜΟΝΙ ϜΙΣΟΣ — 439 ϜΕΚΑΓΕΡΓΟΣ — 441 ϜΙΣ ΕϜΘΕΛΕ — 444 ϜΕΚΑΤΗΒΟΛΟΥ. Vulg. ἀλευάμενος. 446 ϜΟΘΙ ϜΟΙ.

lo: antiqua loquendi forma, aliquoties obuia; vt iam ſup. Δ, 249. et Ι, 419. de tuente ac tegente alterum. Sch. br. bene: προσβέβλητο. ὑπερεμάχετο. — 437. τρὶς ἐστυφέλιξέν οἱ ἀσπίδα Ἀπόλλων. *repreſſit, retudit* clipeum Diomedis. v. Obſſ. — 439. δεινὰ δ' ὁμοκλήσας. iterum δὲ in apodoſi, poteſt ſane ſenſu τοῦ δὴ accipi; non autem δ' per apoſtrophum ex δὴ factum eſſe poteſt.

440. Caue (vt modo 411 φράζεσθαι). — nec aude te aequiparare diis, contendere cum diis. ἶσα φρονεῖν, h. l. ἐξισοῦσθαι. ἰσοῦν ἑαυτὸν τῷ θείῳ.

446. E pugna ſeruatus Aeneas diſcedit. Phantaſmate antiquo e Diomedis manibus ab Apolline exemptus collocatur in eius templo in Pergamo acropoli, quod et alibi memoratur; Η, 83. Latona et Diana in eo templo, tanquam in domo ſua, degentes, eum excipiunt, fouent, et vulneri medentur. Forte hae deae fuere σύνναοι, eodem

ἐν μεγάλῳ ἀδύτῳ ἀκέοντό τε, κύδαινόν τε.
αὐτὰρ ὁ εἴδωλον τεῦξ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
αὐτῷ τ' Αἰνείᾳ ἴκελον καὶ τεύχεσι τοῖον
ἀμφὶ δ' ἄρ' εἰδώλῳ Τρῶες καὶ δῖοι Ἀχαιοὶ
δῄουν ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοείας
ἀσπίδας εὐκύκλους, λαισήϊά τε πτερόεντα.
δὴ τότε θοῦρον Ἄρηα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἆρες, Ἄρες, βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα,
οὐκ ἂν δὴ τόνδ' ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο μετελθὼν,

449 ΙΟ. FΕΙΔΩΛΟΝ 450 FΙΚΕΛΟΝ 451 ΔΕ FΕΙΔΩΛΩΙ 456 FΕΡΥΣΑΙΟ

in templo vna cum Apolline coli solitae; vnde facile ea notio habitationis nasci potuit. — 448. κύδαινον oris decus ac venustatem ei reddiderunt; cum ex ictu in coxendice claudicasset.

449. Apollo Aeneae εἴδωλον, spectrum, Achiuis et Troianis pugnantibus obiicit. Inuento hoc in Aenea suo Virgilius cum magno verborum ornatu vsus est Aen. X, 636 sq. Argutantur grammatici in εἰδώλῳ allegorice exponendo ap. Schol. B. et Eustath. aut a vaporibus a Sole excitatis repetendo. Verum facile poetae ab vmbris et animabus, aut a nubibus et nebulis ad tale phantasma procedere potuere. Similis est nubes in formam Iunonis efficta, quae Ixioni obiecta fuit. — 453. λαισήϊον genus leuioris clipei esse satis constat, vnde dictum πτερόεν, κοῦφον. v. Obss.

454—470. Apollo Martem in Diomedem instigat. Is Acamantis persona indutus aciem instaurat. Ad pugnam igitur redintegrandam et Troianorum virtutem excitandam tria sunt, quae poeta comminiscitur: Mars eos inflammat, Sarpedon Hectorem increpat 471. et Aeneas iterum in pugnam prodit vs. 512.

456. οὐκ ἂν δὴ τόνδ' ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο — fort-

Τυδείδην, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο.
Κύπριδα μὲν πρῶτον σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος.
Ὣς εἰπὼν αὐτὸς μὲν ἐφέζετο Περγάμῳ ἄκρῃ.
Τρῳὰς δὲ στίχας οὖλος Ἄρης ὤτρυνε μετελθὼν,
εἰδόμενος Ἀκάμαντι θοῷ ἡγήτορι Θρῃκῶν·
υἱάσι δὲ Πριάμοιο διοτρεφέεσσι κέλευεν·
Ὦ υἱεῖς Πριάμοιο, διοτρεφέος βασιλῆος,
ἐς τί ἔτι κτείνεσθαι ἐάσετε λαὸν Ἀχαιοῖς;
ἦ εἰσόκεν ἀμφὶ πύλῃς εὐποιητῇσι μάχωνται;
κεῖται ἀνὴρ, ὃν τ' ἶσον ἐτίομεν Ἕκτορι δίῳ,
Αἰνείας, υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο·
ἀλλ' ἄγετ', ἐκ Φλοίσβοιο σαώσομεν ἐσθλὸν ἑταῖρον.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
ἔνθ' αὖ Σαρπηδὼν μάλα νείκεσεν Ἕκτορα δῖον·

459 ΔΑΙΜΟΝΙ FΙΣΟΣ 460 FΕΙΠΩΝ 461 Vulg. Τρώων. 462 FΕΙΔΟΜΕΝΟΣ 467 FΟΝ FΙΣΟΝ 470 FΕΙΠΩΝ — ΜΕΝΟΣ ΘΥΜΟΝ ΤΕ FΕΚΑΣΤΟΥ

mula rogandi. pro ἔρυσαι, remoue. Eſt h. l. ἐρύεσθαι *extrahere, educere,* non ſeruandi cauſſa, verum aut caeſum aut vulneratum amouere a pugna; efficere vt victus cedat. — 458. (κατὰ) χεῖρα, ἐπὶ καρπῷ. ita explicat ἄκρην χεῖρα ſup. vſ. 336.

462. Eſt hic *Acamas* dux Thracum ad Helleſpontum, de quo v. Il. Β, 844. —

465. κτείνεσθαι λαὸν Ἀχαιοῖς, ὑπ' Ἀχαιῶν. ex more. ἐς τί; μέχρι τίνος. — 466. ἦ εἰσόκεν, pro ἕως οὗ vel μέχρις ἄν.

467. κεῖται, quem interiiſſe putabant, Aeneas, adeoque eius corpus ſeruare volebant. — 469. ἐκ Φλοίσβοιο, μάχης. vt iam vſ. 322 tumultus pugnantium.

471—479. Increpat Sarpedon Hectorem, tanquam

Ἕκτορ, πῆ δή τοι μένος οἴχεται, ὃ πρὶν ἔχεσκες;
φῆς που ἄτερ λαῶν πόλιν ἑξέμεν ἠδ' ἐπικούρων,
οἶος, σὺν γαμβροῖσι, κασιγνήτοισί τε σοῖσι·
τῶν νῦν οὔ τιν' ἐγὼ ἰδέειν δύναμ' οὐδὲ νοῆσαι,
ἀλλὰ καταπτώσσουσι, κύνες ὣς ἀμφὶ λέοντα.
ἡμεῖς δ' αὖ μαχόμεσθ', οἵπερ τ' ἐπίκουροι ἔνειμεν.
καὶ γὰρ ἐγὼν, ἐπίκουρος ἐὼν, μάλα τηλόθεν ἥκω·
τηλοῦ γὰρ Λυκίη, Ξάνθῳ ἔπι δινήεντι,
ἔνθ' ἄλοχόν τε φίλην ἔλιπον καὶ νήπιον υἱὸν,
κὰδ δὲ κτήματα πολλὰ, τά τ' ἔλδεται ὅς κ' ἐπιδευής.
ἀλλὰ καὶ ὣς Λυκίους ὀτρύνω, καὶ μέμον' αὐτὸς
ἀνδρὶ μαχήσασθαι· ἀτὰρ οὔτι μοι ἐνθάδε τοῖον,
οἷόν κ' ἠὲ φέροιεν Ἀχαιοὶ, ἤ κεν ἄγοιεν·

475 ΕΓΩ ϜΙΔΕΕΙΝ 476 κυνες ϝως Bentl.

remiſſius agentem eumque incendit noua virtute. Eſt vtique oratio grauiſſima cum ſententiis tum verbis. — — 472. πῆ δή τοι μένος οἴχεται ex more pro ᾤχετο. — 473. Perſuaſeras tibi, te ſolum cum propinquis et affinibus ſatis fore ad tutandam vrbem contra hoſtem. ἔχειν pro tueri: ſicque Sch. br. ἑξέμεν. φυλάξειν. Tum λαοὺς et ἐπικούρους inter ſe opponit; ſunt adeo iſti qui ex vrbe ſunt. Erant ſane Priamo L filii et generi XII. Il. Z, 244 ſq. Apollod. III, 12, 5. ἐπίκουροι tamen, ſocii, magnum Troianis robur addebant; quod Agamemnon conqueritur B, 130 ἀλλ' ἐπίκουροι πολλέων ἐκ πολίων ἐγχέσπαλοι ἄνδρες ἔασιν.

479. De *Lycia* hac v. ad B. extr. — 481. κὰδ δὲ κτήματα πολλὰ, κατέλιπον δὲ κτήματα. ἃ ἔλδεται ὅς κ' ἐπιδευής. v. Obſſ. ſimpliciter accipio pro adiuncto diuitiarum: opes expetendae aliis, expeti ſolitae. — 483. 4. nihil hic eſt mearum opum, quod tuendum mihi ſit ne ab hoſtibus di-

τύνη δ' ἕστηκας, ἀτὰρ οὐδ' ἄλλοισι κελεύεις 485
λαοῖσιν μενέμεν, καὶ ἀμυνέμεναι ὤρεσσι.
μήπως, ὡς ἀψῖσι λίνου ἁλόντε πανάγρου,
ἀνδράσι δυσμενέεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένησθε.
οἱ δὲ τάχ' ἐκπέρσουσ' εὖ ναιομένην πόλιν ὑμήν.
σοὶ δὲ χρὴ τάδε πάντα μέλειν νύκτας τε καὶ ἦμαρ,
ἀρχοὺς λισσομένῳ τηλεκλητῶν ἐπικούρων, 491
νωλεμέως ἐχέμεν, κρατερὴν δ' ἀποθέσθαι ἐνιπήν.
Ὣς φάτο Σαρπηδών· δάκε δὲ φρένας Ἕκτορι μῦ-
αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε· [θος·
πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα, κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντη
ὀτρύνων μαχέσασθαι, ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν. [illegible]

487 Editum erat λίνου που a Clarke, vitioſius quoque, cum ſit Ϝαλόντε. Leg. λίνου πανάγροιο ἁλόντες. ϜΑΛΟΝΤΕΣ v. Obſſ. 488 ΔΥΣΜΕΝΕΕΣΣΙ ϜΕΛΩΡ

tipiatur. — 486. ἀμυνέμεναι ὤρεσσιν. pro ὀάρεσσιν, ſuccurrere vxoribus. Il. I, 327 ὀάρων ἕνεκα σφετεράων ſollenne in acuendis animis ad virtutem.

487. Vereor, vide, ne tanquam reti, ab hoſtibus capiamini, tu et copiae tuae. Oratio minus caſtigata. v. Obſſ. ἀψῖδες δικτύου, αἱ καμπαὶ καὶ ἀγκάλαι, Euſtath. ſila innexa mutuo et implicita? ἕλωρ καὶ κύρμα alibi quoque de Praeda: inf. 684. P, 151

λέων ἐπὶ σώματι κύρσας ſup. Γ, 23. — 492. νωλεμέως ἐχέμεν, pro ἀντέχειν, καρτερεῖν, abſolute. Obſcurum tamen eſt, ſitne ſubiectum Hector an ſocii; neutra ratio bene procedit: vide Obſſ.

493. δάκε δὲ φρένας Ἕκτορι μῦθος. τοῦ Ἕκτορος ἠνίασε θυμοδακὴς γὰρ ὁ μῦθος. vt Ven. B. Sequentia ſunt ἐναργῶς dicta; et facit hoc πάλλων ὀξέα δοῦρα ᾤχετο, vt incedentem videas.

οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν·
Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες, οὐδὲ φόβηθεν.
Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' ἀλωὰς,
ἀνδρῶν λικμώντων, ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ
κρίνῃ, ἐπειγομένων ἀνέμων, καρπόν τε καὶ ἄχνας·
αἱ δ' ὑπολευκαίνονται ἀχυρμιαί· ὣς τότ' Ἀχαιοὶ
λευκοὶ ὕπερθε γένοντο κονισάλῳ, ὅν ῥα δι' αὐτῶν

497 οἱ δὲ ϝελιχθησαν Dawes. 498 Vulg. οὐδ' ἐφόβηθεν
501 Vulg. κρίνει. 503 Vulg. κονισσάλῳ

497—511. Iterum receptis animis Troiani fortiter pugnant. Locus praeclare a poeta ornatur; et quidem pugnae ardor ex effectu aliquo pugnae. — 499. Puluere ex pugnantium concurſu exorto conſperſi ſunt Achaei, vt area paleis, cum ventilantur frumenta meſſe facta. Area iſta dicitur ἀχυρμιὰ, τόπος ἀλωῆς, agri, ἐν ᾧ πίπτει τὸ ἄχυρον, λικμώντων τῶν ἀνδρῶν (vt Euſtath.) et ἄχυρα reddit per ἄχνην. ἱερὰς perpetuo epitheto, quia Cereri ſacra omnis meſſis et aratio, cum frugibus et frumentis. Eſt ἱερὸς idem quod alias θεῖος. Omnino reddi poteſt: *almo in agro.* — 500. ὅτε τε Δημήτηρ κρίνῃ καρπόν τε καὶ ἄχνας. Ita ipſa Ceres inducitur tanquam quae cernat grana a paleis, quod eius inuento, beneficio et ope fit. ξανθὴ Δημήτηρ, Virgilio et aliis *Flaua* Ceres, pulcra. Nimis argutum eſſet, ad flauam meſſem referre velle. — 503. ὃν (κονίσαλον) ἵπποι ἐπέπληγον ἐς οὐρανὸν δι' αὐτῶν, ἂψ ἐπιμισγομένων. Eſt ἐπέπληγον pro πλήσσοντες ἤγειρον, ἤειραν, εἰς οὐρανὸν, τὴν κόνιν. δι' αὐτῶν, vel inter ipſos ſcil. Achiuos, διὰ μέσων αὐτῶν, τῶν Ἀχαιῶν, vel, quod melius, δι' αὐτῶν ſc. Τρώων, ἂψ ἐπιμισγομένων, propter ipſos, per ipſos, iterum congreſſos, ſcil. Troianos. Debebat ſequi: οἱ γὰρ ἡνιοχῆες ὑπέστρεφον αὐτούς, ſed inuerſa eſt oratio. iidem Troiani ſunt vſ. 506 οἱ δὲ (Nam de Achiuis dictum

Ω

οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον ἐπέπληγον πόδες ἵππων,
ἂψ ἐπιμισγομένων· ὑπὸ δ' ἔστρεφον ἡνιοχῆες.
οἱ δὲ μένος χειρῶν ἰθὺς φέρον· ἀμφὶ δὲ νύκτα
θοῦρος Ἄρης ἐκάλυψε μάχῃ, Τρώεσσιν ἀρήγων,
πάντοσ' ἐποιχόμενος· τοῦ δ' ἐκραίαινεν ἐφετμὰς
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅς μιν ἀνώγει
Τρωσὶν θυμὸν ἐγεῖραι, ἐπεὶ ἴδε Παλλάδ' Ἀθήνην
οἰχομένην· ἡ γάρ ῥα πέλε Δαναοῖσιν ἀρηγών.
αὐτὸς δ' Αἰνείαν μάλα πίονος ἐξ ἀδύτοιο
ἧκε, καὶ ἐν στήθεσσι μένος βάλε ποιμένι λαῶν.

510 ϜΙΔΕ

erat iam ante) vi oppoſiti autem, reſpectu *ἡνιοχέων* intelligendi ſunt *ἐπιβάται*, qui *μένος χειρῶν ἰθὺς φέρον*, manus conferentes cum Achiuis. — 503. *οὐρανὸς πολύχαλκος*, *χαλκοῦς*. *χαλκοβατὲς δῶμα* v. ad A, 426.

507. 8. Nunc Martis opera factum id ait poeta, quod nube pulueris orta fieri neceſſe erat, vt obſcuraretur caligine acies pugnantium. Similis nox illa, de qua Aiacis preces notae ſunt P, 633 ſqq. et Troianis fugientibus mora iniicitur mota pulueris nube Φ, 6. 7 *ἠέρα δ' Ἥρη πίτνα πρόσθε βαθεῖαν*. tum in pugna ſuper Patrocli corpore. Eſt autem *Ἄρης ἀμφεκάλυψε νύκτα μάχῃ*, quod alias *τὴν μάχην ἀέρι*, *νυκτί*. cf. ad Θ, 331. *obduxit noctem pugnae, et pugnam nocte.*

509. Apollo *χρυσάορος*, antiquo, ſed obſcuro, epitheto; ſeu enſe ſeu omnino armatus, ſeu cingulo aureo indutus. v. Obſſ. *ὅς μιν ἀνώγει·* iuſſerat ſup. vſſ. 454—460. — 510. Abierat Minerua Diomedis animo confirmato ſup. vſ. 133.

512—518. Nunc Aeneas e vulnere ſanatus et viribus refectus in praelium redit; reductus ab Apolline ex adyto templi in acropoli ſup. 448. *πίονος ἐξ ἀδύτοιο* v. ſup. B, 549 *ἐῶ ἐνὶ*

Αἰνείας δ' ἑτάροισι μεθίστατο· τοὶ δ' ἐχάρησαν,
ὡς εἶδον ζωόν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα,
καὶ μένος ἐσθλὸν ἔχοντα· μετάλλησάν γε μὲν οὔ τι·
οὐ γὰρ ἔα πόνος ἄλλος, ὃν Ἀργυρότοξος ἔγειρεν,
Ἄρης τε βροτολοιγὸς, Ἔρις τ' ἄμοτον μεμαυῖα.
τοὺς δ' Αἴαντε δύω καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Διομήδης
ὤτρυνον Δαναοὺς πολεμιζέμεν· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
οὔτε βίας Τρώων ὑπεδείδισαν, οὔτε ἰωκάς·
ἀλλ' ἔμενον, νεφέλῃσιν ἐοικότες, ἅς τε Κρονίων
νηνεμίης ἔστησεν ἐπ' ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν
ἀτρέμας, ὄφρ' εὕδῃσι μένος Βορέαο, καὶ ἄλλων
ζαχρειῶν ἀνέμων, οἵτε νέφεα σκιόεντα
πνοιῇσι λιγυρῇσι διασκιδνᾶσιν ἀέντες·
ὡς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον, οὐδὲ φέβοντο.

515 FΕΙΔΟΝ 521 ΟΥΤΕ FΙΩΚΑΣ 522 ΝΕΦΕΛΗΙΣΙ FΕFΟΙΚΟΤΕΣ

πίονι νηῷ. — 514. μεθίστατο, ἵστατο μεθ' αὐτοῖς, inter, in medio eorum; vt μετέειπε, εἶπε μετ' αὐτοῖς. — 516. μετάλλησάν γε μὲν οὔ τι. ingenioſe additum, ad declarandum ardorem pugnantium: mirantur conſpici repente eum quem caeſum putabant; nec tamen rogant, quomodo ſervatus fuerit. πόνος pugna.

519—540. τοὺς δὲ Δαναοὺς ὤτρυνον — et mox οἱ δὲ scil. Δαναοί, (non Aiaces, vt Euſtath.) Troianis iterum irruentibus (vſ. 497 ſqq.) fortiter obſiſtunt Achiui, ab Aiacibus, Vlyſſe et Diomede confirmati. Tum vſ. 528—532 ab Agamemnone, qui Deicoontem proſternit 533—540.

522. Felix comparatio copiarum aciei aduerſae impetum ſuſtinentium, cum nube monti inſidente, ante tempeſtatem ingruentem. Reſpondet ea alteri ſupra lectae Δ, 275 ſq. — 523. ὡς ἱστάναι ἀτρέμας.

Ἀτρείδης δ' ἀν' ὅμιλον ἐφοίτα, πολλὰ κελεύων·
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἐστὲ, καὶ ἄλκιμον ἦτορ ἕλεσθε,
ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι, ἠὲ πέφανται·
φευγόντων δ' οὔτ' ἂρ κλέος ὄρνυται, οὔτε τις ἀλκή.
Ἦ, καὶ ἀκόντισε δουρὶ θοῶς· βάλε δὲ πρόμον ἄνδρα,
Αἰνείω ἕταρον μεγαθύμου, Δηϊκόωντα
Περγασίδην, ὃν Τρῶες ὁμῶς Πριάμοιο τέκεσσι
τῖον, ἐπεὶ θοὸς ἔσκε μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι·
τόν ῥα κατ' ἀσπίδα δουρὶ βάλε κρείων Ἀγαμέμνων·

531. Vulg. αἰδομένων τ'. ἀ. 534 Bentl. Δηικόϝοντα.

528. πολλὰ κελεύων. non potest esse *multa*, nam pauca mox profatur; sed multum, magnopere est cohortatus. — 529 sq. Nobiles versus, qui sequuntur, a Tyrtaeo expressi Eleg. II, 13. — 531. αἰδομένων ἀνδρῶν sc. ἀλλήλους, αἰσχυνομένων. Debebat hoc insidere animis omnium in aciem progredientium; nam etiam fortuna pugnae adversa pauciores caeduntur, si fortiter, etiam cedendo, pugnatur; hoc est τὸ κερδαλέον τῆς ἀρετῆς apud Xenoph. Cyrop. VII, 1, 9. qui fortiter pugnat, plus lucri ubique aufert quam qui fugit. — 532. ὄρνυται pro vulgari γίνεται. Φαίνεται exsistit.

533—540. Exemplo suo, quae adhortatus fuerat, roborat Agamemnon; iacta enim hasta Deicoontem Aeneae sodalem traiicit. — ἐπεὶ θοὸς ἔσκε. sane θοός proprie ad celeritatem et velocitatem spectat, quae, ut ex h. l. apparet, maxime in procurrendo ante aciem spectabatur. Transiisse tamen videtur in notionem generaliorem, nam Abantes, quos grauiter armatos vidimus, sunt θοοί B, 542. et sic porro. Referendum igitur omnino esse videtur ad *acrem, impigrum, strenuum, et prom-*

ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο καὶ τῆς·
νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστῆρος ἔλασσε·
δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἔνθ' αὖτ' Αἰνείας Δαναῶν ἕλεν ἄνδρας ἀρίστους,

538 Legendum διὰ πρὸ δ' εἴσατο.

tum animum, ad ardorem pugnandi: Il. Π, 422 Αἰδώς, ὦ Λύκιοι; πόσε φεύγετε; νῦν θοοὶ ἐστέ. *nunc estote animosi, strenui.* et 494 nunc pugna cum ardore, εἰ θοὸς ἐσσι *si vir strenuus es.* et sic alibi.

539. Iterum oratio minus grammatice constituta, subiecto identidem mutato: ἡ δ' sc. ἀσπίς. ἔλασσε sc. Agamemnon. et δούπησε sc. Deicoon. Est enim ἔλασσεν sc. Agamemnon τὸ ἔγχος διὰ ζωστῆρος ἐν γαστέρι νειαίρῃ. ἐνέλασσε τῇ γ. impegit, infixit, in imam alui partem, qua balteus ambiebat corpus. Fuisse autem hanc partem corporis, quam balteus, ζωστήρ, tegebat, qua thoracis ora extrema exibat, alunm inferiorem, vel ex h. l. apparet. v. dicta ad Δ, 132.

541—560. Aeneas *Crethonem* et *Orsilochum*, *Diocle* natos, hasta interimit. *Diocles* Pheris habitabat, genus ducens ab *Alpheo* fluuio: ab hoc Alpheo ortus erat *Orsilochus*, cuius filius *Diocles* pater *Crethonis* et *Orsilochi:* nomine aui in hoc repetito, vt in Glauco videbimus factum Z, 154. *Dioclis* quoque mentio Od. Γ, 488 fit, vbi Telemachus et Pisistratus Nestoris f. Pylo Lacedaemonem tendentes sub vesperem perueniunt ἐς Φηρὰς (quae h. l. est Φηρή) Διοκλῆος ποτὶ δῶμα, Υἱέος Ὀρσιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα. Eadem iterum in reditu Od. O, 186. 187. In huius Orsilochi domo Iphitus Euryti f. et Vlysses in notitiam mutuam venerant: Od. Φ, 16. Apparet ex iisdem locis *Pheram* seu *Pheras* esse Messeniae, quae iam Laconicae pars erat, quod et inde docet Strabo VIII, p. 565. cf. Pausan IV, 1.

υἷε Διοκλῆος, Κρήθωνά τε, Ὀρσίλοχόν τε·
τῶν ῥα πατὴρ μὲν ἔναιεν ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Φηρῇ,
ἀφνειὸς βιότοιο· γένος δ' ἦν ἐκ ποταμοῖο
Ἀλφειοῦ, ὅστ' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης·
ὃς τέκετ' Ὀρσίλοχον πολέεσσ' ἄνδρεσσιν ἄνακτα·
Ὀρσίλοχος δ' ἄρ' ἔτικτε Διοκλῆα μεγάθυμον·
ἐκ δὲ Διοκλῆος διδυμάονε παῖδε γενέσθην,
Κρήθων, Ὀρσίλοχός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
τὼ μὲν ἄρ' ἡβήσαντε μελαινάων ἐπὶ νηῶν
Ἴλιον εἰς εὔπωλον ἅμ' Ἀργείοισιν ἑπέσθην,
τιμὴν Ἀτρείδῃσ', Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ,
ἀρνυμένω· τὼ δ' αὖθι τέλος θανάτοιο κάλυψεν.
Οἵω τώ γε λέοντε δύω ὄρεος κορυφῇσιν
ἐτραφέτην ὑπὸ μητρὶ, βαθείης τάρφεσιν ὕλης·

546 ΑΝΔΡΕΣΣΙ ϜΑΝΑΚΤΑ 549 ϜΕΙΔΟΤΕ 551 ϜΙΛΙΟΝ

545. Alpheus per Pyliorum agrum decurrens, docet Elidis, et quidem Triphyliae vrbem Pylum fuisse, diuersum a Pylo Messeniae: cf. sup. ad B, 591, et h. l. v. Obss. — 549. μάχης εὖ εἰδότε πάσης. cominus, eminus, iaculo, hasta. v. ad B, 823. — 552. τιμὴν Ἀτρείδῃσ' — ἀρνυμένω. ὥστε ἄρνυσθαι, σπουδάζοντες λαβεῖν, Ἀτρείδαις in Atridarum gratiam, τιμωρίαν παρὰ τῶν Τρώων. id agentes pro sua parte, vt pro iniuria illata iis satis fieret; verbo; vt darent poenas Troiani Atridis. cf. A, 159. 160. ἄρνυσθαι nunc de conatu ac studio capiendi, adeoque pro parare; vt de studio tuendi Z, 446. X, 159. 160. Od. A, 5.

554. Comparatio valde ornata; simpliciter expressa haec est: vt duo leones, qui stragem faciebant inter armenta et pecudes, sternuntur tandem concursu hominum facto: sic duo fratres ab Aenea. — 555. ἐ-

τὼ μὲν ἄρ' ἁρπάζοντε βόας καὶ ἴφια μῆλα
σταθμοὺς ἀνθρώπων κεραΐζετον, ὄφρα καὶ αὐτὼ
ἀνδρῶν ἐν παλάμῃσι κατέκταθεν ὀξέϊ χαλκῷ·
τοίω τὼ χείρεσσιν ὑπ' Αἰνείαο δαμέντε
καππεσέτην, ἐλάτῃσιν ἐοικότες ὑψηλῇσι.
τὼ δὲ πεσόντ' ἐλέησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
σείων ἐγχείην· τοῦ δ' ὤτρυνε μένος Ἄρης,
τὰ φρονέων, ἵνα χερσὶν ὑπ' Αἰνείαο δαμείη.
Τὸν δ' ἴδεν Ἀντίλοχος μεγαθύμου Νέστορος υἱός·
βῆ δὲ διὰ προμάχων· περὶ γὰρ δίε ποιμένι λαῶν,
μή τι πάθοι, μέγα δέ σφας ἀποσφήλειε πόνοιο.
τὼ μὲν δὴ χεῖράς τε καὶ ἔγχεα ὀξυόεντα
ἀντίον ἀλλήλων ἐχέτην, μεμαῶτε μάχεσθαι·
Ἀντίλοχος δὲ μάλ' ἄγχι παρίστατο ποιμένι λαῶν.

556 FIΦIA 560 ΕΛΑΤΗΙΣΙ FEFOIKOTEΣ
565 ΤΟΝ ΔΕ FIΔ ΑΝΤΙΛΟΧΟΣ

τραφέτην, adoleuerunt. v. Obſſ. et ad B, 661. — 558. ἀνδρῶν ἐν παλάμῃσιν, σὺν, δ. α., ὑπό, vt ſtatim: ὑπὸ χείρεσσιν Αἰνείαο.

561 — 589. Adoleſcentum duorum ab Aenea caeſorum miſertus Menelaus in Aeneam irruit; irruenti ſe adiungit Antilochus. Quibus conſpectis refugiente Aenea, ipſi Pylaemenem interficiunt et Mydonem.

563. 4. Paullo audacius Menelaus in hoſtes irruit, ita vt facile vitae diſcrimen adire poſſet; hoc ingenioſe a Martis Troianis ſtudentis conſilio repetitur. τὰ φρονέων, pro τοῦτο. — 567. μέγα δέ σφας ἀποσφήλειε πόνοιο. μεγάλως δὲ αὐτοὺς ἀποτυχεῖν ποιήσειε μάχης καὶ πολέμου, priuaret eos fructu et ſucceſſu ſeu bono euentu pugnae; caeſo enim Menelao re infecta diſcedendum erat. — 568. τὼ μὲν δὴ, Aeneas et Menelaus.

Αἰνείας δ' οὐ μεῖνε, θοός περ ἐὼν πολεμιστὴς,
ὡς εἶδε δύο φῶτε παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν νεκροὺς ἔρυσαν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν,
τὼ μὲν ἄρα δειλὼ βαλέτην ἐν χερσὶν ἑταίρων·
αὐτὼ δὲ στρεφθέντε, μετὰ πρώτοισι μαχέσθην.
Ἔνθα Πυλαιμένεα ἑλέτην, ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
ἀρχὸν Παφλαγόνων μεγαθύμων ἀσπιστάων.
τὸν μὲν ἄρ' Ἀτρείδης δουρικλειτὸς Μενέλαος
ἑσταότ' ἔγχεϊ νύξε, κατὰ κληῗδα τυχήσας·
Ἀντίλοχος δὲ Μύδωνα βάλ' ἡνίοχον, θεράποντα
ἐσθλὸν, Ἀτυμνιάδην, (ὁ δ' ὑπέστρεφε μώνυχας ἵππους,)
χερμαδίῳ ἀγκῶνα τυχὼν μέσον· ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
ἡνία λεύκ' ἐλέφαντι χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν.
Ἀντίλοχος δ' ἄρ' ἐπαΐξας ξίφει ἤλασε κόρσην·
αὐτὰρ ὅγ' ἀσθμαίνων, εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου
κύμβαχος ἐν κονίῃσιν, ἐπὶ βρεχμόν τε καὶ ὤμους
δηθὰ μάλ' ἑστήκει, τύχε γάρ ῥ' ἀμάθοιο βαθείης,

572 FΕΙΔΕ 575 FΕΡΥΣΑΝ 585 ΕΥFΕΡΓΕΟΣ

— 571. θοὸς, acer, animosus vs. 536. — 574. δειλὼ, Crethonem et Orsilochum — ἐνεβαλέτην χερσὶν, pro ἐνέθεντο. Sch. br. ἐνεχείρισαν. ἔθηκαν.

576. De *Pylaemene* v. Β, 851. — 579. κατὰ κληῗδα. supra erat adiectum παρ' ὦμον, 146. τυχήσας sc. αὐτοῦ.

580 — 589. *Mydon, Atymnii f.* ab Antilocho perimitur. — 583. ἡνία λεύκ' ἐλέφαντι, inter ornamenta heroicae aetatis sunt obseruanda: habenae ex corio non modo auro, sed nunc etiam ebore ornatae. cf. Eust. et Schol. Θ, 116. cuius vsus in mundo et ornatu heroum aetate admodum frequentatus est. — 586. κύμβαχος, praeceps in caput. v. Obss. βρεχμὸς est quod vulgo βρέγμα· omni-

ὄφρ' ἵππω πλήξαντε χαμαὶ βάλον ἐν κονίῃσι·
τοὺς δ' ἵμασ' Ἀντίλοχος, μετὰ δὲ στρατὸν ἤλασ' Ἀχαιῶν.
Τοὺς δ' Ἕκτωρ ἐνόησε κατὰ στίχας, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτοὺς
κεκληγώς· ἅμα δὲ Τρώων εἵποντο φάλαγγες
καρτεραί· ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ πότνι' Ἐνυώ· 592
ἡ μὲν, ἔχουσα Κυδοιμὸν ἀναιδέα δηϊοτῆτος·
Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα·
φοίτα δ' ἄλλοτε μὲν πρόσθ' Ἕκτορος, ἄλλοτ' ὄπισθε.
Τὸν δὲ ἰδὼν ῥίγησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης. 596
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀπάλαμνος, ἰὼν πολέος πεδίοιο,

596 ΔΕ FΙΔΩΝ

no pro cranio quod vulgo ἐπὶ κεφαλήν. — 588. ἵππω πλήξαντε, corpus viri fuccusserant equi curru moto.

590 — 627. Hector, qui supra 495 Troianos iam cedentes iterum in Achiuos conuerterat, nunc fortiter pugnando terrorem Achiuis iniicit; ipse Diomedes retro cedit, tum duobus ab Hectore caesis Aiax Amphinum interficit, a spoliando tamen caeso prohibetur.

590. τοὺς δὲ, Menelaum et Antilochum. — 592 — 595. praeclare ad sensum ornatum hoc Troianam aciem superiorem factam esse Hectore strenue res gerente. ἔχουσα Κυδοιμὸν accipio habens secum, comitem ducens, ἄγουσα. Sch. B. ὡς φίλη, χειρὸς κατέχουσα. Nam in personam ille est mutatus vt Σ, 535 ἐν δ' Ἔρις, ἐν δὲ Κυδοιμὸς ὁμίλεον. Nec potest esse ἔχουσα ἐν χερσὶν, vt Eustathius putabat, quomodo ἐν παλάμῃσιν ἔχειν ἔγχος aliquis dicitur. Mox structuram variauit pro vulgari ὁ δὲ νωμῶν, κινῶν, ἔγχος. Mars alias dicitur adstare pugnanti; nunc hastam vibrare 594. 5. quod ad sensum legentis efficacius est; videmus Martem incedentem, et hastam vibrantem ante oculos positum. — 595. φοίτα non est simpliciter, incessit; sed ἔρρωε. Eustath. μανιωδῶς ὁρμώμενος. Notatus vocis vsus etiam ali-

στήῃ ἐπ' ὠκυρόῳ ποταμῷ ἅλαδε προρέοντι,
ἀφρῷ μορμύροντα ἰδών, ἀνά τ' ἔδραμ' ὀπίσσω·
ὣς τότε Τυδείδης ἀνεχάζετο, εἶπέ τε λαῷ·
Ὦ φίλοι, οἷον δὴ θαυμάζομεν Ἕκτορα δῖον
αἰχμητήν τ' ἔμεναι, καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν·
τῷ δ' αἰεὶ πάρα εἷς γε θεῶν, ὃς λοιγὸν ἀμύνει·
καὶ νῦν οἱ πάρα κεῖνος Ἄρης, βροτῷ ἀνδρὶ ἐοικώς.
ἀλλὰ πρὸς Τρῶας τετραμμένοι αἰὲν ὀπίσσω
εἴκετε, μηδὲ θεοῖς μενεαινέμεν ἶφι μάχεσθαι.

599 ΜΟΡΜΥΡΟΝΤΑ ϜΙΔΩΝ 600 ΑΝΕΧΑΖΕΤΟ ϜΕΙΠΕ 603 Leg. πάρα τὶς γε θεῶν. 604 ϜΟΙ — Τ. ΑΝΔΡΙ ϜΕϜΟΙΚΩΣ 606 ΜΕΝΕΑΙΝΕΤΕ ϜΙΦΙ

bi. Rem illustrant vss. Od. Ω, 446 ἀθάνατος δὲ θεὸς τοτὲ μὲν προπάροιθ' Ὀδυσῆος φαίνετο θαρσύνων, τοτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίνων θῦνε κατὰ μέγαρον. τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.

597—600. Τυδείδης ἀνεχάζετο ὡς, ὡς ἀνὴρ ἀνεχάζετο (pro ἀναχάζεται) ἀνέδραμέ τε (ἀνατρέχει) ὀπίσσω, ὅτε στήῃ ἐπὶ ποταμῷ, ἰδὼν αὐτὸν σὺν ἀφρῷ μορμύροντα. Sic melius constitues ordinem verborum, quam alii faciunt, Eustathius quoque. Similia sunt verba Γ, 33 de serpente: παλίνορσος ἀπέστη, — ἄψ τ' ἀνεχώρησε. Ad ornatum faciunt reliqua. στῇ ἀπάλαμνος, consilii inops. Etsi aliter accipi solet. v. Obss.

601. οἷον δὴ θαυμάζομεν. Diomedes recedit et socios retrocedere iubet: cum Martem Hectori adstantem cernit. — 603. τῷ δ' αἰεὶ pro τῷ γάρ. — 604. κεῖνος Ἄρης quem ipse quidem Diomedes cernit, sublata Mineruae beneficio caligine ab eius oculis: vs. 127. adstabat autem Hectori Mars sub Acamantis persona: sup. 461. 2. — 605. non fugam effusam fieri vult, sed conuerso in hostem ore eos retrocedere iubet; scilicet a Minerua iussus cum nullo deo congredi, nisi cum Venere: sup. 130. 1. cf. inf. 818.

Ὣς ἄρ᾽ ἔφη· Τρῶες δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθον αὐτῶν·
ἔνθ᾽ Ἕκτωρ δύο φῶτε κατέκταινεν εἰδότε χάρμης,
εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντε, Μενέσθην, Ἀγχίαλόν τε.
τὼ δὲ πεσόντ᾽ ἐλέησε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
στῆ δὲ μάλ᾽ ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλεν Ἄμφιον Σελάγου υἱὸν, ὅς ῥ᾽ ἐνὶ Παισῷ
ναῖε πολυκτήμων, πολυλήϊος· ἀλλά ἑ Μοῖρα
ἦγ᾽ ἐπικουρήσοντα μετὰ Πρίαμόν τε καὶ υἷας·
τόν ῥα κατὰ ζωστῆρα βάλε Τελαμώνιος Αἴας,
νειαίρῃ δ᾽ ἐν γαστρὶ πάγη δολιχόσκιον ἔγχος·
δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ᾽ ἐπέδραμε φαίδιμος Αἴας
τεύχεα συλήσων· Τρῶες δ᾽ ἐπὶ δούρατ᾽ ἔχευαν
ὀξέα, παμφανόωντα· σάκος δ᾽ ἀνεδέξατο πολλά.
αὐτὰρ ὁ λὰξ προσβὰς ἐκ νεκροῦ χάλκεον ἔγχος
ἐσπάσατ᾽· οὐδ᾽ ἄρ᾽ ἔτ᾽ ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ
ὤμοιιν ἀφελέσθαι· ἐπείγετο γὰρ βελέεσσι.

608 Legendum κατέκταινε εἰδότε. FΕΙΔΟΤΕ 613 ΑΛΛΑ FΕ.

607—627. Achiuis recedentibus instant Troiani Hectore praeeunte; occidit is Menesthem et Anchialum, Aiax Amphium, Selagi f. diversum ab alio Amphio Meropis f. de quo B, 830, etsi et ipsum iisdem terris cum altero oriundum, ex vrbe Apaeso ad Hellespontum. Spoliare tamen corpus Aiax haud potuit. — 615. κατὰ ζωστῆρα — νειαίρῃ ἐν γαστρί: nam cingulum tegebat ile et aluum. cf. sup. ad Δ, 132. — 620. ὁ λὰξ προσβὰς, ἐπιβὰς, ἐπιβαίνων αὐτῷ. inf. Z, 65 λὰξ ἐν στήθεσι βὰς ἐξέσπασε μείλινον ἔγχος. non est, calce; sed pedis digitis; nam de vtraque pedis extremitate dicitur: docet Apollon. II, 106 et ibi Schol. Ita et inf. K, 157 Nestor Diomedem excitat λὰξ ποδὶ κινή-

δεῖσε δ' ὅγ' ἀμφίβασιν κρατερὴν Τρώων ἀγερώχων,
οἵ πολλοί τε καὶ ἐσθλοὶ ἐφέστασαν ἔγχε' ἔχοντες,
οἵ ἑ, μέγαν περ ἐόντα καὶ ἴφθιμον καὶ ἀγαυόν,
ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη.

Ὣς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
Τληπόλεμον δ' Ἡρακλείδην, ἠΰν τε μέγαν τε,
ὦρσεν ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι Μοῖρα κραταιή.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
υἱός θ', υἱωνός τε Διὸς νεφεληγερέταο,
τὸν καὶ Τληπόλεμος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε·
Σαρπῆδον, Λυκίων βουληφόρε, τίς τοι ἀνάγκη
πτώσσειν ἐνθάδ' ἐόντι, μάχης ἀδαήμονι φωτί;
ψευδόμενοι δέ σε φασὶ Διὸς γόνον αἰγιόχοιο
εἶναι, ἐπεὶ πολλὸν κείνων ἐπιδευέαι ἀνδρῶν,
οἳ Διὸς ἐξεγένοντο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων.

625 ϜΟΙ ϜΕ — 632 ΕϜΕΙΠΕ —

ους. — 623. δεῖσε δ' ὅγ' ἀμφίβασιν, h. τοὺς Τρῶας ἀμφιβαίνοντας, περιβαίνοντας τὸ σῶμα. cf. sup. 2s. — 626. recedentem eum irruentes Troiani vndique impellunt, pulsant, vrgent. — 627. πονέοντο, ἐμάχοντο.

628—669. Congressi Tlepolemus et Sarpedon, clarissimi viri, hic Iouis e Laodamia filius, ille nepos Iouis ex Hercule; homo ferox, dictis asperis Sarpedonem lacessens; qui eum iugulat, ipse vulneratus. De Tlepolemo v. sup. B, 653 sq. Sarpedonem e Lycia memorauerat B, 876. add. Z, 198. Filiis caedem a Patroclo factam v. inf. Π, 462 sq. Pugnat autem nunc auunculus cum nepote, ex fratre. — 634. πτώσσειν ἐνθάδε, pro εἶναι, cum opprobrio, δειλιᾷν quasi perturbetur eius adspectu et refugiat. Putandus autem Tlepolemus aegre ferre, quod alter isque ex aduent-

ἀλλ' οἷόν τινά φασι βίην Ἡρακληείην
εἶναι, ἐμὸν πατέρα, θρασυμέμνονα, θυμολέοντα·
ὅς ποτε δεῦρ' ἐλθὼν, ἕνεχ' ἵππων Λαομέδοντος,
ἐξ οἴῃς σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν,
Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγυιάς.
σοὶ δὲ κακὸς μὲν θυμὸς, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
οὐδέ τί σε Τρώεσσιν ὀΐομαι ἄλκαρ ἔσεσθαι,
ἐλθόντ' ἐκ Λυκίης, οὐδ' εἰ μάλα καρτερός ἐσσι,
ἀλλ' ὑπ' ἐμοὶ δμηθέντα πύλας Ἀΐδαο περήσειν.
Τὸν δ' αὖ Σαρπηδὼν, Λυκίων ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
Τληπόλεμ', ἤτοι κεῖνος ἀπώλεσεν Ἴλιον ἱρὴν,
ἀνέρος ἀφραδίῃσιν ἀγαυοῦ Λαομέδοντος,

642 ϜΙΛΙΟΥ 648 ΑΠΩΛΕΣΕ ϜΙΛΙΟΝ

sa acie Troianorum, a Ioue se natum iactet, cuius ipse nepos erat. — 638. Longe alium virum fuisse ait Herculem, qui vere Iovis filius erat, quam Sarpedon, qui se Ioue natum iactabat. — 640. Ad Sarpedonem qui in Troianorum partibus erat, hoc dictum: Herculem hos ipsos Troianos clade affecisse, vrbe euersa, propter negatam sibi a Laomedonte mercedem liberatae Hesiones, equis Trois. — 641. σὺν ἀνδράσι παυροτέροισι, παύροις. — 642. χήρωσε δ' ἀγυιάς, luculenta oratio ἠρήμωσεν. ἐκένωσεν ἀνδρῶν τὴν πόλιν, vastauit. Virgil. Aen. VIII, 571 *tam multis viduasset ciuibus vrbem.* — 643. at tu, ὁ homo ignauus, tuaque ignauia et socordia atteruntur copiae, sc. pugna: minuuntur caedibus factis; hoc est φθινύθειν. Inf. Z, 327 λαοὶ μὲν φθινύθουσι περὶ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος μαρνάμενοι. add. Π, 539. 540.

648. Sane ille, pater tuus, Hercules, vrbem cepit, ira iusta in Laomedontem provocatus; at tu, eius filius, cades hic mea manu. —

ὅς ῥά μιν εὖ ἔρξαντα κακῷ ἠνίπαπε μύθῳ,
οὐδ' ἀπέδωχ' ἵππους, ὧν εἵνεκα τηλόθεν ἦλθε·
σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημὶ φόνον καὶ κῆρα μέλαιναν
ἐξ ἐμέθεν τεύξεσθαι, ἐμῷ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα
εὖχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ.
Ὣς φάτο Σαρπηδών· ὁ δ' ἀνέσχετο μείλινον ἔγχος
Τληπόλεμος. καὶ τῶν μὲν ἁμαρτῇ δούρατα μακρὰ
ἐκ χειρῶν ἤϊξαν· ὁ μὲν βάλεν αὐχένα μέσσον
Σαρπηδὼν, αἰχμὴ δὲ διαμπερὲς ἦλθ' ἀλεγεινή·
τὸν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψε.
Τληπόλεμος δ' ἄρα μηρὸν ἀριστερὸν ἔγχεϊ μακρῷ
βεβλήκει· αἰχμὴ δὲ διέσσυτο μαιμώωσα,
ὀστέῳ ἐγχριμφθεῖσα, πατὴρ δ' ἔτι λοιγὸν ἄμυνεν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι
ἐξέφερον πολέμοιο· βάρυνε δέ μιν δόρυ μακρὸν,

650 ΚΕΡΞΑΝΤΑ. 656 Vulg. ὁμαρτῇ.

650. μιν εὖ ἔρξαντα. εὐεργετήσαντα, διὰ τοῦ ἀνελεῖν μὲν τὸ κῆτος, περισώσασθαι δὲ τὴν θυγατέρα Ἡσιόνην (vt Eustath. bene reddit) κακῷ ἠνίπαπε μύθῳ, in bene de se meritum, et mercedem, de qua conuentum erat, postulantem, asperis, contumeliosis dictis est inuectus. — 651. τηλόθεν ἦλθεν. non est vrgendum; additur enim amplificationis caussa; vt toties: ἦλθον τηλόθεν ἐξ Ἀπίης γαίης A, 270. B, 849 et al. — 654. Ἄϊς vel Ἅδης κλυτόπωλος, equis inuectus vt ceteri dii, epitheton ornans: nihil amplius. v. Obss.

656. ἁμαρτῇ, vna, eodem tempore. v. Obss. — 659. κατ' ὀφθαλμῶν iunge. νὺξ ἐκάλυψέ μιν κατ' ὀφθαλμῶν. v. Obss.

664. βάρυνε δέ μιν δόρυ μακρόν. non simpliciter, onerabat; sed, graui dolore afficiebat. Υ, 480 χεῖρα βα-

ἑλκόμενον, τὸ μὲν οὔτις ἐπεφράσατ', οὐδ' ἐνόησε
μηροῦ ἐξερύσαι, δόρυ μείλινον, ὄφρ' ἐπιβαίη,
σπευδόντων· τοῖον γὰρ ἔχον πόνον ἀμφιέποντες.
Τληπόλεμον δ' ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἐξέφερον πολέμοιο· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς,
τλήμονα θυμὸν ἔχων· μαίμησε δέ οἱ φίλον ἦτορ.
μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἢ προτέρω Διὸς υἱὸν ἐριγδούποιο διώκοι,
ἦ ὅγε τῶν πλεόνων Λυκίων ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μόρσιμον ἦεν,
ἴφθιμον Διὸς υἱὸν ἀποκτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
τῷ ῥα κατὰ πληθὺν Λυκίων τράπε θυμὸν Ἀθήνη.
ἔνθ' ὅγε Κοίρανον εἷλεν, Ἀλάστορά τε, Χρόμιόν τε,
Ἄλκανδρόν θ', Ἅλιόν τε, Νοήμονά τε, Πρύτανίν τε.

670 ΔΕ ϜΟΙ

ῥυνθείς, vulnere. — 665. τὸ μὲν οὔτις ἐπεφράσατ', οὐδ' ἐνόησε μηροῦ ἐξερύσαι· qui eum manibus ſubiectis ducebant haſtam non animadverterant inhaerentem vulneri, adeoque nec iis in animum venerat eam extrahere; ſubiectum τὸ δόρυ repetitum in clauſula ſententiae. — 667. σπευδόντων αὐτῶν ὄφρ' ἐπιβαίη· nam iis, qui in eo absportando occupati erant, iam ſatis laboris impendendum erat in hoc ipſo, vt eum currui imponerent.

669—710. Vlyſſes Tlepolemi caedem vlturus Lyciorum caedem facit; donec Hector iis auxilio venit. Sarpedon abductus deliquium paſſus recreatur. Hector ſtragem Achiuorum edit. — 670. μαίμησε impetu irruendi ferebatur Vlyſſes animo incenſo. De μαιμᾷν. v. Obſſ. — 673. ἢ ὅγε τῶν πλεόνων. De τῶν v. Obſſ. At πλεόνων eſt pro τοῦ πλήθους, vt ſaepe; et ſequitur mox vſ. 676 πληθύς. ſunt οἱ πολλοὶ Atticorum, quod bene comparauit Koep-

καί νύ κ' ἔτι πλέονας Λυκίων κτάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ.
βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
δεῖμα φέρων Δαναοῖσι· χάρη δ' ἄρα οἱ προσιόντι
Σαρπηδὼν, Διὸς υἱὸς, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπε·
Πριαμίδη, μὴ δή με ἕλωρ Δαναοῖσιν ἐάσῃς
κεῖσθαι, ἀλλ' ἐπάμυνον. ἔπειτά με καὶ λίποι αἰὼν
ἐν πόλει ὑμετέρῃ· ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἔγωγε
νοστήσας οἶκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
εὐφρανέειν ἄλοχόν τε φίλην καὶ νήπιον υἱόν.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
ἀλλὰ παρήϊξε, λελιημένος, ὄφρα τάχιστα
ὤσαιτ' Ἀργείους, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι

682 ΑΡΑ ϜΟΙ 683 ΔΙΟΣ ϜΥΙΟΣ ϜΕΠΟΣ vitiose. Scilicet debuit esse ΧΑΡΗ Δ ΑΡΑ ϜΟΙ ΔΙΟΣ ϜΥΙΟΣ ΣΑΡΠΗΔΩΝ ΠΡΟΣΙΟΝΤΙ ϜΕΠΟΣ Δ ΟΛΟΦΥΔΝΟΝ ΕϜΕΙΠΕ 684 ΜΕ ϜΕΛΩΡ 687 ϜΟΙΚΟΝ

pen. Mox tamen 679 πλέονες sunt plures; in aliis locis dubitari interdum potest, vtro sensu accipiendum sit, vti K, 506.

682. χάρη δ' ἄρα οἱ προσιόντι. accessu eius laetatus est. — 684. μὴ δή με — illustrant haec τένων 667. obsistebant Achiui conglobati et vrgebant, quo minus auferentes Serpedonem progredi possent. ἔπειτά με. vulgaris oratio esset: tuere me, vt saltem ad vrbem deferar ibique moriar. — 687. 8. suauiter pro vulgari: ἐπεὶ οὐκ ἄρ ἔμελλον νοστεῖν. Reddidit locum verbis suis Virgil. Aen. XI, 269 sq.

689—691. Hectoris personam praeclare tuetur poeta, si singula excusseris. —

εἷσαν ὑπ' αἰγιόχοιο Διὸς περικαλλέϊ φηγῷ·
ἐκ δ' ἄρα οἱ μηροῦ δόρυ μείλινον ὦσε θύραζε
ἴφθιμος Πελάγων, ὅς οἱ φίλος ἦεν ἑταῖρος·
τὸν δὲ λίπε ψυχή, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς.
αὖτις δ' ἀμπνύνθη, περὶ δὲ πνοιὴ Βορέαο
ζώγρει ἐπιπνείουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπ' Ἄρηϊ καὶ Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
οὔτε ποτὲ προτρέποντο μελαινάων ἐπὶ νηῶν,
οὔτε ποτ' ἀντεφέροντο μάχῃ· ἀλλ' αἰὲν ὀπίσσω
χάζονθ', ὡς ἐπύθοντο μετὰ Τρώεσσιν Ἄρηα.
Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν
Ἕκτωρ τε Πριάμοιο πάϊς καὶ χάλκεος Ἄρης;

694 ΑΡΑ ϜΟΙ 695 ϜΟΣ ϜΟΙ 703 Vulg. ἐξενάριξαν.

693. Nobilis quercus in campo Scamandrio haud longe a porta Scaea Z, 237, vide topographiam Troadis. — 694. ὦσε θύραζε, Homericum pro ἔξω. adeoque pro ἐξῶσε, et hoc pro ἐξήγαγε. Eustath. ἐξείλκυσε. — 696. hoc est λειποψυχεῖν, λειποθυμεῖν, ex vulgari modo sentiendi, animam deficere, quoties eius vis intercluditur. Itaque ille vs 697 ἀνέπευσεν ἀναλαβὼν ἑαυτόν. πνοιὴ Βορέαο περιεπιπνείουσα, vndique afflans, ἐζώγρει, εἰς ζωὴν ἤγειρε, εἰς τὸ ζῆν ἀνῆγε, recreauit eum, κεκαφηότα κακῶς θυμὸν, h. e. καφέοντα, κάπτοντα, πνέοντα κακῶς τὴν ψυχὴν, aegre ducentem animam.

699—710. Achiuis cedentibus multi sternuntur ab Hectore. — 700. οὔτε ποτὲ προτρέποντο — e praecepto Diomedis vss. 605. 606. non tergis versis fugerunt effuse, sed facie hostibus adversa retrocesserunt. προτρέποντο ἐπὶ νηῶν pro ἐπὶ νῆας v. Obss. — 701. οὔτε ποτ' ἀντεφέροντο, ἄντην ἐφέροντο. — 702. ὡς ἐπύθοντο ex verbis Diomedis vs. 603 —704. primo nunc loco χάλκεος Ἄρης dictus, aere armatus; vt aurea Venus,

ἀντίθεον Τεύθραντ', ἐπὶ δὲ πλήξιππον Ὀρέστην,
Τρῆχόν τ' αἰχμητὴν Αἰτώλιον, Οἰνόμαόν τε,
Οἰνοπίδην θ' Ἕλενον, καὶ Ὀρέσβιον αἰολομίτρην,
ὅς ῥ' ἐν Ὕλῃ ναίεσκε, μέγα πλούτοιο μεμηλὼς,
λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισίδι· πὰρ δέ οἱ ἄλλοι
ναῖον Βοιωτοὶ, μάλα πίονα δῆμον ἔχοντες.
Τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη!

706 fuisse videtur Αἰτωλὸν Ϝοινόμαόν τε et 707 Ϝοινοπίδην. 709 ΔΕ ϜΟΙ Vulg. Κηφισσίδι. 713 ϜΕΠΕΑ.

auro ornata: vt bene monet Koeppen.

707. αἰολομίτρην pro simplici αἰόλον, h. ταχὺν, celerem et agilem. v. Obss. — 708. 9. Oresbius Hyla Boeotiae oriundus. v. B, 500. μέγα πλούτοιο μεμηλὼς, h. πλούσιος. πλοῦτον ἔχων. proprie, occupatus in re familiari augenda, opum ex agricultura parandarum curam habens et studium. Erat autem solum illud insigni fertilitate: vnde 710 πίονα δῆμον ἔχοντες, h. e. agrum. v. ad Γ, 201. λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισίδι, accolens, habitans ad paludem Cephissidem. v. Obss. habitabat ille porro in vico frequenti πὰρ δέ οἱ ἄλλοι etc.

711—779. Vt Hectoris Martisque impetum retundant, Iuno et Minerua pugnae interesse constituunt; armant se, currum conscendunt, bona cum Iouis venia. Olympo exeunt, ad locum pugnae perueniunt. Praeclare ornata omnia et ad ἐνάργειαν instructa: [illegible]unt enim deae inter se verbis, deliberant, decernunt; nec deae procedunt armatae, sed ponitur ante oculos ipse rerum actus; armant se, instruunt currum, per singulas partes; ad nostrum for-

ἦ ῥ' ἅλιον τὸν μῦθον ὑπέστημεν Μενελάῳ,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι,
εἰ οὕτω μαίνεσθαι ἐάσομεν οὖλον Ἄρηα.
ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
ἡ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους
Ἥρη, πρέσβα θεά, θυγάτηρ μεγάλοιο Κρόνοιο.
Ἥβη δ' ἀμφ' ὀχέεσσι θοῶς βάλε καμπύλα κύκλα
χάλκεα, ὀκτάκνημα, σιδηρέῳ ἄξονι ἀμφίς·

716 ϜΙΛΙΟΝ

te ſenſum, vſque ad faſtidium; habet et hoc vim ad animum, quod apparatum diuinum videmus ex mortalium cultu et more adumbratum. Sunt tandem in exitu Olympi, in ipſo curſu per aërem, in deſcenſu in littus Troianum, quae nos delectent.

715. ἦ ῥ' ἅλιον τὸν μῦθον. promiſſum vanum, ſine effectu, dedimus Menelao. Quaeras, vbi promiſſum hoc Iunonis et Mineruae Menelao datum ſit? v. Obſſ. — 718. agedum, et nos intereſſe volumus certamini. μέδεσθαι ἀλκῆς, vt φροντίζειν, μεμνῆσθαι μάχης.

720. Locus qui ſequitur nobilis eſt enarratione currus adornandi et equis iungendi a dea Iunone, v. Obſſ. adeoque de forma ac ſpecie curruum bellicorum. Quod 722 admouentur curribus rotae, ἀμφιέβαλε καμπύλα κύκλα, τοὺς τροχούς, τῷ ἄξονι, ἀμφίς, circumcirca, ἀμφοτέρωθεν, ἑκατέρωθεν, vt Sch. br. ne mireris, cum currus illi, humiles ac parui, ſi quis domum redux factus erat, in partes ſuas diſiuncti, ſuper ara ſeu baſi reponebantur, velis tecti, aduerſus imbrium iniurias. Axis ex ferro, rotae ex aere, octo radiis inſtructae vſ. 723: at orbis curuatura rotarum, ἴτυς ſ. ἀψίς, ex auro, munita laminis ex aere in exterior

τῶν ἤτοι χρυσέη ἴτυς ἄφθιτος, αὐτὰρ ὕπερθεν
χάλκε' ἐπίσσωτρα, προσαρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι·
πλῆμναι δ' ἀργύρου εἰσὶ περίδρομοι ἀμφοτέρωθεν·
δίφρος δὲ χρυσέοισι καὶ ἀργυρέοισιν ἱμᾶσιν
ἐντέταται· δοιαὶ δὲ περίδρομοι ἄντυγές εἰσι·
τοῦ δ' ἐξ ἀργύρεος ῥυμὸς πέλεν· αὐτὰρ ἐπ' ἄκρῳ

724 ϜΙΤΥΣ 725 ΘΑΥΜΑ ϜΙΔΕΣΘΑΙ

superficie, 724. 725. Ergo auro, quamuis hoc ἄφθιτον, quod atteri nequit, tamen additum aliud metallum firmissimum, aes, tandem; vs. 726 πλήμνη rotae, modiolus axem ambiens, ἡ περιέχουσα τὸν ἄξονα χοινικὶς, fistula, intra quam axis volvitur, et cui radii rotae insistunt, est ex argento. Mira metallorum varietas: qua priscos homines delectatos videmus. Axis e ferro, cuius vsus ista aetate rarus, vt patet ex Ψ, 826. 834 sq. inprimis in armis, quae fere ex aere facta. Ex ferro tamen instrumenta fabrilia Od. I, 391 sq. et domestica Il. Ψ, l. c. forte et cultri: Il. Σ, 34. Ψ, 30. Ita et ap. Hesiodum aratrum et vomer et cetera ex ligno, parata tamen vsu ferri. 727. Iam currus, δίφρος qualis fuerit, docemur; est pars superior, axi rotarum imposita, cui insistunt ὁ ἡνίοχος et ὁ παραβάτης: is h. l. ἱμᾶσιν ἐντέταται. valde dubito an sit suspensus loris; immo vero illigatus axi, Il. X, 307 ensis subter ilie appensus τό οἱ ὑπὸ λαπάρην τέτατο. — 728. Insistentis currui crura vt essent tuta ac tecta, latera circa τὸν δίφρον ducta erant in orbem; diremtus orbis in duas partes semicirculares, duo hemicyclia, intervallo a tergo relicto, qua currus conscendi posset: hi sunt ἄντυγες περίδρομοι dicti. cf. sup. ad 262. — 729. ἐκ τοῦ δίφρου prominet temo; in cuius extrema parte alligatum iugum loris (τὰ λέπαδνα), ex eo pendentibus, quibus illigantur equi. Videmus rudem iungendorum equorum morem, qui cum monumentis anti-

δῆσε χρύσειον καλὸν ζυγὸν, ἐν δὲ λέπαδνα
κάλ' ἔβαλε, χρύσει'· ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν Ἥρη
ἵππους ὠκύποδας, μεμαυῖ' ἔριδος καὶ ἀϋτῆς.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει,
ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν·
ἡ δὲ, χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο,
τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.

731 potuit esse ΗΓΑΓΕ FΗΡΗ.

quis conuenit, e quibus apparet, equos temoni ita iniunctos fuisse, vt statum mutare nequirent, et tam exiguo a curru interuallo abfuisse, vt vix intelligas quomodo caueri potuerit, ne in poplites et crura ille impingeret in cursu concitato.

733 — 737. Minerua se armat. Classicus hic locus de Palladis habitu et armatura; nec ille fugit artifices, qui hinc profecerunt. Si πέπλος est palla, exterior vestis, et χιτὼν interior: necesse est vt dea suam tunicam exuerit, antequam Iouis tunicam indueret: id quod poeta recte subticuit. Φᾶρος et χιτὼν sup. B, 42 de Agamemnone. Et palla quidem amicitur corpus, (πέπλος ἑανὸς tenuis textura; opp. crassior) χιτὼν autem capite immisso induitur, eique superinduitur thorax. Habet tamen et alterum locum, quod in heroica aetate haud mirationem facit, vt corpori nudo circumiectus sit πέπλος, itaque eo demisso in terram illa χιτῶνα Iouis induit. Continebatur palla fibulis: hinc κατέχευεν h. l. ἀρθεισῶν γὰρ τῶν περονῶν, vt verbis Schol. A. vtar, καταρρέων φαίνεται ὁ πέπλος εἰς τὸ ἔδαφος. pro hoc dixit ἐπ' οὔδει πατρὸς, siue vt sit in Iouis cubiculo, siue, quod potius habeo, vt certus οἶκος, θάλαμος, intelligatur, in quo arma asseruabantur, vt in domo Vlyssis. v. c. Od. X, 109

ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισι βάλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
δεινήν, ἣν περὶ μὲν πάντῃ Φόβος ἐστεφάνωται·
ἐν δ' Ἔρις, ἐν δ' Ἀλκή, ἐν δὲ κρυόεσσα Ἰωκή·

739 Vulg. ἐστεφάνωτο. 740 ΚΡΥΟΕΣΣΑ ϜΙΩΚΗ

ita in palatio Iouis; sic quoque Θ, 375 ὄφρ' ἂν ἐγὼ καταδῦσα Διὸς δόμον αἰγιόχοιο τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήξομαι. Arma sua a Ioue habuisse Mineruam, raro, aegidem Iouis vibrasse, passim in poetis occurrit, tandem ei quoque tanquam propria assignata est a poetis. In manu Apollinis habetur Il. Ω, 20. — τεύχεα, de thorace; nunc videntur accipienda, si rennuas genus pro primo loco, τὰ ὅπλα, tam clipeum et galeam.

738—742. Sumitur clipeus; ante galeam impositam; ita et alibi vt de Agamemnone Λ, 32 sq. 41 sq. Pro clipeo h. l. est *aegis*, e balteo humeris iniecto pendens. Aegidem fimbriatam, θυσσανόεσσαν vidimus iam sup. B, 44 sq. Terribilis autem illa est adspectu, quippe splendore oculos praestringente; hoc poeta sublimi phantasmate extulit: Ambit clipeum Fuga, h. e. Terror, qui in fugam vertit, inest in medio clipei Pugna, Robur, quo altera pars superior fit altera, Ardor seu studium insequendi fugientem, Ἰωκή, tum Terror, qui exanimat, Γοργώ, Γοργείη κεφαλή. etsi enim Gorgonium caput alibi vere in clipeo expressum sculptumque narratur, nunc tamen, inter reliqua tantum ad Terroris et Pauoris notionem referri potest; sic quoque in Agamemnonis clipeo inf. Λ, 36. 37. nec aliter res se habuisse videtur in primis rei lineis in Scuto Herculis ap. Hesiod. 154 sq. interpolato ab aliis versibus aliis. θύσανοι, autem, ex aereis laminis fimbriae, ex ora clipei pendentes antiquo more ad terrorem iniiciendum additae, satis declarant, non modo ad corpus tuendum clipeos valuisse, verum etiam ad terrendos hostes, ad τὸ ἐκφοβῆσαι ἐν τῷ διατινάσσεσθαι καὶ ἐπισείεσθαι.

ἐν δέ τε Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου,
δεινή τε, σμερδνή τε, Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάληρον,
χρυσείην, ἑκατὸν πόλεων πρυλέεσσ' ἀραρυῖαν.
ἐς δ' ὄχεα φλόγεα ποσὶ βήσετο· λάζετο δ' ἔγχος
βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
ἡρώων, τοῖσί τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.

744 ϜΕΚΑΤΟΝ 745 Vulg. βήσατο.

Eustathius huc vocat Herodoti locum (lib. IV, 189. vbi is opinatus est figura Palladis a Libycis feminis vestem et aegidem petiisse; verum bonus Herodotus similitudine rerum inductus, per fallaciam caussae, instituta patria ab aliis, inprimis ab Aegyptiis, repetere amat.) — 741. Γοργείη κεφαλὴ πελώρου δεινοῦ, pro κεφαλὴ Γοργοῦς, πελώρου δεινοῦ, quae est terribile monstrum; forma Pindaro et Tragicis vsitata. Est illud vs. 742 Διὸς τέρας, ex antiquo sermone, quo omnia magna, noua, insolita, etiam monstrosa et terribilia, Iouis seu dei nomine ornantur.

743. 744. *Galea Minervae* est ἀμφίφαλος, habet conum cum crista, (quae proprie λόφος est, in φάλον, conum, inserta) in omnes partes divergente; v. Obss. Est ea porro τετραφάληρος, in ea parte, qua frontem ambit, (στεφάνην illam dixere) quatuor clauis (*Buckeln*) ornata. Scilicet hi claui primo ad corium vel pileum laneum, aereae laminae subtextum, retinendum erant infixi, mox eorum capita pro ornamentis fuere; occurrunt quoque in monumentis priscae artis. Iam porro ea est tantae magnitudinis, vt centum vrbium turmas capere possit. Quam vasto corpore, quam terribili specie ipsam deam fuisse nunc animo fingemus, si dea tanta magnitudine fuit! Hoc vnum est, quod in poeta legendo animo obuersari debeat. Omne aliud animi indicium est alienum. v. Obss.

Ἥρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους·
αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον Οὐρανοῦ, ἃς ἔχον Ὧραι,
τῇς ἐπιτέτραπται μέγας Οὐρανὸς, Οὔλυμπός τε,
ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἠδ' ἐπιθεῖναι.
τῇ ῥα δι' αὐτάων κεντρηνεκέας ἔχον ἵππους·
εὗρον δὲ Κρονίωνα, θεῶν ἄτερ ἥμενον ἄλλων,
ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.
ἔνθ' ἵππους στήσασα θεὰ λευκώλενος Ἥρη
Ζῆν' ὕπατον Κρονίδην ἐξείρετο, καὶ προσέειπε·

756 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ. Vulg. ἐξήρετο.

hoc contendo, non contendo etiam, hoc phantasma esse ab omni reprehensione liberatum; designo tantum sensum poetae qualis ille in his verbis adiiciendis fuisse videatur.

748. ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους. ἐμαίετο ἐπὶ τοὺς ἵππους μάστιγι. exhibet ferientem equos flagro, dum prominet corpore et extendit se, vt caedat. — 749. Suaue inventum, quod Horis, anni conuersionibus, ministerium ad fores Caeli est datum, et quod foribus pro valuis obditur nubes; ingeniosum etiam hoc, quod accessu dearum αὐτόμαται patuere fores, et μύκον pro ἀνεῴχθησαν.

753. Notabile Iouem iterum hic, vt A, 497, sedere extra aulam et domum in summo montis vertice; videtur hoc ad prospectum, curam et sollicitudinem spectare. Rerum species poetae animo videtur obuersari haec: intra Οὐρανὸν et in ipsis nubibus Olympo monti incumbentibus esse regiam Iouis et συνοικίαν deorum; porta egressi in Olympum montem perueniebant, cuius multa erant cacumina; in summo vertice sedens Iupiter prospicit.

756. Veniam a Ioue impetrant deae, vt Martem e pugna fugare liceat. — 761. ἄφρονα τοῦτον ἀνέντες, incitantes, v. Obss.

Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ Ἄρει τάδε καρτερὰ ἔργα,
ὁσσάτιόν τε καὶ οἷον ἀπώλεσε λαὸν Ἀχαιῶν
μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον; ἐμοὶ δ' ἄχος· οἱ δὲ ἕκηλοι
τέρπονται Κύπρις τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
ἄφρονα τοῦτον ἀνέντες, ὃς οὔ τινα οἶδε θέμιστα.
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεαι, αἴκεν Ἄρηα
λυγρῶς πεπληγυῖα μάχης ἐξ ἀποδίωμαι;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
ἄγρει μάν οἱ ἔπορσον Ἀθηναίην ἀγελείην,
ἥ ἑ μάλιστ' εἴωθε κακῇς ὀδύνῃσι πελάζειν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
μάστιξε δ' ἵππους· τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην
μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
ὅσσον δ' ἠεροειδὲς ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν,

757 ΚΑΡΤΕΡΑ ϜΕΡΓΑ 759 ΔΕ ϜΕΚΗΛΟΙ 761 ΟΥ ΤΙΝΑ ϜΟΙΔΕ 763 Vulg. ἐξαποδίωμαι 765 ϜΟΙ 766 ΗΙ ϜΕ ΜΑΛΙΣΤΑ ϜΕϜΩΘΕ 768 ΑϜΕΚΟΝΤΕ. Vulg. ἄκοντε. 770 ΗΕΡΟϜΕΙΔΕΣ — ϜΙΔΕ

765. 6. Mineruam praedatricem dictam iam vidimus Δ, 128. ἥ ἑ μάλιστ' εἴωθε — si solita est, necesse est mythos antiquiores fuisse poetae notos, in quibus Mineruae et Martis congressus ac pugnae, Martisque vulnera fuerant memorata. Non igitur ab Homero mythorum origines omnino repeti possunt. ὀδύνῃσι πελάζειν, antiqua loquendi forma, similis alteri ὀδύνῃσι μιγῆναι; utraque Pindaro quoque frequentata. Proprie πελάζειν est προσάγειν, ἐμβάλλειν εἰς ὀδύνας, admouere dolori, dolore afficere: et quidem h. l. ex vulnere; estque adeo pro vulnerare.

770. Praeclarum phantasma ad reddendum equorum per aerem motum quantum patet prospectu

ἥμενος ἐν σκοπιῇ, λεύσσων ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
τόσσον ἐπιθρώσκουσι θεῶν ὑψηχέες ἵπποι.
ἀλλ' ὅτε δὴ Τροίην ἶξον, ποταμώ τε ῥέοντε,
ἧχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλετον ἠδὲ Σκάμανδρος,
ἔνθ' ἵππους ἔστησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
λύσασ' ἐξ ὀχέων· περὶ δ' ἠέρα πουλὺν ἔχευε.
τοῖσιν δ' ἀμβροσίην Σιμόεις ἀνέτειλε νέμεσθαι.

771 ΕΠΙ ϜΟΙΝΟΠΑ

per aerem ex montis vertice in littore versus mare, tantum spatium inde ab Olympo Macedoniae, illo tempore Thraciae, ad Troiam transiliunt et vno nisu emetiuntur deorum equi. Agnoscit sublime phantasma Longinus c. 9, 6. qui etiam miraculum auget, τὴν ὁρμὴν αὐτῶν κοσμικῷ διαστήματι καταμετρεῖ. de quo cf. Pearc. Dicta sunt alia ab aliis, quid imitationem faciat, sensus quemque suus decet: cf. Obss. ad 768. τὰ ἠεροειδὲς, simpl. τὸν ἀέρα. Est autem ab Olympo prospectus versus Troadem, interiecto mari Aegaeo.

— 773. Locus pugnae inter Scamandrum et Simoentem Z, 4 μεσσηγὺς Σιμόεντος ἰδὲ Ξάνθοιο ῥοάων, propius tamen Scamandro. Videndus Excurs. ad e. l. — 775. ἔνθ' ἵππους ἔστησαν. Quaeras, cur deae non curru inuectae in pugnam prodeant? parata est responsio, quod nolunt numine manifesto pugnae interesse; latuit quoque Minerua Martem vs. 844. 5. Ita sup. vs. 356. Mars etiam currum occultauerat; et Iupiter, confessurus in Ida, currum et equos occultat in Gargaro Θ, 47 sq. et Neptunus in mari N, 34 sq. — 777. τοῖσιν δ' ἀμβροσίην Σιμόεις ἀνέτειλε νέμεσθαι. ἀμβροσίην scil. βοτάνην, diuinum pabulum, quale conuenit equis deorum. Hoc vnum teneri potest e Sch. br. nisi malis simpliciter ἐδωδὴν aut similem vocem subiicere. Supra v. 369 ἀμβρόσιον εἶδαρ. De vocabulo ἀμβρόσιος v. Exc.

Αἱ δὲ βάτην τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι,
ἀνδράσιν Ἀργείοισιν ἀλεξέμεναι μεμαυῖαι.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθι πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
ἕστασαν, ἀμφὶ βίην Διομήδεος ἱπποδάμοιο
εἰλόμενοι, λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν,
ἢ συσὶ κάπροισι, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν·
ἔνθα στᾶσ' ἤϋσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Στέντορι εἰσαμένη μεγαλήτορι χαλκεοφώνῳ,
ὃς τόσον αὐδήσασχ', ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα·
Αἰδώς, Ἀργεῖοι, κάκ' ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί.
ὄφρα μὲν ἐς πόλεμον πωλέσκετο δῖος Ἀχιλλεύς,

782 ϜΕΙΛΟΜΕΝΟΙ ΛΕΙΟΥΣΙ ϜΕϜΟΙΚΟΤΕΣ
785 ΣΤΕΝΤΟΡΙ ϜΕΙΣΑΜΕΝΗ 787 ϜΕΙΔΟΣ

Iliad. A. — 778. Notabilis locus de incessu dearum suspenso, leui et volatui simili. v. Obss.

780 — ad f. Iuno et Minerua pugnantibus se immiscent. Iuno Stentoris voce Argiuos exhortatur; Minerua Diomedem increpat; cum eo currum conscendit; Mars Diomedis hasta percussus ad Olympum fugit; conquestum Iupiter obiurgat; ex vulnere tamen ille conualescit. Iuno et Minerua e pugna et ipsae redeunt.

783. εἰλόμενοι sunt *conglobati* in acie. cf. sup. ad 263. — 785. *Stentor* non praeco, sed inter pugnatores fuit, etsi hoc uno loco memoratus; alia v. in Obss. μεγαλήτορι *magnanimo, forti*, vt vicies in Homero. Accommodate; nam Stentor hortatur ad pugnam; quod faciunt viri principes et duces voce alta. v. Obss. — 787. αἰδώς, *pudendum vobis est*, κάκ' ἐλέγχεα *homines probro digni* vt B, 235. εἶδος ἀγητοί, τῷ εἴδει μόνον θαυμαστοί, vt Sch. Ven. A. adeoque αἰσχύνοντες τὸ εἶδος τοῖς ἔργοις. — 788. Locus de anteactis notabilis; continuerant se Troiani intra muros vsque ad illud tempus, quo Achilles ab exercitu discesserat. cf. I, 352

οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων
οἴχνεσκον· κείνου γὰρ ἐδείδισαν ὄβριμον ἔγχος·
νῦν δὲ ἑκὰς πόλιος κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ μάχονται.
Ὣς εἰποῦσ', ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Τυδεΐδῃ δ' ἐπόρουσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
εὗρε δὲ τόν γε ἄνακτα παρ' ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν
ἕλκος ἀναψύχοντα, τό μιν βάλε Πάνδαρος ἰῷ·
ἱδρὼς γάρ μιν ἔτειρεν ὑπὸ πλατέος τελαμῶνος
ἀσπίδος εὐκύκλου· τῷ τείρετο, κάμνε δὲ χεῖρα·
ἂν δ' ἴσχων τελαμῶνα, κελαινεφὲς αἷμ' ἀπομόργνυ·
ἱππείου δὲ θεὰ ζυγοῦ ἥψατο, φώνησέν τε·
Ἦ ὀλίγον οἱ παῖδα ἐοικότα γείνατο Τυδεύς.
Τυδεύς τοι μικρὸς μὲν ἔην δέμας, ἀλλὰ μαχητής.

791 ΝΥΝ ΔΕ ϜΕΚΑΣ ΠΟΛΙΟΣ. Vulg. νῦν δ' ἑκά-θεν. 792 ϜΕΙΠΟΥΣ — ΜΕΝΟΣ ΘΥΜΟΝ ϜΕ ϜΕΚΑΣΤΟΥ. 794 ΤΟΝ ΓΕ ϜΑΝΑΚΤΑ. 798 Vulg. ἀπεμόργνυ. 800 ΟΛΙΓΟΝ ϜΟΙ ΠΑΙΔΑ ϜΕ-ϜΟΙΚΟΤΑ.

ſq. — 789. *Porta Dardania* h. l. quae alias *Scaea*. — 791. ἑκὰς πόλιος intra XLII fere ſtadia, vid. Obſſ.

793. Diomedes receſſerat Marte cum Hectore ingruente ſup. 600. 605. et inter turmas conglobatas ſtabat apud currum ſuum.

794—799. Graphice haec, etſi tenuia, deſcripta. Vulnus, Pandari ſagitta acceptum, erat in dextro humero ſup. 98. Balteus, e quo pendebat clipeus, dextro humero erat iniectus, ambiens pectus verſus laeuam; (vti alter, e quo enſis pendebat, ab humero laeuo verſus dextram. Ξ, 404. 5.) ſub eo itaque ſudor cum cruore mixtus vrebat oras vulneris. κάμνε δὲ χεῖρα dextram, qua haſtam torquebat. ἀνίσχων 798 *leuans*, μετεωρίζων.

800—814. Iterum Dio-

καί ῥ' ὅτε πέρ μιν ἐγὼ πολεμίζειν οὐκ εἴασκον
οὐδ' ἐκπαιφάσσειν, ὅτε τ' ἤλυθε νόσφιν Ἀχαιῶν
ἄγγελος ἐς Θήβας πολέας μετὰ Καδμείωνας·
δαίνυσθαί μιν ἄνωγον ἐνὶ μεγάροισιν ἕκηλον·
αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἔχων ὃν καρτερὸν, ὡς τὸ πάρος περ,
κούρους Καδμείων προκαλίζετο· πάντα δ' ἐνίκα
ῥηϊδίως· τοίη οἱ ἐγὼν ἐπιτάῤῥοθος ἦα.
σοὶ δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παρά θ' ἵσταμαι, ἠδὲ φυλάσσω,
καί σε προφρονέως κέλομαι Τρώεσσι μάχεσθαι·
ἀλλά σευ ἢ κάματος πολυάϊξ γυῖα δέδυκεν,
ἤ νύ σέ που δέος ἴσχει ἀκήριον· οὐ σύ γ' ἔπειτα

805 ΜΕΓΑΡΟΙΣΙ ϜΕΚΗΛΟΙ 806 ΘΥΜΟΝ Ε-ΧΩΝ ϜΟΝ. 808 ΤΟΙΗ ϜΟΙ ΕΓΩ

medis animus pungitur commemoratione virtutis patris Tydei, vti superiore libro in verbis Agamemnonis Δ, 370 sq. Illum ait Minerua ne tum quidem, cum ei ab omni pugna interdictum esset, continuisse se quominus pugnaret; at Diomedem pugnare iussum stare otiose. De legatione Tydei ad Thebanos v. ibid. — 802. καί ῥ' ὅτε πέρ — αὐτὰρ ὁ 806. — 803. οὐδ' ἐκπαιφάσσειν virtute abreptum temere efferri. ὁρμᾶν, ἐνθουσιᾶν v. Obss. Cum venisset ad Thebanos tanquam legatus, comprimendus erat viri impetus, ne ad certamen provocaret eos, ad quos missus erat. — 805. ἄνωγον sc. Cadmei, Thebani. — 806. καρτερόθυμος ὤν. — 807. πάντα δ' ἐνίκα sc. ἆθλα. — 810. κάματος πολυάϊξ, proprie Diomedis ὁ πολυάϊκος, impetuosi; virium defectus ex multo pugnae labore et impetu, dum in hostem irruebat. Supra A, 165 erat ipsa pugna, πόλεμος πολυάϊξ. — 812. δέος ἀκήριον, ἀπὸ τοῦ κέαρ, metus exanimans. v. Obss. οὐ σύ γ' ἔπειτα, secundum haec: quae cum ita sint. Vsus particulae quem satis eleganter referunt ut in noto illo: πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ

Τυδέος ἔκγονός ἐσσι, δαΐφρονος Οἰνεΐδαο.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
γιγνώσκω σε, θεά, θύγατερ Διὸς αἰγιόχοιο,
τῷ τοι προφρονέως ἐρέω ἔπος, οὐδ' ἐπικεύσω·
οὔτε τί με δέος ἴσχει ἀκήριον, οὔτε τις ὄκνος·
ἀλλ' ἔτι σῶν μέμνημαι ἐφετμέων, ἃς ἐπέτειλας.
οὔ μ' εἴας μακάρεσσι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι
τοῖς ἄλλοις· ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ, Ἀφροδίτη,
ἔλθῃσ' ἐς πόλεμον, τήν γ' οὐτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ·
τοὔνεκα νῦν αὐτός τ' ἀναχάζομαι, ἠδὲ καὶ ἄλλους
Ἀργείους ἐκέλευσα ἀλήμεναι ἐνθάδε πάντας·
γιγνώσκω γὰρ Ἄρηα μάχην ἀνὰ κοιρανέοντα.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

813 δαΐφρονος ἱπποδάμοιο olim esse debuit; nam esset ΔΑΙΦΡΟΝΟΣ ϜΟΙΝΕΙΔΑΟ 816 ϜΕΠΟΣ 823 ΕΚΕΛΕΥΣΑ ϜΑΛΗΜΕΝΑΙ

[illegible] potest videri vim increpantis vel indignantis habere.

814—824. Moderatus ac verecundus Diomedis animus (cf. Δ, 401 sq.), et hic conspicuus fit in respondendo ad obiurgationem iniquam deae. — 815. agnoscit deam, ex iis ipsis, quae illa dixit, secundum ea, quae supra narrata erant, vs. 127 sq. etiam videre deam debuit. — 816. προφρονέως ἐρέω ἔπος, rem omnem ex animo exponam. — 818. σῶν ἐφετμῶν sunt iussa sup. 129 data. — 822. τοὔνεκα — καὶ ἄλλους. quod turmas pugna cedere iusserat sup. 601 sq. — 823. ἀλήμεναι, ἀλῆναι, conglobare se recipiendo sc. ad vnum locum, quod 702 εἰλόμενοι. v. Obss.

825—834. Nunc Diomedem in Martem incitat dea. Sequitur itaque exemplum prisci moris [illegible] et extollendi hominis fortitudinem, fuisse eam tantam, vt cum deo, etiam cum Mar-

Τυδείδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
μήτε σύ γ' Ἄρηα τόν δείδιθι, μήτε τιν' ἄλλον
ἀθανάτων· τοίη τοι ἐγὼν ἐπιτάῤῥοθός εἰμι.
ἀλλ' ἄγ', ἐπ' Ἄρηϊ πρώτῳ ἔχε μώνυχας ἵππους·
τύψον δὲ σχεδίην, μηδ' ἅζεο θοῦρον Ἄρηα
τοῦτον μαινόμενον, τυκτὸν κακὸν, ἀλλοπρόσαλλον·
ὃς πρώην μὲν ἐμοί τε καὶ Ἥρῃ στεῦτ' ἀγορεύων,
Τρωσὶ μαχήσεσθαι, ἀτὰρ Ἀργείοισιν ἀρήξειν·
νῦν δὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλεῖ, τῶν δὲ λέλασται.
Ὣς φαμένη, Σθένελον μὲν ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε,

827 Vulg. μήτε σύ γ' Ἄρεα τόνδε τι δείδιθι.

te, congrederetur. Necesse tamen visum, addere aliud numen, quod mortali adesset.

828. τοίη. nam nunc tibi valida adiutrix dea adsum. 830. σχεδίην, κατὰ τὴν σχεδίαν πληγὴν, ὁρμὴν, aut simile quid, h. e. ἐκ τοῦ σχεδὸν, ἐκ τοῦ ἐγγύθεν. cf. Obss. — 831. Martem furentem videramus iam 761. nunc et in calamitatem et perniciem aliorum natum, et temerario impetu ferri solitum, ita vt nec promissis datis stet, sed mutatis partibus modo his modo illis studeat. — 832. στεῦτ' ἀγορεύων est adeo et hoc inter τὰ σιωπώμενα, (de quibus mentio facta sup. 715) ad quod iterum alluditur Φ, 413. 414. promissum tale dedisse Martem Iunoni et Mineruae, se tuiturum esse partes Achiuorum. Supra vs. 36 pugna eductus a Minerua ad Scamandrum consederat; inde ab Apolline excitatus in pugnam iterum prodierat vs. 508. 9.

835—863. Ipsa Minerua curru conscenso, aurigatur, hastam in Martem dirigit et vulnus a Diomede auertit. Similis locus Hesiodi in pugna Herculis cum Cycno Sc. Herc. 455 sq. et expressit Virgil. Aen. XII, 469 sq.

χειρὶ πάλιν ἐρύσασ'· ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ἀπόρουσε.
ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινε παραὶ Διομήδεα δῖον
ἐμμεμαυῖα θεά· μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξων
βριθοσύνῃ· δεινὴν γὰρ ἄγε θεὸν, ἄνδρα δ' ἄριστον.
λάζετο δὲ μάστιγα καὶ ἡνία Παλλὰς Ἀθήνη·
αὐτίκ' ἐπ' Ἄρηϊ πρώτῳ ἔχε μώνυχας ἵππους.
ἤτοι ὁ μὲν Περίφαντα πελώριον ἐξενάριζεν,
Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστον, Ὀχησίου ἀγλαὸν υἱόν·
τὸν μὲν Ἄρης ἐνάριζε μιαιφόνος· αὐτὰρ Ἀθήνη
δῦν' Ἄϊδος κυνέην, μή μιν ἴδοι ὄβριμος Ἄρης.

836 ΓΕΡΥΣΑΣ 845 ΜΙΝ ϜΙΔΟΙ

836. πάλιν ἐρύσασα pro ἀνερύσασα. retractum eum de curru deduxit. ἐμμαπέως, ἅμα σὺν ἔπει confeſtim. v. Obſſ. — 838. grauat currum dea, ex opinione vulgari, de deorum ſpecie; ſup. 743. 4. — 839. δεινὴν, ſeu grauem, ex contexto, ſeu omnino, terribilem, vt vſ. 742. — 845. Δῦν' Ἄϊδος κυνέην. ergo Mars Mineruam nunc non agnoſcit; agnouit tamen poſtea vulnere accepto; nam apud Iouem de ea conqueritur. Notabilis locus de modo viſum ſui aliis eripiendi: cogitandum autem eſt de galea aut totum os, aut magnam eius partem tegente; qua abs re phantaſma eſt petitum, cui Ἄϊς ſeu Ἀΐδης, Ἅδης, etymo ſuo locum fecit. Nec putandum eſt, inuentum hoc a poeta eſſe primum hoc in loco; habuerat enim Orci galea locum iam in Perſei rebus: v. Heſiod. Sc. Herc. 227 —466. cf. ad Apollod. p. 301. et iam in ipſa Gigantomachia Mercurius Orci galea tectus pugnauit, v. ibid. I, 6, 2. p. 20. et in Titanomachia I, 2, 1. vbi Plutoni Cyclopes galeam fabricati eſſe dicuntur. Acuta eſt, moleſta tamen, quaeſtio Koeppenii: quandoquidem Orci galeam ſumſit dea, quid factura ſit de ea galea, qua ſup. 734 iam armata prodierat. Scilicet dum

Ὡς δὲ ἴδε βροτολοιγὸς Ἄρης Διομήδεα δῖον,
ἤτοι ὁ μὲν Περίφαντα πελώριον αὐτόθ' ἔασε
κεῖσθαι, ὅθι πρῶτον κτείνων ἐξαίνυτο θυμόν·
αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰθὺς Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
πρόσθεν Ἄρης ὠρέξαθ' ὑπὲρ ζυγὸν, ἡνία θ' ἵππων,
ἔγχεϊ χαλκείῳ, μεμαὼς ἀπὸ θυμὸν ἑλέσθαι·
καὶ τό γε χειρὶ λαβοῦσα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
ὦσεν ὑπ' ἐκ δίφροιο ἐτώσιον ἀϊχθῆναι.
δεύτερος αὖθ' ὡρμᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης
ἔγχεϊ χαλκείῳ· ἐπέρεισε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη

846 ΔΕ ϜΙΔΕ 852 Vulg. ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι. 854 ΔΙΦΡΟΙΟ ϜΕΤΩΣΙΟΝ

poetae mens phantasmate aliquo percussa efferbuit, talia subtiliter quaerere haud licet.

846. Occurrit Diomedi Mars, quem sub Acamantis persona pugnare, recordandum est ex vs. 461. pugnaque facta vulneratur. — 851. πρόσθεν, εἰς τὸ ἔμπροσθεν, ὠρέξατο, ἐξέτεινεν ἑαυτὸν, κατ' αὐτοῦ, σὺν ἔγχει, prominuit in eum, corpore prono ad ictum valide in eum inferendum; vti mox Diomedes ὡρμᾶτο σὺν ἔγχει. De forma hac loquendi cf. ad Δ, 307 dicta. Pugnabat autem Mars pedes, 859. 885. Currum enim Veneri concesserat sup. 363. vtendum. Stetit igitur Mars ante equos et hastam in Diomedem in curru stantem intorsit ὑπὲρ ζυγὸν, supra equos. — 853. καὶ τό γε pro ἀλλὰ τοῦτο. — 854. ὦσεν ὑπ' ἐκ δίφροιο, sc. ipsa stans in curru. Nam ὥστε αὐτὸ ἀϊχθῆναι ὑπὲκ δίφρου vix admittendum erit. ἀϊχθῆναι, ὁρμᾶσθαι ἐκπίπτειν. Prorsus gemella sunt ap. Hesiod. l. c. 455. 6.

856. ἐπέρεισε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη, robore suo pondus hastae immissae et vim addidit, ἐπιβαρήσασα τὸ ἔγχος, dum vibratur. Infra Mars de hoc Minervae fa-

νείατον ἐς κενεῶνα, ὅθι ζωννύσκετο μίτρην.
τῇ ῥά μιν οὖτα τυχὼν, διὰ δὲ χρόα καλὸν ἔδαψεν·
ἐκ δὲ δόρυ σπάσεν αὖτις· ὁ δ' ἔβραχε χάλκεος Ἄρης,
ὅσσόν τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον, ἢ δεκάχιλοι
ἀνέρες ἐν πολέμῳ, ἔριδα ξυνάγοντες Ἄρηος.
τοὺς δ' ἄρ' ὑπὸ τρόμος εἷλεν Ἀχαιούς τε, Τρῶάς τε,
δείσαντας· τόσον ἔβραχ' Ἄρης, ἆτος πολέμοιο.
Οἵη δ' ἐκ νεφέων ἐρεβεννὴ φαίνεται ἀήρ,

857 fuiſſe videtur ἐς κενεῶνα, τόθι.

cinore: αὐτὴ δὲ πανόψιον ἔγχος ἑλοῦσα Ἰθὺς ἐμεῦ ὤσας Φ, 397. Aliis locis additur ἐπέρεισε δὲ ἶν' ἀπέλεθρον, vt H, 269. Poſſis putare et h. l. eſſe ſupplendum ἐπέρεισεν ἶνα τῷ ἔγχει. Verum eſt ſimpliciter ἐρείδειν, ἐπερείδειν τὸ ἔγχος, annitendo, incumbendo, adigere, vt cum vi inferatur, aut alte infligatur, νείατον ἐς κενεῶνα, ὅθι ζωννύσκετο μίτρην. κατὰ τὰ κοῖλα μέρη. vt ſupra vidimus μίτρην ſubtextam fuiſſe thoraci ad tegendam corporis aluum, qua thorax non pertingebat. — 858. τῇ ῥά μιν οὖτα τυχὼν ſc. αὐτοῦ.

859. ὁ δ' ἔβραχε χάλκεος Ἄρης. de nulla alia re eſt cogitandum, quam de horrendo clamore: qui vtique in deo eſſe debuit tam immenſa corporis magnitudine et robore. Qui Mineruae galeam tantae magnitudinis tribuerat, quantam ſupra vidimus 743. 4. et Stentoream vocem deae 785. 6. quinquaginta hominum vociferatione exaequata, multo probabiliore invento Marti ingentem hanc vociferationem tribuere potuit; rem enim ad auditum improbabilem facilius animus admittit, quam quae oculis ſubiiciuntur. Repetitur idem clamor in Neptuno Ξ, 148.

864—898. Mars ad Olympum redit, apud Iouem Diomedem accuſat, a Ioue obiurgatur.

864. Comparatio praeclara Martis in caelum ſublati cum nubecula atra ex aeſtu coorta tempeſtatem

καύματος, ἐξ ἀνέμοιο δυσαέος ὀρνυμένοιο·
τοῖος Τυδεΐδῃ Διομήδεϊ χάλκεος Ἄρης
φαίνεθ', ὁμοῦ νεφέεσσιν, ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν.
καρπαλίμως δ' ἵκανε θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον·
πὰρ δὲ Διῒ Κρονίωνι καθέζετο, θυμὸν ἀχεύων,
δεῖξεν δ' ἄμβροτον αἷμα, καταῤῥέον ἐξ ὠτειλῆς,
καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ, ὁρῶν τάδε καρτερὰ ἔργα;
αἰεί τοι ῥίγιστα θεοὶ τετληότες εἰμὲν,
ἀλλήλων ἰότητι, χάριν δ' ἄνδρεσσι φέροντες.
σοὶ πάντες μαχόμεσθα· σὺ γὰρ τέκες ἄφρονα κούρην

871 ϜΕΠΕΑ 872 ΚΑΡΤΕΡΑ ϜΕΡΓΑ

minitante: vt lib. I Apollo caelo descendens ἤϊε νυκτὶ ἐοικώς. Soli Diomedi Mars conspicitur 866 beneficio Mineruae sup. 127. ἐρεβεννὴ ἀὴρ, atra nubecula: vsu Homerico. φαίνεται ἐκ νεφέων. idem ac ἐν νέφεσι. nam quod in caelo est, e caelo in conspectum venit. καύματος, διὰ κ. vel pro ἐν καύματι. καύματος ὄντος vel dum aestus nimius est caussa nubis constipatae ex vaporibus. — 867. φαίνεθ', ὁμοῦ νεφέεσσιν. grammatice nihil aliud esse potest quam σὺν νεφέεσσιν, ἐν ν. vna cum nubibus, in nubibus conspicitur Mars eleuans se in caelum. Non autem iungam ἰὼν σὺν νεφέεσσι. v. Obss.

873. Αἰεί τοι — respiciunt haec ea, quae supra narrata sunt 383. 4. Atrocissima quaeque experimur, alter alterius opera, in mortalis alicuius gratiam. ἀλλήλων ἰότητι, consilio, machinatione. — 875. σοὶ πάντες μαχόμεσθα omnes ea quae facis improbamus; ideoque aduersamur tibi, contraria statuimus, in hoc, quod nimium indulges Mineruae licenter grassanti. σὺ γὰρ τέκες — turbata est oratio; debebat sequi: ὅτι σὺ προσβάλλῃ τὴν κούρην ἄφρονα;

οὐλομένην, ᾗ τ' αἰὲν ἀήσυλα ἔργα μέμηλεν.
ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
σοί τ' ἐπιπείθονται, καὶ δεδμήμεσθα ἕκαστος·
ταύτην δ' οὔτ' ἔπεϊ προτιβάλλεαι, οὔτε τι ἔργῳ,
ἀλλ' ἀνιεῖς, ἐπεὶ αὐτὸς ἐγείναο παῖδ' ἀΐδηλον.
ἣ νῦν Τυδέος υἱὸν ὑπερφίαλον Διομήδεα
μαργαίνειν ἀνέηκεν ἐπ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Κύπριδα μὲν πρῶτον σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ·
αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος·
ἀλλά μ' ὑπήνεικαν ταχέες πόδες· ἦ τέ κε δηρὸν
αὐτοῦ πήματ' ἔπασχον ἐν αἰνῇσι νεκάδεσσιν,
ἦ κε ζὼς ἀμενηνὸς ἔα χαλκοῖο τυπῇσι.

876 ΑΗΣΥΛΑ ϜΕΡΓΑ. 878 ΔΕΔΜΗΜΕΣΘΑ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 879 ΟΥ ϜΕΠΕΙ — ΟΥΤΕ ΤΙ ϜΕΡΓΩΙ 880 ΑϜΙΔΗΛΟΝ. Vulg. ἀΐδηλον. 881 Vulg. ὑπέρθυμον. 884 ΔΑΙΜΟΝΙ ϜΙΣΟΣ 887 Vulg. ἤ κεν ζώς

ἣν ἔτικες etc. — 876. ᾗ τ' αἰὲν — quae semper nefaria audet, nefariis rebus studet; antiquo loquendi modo pro ἀήσυλα οὖσαν. — 879. οὔτ' ἔπεϊ προτιβάλλεαι. οὔτε τι ἔργῳ. coerces nec dicto nec facto, v. Obſſ. — 880. ἀνιεῖς, incitas, indulgendo audaciorem reddis, quia ea tua filia est. — 882. Illa ἀνέηκε Διομήδεα θεοῖς, (ὥστε αὐτὸν) μαργαίνειν, pro μαργαίνοντα, μαινόμενον. — 885. ἀλλά μ' ὑπήνεικαν πόδες. nam pedibus fugam ceperat, non curru, quem Veneri concesserat. — 885. 6. 7. ἦ τέ κε δηρὸν: — Duo sunt, quae sibi, ni fugisset, euenire potuisse ait Mars: alterum, vt, in strage caesorum iacens, ex vulnere doloribus cruciatus fuisset, alterum vt, hasta percussus, vulneratus, animae deliquium passus esset, v. Obſſ. Crediderunt ergo veteres, deos non quidem mori, vt est 901. οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γε τέτυκτο; vulne-

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
μή τί μοι, Ἀλλοπρόσαλλε, παρεζόμενος μινύριζε.
ἔχθιστος δέ μοί ἐσσι θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τε·
μητρός τοι μένος ἐστὶν ἀάσχετον, οὐκ ἐπιεικτὸν,
Ἥρης, τὴν μὲν ἐγὼ σπουδῇ δάμνημ' ἐπέεσσι·
τῷ σ' ὀΐω κείνης τάδε πάσχειν ἐννεσίῃσιν.
ἀλλ' οὐ μάν σ' ἔτι δηρὸν ἀνέξομαι ἄλγε' ἔχοντα·

888 ΥΠΟΔΡΑ ϜΙΔΩΝ 893 ΔΑΜΝΗΜΙ ϜΕΠΕΣΣΙ

rari tamen, et ex vulnere dolere aut etiam viribus deficere et animi deliquium paſſos ſine ſenſu iacere. Ita Mars inf. O, 117. 8 εἴπερ μοι καὶ μοῖρα, Διὸς πληγέντι κεραυνῷ, κεῖσθαι ὁμοῦ νεκύεσσι μεθ' αἵματι καὶ κονίῃσιν. Vide dicta ſup. ad E, 388—391. vbi ἔνθ' ἀπόλοιτο prius declarabat, at alterum vſ. 397. ἐν νεκύεσσι βαλὼν ὀδύνῃσιν ἔδωκεν. Sequitur ex his etiam illud, quod mox ſubiicitur, vulneratos deos ſanari et dolores ſiſti medicamentis. Adumbrata enim omnia ſunt ex vita mortalium.

892. μητρός τοι μένος ἐστὶν — ſeu indoles, ſeu ferox animus, proteruitas Iunonis: quam vix verbis ſe coercere poſſe ait vſ. 893. Exemplum vidimus A, 565. 520. cf. Θ, 408. Diſſidia haec Iouis et Iunonis mutua iam ante Homerum carminibus expoſita fuiſſe, ſatis docet commemoratio a poeta facta tanquam de re ſollenni et nota. — 894. Omnia haec humano more, et ad hominum rudiorum ſenſus narrantur. Suſpicatur Iupiter id, quod nos iam a poeta edocti nouimus. v. ſup. 711 ſq. Mars πάσχει τάδε, vulnus accepit, conſilio et machinatione Iunonis, immiſſo in eum Diomede. De Iunone matre Martis in Homero non eſt cogitandum; ne in verſu quidem ſubiecto 896.

ἐκ γὰρ ἐμεῦ γένος ἐσσί, ἐμοὶ δέ σε γείνατο μήτηρ·
εἰ δέ τευ ἐξ ἄλλου γε θεῶν γένευ ὧδ' ἀΐδηλος,
καί κεν δὴ πάλαι ἦσθα ἐνέρτερος Οὐρανιώνων.
Ὣς φάτο, καὶ Παιήον' ἀνώγει ἰήσασθαι·
τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων
ἠκέσατ'· οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γε τέτυκτο.
ὡς δ' ὅτ' ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐπειγόμενος συνέπηξεν,
ὑγρὸν ἐόν, μάλα δ' ὦκα περιτρέφεται κυκόωντι·
ὣς ἄρα καρπαλίμως ἰήσατο θοῦρον Ἄρηα.
τὸν δ' Ἥβη λοῦσε, χαρίεντα δὲ εἵματα ἕσσε·

897 ΑFΙΔΗΛΟΣ 901 Vulg. γ' ἐτέτυκτο. 905 ΧΑΡΙΕΝΤΑ ΔΕ FΕΙΜΑΤΑ FΕΣΣΕ

spurio vtique. — 898. Οὐρανίωνες, Vrani progenies, Titanes v. Hesiod. Theog. 207. in Tartarum detrusi Ibid. 717 sq. Quae ipse Homerus de Tartaro statuat v. inf. Θ, 12 sqq. At h. l. νέρτερος Οὐρανιώνων. debent esse loca etiam subter Tartaro, in quae se detrusurum esse Iupiter minatur, quisquis alius Marti similis foret.

899—906. Mars sanatur **Paeonis** opera; antiqui numinis, postea cum Apolline medico confusi. — 900. φάρμακα ἐπιπάσσων. vs. 401 et Δ, 218. — 902. ὅτε ὀπὸς συνέπηξε γάλα pro συμπηγνύει. ὀπὸς succus, qui coagulum facit, variis a rebus petitus. v. Obss. ἐπειγόμενος, postquam immissus est in lac, circumactus et agitatus, vt lac cum eo commistum tanto facilius coagulet, κυκώμενος. v. Obss. Nam ἐπείγειν motum acceleratum declarat, ideoque etiam quassando, iactando, versando. De feruente aqua, et ebulliente Φ, 362 λέβης ζεῖ ἔνδον ἐπειγόμενος πυρὶ πολλῷ. dictus lebes pro aqua. — 903. περιτρέφεται τὸ γάλα, lac coit, coagulatur, πήγνυται, densatur τῷ κυκόωντι, ὑπὸ τοῦ κυκῶντος. Debebat sequi 905: tam celeriter adhibitum illud me-

πὰρ δὲ Διῒ Κρονίωνι καθέζετο κύδεϊ γαίων.
Αἱ δ' αὖτις πρὸς δῶμα Διὸς μεγάλοιο νέοντο,
Ἥρη τ' Ἀργείη καὶ Ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη,
παύσασαι βροτολοιγὸν Ἄρην ἀνδροκτασιάων.

dicamen sanguinem sistit, vt vulnus coeat. Pro his vsus est verbo generali ἰήσατο. quod recte reddit Schol. B. οὕτω καὶ τὸ φάρμακον ἔπηξε καὶ ἐσάρκωσε τὴν πληγήν. — 906. κύδεϊ γαίων, pro κυδιῶν. cf. ad B, 579. Mars ex vulnere recreatus esset, ignominiae acceptae oblitus, et ferocit. Sed v. Obss. — 908. Ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη v. Obss. ad Δ, 8.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Ζ

ARGVMENTVM

Diis e pugna digreſſis, res Achiuorum fit ſuperior; caeduntur Troiani — 72 et iam in eo erant, vt intra vrbem ſe reciperent fugientes, cum Heleni conſilio ante vrbem turmae iterum in aciem explicantur; Hector autem vrbem ingreſſus ſupplicationem mulierum ad aedem Mineruae indicit — 198 (quod qua de cauſſa factum ſit, ad vſ. 72 videbimus). Interea, dum Troianae copiae conſiſtunt, procedit ad ſiſtendum Achiuorum impetum Glau-

cus, ab altera parte prodit Diomedes pugnaturi; ferunt sermones de sua stirpe, se agnoscunt hospitii iure iunctos et ad suos vterque se recipiunt — 236. Interposita hac digressione poeta ad Hectorem redit, et exponit, quomodo indicta ab eo supplicatio peracta sit pompa in templum Mineruae ducta — 312. Inde Hector ad aedes Paridis progressus, eum domi sedentem increpat, vtque iterum in aciem prodeat, hortatur — 369. tum suam domum inuisens Hector, cum Andromachen vxorem ad moenia progressam esse audiisset, ad portam Scaeam properans in eam et Astyanactem puerum incidit — 404. Nectuntur suauissimi sermones, Andromaches, vt maritus suae saluti consulat monentis, — 439. et Hectoris partes viri fortis tuentis — 465. pro puero vota facientis — 482. et vxorem consolantis — 502. Tum ille cum Paride, qui interea armis indutus processerat, vrbe egreditur — ad f.

Deorum ministerium in toto libro, qui ex praestantioribus carminis partibus est, nullum occurrit: quandoquidem illi, vt v. 1. monetur, pugna excesserant. Suauitatem habet ex episodiorum, quae animum modo erigunt et expectatione mouent, modo miserationem iniiciunt, varietate; de qua videndum in singulis.

Τρώων δ' οἰώθη καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή·
πολλὰ δ' ἄρ' ἔνθα καὶ ἔνθ' ἴθυσε μάχη πεδίοιο,
ἀλλήλων ἰθυνομένων χαλκήρεα δοῦρα
μεσσηγὺς Σιμόεντος ἰδὲ Ξάνθοιο ῥοάων.
Αἴας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος, ἕρκος Ἀχαιῶν,
Τρώων ῥῆξε φάλαγγα, φόως δ' ἑτάροισιν ἔθηκεν,
ἄνδρα βαλών, ὃς ἄριστος ἐνὶ Θρῄκεσσι τέτυκτο,

1—72. Diis e pugna digressis caeduntur iterum Troiani οἰώθη μάχη, proprie οἱ μαχόμενοι ἐμονώθησαν, *sibi solis relicti sunt*. Et quidem respectu ad deos habito sub fin. E. Iuno et Athene redierant ad Olympum. Mars et Venus vulnerati discesserant. Apollo Pergamo insidebat. — 2. 3. ἴθυσε μάχη (διὰ τοῦ) πεδίοιο, *ruebat* cum vi pro ἐγένετο, (ita vt tribuatur pugnae, quod de pugnantibus erat dicendum ἴθυσαν οἱ μαχόμενοι) — 3. ἰθυνομένων (τῶν ἀνδρῶν κατ') ἀλλήλων τὰ δοῦρα χαλκήρεα. — ἰθυνομένων. l. pro ἰθυνόντων l. suppl. ἰθυνομένων αὐτῶν (κατὰ) δοῦρα pro σὺν δόρασι, *prominentibus ac ruentibus illis cum hastis*: prius probabilius; vtique ἰθύνεσθαι actiue iterum reddi potest Od. E, 270. Vlysses nauem πηδαλίῳ ἰθύνετο. et X, 8 ἐπ' Ἀντινόῳ ἰθύνετο πικρὸν ὀϊστόν. Versum πλεονάζειν negari nequit. — 4. Inter Simoentem et Scamandrum pugnatur: v. sup. E, 774. cf. Obss.

5—11. Aiax vnum e promachis prosternendo perrumpit aciem Troianorum. Nam pro istorum temporum tactice πρόμαχοι ante aciem procurrunt et in turmam hostium oppositam irruunt, quam disiectam plerumque tali impetu videmus, nisi alius ex hostium agmine πρόμαχος occurreret. *Acamas* idem ille dux Thracum est, (B, 844) cuius formam Mars induerat E, 462. — 6. Φόως δ' ἑτάροισιν ἔθηκε *salutem*, seu vt Eustath. νίκην, sc. vt ne victi recederent. Est quod Lat. „vt melior fortuna, spes melior, successus, iis

ναῖε δὲ, Σατνιόεντος ἐϋῤῥείταο παρ' ὄχθας,
Πήδασον αἰπεινήν. Φύλακον δ' ἕλε Λήϊτος ἥρως
φεύγοντ'· Εὐρύπυλος δὲ Μελάνθιον ἐξενάριξεν.
Ἄδρηστον δ' ἄρ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
ζωὸν ἕλ'· ἵππω γάρ οἱ ἀτυζομένω πεδίοιο,
ὄζῳ ἐνὶ βλαφθέντε μυρικίνῳ, ἀγκύλον ἅρμα
ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ, αὐτὼ μὲν ἐβήτην
πρὸς πόλιν, ᾗπερ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέοντο·
αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη
πρηνὴς ἐν κονίῃσιν ἐπὶ στόμα· πὰρ δέ οἱ ἔστη
Ἀτρείδης Μενέλαος, ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος.

38 ΓΑΡ ϜΟΙ 40 ϜΑΞΑΝΤ 43 ΔΕ ϜΟΙ

Satnioentem fl. subter Lecto promontorio. Strabo XIII, p. 902. 3. cf. Obss. — 35. *Leitus* Boeotorum dux: B, 494. et *Eurypylus* e Thessalia copias ducens B, 736.

37—65. *Adrastus*, cui de curru deiecto et supplici facto, ἱκετεύοντι (nam v. 45 ἐλίσσετο λαβὼν αὐτοῦ κατὰ γούνων) Menelaus parcere volebat, ab Agamemnone caesus. Erat Adrastus Meropis vatis filius, et copias ex finibus Propontidis duxerat: B, 830.

39. ὄζῳ μυρικίνῳ myrica, vtpote in loco vliginoso inter duo amnes cf. K, 466. Nihil de arbore monent grammatici. Nunc conuenit esse tamaricem Gallicam Linn. fruticem in Italia et Asia obuium. Plin. XIII, s. 37 (*Myricen et Italia fert*) *quam alii tamaricen vocant.* — 40. ἄξαντε ἐν πρώτῳ ῥυμῷ cogitandum est de veterum more iungendi equos; extremo temoni illigatum est iugum, et huic illigati equi; diffracto itaque, qua parte iugum innexum erat, temone diffugiunt equi. Currus succussione excutitur Adrastus stans in curru, humili et exiguo, binis rotis subnixo, caditque praeceps in puluerem.

Ἄδρηστος δ' ἄρ' ἔπειτα λαβὼν ἐλλίσσετο γούνων·
Ζώγρει, Ἀτρέος υἱὲ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα·
πολλὰ δ' ἐν ἀφνειοῦ πατρὸς κειμήλια κεῖται,
χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος·
τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,
εἴ κεν ἐμὲ ζωὸν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθε·
καὶ δή μιν τάχ' ἔμελλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
δώσειν ᾧ θεράποντι καταξέμεν· ἀλλ' Ἀγαμέμνων
ἀντίος ἦλθε θέων, καὶ ὁμοκλήσας ἔπος ηὔδα·
Ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε, τίη δὲ σὺ κήδεαι οὕτως
ἀνδρῶν; ἦ σοὶ ἄριστα πεποίηται κατὰ οἶκον
πρὸς Τρώων. τῶν μήτις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
χεῖράς θ' ἡμετέρας· μηδ' ὅντινα γαστέρι μήτηρ

50 Vulg. αἴ κεν. 53 FΩI 54 FΕΠΟΣ 55 Vulg. αὔτως. 56 ΚΑΤΑ FΟΙΚΟΝ

55. Agamemnonis ingenium, atrox, ſuperbum, iracundum, et Menelai mores mitiores diſcrimen conſtituunt, quo Homerus ambo fratres, cetera ſimiles, deſignat. Ita et eloquium vtriusque conſtitutum, et conuenit oratio Menelai ſuccincta ſup. Γ, 213. 4. Agamemnonis autem aſpera, truculenta, modo iactabunda modo ſuperba et minis plena; v. c. Il. Δ, 231 ſq. — κήδεαι. h. l. κήδεσθαι *miſerari*. Eſt etiam inter ſignificatus verbi ap. Heſych. οἰκτείρειν. Vnde iuncta videmus μέγα κήδεται ἠδ' ἐλεαίρει Β, 27. Δ, 664. — 56. ἦ σοὶ ἄριστα πεποίηται κατὰ οἶκον. ἆρα καλὰ πέπονθας ὑπ' αὐτῶν; Ven. B. ironice: immo τὰ χείριστα. Tum πεποίηται pro vſitato πέπρακται, vt bene notat Euſt. — 58. κοῦρος h. l. ſimpl. βρέφος, embryo.

ναῖε δὲ, Σατνιόεντος ἐϋῤῥείταο παρ' ὄχθας,
Πήδασον αἰπεινήν. Φύλακον δ' ἕλε Λήϊτος ἥρως
φεύγοντ'· Εὐρύπυλος δὲ Μελάνθιον ἐξενάριξεν.
Ἄδρηστον δ' ἄρ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
ζωὸν ἕλ'· ἵππω γάρ οἱ ἀτυζομένω πεδίοιο,
ὄζῳ ἐνὶ βλαφθέντε μυρικίνῳ, ἀγκύλον ἅρμα
ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ, αὐτὼ μὲν ἐβήτην
πρὸς πόλιν, ᾗπερ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέοντο·
αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη
πρηνὴς ἐν κονίῃσιν ἐπὶ στόμα· πὰρ δέ οἱ ἔστη
Ἀτρείδης Μενέλαος, ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος.

38 ΓΑΡ ϜΟΙ 40 ϜΑΞΑΝΤ 43 ΔΕ ϜΟΙ

Satnioentem fl. fubter Leкто promontorio Strabo XIII, p. 902. 3. cf. Obff. — 35. *Leitus* Boeotorum dux: B, 494. et *Eurypylus* e Theffalia copias ducens B, 736.

37—65. *Adraftus*, cui de curru deiecto et fupplici facto, (*ἱκετεύοντι*: (nam, v. 45 *ἐλλίσσετο λαβὼν γούνων*) Menelaus parcere volebat, ab Agamemnone caefus. Erat Adraftus Meropis vatis filius, et copias ex finibus Propontidis duxerat: B, 830.

39. ὄζῳ μυρικίνῳ myrica, vtpote in loco vliginofo inter duo amnes cf. K, 466. Nihil de arbore monent grammatici. Nunc conuenit effe tamaricem Gallicam Linn. fruticem in Italia et Afia obuium. v. Plin. XIII, f. 37 *Myricen et Italia fert, quam alii tamaricen vocant.* — 40. *ἄξαντε ἐν πρώτῳ ῥυμῷ* cogitandum eft de veterum more iungendi equos; extremo temoni illigatum eft iugum, et huic illigati equi; diffracto itaque, qua parte iugum innexum erat, temone diffugiunt equi. Curru fuccuffione excutitur Adraftus ftans in curru, humili et exiguo, binis rotis innixo, caditque praeceps in puluerem.

Ἄδρηστος δ' ἄρ' ἔπειτα λαβὼν ἐλλίσσετο γούνων·
Ζώγρει, Ἀτρέος υἱὲ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα·
πολλὰ δ' ἐν ἀφνειοῦ πατρὸς κειμήλια κεῖται,
χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος·
τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,
εἴ κεν ἐμὲ ζωὸν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθε·
καὶ δή μιν τάχ' ἔμελλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
δώσειν ᾧ θεράποντι καταξέμεν· ἀλλ' Ἀγαμέμνων
ἀντίος ἦλθε θέων, καὶ ὁμοκλήσας ἔπος ηὔδα·
Ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε, τίη δὲ σὺ κήδεαι οὕτως
ἀνδρῶν; ἦ σοὶ ἄριστα πεποίηται κατὰ οἶκον
πρὸς Τρώων. τῶν μήτις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
χεῖράς θ' ἡμετέρας· μηδ' ὅντινα γαστέρι μήτηρ

50 Vulg. αἴ κεν. 53 ϜΩΙ 54 ϜΕΠΟΣ 55 Vulg. αὔτως. 56 ΚΑΤΑ ϜΟΙΚΟΝ

53. Agamemnonis ingenium, atrox, superbum, iracundum, et Menelai mores mitiores discrimen constituunt, quo Homerus ambo fratres, cetera similes, designat. Ita et eloquium vtriusque constitutum, et conuenit oratio Menelai succincta sup. Γ, 213. 4. Agamemnonis autem aspera, truculenta, modo iactabunda modo superba et minis plena, v. c. Il. Δ, 231 sq. — κήδεαι. h. l. κήδεσθαι *miserari*. Est etiam inter significatus verbi ap. Hesych. οἰκτείρειν. Vnde iuncta videmus μέγα κήδεται ἠδ' ἐλεαίρει Β, 27. Δ, 664. — 56. ἦ σοι ἄριστα πεποίηται κατὰ οἶκον. ἄρα καλὰ πέπονθας ὑπ' αὐτῶν; Ven. B. ironice: immo τὰ χείριστα. Tum πεποίηται pro vsitato πέπρακται, vt bene notat Eust. — 58. κοῦρος h. l. simpl. βρέφος, embryo.

Ἕκτορ, ἀτὰρ σὺ πόλινδε μετέρχεο, εἰπὲ δ' ἔπειτα
μητέρι σῇ καὶ ἐμῇ· ἡ δὲ ξυνάγουσα γεραιὰς
νηὸν Ἀθηναίης γλαυκώπιδος ἐν πόλει ἄκρῃ,
οἴξασα κληῗδι θύρας ἱεροῖο δόμοιο,
πέπλον, ὅς οἱ δοκέει χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος
εἶναι ἐνὶ μεγάρῳ, καί οἱ πολὺ φίλτατος αὐτῇ,
θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο·
καί οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ
ἤνις ἠκέστας ἱερευσέμεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ
ἄστυ τε καὶ Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα·

86 ΜΕΤΕΡΧΕΟ FΕΙΠΕ 90 FΟ FΟΙ 91 ΚΑΙ FΟΙ 92 ΚΑΙ FΟΙ 95 FΑΣΤΥ

ὥςτε μάχεσθαι, *vbi animos erexeritis, confirmaueritis* Troianorum.

87. Structura non est subtiliter grammatica: debebant sequi: εἰπὲ τῇ μητέρι — αὐτὴν ξυνάγουσαν — οἴξασαν — θεῖναι. Mutata est sic: ἡ δὲ — θεῖναι sc. μεμνήσθω pro θέσθω καὶ ὑποσχέσθω. Est autem θεῖναι pro ἀναθεῖναι. — μητέρι σῇ καὶ ἐμῇ Hecubae. — 89. οἴξασα fit hoc opera Theanus inf. 298. — 90. Habemus exemplum dedicati ad placandam deam donarii, *pepli:* cuius vsum poeta non declarauit: ad eius genua tantum apposi-tum esse narrat. Necesse est interdum deorum signa vestita fuisse, adeoque peplum eo consilio esse allatum, vt deae iniiceretur. Est adeo locus propter moris vetustatem memorabilis, quem Athenis seruatum Panathenaeorum pompae opportunitatem fecisse notum est. Cur Mineruam potissimum placandam esse censeret Helenus, ad v. 72 quaesitum est. Fuit ea, saltem credita Achiuis propitia esse. — 92. ἐπὶ γούνασι. Scilicet fuit signum deae sedentis. v. Obss. Classicus locus Strabon. XIII, p. 897. — 94. ἦνις ab ἔνος annus, *iuuenca;* ἥκεστος pro ἄκε-

αἴ κεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχῃ Ἰλίου ἱρῆς,
ἄγριον αἰχμητὴν, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο·
ὃν δὴ ἐγὼ κάρτιστον Ἀχαιῶν φημὶ γενέσθαι.
οὐδ' Ἀχιλῆά ποθ' ὧδέ γ' ἐδείδιμεν, ὄρχαμον ἀνδρῶν,
ὅνπερ φασὶ θεᾶς ἐξέμμεναι· ἀλλ' ὅδε λίην
μαίνεται, οὐδέ τίς οἱ δύναται μένος ἰσοφαρίζειν.
Ὣς ἔφαθ'· Ἕκτωρ δ' οὔτι κασιγνήτῳ ἀπίθησεν·
αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα, κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντη,
ὀτρύνων μαχέσασθαι· ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.
οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπεχώρησαν, λῆξαν δὲ φόνοιο·
φὰν δέ τιν' ἀθανάτων ἐξ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Τρωσὶν ἀλεξήσοντα κατελθέμεν, ὡς ἐλέλιχθεν.
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες ὑπέρθυμοι, τηλέκλητοί τ' ἐπίκουροι,
ἀνέρες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς,

96 ϜΙΛΙΟΥ 101 ΤΙΣ ϜΟΙ et ΜΕΝΟΣ ϜΙΣΟ — v. Obss. 106 ϜΟΙ ΔΕ ϜΕΛΙΧΘΗΣΑΝ 109 ϜΩΣ ϜΕϜΕΛΙΧΘΕΝ

στιξ. ἀκέντητος. ἀδάματτος. v. Obss.

101 — 118. Hector ad vrbem proficiscitur. — 104. πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα. non otiosum hoc, obiicit enim oculis ipsum Hectorem incedentem; vt inf. 117. 8. incessum festinantis. — 108. vides aciem iterum restitutam, quia sub vrbis moenibus iam constiterant; quia tamen erat res mirabilis, vides eam tribui dei alicuius praesentiae, ex hominum priscorum opinione ac sensu. φὰν δέ τιν' pro γὰρ, vt quoque Schol. B. notant.

111. Τρῶες ὑπέρθυμοι: acres, fortes. τηλέκλητοι e longinquis terris collecti.

ὄφρ' ἂν ἐγὼ βείω προτὶ Ἴλιον, ἠδὲ γέρουσιν
εἴπω βουλευτῇσι, καὶ ἡμετέρῃς ἀλόχοισι,
δαίμοσιν ἀρήσασθαι, ὑποσχέσθαι δ' ἑκατόμβας.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαιόλος Ἕκτωρ·
ἀμφὶ δέ μιν σφυρὰ τύπτε καὶ αὐχένα δέρμα κελαινὸν,
ἄντυξ, ἣ πυμάτη θέεν ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης.
Γλαῦκος δ' Ἱππολόχοιο πάϊς καὶ Τυδέος υἱὸς

113 ΠΡΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ 114 ϜΕΙΠΩ

vt in recenſu Il. B, 817 ſq. vidimus. Cohortationem hanc vidimus iam E, 529 et ſaepe videbimus. μνήσασθε ἀλκῆς, adhibete, exſerite virtutem. — 113. γέρουσιν εἴπω βουλευτῇσιν, ſine quorum auctoritate pompa indici publice nequibat. v. Obſſ. — 115. ἑκατόμβας. Atqui erant XII. boues vſ. 93. vnde firmatur, quod ſup. ad A, 65 monitum eſt, vocem ſimpliciter de ſollenni ſacro dictam eſſe.

117. 8. Clipeo in tergum reiecto diſcedit Hector. Vides iterum poetae ſagacitatem, artem non dicam, quod ea ponit, quae oculorum ſenſum feriunt et ante oculos Hectorem feſtinantem ſiſtunt. δέρμα — ἄντυξ ſunt appoſita. δέρμα, ὃ ἔθεεν, περιέθεεν, περιέτρεχεν, περὶ ἀσπίδος, ὡς ἄντυξ πυμάτη. Scilicet corium, quod crati clipei ſuperne impoſitum erat, lamina aerea obductum, extima ſui parte ſupra clipei oram prominebat, cuius appulſu ex corporis motu cervix et calces pulſabantur. Ἐνάργειαν habet τὸ τύπτε, in inceſſu; ſic Latini *ferire* de pallae ora, vt Propert. III, 15, 32 *Et feries nudos veſte fluente pedes.* quod Tibullo eſt *illudere pallam talis.* Reputandum autem eſt, in diſceſſu Hectorem clipeum in tergum reieciſſe; ita calcem et cervicem ille attingere potuit; erat autem ille oblongus, et rotundus, puto, non quadratus, tantae magnitudinis, vt totum corpus tegeret, ποδήρης.

119—236. Glaucus e[t] Diomedes ad pugnandu[m]

ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τὸν πρότερος προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Τίς δὲ σύ ἐσσι, φέριστε, καταθνητῶν ἀνθρώπων;
οὐ μὲν γάρ ποτ' ὄπωπα μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
τὸ πρίν· ἀτὰρ μὲν νῦν γε πολὺ προβέβηκας ἁπάντων
σῷ θάρσει, ὅτ' ἐμὸν δολιχόσκιον ἔγχος ἔμεινας.
δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσιν.
εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθας,
οὐκ ἂν ἔγωγε θεοῖσιν ἐπουρανίοισι μαχοίμην.
οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱὸς κρατερὸς Λυκόοργος

122 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 130 ΛΥΚΟϜΕΡΓΟΣ

progressi, colloquuntur inter se, et hospitii iure se inde a maioribus iunctos esse intelligunt, muneribusque mutuo datis discedunt. v. Obss. — 124. οὐ μὲν γάρ ποτ' — quia Sarpedon Lycios duxerat, cui vulnerato E, 663 Glaucus in ducendis copiis successisse videri debet. — δυστήνων παῖδες. antiquo loquendi more, pro οἱ δύστηνοι. infelices sunt illi. h. e. vae illis qui mihi in pugna se offerunt. Habet tamen priscus sermo vim aliquam sibi propriam in hoc, quod iis caesis parentes orbantur liberis, et fiunt illi ἄπαιδες, quod miserationem mouet.

128. εἰ δέ τις. Diomedis animo haec insidebant ex pugna cum Venere et Marte; aliis non in mentem venisset quaerere. Tenendum porro, ἀχλὺν, caliginem post Mineruae discessum iterum eius oculis fuisse offusam, vt nec porro, vt ante, deum agnosceret. Ita et paullo post 130—140, vbi Diomedes parum memor esse videtur eorum, quae ipse in Martem et Venerem commiserat, in animum reuocandum est, Mineruae consilio et iussu eum ista perpetrasse; nunc autem, sibi relictum, sapere.

De *Lycurgo* Thrace v. Obss. Bacchum ille cum

δὴν ἦν, ὅς ῥα θεοῖσιν ἐπουρανίοισιν ἔριζεν.
ὅς ποτε μαινομένοιο Διωνύσοιο τιθήνας
σεῦε κατ' ἠγάθεον Νυσήϊον· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι
θύσθλα χαμαὶ κατέχευαν, ὑπ' ἀνδροφόνοιο Λυκούργου
θεινόμεναι βουπλῆγι· Διώνυσος δὲ φοβηθεὶς
δύσεθ' ἁλὸς κατὰ κῦμα· Θέτις δ' ὑπεδέξατο κόλπῳ
δειδιότα· κρατερὸς γὰρ ἔχε τρόμος ἀνδρὸς ὁμοκλῇ.
τῷ μὲν ἔπειτ' ὀδύσαντο θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
καί μιν τυφλὸν ἔθηκε Κρόνου παῖς· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
ἦν, ἐπεὶ ἀθανάτοισιν ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν.
οὐδ' ἂν ἐγὼ μακάρεσσι θεοῖς ἐθέλοιμι μάχεσθαι.
εἰ δέ τις ἐσσὶ βροτῶν, οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσιν,
ἆσσον ἴθ', ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι.
Τὸν δ' αὖθ' Ἱππολόχοιο προσηύδα φαίδιμος υἱός·

134 ΑΝΔΡΟΦΟΝΟΥ ΛΥΚΟΕΡΓΟΥ

Baccharum choro orgia celebrantem infeſtis manibus aggreſſus erat; vlti ſunt dii nefandum eius ſcelus excaecatis oculis. *οὐδὲ γὰρ — δὴν ἦν.* ſecundum ea, quae Dione ſupra E, 406 memorauit de morte praematura propter impietatem a diis infligi ſolita.

131. *ὅς ῥα θεοῖσιν ἔριζεν.* pro *ἐμάχετο*, quod et ſeqq. docent. — 132. nutrices Bacchi commemorat Nymphas, aliis Bacchas dictas. — 134. *θύσθλα* vniuerſe dicta accipio *τὰ πρὸς τὴν τελετήν*, cf. Obſſ. — 135. *θεινόμεναι βουπλῆγι*, ſtimulo, ſeu baculo ruſtico, ferro quoque munito adunco, ſeu cuſpide adunca. *οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν ἦν* vt vſ. 131. pro *ἔζη*. — 142. 3. Obſerva ſermonis antiqui veſtigia, in *οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσιν* et *ὀλέθρου πείρατα*. v. Obſſ.

144—212. Locus e nobiliſſimis. Glaucus ſuae ſtirpis origines exponit, quae ad Corinthum et Siſyphum, notum in fabulis nomen, adeoque ad genus Aeoli cum ſpectarunt: quod omni

Τυδείδη μεγάθυμε, τίη γενεὴν ἐρεείνεις;
οἵη περ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.
φύλλα τὰ μέν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη
τηλεθόωσα φύει· ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη·
ὣς ἀνδρῶν γενεὴ, ἡ μὲν φύει, ἡ δ' ἀπολήγει.
εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι· ὄφρ' εὖ εἰδῇς

148 ϜΕΑΡΟΣ 150 ϜΕΙΔΗΙΣ

no mythorum maiorem numerum complectitur. v. Not. ad Apollod. p. 133.

145—149. Puto sententiam sic procedere: quorsum de genere meo rogas? quasi ex eo virtutem meam aestimaturus. Nihil instabilius familiarum splendore ac felicitate, opibus et existimatione. At vulgo latius ad generis humani fragilitatem referuntur versus. v. Obss.

147. 148. φύλλα τὰ μὲν τ' ἄνεμος χέει, ἄλλα δὲ — pro φύλλων τὰ μὲν — τὰ δέ. Porro ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη, paullo durior structura, ἐπιγίγνεται δὲ αὐτὰ (τὰ φύλλα) ἐν ὥρῃ ἔαρος, subnascuntur enim frondes nouae vere ineunte. Vulgaris ratio erat ἄλλα φύλλα ὕλη θάλλουσα φύει ἐπιγιγνόμενα ἐν ἔαρος ὥρῃ, h. ἦρι.

149. ὣς ἀνδρῶν γενεὴ, ἡ μὲν φύει, ἡ δ' ἀπολήγει, vt vulgo accipitur, φύει pro *nascitur* dictum est, contra vsum; praestat, puto, vim actiuam retinere, γενεὴ, (τὸ γένος, ἀνδρῶν, ἄλλο — ἄλλο) ἡ μὲν φύει ἄνδρας, ἡ δὲ ἀπολήγει φύειν ἄνδρας. cf. Obss.

150. εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, supplendum δαῆθι, disce, audi ex me. vel λέξω, δηλώσω, ὄφρ' εὖ εἰδῇς — more saepe in Homero inprimis obuio, vt apodosin reticescant homines, gestu et nutu rem declarante. Durius esset interpunctione mutata exponere: εἰ δ' ἐθέλεις, καὶ ταῦτα δαήμεναι sc. μέμνησο, vt sit infinitiuus pro impe-

δὴν ἦν, ὅς ῥα θεοῖσιν ἐπουρανίοισιν ἔριζεν.
ὅς ποτε μαινομένοιο Διωνύσοιο τιθήνας
σεῦε κατ' ἠγάθεον Νυσήϊον· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι
θύσθλα χαμαὶ κατέχευαν, ὑπ' ἀνδροφόνοιο Λυκούργου
θεινόμεναι βουπλῆγι· Διώνυσος δὲ φοβηθεὶς
δύσεθ' ἁλὸς κατὰ κῦμα· Θέτις δ' ὑπεδέξατο κόλπῳ
δειδιότα· κρατερὸς γὰρ ἔχε τρόμος ἀνδρὸς ὁμοκλῇ.
τῷ μὲν ἔπειτ' ὀδύσαντο θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
καί μιν τυφλὸν ἔθηκε Κρόνου παῖς· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
ἦν, ἐπεὶ ἀθανάτοισιν ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν.
οὐδ' ἂν ἐγὼ μακάρεσσι θεοῖς ἐθέλοιμι μάχεσθαι.
εἰ δέ τις ἐσσὶ βροτῶν, οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσιν,
ἆσσον ἴθ', ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι.
Τὸν δ' αὖθ' Ἱππολόχοιο προσηύδα φαίδιμος υἱός·

134 ΑΝΔΡΟΦΟΝΟΥ ΛΥΚΟϜΕΡΓΟΥ

Baccharum choro orgia celebrantem infeſtis manibus aggreſſus erat; vlti ſunt dii nefandum eius ſcelus excaecatis oculis. *οὐδὲ γὰρ — δὴν ἦν.* ſecundum ea, quae Dione ſupra E, 406 memorauit de morte praematura propter impietatem a diis infligi ſolita.

131. *ὅς ῥα θεοῖσιν ἔριζεν.* pro *ἐμάχετο*, quod et ſeqq. docent. — 132. nutrices Bacchi commemorat Nymphas, aliis Bacchas dictas. — 134. *θύσθλα* vniuerſe dicta, accipio *τὰ πρὸς τὴν τελετήν*, cf. Obſſ. — 135. *θεινόμεναι βουπλῆγι*, ſtimulo, ſeu baculo ruſtico, ferro quoque munito adunco, ſeu cuſpide adunca. *οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν ἦν* vt vſ. 131. pro *ἔζη*. — 142. 3. Obſerua ſermonis antiqui veſtigia, in *οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσιν* et *ὀλέθρου πείρατα*. v. Obſſ.

144—212. Locus e nobiliſſimis. Glaucus ſuae ſtirpis origines exponit, quae ad Corinthum et Siſyphum, notum in fabulis nomen, adeoque ad genus Aeolicum ſpectarunt: quod omni-

τῷ δὲ γυνὴ Προίτου ἐπεμήνατο, δῖ' Ἄντεια,
κρυπταδίῃ φιλότητι μιγήμεναι· ἀλλὰ τὸν οὔτι
πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέοντα δαΐφρονα Βελλεροφόντην.
ἡ δὲ ψευσαμένη Προῖτον βασιλῆα προσηύδα·
τεθναίης, ὦ Προῖτ', ἢ κάκτανε Βελλεροφόντην,
ὅς μ' ἔθελε φιλότητι μιγήμεναι οὐκ ἐθελούσῃ.
ὣς φάτο· τὸν δὲ ἄνακτα χόλος λάβεν, οἷον ἄκουσε·
κτεῖναι μέν ῥ' ἀλέεινε, σεβάσσατο γὰρ τόγε θυμῷ,
πέμπε δέ μιν Λυκίηνδε, πόρεν δ' ὅγε σήματα λυγρὰ

166 ΤΟΝ ΔΕ ϜΑΝΑΚΤΑ

(ad B, 684) qui Argolidem incolunt; nam Tirynthe regnabat Proetus. — 160. τῷ δὲ, iterum ad Bellerophontem redit. In antiquioribus iunctura ſaepe eſt paullo aſperior. Serior aliquis ita memoraſſet: Proetus, opibus praeualens inter Argiuos, quibus regnabat, vrbe Bellerophontem cedere coegit; nam Proeti vxor Antea, fruſtra a ſe ſollicitatum ad ſtuprum Bellerophontem ad maritum detulerat tanquam pudoris ſui tentati reum.

164. τεθναίης — ἢ κάκτανε, κατάκτανε. Pro: ἢ τέθναθι, ἢ κτεῖνε. Quod latine eſt: periiſti, niſi praeveneris hominem occidendo. εἰ βούλει ζῆν, ἐκεῖνον ἄνελε, ait Sch. B. quaſi in vitae periculo verſetur ipſe Proetus. μοὶ οὐκ ἐθελούσῃ. et 166 χόλος ἔλαβεν τὸν ἄνακτα τούτου ἕνεκα, ὃ, οἷον, ἤκουσε. — 167. σεβάσσατο γὰρ τόγε, τὸ κτεῖναι αὐτὸν tanquam hoſpitem ſuum; religioni ſibi duxit facere hoc. — 168. πόρεν δ' ὅγε σήματα λυγρὰ, dedit ei perferendas ad Iobaten notas tabellae complicatae inſculptas. σήματα, notae, χαρακτῆρες, ſigna, cuiuscunque generis, etiam ſymbolica, ex vetuſtiſſimo hominum more ſenſa animi declarandi. γράφειν eſt ξέειν ſcalpere, incidere. ἐν πίνακι in tabula lignea, cui inciſae eſſent notae. Hoc ſimpliciſſimum eſſe videtur,

γράψας ἐν πίνακι πτυκτῷ θυμοφθόρα πολλά,
δεῖξαι δ' ἠνώγει ᾧ πενθερῷ, ὄφρ' ἀπόλοιτο.
αὐτὰρ ὁ βῆ Λυκίηνδε θεῶν ὑπ' ἀμύμονι πομπῇ.
ἀλλ' ὅτε δὴ Λυκίην ἶξε, Ξάνθον τε ῥέοντα,
προφρονέως μιν τῖεν ἄναξ Λυκίης εὐρείης·
ἐννῆμαρ ξείνισσε, καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσεν.
ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
καὶ τότε μιν ἐρέεινε, καὶ ᾔτεε σῆμα ἰδέσθαι,
ὅ ττι ῥά οἱ γαμβροῖο παρὰ Προίτοιο φέροιτο.
αὐτὰρ ἐπειδὴ σῆμα κακὸν παρεδέξατο γαμβροῦ,
πρῶτον μέν ῥα Χίμαιραν ἀμαιμακέτην ἐκέλευσε
πεφνέμεν. ἡ δ' ἄρ' ἔην θεῖον γένος, οὐδ' ἀνθρώπων,

170 FΩI 173 TIE FANAΞ 176 ΣΗΜΑ FIΔEΣΘAI 177 FOTI PA FOI

quod verba offerunt. Cum complicata illa dicatur fuiſſe, neceſſe eſt, vt binae eſſent tabulae interiore ſua ſuperficie notis ſignatae, tum iunctae, vt notae interiore pagina laterent, filo ligatae et obſignatae; hactenus poterant, eo qui perferebat ignaro, continere σήματα λυγρὰ, notas atroces, θυμοφθόρα, exitiales, quibus mandatum erat, vt Bellerophon e medio tolleretur. Fuit itaque tabula ſimilis pugillarium ſeu diptychorum: niſi quod ligno inciſae eſſent notae, non litterae ſtilo inſcriptae ceris.

171. θεῶν ὑπ' ἀμύμονι πομπῇ ſimpliciter pro ἀγαθῇ accipe. — 174. Locus notabilis propter morem hoſpitii antiquum. cf. Obſ. — 179. ἐκέλευσε, latiore ſenſu; iniunxit; impoſuit ei hunc laborem; ex more vitae heroicae, quo heroibus narratur magnorum diſcriminum adeundorum neceſſitas ab aliquo facta eſſe; ſic Iaſoni a Pelia; Herculi ab Euryſtheo. — 180. ἡ δ' ἄρ' ἔην θεῖον γένος, οὐδ' ἀνθρώπων, ἀποτινέουσα· ita iunge verba. θεῖον γένος. vides notionem τοῦ θείου inter veteres. Erat mon-

πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο.
καὶ τὴν μὲν κατέπεφνε, θεῶν τεράεσσι πιθήσας.
δεύτερον αὖ, Σολύμοισι μαχήσατο κυδαλίμοισι·
καρτίστην δὴ τήν γε μάχην φάτο δύμεναι ἀνδρῶν.
τὸ τρίτον αὖ, κατέπεφνεν Ἀμαζόνας ἀντιανείρας.
τῷ δ' ἂρ ἀνερχομένῳ πυκινὸν δόλον ἄλλον ὕφαινε·
κρίνας ἐκ Λυκίης εὐρείης φῶτας ἀρίστους,
εἷσε λόχον· τοὶ δ' οὔτι πάλιν οἶκόνδε νέοντο·
πάντας γὰρ κατέπεφνεν ἀμύμων Βελλεροφόντης.
ἀλλ' ὅτε δὴ γίγνωσκε θεοῦ γόνον ἠῢν ἐόντα,

184 Vulg. μαχέσατο. 188 fuit antiquior lectio — εὐρείης εἴκοσι φῶτας. FEIKOΣI 189 ΠΑΛΙΝ FOIKONΔE

strum specie ab forma haud humana: τερατῶδες καὶ παρὰ φύσιν. quid igitur? nihil restat quam vt θεῖον sit species I non hominis. — 182. Ex mente Homeri, si versus ab eo est profectus, Chimaerae fuit corpus caprinum, capite leonino, et cauda serpentis; itaque si efflauit ignem, capite leonino ignem spirasse necesse est, v. Obss. — 183. θεῶν τεράεσσι πιθήσας animo per prodigia confirmato v. Obss. — 184. Alter labor, pugna cum Solymis, montium Lyciae confinia tum insidentibus. — 185. ipse professus est, hanc fuisse pugnam acerrimam, quam vnquam iniisset.

187 — 190. In reditu δόλον, λόχον, ei struxit, collocatis in insidiis viris fortissimis. Similis narratio de Tydeo Δ, 391 sq. in reditu a Thebis. Ad sensum autem Vitae heroicae spectatissima est virtus ἐν λόχῳ, seu vt ipse aliquis in insidiis collocatus fuerit, seu vt, quemadmodum hic in eis insidiis sibi structis aliquis incolumis discesserit.

191. Per virtutem probatur aliquis esse diuina stirpe prognatus. v. Obss. θεοῦ γόν

γράψας ἐν πίνακι πτυκτῷ θυμοφθόρα πολλά,
δεῖξαι δ' ἠνώγει ᾧ πενθερῷ, ὄφρ' ἀπόλοιτο.
αὐτὰρ ὁ βῆ Λυκίηνδε θεῶν ὑπ' ἀμύμονι πομπῇ.
ἀλλ' ὅτε δὴ Λυκίην ἷξε, Ξάνθον τε ῥέοντα,
προφρονέως μιν τῖεν ἄναξ Λυκίης εὐρείης·
ἐννῆμαρ ξείνισσε, καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσεν.
ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
καὶ τότε μιν ἐρέεινε, καὶ ᾔτεε σῆμα ἰδέσθαι,
ὅττι ῥά οἱ γαμβροῖο παρὰ Προίτοιο φέροιτο.
αὐτὰρ ἐπειδὴ σῆμα κακὸν παρεδέξατο γαμβροῦ,
πρῶτον μέν ῥα Χίμαιραν ἀμαιμακέτην ἐκέλευσε
πεφνέμεν. ἡ δ' ἄρ' ἔην θεῖον γένος, οὐδ' ἀνθρώπων,

170 ϜΩΙ 173 ΤΙΕ ϜΑΝΑΞ 176 ΣΗΜΑ ϜΙΔΕΣΘΑΙ 177 ϜΟΤΙ ΡΑ ϜΟΙ

quod verba offerunt. Cum complicata illa dicatur fuiſſe, neceſſe eſt, vt binae eſſent tabulae interiore ſua ſuperficie notis ſignatae, tum iunctae, vt notae interiore pagina laterent, filo ligatae et obſignatae; hactenus poterant, eo qui perferebat ignaro, continere σήματα λυγρὰ, notas atroces, θυμοφθόρα, exitiales, quibus mandatum erat, vt Bellerophon e medio tolleretur. Fuit itaque tabula ſimilis pugillarium ſeu diptychorum: niſi quod ligno inciſae eſſent notae, non litterae ſtilo inſcriptae ceris.

171. θεῶν ὑπ' ἀμύμονι πομπῇ ſimpliciter pro ἀγαθῇ accipe. — 174. Locus notabilis propter morem hoſpitii antiquum, cf. Obſſ. — 179. ἐκέλευσε, latiore ſenſu; iniunxit; impoſuit ei hunc laborem; ex more vitae heroicae, quo heroibus narratur magnorum diſcriminum adeundorum neceſſitas ab aliquo facta eſſe; ſic Iaſoni a Pelia; Herculi ab Euryſtheo. — 180. ἡ δ' ἄρ' ἔην θεῖον γένος, οὐδ' ἀνθρώπων, ἀποτικίουσα· ita iunge verba. θεῖον γένος. vides notionem τοῦ θείου inter veteres. Erat mon-

ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων·
Ἴσανδρον δέ οἱ υἱὸν Ἄρης, ἆτος πολέμοιο,
μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανε κυδαλίμοισι·
τὴν δὲ χολωσαμένη χρυσήνιος Ἄρτεμις ἔκτα.
Ἱππόλοχος δέ μ' ἔτικτε, καὶ ἐκ τοῦ φημὶ γενέσθαι·
πέμπε δέ μ' ἐς Τροίην, καί μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν,
αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων,
μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι
ἔν τ' Ἐφύρῃ ἐγένοντο καὶ ἐν Λυκίῃ εὐρείῃ·
ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
ἔγχος μὲν κατέπηξεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
αὐτὰρ ὁ μειλιχίοισι προσηύδα ποιμένα λαῶν·
Ἦ ῥά νύ μοι ξεῖνος πατρώϊός ἐσσι παλαιός·
Οἰνεὺς γάρ ποτε δῖος ἀμύμονα Βελλεροφόντην
ξείνισ' ἐνὶ μεγάροισιν, ἐείκοσιν ἤματ' ἐρύξας·
οἱ δὲ καὶ ἀλλήλοισι πόρον ξεινήϊα καλά·
Οἰνεὺς μὲν ζωστῆρα δίδου φοίνικι φαεινόν,
Βελλεροφόντης δὲ χρύσεον δέπας ἀμφικύπελλον·

202 ϜΟΝ ΘΥΜΟΝ 203 ϜΙΣΑΝΔΡΟΝ ΔΕ ϜΟΙ 216 et 219 ϜΟΙΝΕΥΣ 217 ΜΕΓΑΡΟΙΣΙ ϜΕϜΕΙΚΟΣΙ

203. Ἄρης ἆτος πολέμοιο pertinaciter pugnans: v. ad E, 388. Apparet, cum Solymis montes insidentibus bella continua fuisse agitata. — 205. χρυσήνιος Ἄρτεμις, Diana curru inuecta, vt aliae deae; et vt dea, aureis habenis regens equos. — 207. 8. 9. Aurei versus et alte animis iuuenum infigendi.

216. Glaucum hospitio patrio sibi iunctum esse agnoscit Diomedes: nam auus, Bellerophon, caede

καί μιν ἐγὼ κατέλειπον ἰὼν ἐν δώμασ' ἐμοῖσι.
Τυδέα δ' οὐ μέμνημαι· ἐπεί μ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα
κάλλιφ', ὅτ' ἐν Θήβῃσιν ἀπώλετο λαὸς Ἀχαιῶν.
τῷ νῦν σοὶ μὲν ἐγὼ ξεῖνος, φίλος Ἄργεϊ μέσσῳ
εἰμὶ, σὺ δ' ἐν Λυκίῃ, ὅτε κεν τῶν δῆμον ἵκωμαι.
ἔγχεσι δ' ἀλλήλων ἀλεώμεθα καὶ δι' ὁμίλου·
πολλοὶ μὲν γὰρ ἐμοὶ Τρῶες, κλητοί τ' ἐπίκουροι,
κτείνειν, ὅν κε θεός γε πόρῃ καὶ ποσσὶ κιχείω·
πολλοὶ δ' αὖ σοι Ἀχαιοὶ, ἐναιρέμεν, ὅν κε δύνηαι·
τεύχεα δ' ἀλλήλοις ἐπαμείψομεν· ὄφρα καὶ οἵδε
γνῶσιν, ὅτι ξεῖνοι πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε, καθ' ἵππων ἀΐξαντε,

227 Vulg. κλειτοί.

facta exul multas terras peruagatus. Aetoliam quoque adierat, vbi cum Oeneo Diomedis auo hospitii iura iunxerat. Auditu haec acceperat Diomedes: qui, patre Tydeo in expeditione ad Thebas necato, auo autem adhuc superstite, ad Troiam profectus erat. — 221. καί μιν ἐγὼ, μὶν, τὸ δέπας. ἐν δόμοισιν ἐμοῖσιν, non Argis, sed domo, in qua ipse nutritus fuerat, in Aetolia.

223. ὅτ' ἐν Θήβῃσιν, pro, cum ille Thebas proficisceretur, ad quas Argiui cladem acceperunt. — 224. Ἄργεϊ μέσσῳ, simpliciter, Argis, quibus Diomedes regnabat. — 225. σὺ δ' ἐν Λυκίῃ ἐμοὶ φίλος εἶς, ὅτε εἰς αὐτὴν ἵκωμαι ἄν. Dixit τῶν δῆμον, ac si Λύκιοι antea essent memorati. — 226. ἔγχεσι δ' ἀλλήλων, explendum: σὺν ἔγχεσι ὀρέγεσθαι κατ' ἀλλήλων ἀλεώμεθα. — 230. Ergo mos munera mutua dandi non modo spectauit ad contrahendum hospitium, vt sup. 218. verum etiam in recognoscenda hospitii necessitudine a patribus iuncti. Cum autem h. l. munera ad manum non essent, permutant Glaucus

χεῖράς τ' ἀλλήλων λαβέτην, καὶ πιστώσαντο.
ἔνθ' αὖτε Γλαύκῳ Κρονίδης φρένας ἐξέλετο Ζεύς,
ὃς πρὸς Τυδείδην Διομήδεα τεύχε' ἄμειβε,
χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων.
Ἕκτωρ δ' ὡς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκανεν,
ἀμφ' ἄρα μιν Τρώων ἄλοχοι θέον ἠδὲ θύγατρες,
εἰρόμεναι παῖδάς τε κασιγνήτους τε, ἔτας τε,
καὶ πόσιας· ὁ δ' ἔπειτα θεοῖς εὔχεσθαι ἀνώγει
πάσας ἑξείης. πολλῇσι δὲ κήδε' ἐφῆπτο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο δόμον περικαλλέ' ἵκανε,

236 FEKATOMBOI 237 praestat καὶ πύργον. 239 ΤΕ FETAΣ ΤΕ

et Diomedes arma. — 234. Γλαύκῳ φρένας ἐξέλετο Ζεύς. antiquo sermone nihil amplius est, quam Glaucus de maiore armorum suorum pretio prorsus non cogitavit; adeo incogitanter egit, vt tantum non decuplo cariora daret Diomedi, quam ab eo acceperat. v. Obss. τεύχεα de clipeo accipio v. Obss.

237—312. Hector vrbem ingressus, pompam Minervae duci iubet ad eam propitiam Troianis reddendam.

237. Hectorem ad vrbem accedentem sub porta excipiunt mulieres de suorum salute rogantes. φηγός, quercus sane haec haud longe a porta Scaea abesse debuit, qua ad littus via ducebat. v. Obss. — 239. εἰρόμεναι παῖδάς τε. h. e. περὶ παίδων. — 240. ὁ δ' ἔπειτα. ad haec ille. Nihil ille ad id, quod quaerunt, respondet, sed diis supplicare vnamquamque iubet. — 241. πολλῇσι δὲ κήδε' ἐφῆπτο. dicta e persona poetae narrantis: at multae inter eas erant, quae suos amiserant, quibusque adeo ignaris luctus imminebat. Sic quoque Eustath. Eodem sensu sup. B, 15 Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται.

242—262. ἀλλ' ὅτε δὴ — Ἔνθα δὲ se excipiunt. Vides in his vss. formam

ξεστῇσ' αἰθούσῃσι τετυγμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
πεντήκοντ' ἔνεσαν θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
πλησίοι ἀλλήλων δεδμημένοι· ἔνθάδε παῖδες
κοιμῶντο Πριάμοιο παρὰ μνηστῇς ἀλόχοισι.
κουράων δ' ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἔνδοθεν αὐλῆς
δώδεκ' ἔσαν τέγεοι θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
πλησίοι ἀλλήλων δεδμημένοι· ἔνθάδε γαμβροὶ
κοιμῶντο Πριάμοιο παρ' αἰδοίῃς ἀλόχοισιν.
ἔνθα οἱ ἠπιόδωρος ἐναντίη ἤλυθε μήτηρ,
Λαοδίκην ἐσάγουσα, θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην·
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·

251 ΕΝΘΑ FOI 252 FΕΙΔΟΣ 253 ΑΡΑ FOI ΦΥ ΧΕΙΡΙ FΕΠΟΣ

aedium regiarum heroicae aetatis. de qua v. Obſſ. Vt verba teneantur, memorabo modo haec: δόμος h. l. generaliori notione dictum pro toto palatio intra ἕρκος, ſeptum, quod cingebat αὐλὴν, quam ingreſſus aliquis perueniebat ad ipſam domum ex aduerſo foribus poſitam; ſepti paries et ipſa domus porticibus erant inſtructae αἰθούσαις, h. l. ξεσταῖς, e lapide polito; praeter domum regiam Priami erant L. thalami, h. e. οἶκοι, aedes, deinceps ordine exſtructae, filiis Priami, quas cum vxoribus inhabitabant; et ex aduerſo, alio ordine, XII. aedes, θάλαμοι, epitheto nunc ornatae τέγεοι, generis Priami deſtinatae. — 243. δόμον (σὺν) ξεστῇσ' αἰθούσῃς τετυγμένον, habentem porticus. — 246. τέγεοι vel τέγαιοι θάλαμοι, epitheton ornans, vt dixi, omnino cuiusuis aedis vel domus, quia στέγος, tectum, habet.

251. Hecuba ἠπιόδωρος, accipienda ſimpliciter pro ἠπίη, epitheto compoſito. — 252. Λαοδίκην ἐσάγουσα. pro, πρὸς τὴν Λαοδίκην εἰςερχομένη, εἰςπορευομένη. v. Obſſ. — 253. ἐνέφυ αὐτοῦ χειρὶ, ἐδεξιοῦτο αὐτόν. v. Obſſ. —

Τέκνον, τίπτε λιπὼν πόλεμον θρασὺν εἰλήλουθας;
ἦ μάλα δὴ τείρουσι δυσώνυμοι υἷες Ἀχαιῶν
μαρνάμενοι περὶ ἄστυ· σὲ δ' ἐνθάδε θυμὸς ἀνῆκεν
ἐλθόντ', ἐξ ἄκρης πόλιος Διῒ χεῖρας ἀνασχεῖν.
ἀλλὰ μέν', ὄφρα κέ τοι μελιηδέα οἶνον ἐνείκω,
ὡς σπείσῃς Διῒ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
πρῶτον, ἔπειτα δὲ κ' αὐτὸς ὀνήσεαι, αἴ κε πίῃσθα·
ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει·
ὡς τύνη κέκμηκας, ἀμύνων σοῖσιν ἔτῃσι.

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
μή μοι οἶνον ἄειρε μελίφρονα, πότνια μήτηρ,
μή μ' ἀπογυιώσῃς, μένεος δ' ἀλκῆς τε λάθωμαι.

256 ΠΕΡΙ FΑΣΤΥ 258 ΜΕΛΙFΗΔΕΑ FΟΙΝΟΝ 261 ΜΕΓΑ FΟΙΝΟΣ 262 ΣΟΙΣΙ FΕΤΗΙΣΙ. vt 239. 264 FΟΙΝΟΝ

255. *δυσώνυμοι* abominandi. v. Obss. — 256. Hecuba Hectorem in vrbem ex medio praelio aduenientem videns, miro modo suspicatur statim numinis exorandi caussa eum venisse. Ne excidisse aliquid putemus, statuendum est, communem hanc illo tempore fuisse sentiendi et iudicandi rationem, vt, si premerentur ab hoste, vota diis facerent. — 260. *αὐτὸς ὀνήσεαι*, te ipsum recreato vino hausto. v. Obss. — 262. *ὡς τύνη κέκμηκας.* quandoquidem et tu viribus es exhaustus. v. Obss.

263—285. Hector hausto vino se recreare aut diis libationem facere recusat, sed matrem Mineruae pompam ducere iubet; ipse ad Paridem se iturum esse significat.

264. *ἄειρε*, affer, praebe. v. Obss. — 265. *μή μ' ἀπογυιώσῃς*, ne me enerues, vires debilites. v. Obss. Ipse poeta interpretatur: *μὴ μένεός τ' ἀλκῆς τε λάθωμαι*, ne priuer robore. nam quibus quis priuatur, eorum,

χερσὶ δ' ἀνίπτοισι Διὶ λείβειν αἴθοπα οἶνον
ἅζομαι· οὐδέ πῃ ἐστὶ κελαινεφέϊ Κρονίωνι
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον εὐχετάασθαι.
ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγελείης
ἔρχεο σὺν θυέεσσιν, ἀολλίσσασα γεραιάς·
πέπλον δ', ὅστις τοι χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος
ἔστιν ἐνὶ μεγάρῳ, καί τοι πολὺ φίλτατος αὐτῇ,
τὸν θὲς Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο,
καί οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ
ἤνις ἠκέστας ἱερευσέμεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ
ἄστυ τε καὶ Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα·
αἴ κεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχῃ Ἰλίου ἱρῆς,
ἄγριον αἰχμητὴν, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο.
ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγελείης
ἔρχευ· ἐγὼ δὲ Πάριν μετελεύσομαι, ὄφρα καλέσσω,

266 ΑΙΘΟΠΑ FΟΙΝΟΝ 274 ΚΑΙ FΟΙ 276 FΑΣΤΥ 277 FΙΛΙΟΥ

quatenus ea absunt, Homerica voce dicitur obliuisci, amittere, perdere; vt contra μνᾶσθαι eius, quo quis vtitur, quod habet; vt in illo: μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς, exserite virtutem. Cur autem Hector sibi metuit, ne virtus debilitetur vino hausto? et contra, quam mater indicauerat? vs. 261. 2. Scilicet vtrumque vere, pro consilio diuerso. Veretur Hector, ne vino hausto, multo magis si largiter, relaxetur animus, cum nunc rebus agendis cum maxime animi viriumque intentione indigeat. 269. Minerua ἀγελείη praedatrix vt ad E, 765. Sequentia connectuntur cum sup. 90 sqq. ad quod vide. σὺν θυέεσσι, cum victimis. — 276. 277. vt commiseratur — ita vt arceant Diomedem ab vrbe.

279—281 Paridem in pugnam retrahere decreuit

αἴ κ' ἐθέλῃσ' εἰπόντος ἀκουέμεν. ὥς κεν οἱ αὖθι
γαῖα χάνοι. μέγα γάρ μιν Ὀλύμπιος ἔτρεφε πῆμα
Τρωσί τε, καὶ Πριάμῳ μεγαλήτορι, τοῖό τε παισίν.
εἰ κεῖνόν γε ἴδοιμι κατελθόντ' Ἄϊδος εἴσω,
φαίην κε φρέν' ἀτέρπου ὀϊζύος ἐκλελαθέσθαι.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δὲ μολοῦσα ποτὶ μέγαρ', ἀμφιπόλοισι
κέκλετο· ταὶ δ' ἄρ' ἀόλλισσαν κατὰ ἄστυ γεραιάς.
αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον κατεβήσετο κηώεντα,
ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, ἔργα γυναικῶν

281 ΑΙ Κ ΕΘΕΛΗΙ ϜΕΙΠΟΝΤΟΣ — ϝΩΣ ΚΕ ϜΟΙ 284 ϜΕ· ϜΙΔΟΙΜΙ 285 Vulg. κεν φρέν' 287 ΚΑΤΑ ϜΑΣΤΥ 288 Vulg. κατεβήσατο. 289 peccat in metrum. v. Obſſ.

Hector; eiusque mentione facta ira exardeſcit. — 281. εἰπόντος ἀκουέμεν, monenti, hortanti, mihi parere, vt in pugnam ſedeat. — 282. μέγα γάρ μιν Ὀλύμπιος ἔτρεφε πῆμα, priſco ſermone, pro, eſt ille magna peſtis. — 284. κατελθόντα εἴσω εἰς τὸ δῶμα Ἄϊδος, Ἅδου, 285. φαίην ἂν (ἐμὲ κατὰ) φρένα ἐκλελαθέσθαι ὀϊζύος ἀτέρπου. tum me graui aerumna liberatum exiſtimaturus eſſem. Nam obliuiſci dicimur ea, quorum expertes ſumus, aut quibus liberati et priuati. cf. modo dicta ad vſ. 265.

286—312. Fit ſupplicatio ex Hectoris praecepto, peplo ad genua Mineruae ſedentis (vſ. 303) ſeu appoſito ſeu impoſito. — 288. ἐς θάλαμον κηώεντα. εὐώδη. ἀπὸ τοῦ κῆαι, καῦσαι τὰ θυμιάματα. Sch. br. cf. ad Γ, 382 et inf. 483. Ad ſeruandas a tineis veſtes poſſis putare odores ſpectare; veſtes ſaltem bonis odoribus omnino et ſuffimentis perfundere heroici aeui morem et vſum fuiſſe conſtat. Videtur quoque dilectus arborum odorati ligni in trabibus conficiendis in vſu fuiſſe, vt cedrum. Jl. Ω, 191. 2 θάλαμον κηώεντα, κέδρινον. — 289—292. Apparet, Paridem cum Helena rapta nauigantem ſeu con-

χερσὶ δ' ἀνίπτοισι Διῒ λείβειν αἴθοπα οἶνον
ἅζομαι· οὐδέ πῃ ἔστι κελαινεφέϊ Κρονίωνι
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον εὐχετάασθαι.
ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγελείης
ἔρχεο σὺν θυέεσσιν, ἀολλίσσασα γεραιάς·
πέπλον δ', ὅστις τοι χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος
ἔστιν ἐνὶ μεγάρῳ, καί τοι πολὺ φίλτατος αὐτῇ,
τὸν θὲς Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο,
καί οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ
ἤνις ἠκέστας ἱερευσέμεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ
ἄστυ τε καὶ Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα·
αἴ κεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχῃ Ἰλίου ἱρῆς,
ἄγριον αἰχμητὴν, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο.
ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγελείης
ἔρχευ· ἐγὼ δὲ Πάριν μετελεύσομαι, ὄφρα καλέσσω,

266 ΑΙΘΟΠΑ ϜΟΙΝΟΝ 274 ΚΑΙ ϜΟΙ 276 ϜΑΣΤΥ 277 ϜΙΛΙΟΥ

quatenus ea absunt, Homerica voce dicitur obliuisci, amittere, perdere; vt contra μνήσασθαι eius, quo quis vtitur, quod habet; vt in illo: μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς, exserite virtutem. Cur autem Hector sibi metuit, ne virtus debilitetur, vino hausto? et contra, quam mater indicauerat? v. 261. 2. Scilicet vtrumque vere, pro consilio diuerso. Veretur Hector, ne vino hausto, multo magis si largiter relaxetur animus, cum nunc rebus agendis cum maxime animi viriumque intentione indigeat. — 269. Minerua ἀγελείη praedatrix v. ad E, 765. Sequentia conueniunt cum sup. 90 seqq. ad quem vide. σὺν θυέεσσιν, victimis. — 276. 277. vtrumque feratur — ita vt auertat Diomedem ab vrbe.

279 — 281 Paridem in pugnam retrahere decreuit

πρηνέα δὸς πεσέειν Σκαιῶν προπάροιθε πυλάων·
ὄφρα τοι αὐτίκα νῦν δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ
ἤνις ἠκέστας ἱερεύσομεν, αἴκ' ἐλεήσῃς
ἄστυ τε καὶ Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα.
Ὣς ἔφατ' εὐχομένη· ἀνένευε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη.
ὣς αἱ μέν ῥ' εὔχοντο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο·
Ἕκτωρ δὲ πρὸς δώματ' Ἀλεξάνδροιο βεβήκει
καλά, τά ῥ' αὐτὸς ἔτευξε σὺν ἀνδράσιν, οἳ τότ' ἄριστοι
ἦσαν ἐνὶ Τροίῃ ἐριβώλακι τέκτονες ἄνδρες·
οἵ οἱ ἐποίησαν θάλαμον, καὶ δῶμα, καὶ αὐλήν,
ἐγγύθι τε Πριάμοιο καὶ Ἕκτορος, ἐν πόλει ἄκρῃ.

310 FΑΣΤΥ 316 ϜΟΙ FΟΙ

antiqui ſermonis per ſymbola et tropos ſenſa declarantis morem et indolem: pro vulgari: perde Diomedem, ita tibi vouemus ſacrificium XII. victimarum. *Porta Scaea* memoratur, quia ad hanc vrbis partem verſus littus ſpectantem pugnae fiebant. Adumbrauit locum Virgil. Aen. XI, 483 *Armipotens, praeſes belli, Tritonia virgo, Frange manu telum Phrygii praedonis, et ipſum Pronum ſterne ſolo, portisque effunde ſub altis.* — 308. ὄφρα τοι αὐτίκα νῦν — ἱερεύσομεν. Votum faciunt mulieres, ex praecepto 274 et 93. quod perſoluturae ſunt ſtrage hoſtium edita; impatientes autem morae *quamprimum* αὐτίκα νῦν, *illico*, id facere vellent — αἴκ' ἐλεήσῃς iterum pro ἵνα.

313—369. Hector Paridem inuiſit, et increpat, quod in otio deſideat. Paris culpam a ſe amouet. Helena et ipſa virum obiurgat. Hector ad viſendam domum ſuam properat. βεβήκει h. l. Hector interea proceſſerat.

— 316. 7. Fuere, vt hinc apparet, aedes Paridi propriae, haud longe a Priami domo et ab alia Hectoris domo, ſeorſum tamen ab illis. In tali habitatione h. l. memorantur: *aula*, tum δῶ-

ἔνθ' Ἕκτωρ εἰσῆλθε Διῒ φίλος· ἐν δ' ἄρα χειρὶ
ἔγχος ἔχ' ἑνδεκάπηχυ· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς
αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης.
τὸν δ' εὗρ' ἐν θαλάμῳ περικαλλέα τεύχε' ἕποντα,
ἀσπίδα, καὶ θώρηκα, καὶ ἀγκύλα τόξ' ἀφόωντα·
Ἀργείη δ' Ἑλένη μετ' ἄρα δμωῇσι γυναιξὶν
ἧστο, καὶ ἀμφιπόλοισι περικλυτὰ ἔργα κέλευε.
τὸν δ' Ἕκτωρ νείκεσσεν ἰδὼν αἰσχροῖς ἐπέεσσι·
Δαιμόνι', οὐ μὲν καλὰ χόλον τόνδ' ἔνθεο θυμῷ.

324 ΠΕΡΙΚΛΥΤΑ FΕΡΓΑ 325 ΝΕΙΚΕΣΣΕ FΙΔΩΝ ΑΙΣΧΡΟΙΣ FΕΠΕΕΣΣΙ vel ΑΙΣΧΡΟΙΣΙ FΕΠΕΣΣΙ

μα, aedes primaria, (convenit ὁ ἀνδρὼν ſeriorum temporum) in qua magnus oecus, ſeu coenaculum, (*Saal*) ad congreſſus faciendos et ad epulas, tandem alia domus ſeu caſa, θάλαμος, in qua materfamilias degebat et cum ea coniux otium, vt h. l. Paris, et noctem exigebat. v. ad vſ. 242.

— 318. 9. ἐν δ' ἄρα χειρὶ ἔγχος ἔχ' — non haec temere appoſita ſunt; faciunt enim ad ἐνάργειαν. Hectorem ipſum ante oculos ingreſſum aedes videmus.

321. 2. Non haec ſunt negligenda. Declarant enim Paridem non virtute omnino deſtitutum, contra quam poſtera tempora eum exhibuerunt; ſed virum fortem, φιλόκαλον tamen: quandoquidem armis poliendis nunc vacat. ἀφόωντα, tractantem, poliendo, habilia arma reddendo.

326—331. Hector Paridem increpat otioſe agentem dum interea Troiani eius cauſſa pugnant. οὐ καλὰ ἔνθεο, οὐ καλῶς ἐνέθου, pro, οὐ καλόν ἐστι σὲ ἐνθέσθαι θυμῷ χόλον τόνδε, h. σὲ χολοῦσθαι, ὀργίζεσθαι. Quae haec ſit ira, et quae eius cauſſa, non ſtatim neque hic nec inf. 335 occurrit: quod nolim inter poetae virtutes nume-

λαοὶ μὲν φθινύθουσι περὶ πτόλιν, αἰπύ τε τεῖχος,
μαρνάμενοι· σέο δ' εἵνεκ' ἀϋτή τε πτόλεμός τε
ἄστυ τόδ' ἀμφιδέδηε· σὺ δ' ἂν μαχέσαιο καὶ ἄλλῳ,
εἴ τινά που μεθιέντα ἴδοις στυγεροῦ πολέμοιο·
ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα ἄστυ πυρὸς δηΐοιο θέρηται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
Ἕκτορ, ἐπεί με κατ' αἶσαν ἐνείκεσας, οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν,
τοὔνεκά τοι ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καί μευ ἄκουσον·
οὔ τοι ἐγὼ Τρώων τόσσον χόλῳ οὐδὲ νεμέσσει
ἥμην ἐν θαλάμῳ, ἔθελον δ' ἄχεϊ προτραπέσθαι.

329 ϜΑΣΤΥ 330 ΜΕΘΙΕΝΤΑ ϜΙΔΟΙΣ 331 ΤΑΧΑ ϜΑΣΤΥ 332 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ — ΘΕΟϜΕΙΔΗΣ 335 Vulg. οὔ τι.

tare. Scilicet reſpicere debet Paris conſilia Troianorum, qui eum lubenter Achiuis dedidiſſent niſi ipſe ſubductus fuiſſet: ſup. Γ, 451—4. vnde et conuicia in eum iacta: quae memorat Helena inf. 351. et Hector 524. 5. Senſus: *habes vero tu quod iraſcaris aliis, cum alii iure iraſcantur tibi.* ſarcaſtice. — 327. λαοὶ μὲν φθινύθουσι. vt E, 643 ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί. aerumnis attriti et pugna. — 329. ἀμφιδέδηε, graue vocabulum, ἀνήπτετο, pro συνέστηκε. *ardet pugna, exardeſcit* etiam Latini cf. Euſt. p. 645, 34. Aliquoties hoc vocabulum videbimus N, 736. M, 35. P, 253. Υ, 18. μαχέσαιο καὶ ἄλλῳ ſc. ἔπεσιν, obiurgando. — 331. ſed age, (da operam) *ne.* μὴ ἄστυ θέρηται (διὰ) πυρός. 333—341. Paris reſpondet placide et probabilia pro ſe memorat. Etiam haec Paridis perſonae conſentanea. Ad priora: ἐπεί με — cf. Γ, 59. quandoquidem obiurgatio tua iuſta eſſe videtur. νεμέσσει, μέμψει, μεμφόμενός τι, ἢ ἐγκαλῶν Sch. br. — 336. ἔθελον δ' ἄχεϊ προτραπέσθαι, pro ἀλλ' ἔθελον προτραπέσθαι ἄχει, εἰς ἄχος·

νῦν δέ με παρειποῦσ' ἄλοχος μαλακοῖς ἐπέεσσιν,
ὥρμησ' ἐς πόλεμον· δοκέει δέ μοι ὧδε καὶ αὐτῷ
λώϊον ἔσσεσθαι· νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἀρήϊα τεύχεα δύω·
ἢ ἴθ', ἐγὼ δὲ μέτειμι· κιχήσεσθαι δέ σ' ὀΐω.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη κορυθαιόλος Ἕκτωρ.
τὸν δ' Ἑλένη μύθοισι προσηύδα μειλιχίοισι·
Δᾶερ ἐμεῖο, κυνὸς κοκομηχάνου, ὀκρυοέσσης,
ὥς μ' ὄφελ' ἤματι τῷ, ὅτε με πρῶτον τέκε μήτηρ,

337 ΠΑΡFΕΙΠΟΥΣ — FΕΠΕΕΣΣΙ

enimuero volebam dolori indulgere, quod victus eram. Debebat ſequi: οὐ τόσον χόλῳ καὶ νεμέσει, — ὅσον ἄχει. *non tam — quam potius dolore, cui me totum dedideram.* Koeppen οὐ τόσον (χρόνον) acceperat. Vulgo accipitur, quaſi eſſet ἀποτραπῆναι, *abeſſe* διὰ τοῦ ἄχεος quaſi eſſet: *ſed prae dolore nolebam intereſſe pugnae* quaſi eſſet ἀποτραπέσθαι τῆς μάχης. v. Obſſ. — 337. Quod Helena blandis dictis eum hortata eſt, vt rediret ad pugnam, non conuenire videtur cum 349 ſqq. ſed ibi ira exaſperata loquitur, vt ſup. Γ, 426 ſq.

339. νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας, per ſententiam. fieri poteſt, vt, qui ante victus ſum, meliore fortuna vtar.

344—359. Helena de fato ſuo et de marito conqueſta, inuitat Hectorem ad recreandum ſe. Quod κύνα ſe appellat, tanquam impudicam, rudi veterum ſermone fit, vt A, 225 mala ſe machinatam appellat, cum dediſſet cauſſam et occaſionem malorum, et ὀκρυόεσσα eſt, auerſanda. Debebat autem oratio ita procedere: δᾶερ, εἴςελθε vſ. 345. Nunc animo illa commoto reliqua interpoſuit.

345—8. vtinam periiſſem! Similia erant Γ, 173 vbi etiam malebat morte praeueniſſe flagitium tentatum. θύελλα ἄφελεν οἴχε-

οἴχεσθαι προφέρουσα κακὴ ἀνέμοιο θύελλα
εἰς ὄρος, ἢ εἰς κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·
ἔνθα με κῦμ' ἀπόερσε, πάρος τάδε ἔργα γενέσθαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάδε γ' ὧδε θεοὶ κακὰ τεκμήραντο,
ἀνδρὸς ἔπειτ' ὤφελλον ἀμείνονος εἶναι ἄκοιτις,
ὃς ἤδη νέμεσίν τε καὶ αἴσχεα πόλλ' ἀνθρώπων.
τούτῳ δ' οὔτ' ἂρ νῦν φρένες ἔμπεδοι, οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω
ἔσσονται· τῷ καί μιν ἐπαυρήσεσθαι ὀΐω.
ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε, καὶ ἕζεο τῷδ' ἐπὶ δίφρῳ,
δᾶερ, ἐπεί σε μάλιστα πόνος φρένας ἀμφιβέβηκεν,
εἵνεκ' ἐμεῖο κυνὸς, καὶ Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἄτης·

348. ΑΠΟϜΕΡΣΕ — ΤΑΔΕ ϜΕΡΓΑ 351 ϜΟΣ ϜΗΙΔΗ vulg. ὅς ῥ' ἤδη \ 353 Vulg. τῷ κέν μιν

σθαι προφέρουσά με, προφέρειν με εἰς ὄρος ἢ εἰς θάλασσαν. e. veterum loquendi more, abripi, auferri ventis, pro, euanefcere, perire. — 347. εἰς ὄρος, infans in loco deferto, in filua, expofita, vt periret; vt faepe factum legimus. — 348. ἀπόερσε. perdidiffet me aqua fubmerfam. v. Obff.

349. κακὰ τεκμήραντο, conftituerunt, deftinarunt. v. Obff. — 350. maritus vtinam mihi obtigiffet, qui fenfum haberet odii et infamiae in fe redundantis. αἴσχεα, probra Troianorum in fe iacta. vff. 335. 525.

352. φρένες ἔμπεδοι, prudens animus, mens compofita, v. Obff. — 353. ἐπαυρήσεσθαι fc. τούτου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτῷ φρένας ἐμπέδους. vereor, noxae hoc ipfi futurum effe, quod tam levis animi homo eft. Erat A, 410 ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος.

355. 6. ἐπεί σε μάλιστα πόνος φρένας ἀμφιβέβηκε, quandoquidem tu omnium maxime mea et Paridis culpa curis et aerumnis conficeris. v. Obff. ἄτη h. l. facinus ftultum, et flagitio-

οἷσιν ἐπὶ Ζεὺς θῆκε κακὸν μόρον, ὡς καὶ ὀπίσσω
ἀνθρώποισι πελώμεθ' ἀοίδιμοι ἐσσομένοισι.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
μή με κάθιζ', Ἑλένη, φιλέουσά περ, οὐδέ με πείσεις.
ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐπέσσυται, ὄφρ' ἐπαμύνω
Τρώεσσ', οἳ μέγ' ἐμεῖο ποθὴν ἀπεόντος ἔχουσιν·
ἀλλὰ σύ γ' ὄρνυθι τοῦτον, ἐπειγέσθω δὲ καὶ αὐτός,
ὥς κεν ἔμ' ἔντοσθε πόλιος καταμάρψῃ ἐόντα.
καὶ γὰρ ἐγὼν οἶκόνδ' ἐσελεύσομαι, ὄφρα ἴδωμαι
οἰκῆας, ἄλοχόν τε φίλην, καὶ νήπιον υἱόν.
οὐ γάρ τ' οἶδ', εἰ ἔτι σφιν ὑπότροπος ἵξομαι αὖτις,
ἦ ἤδη μ' ὑπὸ χερσὶ θεοὶ δαμόωσιν Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
οὐδ' εὗρ' Ἀνδρομάχην λευκώλενον ἐν μεγάροισιν,

364 Vulg. ὥς κέν μ' ἔντοσθε. — ΟΦΡΑ ϜΕΙΔΩΜΑΙ ἴδωμαι. cum vitio metri. ΓΑΡ ϜΟΙΔ

365 ΕΓΩ ϜΟΙΚΟΝΔ Vulg. οἶκόνδε ἐλεύσομαι, ὄφρ' ἂν 366 ϜΟΙΚΗΑΣ 367 ΟΤ

sum, eiusque reatus ac culpa. — 357. Ex more hominum deo tribuit malum, quod ipsis superuenerat. — 358. ἀοίδιμοι. non est de carminibus cogitandum; sed de infamia, quae ad omnem posteritatem eos manebit.

359—368. Hector reditum ad pugnam parat, inuisurus tamen antea domum suam. — 361. ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐπέσσυται, ὄφρ' ἐ. *Iam enim* (cum tantum temporis abfuerim a pugna) *impatiens sum morae diuturnioris et flagro desiderio redeundi.* — 367. Praeclare hoc poeta interposuit, vt praesentiret fatalem diem Hector; nec rediit ille Troiam post discessum hunc.

370—389. Hector domum suam profectus Andromachen ad muros esse

ἀλλ' ἥγε ξὺν παιδὶ καὶ ἀμφιπόλῳ εὐπέπλῳ
πύργῳ ἐφεστήκει γοόωσά τε, μυρομένη τε.
Ἕκτωρ δ', ὡς οὐκ ἔνδον ἀμύμονα τέτμεν ἄκοιτιν,
ἔστη ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, μετὰ δὲ δμωῇσιν ἔειπεν·
Εἰ δ' ἄγε μοι, δμωαὶ, νημερτέα μυθήσασθε·
πῆ ἔβη Ἀνδρομάχη λευκώλενος ἐκ μεγάροιο;
ἠέ πη ἐς γαλόων, ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων,
ἢ ἐς Ἀθηναίης ἐξοίχεται, ἔνθα περ ἄλλαι
Τρωαὶ ἐϋπλόκαμοι δεινὴν θεὸν ἱλάσκονται;
Τὸν δ' αὖτ' ὀτρηρὴ ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἕκτορ, ἐπεὶ μάλ' ἄνωγας ἀληθέα μυθήσασθαι·
οὔτε πη ἐς γαλόων, οὔτ' εἰνατέρων εὐπέπλων,
οὔτ' ἐς Ἀθηναίης ἐξοίχεται, ἔνθα περ ἄλλαι
Τρωαὶ ἐϋπλόκαμοι δεινὴν θεὸν ἱλάσκονται.
ἀλλ' ἐπὶ πύργον ἔβη μέγαν Ἰλίου, οὕνεκ' ἄκουσε

373 Vulg. ἐφειστήκει 375 ΕΓΕΙΠΕ 381 ΕΓΕΙΠΕ Vulg. τὸν δ' αὖ ὀτρηρὴ 386 ΜΕΓΑΝ ΕΙΛΙΟΥ. vitiose. v. Obss.

profectam comperit desiderio mariti prospiciendi. Tenue hoc, suaue tamen, quod animum legentis sollicitum reddit, quod Andromachen domi non reperit. δόμους εὖ ναιετάοντας, ναιετᾶν situm esse, v. sup. ad B, 626. — 372. Haec ἀμφίπολος mox 389 et 467 τιθήνη dicta. Obseruanda ad vitam domesticam declarandam; habuit ergo et illa aetas, in summa vitae simplicitate, nutrices. — 373. πύργος in muro ad portam Scaeam Γ, 145. — 378. ἐς γαλόων καὶ εἰνατέρων sc. δόμους vel θαλάμους. ἢ ἐς Ἀθηναίης ναόν. nisi omnino οἶκον, δῶμα, suppleas et ἐξοίχεται pro ἐξῴχετο. — 382. ἐπεὶ μάλ' ἄνωγας ἀ. μ. supplendum μυθήσομαι. λέ-

τείρεσθαι Τρῶας, μέγα δὲ κράτος εἶναι Ἀχαιῶν.
ἡ μὲν δὴ πρὸς τεῖχος ἐπειγομένη ἀφικάνει,
μαινομένῃ εἰκυῖα· φέρει δ᾽ ἅμα παῖδα τιθήνη.
Ἦ ῥα γυνὴ ταμίη· ὁ δ᾽ ἀπέσσυτο δώματος Ἕκτωρ
τὴν αὐτὴν ὁδὸν αὖτις, ἐϋκτιμένας κατ᾽ ἀγυιάς.
εὖτε πύλας ἵκανε, διερχόμενος μέγα ἄστυ,
Σκαιάς, τῇ γὰρ ἔμελλε διεξίμεναι πεδίονδε,
ἔνθ᾽ ἄλοχος πολύδωρος ἐναντίη ἦλθε θέουσα,
Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος,
Ἠετίων, ὃς ἔναιεν ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσσῃ,
Θήβῃ Ὑποπλακίῃ, Κιλίκεσσ᾽ ἄνδρεσσιν ἀνάσσων·

389 FEIKTIA 392 ΜΕΓΑ FΑΣΤΥ 393 al. διεξιέναι.

ξω. — 387. τείρεσθαι premi, *inferiores esse pugna*, contra Achiuos *superiores*, κρατεῖν. Iam victi cedere solent confecti viribus, τειρόμενοι. — 388. Ne ταυτολογία sit, adiuues sententiam, si accipias: ἡ μὲν δὴ — *illa, inquam, in via ad muros est.*

390—520. Locus ex nobilissimis de occursu Hectoris et Andromaches ad tragicam vim et δεινότητα elaboratus.

394. Occurrit Andromache, quae maritum e muris non prospexerat, sed eum in vrbem rediisse audierat, adeoque domum suam festinabat.

394. ἄλοχος πολύδωρος vt etiam X, 88. Od. Ω, 293. quae alias πολύεδνος. ex noto more istorum temporum et conditione vitae domesticae, quod vxores emebantur. cf. inf. Λ, 243—5. Alibi tamen et ipsae apportant munera viro, ἕδνα.

395. *Eetion* rex *Thebes*, quae a Cilicibus inhabitabatur, supra Adramyttium LX. stadiis sita: de qua v. ad A, 366. *Andromaches* pater, ab Achille caesus, inf. 414. 416 sq. vna cum septem filiis 421—424. ca-

τοῦ περ δὴ θυγάτηρ ἔχεθ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ·
ἥ οἱ ἔπειτ' ἤντησ', ἅμα δ' ἀμφίπολος κίεν αὐτῇ,
παῖδ' ἐπὶ κόλπον ἔχουσ' ἀταλάφρονα, νήπιον αὔτως,
Ἑκτορίδην ἀγαπητὸν, ἀλίγκιον ἀστέρι καλῷ·
τόν ῥ' Ἕκτωρ καλέεσκε Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Ἀστυάνακτ'· οἶος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἕκτωρ.
ἤτοι ὁ μὲν μείδησεν ἰδὼν ἐς παῖδα σιωπῇ·
Ἀνδρομάχη δέ οἱ ἄγχι παρίστατο δακρυχέουσα,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·

399 ΗΗ ϜΟΙ 403 ϜΑΣΤΥϜΑΝΑΚΤ — ΕΡΥΕΤΟ ϜΙΛΙΟΝ 404 ΜΕΙΔΗΣΕ ϜΙΔΩΝ 405 ΔΕ ϜΟΙ 406 ΑΡΑ ϜΟΙ ΦΥ ΧΕΙΡΙ ϜΕΠΟΣ

pta et direpta Theba. v. ad Α, 366. Vxorem et ipſam captam mox pretio ſoluto remiſerant Achiui: ſed ea et ipſa obierat. inf. 425 ſq. ideoque Andromache patre, matre et fratribus orbata omnes ſpes ſuas in marito Hectore poſitas habebat. De tractu vel monte *Placo*, cui ſubiacebat Thebe, ἡ Πλάκος, v. Obſſ. et 397 de *Cilicibus*, qui antiquitus haec loca incolebant, v. ad fin. Il. Β.

399. ἔπειτα h. l. quod nos: *Ea igitur, vt dixi, ei obuia fit.*

400. ἀταλάφρονα, pro ἁπαλὸν, νήπιον αὔτως prorſus infantem. ἀγαπητὸν, *vnicum* reddunt; pari iure erit, *carum, dilectum.* De his cf. Obſſ.

402. Nomen duplex impoſitum, alterum a parente, alterum, quaſi cognomen, a populo; obſerua etiam exemplum cauſſae, a qua nomen petitum eſſet. Nec tamen nominis prioris cauſſa eſt aperta; nec ſatis conuenire etymon dices alterius: ſi ἄναξ ἄστεος eſt, quomodo conuenit cum eo, qui ἐρύεται ἄστυ? eſt ergo qui hoc ipſo, quod eſt vrbis tutela, ciuitatis vere princeps eſt habendus, cum Priamus rex eſſet. Obſerua quoque ſilentium parentis

Δαιμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος, οὐδ' ἐλεαίρεις
παῖδά τε νηπίαχον, καὶ ἔμ' ἄμμορον, ἣ τάχα χήρη
σεῦ ἔσομαι· τάχα γάρ σε κατακτανέουσιν Ἀχαιοὶ,
πάντες ἐφορμηθέντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη,
σεῦ ἀφαμαρτούσῃ, χθόνα δύμεναι· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλη
ἔσται θαλπωρὴ, ἐπεὶ ἂν σύγε πότμον ἐπίσπῃς,
ἀλλ' ἄχε'· οὐδέ μοι ἐστὶ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
ἤτοι γὰρ πατέρ' ἁμὸν ἀπέκτανε δῖος Ἀχιλλεὺς,
ἐκ δὲ πόλιν πέρσε Κιλίκων εὖ ναιετάωσαν,
Θήβην ὑψίπυλον· κατὰ δ' ἔκτανεν Ἠετίωνα,
οὐδέ μιν ἐξενάριξε· σεβάσσατο γὰρ τόγε θυμῷ·

404. animum affectu paterno motum arguens.

407—439. Plena dulciſſimi affectus oratio Andromaches: timet ei, metuit ſibi et filio; in qua ſi forte obſerues nonnulla, quae ab Andromaches perſona et ab tali oratione ad meritum aliena videri poſſint, cogitandum eſt, primo, poeticam orationem admittere ac poſtulare amplificationem et ornatum, quem vulgaris reſpuit, et quaecunque in poetis verba habentur, ex hac lege eſſe aeſtimanda in epicis et tragicis; alioqui intolerabilis eſſet omnis oratio poetica. tum nihil memorari ab Andromache, quod, vbi diligentius excuſſeris, non vim habeat ad mouendum animum, adeoque ad poetae conſilium.

411. ἀφαμαρτούσῃ h. e. ἀποτυχούσῃ, ἀφαιρεθείσῃ, priuatae te: vt bene Schol. br. — 412. πότμον ἐπίσπῃς vbi tu mortem tibi arceſſiueris. cf. Not. ad B, 359. — 414. de Eetione caeſo v. ad. 395. — 415. εὖ ναιετάωσαν ſitam v. ad B, 626. — 417. Locus, etſi alienus a loquentis conſilio et a temporis ratione viſus, notabilis tamen propter iudicium iſtorum hominum in laudanda et honoranda virtute etiam in hoſte. cf. Virg. Aen. X, 827 ſq. Eetionem non ſpoliauit Achilles, quia ei in-

ἀλλ' ἄρα μιν κατέκηε σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισιν,
ἠδ' ἐπὶ σῆμ' ἔχεεν· περὶ δὲ πτελέας ἐφύτευσαν
Νύμφαι Ὀρεστιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.
οἳ δέ μοι ἑπτὰ κασίγνητοι ἔσαν ἐν μεγάροισιν,
οἱ μὲν πάντες ἰῷ κίον ἤματι Ἄϊδος εἴσω·
πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
βουσὶν ἔπ' εἰλιπόδεσσι καὶ ἀργεννῇς ὀΐεσσι.
μητέρα δ', ἣ βασίλευεν ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσσῃ,
τὴν ἐπεὶ ἂρ δεῦρ' ἤγαγ' ἅμ' ἄλλοισι κτεάτεσσιν,
ἂψ ὅγε τὴν ἀπέλυσε, λαβὼν ἀπερείσι' ἄποινα·
πατρὸς δ' ἐν μεγάροισι βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα.

424 ΟϜΙΕΣΣΙ

ſta fecit, *crematuit corpus* et quidem *cum armis*, et *tumulum ei aggeſſit* σῆμα ἐπέχεε *vlmis circum circa conſitum:* hoc ſuauiſſime *Nymphae conſeuiſſe* dicuntur: νύμφαι ὀρεστιάδες, verſantes ἐν ὄρεσι quae vulgo Ὀρειάδες. *Iouis filiae;* vt omnino Nymphae; cum aliae ac diuerſi generis ſint Oceanides, aliae Nereides. Videtur ergo poëtae aetate extitiſſe tumulus ad Theben memoriam Eetionis regis ſeruans, arboribus conſitus. — 423. 4. Filii regis, et hic ſub villis ad armentorum inſpectionem morabantur. — 425. Mater, ἣ βασίλευεν. Notabilis vſus vocis h. l. tanquam *regis vxor honore regio vſa eſt.* μητέρα δὲ — τὴν ἐπεὶ — ἂψ ὅγε τὴν ἀπέλυσε. ſuauis ſimplicitas narrandi inter veteres. — 426. δεῦρο admodum vage; non in vrbem, ſed in caſtra Achiuorum; eſt ergo δεῦρο, εἰς Τροίην τὴν χώραν. — 428. Eſt et hic locus, qui laudatur de antiquo ſermone, in repentina morte, v. c. ex febri acuta, declaranda. Notat quoque Ven. A. πατρὸς δ' ἐν μεγάροισι. non Eetionis, qui mortuus erat, ſed matris pater. ergo πατρὸς pro μητροπάτορος. Sequentes ver-

Ἕκτορ, ἀτὰρ σύ μοι ἐσσὶ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
ἠδὲ κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερὸς παρακοίτης.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐλέαιρε, καὶ αὐτοῦ μίμν' ἐπὶ πύργῳ,
μὴ παῖδ' ὀρφανικὸν θείης, χήρην τε γυναῖκα·
λαὸν δὲ στῆσον παρ' ἐρινεὸν, ἔνθα μάλιστα
ἀμβατός ἐστι πόλις, καὶ ἐπίδρομον ἔπλετο τεῖχος.
τρὶς γὰρ τῇ γ' ἐλθόντες ἐπειρήσανθ' οἱ ἄριστοι
ἀμφ' Αἴαντε δύω, καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα,
ἠδ' ἀμφ' Ἀτρεΐδας, καὶ Τυδέος ἄλκιμον υἱόν·
ἤπου τίς σφὶν ἔνισπε θεοπροπίων εὖ εἰδὼς,
ἤ νυ καὶ αὐτῶν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·

438 ΕΥ ϜΕΙΔΩΣ 440 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ

ſus ſunt inter nobiliſſimos.

431—439. Notabilis locus ad topographiam Ilii. vt Obſſ. Quod ante id tempus retinuerant inſtitutum Troiani, vt intra moenia ſe tuerentur, nec vrbe egreſſi rebus ſuis male conſulerent, in ſuam rem nunc vertit Andromache, ſuadendo, vt Hector ad priſtinum morem redeat. — 434. qua parte murus eſt facilis conſcenſu et incurſu, ſeu expugnatu. — 435. ἐπειρήσαντο ſc. ἀναβαίνειν καὶ ἐπιδραμεῖν ex vſ. antec. — 438. Spectat et hic locus ad notionem θεοπρόπων, vatum conſtituendam: praeuiderant illi, quod viri prudentes animi indicio facile aſſequebantur. Itaque vrbem ab hac murorum parte expugnari poſſe aut vates nuntiauerant aut proſpexerant Achiui ſine vatis monitu ſua ipſorum animaduerſione.

440—465. Hectoris oratio affectu, ſed qualem a viro forti expectes, plena; quid ſe dignum ſit, oſtendit, etſi infauſtum patriae fatum ominatur et praeſagit.

ἢ καὶ ἐμοὶ τάδε πάντα μέλει, γύναι· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους,
αἴ κε, κακὸς ὥς, νόσφιν ἀλυσκάζω πολέμοιο·
οὐδ' ἐμὲ θυμὸς ἄνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλὸς
αἰεὶ, καὶ πρώτοισι μετὰ Τρώεσσι μάχεσθαι,
ἀρνύμενος πατρός τε μέγα κλέος, ἠδ' ἐμὸν αὐτοῦ.
εὖ μὲν γὰρ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ἔσσεται ἦμαρ, ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ,
καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο·
ἀλλ' οὔ μοι Τρώων τόσσον μέλει ἄλγος ὀπίσσω,

443 Bentl. κάκος Fώς. 444 Vulg. οὐδέ με. 447 ΤΟΔΕ FΟΙΔΑ. 448 FΙΛΙΟΣ

441. μέλει. haec omnia et ipſe repeto, et animo voluo. — 442. αἰδέομαι Τρῶας — αἴ κε νόσφιν ἀλυσκάζω πολέμοιο. Alias eſt αἰδέομαι ἀλυσκάζειν, φεύγειν. Verum etiam dicitur αἰδεῖσθαί τινα, ὥςτε μὴ ἀλυσκάζειν. quod mutatum in αἴ κεν. Tum eſt ἀλυσκάζειν νόσφιν πολέμου, recedere, et ſe ſubducere, vt ſtet ſeorſum a pugna; quod E, 253 erat ἀλυσκάζειν μάχεσθαι, pro ὥςτε μὴ μάχεσθαι. Koeppen noſter paullo operoſius ſupplebat κῆρα, θάνατον, quae alibi iunguntur, etiam cum ἀλύσκω, ἀλεείνω. — 444. οὐδ' ἐμὲ θυμὸς ἄνωγεν. abhorret animus; mens mea talem cogitationem non admittit, ſed reſpuit, ſc. τὸ ἀλυσκάζειν; Rudior ſermo vtitur vocibus generalibus: nec me animus iubet hoc facere. — 446. ἀρνύμενος pro ὥςτε ἄρνυσθαι, vt retineam, ſtudio tuendi paternam gloriam.

447. εὖ μὲν γὰρ — quod Latini; etſi ſatis praeuideo, vrbem oppugnationem Achiuorum haud diu ſuſtenturam eſſe, niſi aliunde ſalutis ſpes affulſerit. γὰρ eſt pro δή. — 450. Τρώων ἄλγος, mala quae Troiani experturi ſunt. ea μέλει, eorum cogitatio animum ſollicitat. ὅσσον σεῖο ἄλγος μέλει ἐμοί.

οὔτ' αὐτῆς Ἑκάβης, οὔτε Πριάμοιο ἄνακτος,
οὔτε κασιγνήτων, οἵ κεν πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
ἐν κονίῃσι πέσοιεν ὑπ' ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
ὅσσον σεῖ', ὅτε κέν τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
δακρυόεσσαν ἄγηται, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας·
καί κεν, ἐν Ἄργει ἐοῦσα, πρὸς ἄλλης ἱστὸν ὑφαίνοις,
καί κεν ὕδωρ φορέοις Μεσσηΐδος ἢ Ὑπερείης,
πόλλ' ἀεκαζομένη· κρατερὴ δ' ἐπικείσετ' ἀνάγκη·
καί ποτέ τις εἴπῃσιν, ἰδὼν κατὰ δάκρυ χέουσαν·
Ἕκτορος ἥδε γυνή, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι

451 ΠΡΙΑΜΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 458 ΑϜΕΚΑΖΟΜΕΝΗ 459 ΤΙΣ ϜΕΙΠΗΙΣΙ ϜΙΔΩΝ

452. οἵ πέσοιεν κεν qui forte occubituri ſint. — 455. ἐλεύθερον ἦμαρ, vt inf. 463 δούλιον ἦμαρ. antiquus ſermo. ἦμαρ, pro conditione, in qua quis diem, vitam, exigit; quem Tragici quoque ſeruarunt. — 456. ἐν Ἄργει ſeu omnino pro Graecia, ſeu pro Theſſalia, in qua Argos Pelasgicum, v. Obſſ. πρὸς ἄλλης quod alias ὑπ' ἄλλῃ, Sch. B. ὑπ' ἄλλης κελευομένη. ad alterius feminae nutum, iuſſum. — Ceterum comparandus alter locus Il. X, 482 ſq. vbi Andromache de ſe et filio ſimile fatum ominatur. — 457. Tanquam poeta certum aliquem fontem commemorat. Sunt autem Theſſaliae fontes v. Obſſ. Eſt tamen haec poetae eruditio, non Hectoris. Nimis forte argutum eſſet, dicta haec ab Hectore putare, quod Achilli in praedae partem Andromachen Philiam abducendam ceſſuram eſſe crediderit; aut quod poeta nouerit, Andromachen ab Achillis filio Neoptolemo captiuam in Epirum eſſe abductam. — 458. κρατερὴ δ' ἐπικείσετ' ἀνάγκη interpoſita eſſe puta: et pro ἀλλὰ dictum: pedeſtri oratione foret, ἐπικειμένης (h. e. οὔσης) ἀνάγκης. — 459. καί ποτέ τις εἴπῃσι. ſiue vt iungas cum ὅτε κεν, ſiue

ἦ καὶ ἐμοὶ τάδε πάντα μέλει, γύναι· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους,
αἴ κε, κακὸς ὣς, νόσφιν ἀλυσκάζω πολέμοιο·
οὐδ' ἐμὲ θυμὸς ἄνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλὸς
αἰεὶ, καὶ πρώτοισι μετὰ Τρώεσσι μάχεσθαι,
ἀρνύμενος πατρός τε μέγα κλέος, ἠδ' ἐμὸν αὐτοῦ.
εὖ μὲν γὰρ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἔσσεται ἦμαρ, ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ,
καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο·
ἀλλ' οὔ μοι Τρώων τόσσον μέλει ἄλγος ὀπίσσω,

443 Bentl. κάκος Fως. 444 Vulg. οὐδέ με. 447 ΤΟΔΕ ϜΟΙΔΑ. 448 ϜΙΛΙΟΣ

441. μέλει. haec omnia et ipſe repeto, et animo voluo. — 442. αἰδέομαι Τρῶας — αἴ κε νόσφιν ἀλυσκάζω πολέμοιο. Alias eſt αἰδέομαι ἀλυσκάζειν, φεύγειν. Verum etiam dicitur αἰδεῖσθαί τινα, ὥςτε μὴ ἀλυσκάζειν. quod mutatum in αἴ κεν. Tum eſt ἀλυσκάζειν νόσφιν πολέμου, recedere, et ſe ſubducere, vt ſtet ſeorſum a pugna; quod E, 253 erat ἀλυσκάζειν μάχεσθαι, pro ὥςτε μὴ μάχεσθαι. Koeppen noſter paullo operoſius ſupplebat κῆρα, θάνατον, quae alibi iunguntur, etiam cum ἀλύσκω, ἀλεείναι. — 444. οὐδ' ἐμὲ θυμὸς ἄνωγεν. abhorret animus; mens mea talem cogitationem non admittit, ſed reſpuit, ſc. τὸ ἀλυσκάζειν; Rudior ſermo vtitur vocibus generalibus: nec me animus iubet hoc facere. — 446. ἀρνύμενος pro ὥςτε ἄρνυσθαι, vt retineam, ſtudio tuendi paternam gloriam.

447. εὖ μὲν γὰρ — quod Latini; etſi ſatis praeuideo, vrbem, oppugnationem Achiuorum haud diu ſuſtenturam eſſe, niſi aliunde ſalutis ſpes affulſerit. γὰρ eſt pro δή. — 450. Τρώων ἄλγος, mala quae Troiani experturi ſunt. ea μέλει, eorum cogitatio animum ſollicitat. ὅσσον σεῖο ἄλγος μέλει ἐμοί.

αὐτὰρ ὅγ' ὃν φίλον υἱὸν ἐπεὶ κύσε, πῆλέ τε χερσὶν,
εἶπεν ἐπευξάμενος Διΐ τ', ἄλλοισίν τε θεοῖσι·
Ζεῦ, ἄλλοι τε θεοὶ, δότε δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι
παῖδ' ἐμὸν, ὡς καὶ ἐγώ περ, ἀριπρεπέα Τρώεσσιν,
ὧδε βίην τ' ἀγαθὸν, καὶ Ἰλίου ἶφι ἀνάσσειν.
καί ποτέ τις εἴπῃσι· πατρὸς δ' ὅγε πολλὸν ἀμείνων·
ἐκ πολέμου ἀνιέντα· φέροι δ' ἔναρα βροτόεντα,
κτείνας δήϊον ἄνδρα, χαρείη δὲ φρένα μήτηρ.
Ὣς εἰπὼν, ἀλόχοιο φίλης ἐν χερσὶν ἔθηκε
παῖδ' ἑόν· ἡ δ' ἄρα μιν κηώδεϊ δέξατο κόλπῳ,
δακρυόεν γελάσασα. πόσις δ' ἐλέησε νοήσας,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Δαιμονίη, μή μοί τι λίην ἀκαχίζεο θυμῷ.

474 ΑΥΤΑΡ ͰΟ ϜΟΝ 475 ϜΕΙΠΕ 478 esset ΚΑΙ ϜΙΛΙΟΥ ϜΙΦΙ ϜΑΝΑΣΣΕΙΝ, v. Obss. 479 ΤΙΣ ϜΕΙΠΗΙΣΙ. Forte fuit εἴπῃ· πατρὸς. 482 ϜΕΙΠΩΝ 483 ΠΑΙΔΑ ϜΟΝ 485 ΚΑΤΕΡΕΞΕ ϜΕΠΟΣ

476. Iungenda: δότε καὶ τόνδε τὸν παῖδ' ἐμὸν γενέσθαι ἀριπρεπέα ἀγαθόν τε ὧδε βίην, καὶ (δότε αὐτὸν) ἀνάσσειν Ἰλίου.

479. Iungenda esse: καί ποτέ τις εἴπῃσιν (αὐτὸν) ἐκ πολέμου ἀνιόντα· πατρὸς δ' ὅγε π. ἀ. monent viri docti; pro ἀνιόντος αὐτοῦ. Vide Obss.

482—502. Discessus Andromaches ab Hectore.

483. κηώδεϊ κόλπῳ, quia vestes odoribus perfusae erant, vna cum arcis vestiariis, et cum ipsis thalamis; id quod ipsa cura vestium in calidis locis, ne vermibus obnoxiae essent, suadere debuit; accessit post ea vitae mollities et odorum vnguentorumque vulgatum studium. κηώεντα θάλαμον, eundemque εὐώδεα vidimus iam Γ, 382 et Ζ, 288.

486. δαιμονίη, μή μοί τι λίην: h. o. bona, μὴ μάλα μηδ' ὅλως. v. ad Α, 555. —

οὐ γάρ τίς μ' ὑπὲρ αἶσαν ἀνὴρ Ἄϊδι προϊάψει.
μοῖραν δ' οὔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,
οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται.
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
ἱστόν τ', ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι· πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας, κόρυθ' εἵλετο φαίδιμος Ἕκτωρ
ἵππουριν· ἄλοχος δὲ φίλη οἶκόνδε βεβήκει
ἐντροπαλιζομένη, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσα.
αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο· κιχήσατο δ' ἔνδοθι πολλὰς
ἀμφιπόλους, τῇσιν δὲ γόον πάσῃσιν ἐνῶρσεν.
αἱ μὲν ἔτι ζωὸν γόον Ἕκτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
οὐ γάρ μιν ἔτ' ἔφαντο ὑπότροπον ἐκ πολέμοιο
ἵξεσθαι, προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας Ἀχαιῶν.

490 ΕΣ ϜΟΙΚΟΝ — ϜΕΡΓΑ 492 ϜΕΡΓΟΝ 493 Sum vitio metri: ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΟΙ ϜΙΛΙΩΙ. v. Obss. 495 ϜΟΙΚΟΝ ΔΕ 500 ϜΕΚΤΟΡΑ ϜΩΙ ΕΝΙ ϜΟΙΚΩΙ

487. 8. 9. Oratio viro forti et sapiente dignissima! quam vtinam vbique animo retineremus! v. Obss. ad h. v. ὑπὲρ αἶσαν quod alias ὑπὲρ μοῖραν, ὑπὲρ μόρον. v. ad B, 155. inf. Υ, 336. Laudat Eustath. ex Aelian. περὶ προνοίας respons. Apollinis: μοῖραν μὲν ἐπιτοῖσιν ἀμήχανον ἐξαλέασθαι, ἥν ἐπιγεινομένοισι πατὴρ Ζεὺς ἐγγυάλιξε.

490—4. Iudicium de his verss. vid. in Obss. — 493. ἐμοὶ δὲ μάλιστα (κατὰ τῶν) οἳ ἐγγεγάασιν Ἰλίῳ.

496. Versus magno poeta dignus, propter affectus veritatem; vti et mox 499. 500. 501. in quibus τὸ συμπαθὲς regnat.

αὐτὰρ ὅγ' ὃν φίλον υἱὸν ἐπεὶ κύσε, πῆλέ τε χερσὶν, Γ
εἶπεν ἐπευξάμενος Διΐ τ', ἄλλοισίν τε θεοῖσι·
Ζεῦ, ἄλλοι τε θεοὶ, δότε δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι
παῖδ' ἐμὸν, ὡς καὶ ἐγώ περ, ἀριπρεπέα Τρώεσσιν,
ὧδε βίην τ' ἀγαθὸν, καὶ Ἰλίου ἶφι ἀνάσσειν.
καί ποτέ τις εἴπῃσι· πατρὸς δ' ὅγε πολλὸν ἀμείνων·
ἐκ πολέμου ἀνιόντα· φέροι δ' ἔναρα βροτόεντα,
κτείνας δήϊον ἄνδρα, χαρείη δὲ φρένα μήτηρ.
Ὣς εἰπὼν, ἀλόχοιο φίλης ἐν χερσὶν ἔθηκε
παῖδ' ἑόν· ἡ δ' ἄρα μιν κηώδεϊ δέξατο κόλπῳ,
δακρυόεν γελάσασα. πόσις δ' ἐλέησε νοήσας,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Δαιμονίη, μή μοί τι λίην ἀκαχίζεο θυμῷ· 486

474 ΑΥΤΑΡ ϜΟ ϜΟΝ 475 ϜΕΙΠΕ 478 esset ΚΑΙ ϜΙΛΙΟΥ ϜΙΦΙ ϜΑΝΑΣΣΕΙΝ. v. Obss. 479 ΤΙΣ ϜΕΙΠΗΙΣΙ. Forte fuit εἴπῃ· πατρὸς. 482 ϜΕΙΠΩΝ 483 ΠΑΙΔΑ ϜΟΝ 485 ΚΑΤΕϜΡΕΞΕ ϜΕΠΟΣ

476. Iungenda: δότε καὶ τόνδε τὸν παῖδ' ἐμὸν γενέσθαι ἀριπρεπέα ἀγαθόν τε ὧδε βίην, καὶ (δότε αὐτὸν) ἀνάσσειν Ἰλίου.

479. Iungenda esse: καί ποτέ τις εἴπῃσιν (αὐτὸν) ἐκ πολέμου ἀνιόντα. πατρὸς δ' ὅγε π. ἀ. monent viri docti; pro ἀνιόντος αὐτοῦ. Vide Obss.

482—502. Discessus Andromaches ab Hectore.

483. κηώδεϊ κόλπῳ, quia vestes odoribus perfusae erant, vna cum arcis vestiariis, vt eam ipsa thalamis; id quod ipsa cura vestium in calidis locis, ne vermibus obnoxiae essent, suadere debuit: accessit post ea vitae mollities et luxurum vnguentorumque vsus, delicatum studium, κηώεντα θάλαμον, eundemque εὐώδεα vidimus iam Γ, 382 et Ω, 288.

486. δαιμονίη, μή μοί τι λίην, mi o bona, μὴ μάλα μηδ' ὅλως, v. ad A, 553.

τεύχεσι παμφαίνων, ὥστ' ἠλέκτωρ, ἐβεβήκει
καγχαλόων· ταχέες δὲ πόδες φέρον· αἶψα δ' ἔπειτα
Ἕκτορα δῖον ἔτετμεν ἀδελφεὸν, εὖτ' ἄρ' ἔμελλε
στρέψεσθ' ἐκ χώρης, ὅθι ᾗ ὀάριζε γυναικί.
Τὸν πρότερος προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
ἠθεῖ', ἦ μάλα δή σε καὶ ἐσσύμενον κατερύκω,
δηθύνων, οὐδ' ἦλθον ἐναίσιμον, ὡς ἐκέλευες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
δαιμόνι', οὐκ ἄν τίς τοι ἀνὴρ, ὃς ἐναίσιμος εἴη,
ἔργον ἀτιμήσειε μάχης, ἐπεὶ ἄλκιμός ἐσσι·
ἀλλὰ ἑκὼν μεθιεῖς τε, καὶ οὐκ ἐθέλεις· τὸ δ' ἐμὸν κῆρ

516 ϜΟΘΙ ϜΗΙ 517 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ — ΘΕΟϜΕΙΔΗΣ 522 ϜΕΡΓΟΝ 523 ΑΛΛΑ ϜΕΚΩΝ Vulg. μεθίεις

sumere noli; nata ea ex sermonis accurate grammatici negligentia. cf. Obss. — 513. Praeclara incessus Paridis fulgentibus armis induti memoratio: comparati cum sole. de ἠλέκτωρ v. Obss. — 514. καγχαλόων. exsultans. idem nunc quod κυδιόων vs. 509.

517. Placet placabilis et mollis Paridis animus; putat ille Hectorem sui caussa in vrbe esse moratum. — 519. οὐδ' ἦλθον ἐναίσιμον, tempore iusto, v. Obss. Mirum, versu statim tertio abhinc, 521. eandem vocem sensu alio occurrere, ὃς ἐναίσιμος εἴη, vel intelligens, vel aequus, vt Od. E, 190 καὶ γάρ ἐμοὶ νόος ἐστὶν ἐναίσιμος, οὐδέ μοι αὐτῇ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.

522. Virtutem tuam in pugna nemo desideret; ignauiae nemo te accuset. ἔργον μάχης, pro μάχη. proprie facta, gesta, in pugna. Nam et ἔργον, ἔργα, simpliciter, de pugna; vti de certamine ἔργον ap. Pindarum. — ἀτιμήσειε, quod alibi ὀνόσαιτο. vt Δ, 539 Ἔνθα κεν οὐκέτι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιτο μετελθών.

523. ἑκὼν μεθιεῖς τε καὶ

ἄχνυται ἐν θυμῷ, ὅθ' ὑπὲρ σέθεν αἴσχε' ἀκούω
πρὸς Τρώων, οἳ ἔχουσι πολὺν πόνον εἵνεκα σεῖο.
ἀλλ' ἴομεν· τὰ δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', αἴκε ποθι
δώῃ, ἐπουρανίοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσι [Ζεὺς
κρητῆρα στήσασθαι ἐλεύθερον ἐν μεγάροισιν,
ἐκ Τροίης ἐλάσαντας ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.

529 Vulg. ἐλάσαντες

οὐκ ἐθέλεις debet h. l. esse non tam, cessas in pugna, non pugnando; verum: studio et consilio abes praelio, interesse pugnantibus detrectas; fere vt Δ, 240 μεθιέντας πολέμοιο dicebat. Plena oratio est K, 121 πολλάκι γὰρ μεθιεῖ τε καὶ οὐκ ἐθέλει πονέεσθαι. Respiciunt autem haec Hectoris verba obiurgationem Paridis sup. 326 sq. factam. —

523. 4. contristor, quoties probra in te iacta audio.

526. τὰ δ' ἀρεσσόμεθα ὄπισθεν pro κατὰ τάδε placabimus nos inuicem: h. e. haec componemus inter nos.

527. 8. 9. hoste fugato, epulis habitis, in quibus libatur diis, κρητῆρα ἐλεύθερον, quem aut liberati ab hostibus aut depulso captiuitatis metu in mensa statuemus. v. Obss.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Η

ARGVMENTVM

Redux ex vrbe Hector cum Paride confestim pugnam, quam interea resedisse videtur, init —16. Tum ex Mineruae et Apollinis placito —43. Heleni monitu, —53. Hector fortissimum ex Achiuis (vnum ex *promachis*) ad pugnam singularem prouocat certis conditionibus, vt victor armis potitus corpus sepulturae reddat —92. Inter Achiuos in certamen descendere cunctantes procedit Menelaus; quo ab Agamemnone represso —122 cum

Nestoris obiurgatio animos pupugisset, — 161 nouem primoribus surgentibus, re sorti permissa, Aiax Hectori obiicitur — 190. Aiax, factis pro eo votis — 206 armatus in pugnam procedit, cum Hectore; — 224 sermones faciunt, — 243 pugnant — 272. Nocte interueniente dirimitur pugna ne ad extremum discrimen progrediatur; muneribus mutuo datis digrediuntur Aiax et Hector — 312. Atque hoc modo prioris diei pugna finitur. Intercedunt vsque ad alterum praelium dies tres.

Excepti ab Agamemnone epulis factis reges dum sermones serunt, Nestor mentionem iniicit sepulturae caesorum faciendae, cumque ea munitionis castrorum — 344. Interea, Troianis in concionem vocatis, Antenor ne periurio obstricti sint, reddere suadet Helenam opesque cum ea apportatas; — 354. Paris opes aliis additis cumulatas reddere haud recusat, at Helenam redditurum se esse negat — 364. Priami iussu *altero mane* Idaeus praeco Achiuis haec renuntiat, simulque ad sepulturam mortuorum curandam inducias petit — 397. dissuadente Diomede summa re infecta redit Idaeus; de induciis tamen conuenerat — 413. Accingunt se Troiani ad paranda necessaria, et *altero die* mortuorum corpora busto facto cremant — 429. Similiter Achiui rogo facto iusta faciunt, et *tertio die* (433) munitiones educunt — 442. Mirantur opus (etsi vnius diei) dii; inuidet Neptunus, a Ioue meliora edoctus — 463. Inde instruuntur ab Achiuis epulae — ad f.

Deorum ministerium in hoc libro nullum est, nisi quod Hectore cum Paride in pugnam reduce, cum Minerua, vt euidens licet, metueret suis Achiuis, de caelo delapsa, tum Apolline, qui ea conspecta ex Pergamo obuius venit, agit, vt praelii finis fiat, die iam excedente, pugna singulari ex Hectoris prouocatione facta, v. 16 — 43. Consilium hoc vatis Heleni animo instillatur. — Sub finem libri, narratione de munitione castrorum facta, in deorum consessu Neptunus de Achiuorum audacia et obscuratu suorum murorum circa Troiam du-

ctorum conqueritur, et a Ioue reprimitur. De quibus videnda ſunt ad e. I. notata, 443—463.

Ceterum totus fere hic liber eſt episodicus; eum ſumma argumenti parum aptus et nexus, ita vt eum, ſi abeſſet, nemo facile deſideret; pugna ſingularis interpoſita ad belli fortunam nihil confert; niſi quod rerum actu variato veſper ſuperuenit. Poterat ea carmen ſingulare conſtituere; forte etiam aliquando carmen ſingulare fuit, poſtea in Iliadis contextum receptum. v. Obſſ. ad vſ. 38.

Ὣς εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο φαίδιμος Ἕκτωρ,
τῷ δ' ἅμ' Ἀλέξανδρος κί' ἀδελφεός· ἐν δ' ἄρα θυμῷ
ἀμφότεροι μέμασαν πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
ὡς δὲ θεὸς ναύτῃσιν ἐελδομένοισιν ἔδωκεν
οὖρον, ἐπεί κε κάμωσιν ἐϋξέστῃσ' ἐλάτῃσι
πόντον ἐλαύνοντες, καμάτῳ δ' ὑπὸ γυῖα λέλυνται·
ὣς ἄρα τὼ Τρώεσσιν ἐελδομένοισι φανήτην.
ἔνθ' ἑλέτην, ὁ μὲν υἱὸν Ἀρηϊθόοιο ἄνακτος,
Ἄρνῃ ναιετάοντα Μενέσθιον, ὃν κορυνήτης
γείνατ' Ἀρηΐθοος καὶ Φυλομέδουσα βοῶπις·
Ἕκτωρ δ' Ἠϊονῆα βάλ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι

1 ϜΕΙΠΩΝ 5 Vulg. ἐπὴν κεκάμωσιν 8 ΑΡΗΙΘΟΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 10 Vulg. Φιλομέδουσα.

1—16. Egressi vrbe Hector et Paris aduentu suo Troianos erigunt statimque cum Achiuis manus conserunt. Substiterant Troiani sub vrbis moenibus Z, 80. 105. 6.

4—7. Oratio inuersa, pro: quam exoptatus superuenit ventus nauigantibus ἀνηνεμίᾳ, malacia, oppressis; tam gratus fuit Troianis redux vrbe Hector. ἐελδομένοισιν, illis optantibus, adeoque *ipse exoptatus*. Sic Od. Ω, 399 ἐπεὶ νόστησας ἐελδομένοισι μάλ' ἡμῖν, οὐδὲ τ' οἰομένοισι· vt et Od. Φ, 209. Alibi additur ἀσπάσιος. Od. Ψ, 233. cf. inf. Il. Θ, 487. Od. E, 394. Λ, 430. I, 466. ἐπεί κε κάμωσιν — πόντον ἐλαύνοντες cum adhuc solis remis nauem impulissent.

8—10. Paris *Menesthium* occidit, ex Arne, Boeotiae, profectum; de qua v. B, 507. diuersus is ab eo, qui inf. Π, 173 memoratur. De *Areithoo* mox plura affert vs. 137. cf. h. l. Obss. dictus is κορυνήτης, quia vetustiorum heroum more clauam gestabat. Diuersus est Areithous inf. Υ, 487.

11. 12. *Eioneus* ab Hectore percussus in ceruice

αὐχέν' ὑπὸ στεφάνης εὐχάλκου, λῦσε δὲ γυῖα.
Γλαῦκος δ' Ἱππολόχοιο πάϊς, Λυκίων ἀγὸς ἀνδρῶν,
Ἰφίνοον βάλε δουρὶ κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην,
Δεξιάδην, ἵππων ἐπιάλμενον ὠκειάων,
ὦμον· ὁ δ' ἐξ ἵππων χαμάδις πέσε, λύντο δὲ γυῖα.
Τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
βῆ ῥα κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα
Ἴλιον εἰς ἱερήν· τῇ δ' ἀντίος ὤρνυτ' Ἀπόλλων,
Περγάμου ἐκκατιδών, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην·
ἀλλήλοισι δὲ τώ γε συναντέσθην παρὰ φηγῷ.

ὑπὸ στεφάνης, quae promi-nens eſt galeae ora, crepidinis inſtar ſeu pterygii; ἐξοχὴν hactenus dicunt recte. — ὀξυόεντι, ex ſpinae genere. cf. Obſſ. ad E, 50.

17. Quod ſcriptor ſimpliciter ita narraret: ab Hectore, ex vrbe redeunte, ad pugnam ſingularem prouocatum eſſe aliquem ex Achiuis: hoc poeta ita ornauit: factum eſſe id monitu Vatis Heleni, cuius menti conſilium hoc iniecerat Apollo ex pacto cum Minerua. Diſceſſerant dii e pugna ſub finem Il. E. Deſcendit dea caelo, metuens Achiuis (vſ. 17. 18) e pugna feſſis, cum viribus recens firmatis prodirent Hector et Paris. Inuenta haec ad narrationem variandam; non vero, vt Clarke et alii, per allegoriam.

21. Apollo occurrit Περγάμου ἐκκατιδών. quo tanquam in ſpeculam ſe contulerat ſup. E, 460 αὐτὸς μὲν ἐφέζετο Περγάμῳ ἄκρῃ. Porro mutata ſtructura pro καὶ βουλόμενος τὴν νίκην τοῖς Τρώεσσιν. Homerica forma, βούλεσθαί τινι τι. v. Obſſ. — 22. παρὰ φηγῷ quercus ante portas Scaeas, de quibus v. ad Z, 237.

Ὣς εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο φαίδιμος Ἕκτωρ,
τῷ δ' ἅμ' Ἀλέξανδρος κί' ἀδελφεός· ἐν δ' ἄρα θυμῷ
ἀμφότεροι μέμασαν πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
ὡς δὲ θεὸς ναύτῃσιν ἐελδομένοισιν ἔδωκεν
οὖρον, ἐπεί κε κάμωσιν ἐϋξέστῃσ' ἐλάτῃσι
πόντον ἐλαύνοντες, καμάτῳ δ' ὑπὸ γυῖα λέλυνται·
ὣς ἄρα τὼ Τρώεσσιν ἐελδομένοισι φανήτην.
ἔνθ' ἑλέτην, ὁ μὲν υἱὸν Ἀρηϊθόοιο ϝάνακτος,
Ἄρνῃ ναιετάοντα Μενέσθιον, ὃν Κορυνήτης
γείνατ' Ἀρηΐθοος καὶ Φυλομέδουσα βοῶπις·
Ἕκτωρ δ' Ἠϊονῆα βάλ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι

1 ϜΕΙΠΩΝ 5 Vulg. ἐπὴν κεκάμωσιν 8 ΑΡΗΙΘΟΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 10 Vulg. Φιλομέδουσα.

1—16. Egressi vrbe Hector et Paris aduentu suo Troianos erigunt statimque cum Achiuis manus conserunt. Substiterant Troiani sub vrbis moenibus Z, 80. 105. 6.

4—7. Oratio inuersa pro: quam exoptatus superuenit ventus nauigantibus ἀνηνεμίᾳ, malacia, oppressis; tam gratus fuit Troianis redux vrbe Hector. ἐελδομένοισιν, illis optantibus, adeoque *ipse exoptatus.* Sic Od. Ω, 399 ἐπεὶ νόστησας ἐελδομένοισι μάλ' ἡμῖν, οὐδὲ τ' ὀϊομένοισι· vt et Od. Φ, 209. Alibi additur ἀσπάσιος. Od. Ψ, 233. cf. inf. Il. Θ, 487. Od. E, 394. Λ, 430. I, 466. ἐπεί κε κάμωσιν — πόντον ἐλαύνοντες cum adhuc solis remis nauem impulissent.

8—10. Paris *Menesthium* occidit, ex Arne, Boeotiae, profectum; de qua v. B, 507. diuersus is ab eo, qui inf. Π, 173 memoratur. De *Areithoo* mox plura affert vs. 137. cf. h. l. Obss. dictus is κορυνήτης, quia vetustiorum heroum more clauam gestabat. Diuersus est Areithous inf. Υ, 487.

11. 12. *Eioneus* ab Hectore percussus in ceruice

Ἕκτορος ὄρσωμεν κρατερὸν μένος ἱπποδάμοιο,
ἤν τινά που Δαναῶν προκαλέσσεται οἰόθεν οἶος
ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·
οἱ δέ κ' ἀγασσάμενοι χαλκοκνήμιδες Ἀχαιοὶ
οἶον ἐπόρσειαν πολεμίζειν Ἕκτορι δίῳ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
τῶν δ' Ἕλενος, Πριάμοιο φίλος παῖς, σύνθετο θυμῷ
βουλήν, ἥ ῥα θεοῖσιν ἐφήνδανε μητιόωσι·
στῆ δὲ παρ' Ἕκτορ' ἰὼν, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἕκτορ, υἱὲ Πριάμοιο, Διῒ μῆτιν ἀτάλαντε,
ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο; κασίγνητος δέ τοι εἰμί.
ἄλλους μὲν κάθισον Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιούς,
αὐτὸς δὲ προκάλεσσαι Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος,
ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·
οὐ γάρ πώ τοι μοῖρα θανεῖν καὶ πότμον ἐπισπεῖν·

statuis apud animum, pugnae finem te facturam esse? — 38. Hectorem adducendo, vt prouocatione cum vno e fortissimis Achiuorum pugnet. — 39. οἰόθεν οἶος μαχέσασθαι iungenda sunt vt *solus*, *ipse* cum eo pugnet; (quasi solus pro se, omnino solus, nemine adiuncto) v. Obss. — 41. Iungenda sunt ἤν τινά (aut verius εἴ τινά) που προκαλέσσεται — οἱ δὲ ἐπόρσειαν. ἀγασσάμενοι indignantes. v. Obss.

44—51. Helenus, vtpote vates, cognita deorum voluntate, persuadet Hectori, vt prouocet vnum ex Achiuis ad pugnam secum ineundam. cf. Obss. — 52. οὐ γάρ πώ τοι μοῖρα θανεῖν Ad nostros sensus virtutis existimatio minuitur data hac a vate incolumitatis fide. At hic non de Hectoris laude quaeritur, sed ab Heleno causae mouentes anquiruntur. Argutatur Clarke de laude Hectoris hic

ὣς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεῶν αἰειγενετάων.
Ὣς ἔφαθ'· Ἕκτωρ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα, μῦθον ἀκούσας·
καί ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας, ἔειρα
μέσσου δουρὸς ἑλών· τοὶ δ' ἱδρύνθησαν ἅπαντες·
κὰδ δ' Ἀγαμέμνων εἷσεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
κὰδ δ' ἄρ' Ἀθηναίη τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
ἑζέσθην, ὄρνισιν ἐοικότες αἰγυπιοῖσι,
φηγῷ ἐφ' ὑψηλῇ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
ἀνδράσι τερπόμενοι· τῶν δὲ στίχες εἵατο πυκναὶ,
ἀσπίσι καὶ κορύθεσσι καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.
οἵη δὲ Ζεφύροιο ἐχεύατο πόντον ἔπι φρὶξ

55 ΑΝΕΕΡΓΕ 59 ΟΡΝΙΣΙ ΕΕΟΙΚΟΤΕΣ

licienda. — 53. *Audit deorum vocem vates*, accipit, percipit [illegible]; vt vulgo assequimur alterius mentem et voluntatem συν-χασάμενοι. Hactenus vs. 52 defendi potest; Helenus sane de Hectoris incolumitate deos loquentes non audierat vss. 37 sqq. sed tanquam vates *praeuidere* poterat, Hectorem e pugna incolumem esse reuersurum; quae autem praeuidet vates, ex diis audisse dicitur. Vide tamen Obss.

54 sq. Exsequitur Hector iussa Heleni, iubet considere Troianos; quo conspecto idem Achiuos facere iubet Agamemnon; facit tum verba Hector ad Achiuos.

58. Consident Apollo et Athene ad spectandam pugnam in quercu. — 59. ὄρνισιν ἐοικότες, vt aues faciunt, similiter vt alites: non quasi alitum speciem assumserint. v. Obss.

63—66. Οἵη δὲ Ζεφύροιο — τοῖαι ἄρα στίχες [illegible]: pro vulgari οἵα [illegible] ἐστιν ἐπιχεομένης φρικὸς — qualis maris esse solet superficies fluctibus leni vento excitatis. — Ordo verborum est: οἵη φρὶξ ὑπεχεύατο πόντον Ζεφύρου ὀρνυμένοιο νέον. h. οἵως φρὶξ χεῖται, κατά. χεῖται ἐπὶ πόντον.

Ἕκτορος ὄρσωμεν κρατερὸν μένος ἱπποδάμοιο,
ἤν τινά που Δαναῶν προκαλέσσεται οἰόθεν οἶος
ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·
οἱ δέ κ' ἀγασσάμενοι χαλκοκνήμιδες Ἀχαιοὶ
οἶον ἐπόρσειαν πολεμίζειν Ἕκτορι δίῳ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
τῶν δ' Ἕλενος, Πριάμοιο φίλος παῖς, σύνθετο θυμῷ
βουλήν, ἥ ῥα θεοῖσιν ἐφήνδανε μητιόωσι·
στῆ δὲ παρ' Ἕκτορ' ἰών, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἕκτορ, υἱὲ Πριάμοιο, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντε,
ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο; κασίγνητος δέ τοι εἰμί.
ἄλλους μὲν κάθισον Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιούς·
αὐτὸς δὲ προκάλεσσαι Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος,
ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·
οὐ γάρ πώ τοι μοῖρα θανεῖν καὶ πότμον ἐπισπεῖν·

statuis apud animum, pugnae finem te facturam esse? — 38. Hectorem adducendo, vt prouocatione cum vno e fortissimis Achiuorum pugnet. — 39. οἰόθεν οἶος μαχέσασθαι iungenda sunt vt *solus*, *ipse* cum eo pugnet; (quasi solus pro se, omnino solus, nemine adiuncto) v. Obss. — 41. Iungenda sunt ἤν τινά (aut verius εἴ τινά) που προκαλέσσεται — οἱ δὲ ἐπόρσειαν ἀγασσάμενοι indignantes. v. Obss.

44—52. Helenus, vtpote vates, cognita deorum voluntate, persuadet Hectori, vt prouocet vnum ex Achiuis ad pugnam secum ineundam. cf. Obss. — 52. οὐ γάρ πώ τοι μοῖρα θανεῖν Ad nostros sensus virtutis existimatio minuitur data hac a vate incolumitatis fide. At hic pars de Hectoris laude quaeritur, sed ab Heleno causae monentes anquiruntur. Argutatur Clarke de laude Hectoris hinc

τῶν νῦν ὅστις ἐμοὶ μαχέσασθαι θυμὸς ἀνώγει,
δεῦρ' ἴτω, ἐκ πάντων πρόμος ἔμμεναι Ἕκτορι δίῳ.
ὧδε δὲ μυθέομαι, Ζεὺς δ' ἄμμ' ἐπιμάρτυρος ἔστω·
εἰ μέν κεν ἐμὲ κεῖνος ἕλῃ ταναήκεϊ χαλκῷ,
τεύχεα συλήσας, φερέτω κοίλας ἐπὶ νῆας,
σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
εἰ δέ κ' ἐγὼ τὸν ἕλω, δώῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων,
τεύχεα συλήσας, οἴσω προτὶ Ἴλιον ἱρήν,
καὶ κρεμόω προτὶ νηὸν Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο·
τὸν δὲ νέκυν ἐπὶ νῆας ἐϋσσέλμους ἀποδώσω,
ὄφρα ἑ ταρχύσωσι καρηκομόωντες Ἀχαιοί,
σῆμά τέ οἱ χεύσωσιν ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ.

79 ΔΕ ΕΟΙΚΑΔ' [illegible] ΠΟΤΙ [illegible] 83 [illegible] ΚΑΤΟΙΟ 85 ΟΦΡΑ ΕΕ [illegible] 86 ΣΕ [illegible]

pugnato mecum unus e principibus; nam sunt inter vos tales. — 75. Ἕκτορι δίῳ pro ἐμοί, nota heroicae vitae loquendi ratio sine superbiae nota. Sic pius Aeneas. — 76. Leges certaminis diversae ab iis, quae in pugna cum Paride propositae fuerant, adeoque et ipsa pugna alius est generis. In ista de summa belli erat decernendum; in hac est certamen virtutis. — 79. σῶμα nunc ἄψυχον, v. Obss. — 80. λελάχωσι participem faciant, impertiant. [illegible]

[illegible] ἀγῶσιν [illegible] [illegible] [illegible] Obss. — 86. σῆμά τε οἱ χεύσωσι. Notum tumulorum plena esse litora inter Rhoeteum, ubi Aiacis, et Sigeum, ubi Achillis, nunc et Patrocli et Antilochi tumuli memorantur ab antiquis. v. Strabo XIII, p. 890. Sed ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ lato, quandoquidem dicitur Hellespontus Homero pro

καί ποτέ τις εἴπῃσι καὶ ὀψιγόνων ἀνθρώπων,
νηῒ πολυκλήϊδι πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον·
ἀνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνηῶτος,
ὅν ποτ' ἀριστεύοντα κατέκτανε φαίδιμος Ἕκτωρ.
ὥς ποτέ τις ἐρέει· τὸ δ' ἐμὸν κλέος οὔποτ' ὀλεῖται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
αἴδεσθεν μὲν ἀνήνασθαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι.
ὀψὲ δὲ δὴ Μενέλαος ἀνίστατο, καὶ μετέειπε,
νείκει ὀνειδίζων, μέγα δὲ στεναχίζετο θυμῷ·
Ὤμοι, ἀπειλητῆρες, Ἀχαιΐδες, οὐκέτ' Ἀχαιοί,
ἦ μὲν δὴ λώβη τάδε γ' ἔσσεται αἰνόθεν αἰνῶς,

87 ΤΙΣ ϜΕΙΠΗΙΣΙ 88 ΕΠΙ ϜΟΙΝΟΠΑ 94 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ

toto illo mari ante Hellespontum et pro superiore seu boreali parte maris Aegaei ad Asiae litus. — 89. Haec, etsi paullo iactantius adiecta, sensus tamen Hectoris generosissimos arguunt. Ad rem et consilium spectant tantum haec: *ut victori reddatis corpus meum, et ego victor reddam eius corpus vobis sepeliendum.* Praeparatur et instruitur sic acerbitas fortunae, quam ipse Hector experitur, dum ipsi ab Achille sepulturae honor negatur inf. X, 254 sq. 260 sq.

92 — rea. Ceteris Achiuis cunctantibus excandescens Menelaus surgit ad pugnandum cum Hectore; quo inferior viribus cum ille haberetur, a fratre Agamemnone reprimitur.

95. νείκει ὀνειδίζων. Accipi poterat [illegible]; sed copula abest. Itaque est σὺν νείκει, obiurgando. — 96. ἀπειλητῆρες, de iis qui inaniter se efferunt, vt Latinis *magna minari*, illustrauit Koeppen. Ἀχαιΐδες οὐκέτ' Ἀχαιοί pro vulgari, γυναῖκες οὐκ ἄνδρες, occurrebat iam B, 235. — 97 αἰνόθεν αἰνῶς augent, αἰνῶς ἐξ αἰνοῦ valde grauiter, opprobrio nos afficiet, hoc, v.

εἰ μή τις Δαναῶν νῦν Ἕκτορος ἀντίος εἶσιν.
ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε,
ἥμενοι αὖθι ἕκαστοι ἀκήριοι, ἀκλεὲς αὔτως·
τῷδε δ' ἐγὼν αὐτὸς θωρήξομαι· αὐτὰρ ὕπερθε
νίκης πείρατ' ἔχονται ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας κατεδύσετο τεύχεα καλά.
ἔνθα κέ τοι, Μενέλαε, φάνη βιότοιο τελευτὴ
Ἕκτορος ἐν παλάμῃσιν, ἐπεὶ πολὺ φέρτερος ἦεν,
εἰ μὴ ἀναΐξαντες ἕλον βασιλῆες Ἀχαιῶν,
αὐτός τ' Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
δεξιτερῆς ἕλε χειρός, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

100 ΑΥΘΙ ϜΕΚΑΣΤΟΙ Vulg. ἀκλεές 108 ΧΕΙΡΟΣ ϜΕΠΟΣ vitiosum. leg. δεξιτερῇ δ' ἕλε ΧΕΙΡΑ ϜΕΠΟΣ

Obss. — 99. ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε, antiqua loquendi forma, ad sensum obuia, pro ἔρρετε, ut pereunt, ea quae soluuntur, exemplo terrae in aqua diffluentis; quod illustratur narratione de fortibus Heraclidarum ap. Apollod. II, 8, 4. Sin verbis adhaerescis, est solui in terram et aquam, tanquam elementa; forte hoc argutius pro prisca aetate. Audacius dixit Apollon. IV, 1408 Hesperides euanescentes αἶψα κόνις καὶ γαῖα γένοντο. — 100. ἀκήριοι, ignavi. v. Obss. — 101. τῷδε δ' ἐγὼν αὐτὸς θωρήξομαι. simpl. congrediar; nunc clipeo, galea et hasta in terram depositis iterum manu prehensis. — 102. αὐτὰρ ὕπερθε νίκης πείρατ' ἔχονται ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι. Iunge ὕπερθεν ἐν θεοῖς: quod alias ἐκ θεῶν. Tum νίκης πείρατα, ut νίκης τέλος, *summa victoriae* pro victoria. v. Obss. — 103. Cum his dictis exsiluit Menelaus et induere arma deposita coepit. Amici retinent eum. — 106. ἕλον μιν, cum vi, apprehenderunt non modo, sed et cohibuerunt, ἐκώλυον.

Ἀφραίνεις, Μενέλαε διοτρεφές· οὐ δέ τί σε χρὴ
ταύτης ἀφροσύνης· ἀνὰ δὲ σχέο, κηδόμενός περ,
μηδ' ἔθελ' ἐξ ἔριδος σεῦ ἀμείνονι φωτὶ μάχεσθαι,
Ἕκτορι Πριαμίδῃ, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι·
καὶ δ' Ἀχιλεὺς τούτῳ γε μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
ἔῤῥιγ' ἀντιβολῆσαι, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἵζευ, ἰὼν μετὰ ἔθνος ἑταίρων·
τούτῳ δὲ πρόμον ἄλλον ἀναστήσουσιν Ἀχαιοί.
εἴπερ ἀδειής τ' ἐστί, καὶ εἰ μόθου ἔστ' ἀκόρητος,
φημί μιν ἀσπασίως γόνυ κάμψειν, αἴ κε φύγῃσι

110 Vulg. ἀνὰ δ' ἴσχεο   115 ΜΕΤΑ ϜΕΘΝΟΣ

109. 110. οὐ δέ τί σε χρὴ ταύτης ἀφροσύνης. οὐ χρεία (κατὰ) σε (pro οὐκ ἐστί σοι) οὐ δεῖ σε οὕτως ἀφραίνειν de forma v. Obss. ἀνὰ δὲ σχέο. ἀνέχου. contine te, etsi aegre ferens, h. e. inuitus. — 111. ἐξ ἔριδος, pro ἔριδι, θυμῷ, ira abreptus. Ill. 301 ἔριδος πέρι, eodem sensu; ad q. l. videt Etiam Od. Δ, 343 οἷος ποτ' ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς. ἔρις et χόλος quoque iuncta sunt Σ, 108. Interdum oratio in verbis motuum et affectuum tam vaga est, vt plura aut sigillatim aut iunctim locum habeant, vt ἔρις interdum iram, contentionem, pugnam, bellum, complectitur. — 112. στυγέουσι στυγεῖν nunc φοβεῖσθαι. extimescunt, ne congrediantur cum eo. — 117. εἴπερ ἀδειής τ' ἐστί, καὶ εἰ — pro καὶ εἴπερ. quaeritur de subiecto: sitne Hector, an is qui pugnae cum eo obiicietur? si hoc est, erit sententia: alium, qui cum Hectore pugnet, constituent Achiui; atque is, quantumvis fortis corpore et animo sit, tamen fractis fatis viribus e pugna discedet. Sin de Hectore, erit: Hectori autem obiicietur talis adversarius, πρόμαχος, vt ille bene secum actum putaturus sit, si ex pugna incolumis euaserit.

118. γόνυ κάμψειν, ite-

δηΐου ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Ὣς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως,
αἴσιμα παρειπών· ὁ δ' ἐπείθετο. τοῦ μὲν ἔπειτα
γηθόσυνοι θεράποντες ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο.
Νέστωρ δ' Ἀργείοισιν ἀνίστατο καὶ μετέειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιΐδα γαῖαν ἱκάνει.
ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς,
ἐσθλὸς Μυρμιδόνων βουληφόρος ἠδ' ἀγορητής,
ὅς ποτέ μ' εἰρόμενος μέγ' ἐγήθεεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ,

120 FΕΙΠΩΝ 121 ΠΑΡFΕΙΠΩΝ 123 ΜΕΤΕFΕΙΠΕΝ 127 ΕΓΗΘΕΕ FΩΙ ΕΝΙ FΟΙΚΩΙ

rum occurret T, 72. Od. E, 453. ex antiquo sermone, de iis qui longo labore seu cursu fessi quiescunt et vires recipiunt. Illustratur in Sch. br. et Porphyr. Qu. 6 Hom. 22. Conuenit λύειν, βλάπτειν, γόνατα.

120. παρέπεισεν — ὁ δ' ἐπείθετο. dictum prius de conatu: id egit, vt ei persuaderet dictis. — 121. αἴσιμα παρειπών, *prudenter monens.* Vidimus iam Z, 62. — 122. ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο. *clipeum cum balteo*, puta. cf. ad 101.

123 — 160. Nestor, exemplo eorum quae ipse iuvenili aetate ausus fuerat, commemorato, pudorem in-licit Achiuis pugnam cum Hectore detrectantibus. — 124. Ἀχαιΐδα γαῖαν, pro τοὺς Ἀχαιούς, nunc generali notione, pro omni regione ab Achiuis habitata, serius Graecia dicta. cf. ad B, 684. πένθος pro λύπη. — 127. Est hoc inter Antehomerica, ante expeditionem in Troianos susceptam Nestorem, Phthiam ad Peleum deuertisse. Caussa legationis erat, quod Achillem arcessere et secum ducere volebant, sine quo Troiam capi non posse audierant. Erant in hac legatione Nestor, Vlysses et Phoenix. v. Schol. Il. T, 332. Palamedem addit Tzetzes Antehom. 178. Phoe-

πάντων Ἀργείων ἐρέων γενεήν τε τόκον τε.
τοὺς νῦν εἰ πτώσσοντας ὑφ' Ἕκτορι πάντας ἀκούσαι,
πολλά κεν ἀθανάτοισι φίλας ἀνὰ χεῖρας ἀείραι,
θυμὸν ἀπὸ μελέων δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω.
αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,

129 Vulg. ἀκούσῃ

nix ipse ea de re narrat inf. Λ, 704 sqq. Ex Homeri fide, aderat Achilles cum Patroclo et eius patre Menoetio. Nam Achillem a Peleo seu Thetide abditum fuisse apud Lycomedem in Scyro ignorat Homerus. In illo igitur congressu ex Nestore quaesierat Peleus, qui nam viri principes expeditionem ad Troiam interfuturi essent; quorum commemoratione gauisus est Peleus. 128. γενεήν τε τόκον τε *parentes et liberos*, quos quisque haberet. — 131. Indignatione, vbi audierit, hos suos populares, a quorum virtute summa quaeque expectabat, tantam ignauiae infamiam sibi adspersisse, vt cum Hectore congredi nemo auderet. Ven. B. quod filium suum iis credidisset.

132 sq. Ex antiqua fama acceptum: inter Pylios et Arcades factam esse pugnam, circa *Pheam* ad *Iardanem*, in qua *Ereuthalion* ante aciem pugnauerat, insignis homo et virtute et armis; quem cum omnes horrerent, Nestor, iuuenis vir, occidit. De homine *Ereuthalione*, vt et de *Areithoo*, iam supra vidimus ad v. 8 sq. Caesus hic Areithous ex insidiis a *Lycurgo* Arcade, qui eius spoliati arma gestauit et moriens Ereuthalioni reliquit. Vrbis *Pheae* situs in littore inter confinia Triphyliae et Elidis non plane incertus; Iardanes eam attigisse traditur. Facta tamen pugna videtur non in extremo littore, sed mediis in terris. Ergo paullo laxius a poeta locus pugnae declaratus videri debet. De ceteris v. Obss. *Celadon* aut fluuii ignoti nomen; aut

ἡβῷμ', ὡς ὅτ' ἐπ' ὠκυρόῳ Κελάδοντι μάχοντο
ἀγρόμενοι Πύλιοί τε καὶ Ἀρκάδες ἐγχεσίμωροι,
Φειᾶς πὰρ τείχεσσιν, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.
τοῖσι δ' Ἐρευθαλίων πρόμος ἵστατο, ἰσόθεος φώς,
τεύχε' ἔχων ὤμοισιν Ἀρηϊθόοιο ἄνακτος,
δίου Ἀρηϊθόου, τὸν ἐπίκλησιν Κορυνήτην
ἄνδρες κίκλησκον, καλλίζωνοί τε γυναῖκες,
οὕνεκ' ἄρ' οὐ τόξοισι μαχέσκετο, δουρί τε μακρῷ,
ἀλλὰ σιδηρείῃ κορύνῃ ῥήγνυσκε φάλαγγας.
τὸν Λυκόοργος ἔπεφνε δόλῳ, οὔ τι κράτεΐ γε,
στεινωπῷ ἐν ὁδῷ, ὅθ' ἄρ' οὐ κορύνη οἱ ὄλεθρον
χραῖσμε σιδηρείη· πρὶν γὰρ Λυκόοργος ὑποφθὰς
δουρὶ μέσον περόνησεν· ὁ δ' ὕπτιος οὔδει ἐρείσθη·
τεύχεα δ' ἐξενάριξε, τά οἱ πόρε χάλκεος Ἄρης·

136 ϜΙΣΤΑΤΟ ϜΙΣΟΘΕΟΣ 137 ΑΡΗΙΘΟΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 143 ϜΟΙ 144 et 148 ΛΥΚΟϜΟΡΓΟΣ 146 ΤΑ ϜΟΙ

κελάδων h. l. appellatiue pro amne. v. ibid.

136. τοῖσι δὲ, ἐν τοῖσι. inter Arcades. De reliquis v. Obff. — 143. 4. οὐ κορύνη οἱ (πρὸς) ὄλεθρον χραῖσμε. nihil profuit ad auertendum interitum. πρὶν γάρ, πρὶν ἢ τὴν κορύνην χραισμεῖν, — 146. Areithoum Lycurgus fpoliauit eiusque clauam ferream ipfe geftauit cum ceteris eius armis, τά οἱ πόρε χάλκεος Ἄρης, fermone antiquo, quo arma praeclara a diis fere heroibus donata ferri folent; itaque οἱ ad Areithoum referendum; non ad Lycurgum, quafi dicat, fortuna belli in eius manum arma veniffe: hoc admittat fententia, (non graeca dictio. Spectat autem locus ad honorem et pretium, quo ifta aetate habebantur arma, quae aliqua laude fe commendabant: quandoquidem magna virtutis praefidia in iis erant. Itaque in

καὶ τὰ μὲν αὐτὸς ἔπειτ' ἐφόρει μετὰ μῶλον Ἄρηος.
αὐτὰρ ἐπεὶ Λυκόοργος ἐνὶ μεγάροισιν ἐγήρα,
δῶκε δ' Ἐρευθαλίωνι, φίλῳ θεράποντι, φορῆναι·
τοῦ ὅγε τεύχε' ἔχων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους.
οἱ δὲ μάλ' ἐτρόμεον καὶ ἐδείδισαν, οὐδέ τις ἔτλη.
ἀλλ' ἐμὲ θυμὸς ἀνῆκε πολυτλήμων πολεμίζειν
θάρσεϊ ᾧ· γενεῇ δὲ νεώτατος ἔσκον ἁπάντων·
καὶ μαχόμην οἱ ἐγώ, δῶκεν δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
τὸν δὴ μήκιστον καὶ κάρτιστον κτάνον ἄνδρα·
πολλὸς γάρ τις ἔκειτο παρήορος ἔνθα καὶ ἔνθα.
εἴθ' ὣς ἡβώοιμι, βίη δέ μοι ἔμπεδος εἴη·
τῷ κε τάχ' ἀντήσειε μάχης κορυθαίολος Ἕκτωρ.

149 forte δῶκεν Ἐρευθαλίωνι. 153 ΘΑΡΣΕΙ ϜΩΙ 154 ϜΟΙ

iis describendis tam studiose versantur poetae, qui antiquiora narrant. — 149. δῶκε δ' Ἐρευθαλίωνι est a-[illegible] apposita; [illegible] reddi, tum ve-[illegible] 151. [illegible] οὐδέ τις ἔτλη [illegible] πολεμίζειν [illegible] θυμὸς [illegible] θάρσει: [illegible] (διὰ τοῦ θάρσεος τοῦ αὐτοῦ) ἀνῆκε με. at ego habui satis animi ad congrediendum cum eo. γενεῇ δὲ, nos: tametsi eram inter omnes minimus natu.

155. τὸν δὴ, hunc igitur: notante Ernesti. — 156. facit versus ad augendam victoriae speciem: παρήορος, ab vtraque parte excedens spatium solitum, quod corporis humani modulus et mensura sibi vindicat; h. e. iacet in longum porrectus, in immensum extentus. Est ex vocabulis ad sensum feriendum potentibus. — 158. τῷ τάχα ἀντήσειέ κε μάχης. statim habiturus esset Hector aduersarium, quicum pugnet. τῷ, tum. porro, τάχ' ἀντήσεις μάχης Ἕκτωρ, pro τοῦ μαχησομένου, statim Hector nacturus esset pugna.

ἡβῷμ', ὡς ὅτ' ἐπ' ὠκυρόῳ Κελάδοντι μάχοντο
ἀγρόμενοι Πύλιοί τε καὶ Ἀρκάδες ἐγχεσίμωροι,
Φειᾶς πὰρ τείχεσσιν, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.
τοῖσι δ' Ἐρευθαλίων πρόμος ἵστατο, ἰσόθεος φώς,
τεύχε' ἔχων ὤμοισιν Ἀρηϊθόοιο ἄνακτος,
δίου Ἀρηϊθόου, τὸν ἐπίκλησιν Κορυνήτην
ἄνδρες κίκλησκον, καλλίζωνοί τε γυναῖκες,
οὕνεκ' ἄρ' οὐ τόξοισι μαχέσκετο, δουρί τε μακρῷ,
ἀλλὰ σιδηρείῃ κορύνῃ ῥήγνυσκε φάλαγγας.
τὸν Λυκόοργος ἔπεφνε δόλῳ, οὔ τι κράτεΐ γε,
στεινωπῷ ἐν ὁδῷ, ὅθ' ἄρ' οὐ κορύνη οἱ ὄλεθρον
χραῖσμε σιδηρείη· πρὶν γὰρ Λυκόοργος ὑποφθὰς
δουρὶ μέσον περόνησεν· ὁ δ' ὕπτιος οὔδει ἐρείσθη·
τεύχεα δ' ἐξενάριξε, τά οἱ πόρε χάλκεος Ἄρης.

136 ϜΙΣΤΑΤΟ ϜΙΣΟΘΕΟΣ 137 ΑΡΗΙΘΟΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 143 ϜΟΙ 144 et 142 ΛΥΚΟϜΟΡΓΟΣ 146 ΤΑ ϜΟΙ

κελάδων h. l. appellatiue pro amne: v. ibid.

136. τοῖσι δὲ, ἐν τοῖσι. inter Arcades. De reliquis v. Obss. — 143. 4. οὐ κορύνη οἱ (πρὸς) ὄλεθρον χραῖσμε. nihil profuit ad auertendum interitum. πρὶν γὰρ, πρὶν ἢ τὴν κορύνην χραισμεῖν, — 146. Areithoum Lycurgus spoliauit eiusque clauam ferream ipse gestauit cum ceteris eius armis, τά οἱ πόρε χάλκεος Ἄρης, sermone antiquo, quo arma praeclara a diis fere heroibus donata ferri solent; itaque οἱ ad Areithoum referendum; non ad Lycurgum, ipsa si dicat, fortuna belli in eius manum arma venisse: hoc admittit sententia, (non graeca dictio. Spectat autem locus ad honorem et pretium, quo ista aetate habebantur arma, quae aliqua laude se commendabant: quandoquidem magna virtutis praesidia in iis erant. Itaque in

οὗτος γὰρ δὴ ὀνήσει ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
καὶ δ' αὐτὸς ὃν θυμὸν ὀνήσεται, αἴ κε φύγῃσι
δηΐου ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ κλῆρον ἐσημήναντο ἕκαστος,
ἐν δ' ἔβαλον κυνέῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο.
λαοὶ δ' ἠρήσαντο, θεοῖς δὲ χεῖρας ἀνέσχον·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Ζεῦ πάτερ, ἢ Αἴαντα λαχεῖν, ἢ Τυδέος υἱὸν,
ἢ αὐτὸν βασιλῆα πολυχρύσοιο Μυκήνης.
Ὣς ἄρ' ἔφαν· πάλλεν δὲ Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος κυνέης, ὃν ἄρ' ἤθελον αὐτοὶ,
Αἴαντος· κήρυξ δὲ φέρων ἀν' ὅμιλον ἁπάντῃ,
δεῖξ' ἐνδέξια πᾶσιν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
οἱ δ', οὐ γιγνώσκοντες, ἀπηνήναντο ἕκαστος.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν ἵκανε, φέρων ἀν' ὅμιλον ἁπάντῃ,

175 ΕΣΗΜΗΝΑΝΤΟ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 177 Vulg. ἠρήσαντο, θεοῖσι δὲ χ. 178 ΤΙΣ ϜΕΙΠΕΣΚΕ ϜΙΔΩΝ 185 ΑΠΗΝΗΝΑΝΤΟ ϜΕΚΑΣΤΟΣ

θε. σὺν κλήρῳ, διὰ κλήρου. Proprie sortes πάλλονται, πάλλονται, tum ipsi homines dicti παλάσσεσθαι, vt dicuntur κληροῦσθαι, quorum sortes faciuntur. Itaque nunc, *sortimini deinceps*, omnes omnino sorte experimini, quis hoc consequuturus sit, vt cum Hectore pugnet: ὃς λάχῃ ἂν τὸ πολεμίζειν Ἕκτορι. —

172. ὀνήσει, magno bono beabit et Achiuos et se ipsum; rem gratam et laetam faciet et Achiuis et sibi, si vicerit. — 175. κλῆρον, puta tabellam, lignum, forte nota incisum. — 179. ἢ Αἴαντα λαχεῖν sc. δὸς, vt inf. 202. Γ, 322 et al.

184. δεῖξ' ἐνδέξια πᾶσι. initio a parte dextra consessus facto, v. Obss. —

ὅς μιν ἐπιγράψας κυνέῃ βάλε, φαίδιμος Αἴας,
ἤτοι ὑπέσχεθε χεῖρ', ὁ δ' ἄρ' ἔμβαλεν ἄγχι παρα-
γνῶ δὲ κλήρου σῆμα ἰδὼν, γήθησε δὲ θυμῷ. [στάς·
τὸν μὲν πὰρ πόδ' ἑὸν χαμάδις βάλε, φώνησέν τε·
Ὦ φίλοι, ἤτοι κλῆρος ἐμὸς, χαίρω δὲ καὶ αὐτὸς
θυμῷ, ἐπεὶ δοκέω νικησέμεν Ἕκτορα δῖον.
ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἂν ἐγὼ πολεμήϊα τεύχεα δύω,
τόφρ' ὑμεῖς εὔχεσθε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι
σιγῇ ἐφ' ὑμείων, ἵνα μὴ Τρῶές γε πύθωνται·
ἠὲ καὶ ἀμφαδίην, ἐπεὶ οὔτινα δείδιμεν ἔμπης.
οὐ γάρ τίς με βίῃ γε ἑκὼν ἀέκοντα δίηται,
οὐδέ τ' ἀϊδρείῃ· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νήϊδά γ' οὕτως
ἔλπομαι ἐν Σαλαμῖνι γενέσθαι τε, τραφέμεν τε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' εὔχοντο Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,

189 ΣΗΜΑ ϜΙΔΩΝ 190 ΠΑΡ ΠΟΔΑ ϜΟΝ 194 ΚΡΟΝΙΩΝΙ ϜΑΝΑΚΤΙ 197 ϜΕ ϜΕΚΩΝ ΑϜΕΚΟΝΤΑ 198 ΑϜΙΔΡΕΙΗΙ 200 ΚΡΟΝΙΩΝΙ ϜΑΝΑΚΤΙ 201 ΤΙΣ ϜΕΙΠΕΣΚΕ ϜΙΔΩΝ

187. sc. ἐπιγράψας et iam ante notam quam incisam reddit κλήρου σῆμα v. 189. ita σῆμα Z 168. — 188. ὑπέσχεθε χεῖρα Aiax, ὁ δ' ἄρα, sc. κήρυξ. —

190—205. Aiax interea, dum arma induit, ad deos preces facere iubet Achiuos. — 195. σιγῇ ἐφ' ὑμείων. tacite apud vos. — 196. praeclara et Aiacia ferocia ac commodata oratio, v. Obss. — 197. 8. Animi se, seu virtute seu pugnandi arte et peritia cessurum profitetur; se nec ἀναλκείῃ, nec ἀϊδρείῃ proditurum esse caussam Achiuorum, quandoquidem, inquit, non tam ignarus artis pugnandi sum,

δὸς νίκην Αἴαντι καὶ ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι·
εἰ δὲ καὶ Ἕκτορά περ φιλέεις καὶ κήδεαι αὐτοῦ,
ἴσην ἀμφοτέροισι βίην καὶ κῦδος ὄπασσον.
Ὣς ἄρ' ἔφαν. Αἴας δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῒ ἕσσατο τεύχη,
σεύατ' ἔπειθ', οἷός τε πελώριος ἔρχεται Ἄρης,
ὅστ' εἶσι πόλεμόνδε μετ' ἀνέρας, οὕς τε Κρονίων
θυμοβόρου ἔριδος μένεϊ ξυνέηκε μάχεσθαι·
τοῖος ἄρ' Αἴας ὦρτο πελώριος, ἕρκος Ἀχαιῶν,
μειδιόων βλοσυροῖσι προσώπασι· νέρθε δὲ ποσσὶν
ἤϊε μακρὰ βιβάς, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.

205 ϜΙΣΗΝ   207 ΧΡΟΙ ϜΕΣΣΑΤΟ

ἐπεὶ οὐχ οὕτω νῆϊς εἰμι. Od. Θ, 179 ἐγὼ δ' οὐ νῆϊς ἀ—θλων. hoc extulit antiquo sermone: ἐπεὶ ἔλπομαι, οἴομαι, ἐμὲ οὐχ οὕτω νήϊδα εἶναι, et pro hoc γενέσθαι τραφῆναι τε.

203. δὸς Αἴαντι, αἱρέσθαι νίκην καὶ εὖχος. quod mox [illegible] 205. aut — fac, vt pares inter se virtute et laude discedant e pugna.

206—213. Armatus procedit Aiax: sic pugna, quae dirimitur missis vtrinque Praeconibus. Notanda in vs. 208 sq. mirabilis Aiacis species, etiam comparatione cum Marte. Omnino locus ad ἐνάργειαν egregie comparatus; inprimis vss. 211 — 213.

209. 210. Mars gaudet caedibus; idem adest, interest praeliis; ergo et adit, accedit ad stantes in acie et pugnam committentes: οὕς τε Κρονίων — ξυνέηκε μάχεσθαι. tribuitur Ioui ex more, quod ab hominum studiis proficiscitur: est ergo idem ac: qui [illegible] iris exarserant, vt manus consererent. θυμοβόρου ἔριδος μένεϊ, pro ἔριδι, ira. v. sup. Not. ad 111. cf. 301 animis exacerbatis. vt cura mordet, rodit, sic ira animum, quatenus stimulat, vexat: ita ἔρις θυμοβόρος,

ὅς μιν ἐπιγράψας κυνέῃ βάλε, φαίδιμος Αἴας,
ἤτοι ὑπέσχεθε χεῖρ'· ὁ δ' ἄρ' ἔμβαλεν ἄγχι παρα-
γνῶ δὲ κλήρου σῆμα ἰδὼν, γήθησε δὲ θυμῷ. [στάς·
τὸν μὲν πὰρ πόδ' ἑὸν χαμάδις βάλε, φώνησέν τε·
Ὦ φίλοι, ἤτοι κλῆρος ἐμὸς, χαίρω δὲ καὶ αὐτὸς
θυμῷ· ἐπεὶ δοκέω νικησέμεν Ἕκτορα δῖον.
ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἂν ἐγὼ πολεμήϊα τεύχεα δύω,
τόφρ' ὑμεῖς εὔχεσθε Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι
σιγῇ ἐφ' ὑμείων, ἵνα μὴ Τρῶές γε πύθωνται·
ἠὲ καὶ ἀμφαδίην, ἐπεὶ οὔτινα δείδιμεν ἔμπης.
οὐ γάρ τίς με βίῃ γε ἑκὼν ἀέκοντα δίηται,
οὐδὲ τ' ἀϊδρείῃ· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νήϊδά γ' οὕτως
ἔλπομαι ἐν Σαλαμῖνι γενέσθαι τε, τραφέμεν τε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' εὔχοντο Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,

189 ΣΗΜΑ FΙΔΩΝ 190 ΠΑΡ ΠΟΔΑ FΟΝ 194 ΚΡΟΝΙΩΝΙ FΑΝΑΚΤΙ 197 FΕ FΕΚΩΝ ΑFΕΚΟΝΤΑ 198 ΑFΙΔΡΕΙΗΙ 200 ΚΡΟΝΙΩΝΙ FΑΝΑΚΤΙ 201 ΤΙΣ FΕΙΠΕΣΚΕ FΙΔΩΝ

187. ὅς μιν ἐπιγράψας et iam [illegible] nota quam quae incisa [illegible] κλήρου σῆμα v. 189. [illegible] σῆμα [illegible] 188. ὑπέσχεθε χεῖρα Aiax, ὁ δ' ἄρα, sc. κῆρυξ. —

190—205. Aiax interea, dum arma induit, ad deos preces facere iubet Achiuos. — 195. σιγῇ ἐφ' ὑμείων. tacite apud vos. — 196. praeclara et Aiacis ferociae accommodata oratio. v. Obs. — 197. 8. Ne mini se seu virtute seu pugnandi arte et peritia cessurum profitetur; se nec ἀναλκείῃ, nec ἀϊδρείῃ proditurum esse caussam Achiuorum, quandoquidem, inquit, non tam ignarus artis pugnandi sum,

δὸς νίκην Αἴαντι καὶ ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι·
εἰ δὲ καὶ Ἕκτορά περ φιλέεις καὶ κήδεαι αὐτοῦ,
ἴσην ἀμφοτέροισι βίην καὶ κῦδος ὄπασσον.
Ὣς ἄρ' ἔφαν. Αἴας δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῒ ἕσσατο τεύχη,
σεύατ' ἔπειθ', οἷός τε πελώριος ἔρχεται Ἄρης,
ὅστ' εἶσι πόλεμόνδε μετ' ἀνέρας, οὕς τε Κρονίων
θυμοβόρου ἔριδος μένεϊ ξυνέηκε μάχεσθαι·
τοῖος ἄρ' Αἴας ὦρτο πελώριος, ἕρκος Ἀχαιῶν,
μειδιόων βλοσυροῖσι προσώπασι· νέρθε δὲ ποσσὶν
ἤϊε μακρὰ βιβάς, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.

205 ϜΙΣΗΝ   207 ΧΡΟΙ ϜΕΣΣΑΤΟ

ἐπεὶ οὐχ οὕτω νῆϊς εἰμι. Od. Θ, 179 ἐγὼ δ' οὐ νῆϊς ἀέθλων. hoc extulit antiquo sermone: ἐπεὶ ἔλπομαι, οἴομαι, ἐμὲ οὐχ οὕτω νήϊδα εἶναι, et pro hoc γενέσθαι τραφῆναί τε.

203. δὸς Αἴαντι, αἵρεσθαι νίκην καὶ εὖχος. quod mox κῦδος. 205 aut — fac, vt pares inter se virtute et laude discedant e pugna.

206—208. Armatus procedit Aiax; fit pugna, quae dirimitur missis vtrinque Praeconibus. Notanda in vss. 208 sq. mirabilis Aiacis species, etiam comparatione cum Marte. Omnino locus ad ἐνάργειαν egregie comparatus; inprimis vss. 211—213.

209. 210. Mars gaudet caedibus; idem adest, interest praeliis; ergo et adit, accedit ad stantes in acie et pugnam committentes: οὕς τε Κρονίων ξυνέηκε μάχεσθαι. tribuitur Ioui ex more, quod ab hominum studiis proficiscitur: est ergo idem ac: qui animis iris exarserant, vt manus consererent. θυμοβόρου ἔριδος μένεϊ, pro ἔριδι, ira. v. sup. Not. ad 111. cf. 301 animis exacerbatis. vt cura mordet, rodit, sic ira animum, quatenus stimulat, vexat: ita ἔρις θυμοβόρος,

τὸν δὲ μὲν Ἀργεῖοι μέγ' ἐγήθεον εἰσορόωντες·
Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον,
Ἕκτορί τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασσεν·
ἀλλ' οὔπως ἔτι εἶχεν ὑποτρέσαι, οὐδ' ἀναδῦναι
ἂψ λαῶν ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ προκαλέσσατο χάρμῃ.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος, ἠΰτε πύργον,
χάλκεον, ἑπταβόειον, ὅ οἱ Τυχίος κάμε τεύχων,
σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος, Ὕλῃ ἔνι οἰκία ναίων·
ὅς οἱ ἐποίησε σάκος αἰόλον, ἑπταβόειον
ταύρων ζατρεφέων, ἐπὶ δ' ὄγδοον ἤλασε χαλκόν.
τὸ πρόσθε στέρνοιο φέρων Τελαμώνιος Αἴας
στῆ ῥα μάλ' Ἕκτορος ἐγγὺς, ἀπειλήσας δὲ προσηύδα·

214 Vulg. τὸν δὲ καὶ Ἀ. 215 ΓΥΙΑ ϜΕΚΑΣΤΟΝ 217 leg. ἔτι γ' εἶχεν. 220 ϜΟ ϜΟΙ 221 ΕΝΙ ϜΟΙΚΙΑ 222 ϜΟΣ ϜΟΙ

ἀνέθυμος. μένος autem et ipsum est vis animi concitata et ira; vnde iungitur μένος καὶ θυμός. — 214. νέρθε δὲ, ποσσὶν ὑπὸ μακρὰ βιβὰς, praeclare ad ἐνάργειαν. — 218. προκαλέσσατο χάρμῃ, εἰς χάρμην. — 219. Non temere haec de scuto adiecta; valent enim ad speciem corporis ingentem et mirabilem ante oculos ponendam; et quidem ἐνεργέστατον, videre incedentem, ita vt praeferat ingens scutum. Nobilitatem Aiacis scutum habet ex h. l. Addit poeta ei commendationem a fabri nomine; habitabat ille Ὕλῃ, vrbe Boeotiae v. E, 708. B, 500 quae singillatim memorata ad fidem narrationi faciendam vim habent.

222. σάκος αἰόλον, varium, ποικίλον, seu colore, seu figuris, seu, quod malim cum Clarkio, versatile; etiam conuenit v. 238. De voc. vide ad Δ, 186 — 223 septem coriis bubulis superiniecta erat octauo loco lamina aerea.

Ἕκτορ, νῦν μὲν δὴ σάφα εἴσεαι οἰόθεν οἶος,
οἷοι καὶ Δαναοῖσιν ἀριστῆες μετέασι,
καὶ μετ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα, θυμολέοντα·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσι ποντοπόροισι
κεῖτ' ἀπομηνίσας Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν·
ἡμεῖς δ' εἰμὲν τοῖοι, οἳ ἂν σέθεν ἀντιάσαιμεν,
καὶ πολέες· ἀλλ' ἄρχε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαιόλος Ἕκτωρ·
Αἶαν Διογενὲς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
μήτι μευ, ἠΰτε παιδὸς ἀφαυροῦ, πειρήτιζε,
ἠὲ γυναικὸς, ἣ οὐκ οἶδε πολεμήϊα ἔργα·
αὐτὰρ ἐγὼν εὖ οἶδα μάχας τ' ἀνδροκτασίας τε·
οἶδ' ἐπὶ δεξιὰ, οἶδ' ἐπ' ἀριστερὰ νωμῆσαι βῶν
ἀζαλέην, τό μοι ἔστι ταλαύρινον πολεμίζειν·

226 ΣΑΦΑ FΕΙΣΕΑΙ 233 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ 236 ϜΗ ΟΥ FΟΙΔΕ ΠΤΟΛΕΜΗΙΑ FΕΡΓΑ 237 ΕΓΩ ΕΥ FΟΙΔΑ 238 FΟΙΔ — FΟΙΔ —

226. οἰόθεν οἶος vt Ψ, 39 solus per te, nemine socio. 230. ἀπομηνίσας, non simpliciter χολωθεὶς, sed ἐπιμόνως ὀργισθεὶς. v. ad B, 772.

235. Hector, in contemtum sui dicta ab Aiace accipiens, virtutem suam et pugnandi peritiam praedicat. Noli mecum agere, tanquam cum puero aut muliere pugnae imperita; par sibi sum nec indignus qui tecum congrediar. Similis locus est in congressu Achillis et Aeneae Υ, 200. πειρᾶν, πειρητίζειν, est tentare, experiri, etiam pugna inita, pugnare: Respicit autem maxime verba postrema: ἀλλ' ἄρχε μάχης, arguebat enim hoc confidentiam Aiacis; sic iuniori videbimus pugnam esse ordiendam Φ, 439. ad Γ, 346.

238. 9. οἶδ' ἐπὶ δεξιὰ — Scutum modo dextra, modo laeua tenere: hoc postulant seqq. ne altera ma-

οἶδα δ' ἐνὶ σταδίῃ δηΐῳ μέλπεσθαι Ἄρηϊ·
οἶδα δ' ἐπαΐξαι μόθον ἵππων ὠκειάων·
ἀλλ' οὐ γάρ σ' ἐθέλω βαλέειν, τοιοῦτον ἐόντα,
λάθρῃ ὀπιπεύσας, ἀλλ' ἀμφαδὸν, αἴ κε τύχωμι.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἑπταβόειον,
ἀκρότατον κατὰ χαλκὸν, ὃς ὄγδοος ἦεν ἐπ' αὐτῷ.

240 ϜΟΙΔΑ 241 ϜΟΙΔΑ Vulg. ἐπαΐξας. 243 Vulg. τύχοιμι.

nus nimium scuti mole gravetur. Altero igitur brachio fesso, mutat scutum alteri brachio: Estque ἀμφιδέξιος Hector. Haec et seqq. illustrant μάχην παν-σταδίην et μάχην πᾶσαν vt B, 823. μάχης εὖ εἰδότε πάσης, ad q. v. vide Obss. Nimis tenue esset, nec aliquid memorabile, si diceret, se scutum movere manu posse modo in hanc, modo in illam partem: τό μοι ἐστὶ, h. e. ὅ μοι πάρεστι, δυνατόν ἐστι, ταλαύρινον πολεμίζειν, quo ipso mihi facultas est pugnandi viribus non exhaustis: fere vt Sch. br. — 240. μέλπεσθαι Ἄρηϊ esset proprie pugnare numerose in Martis honorem; quod fieri poterat in sollennibus ludis, pyrrhiche aut simili certamine. Nunc autem ex prisco sermone et more, simpliciter pugnare: nam adiectum ἐν σταδίῃ, manibus consertis, in pugna stataria, cominus facta. — 241. (κατὰ) μόθον ἵππων, οἶδα ἐπαΐξαι, si curribus pugna fuit, curru suo in hostem inuehi se posse ait. — 242. Hoc pro sua parte Hector facit, vt virtutem sibi superesse doceat, vt aperte hastam in eum emittat; τοιοῦτον, καίπερ τοιοῦτον ἐόντα. Hoc et Sch. B. voluit: ἤθελον δὲ, καὶ τοῦ τοιούτου, ὄντος μεγάλου (ἢ μέγαν) καὶ θαυμαστοῦ.

245. Apparet vel ex his, inter priscos heroes ad virium robur summam pugnae rediisse, adidque armorum firmitatem magni momenti fuisse.

ἓξ δὲ διὰ πτύχας ἦλθε δαΐζων χαλκὸς ἀτειρής·
ἐν τῇ δ' ἑβδομάτῃ ῥινῷ σχέτο. δεύτερος αὖτε
Αἴας διογενὴς προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλε Πριαμίδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην.
διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,
καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο·
ἀντικρὺ δὲ παραὶ λαπάρην διάμησε χιτῶνα
ἔγχος· ὁ δ' ἐκλίνθη, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
τὼ δ' ἐκσπασσαμένω δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἅμ' ἄμφω
σύν ῥ' ἔπεσον, λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν,
ἢ συσὶ κάπροισι, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν.
Πριαμίδης μὲν ἔπειτα μέσον σάκος οὔτασε δουρὶ,
οὐδ' ἔρρηξεν χαλκὸν, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμή.
Αἴας δ' ἀσπίδα νύξεν ἐπάλμενος· ἡ δὲ διὰ πρὸ

250 ΠΑΝΤΟΣΕ ϜΙΣΗΝ vel ΠΑΝΤΟΣ ΕϜΙΣΗΝ
256 ΛΕΙΟΥΣΙ ϜΕϜΟΙΚΟΤΕΣ 259 ΔΕ ϜΟΙ

246—8. Scutum Aiacis in superficie lamina aerea erat obductum, vt modo 226. κατὰ χαλκοῦ ἀκρότατον, in aere hoc summo hasta intrat et per sex coria subtus aliud super aliud impacta penetrat; restabat vltimum corium, fundum scuti faciens; in eo haesit hasta. At Aiacis hasta 251 penetrat clipeum Hectoris cum thorace et tunica. ἠρήρειστο, adigitur, viribus collectis.

255. Cum antea hastis emissis se petiissent, nunc iisdem hastis mutuo retractis ex clipeis *comminus* se petunt et permutiunt. σὺν ἔπεσον, cominus sibi hastas impegerunt, in se irruentes, vnde οὔτασε, νύξε. Post haec ad saxorum vsum, et 273 ad ensis proceditur. Nouum sane, quod *longas* hastas, ἔγχη δολιχά *emissas*, et quod easdem manibus emissas, etsi tam valide adactas, vt clipeum, alterum et thoracem, penetrassent, tam facile retrahunt ad se,

ἤλυθεν ἐγχείη, στυφέλιξε δέ μιν μεμαῶτα·
τμήδην δ' αὐχέν' ἐπῆλθε, μέλαν δ' ἀνεκήκιεν αἷμα.
ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληγε μάχης κορυθαιόλος Ἕκτωρ,
ἀλλ' ἀναχασσάμενος λίθον εἵλετο χειρὶ παχείῃ
κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε μέγαν τε·
τῷ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἑπταβόειον
μέσσον ἐπομφάλιον· περιήχησεν δ' ἄρα χαλκός.
δεύτερος αὖτ' Αἴας πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας
ἧκ' ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ ἶν' ἀπέλεθρον·
εἴσω δ' ἀσπίδ' ἔαξε, βαλὼν μυλοειδέϊ πέτρῳ,
βλάψε δέ οἱ φίλα γούναθ'· ὁ δ' ὕπτιος ἐξετανύσθη,
ἀσπίδ' ἐνιχριμφθείς· τὸν δ' αἶψ' ὤρθωσεν Ἀπόλλων.

267 ΠΕΡΙϜΗΧΗΣΕ 269 ΔΕ ϜΙΝ 270 ΑΣΠΙΔΑ ϜΑΞΕ vel ΑΣΠΙΔ' ἘϜΑΞΕ tum ΜΥΛΟϜΕΙΔΕΙ 271 ΔΕ ϜΟΙ 272 Vulg. ἀσπίδι ἐγχριμφθείς

— 261. μὲν μεμαῶτα: Hectorem, ut erat, irruentem et ad ictum, quem inflixerat, corpore prominentem retudit, [illegible] retrocedere fecit. Sic quoque M, 406. — 267. (κατὰ τὸ) μέσσον ἐπομφάλιον (μέρος.) — 269. ἐπέρεισε δὲ ἶν' ἀπέλεθρον: ad conatum suum [illegible] tis; cum intento corporis nisu propellit, vimque et impetum auget saxi emissi. Sic E, 856 Pallas, instans emissum ἐπέρεισεν [illegible] βία [illegible] — 270. μυλοειδέϊ πέτρῳ. Statius Achill. II, 427. Excipere immissos curvato verbere [illegible]. Hectore ro de nostris [illegible] quod nobis incertum [illegible] est. — 271. βλάψε δέ οἱ φίλα γούνατα, ἔσφηλε, debilitavit, ut ipse [illegible] ἐνιχριμφθεὶς collideret. Nam saxo tanto ei vi impulso, scutum illidi, et infligi genubus [illegible]. Supinus itaque recidit Hector, scuto desuper implicitus et oppressus.

καί νύ κε δὴ ξιφέεσσ' αὐτοσχεδὸν οὐτάζοντο,
εἰ μὴ κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
ἦλθον, ὁ μὲν Τρώων, ὁ δ' Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ταλθύβιός τε καὶ Ἰδαῖος, πεπνυμένω ἄμφω.
μέσσω δ' ἀμφοτέρων σκῆπτρα σχέθον, εἶπέ τε μῦθον
κῆρυξ Ἰδαῖος, πεπνυμένα μήδεα εἰδώς·
Μηκέτι, παῖδε φίλω, πολεμίζετε, μηδὲ μάχεσθον·
ἀμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεύς,
ἄμφω δ' αἰχμητά· τό γε δὴ καὶ ἴδμεν ἅπαντες.
νὺξ δ' ἤδη τελέθει· ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Τελαμώνιος Αἴας·

277 ΣΧΕΘΟΝ ϜΕΙΠΕ cum vitio versus. Leg. μέσσῳ δ' ἀμφοτέρων σκῆπτρα σχέθε, εἶπέ τε μῦθον — 278 ΜΗΔΕΑ ϜΕΙΔΩΣ, ubi ϜΙΔΜΕΝ [illegible]

273 — 305. Dirimitur pugna per praecones utrinque missos. — 274. praecones Διὸς ἄγγελοι, ad notationem dignitatis et auctoritatis in iis acceptam. vid. Not. ad A, 334. — 277. ipsi praecones [illegible] ipsi [illegible] αἰχμητά, [illegible] ἀμφοτέρω [illegible] πεπνυμένα μήδεα εἰδώς, prisco sermone, πεπνυμένω, prudens, non nisi [illegible] an prudentes viros [illegible] adhibitos esse, passim ex h. l. docetur; unde eorum respectu Aiax et Hector, quippe iuniores natu, παῖδε. — 280. Lectum ex priscorum hominum sensu; qui vincit, est Διὶ φίλος. — 282. Ita saltem, [illegible] ex praeceptis supra factis eventum habet, ut uterque, incolumis discedens [illegible] νυκτὶ πιθέσθαι. nocte ingruente, ea cogente, praestat certamen finire [illegible] quia nox cogit, suadet aliquo se [illegible] natura. Θ, 502. I, 65. Od. M, 291. Sic saltem decedere nocti. Virgil. Ecl. VIII, 88. et suadent cadentia sidera somnum. Simili modo στυγερῷ πειθώμεσθα δαι-

Ἰδαῖ', Ἕκτορα ταῦτα κελεύετε μυθήσασθαι·
αὐτὸς γὰρ χάρμῃ προκαλέσσατο πάντας ἀρίστους·
ἀρχέτω, αὐτὰρ ἐγὼ μάλα πείσομαι, εἴπερ ἂν οὗτος.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Αἶαν, ἐπεί τοι δῶκε θεὸς μέγεθός τε βίην τε,
καὶ πινυτήν, περὶ δ' ἔγχει Ἀχαιῶν φέρτατός ἐσσι,
νῦν μὲν παυσώμεσθα μάχης καὶ δηϊοτῆτος
σήμερον· ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων
ἄμμε διακρίνῃ, δώῃ δ' ἑτέροισί γε νίκην.
νὺξ δ' ἤδη τελέθει, ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι·
ὡς σύ τ' εὐφρήνῃς πάντας παρὰ νηυσὶν Ἀχαιούς,
σούς τε μάλιστα ἔτας, καὶ ἑταίρους, οἵ τοι ἔασιν·
αὐτὰρ ἐγὼ κατὰ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
Τρῶας εὐφρανέω καὶ Τρωάδας ἑλκεσιπέπλους,
αἵ τε μοι εὐχόμεναι θεῖον δύσονται ἀγῶνα,

287 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ. 296 ΜΑΛΙΣΤΑ ϜΕΤΑΣ
296 ΚΑΤΑ ϜΑΣΤΥ — ΠΡΙΑΜΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ

τί Il. Ψ, 48 si vera est lectio, et γήραϊ λυγρῷ Ψ, 644.

284. ταῦτα. pro τοῦτο. τὸ μὴ πολεμίζειν. et 286 ἀρχέτω praeito, sc. μὴ πολεμίζειν, vel πείθεσθαι ὑμῖν. εἴπερ ἂν οὗτος sc. πείθεται. χάρμῃ, εἰς χάρμην. Notabilis autem locus propter iudicium haud pingue, et sensum honesti et decori, qualem ab ista aetate vix expectabas. — 289. καὶ πινυτήν, sapientiam φρένα. — 294. ὡς vt me laetus domum redeam orantes, vt E, 687. 688. — 298. θεῖον δύσονται ἀγῶνα, templum occurrit Σ, 376. sed et hic ambiguus est sensus. ἀγὼν de consessu et de loco consessus dici, notum est. Ideo θεῖος ἀγὼν a grammaticis exponitur signorum deorum coetus; vt sit templum. Melius dices θεῖον ἀγῶνα esse locum sacrum coetus,

δῶρα δ' ἄγ' ἀλλήλοισι περικλυτὰ δώομεν ἄμφω,
ὄφρα τις ὧδ' εἴπῃσιν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε·
ἠμὲν ἐμαρνάσθην ἔριδος πέρι θυμοβόροιο,
ἠδ' αὖτ' ἐν φιλότητι διέτμαγεν ἀρθμήσαντε.
Ὣς ἄρα φωνήσας δῶκε ξίφος ἀργυρόηλον,
σὺν κολεῷ τε φέρων καὶ ἐϋτμήτῳ τελαμῶνι·
Αἴας δὲ ζωστῆρα δίδου φοίνικι φαεινόν.
τὼ δὲ διακρινθέντε, ὁ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν
ἤϊ', ὁ δ' ἐς Τρώων ὅμαδον κίε· τοὶ δ' ἐχάρησαν,

300 ΩΙΔ FΕΙΠΗΙΣΙ. Emend. ὡς Fείπησι. 303 ΑΡΓΥΡΟFΗΛΟΝ 306 leg. τοὶ δὲ διακρινθέντες, ὁ μὲν

quo ille conuenit, adeoque τὸ ἱερὸν, aut ipsum *coetum* mulierum precantum. δύειν, δύσεσθαι vtroque modo dictum occurrit, πόλιν, πύλας, δόμον, et ὅμιλον. στρατὸν et de consessu deorum Σ, 376 ὄφρα μοι αὐτόματοι θεῖον δυσαίατ' ἀγῶνα. Respicit autem *mulierum supplicationem* seu *pompam ad templum Palladis* Ζ, 296 sq. adeoque δύσονται est praesentis temporis: *quae pro salute mea templum adeunt*, (*adierunt*, pro ἐδύσαντο) μοι, *mei* caussa diis supplicant.

301. ἔριδος πέρι. insolenter pro διὰ, ἐξ, ὑπό: *ira incensi. ardore pugnandi*: vt sup. 111 ἐξ ἔριδος vel ἔριδος ἕνεκα. Nam sic et alibi περὶ pro ἕνεκα. Iterum Π, 476 συνίτην ἔριδος περὶ θυμοβόροιο, h. e. ἕνεκα. certandi caussa et consilio. Item Υ, 253. Alias simpliciter ἔριδι, vt sup. Α, 8 τίς τ' ἄρ σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι; Υ, 58. Φ, 390. 394 et saepe. vel ἔριδος μένει sup. 210.

302. ἀρθμήσαντε amici ex hostibus facti, v. Obss.

305. Commenti hinc sunt Tragici exitiosa vtrique fuisse munera; balteum eundem fuisse, quo tractus est Hector; et ense hoc sibi ipse mortem intulit Aiax. cf. Eustath. et Hygin. f. 112. — 306—312. Discedunt vter-

ὡς εἶδον ζωόν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα,
Αἴαντος προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους·
καί ῥ' ἦγον προτὶ ἄστυ, ἀελπτέοντες σόον εἶναι.
Αἴαντ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον κεχαρηότα νίκῃ.
οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρείδαο γένοντο,
τοῖσι δὲ βοῦν ἱέρευσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
ἄρσενα, πενταέτηρον, ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.
τὸν δέρον, ἀμφί θ' ἕπον, καί μιν διέχευαν ἅπαντα,
μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως, πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.

308 ϜΕΙΔΟΝ 310 ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΥ ΑϜΕΛΠΤΕΟΝΤΕΣ 314 ἹΕΡΕΥΣΕ ϜΑΝΑΞ 316 ΠΕΝΤΑϜΕΤΗΡΟΝ 318 ϜΕΡΥΣΑΝΤΟ 320 ϜΕΙΣΗΣ

que ad ſuos. — 310. ἀελπτέοντες. οὐκ ἐλπίζοντες. *Spe iam abiecta.* v. Obſſ. — 312. κεχαρηότα νίκῃ. Ergo Aiax pro victore habitus? pugna nondum finita? Scilicet Hector vulneratus, et prolapſus, et fortunam pugnae non amplius ſe tentare velle, profeſſus erat. Sic et Ven. B.

313—322. Aiax epulis ab Agamemnone exceptus. Τοῖσι δὲ, iterum δὲ in apodoſi. — βοῦν ἱέρευσε, *in illorum gratiam*, vt epulis eos exciperet: ex more illorum hominum toties obuio in Homero: quandoquidem nulla mactatur pecus ad epulas, niſi parte eius diis reddita et in ignem coniecta: vt adeo priuata aliqua, religio in domeſtica vita ipſis epulis, ſollennibus ſaltem, adiuncta eſſet. Hinc fit vt ἱερεύειν interdum videatur ſimpliciter eſſe dictum pro *mactare*. — 316. ἀμφίεπον, de quo-

νώτοισι δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι γέραιρεν
ἥρως Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀτρείδη τε, καὶ ἄλλοι ἀριστῆες Παναχαιῶν,
πολλοὶ γὰρ τεθνᾶσι καρηκομόωντες Ἀχαιοί,
τῶν νῦν αἷμα κελαινὸν, ἐΰῤῥοον ἀμφὶ Σκάμανδρον,
ἐσκέδασ' ὀξὺς Ἄρης, ψυχαὶ δ' Ἀϊδόσδε κατῆλθον.
τῷ σε χρὴ πόλεμον μὲν ἅμ' ἠοῖ παῦσαι Ἀχαιῶν,

326 ΜΕΤΕΕΙΠΕΝ

cumque paratur; nunc de apparatu epularum; de ceteris v. ad Α, 465 sq. διέχευαν dissecuerunt in maiores, μίστυλλον in minores partes et frusta.

321. νώτοισι — διηνεκέεσσι pro νώτῳ διηνεκεῖ. De more hoc vitae heroicae honoris habendi v. Obss.

323—344. Inter epulas Nestor consilium suum aperit de castrorum et nauium munitione paranda. Caussas consilii non addit; verum viderat ille, per absentiam Achillis Achiuos pugna cessisse; verendum itaque esse, ne altero die pugna redintegrata Troiani victores nauibus imminerent. Consilium autem suum adornarat hunc in modum: inducias in diem alterum esse paciscendas, vt sepeliantur caesi; rogoque communi facto, et tumulo educto, munitiones ei esse adiungendas et ante castrorum frontem ducendas.

324. ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν. κατασκευάζειν, μηχανᾶσθαι. Sic iam Γ, 212. — 330. ψυχαὶ δ' Ἄϊδόσδε κατῆλθον. εἰς Ἄϊδος δῶμα. Descenderant ergo ad inferos, etsi nondum iustis persolutis? Scilicet aut non vbique et semper eius religionis sensus viguit; aut

αὐτοὶ δ' ἀγρόμενοι κυκλήσομεν ἐνθάδε νεκροὺς
βουσὶ καὶ ἡμιόνοισιν· ἀτὰρ κατακείομεν αὐτοὺς
τυτθὸν ἄπο πρὸ νεῶν, ὥς κ' ὀστέα παισὶν ἕκαστος
οἴκαδ' ἄγῃ, ὅταν αὖτε νεώμεθα πατρίδα γαῖαν·
τύμβον δ' ἀμφὶ πυρὴν ἕνα χεύομεν ἐξαγαγόντες

334 ΠΑΙΣΙ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 335 ϜΟΙΚΑΔ

κατελθεῖν h. l. simpliciter est mori. — 332. κυκλήσομεν ἐνθάδε νεκρούς, ἐπὶ κύκλων, τροχῶν, ἁμαξῶν, ἄξομεν. v. Obff. — 333. post κυκλήσομεν subiiciunt κατακείομεν, χεύομεν, δείμομεν, tum iterum ποιήσομεν, aut vt illa, quae in medio sunt, sint praesentia pro futuris, quod Ernesti monet, aut vt sint indicatiui pro coniunctiuis κατακείωμεν, χεύωμεν, δείμωμεν, qui pari potestate cum futuris indicatiuis pollent. v. Obff. — 334. τυτθὸν ἀπὸ πρὸ νεῶν. nam tendebant Achiui inter nauium ordines; ante primum ordinem spatium vacuum relinquitur, et tumulus educitur 337. in planitie, ante frontem castrorum et ordinum, ἐκ πεδίου, ἐκτός, ἔξω, κατὰ τοῦ πεδίου.

336. 7. τύμβον δ' ἀμφὶ πυρὴν ἕνα χεύομεν ἐξαγαγόντες. Primo, ἀμφὶ πυρὴν, *circa rogum*; intelligo, *in rogo*, vt tumulus occupet superficiem soli, seu solum in quo rogus exstructus fuerat. Eodem modo accipio alterum locum: Ψ, 256. vbi lectis Patrocli cineribus: τορνώσαντο δὲ σῆμα, θεμείλιά τε προβάλοντο ἀμφὶ πυρήν· εἶθαρ δὲ χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν vt adeo locus, in quo rogus fuerat, nunc occupetur monimento seu tumulo. Multo impeditior videtur esse ea ratio, qua ἀμφὶ sit iuxta, apud, vt in illo: λαοὶ μὲν φθινύθουσι περὶ πτόλιν et similibus, quoties de incerto et indefinito loco in vicinia agitur, quae collegit v. c. Dalzel ad Troad. descript. c. 20. — τύμβον ἕνα, communem tumulum, adeoque πολυάνδριον, et, si ossa in patriam

ἄκριτον ἐκ πεδίου· προτὶ δ' αὐτὸν δείμομεν ὦκα
πύργους ὑψηλοὺς, εἶλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν·
ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ποιήσομεν εὖ ἀραρυίας,
ὄφρα δι' αὐτάων ἱππηλασίη ὁδὸς εἴη·
ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ὀρύξομεν ἐγγύθι τάφρον,
ἥ χ' ἵππους καὶ λαὸν ἐρυκάκοι ἀμφὶς ἐοῦσα,
μή ποτ' ἐπιβρίσῃ πόλεμος Τρώων ἀγερώχων.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνησαν βασιλῆες.

338 FEIΛAP

reportari debuerant, cenotaphium; nisi dixeris cum duo fuisse ossa in id tempus, quae abituri secum abportarent Achiui. Porro τύμβον ἄκριτον promiscue omnibus noctis destinatum ad recipiendos eorum cineres tandem χεύομεν ἐξαγαγόντες pro χεύωμεν καὶ ἐξάγωμεν. — 337. προτὶ δ' αὐτὸν δείμομεν ὦκα πύργους — in murum, h. e. vallum, infra 436 προτὶ δ' αὐτὸν τεῖχος ἔδειμαν. Non satis definitum est, quo sensu dictum sit προτὶ αὐτόν. Docent tamen reliqua: ante castra in extrema ora, quae ad Simoentem fl. spectare debuit, versus campos a sinistra parte tumulum extructum, et eius lateri dextro adstructum fuisse vallum, quod ante frontem versus dextrum cornu procurreret. v. Obss.

338. πύργους pro vallo saepius videbimus, quia in eo turres passim exstructae erant. εἶλαρ, propugnaculum, munimentum, νηῶν τε καὶ αὐτῶν sc. ἡμῶν. — 339. ἐν δ' αὐτοῖσι sc. τοῖς πύργοις, in vallo portam faciemus vallo insertam; cf. ad M, 118. eamque 340 satis latam, vt currus per eam agi possint. — 341. 2. Exterius ante vallum fossam ducemus, quae circumducta arceat copias hostiles, ne eae aliquando inuadant et irruant. — 343. πόλεμος Τρώων, pro μάχη, οἱ Τρῶες μαχόμενοι. tum ἐπιβρίσῃ, ἐπιβαρήσῃ.

Τρώων δ' αὖτ' ἀγορὴ γένετ' Ἰλίου ἐν πόλει ἄκρῃ,
δεινή, τετρηχυῖα, παρὰ Πριάμοιο θύρῃσι·
τοῖσιν δ' Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες καὶ Δάρδανοι, ἠδ' ἐπίκουροι,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
δεῦτ' ἄγετ', Ἀργείην Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ
δώομεν Ἀτρείδῃσιν ἄγειν. νῦν δ' ὅρκια πιστὰ

345 Vulg. sine δ'. ΓΕΝΕΤ ϜΙΛΙΟΥ. metro violato. v. Obss. 349 ΟΦΡ ϜΕΙΠΩ. v. Obss. 350 Bentl. Ϝελενην. v. ad B, 356.

345—380. In consilio principum apud Priamum Antenor suadet, reddere Helenam; negat Paris, paratum tamen se ostendit ad reddendas opes cum Helena abductas. Priamus filio nimis indulgens pater, auctor est, vt Idaeus praeco haec Achiuis nuntiet, additque hoc vs. 376. vt inducias ad sepeliendos caesos paciscatur. Caussas consilii Antenoris poeta non addit; non enim historici diligentiam affectat. Cum tamen hoc die victus esset Paris, et a Diomede res Troianorum in summum discrimen esset adducta, hique repulsi non nisi sub moenibus Troiae constitissent: facile assequimur, fortunam tam parum prosperam senes non mediocriter sollicitos habuisse.

346. δεινή, valde commota; τετρηχυῖα, tumultuosa. v. Obss. — 347. Antenoris persona digna oratio; semper enim ille aequioris sententiae, φίλος, πρόξενος Ἑλλήνων, καὶ ἀεὶ δημηγορῶν, καὶ θεοσεβής. vt Sch. B. Respicit h. l. Horat. I. Ep. 2, 9 *Antenor censet belli praecidere caussam: Quod Paris, vt regnet saluus, viuatque beatus, Cogi posse negat.* — 351. respicit pugnam Paridis eiusque leges sup. Γ. ὅρκια πιστὰ ψεύσασθαι est idem, quod aliquoties erat ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι, et πημαίνειν, vt Δ, 236 Γ, 299. ὅρκια πιστά, quae fidem faciunt, certa, sancta: v. ad B,

ψευσάμενοι μαχόμεσθα. τῷ οὔ νύ τι κέρδιον ἧμιν
ἔλπομαι ἐκτελέεσθαι, ἵνα μὴ ῥέξομεν ὧδε.
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
ὅς μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀντῆνορ, σὺ μὲν οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις·
οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι.
εἰ δ' ἐτεὸν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,
ἐξ ἄρα δή τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί.
αὐτὰρ ἐγὼ Τρώεσσι μεθ' ἱπποδάμοις ἀγορεύσω·
ἀντικρὺ δ' ἀπόφημι, γυναῖκα μὲν οὐκ ἀποδώσω·
κτήματα δ' ὅσσ' ἀγόμην ἐξ Ἄργεος ἡμέτερον δῶ,
πάντ' ἐθέλω δόμεναι, καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι.
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη

353 ϜΕΛΠΟΜΑΙ. 354 ϜΟΓ ϜΩΣ ϜΕΙΠΩΝ. Bentl. etiam ὁ Ϝως Ϝειπων hic et vs. 365. 355 Bentl. Ϝελενης. 356 ϜΕΠΕΑ 358 ϜΟΙΣΘΑ 364 ΚΑΙ ΕΤ ϜΟΙΚΟΘΕΝ deb. esse ΚΑΤ ϜΟΙΚΟΘΕΝ 365 ϜΕΙΠΩΝ

352. τῷ οὔ νύ τι — κέρδιόν ἧμιν — τῷ, ἐν τῷ, δι' ὅ, quare metuo, vt quicquam salubre et proficuum a nobis perficiatur; — Obss. — 353. ἵνα μὴ ῥέξομεν ὧδε pro ἐὰν μή, vt veteres interpretantur; nisi ita fecerimus vt ego nunc suadeo. v. Obss.

358. Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον — quod nos potuisses meliora, vtiliora; h. magis e re mea est suadere. Verba eadem inf. M, 232. — 359. ἐτεὸν ἀπὸ σπουδῆς, σπουδαίως, vere ex animo, non simulate, aut ὡς ἐπὶ πείρᾳ τινι ad tentandos animos. Et ἔπειτα e more Homeri: si res ita se habet. — 360. antiquo sermone hic quoque vt Z, 234. vbi vide. — 362. In pugna singulari si Paris occidisset, et Hele-

Δαρδανίδης Πρίαμος, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος,
ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
νῦν μὲν δόρπον ἕλεσθε κατὰ πτόλιν ὡς τὸ πάρος περ,
καὶ φυλακῆς μνήσασθε, καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος·
ἠῶθεν δ' Ἰδαῖος ἴτω κοίλας ἐπὶ νῆας,
εἰπέμεν Ἀτρείδῃς', Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ,
μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρεν.
καὶ δὲ τόδ' εἰπέμεναι πυκινὸν ἔπος, αἴ κ' ἐθέλωσι
παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, εἰσόκε νεκροὺς
κείομεν· ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων
ἄμμε διακρίνῃ, δώῃ δ' ἑτέροισί γε νίκην. [θοντο.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπί-

367 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ 369 ΟΦΡ ϜΕΙΠΩ v. Obss. 370 Vulg. κατὰ στρατὸν 371 ΕΓΡΗΓΟΡΘΕ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 373 ϜΕΙΠΕΜΕΝ 375 ΤΟΔ ϜΕΙΠΕΜΕΝΑΙ deb. esse ΤΟ ϜΕΙΠΕΜΕΝΑΙ ΠΥΚΙΝΟΝ ϜΕΠΟΣ 377 Vulg. κήομεν.

na et bona ablata erant reddenda. Γ, 71. nunc eum superstitem aliter statuere videmus.

366. θεόφιν (θεοῖςφι, vel θεῶφι) ἀτάλαντος μήστωρ. Simpliciter vir prudens, antiquo sermone. Si poeta *historici partes* egisset, caussas nos docuisset, quibus adducti Troiani nouissima pati malunt quam Paridem cogere vt reddat Helenam; et cur Priamus ipse filii flagitio tam indulgentem se praebuerit.

370. κατὰ πτόλιν. Nam concio ἐν ἀκροπόλει habetur. v. 345. Hectoris nulla fit mentio verba facientis. cf. Obss.

375. Priamus *praeterea* inducias pacisci iubet prae-

δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσιν.
ἠῶθεν δ' Ἰδαῖος ἔβη κοίλας ἐπὶ νῆας.
τοὺς δ' εὗρ' εἰν ἀγορῇ Δαναοὺς, θεράποντας Ἄρηος,
νηῒ παρὰ πρύμνῃ Ἀγαμέμνονος· αὐτὰρ ὁ τοῖσι,
στὰς ἐν μέσσοισι, μετεφώνεεν ἠπύτα κῆρυξ·
Ἀτρεΐδαι τε, καὶ ἄλλοι ἀριστῆες Παναχαιῶν,
ἠνώγει Πρίαμός τε καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοὶ,
εἰπεῖν, αἴκε περ ὔμμι φίλον καὶ ἡδὺ γένοιτο,
μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρε·
κτήματα μὲν ὅσ' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν
ἠγάγετο Τροίηνδ', (ὡς πρὶν ὤφελλ' ἀπολέσθαι.)
πάντ' ἐθέλει δόμεναι, καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι·
κουριδίην δ' ἄλοχον Μενελάου κυδαλίμοιο
οὔ φησι δώσειν· ἦ μὴν Τρῶές γε κέλονται.
καὶ δὲ τόδ' ἠνώγεον εἰπεῖν ἔπος, αἴ κ' ἐθέλητε

387 ϜΕΙΠΕΙΝ ΚΑΙ ϜΗΔΥ 391 ΕΤ ϜΟΙΚΟΘΕΝ vid. sup. 364. 393 Vulg. ἤ μοι. 394 ϜΕΙΠΕΙΝ ϜΕΠΟΣ

conem. ἔπος mandatum αἴ κε etiam h. l. pro εἰ.

380. ἐν τελέεσσι, τὰ τέλη, τὰ στρατιωτικὰ τάγματα. nota nunc res; aliena tamen ab h. l. cum intra vrbem se receperint Troiani, haud dubie in suam quisque domum. v. Obss.

381—420. Idaeus praeco mandata Priami ad Achiuos perfert; reiicitur pactio Paridis; de sepeliendis mortuis fiunt induciae; renunciata re accingunt se Troiani ad iusta caesis debita exsequenda.

382. θεράποντες Ἄρηος, antiquo sermone, simpl. bellicosi: vt iam B, 110. — 383 sq. notandus locus concionis habendae in castris Achiuorum. — 387. ἡδὺ ὔμμι scil. ἐμὲ εἰπεῖν αὐτὸν (τὸν μῦθον Ἀλεξάνδρου.) — 393. ἦ μὴν sane quidem

παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, εἰσόκε νεκροὺς
κείομεν· ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων
ἄμμε διακρίνῃ, δώῃ δ' ἑτέροισί γε νίκην.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Μήτ' ἄρ τις νῦν κτήματ' Ἀλεξάνδροιο δεχέσθω,
μήθ' Ἑλένην· γνωτὸν δὲ, καὶ ὃς μάλα νήπιός ἐστιν,
ὡς ἤδη Τρώεσσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπίαχον υἷες Ἀχαιῶν,
μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
καὶ τότ' ἄρ' Ἰδαῖον προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Ἰδαῖ', ἤτοι μῦθον Ἀχαιῶν αὐτὸς ἀκούεις,
ὥς τοι ὑποκρίνονται· ἐμοὶ δ' ἐπιανδάνει οὕτως.
ἀμφὶ δὲ νεκροῖσιν κατακειέμεν οὔτι μεγαίρω·
οὐ γάρ τις φειδὼ νεκύων κατατεθνηώτων
γίγνετ', ἐπεί κε θάνωσι, πυρὸς μειλισσέμεν ὦκα.

396 Vulg. κήομεν 399 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ 401 Bentl. μὴ ϝελένην. v. ad B, 356. 403 Bentl. ἐϝίαχον. 407 ΕΠΙϜΑΝΔΑΝΕΙ 408 Vulg. κατακηέμεν

at nos enuntiaremus? quamuis Troiani hortantur vt id faciat. — 399. Consentanea etiam haec oratio promto Diomedis et calido ingenio: quippe qui virtutem generosam cum prudentia etsi iuuenili coniungit. cf. ad Ξ, 109. — 402. manifestum est, imminere iis vltimam perniciem; Vnde hoc? v. Obss.

— 404. μῦθον ἀγασσάμενοι, tanquam praeclare dicta probantes. — 408. ἀμφὶ δὲ νεκροῖσι. quod autem ad cadauerum corpora attinet, nihil intercedo, quo minus ea tollantur. Etiam sic Schol. A. B. περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, οὐ φθονῶ θάπτειν. — 409. 410. οὔ τις φειδὼ νεκύων (sc. ἕνεκα, περὶ) pro vulgari: οὐ

ὅρκια δὲ Ζεὺς ἴστω, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
Ὡς εἰπὼν, τὸ σκῆπτρον ἀνέσχεθε πᾶσι θεοῖσιν.
ἄψοῤῥον δ' Ἰδαῖος ἔβη προτὶ Ἴλιον ἱρήν.
οἱ δ' ἕατ' εἰν ἀγορῇ Τρῶες καὶ Δαρδανίωνες,
πάντες ὁμηγερέες, ποτιδέγμενοι ὁππότ' ἂν ἔλθοι
Ἰδαῖος· ὁ δ' ἄρ' ἦλθε καὶ ἀγγελίην ἀπέειπε,
στὰς ἐν μέσσοισι· τοὶ δ' ὁπλίζοντο μάλ' ὦκα,
ἀμφότερον, νέκυάς τ' ἀγέμεν, ἕτεροι δὲ μεθ' ὕλην·
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐϋσσέλμων ἀπὸ νηῶν
ὀτρύνοντο, νέκυς ἀγέμεν, ἕτεροι δὲ μεθ' ὕλην.
Ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας,

411 ϜΙΣΤΩ 412 ϜΕΙΠΩΝ 413 ΠΡΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ 416 ΑΠΕϜΕΙΠΕ. 420 Vulgg. ὤτρυνον νέκυάς τ'

γάρ τις φειδὼ (ὥστε μὴ) μειλίσσειν (διὰ) πυρὸς τοὺς νέκυας. Φειδὼ, vt φθόνος, de eo quod prohibemus, factum nolumus. — μειλίσσειν, per se est χαρίζεσθαι. ſi νέκυες ſunt corpora caeſorum, neceſſe eſt eſſe μειλίσσειν πυρὶ vel πυρὸς, gratiſicari, facere quod iis gratum eſt, vt crementur. Sin νέκυες ſunt mortuorum animae, Manes: erit, quod Romanis eſt placare Manes, vt ad loca infera admittantur iuſtis perſolutis: vt Ψ, 71. — 411. ὅρκια h. l. ea quae paciſcimur. — 412. Iurat Agamemnon, induciarum fidem certam fore. Mos eleuandi haſtam in iure iurando per Iouem, vt alibi quoque, K, 321 obuius, ex h. l. patet.

416. ἀγγελίην ἀπέειπε eſt ſimpl. renuntiauit. Aut dicendum eſt, latere in ἀπὸ eam vim, vt ſit: nuntiat conditiones pacis non eſſe acceptas. — 418. ἕτεροι δὲ μεθ' ὕλην. minus accurate enuntiata ſunt; vt ſupplendum ſit ὡπλίζοντο (accinxerunt ſe) ἰέναι μεθ' ὕλην v. Obſſ.

421—442. Orto die tolluntur corpora caeſorum et cremantur. Achiui autem vallum ducunt. Totum funebrem apparatum ex h. l.

ἐξ ἀκαλαρρείταο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο
οὐρανὸν εἰσανιών· οἱ δ' ἤντεον ἀλλήλοισιν.
ἔνθα διαγνῶναι χαλεπῶς ἦν ἄνδρα ἕκαστον·
ἀλλ' ὕδατι νίζοντες ἄπο βρότον αἱματόεντα,
δάκρυα θερμὰ χέοντες, ἀμαξάων ἐπάειραν.
οὐδ' εἴα κλαίειν Πρίαμος μέγας· οἱ δὲ σιωπῇ
νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον, ἀχνύμενοι κῆρ·
ἐν δὲ πυρὶ πρήσαντες ἔβαν προτὶ Ἴλιον ἱρήν.

424 ΑΝΔΡΑ ϜΕΚΑΣΤΟΝ 429 ΠΡΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ

expressit Virgil. Aen. XI, 182 sq. Inde a 432 alter dies succedere putandus est: quo vallum absoluitur: vsque ad 465. De his v. Obss.

ἠέλιος προσέβαλλεν ἀρούρας sc. σὺν ἀκτῖσιν· quod alias est, τὰς ἀκτῖνας ταῖς ἀρούραις. v. Obss. — 422. Oceanus ἀκαλαρρείτης, quatenus eum amnis instar terras ambire credidit prior aetas. cf. Strabo I, p. 4 et 9. Res est notissima. Est h. l. ornans epitheton maris, et quidem ventis non agitati, sed tranquilli; quod ἔκηλον, ἥσυχον, est. — 424. ἔνθα ἦν, διαγνῶναι χαλεπῶς. poterat discerni non nisi difficulter, aegre. ἦν, δυνατὸν ἦν αὐτοῖς; pro ἠδύναντο αὐτοὶ διαγνῶναι χαλεπῶς. Vulgare esset, χαλεπὸν ἦν, διαγνῶναι. — 424. sordes cruentas, sanguine cum puluere permixto: verbo, cruorem.

427. οὐδ' εἴα κλαίειν Πρίαμος μέγας. Accipiendum de lamentis sollennibus, quae barbari vulgato inter multos populos more habere solent. — 428. νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον. ἐνήνεον ἐπὶ τῆς πυρᾶς. ἐσώρευον. — 429. ἐν δὲ πυρὶ πρήσαντες, καύσαντες ἐν τῇ πυρᾷ. tum: ἔβαν προτὶ Ἴλιον. Apparet, factum a Troianis rogum et combusta esse corpora ante vrbem. Non memoratur, vtrum ossa in vrbem

ὣς δ' αὔτως ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον, ἀχνύμενοι κῆρ·
ἐν δὲ πυρὶ πρήσαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας.
ἦμος δ' οὔτ' ἄρ πω ἠὼς, ἔτι δ' ἀμφιλύκη νὺξ,
τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κριτὸς ἔγρετο λαὸς Ἀχαιῶν·
τύμβον δ' ἀμφ' αὐτὴν ἕνα ποίεον ἐξαγαγόντες
ἄκριτον ἐκ πεδίου· ποτὶ δ' αὐτὸν τεῖχος ἔδειμαν,
πύργους θ' ὑψηλοὺς, εἶλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν·
ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ἐνεποίεον εὖ ἀραρυίας,
ὄφρα δι' αὐτάων ἱππηλασίη ὁδὸς εἴη·
ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ἐπ' αὐτῷ τάφρον ὄρυξαν,
εὐρεῖαν, μεγάλην· ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξαν.
ὣς οἱ μὲν πονέοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί.
Οἱ δὲ θεοὶ, παρ' Ζηνὶ καθήμενοι ἀστεροπητῇ,

reportata est extra vrbem humata fuerint.

433. ἦμος δ' οὔτ' ἄρ πω. Corpora cremantur noctu; post noctem mediam: vt Il. Ψ, 162 sq. 225. 6. Ω, 788. — ἀμφιλύκη νὺξ, dubia lux. v. Obss. — 435. τύμβον δ' ἀμφ' αὐτήν, τὴν πυρὰν, de ceteris v. sup. 336—341 — ἐπ' αὐτῷ, τῷ τείχει ex vs. 436. Supra 341 erat ὀρύξομεν ἐγγύθι τάφρον.

443—464. Quod scriptor aliquis ita extulisset: vallum hoc rem nouam ac miram illa aetate esse visam; poeta ita extulit: mouisse nouum opus inuidiam deorum. Nunc ad duo deos res refertur, in quibus inuidiae caussa aliqua potior cogitari poterat, ad Neptunum, qui vna cum Apolline muros Troiae exstruxerat, quorum famam ille verebatur obscuratum iri nouo hoc valli educti opere. Conqueritur itaque ille de audacia Achiuorum; eumque consolatur Iupiter eo ipso, quod consequuturum erat, vt inundato littore vallum illud posteris annis deleretur; id quod expositum videbimus M. pr.

θηεῦντο μέγα ἔργον Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τις ἐστὶ βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,
ὅστις ἔτ' ἀθανάτοισι νόον καὶ μῆτιν ἐνίψει;
οὐχ ὁράας ὅ τε δ' αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
τεῖχος ἐτειχίσσαντο νεῶν ὕπερ, ἀμφὶ δὲ τάφρον
ἤλασαν, οὐδὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἑκατόμβας;
τοῦ δ' ἤτοι κλέος ἔσται, ὅσην τ' ἐπικίδναται ἠώς·
τοῦ δ' ἐπιλήσονται, ὅ τ' ἐγὼ καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων
ἥρῳ Λαομέδοντι πολίσσαμεν ἀθλήσαντε.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·

444 ΜΕΓΑ ϜΕΡΓΟΝ 448 Vulg. οὐχ ὁράας δ', ὅτι αὖτε. 451 Vulg. ὅσον τ'.

444. θηεῦντο μέγα ἔργον, mirati ſunt. v. Obſſ. — 445. ἐν τοῖσι — 447. ὅστις ἔτ' ἀθανάτοισι νόον καὶ μῆτιν ἐνίψει, qui conſilia ſua ad deos ſit relaturus eosque conſulturus, ſacroque facto ſibi propitios redditurus. v. Obſſ. — 448. οὐχ ὁράας δὲ τεῖχος; ὅ τε (pro ὃ) ἐτειχίσαντο Ἀχαιοί. — 449. νεῶν ὕπερ, in fronte ordinum claſſis, ante naues puppibus in campum verſas. — 450. Achiuos rem ſuo conſilio orſos nec deorum pacem antea expetiiſſe queritur, quod fieri debebat vate conſulto et ſacro facto et auſpiciis habitis. Conuenit hoc cum alio hominum indicio: deorum iram prouocari, ſi rem arduam ſuſcipiant deorum pace haud impetrata, remque ita parum felicem ſucceſſum habere: vt v. c. Proteſilai domus manſit ἡμιτελής, *incepta fruſtra, nondum cum ſanguine ſacro hoſtia caeleſtes ſacrificaſſet heros* apud Catull. LXVIII, 75. — 451. ἐπὶ τόσην γαῖαν, ἐφ' ὅσην ἠὼς ἐπισκίδναται. teneamus modum loquendi antiquum.

454 μέγ' ὀχθήσας grauiter ingemiſcens, alte ſuſpi-

ὢ πόποι, Ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οἷον ἔειπες·
ἄλλος κέν τις τοῦτο θεῶν δείσειε νόημα,
ὅς σέο πολλὸν ἀφαυρότερος χεῖράς τε μένος τε·
σὸν δ' ἤτοι κλέος ἔσται, ὅσην τ' ἐπικίδναται ἠώς.
ἄγρει μάν, ὅτ' ἂν αὖτε κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
τεῖχος ἀναῤῥήξας, τὸ μὲν εἰς ἅλα πᾶν καταχεῦαι·
αὖτις δ' ἠϊόνα μεγάλην ψαμάθοισι καλύψαι,
ὥς κέν τοι μέγα τεῖχος ἀμαλδύνηται Ἀχαιῶν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
δύσετο δ' ἠέλιος, τετέλεστο δὲ ἔργον Ἀχαιῶν·
βουφόνεον δὲ κατὰ κλισίας, καὶ δόρπον ἕλοντο.
νῆες δ' ἐκ Λήμνοιο παρέστασαν, οἶνον ἄγουσαι,
πολλαί, τὰς προέηκεν Ἰησονίδης Εὔνηος,
τόν ῥ' ἔτεχ' Ὑψιπύλη ὑπ' Ἰήσονι ποιμένι λαῶν.
χωρὶς δ' Ἀτρείδῃσ', Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ,
δῶκεν Ἰησονίδης ἀγέμεν μέθυ, χίλια μέτρα.

455 ΕϜΕΙΠΕΣ 458 Vulg. ὅσον τ' 465 ΔΕ ϜΕΡΓΟΝ 467 Emend. ΠΑΡΕΣΤΑΝ ϜΟΙΝΟΝ

rio ducto: partim miratione partim indignatione. — 456. δείσειε νόημα, hoc ab Achiuis excogitatum opus, vallum, τεῖχος, vt v. 449 νόον καὶ μῆτιν. — 459. apparet, Homeri seu Homerici poetae tempore nullum superfuisse valli vestigium: maris exaestuantis et amnium eluuie. cf. M, 17 sq. — 461. καταχεῦαι, μέμνησο, δύνασαι. — 465 ad f. Opere confecto parant epulas Achiui et obdormiscunt. In seqq. sunt plura ad vitam priscorum hominum spectantia: quae sigillatim attendere et inspicere iuuat: ea v. in Obss.

471. μέθυ, χίλια μέτρα, apposite, non admodum capacis mensurae genus esse

ἔνθεν ἄρ᾽ οἰνίζοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
ἄλλοι μὲν χαλκῷ, ἄλλοι δ᾽ αἴθωνι σιδήρῳ,
ἄλλοι δὲ ῥινοῖς, ~~ἄλλοι δ᾽ αὐτῇσι βόεσσιν,~~
ἄλλοι δ᾽ ἀνδραπόδεσσι· τίθεντο δὲ δαῖτα θάλειαν.
παννύχιοι μὲν ἔπειτα καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
δαίνυντο, Τρῶες δὲ κατὰ πτόλιν ἠδ᾽ ἐπίκουροι.
παννύχιος δέ σφι κακὰ μήδετο μητίετα Ζεὺς,
σμερδαλέα κτυπέων· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει·
οἶνον δ᾽ ἐκ δεπάων χαμάδις χέον, οὐδέ τις ἔτλη
πρὶν πιέειν, πρὶν λεῖψαι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.
κοιμήσαντ᾽ ἄρ᾽ ἔπειτα, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

472 ΕΝΘΕΝ ΑΡ ϜΟΙΝΙΖΟΝΤΟ leg. ενθ᾽ αρα ϝοινιζοντο vel ενθεν ϝοινιζοντο. 474 Vulg. αὐτοῖσι 480 ϜΟΙΝΟΝ

potuit. — 476. τίθεντο δὲ δαῖτα θάλειαν. ἐποιοῦντο, pararunt, epulas opiparas.

478. Memorabilia haec, ad religiosum sensum veterum. v. Obss.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Θ

ARGVMENTVM

Narratur hoc libro pugna Troianorum ſecunda cum Achiuis altero poſt ſuperiora die; qua fracto Agamemnonis animo decernitur ſub veſperam legatio ad Achillem. Rem ſuo more poeta ita exponit.

Concilio deorum facto, minis interpoſitis, denuntiat Iupiter ſibi non placere, vt deorum aliquis alterutri pugnantium parti opituletur 1—29. Minerua ſaltem hoc concedi poſtulat, vt conſulere liceat Achiuis—40. Ipſe

in Idam se confert, inde pugnam prospicit — 52. Congressi Achiui et Troiani pugnant aequa fortuna vsque ad medium diem; — 68. tum Achiui in fugam conuertuntur, grauibus procellis et fulguribus perterriti — 77. Fugiunt Idomeneus, Agamemnon, vterque Aiax; Nestor equo vulnerato impeditus vitae discrimen adit Hectore instante; tum Diomedes, Vlysse frustra compellato, Nestorem in suum currum recipit, Hectori occurrit — 117. eiusque auriga, Eniopeo hasta traiecto pugnam restituit — 129.

Iam iterum res in eo erant, vt Troiani in fugam verterentur, cum fulmine ante equos caduco conterriti Nestor et Diomedes et ipsi fugiunt — 157. Insequitur Hector, et Diomedi conuicia facit aegre ea ferenti — 171. Troianos suos hortatur ad oppugnanda castra — 183 et equis incitatis in Diomedem et Nestorem, in quibus persequendis perstat — 197. Iuno haec ex Olympo prospiciens grauiter indignata cum Neptuno agit, — 211. et Achiuis iam intra vallum compulsis Agamemnoni consilium subiicit, confirmandi verbis Achiuorum animos et obtestandi Iouem; tum ostento obiecto melior spes subnascitur — 250. Iterum incursione in Troianos facta magnam eorum stragem edunt; inter ceteros Teucer sagittis emissis; cum is, ab Agamemnone ob virtutem laudatus, — 299 sagitta Hectorem petiisset, Hector auriga Archeptolemo percusso, de curru prosiliens saxo prosternit Teucrum — 334. Nunc iterum Hector Achiuos intra vallum se recipere cogit — 349.

Minerua et Iuno, de Iouis iniquitate conquestae Achiuis suppetias laturae curru conscenso, missa a Ioue Iride deterrentur — 437. a Ioue in Olympum reuerso obiurgantur — 484.

Nocte ingruente pugna intercipitur; Hector concione facta, quae noctu curanda sint, imperat, crastino die redintegrandam pugnam denuntiat — 541. Excubiae per noctem aguntur — fin.

Per librum hunc deorum interuentus est haud vno in loco, isque ad priscorum hominum sensus antiquique sermonis indolem comparatus. Primo statim in eo, quod Iupiter id acturus, vt Troiani superiores facti Achiuos in summum discrimen adducant, vtque Agamemnonem iniuriae qua Achillem affecit, poenitentia incessat, deos a praelio absistere iubet, vt scilicet ipse solus belli fortunam administret; concilio deorum habito, quantum ceteris diis potentior sit, declarat, ne minas sine effectu fore credant; Mineruae tamen permittit, vt consiliis Achiuos adiuuet: 1—40. Ipse curru vectus in Ida considet, pugnam prospecturus —53. pugna ad medium diem producta lancibus sumtis fata Troianorum superiora esse declarat; fulminibus iactis terret Achiuos —77. et iterum misso fulmine ante Diomedis currum terrorem et fugam incutit 130—171. Indignabunda conspecta Achiuorum strage Iuno consilia cum Neptuno agitat, quae nullum exitum habent, 199—211. At illa Agamemnonis menti consilium subiicit, quo fugam sistat 218 sq. Eiusdem Agamemnonis obtestatione motus Iupiter ostentum edit, hinnulo quem vnguibus tenebat ab aquila praeteruolante misso facto; et in aram Iouis proiecto 245—250. Iterum Iuno cum Minerua consilia init; altera haec ingratam suorum de Ioue meritorum obliuionem conquesta armat se, conscensoque cum Iunone curru opitulatum Achiuis progressa, Iouis minis ab Iride ex Ida missa allatis deterrita in Olympum redit: 350—437. Iupiter paullo post et ipse ex Ida in Olympum redux factus grauiora etiam minatur, et consilii sui rationem et finem luculentius, quam vnquam alias, exponit 438—484. de quo vide ad A, 5. Iterum in Idam concedere Iouem videbimus Λ, 181 sq.

Ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
Ζεὺς δὲ θεῶν ἀγορὴν ποιήσατο τερπικέραυνος,
ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο·
αὐτὸς δέ σφ' ἀγόρευε, θεοὶ δ' ὑπὸ πάντες ἄκουον·
Κέκλυτέ μευ, πάντες τε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι,
ὄφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.

4 Vulg. θεοὶ δ' ἅμα   6 ΟΦΡ ϜΕΙΠΩ leg. ὡς

1—40. Concilio coacto diis interdicit Iupiter, ne in pugnam prodeant. Ceterum nunc ille aperte soluit Thetidi promissa, dum reddit caussam Troianorum bello superiorem, vt Achillis desiderium Achiuos, et poenitentia iniuriae ei illatae Agamemnonem incessat. cf. ad A, 5. Nam quae adhuc narrata sunt, partim continebantur in fortuna belli vtrinque tentata, qua, aliquamdiu incerta et varia, Troiani tandem sub vrbis moenia se recipere fuerant coacti, partim valebant ad narrationem variandam pugnis singularibus altera Paridis et Menelai, et, periurio Troianorum armis iterum sumtis, altera Hectoris et Aiacis.

3. Non tam in summo cacumine concio fit, sed dictum omnino pro ἐν τῇ ἄκρᾳ, in monte Olympo. v. Obss. Obuersatur poetae animo mons multis iugorum verticibus insignis, nunc pro sede deorum. v. ad A, 499. — 4. θεοὶ δ' ὑπήκουον πάντες l. pro ἤκουον l. referendum ad prius, dii obsequuti sunt vt conuocati conuenirent.

5—27. Oratio per se maiestate Iouis digna, minarum plena, ad antiquos mythos et priscos poetas comparata: Mirum, in ea id ipsum non diserte exponi, quod Iupiter volebat: vt interdiceret diis ab auxilio Troianis Achiuisue ferendo; eo quidem cum consilio, vt res Troianorum fieret superior πρὸς τὸ τιμᾶσθαι τὸν Ἀχιλλέα. Memorantur tantum ea, quae ad eminentiores Iouis inter deos vires, quibus alios cogere posset, spectare pot-

μήτε τις οὖν θήλεια θεὸς τόγε, μήτε τις ἄρσην,
πειράτω διακέρσαι ἐμὸν ἔπος· ἀλλ᾽ ἅμα πάντες
αἰνεῖτ᾽, ὄφρα τάχιστα τελευτήσω τάδε ἔργα.
ὃν δ᾽ ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλοντα νοήσω
ἐλθόντ᾽, ἢ Τρώεσσιν ἀρηγέμεν, ἢ Δαναοῖσι,
πληγεὶς οὐ κατὰ κόσμον ἐλεύσεται Οὔλυμπόνδε·
ἤ μιν ἑλὼν ῥίψω ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,
τῆλε μάλ᾽, ἧχι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον,

8 ΕΜΟΝ ϜΕΠΟΣ 9 ΤΑΔΕ ϜΕΡΓΑ

erant; quorſum autem memorentur, colligimus ſolummodo et ſuſpicamur ex ipſo carmine.

7. μήτε τις οὖν, initio dicendorum, vt alias γάρ, pro δή. — 8. διακέρσαι ἐμὸν ἔπος. διακόψαι, ἀνατρέψαι, παραβῆναι. Il. Π, 120 γνῶ δ᾽ Αἴας — ὅ ῥα πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κείρει Ζεύς. — 9. ἀλλὰ συναινεῖτε ἐμοί, mecum in vnum conſulite, ἐς μίαν βουλεύειν B, 379. — 10. τάδε ἔργα. τοῦτο τὸ πρᾶγμα. antea ἔπος. hoc quod volo.

10. 11. Iungo ἐθέλοντα ἐλθόντα. Nam θέλων ἔρχεσθαι aliquis dicitur, vt ἑκών. v. Obſſ. — 12. οὐ κατὰ κόσμον. ἀκόσμως, cum magno dedecore. foede redibit; ſi cum ἐλεύσεται, ἀνελεύσεται, iunxeris; vel πληγεὶς ἀκόσμως, praeter modum, diris modis. Ita fulmine percuſſus a me erit. Sup. B, 264 πεπληγὼς — ἀεικέσσι πληγῇσι. Nam fulmine coercet et caſtigat deos Iupiter, inf. 455 et 405. O, 117. cf. Not. ad Apollod. p. 19. 20. — 13 ſq. petita ſunt a poena Titanibus inflicta: cum percuſſi fulminibus in Tartarum fuere detruſi: de quo v. Heſiodi Theog. 717 ſq. etſi nolim omnia ex eo in Homerum transferri; non enim verſamur in ſyſtemate philoſophico: cum nec Homerica vbique ſibi conſtent, e quibus haec illuſtranda ſunt: inf. 478—481. Ξ, 203. 4. 274. 9. E, 898. Satis eſt tenere: in

ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδός,
τόσσον ἔνερθ' Ἀΐδεω, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης·
γνώσετ' ἔπειθ', ὅσον εἰμὶ θεῶν κάρτιστος ἁπάντων.
εἰ δ' ἄγε, πειρήσασθε θεοὶ, ἵνα εἴδετε πάντες,
σειρὴν χρυσείην ἐξ οὐρανόθεν κρεμάσαντες,
πάντες δ' ἐξάπτεσθε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι·
ἀλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαιτ' ἐξ οὐρανόθεν πεδίονδε
Ζῆν' ὕπατον μήστωρ', οὐδ' εἰ μάλα πολλὰ κάμοιτε·
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσσαι,
αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ', αὐτῇ τε θαλάσσῃ·
σειρὴν μέν κεν ἔπειτα περὶ ῥίον Οὐλύμποιο
δησαίμην· τὰ δέ κ' αὖτε μετήορα πάντα γένοιτο.
τόσσον ἐγὼ περί τ' εἰμὶ θεῶν, περί τ' εἰμ' ἀνθρώπων.

18 ϜΙΝΑ ϜΕΙΔΕΤΕ 21 ΟΥΚ ΑΝ ϜΕΡΥΣΑΙΤ
23 ΕΘΕΛΟΙΜΙ ϜΕΡΥΣΣΑΙ 24 ϜΕΡΥΣΑΙΜ

extremo Occidente Noctis eſſe ſedes; ibidem Haden, et Aditum ad inferos, ſeu Orcum; infra Haden eſſe Tartarum, barathrum immenſi ſpatii, in quo ornando diuerſorum poetarum laciniae inſertae ſunt Theogoniae 722 ſq. 740 ſq.

19. Somnia de *Catena hac Homerica* v. Obſſ. ad 18. 19. Craſſiorem aliquam notionem poſitus elementorum, quae appellamus, vt caelo ſubſit aer, aeri terra et mare, vtque ea apta inter ſe et nexa ſint, ita vt a Ioue in caelo quaſi manu, catenae more, teneantur, facile animaduertas. Coſmogoniis haec locum feciſſe, per ſe patet. cf. Obſſ. — 22. μήστωρ' ad prudentiam ſpectare, iam monitum, vt H, 366. — 23. πρόφρων ἐθέλοιμι, ſi libuerit ſic facere. v. Obſſ. — 25. περὶ ῥίον Οὐλύμποιο iterum montem memorat, ſua cacumina habentem; et nunc quidem de extrema aliqua parte prominente loquitur, vnde proſpectus in terram eſſet, vt demitti poſ-

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευσεν.
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ὦ πάτερ ἡμέτερε, Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅ τοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν·
ἀλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχμητάων,
οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται.
ἀλλ' ἤτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ', ὡς σὺ κελεύεις·
βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ', ἥτις ὀνήσει,
ὡς μὴ πάντες ὄλωνται, ὀδυσσαμένοιο τεοῖο.
Τὴν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Θάρσει, Τριτογένεια, φίλον τέκος· οὔ νύ τι θυμῷ
πρόφρονι μυθέομαι· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι.

29 Vulg. ἀγόρευεν. 30 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ 32 ϜΙΔΜΕΝ ..35 Vulg. εἰ σὺ

ſet ac reuinciri catena. Meminit autem montis, cum conſeſſus deorum in monte factus eſſet, vſ. 3.

29. μῦθον ἀγασσάμενοι percuſſi his dictis ac perculſi. cf. ad H, 41. κρατερῶς ἀγόρευσεν. de minis. Sic κρατερὰς ἐνιπὰς alibi dixit. Et A, 25 κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε. — 32. σθένος οὐκ ἐπιεικτόν. quod non εἴκει, cedit, actiue, h. e. inuictum. — 34. οἶτον ἀναπλήσαντες ſubeuntes, tolerantes. v. Obſſ. ὄλωνται κεν, peribunt. — 37. ὀδυσσαμένοιο τεοῖο. ὀργιζομένου σου. v. Obſſ. — 40. οὔ νύ τι θυμῷ πρόφρονι μυθέομαι. non infeſto animo haec loquor. E contexto et nexu; ſed v. Obſſ.

His dictis Iupiter conſilium ſoluit, et Olympum relinquit; at dii in Olympo remanent. Itaque in ſeqq. deos ſedentes in Olympo memorari videbimus, Iunonem 199 ſq. et Ξ, 153. 4. Martem N, 524. deos ceteros omnes, Λ, 75 ſq.

Ὣς εἰπὼν ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ' ἵππω
ὠκυπέτα, χρυσέῃσιν ἐθείρῃσι κομόωντε·
χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροΐ· γέντο δ' ἱμάσθλην
χρυσείην, εὔτυκτον, ἑοῦ δ' ἐπεβήσετο δίφρου.
μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην
μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Ἴδην δ' ἵκανε πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν,
Γάργαρον, ἔνθα δέ οἱ τέμενος, βωμός τε θυήεις·
ἔνθ' ἵππους ἔστησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
λύσας ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ἠέρα πουλὺν ἔχευεν.
αὐτὸς δ' ἐν κορυφῇσι καθέζετο κύδεϊ γαίων,

41 FΕΙΠΩΝ 42 ΧΡΥΣΕΗΙΣΙ FΕΘΕΙΡΗΙΣΙ 44 FΕFΟΥ Vulg. ἐπιβήσατο. 45 ΑFΕΚΟΝΤΕ Vulg. ἄκοντε 48 ΔΕ FΟΙ

41—54. Iupiter profectus ex Olympo in Ida considet, vt inde pugnam prospiciat. De Ioue curru vecto locus classicus — χαλκόποδε refertur ad *robur pedum*; vt in tot aliis similibus per omnem antiquitatem mythicam. Vide vel Apollodor. Ind. et Koepp. ad h. l. Sch. br. et Eustath. ad N, 23 modo στερεόποδας modo ἠχόποδας facit. Seruauit hoc epitheton poetarum vsus, cum tragicorum tum aliorum. χαλκόπους Ἐρινὺς est apud Sophocl. El. 491 et sic al. — τιτύσκετο, *iunxit* funibus intentis et vt ipsi intenderentur in cursum. v. Obss. — 43. χρυσὸν, arma aurea, loricam cum clipeo; etsi χιτὼν subesse debebat loricae, de quo E, 736. — 47. Idam μητέρα θηρῶν. Vides antiqui sermonis vestigia. In eo autem, quod *locus sacer* et *ara Iouis* in Ida fuit, fingendi sedem Iouis in Ida tanto maior fuit opportunitas. — Quod πολυπίδακα appellat, patebit ex numero amnium in eo scaturientium M, 20 sq. add. Strab. XIII, p. 874 B. — 51. κύδεϊ γαίων. *exultabundus*: elato ore et ani-

εἰσορόων Τρώων τε πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Οἱ δ' ἄρα δεῖπνον ἕλοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
ῥίμφα κατὰ κλισίας, ἀπὸ δ' αὐτοῦ θωρήσσοντο.
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀνὰ πτόλιν ὁπλίζοντο
παυρότεροι· μέμασαν δὲ καὶ ὧς ὑσμῖνι μάχεσθαι,
χρειοῖ ἀναγκαίῃ, πρό τε παίδων καὶ πρὸ γυναικῶν.
πᾶσαι δ' ὠΐγνυντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαός,
πεζοί θ', ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο,
σύν ῥ' ἔβαλον ῥινούς, σὺν δ' ἔγχεα, καὶ μένε' ἀνδρῶν
χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
ἔπληντ' ἀλλήλῃσι· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
ἔνθα δ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν,
ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα.

55 Vulg. δ' αὖ ἑτέρωθεν et ὡπλίζοντο

mo. v. Obſſ. Quod v. 52 Iupiter adſpectu vrbis et claſſis delectatur, ſpectat eo, quod gaudere ſolet pugna, robore, caede, virorum. v. ad H, 61. adde Φ, 389. 390.

53 — 59. Prodeunt ad pugnam vtrinque copiae. — 55. ἀνὰ πτόλιν nam in vrbem ſe receperant: v. ſup. ad H, 370. add. 380 et 477. — 57. χρειοῖ ἀναγκαίῃ, pro ἀνάγκῃ. — 58. πᾶσαι πύλαι non omnes: etſi plures Troiae portae apud ſeriores memorantur; Homerus memorat vnam portam *Scaeam*, quae adverſus Achiuos ducit; eſt adeo: *porta quanta quanta erat* eſt aperta. v. Obſſ.

60 — 74. Initur pugna primo fortuna vtrinque pari; poſt meridiem Achiuorum fortuna inclinata. Locus eſt inter nobiliſſimos, oratione rerum vim et terrorem aequante; quem etiam Xenophon ante oculos habuiſſe putatur Hellen. IV, 3, 12. — Videtur apodoſis ſtatim ſequi in 61 σύν ῥ' ἔβαλον. — 62. ἀσπίδες ἐ-

ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πῖπτε δὲ λαός·
ἦμος δ' Ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα,
ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο,

πλῆντ' ἀλλήλοισι, clipei pugnantium clipeis aduersis illisi.

66. 67. Vsque ad medium diem pugnatum est vtrinque acriter et aequa fortuna. ἱερὸν ἦμαρ, almus dies. v. Obss. est ornans epitheton.

68 sq. Splendide adornata oratio; et meridie res Troianorum superior facta est, Iouis numine. ἀμφιβεβήκει de cursu Solis per medium caelum accipiendum; vt ad oculorum sensum Sol caelum traiicere, ascendere dicitur, inprimis curru vectus. Sequitur multis sermonibus celebratus mythus Iouis fata librantis lancibus; rem cogitatione comprehensam, ad actum sensibus obuium et notabilem reuocans. Declaratur id, quod vulgari sermone dicimus *pensitare, expendere, deliberare.* Reuocandum autem in animum Iouem fata non pro lubitu constituere, sed iam constituta exquirere et examinare. Itaque ei erat expendendum, quorsum fata spectarent, tumque assignare. — 70. δύο κῆρε θανάτοιο· vt experiatur, viri nunc exercitui, exitium fatale, τὸ ἡττᾶσθαι, instet; adeoque *pondus grauius fati* subsidit ei, cui intereundum est. Alter locus huic similis est Il. X, 209 sq. de Achille et Hectore; expressus a Virgilio Aen. XII, 725 sq. — αἴσιμον ἦμαρ et κῆρες Ἀχαιῶν idem declarant, et quod antea δύο κῆρε θανάτοιο, nunc in plurali αἱ κῆρες Ἀχαιῶν ἐπὶ χθονὶ ἑζέσθην, potenter de lance valde depressa; (grauius tamen altero loco X, 213 ᾤχετο δ' εἰς Ἀΐδαο) et non omnino ἐναργὴς pro simplici. Iupiter re deliberata constituit, Achiuis cladem inferri. Achiuos vinci et fugari clade accepta. Dualis iunctus cum plurali ἄερθεν

Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
ἕλκε δὲ μέσσα λαβών, ῥέπε δ' αἴσιμον ἦμαρ Ἀχαιῶν.
αἱ μὲν Ἀχαιῶν κῆρες ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
ἑζέσθην· Τρώων δὲ πρὸς οὐρανὸν εὐρὺν ἄερθεν.
Αὐτὸς δ' ἐξ Ἴδης μεγάλ' ἔκτυπε, δαιόμενον δὲ
ἧκε σέλας μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν· οἱ δὲ ἰδόντες
θάμβησαν, καὶ πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλεν.
ἔνθ' οὔτ' Ἰδομενεὺς τλῆ μίμνειν, οὔτ' Ἀγαμέμνων,
οὔτε δύ' Αἴαντες μενέτην, θεράποντες Ἄρηος·
Νέστωρ δ' οἶος ἔμιμνε Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
οὔτι ἑκών, ἀλλ' ἵππος ἐτείρετο· τὸν βάλεν ἰῷ

76 ΟΙ ΔΕ ϜΙΔΟΝΤΕΣ 81 ΟΥΤΙ ϜΕΚΩΝ

75—129. Fugiunt Achivi, et ipsi principes; Nestor, vno ex equis sauciato, Diomedis virtute e discrimine seruatur: qui, eo in suum currum recepto, ferit Eniopeum, Hectoris aurigam; Hector pro eo Archeptolemum sibi aurigam adiungit.

75—79. Describitur *τέρας*, omen, augurium: repentinum et graue fulmen. Iupiter e decreto suo in fugam Achiuos coniicit fulminibus conterritos. Accommodatum hoc, cum Iupiter in Ida sederet 51. ex Ida autem graues saepe procellae concitantur: exemplum est in Xerxis expeditione ap. Herodot. VII, 42. v. sup. ad H, 478. Clarke etiam hoc coniectando addit, sereno forte tonuisse, vt Od. Υ, 114. 115. Ita ne fortissimi quidem restiterunt. Describit *δαιμονίαν φυγήν*: *ἐν γὰρ δαιμονίοις φόβοις φεύγοντι καὶ παῖδες θεῶν*. Pindar. N. IX, 63.

80. Nestor *Γερήνιος*. v. B, 336. — *ἵππος ἐτείρετο*, scilicet *παρήορος* equus funalis viribus deficiebat, vtpote vulneratus: Apparet enim ex vs. 87 Nestorem vsum habuisse adiungendi equis iugalibus tertium funalem *σειραῖον*, vt is, altero forte caeso, in eius locum succe-

δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
ἄκρην κὰκ κορυφὴν, ὅθι τε πρῶται τρίχες ἵππων
κρανίῳ ἐμπεφύασι, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστιν.
ἀλγήσας δ' ἀνεπᾶλτο, βέλος δ' εἰς ἐγκέφαλον δῦ,
σὺν δ' ἵππους ἐτάραξε, κυλινδόμενος περὶ χαλκῷ.
ὄφρ' ὁ γέρων ἵπποιο παρηορίας ἀπέταμνε
φασγάνῳ ἀΐσσων, τόφρ' Ἕκτορος ὠκέες ἵπποι
ἦλθον ἀν' ἰωχμὸν, θρασὺν ἡνίοχον φορέοντες
Ἕκτορα· καί νύ κεν ἔνθ' ὁ γέρων ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσεν,
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
σμερδαλέον δ' ἐβόησεν, ἐποτρύνων Ὀδυσῆα·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
πῇ φεύγεις, μετὰ νῶτα βαλὼν, κακὸς ὣς, ἐν ὁμίλῳ;
μήτις τοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ.
ἀλλὰ μέν', ὄφρα γέροντος ἀπώσομεν ἄγριον ἄνδρα.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἐσάκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ παρήϊξε κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Τυδείδης δ', αὐτός περ ἐὼν, προμάχοισιν ἐμίχθη·

83 Vulg. κακκορυφὴν 85 Vulg. ἀνέπαλτο

deret. — 85. Prae dolore equus exiliit, ἀνεπᾶλτο. quod Virgilius praeclare reddidit: *quo ſonipes ictu furit arduus, altaque iactat vulneris impatiens erecto pectore crura*, Aen. XI, 638. 9. et lib. X, 892 *Tollit ſe arrectum ſonipes* etc. βέλος γὰρ ἐνέδυ εἰς ἐγκέφαλον. — 86. συνετάραξε τοὺς ἵππους nempe ex 87 apparet, equum παρήορον vulneratum fuiſſe. — κυλινδόμενος περὶ χαλκῷ putandus eſt equus praeceps ruiſſe et excutere voluiſſe telum. — τὰς παρηορίας ſc. ἡνίας. v. Obſſ.

91. Interuenit commode Diomedes ad ſeruandum Neſtorem. — 95. (δέδοικα) μήτις τοι φεύγοντι ἐμπήξῃ δό-

στῆ δὲ πρόσθ' ἵππων Νηληϊάδαο γέροντος,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ γέρον, ἦ μάλα δή σε νέοι τείρουσι μαχηταί,
σὴ δὲ βίη λέλυται, χαλεπὸν δέ σε γῆρας ὀπάζει·
ἠπεδανὸς δέ νύ τοι θεράπων, βραδέες δέ τοι ἵπποι.
ἀλλ' ἄγ', ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσεο, ὄφρα ἴδηαι
οἷοι Τρώϊοι ἵπποι, ἐπιστάμενοι πεδίοιο
κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκέμεν ἠδὲ φέβεσθαι,
οὕς ποτ' ἀπ' Αἰνείαν ἑλόμην μήστωρε φόβοιο.
τούτω μὲν θεράποντε κομείτων· τώδε δὲ νῶϊ
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοις ἰθύνομεν, ὄφρα καὶ Ἕκτωρ
εἴσεται, εἰ καὶ ἐμὸν δόρυ μαίνεται ἐν παλάμῃσιν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.
Νεστορέας μὲν ἔπειθ' ἵππους θεράποντε κομείτην
ἴφθιμοι Σθένελός τε καὶ Εὐρυμέδων ἀγαπήνωρ·
τὼ δ' εἰς ἀμφοτέρω Διομήδεος ἅρματα βήτην·
Νέστωρ δ' ἐν χείρεσσι λάβ' ἡνία φοινικόεντα,

101 ϜΕΠΕΑ 105 ΟΦΡΑ ϜΙΔΗΑΙ 108 Vulg. μήστωρα 111 ϜΕΙΣΕΤΑΙ 116 Vulg. σιγαλόεντα

ου (ἐν) μεταφρένῳ. Euſtathius ſupplet ὅρα, ἢ δείδιθι. 104. χαλεπὸν δέ σε γῆρας ὀπάζει, *vrget*: pro πάρεστί σοι, ἕπεται. — 106. Τρώϊοι ἵπποι v. Il. E, 222. eos victo Aenea abegerat ibid. 323 ſq. — διωκέμεν ἠδὲ φέβεσθαι, διώκειν ἢ φεύγειν, διὰ πεδίου. — 108. μήστωρε φόβοιο, quatenus equi illi fugabant obuios, ἐμήσαντο, ἐμηχανήσαντο τὴν φυγὴν τῶν πολεμίων. cf. Obſſ. — 111. δόρυ μαίνεται antiqua loquendi forma, a bellatore ad haſtam re translata, cum vi celeriter motam: Similiter Π, 74 Οὐ γὰρ Τυδείδεω Διομήδεος ἐν παλάμῃσι μαίνεται ἐγχείη et ipſae manus 244 ἢ οἱ τότε χεῖρες ἄαπτοι μαίνονται. Sic ἴθυσε μάχη Z, 2.

μάστιξε δ' ἵππους· τάχα δ' Ἕκτορος ἄγχι γένοντο.
τοῦ δ' ἰθὺς μεμαῶτος ἀκόντισε Τυδέος υἱός·
καὶ τοῦ μέν ῥ' ἀφάμαρτεν· ὁ δ' ἡνίοχον θεράποντα,
υἱὸν ὑπερθύμου Θηβαίου, Ἠνιοπῆα,
ἵππων ἡνί' ἔχοντα, βάλε στῆθος παρὰ μαζόν·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι
ὠκύποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε μένος τε.
Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἡνιόχοιο·
τὸν μὲν ἔπειτ' εἴασε, καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου,
κεῖσθαι· ὁ δ' ἡνίοχον μέθεπε θρασύν, οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
ἵππω δευέσθην σημάντορος· αἶψα γὰρ εὗρεν
Ἰφιτίδην Ἀρχεπτόλεμον θρασύν, ὅν ῥα τόθ' ἵππων
ὠκυπόδων ἐπέβησε, δίδου δέ οἱ ἡνία χερσίν.
Ἔνθα κε λοιγὸς ἔην, καὶ ἀμήχανα ἔργα γένοντο·
καί νύ κε σήκασθεν κατὰ Ἴλιον, ἠΰτε ἄρνες,

122 ΔΕ ϜΟΙ 128 ϜΕΥΡΕ ϜΙΦΙΤΙΔΗΝ 129 ΔΕ ϜΟΙ 130 ΑΜΗΧΑΝΑ ϜΕΡΓΑ 131 ΚΑΤΑ ϜΙΛΙΟΝ ΗΥΤΕ ϜΑΡΝΕΣ

— 114. Eurymedon, Nestoris auriga. inf. Δ, 619. 124. ἄχος πύκασε animum Hectoris *obumbrauit*. v. Obss. — 126. μέθεπε. Proprie μεθέπειν est *immittere*, vt E, 329 vidimus; inde *insequi*, tum est *arcessere*, et h. l. eum, quem arcessas, *circumspicere*. Recte Sch. br. ἐπήει, ἐδίωκεν. ἐζήτει, hoc bene, nam sequitur εὗρεν.

130—159. Iterum fit fuga Achiuorum, ipsiusque Diomedis, Ioue tonante. cf. ad v. 75.

130. ἀμήχανα ἔργα. pro ἔργον, πρᾶγμά τι δεινὸν, χαλεπόν. — 131. σήκασθεν ἂν *inclusi fuissent* vrbe, tanquam in stabulo pecudes. cf. locum Il. E, 137 sq. vt iam antea se Achillis metu intra moenia continuerant:

εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
βροντήσας δ' ἄρα δεινὸν, ἀφῆκ' ἀργῆτα κεραυνὸν,
κὰδ δὲ πρόσθ' ἵππων Διομήδεος ἧκε χαμᾶζε·
δεινὴ δὲ φλὸξ ὦρτο θεείου καιομένοιο·
τὼ δ' ἵππω δείσαντε καταπτήτην ὑπ' ὄχεσφι·
Νέστορα δ' ἐκ χειρῶν φύγον ἡνία σιγαλόεντα·
δεῖσε δ' ὅγ' ἐν θυμῷ, Διομήδεα δὲ προσέειπε·
Τυδείδη, ἄγε δ' αὖτε φόβονδ' ἔχε μώνυχας ἵππους·
ἦ οὐ γιγνώσκεις, ὅ τοι ἐκ Διὸς οὐχ ἕπετ' ἀλκή;
νῦν μὲν γὰρ τούτῳ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει
σήμερον, ὕστερον αὖτε καὶ ἡμῖν, αἴ κ' ἐθέλῃσι,
δώσει· ἀνὴρ δέ κεν οὔτι Διὸς νόον εἰρύσαιτο,
οὐδὲ μάλ' ἴφθιμος· ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐστι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει·
Ἕκτωρ γάρ ποτε φήσει, ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων,
Τυδείδης ὑπ' ἐμεῖο φοβεύμενος ἵκετο νῆας.
ὥς ποτ' ἀπειλήσει· τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·

137 Vulg. φύγεν 138 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ 144 Vulg. φέρτατος 146 ΕFΕΙΠΕΣ

cf. E, 789 ſq. — 133. ἀφῆκε καὶ καθῆκε κεραυνόν. — 136. equi conſternati ſunt. πτῆμι, idem quod πτήσσω. v. Obſſ. — 139. φόβονδ' ἄγε verte equos in fugam.

140. ἀλκή. οὐ πάρεστί σοι ἡ νίκη. Sch. ἡ βοήθεια καὶ ἀλέξησις. — 143. Διὸς νόον εἰρύσαιτο *voluntatem Iouis nemo reprimet, retardabit,* etſi *fortiſſimus*. v. Obſſ.

150. ἀπειλήσει. καυχήσεται. κομπάσει. v. Obſſ.

ὤμοι, Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος, οἷον ἔειπες.
εἴπερ γάρ σ' Ἕκτωρ γε κακὸν καὶ ἀνάλκιδα φήσει,
ἀλλ' οὐ πείσονται Τρῶες καὶ Δαρδανίωνες,
καὶ Τρώων ἄλοχοι μεγαθύμων ἀσπιστάων,
τάων ἐν κονίῃσι βάλες θαλεροὺς παρακοίτας.
Ὣς ἄρα φωνήσας φύγαδε τράπε μώνυχας ἵππους,
αὖτις ἀν' ἰωχμόν· ἐπὶ δὲ Τρῶές τε καὶ Ἕκτωρ
ἠχῇ θεσπεσίῃ βέλεα στονόεντα χέοντο.
τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε μέγας κορυθαιόλος Ἕκτωρ·
Τυδείδη, πέρι μέν σε τίον Δαναοὶ ταχύπωλοι
ἕδρῃ τε, κρέασί τ' ἠδὲ πλείοις δεπάεσσι·
νῦν δέ σ' ἀτιμήσουσι· γυναικὸς ἄρ' ἀντὶ τέτυξο.
ἔρρε, κακὴ γλήνη, ἐπεὶ οὐκ, εἴξαντος ἐμεῖο,
πύργων ἡμετέρων ἐπιβήσεαι, οὐδὲ γυναῖκας
ἄξεις ἐν νήεσσι· πάρος τοι δαίμονα δώσω.

152 ΕFΕΙΠΕΣ 157 Vulg. φύγαδ' ἔτραπε. 159 FΗΧΗΙ. 162 Vulg. κρέασίν τε ἰδὲ 163 Vulg. ἀντετέτυξο 164 FΕΡΡΕ — ΟΥ FΕΙΞΑΝΤΟΣ

160—183. Succeſſu elatus Hector, Diomedem conviciis increpat, et iactabundus hortatur ſuas copias ad expugnanda Achiuorum caſtra. Oratio ferociae ſtolidae plena.

162. Nota nunc res: honorum ac praemiorum, quibus ornaretur is, qui virtute alios ſuperabat, ſummam fuiſſe in προεδρίᾳ et epulis ſpectatam cf. Δ, 261 ſq. M, 310.

163. Νῦν δέ σ' ἀτιμήσουσι *nunc te hoc honore priuabunt.* γυναικὸς ἄρ' ἀντὶ τέτυξο. pro ἐτέτυξο, ἐγένου ἀντὶ γυναικός. — γυναικὸς ἀντάξιος γέγονας. Sch. br. mulieris loco es habendus. — 164. γλήνη. φθεῖρου, ἀσθενὴς κόρη. Sch. br. Hoc praeſtat inter cetera quae v. in Obſſ. — δαίμονα δώσω. Supplent Sch. br. δαίμονα κακόν, *malum fatum:* adeoque mortem; fere ut

Ὣς φάτο· Τυδείδης δὲ διάνδιχα μερμήριξεν,
ἵππους τε στρέψαι, καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι.
τρὶς μὲν μερμήριξε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
τρὶς δ' ἄῤ ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων κτύπε μητιέτα Ζεύς,
σῆμα τιθεὶς Τρώεσσι, μάχης ἑτεραλκέα νίκην.
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
γιγνώσκω δ', ὅτι μοι πρόφρων κατένευσε Κρονίων
νίκην καὶ μέγα κῦδος, ἀτὰρ Δαναοῖσί γε πῆμα.
νήπιοι, οἳ ἄρα δὴ τάδε τείχεα μηχανόωντο,
ἀβλήχρ', οὐδενόσωρα· τάδ' οὐ μένος ἀμὸν ἐρύξει·

178. Vulg. ἀβληχρ'

Romani, *letum, fatum, dare*, v. Obſſ.

167. Breuitate ſe commendat oratio: deliberauit apud ſe, conuerſisne quadrigis, Hectorem inuaderet, an non inuaderet: quod idem eſt ac: num fugeret. — 171. σῆμα τιθεὶς, ποιούμενος. Patet, tonitru pro omine ſecundo Troianos habere, Quaeras, cur non aeque Achiui? cur his pro ſiniſtro omine habendum erat? Lucem afferes ex ſuperiore loco: vſ. 75. 76. et ex Obſſ. quia fulmina ab Ida tempeſtate orta verſus littus in Achiuos erant intenta et directa, adeoque infeſta. — 177. Affectus plena oratio pro vulgari: Οὗτοι τάδε τείχεα μηχανόωντο νηπίως etc. Erat res noua, nec antea viſa, caſtrorum vallum, ſuperiore die eductum. Debuit autem pugna iam nunc eo loco fieri, vnde proſpectus eſſet caſtrorum. cf. 213. — 178. ἀβληχρὰ, vallum inualidum, quod nullum impetum adorientium ſuſtenturum ſit: οὐδενόσωρα, *nulla cura ac ſollicitudine digna*. οὐδεμιᾶς ὥρας, φροντίδος ἄξια.

ἵπποι δὲ ῥέα τάφρον ὑπερθορέονται ὀρυκτήν.
ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσι γένωμαι,
μνημοσύνη τις ἔπειτα πυρὸς δηΐοιο γενέσθω,
ὡς πυρὶ νῆας ἐνιπρήσω, κτείνω δὲ καὶ αὐτοὺς
Ἀργείους παρὰ νηυσὶν, ἀτυζομένους ὑπὸ καπνῷ.
Ὣς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε·
Ξάνθε τε, καὶ σὺ Πόδαργε, καὶ Αἴθων, Λάμπε τε δῖε,
νῦν μοι τὴν κομιδὴν ἀποτίνετον, ἣν μάλα πολλὴν
Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος,
ὑμῖν πὰρ προτέροισι μελίφρονα πυρὸν ἔθηκεν,

183 Vulg. περὶ   184 ϜΕΙΠΩΝ

v. Obſſ. — 179. In hoc eum falli, infra poeta docebit M, 49 ſqq.

181. Antiqua loquendi forma: μνημοσύνη τὶς πυρὸς γενέσθω, vt alibi μνησώμεθα χάρμης. ſupra 174 ἀλκῆς, et alia ſimilia, provulgari: faciamus, aggrediamur, adhibeamus; h. l. vtamur. — 183. ἀτυζομένους ὑπὸ καπνῷ. pro vulgari ὑπὸ καπνοῦ. v. Obſſ.

184—197. Pro ſimplici facto, quod expectabas, vt flagro illiſo equos concitaret, alloquio hortatur eos Hector: nouum hoc, nec tamen praeter naturam et morem eorum qui cum iumentis verſantur et iis vtuntur. Sequutus eſt exemplum Virgilius in Mezentio Aen. X, 858. Quod, quae paucis forte aliquis efferret equos compellando, id, tanquam poeta, ornavit Homerus, vix vitio vertas.

185. Quadrigis vectus Hector: ſaltem vno ordine, vt duo ſint iugales, reliqui duo παρήοροι. ſed v. Obſſ. — 187. Andromache Eetionis f. v. ſup. ad Z, 395. Eſt autem in heroum vita matronarum munus, redeuntibus maritis equos curru ſoluere; quod etiam in deorum vitam translatum videmus, v. c. in Apollon. IV, 1370 ſq. Neptuni reducis equos ſoluit Amphitrite. — 188. ὑμῖν προτέροις

οἶνόν τ' ἐγκεράσασα πιεῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι,
ἢ ἐμοὶ, ὅς περ οἱ θαλερὸς πόσις εὔχομαι εἶναι.
ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον καὶ σπεύδετον, ὄφρα λάβωμεν
ἀσπίδα Νεστορέην, τῆς νῦν κλέος οὐρανὸν ἵκει,
πᾶσαν χρυσείην ἔμεναι, κανόνας τε καὶ αὐτήν·
αὐτὰρ ἀπ' ὤμοιϊν Διομήδεος ἱπποδάμοιο,
δαιδάλεον θώρηκα, τὸν Ἥφαιστος κάμε τεύχων.
εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἐελποίμην κεν Ἀχαιοὺς
αὐτονυχὶ νηῶν ἐπιβησέμεν ὠκειάων.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· νεμέσησε δὲ πότνια Ἥρη,

189 FOINON 190 ϜΟΣΠΕΡ ϜΟΙ 196 ΕϜΕΛΠΟΙΜΗΝ Vulg. ἂν pro κεν. 197. Vulg. αὐτονυχεὶ 198 ΠΟΤΝΙΑ ϜΗΡΗ

(pro πρότερον) παρέθηκεν ἢ ἐμοί. — 189. 190. Quod tritico ac vino aluntur equi, saltem ex h. l. discitur; neque id, quia praeter morem nostrum fit, nusquam factum argui potest. ὅτε θυμὸς ἀνώγοι non potest nisi de equis accipi; nec aliud est quam quoties pabulo opus habent, dici enim solet de appetentia cibi ac potus. — 192. De *Nestoris clipeo* v. Obss. *Diomedis lorica* v. 195 ἡφαιστότευκτος, siue secundum mythum aliquem, siue vt pro epitheto ornante sit. Omnino satis est tenere, ex h. l. saltem intelligi, herois vtriusque arma fuisse praeclara: etiamsi aliunde nil constet — τῆς κλέος οὐρανὸν ἵκει 192 antiquo sermone simpl. *nobilis est.* v. ad H, 451. — 193. κανόνας virgas, ῥάβδους, *Queerstangen*, in cauo clipei, quae pro ansa essent, qua teneri et regi posset clipeus.

198—212. Non obliuiscitur deorum ministerii poeta, quod commodis locis interponendum ipsi erat. Praeparat igitur id, quod mox ad effectum per Mineruam perducetur 350 sq. 381—437. Nunc igitur Neptunus a Iunone tentatur vt subueniat Achiuis; quod

σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὄλυμπον·
καί ῥα Ποσειδάωνα, μέγαν θεὸν, ἀντίον ηὔδα·
Ὢ πόποι, Ἐννοσίγαι' εὐρυσθενὲς, οὐδέ νύ σοί περ
ὀλλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμός;
οἱ δέ τοι εἰς Ἑλίκην τε καὶ Αἰγὰς δῶρ' ἀνάγουσι
πολλά τε καὶ χαρίεντα· σὺ δέ σφισι βούλεο νίκην.
εἴπερ γάρ κ' ἐθέλοιμεν, ὅσοι Δαναοῖσιν ἀρωγοὶ,
Τρῶας ἀπώσασθαι, καὶ ἐρυκέμεν εὐρύοπα Ζῆν,
αὐτοῦ κ' ἔνθ' ἀκάχοιτο καθήμενος οἶος ἐν Ἴδῃ.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων·

ille facere detrectat et contra Iouis voluntatem aliquid mouere disſuadet.

198. νεμέσησε δὲ π. Ἥρη, ſcilicet impatienter fert et indignatur ſuperba Hectoris dicta et minas in Neſtorem et Diomedem iactas. — 199. Σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ prorſus ad rudium hominum, nulla decori notione imbutorum, ſenſus et mores hoc eſt referendum, ex animi impotentia. ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὄλυμπον, *ſolo corporis motu Olympum concuſſit dea.* Sublimitatis aliquid in his quaerere noli; ex Jl. A, 530. Praeſtat locus inf. 443. — 201. σοί περ tibi ſaltem. — 203. duo argumenta Iuno memorat, quibus ad miſerationem mouendum eſſe ait Neptunum: primo, quod ab Achiuis eximie colitur, et quod cauſſae eorum iam antea fauerat. *Helice,* iam B, 575 memorata, Achaiae Neptuni religione nota vrbs: quidni *Aegas* eiusdem Achaiae vrbem habebimus? v. Obſſ. — 205. breuitate vtitur orationis. Nec intercedere ac deterrere nos debet, quod Iupiter aduerſatur noſtris conſiliis. "Nam ſi omnes — ad coercendum Iouem, quo minus auxilio Troianis veniat, conſpirauerimus, ſedebit ille in Ida et dolebit, indignabundus nullo cum fructu. ἀκάχοιτο, λυποῖτο ſc. coercitus a nobis, καθήμενος ἔνθα, αὐτοῦ, οἶος.

Ἥρη ἀπτοεπὲς, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
οὐκ ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι, Διῒ Κρονίωνι μάχεσθαι
ἡμέας τοὺς ἄλλους, ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐστιν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
τῶν δ' ὅσον ἐκ νηῶν ἀπὸ πύργου τάφρος ἔεργε,
πλῆθεν ὁμῶς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν ἀσπιστάων
εἰλομένων· εἴλει δὲ θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ
Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκε.
καί νύ κ' ἐνέπρησε πυρὶ κηλέῳ νῆας ἐΐσας,
εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκ' Ἀγαμέμνονι πότνια Ἥρη,

209 ꝈΑΠΤΟΕΠΕΣ — ΕΕΙΠΕΣ 211 Vulg. φέρτατος 213 ΕϜΕΡΓΕ. 215 ϜΕΙΛΟΜΕΝΩΝ ϜΕΙΛΕΙ 216 ꝈΟΤΕ ϜΟΙ 217 ΕϜΙΣΑΣ Vulg. καί νύ κεν ἔπρησε. 218 ΠΟΤΝΙΑ ϜΗΡΗ

209. ἀπτοεπὴς, καθαπτομένη τοῦ Διὸς σὺν ἔπεσι. *maledica, criminosa.* v. Obss. — 210. οὐκ ἐθέλοιμι. *non ausim.* — 211. Consentaneum hoc Neptuni casibus ac moribus: v. sup. A, 399 sqq. et narrationem Ξ, 174 sq. 205 sq.

212—252. Nouam struit περιπέτειαν poeta. Cum iam intra prima castra fuga recepissent se Achiui, Agamemnon fugientes continet, et, vt iterum conuersi in Troianos irruant, permouet: recreatus augurio oblato. Locus bene ornatus interpositis Agamemnonis ad Iouem precibus. — 213. Locus inter fossam et vallum: quod τεῖχος, πύργοι et nunc πύργος appellatur Homero. Accedentibus Troianis primo occurrere debuit fossa superiore die ducta H, 440. 1. pone illam (436) *vallum*, quod praetentum erat nauibus, et vltra vallum spatium quod patebat vsque ad nauium ordines. Erant haec Troianis in prospectu; vt viderent omnia copiis Achiuorum fugatorum esse plena. Sed in verbis laboramus. v. Obss. — 216. Effecturus fuisset mines 180

αὐτῷ ποιπνύσαντι, θοῶς ὀτρῦναι Ἀχαιούς.
βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
πορφύρεον μέγα φᾶρος ἔχων ἐν χειρὶ παχείῃ·
στῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆος μεγακήτεϊ νηῒ μελαίνῃ,
ἥ ῥ' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε, γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσε,
* ἠμὲν ἐπ' Αἴαντος κλισίης Τελαμωνιάδαο,
* ἠδ' ἐπ' Ἀχιλλῆος, τοί ῥ' ἔσχατα νῆας εἴσας
* εἴρυσαν, ἠνορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτεϊ χειρῶν·
ἤϋσε δὲ διαπρύσιον, Δαναοῖσι γεγωνώς·
Αἰδώς, Ἀργεῖοι, κάκ' ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί,
πῆ ἔβαν εὐχωλαί, ὅτε δὴ φάμεν εἶναι ἄριστοι·
ἃς, ὁπότ' ἐν Λήμνῳ, κενεαυχέες ἠγοράασθε,
ἔσθοντες κρέα πολλὰ βοῶν ὀρθοκραιράων,

226 ϜΕΙΡΥΣΑΝ 228 ΕΛΕΓΧΕΑ ϜΕΙΔΟΣ 229 Vulg. φαμὲν

sq. Hector, nisi animos recepissent Achiui hortatu Agamemnonis. Cui consilium hoc subiici fertur a Iunone de Achiuorum salute tantopere sollicita. — 221. *μέγα φᾶρος* quod loco vexilli et signi militaris ora militum in Agamemnonem conuerteret. Suspicari licet chlamydem regiam hanc ipsam purpuream vestem fuisse. Alias non apparet, vnde repente pannus purpureus ei ad manum fuerit. — 223. Vlyssis stationem in media classe fuisse, ex h. l. et Λ, 5. 6 tenetur; v. Obss. — 225. *τοί ῥ' ἔσχατα νῆας εἴρυσαν.* κατὰ τὰ ἔσχατα, non tempore sed loco: quae ἐσχατιὴ est Υ, 328. in cornibus, extremis castrorum partibus. — 226. *ἠνορέῃ πίσυνοι*, tanquam fortissimi. Sunt autem cornua et castrorum et aciei hostibus adorientibus et insidiantibus maxime obnoxia.

230. Ad Antehomerica spectat; in Lemno, profecturi ad Troiam Achiuorum principes ab Agamemnone in epulis excepti, inter vi

πίνοντες κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο,
Τρώων ἀνθ' ἑκατόν τε διηκοσίων τε ἕκαστος
στήσεσθ' ἐν πολέμῳ· νῦν δ' οὐδ' ἑνὸς ἄξιοί εἰμεν
Ἕκτορος, ὃς τάχα νῆας ἐνιπρήσει πυρὶ κηλέῳ.
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τιν' ἤδη ὑπερμενέων βασιλήων
τῇδ' ἄτῃ ἄασας, καί μιν μέγα κῦδος ἀπηύρας;
οὐ μὲν δή ποτέ φημι τεὸν περικαλλέα βωμὸν
νηῒ πολυκλήϊδι παρελθέμεν, ἐνθάδε ἔρρων·

232 FOINOIO 233 TE FEKAΣTOΣ 239 EN-ΘAΔE FEPPΩN

na de sua virtute summa quaeuis polliciti fuerant. — 232. κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνου vino repletos vsque ad oram; nec aliter accipi potest: v. ad A, 470. — 233. Iactabatis centum ducentosve Troianos vnumquemque virtute aequiparaturum esse; ita vt vnus pro centenis numerari posset: ἀντὶ ἑκατὸν, et στήσεσθαι a libra ductum. Nunc autem 234. 5 ne vnum quidem aequiparamus Hectorem, ei pares non sumus. Sic ἀντὶ γυναικὸς, sup. 163. ἄξιοι, ἀντάξιοι vt de medico Λ, 514. — 236. ἦ ῥά τιν' ἤδη — τῇ ἄτῃ ἄασας. in tantum malum, discrimen adduxisti, in quo in ignominiam summam incurrere possit? Antiquo sermone deficiebant vocabula propria, quibus exprimeret, se famae et fortunae periculum adire; ponit itaque primo genus, ἄτην, de quouis calamitatis genere, malo, infortunio, clade, dici solitum, v. ad I, 116. tum speciem subiicit: καί μιν μέγα κῦδος ἀπηύρας. non quod iam factum sit, sed fieri potest, vt amittat omnem dignitatem, exercitu profligato, quem, in Achillis contemtum, eduxerat. — 237. μέγα κῦδος. nunc omnis Agamemnonis fortuna, conditio, dignitas, gloria. — 238. οὐ μὲν δή ποτε. Atqui. Ex hominum rudium sensu ingratum et iniustum numen accusat, cum δεινό-

ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πίπτε δὲ λαός·
ἦμος δ' Ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα,
ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο,

πλῆντ' ἀλλήλῃσι, clipei pugnantium clipeis aduersis illisi.

66. 67. Vsque ad medium diem pugnatum est vtrinque acriter et aequa fortuna. *ἱερὸν ἦμαρ, almus dies.* v. Obss. est ornans epitheton.

68 sq. Splendide adornata oratio; et meridie res Troianorum superior facta est, Iouis numine. ἀμφιβεβήκει de cursu Solis per medium caelum accipiendum; vt ad oculorum sensum Sol caelum traiicere, ascendere dicitur, inprimis curru vectus. Sequitur multis sermonibus celebratus mythus Iouis fata librantis lancibus; rem cogitatione comprehensam ad actum sensibus obuium et notabilem reuocans. Declaratur id, quod vulgari sermone dicimus *pensitare, expendere, deliberare.* Reuocandum autem in animum Iouem fata non pro lubitu constituere, sed iam constituta exquirere et examinare. Itaque ei erat expendendum, quorsum fata spectarent, tumque assignare. — 70. δύο κῆρε θανάτοιο· vt experiatur, viri nunc exercitui, exitium fatale, τὸ ἡττᾶσθαι, instet; adeoque *pondus grauius fati* subsidit ei, cui intereundum est. Alter locus huic similis est Il. X, 209 sq. de Achille et Hectore; expressus a Virgilio Aen. XII, 725 sq. — αἴσιμον ἦμαρ et κῆρες Ἀχαιῶν idem declarant; vt quod antea δύο κῆρε θανάτοιο, nunc in plurali αἱ κῆρες Ἀχαιῶν ἐπὶ χθονὶ ἑζέσθην, potenter de lance valde depressa; (grauitas tamen altero loco X, 213 ᾤχετο δ' εἰς Ἀΐδαο) et sic omnino ἐναργής pro simplici. Iupiter re deliberata constituit, Achiuis cladem inferri, Achiuos vinci et fugari clade accepta. Dualis iunctus cum plurali ἄερθεν

ἔνθ' οὔτις πρότερος Δαναῶν, πολλῶν περ ἐόντων,
εὔξατο Τυδείδαο πάρος σχέμεν ὠκέας ἵππους,
τάφρου τ' ἐξελάσαι, καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι·
ἀλλὰ πολὺ πρῶτος Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστὴν,
Φραδμονίδην Ἀγέλαον. ὁ μὲν φύγαδε τράπεν ἵππους·
τῷ δὲ μεταστρεφθέντι, μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν,
ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
τὸν δὲ μετ' Ἀτρεΐδαι, Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος·
τοῖσι δ' ἐπ' Αἴαντες, θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκήν·
τοῖσι δ' ἐπ' Ἰδομενεὺς, καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος
Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ·
τοῖσι δ' ἐπ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός.
Τεῦκρος δ' εἴνατος ἦλθε, παλίντονα τόξα τιταίνων·

257 Vulg. φύγαδ' ἔτραπεν 262 ΕΠΙFΕΙΜΕΝΟΙ

tis plures Troianos confecit. — 277. Collaudatus ab Agamemnone Hectorem petit; sed cum bis aberrasset sagitta, ab Hectore saxo percutitur. Ita Troianis animi et vires iterum redeunt.

253. οὔ τις Δαναῶν εὔξατο, gloriari, profiteri potuit, σχέμεν ἵππους πρότερος, πάρος Τυδείδαο, (πρότερον πρὸ Τ.) Noua formula pro vulgari: *Omnium primus Diomedes in Troianos inuectus est.* Anteuertit, inquam, ceteros. — 258. μεταστρεφθέντι, fuga; adeoque tergum vertenti. — 259. καὶ διέλασεν ἐν τοῖς στήθεσι, ἐν στήθει, εἰς στῆθος. vt bene Sch. br.

266. Idem numerus et fere idem ordo, qui sup. H, 162 sqq. fuit memoratus ante pugnam cum Hectore: nisi quod pro Thoante et Vlysse (qui supra fugerat 97 sq.) nunc Menelaus et Teucer memorantur. De *Eurypylo* ex Ormenio Thessaliae, v. 265. vid. B, 736. παλίντονα τόξα simpliciter *inflecti, curvari solita,*

δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
ἄκρην κακ κορυφὴν, ὅθι τε πρῶται τρίχες ἵππων
κρανίῳ ἐμπεφύασι, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστιν.
ἀλγήσας δ' ἀνεπᾶλτο, βέλος δ' εἰς ἐγκέφαλον δῦ,
σὺν δ' ἵππους ἐτάραξε, κυλινδόμενος περὶ χαλκῷ.
ὄφρ' ὁ γέρων ἵπποιο παρηορίας ἀπέταμνε
φασγάνῳ ἀΐσσων, τόφρ' Ἕκτορος ὠκέες ἵπποι
ἦλθον ἀν' ἰωχμὸν, θρασὺν ἡνίοχον φορέοντες
Ἕκτορα· καί νύ κεν ἔνθ' ὁ γέρων ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσεν,
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
σμερδαλέον δ' ἐβόησεν, ἐποτρύνων Ὀδυσῆα·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
πῆ φεύγεις, μετὰ νῶτα βαλὼν, κακὸς ὣς, ἐν ὁμίλῳ;
μήτις τοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ.
ἀλλὰ μέν', ὄφρα γέροντος ἀπώσομεν ἄγριον ἄνδρα.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἐσάκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
ἀλλὰ παρήϊξε κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Τυδείδης δ', αὐτός περ ἐὼν, προμάχοισιν ἐμίχθη·

83 Vulg. κακκορυφὴν   85 Vulg. ἀνέπαλτο

deret. — 85. Prae dolore equus exiliit, ἀνεπᾶλτο. quod Virgilius praeclare reddidit: *quo ſonipes ictu furit arduus*, altaque iactat *vulneris impatiens* erecto pectore crura, Aen. XI, 638. 9. et lib. X, 892 *Tollit ſe arrectum ſonipes* etc. βέλος γὰρ ἐνέδυ εἰς ἐγκέφαλον. — 86. συνετάραξε τοὺς ἵππους nempe ex 87 apparet, equum παρήορον vulneratum fuiſſe. — κυλινδόμενος περὶ χαλκῷ putandus eſt equus praeceps ruiſſe et excutere voluiſſe telum. — τὰς παρηορίας ſc. ἡνίας. v. Obſſ.

91. Interuenit commode Diomedes ad ſeruandum Neſtorem. — 95. (δέδοικα) μήτις τοι φεύγοντι ἐμπήξῃ δό-

βάλλ' οὕτως, αἴκεν τι φόως Δαναοῖσι γένηαι,
πατρί τε σῷ Τελαμῶνι, ὅ σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
καί σε, νόθον περ ἐόντα, κομίσσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
τὸν, καὶ τηλόθ' ἐόντα, ἐϋκλείης ἐπίβησον.
σοὶ δ' ἐγὼ ἐξερέω, ὡς καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἴκεν μοι δώῃ Ζεύς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀθήνη
Ἰλίου ἐξαλαπάξαι ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
πρώτῳ τοι μετ' ἐμὲ πρεσβήϊον ἐν χερὶ θήσω,
ἢ τρίποδ', ἠὲ δύω ἵππους αὐτοῖσιν ὄχεσφιν,
ἠὲ γυναῖχ', ἥ κεν τοι ὁμὸν λέχος εἰσαναβαίνοι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε Τεῦκρος ἀμύμων·
Ἀτρεΐδη κύδιστε, τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν
ὀτρύνεις; οὐ μέν τοι, ὅση δύναμίς γε πάρεστι,
παύομαι· ἀλλ' ἐξ οὗ προτὶ Ἴλιον ὠσάμεθ' αὐτοὺς,
ἐκ τοῦ δὴ τόξοισι δεδεγμένος ἄνδρας ἐναίρω.
ὀκτὼ δὴ προέηκα τανυγλώχινας ὀϊστοὺς,
πάντες δ' ἐν χροῒ πῆχθεν Ἀρηϊθόων αἰζηῶν·
τοῦτον δ' οὐ δύναμαι βαλέειν κύνα λυσσητῆρα.
Ἦ ῥα, καὶ ἄλλον ὀϊστὸν ἀπὸ νευρῆφιν ἴαλλεν

284 ΚΟΜΙΣΣΑΤΟ ϜΩΙ ΕΝΙ ϜΟΙΚΩΙ. 287 τ' abest in vulg. 288 ϜΙΛΙΟΥ 295 ΠΡΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ 300 Vulg. νευρῆφιν

282. *αἴκεν* iterum pro *ἵνα*. *Φόως* non tam de salute h. l. nec de victoria, quam de *gloria* accipiendum, v. Obss. nam sequitur — 285. *τὸν* — *ἐϋκλείης ἐπίβησον* noto verbi usu, *gloria impertire*. *κλέϊσον*, *clarum redde*, ait Eustath. — 289. *πρεσβήϊον*, *γέρας*. cf. Obss. — 291. *ἠὲ γυναῖχα*, puta captiuam ex praeda.

297. Octo: in vss. 274. 5. 6 memoratos.

300. Octo iam sagittis

στῆ δ᾽ ἄρ᾽ ὑπ᾽ Αἴαντος σάκεϊ Τελαμωνιάδαο.
ἔνθ᾽ Αἴας μὲν ὑπεξέφερε σάκος, αὐτὰρ ὅγ᾽ ἥρως
παπτήνας, ἐπεὶ ἄρ τιν᾽ ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
βεβλήκει, ὁ μὲν αὖθι πεσὼν ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσεν,
αὐτὰρ ὁ αὖτις ἰὼν, παῖς ὡς ὑπὸ μητέρα, δύσκεν
εἰς Αἴανθ᾽· ὁ δέ μιν σάκεϊ κρύπτασκε φαεινῷ.
ἔνθα τίνα πρῶτον Τρώων ἕλε Τεῦκρος ἀμύμων;
Ὀρσίλοχον μὲν πρῶτα, καὶ Ὄρμενον, ἠδ᾽ Ὀφελέστην,
Δαίτορά τε, Χρόμιόν τε, καὶ ἀντίθεον Λυκοφόντην,
καὶ Πολυαιμονίδην Ἀμοπάονα, καὶ Μελάνιππον,
πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
τὸν δὲ ἰδὼν γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
τόξου ἀπὸ κρατεροῦ Τρώων ὀλέκοντα φάλαγγας·
στῆ δὲ παρ᾽ αὐτὸν ἰὼν, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
Τεῦκρε, φίλη κεφαλὴ, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,

278. ΤΟΝ ΔΕ ϜΙΔΩΝ ΓΗΘΗΣΕ ϜΑΝΑΞ 280 ΕϜΕΙΠΕ

accipio hic et alibi K, 459. O, 443. Od. Φ, 11. 59. eadem quae καμπύλα, ἀγκύλα, εὐκαμπῆ. v. Obff. τιταίνων. pro *habens*, dixit *tendens*: τείνων, ἕλκων. sup. Δ, 122. 123. ἕλκε δὲ — νευρὴν μὲν μαστῷ πέλασε, τόξῳ δὲ σίδηρον. — 271. παῖς ὡς ὑπὸ μητέρα, fuauis comparatio, multis laudata, cum puero in finum matris fe abdente. δύσκεν εἰς Αἴαντα, ἐπεδύετο (leg. ὑπεδύετο). ὑπεισῄει Sch. br. ὑποδὺς τὸ τοῦ Αἴαντος σάκος. Euftath.

279. τόξου ἀπὸ κρ. manifefte pro διὰ, σὺν τόξῳ. verumtamen per ellipfin, *fagittis ex arcu emiffis*, vt alibi ἀπὸ νευρῆς, Λ, 476. Ponit autem τόξα Homerus, vbi βέλη funt intelligenda, ideoque ἀπὸ τόξων pro ἀπὸ βελέων. φάλαγγας pro πλῆθος.

εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
βροντήσας δ' ἄρα δεινὸν, ἀφῆκ' ἀργῆτα κεραυνὸν,
κὰδ δὲ πρόσθ' ἵππων Διομήδεος ἧκε χαμᾶζε·
δεινὴ δὲ φλὸξ ὦρτο θεείου καιομένοιο·
τὼ δ' ἵππω δείσαντε καταπτήτην ὑπ' ὄχεσφι·
Νέστορα δ' ἐκ χειρῶν φύγον ἡνία σιγαλόεντα·
δεῖσε δ' ὅγ' ἐν θυμῷ, Διομήδεα δὲ προσέειπε·
Τυδείδη, ἄγε δ' αὖτε φόβονδ' ἔχε μώνυχας ἵππους·
ἦ οὐ γιγνώσκεις, ὅ τοι ἐκ Διὸς οὐχ' ἕπετ' ἀλκή;
νῦν μὲν γὰρ τούτῳ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει
σήμερον, ὕστερον αὖτε καὶ ἡμῖν, αἴ κ' ἐθέλῃσι,
δώσει· ἀνὴρ δέ κεν οὔτι Διὸς νόον εἰρύσαιτο,
οὐδὲ μάλ' ἴφθιμος· ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐστι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει·
Ἕκτωρ γάρ ποτε φήσει, ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων,
Τυδείδης ὑπ' ἐμεῖο φοβεύμενος ἵκετο νῆας.
ὥς ποτ' ἀπειλήσει· τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·

137 Vulg. φύγεν 138 ΠΡΟΣΕΕΙΠΕ 144 Vulg. φέρτατος 146 ΕΕΙΠΕΣ

cf. E, 789 sq. — 133. ἀφῆκε καὶ καθῆκε κεραυνόν. — 136. equi consternati sunt. πτῆμι, idem quod πτήσσω. v. Obss. — 139. φόβονδ' ἄγε verte equos in fugam.

140. ἀλκή. οὐ πάρεστί σοι ἡ νίκη. Sch. ἡ βοήθεια καὶ ἀλέξησις. — 143. Διὸς νόον εἰρύσαιτο *voluntatem Iouis nemo reprimet, retardabit*, etsi *fortissimus*. v. Obss.

150. ἀπειλήσει. καυχήσεται. κομπάσει. v. Obss.

ὤμοι, Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος, οἷον ἔειπες.
εἴπερ γάρ σ' Ἕκτωρ γε κακὸν καὶ ἀνάλκιδα φήσει,
ἀλλ' οὐ πείσονται Τρῶες καὶ Δαρδανίωνες,
καὶ Τρώων ἄλοχοι μεγαθύμων ἀσπιστάων,
τάων ἐν κονίῃσι βάλες θαλεροὺς παρακοίτας.
Ὣς ἄρα φωνήσας φύγαδε τράπε μώνυχας ἵππους,
αὖτις ἀν' ἰωχμόν· ἐπὶ δὲ Τρῶές τε καὶ Ἕκτωρ
ἠχῇ θεσπεσίῃ βέλεα στονόεντα χέοντο.
τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Τυδείδη, πέρι μέν σε τίον Δαναοὶ ταχύπωλοι,
ἕδρῃ τε, κρέασί τ' ἠδὲ πλείοις δεπάεσσι·
νῦν δέ σ' ἀτιμήσουσι· γυναικὸς ἄρ' ἀντὶ τέτυξο.
ἔῤῥε, κακὴ γλήνη, ἐπεὶ οὐκ, εἴξαντος ἐμεῖο,
πύργων ἡμετέρων ἐπιβήσεαι, οὐδὲ γυναῖκας
ἄξεις ἐν νήεσσι· πάρος τοι δαίμονα δώσω.

152 ΕFΕΙΠΕΣ 157 Vulg. φύγαδ' ἔτραπε. 159 FΗΧΗΙ. 162 Vulg. κρέασιν τε ἰδὲ 163 Vulg. ἀντετέτυξο. 164 FΕΡΡΕ — ΟΥ FΕΙΞΑΝΤΟΣ

160—183. Succeſſu elatus Hector, Diomedem conviciis increpat, et iactabundus hortatur ſuas copias ad expugnanda Achiuorum caſtra. Oratio ferociae ſtolidae plena.

162. Nota nunc res: honorum ac praemiorum, quibus ornaretur is, qui virtute alios ſuperabat, ſummam fuiſſe in *προεδρίᾳ* et epulis ſpectatam cf. Δ, 261 ſq. M, 310.

163. *Νῦν δέ σ' ἀτιμήσουσι* nunc te hoc honore *priuabunt*. *γυναικὸς ἄρ' ἀντὶ τέτυξο*. pro *ἐτέτυξο, ἐγένου ἀντὶ γυναικός*. — *γυναικὸς ἀντάξιος γέγονας*. Sch. br. mulieris loco es habendus. — 164. *γλήνη. φθεῖρου, ὦ ἀσθενὴς κόρη*. Sch. br. Hoc praeſtat inter cetera quae v. in Obſſ. — *δαίμονα δώσω*. Supplent Sch. br. *δαίμονα κακόν*, *malum fatum*: adeoque mortem; fere vt

Γοργοῦς ὄμματ' ἔχων, ἠδὲ βροτολοιγοῦ Ἄρηος.
Τοὺς δὲ ἰδοῦσ' ἐλέησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτι νῶϊ
ὀλλυμένων Δαναῶν κεκαδησόμεθ', ὑστάτιόν περ;
οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται
ἀνδρὸς ἑνὸς ῥιπῇ· ὁ δὲ μαίνεται οὐκέτ' ἀνεκτῶς
Ἕκτωρ Πριαμίδης, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
καὶ λίην οὗτός γε μένος θυμόν τ' ὀλέσειε,

350 ΔΕ FΙΔΟΥΣ 351 FΕΠΕΑ 356 ΠΟΛΛΑ FΕFΟΡΓΕ 357 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ

χία ad M, pr. 1 — 349. Terribilis adſpectu Hector, ſucceſſu elatus, Gorgonis vel Martis vultum refert. v. Obſſ.

350 — 484. Reuocamur nunc ad Olympum. Deae ſedentes, Iuno et Minerua, miſeratae Achiuos, Olympo deſcendunt auxiliatum; miſſa tamen Iride, Iouis iuſſu redire coguntur; ab eodem ex Ida in Olympum redeunte increpantur, ſimulque ex Ioue conſilia audiunt, quae ille de rerum ſumma a ſe conſtituta apertius, quam antea, prodit. Itaque primo Iuno (350 — 356) miſerata Achiuorum cladem ab Hectore factam, quod antea VIII, 200 ſq. per Neptunum fruſtra tentauerat, per Mineruam nunc efficit, vt ad ſuppetias Achiuis ferendas operam coniungat. Tum Minerua (357 — 373) Iouis iniquam in ſe et ingratam mentem, conſiliumque ſuum de ferendo Achiuis auxilio aperit 374 — 380.

353. κεκαδησόμεθα. κηδήσομεν. reſpiciemus. miſerabimur. v. Obſſ. ὑστάτιόν περ. ſaltem nouiſſima pugnae parte; aut vltima ſaltem vice; vt in Odyſſ. Υ, 119 νῦν ὕστατα δειπνήσειεν. — 354. κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες, ὄλωνταί κεν. perituri ſunt; verendum eſt, ne

χερσὶν ὑπ' Ἀργείων φθίμενος ἐν πατρίδι γαίῃ·
ἀλλὰ πατὴρ οὑμὸς φρεσὶ μαίνεται οὐκ ἀγαθῆσι,
σχέτλιος, αἰὲν ἀλιτρὸς, ἐμῶν μενέων ἀπερωεύς.
οὐδέ τι τῶν μέμνηται, ὅ οἱ μάλα πολλάκις υἱὸν
τειρόμενον σώεσκον ὑπ' Εὐρυσθῆος ἀέθλων.
ἤτοι ὁ μὲν κλαίεσκε πρὸς οὐρανόν· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς
τῷ ἐπαλεξήσουσαν ἀπ' οὐρανόθεν προΐαλλεν.
εἰ γὰρ ἐγὼ τάδε ᾔδε' ἐνὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσιν,
εὖτέ μιν εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο προὔπεμψεν,
ἐξ Ἐρέβευς ἄξοντα κύνα στυγεροῦ Ἀΐδαο·
οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε Στυγὸς ὕδατος αἰπὰ ῥέεθρα.

362 ὉΟ ϜΟΙ — 366 ΤΑΔΕ ϜΗΙΔΕ

pereant. — 355. ἀνδρὸς ἑνὸς ῥιπῇ. pr. de procella et de incendio: cui bene comparatur Hectoris virtus. cf. Λ, 297. O, 605 et h. l. Schol. B.

358. καὶ λίην — ὀλέσειε. ἀλλὰ λίην pro πάνυ. velque Hector dudum ab Achivis caesus fuisset, nisi Iupiter id impediret: ἀλλὰ πατὴρ, pro εἰ μή. v. Obss. — 360. μαίνεται κακῶς. — 361. αἰὲν ἀλιτρὸς, iniquus in me. v. Obss. ἐμῶν μενέων (ἐμοῦ μένεος) ἀπερωεὺς, pro ἀπερωῶν. ὃς ἀπερωεῖ, κωλύει, me in exserenda virtute.

362. Quae sequuntur, ex antiquis Heracliis sunt petita, saltem ex mythis iam ante Homerum carmine narratis; nam attingit ea tanquam aliunde satis nota. Prodit idem sermo priscus 364. 5. litteris Hebraeorum sacris simillimus. Perpetua Herculi comes Minerva in laboribus ab Eurystheo impositis a Ioue missa. Versu 367 vnus ex iis laboribus memoratur, descensus ad inferos. Hades πυλάρτης, qui portam occlusam habet: esse potest is, qui siue ab aditu siue a discessu prohibet; probabilius hoc alterum. Canis ei assignatus, res ex vita heroum petita: custos aedium; vt in Vlyssis et Telemachi domo. — 369. οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε.

νῦν δ' ἐμὲ μὲν στυγέει, Θέτιδος δ' ἐξήνυσε βουλάς,
ἥ οἱ γούνατ' ἔκυσσε, καὶ ἔλλαβε χειρὶ γενείου,
λισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.
ἔσται μὰν, ὅτ' ἂν αὖτε φίλην Γλαυκώπιδα εἴπῃ.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νῶϊν ἐπέντυε μώνυχας ἵππους,
ὄφρ' ἂν ἐγὼ, καταδῦσα Διὸς δόμον αἰγιόχοιο,
τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήξομαι, ὄφρα ἴδωμαι,
εἰ νῶϊ Πριάμοιο πάϊς κορυθαίολος Ἕκτωρ
γηθήσει προφανείσα ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας.
ἦ τις καὶ Τρώων κορέει κύνας ἠδ' οἰωνοὺς
δημῷ καὶ σάρκεσσι, πεσὼν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη.

371 ΗΗ FOI 373 ΓΛΑΥΚΩΠΙΔΑ FEIΠΗΙ 376 ΟΦΡΑ FIΔΩΜΑΙ.

non tam quod aquis fuisset submersus, verum antiquo sermone; ex inferis non fuisset incolumis reuersurus. — 370. νῦν δ' ἐμὲ μὲν στυγέει, non, odio habet, sed, postponit, praelata Thetide. — 373. Suauiter hoc dictum a Minerua: memorem se iniuriae fore; quando Iupiter eius opera indiguerit: hoc declarat per blanditias Iouis rogantis: quod nos solemus dicere: *Fac hoc, sodes, o cara Minerua!* — 375. πατρὸς ἐπ' οὔδει vt E, 734. Armat Minerua *in patris aedibus*; erat enim in heroum aedibus cubiculum, quo condita erant arma; vt ex Odyssea notum esse potest. 377. 8. εἰ Ἕκτωρ γηθήσει (διὰ) νῶϊ προφανείσα, quod sollenni modo per casus absolutos effertur: νῶϊν προφανείσαιν, nobis in conspectum venientibus, nobis duabus conspectis. εἰ γηθήσει, pro contrario: vt ego eum videam cohorrescere. Sequiores dicerent: κλαύσειεν ἂν Hector. ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας, in medio inter vtramque aciem, vbi procurritur. cf. ad Δ.

σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὄλυμπον·
καί ῥα Ποσειδάωνα, μέγαν θεὸν, ἀντίον ηὔδα·
Ὢ πόποι, Ἐννοσίγαι' εὐρυσθενὲς, οὐδὲ νύ σοί περ
ὀλλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμός;
οἱ δέ τοι εἰς Ἑλίκην τε καὶ Αἰγὰς δῶρ' ἀνάγουσι
πολλά τε καὶ χαρίεντα· σὺ δέ σφισι βούλεο νίκην.
εἴπερ γάρ κ' ἐθέλοιμεν, ὅσοι Δαναοῖσιν ἀρωγοὶ,
Τρῶας ἀπώσασθαι, καὶ ἐρυκέμεν εὐρύοπα Ζῆν,
αὐτοῦ κ' ἔνθ' ἀκάχοιτο καθήμενος οἶος ἐν Ἴδῃ.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων·

ille facere detrectat et contra Iouis voluntatem aliquid mouere dissuadet.

198. νεμέσησε δὲ π. Ἥρη, scilicet impatienter fert et indignatur superba Hectoris dicta et minas in Nestorem et Diomedem iactas. — 199. Σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ prorsus ad rudium hominum, nulla decori notione imbutorum, sensus et mores hoc est referendum, ex animi impotentia. ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὄλυμπον, *solo corporis motu Olympum concussit dea.* Sublimitatis aliquid in his quaerere noli; ex Il. A, 530. Praestat locus inf. 443. — 201. σοί περ tibi saltem. — 203. duo argumenta Iuno memorat, quibus ad miserationem mouendum esse ait Neptunum: primo, quod ab Achiuis eximie colitur, et quod caussae eorum iam antea fauerat. *Helice*, iam B, 575 memorata, Achaiae Neptuni religione nota vrbs: quidni *Aegas* eiusdem Achaiae vrbem habebimus? v. Obss. — 205. breuitate vtitur orationis. Nec intercedere ac deterrere nos debet, quod Iupiter aduersatur nostris consiliis. Nam si omnes — ad coercendum Iouem, quo minus auxilio Troianis veniat, conspirauerimus, sedebit ille in Ida et dolebit, indignabundus nullo cum fructu. ἀκάχοιτο, λυποῖτο sc. coercitus a nobis, καθήμενος, ἔνθα, αὐτοῦ, οἶος.

Ζεὺς δὲ πατὴρ Ἴδηθεν ἐπεὶ ἴδε, χώσατ' ἄρ' αἰνῶς·
Ἶριν δ' ὤτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσαν·
Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα, πάλιν τρέπε, μηδ' ἔα ἄντην
ἔρχεσθ'· οὐ γὰρ καλὰ συνοισόμεθα πτόλεμόνδε.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
γυιώσω μέν σφῶϊν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους·
αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέω, κατά θ' ἅρματα ἄξω·
οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς
ἕλκε' ἀπαλθήσεσθον, ἅ κε μάρπτῃσι κεραυνός·

397 ϜΙΔΕ 398 ϜΙΡΙΝ 399 ΙΘΙ ϜΙΡΙ 402 Vulg. σφῶϊν 403 ϜΑΡΜΑΤΑ ϜΑΞΩ

Pro portis Olympi nubes, et Horae pro custodia. v. ad E, 749 sq.

397—437. A Ioue missa Iris deas a consilio in aciem prodeundi deterritas ad Olympum remittit. — 399. πάλιν τρέπε· h. e. στραφῆναι ὀπίσω καὶ ἀνακάμψαι τῆς ὁδοῦ πρότερον. Eustath. — 400. οὐ καλῶς, h. e. κακῶς, συμβαλοῦμεν ἐν μάχῃ. Est enim συνοίσεσθαι, συμφέρεσθαι, συμβαλεῖν εἰς μάχην, μάχεσθαι, cum malo earum, cum damno et dedecore earum, congrediemur pugna; manus cum iis conseram. Minatur, quod sup. Θ, 12 erat: fulminibus πλη-

γεὶς οὐ κατὰ κόσμον ἐλεύσεται Οὔλυμπόνδε. 402. 3. 4. Versus praeclari sermonis antiqui minis declaratis per rerum effecta. De fulmine agi, facile perspicias; multo magis collato versu 455 οὐδέ κεν ἐς δεκάτους ἐνιαυτούς, pro εἰς δέκατον ἐνιαυτὸν, vel pro εἰς δέκα ἐνιαυτούς. v. Obss. quod autem numero denario in tempore longo declarando vtitur poeta, ductum forte a denario mensium numero ex antiqua anni mensura. Suspicatur quoque hoc Koeppen. — 405. ἀπαλθήσεσθόν κεν deae (κατὰ τὰ) ἕλκεα, (καθ') ἃ ἂν αὐτὰς μάρπτῃ ἄν-

ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι βοῶν δημὸν καὶ μηρί' ἔκηα,
ἱέμενος Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
ἀλλὰ, Ζεῦ, τόδε πέρ μοι ἐπικρήηνον ἐέλδωρ·
αὐτοὺς δή περ ἔασον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι,
μηδ' οὕτω Τρώεσσιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιούς.
Ὣς φάτο· τὸν δὲ πατὴρ ὀλοφύρατο δακρυχέοντα·
νεῦσε δέ οἱ λαὸν σόον ἔμμεναι, οὐδ' ἀπολέσθαι.
αὐτίκα δ' αἰετὸν ἧκε, τελειότατον πετεηνῶν,
νεβρὸν ἔχοντ' ὀνύχεσσι, τέκος ἐλάφοιο ταχείης·
πὰρ δὲ Διὸς βωμῷ περικαλλέϊ κάββαλε νεβρόν,
ἔνθα πανομφαίῳ Ζηνὶ ῥέζεσκον Ἀχαιοί.
Οἱ δ' ὡς οὖν εἴδονθ', ὅτ' ἄρ' ἐκ Διὸς ἤλυθεν ὄρνις,
μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.

241 FIEMENOΣ 245 Vulg. τὸν δ' ὁ πατὴρ 246 ΔΕ FOI 251 FEIΔON

τυχῃ. — 240. δημὸν καὶ μηρία pinguia femora. — 241. ἱέμενος votis expetens, vota faciens vt. — 242. τόδε περ hoc ſaltem ratum facito. — 243. αὐτοὺς, ſc. τοὺς Ἀχαιοὺς, ſ. ἡμᾶς, vel ex ſenſu ceterorum, vel ex vſ. ſequ.

246. Augurii ratio ſatis expedita: hinnulus enim ab aquila iam raptus, iterum tamen vnguibus dimiſſus et ad aram Iouis proiectus, ſeruatusque, ſalutem Achiuorum Ioue ſoſpitante promittit. cf. Euſtath. Iupiter ἱκέτην quaſi ad aram ſuam recipit ac tuetur. — 247. aquilam τελειότατον οἰωνόν, maximum, certiſſimumque auſpicium cum voluntatis deorum, tum euentus. cf. Obſſ. — 249. οὗτος δὲ ὁ αἰετὸς κατέβαλε τὸν νεβρὸν — Iouis πανομφαίου, omnis augurii auctoris, v. Obſſ.

251—335. Augurio confirmati Achiui iterum Troianos in fugam coniiciunt. Primo loco e caſtris in eos inuehit Diomedes, — 261. tum ceteri principes; nouiſſimus Teucer, qui ſagit-

ἔνθ' οὔτις πρότερος Δαναῶν, πολλῶν περ ἐόντων,
εὔξατο Τυδεΐδαο πάρος σχέμεν ὠκέας ἵππους,
τάφρου τ' ἐξελάσαι, καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι·
ἀλλὰ πολὺ πρῶτος Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστήν,
Φραδμονίδην Ἀγέλαον. ὁ μὲν φύγαδε τράπεν ἵππους·
τῷ δὲ μεταστρεφθέντι, μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν,
ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
τὸν δὲ μετ' Ἀτρεΐδαι, Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος·
τοῖσι δ' ἔπ' Αἴαντες, θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκήν·
τοῖσι δ' ἔπ' Ἰδομενεύς, καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος
Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ·
τοῖσι δ' ἔπ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός.
Τεῦκρος δ' εἴνατος ἦλθε, παλίντονα τόξα τιταίνων·

257 Vulg. φύγαδ' ἔτραπεν   262 ΕΠΙϜΕΙΜΕΝΟΙ

tis plures Troianos confecit. — 277. Collaudatus ab Agamemnone Hectorem petit; sed cum bis aberrasset sagitta, ab Hectore saxo percutitur. Ita Troianis animi et vires iterum redeunt.

253. οὔ τις Δαναῶν εὔξατο, gloriari, profiteri potuit, σχέμεν ἵππους πρότερος, πάρος Τυδεΐδαο, (πρότερον πρὸ Τ.) Noua formula pro vulgari: *Omnium primus Diomedes in Troianos inuectus est.* Anteuertit, inquam, ceteros. — 258. μεταστρεφθέντι, fuga; adeoque tergum vertenti. — 259. καὶ διέλασεν ἐν τοῖς στήθεσι, ἐν στήθει, εἰς στῆθος. vt bene Sch. br.

266. Idem numerus et fere idem ordo, qui sup. H, 162 sqq. fuit memoratus ante pugnam cum Hectore: nisi quod pro Thoante et Vlysse (qui supra fugerat 97 sq.) nunc Menelaus et Teucer memorantur. De *Eurypylo* ex Ormenio Thessaliae, v. 265. vid. B, 736. παλίντονα τόξα simpliciter *inflecti, curuari solita,*

ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι βοῶν δημὸν καὶ μηρί' ἔκηα,
ἱέμενος Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
ἀλλὰ, Ζεῦ, τόδε πέρ μοι ἐπικρήηνον ἐέλδωρ·
αὐτοὺς δή περ ἔασον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι,
μηδ' οὕτω Τρώεσσιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιούς.
Ὣς φάτο· τὸν δὲ πατὴρ ὀλοφύρατο δακρυχέοντα·
νεῦσε δέ οἱ λαὸν σόον ἔμμεναι, οὐδ' ἀπολέσθαι.
αὐτίκα δ' αἰετὸν ἧκε, τελειότατον πετεηνῶν,
νεβρὸν ἔχοντ' ὀνύχεσσι, τέκος ἐλάφοιο ταχείης·
πὰρ δὲ Διὸς βωμῷ περικαλλέϊ κάββαλε νεβρὸν,
ἔνθα πανομφαίῳ Ζηνὶ ῥέζεσκον Ἀχαιοί.
Οἱ δ' ὡς οὖν εἴδονθ', ὅτ' ἄρ' ἐκ Διὸς ἤλυθεν ὄρνις,
μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.

241 ϜΙΕΜΕΝΟΣ 245 Vulg. τὸν δ' ὁ πατὴρ 246 ΔΕ ϜΟΙ 251 ϜΕΙΔΟΝ

ἔγχει. — 240. δημὸν καὶ μηρία pinguia femora. — 241. ἱέμενος votis expetens, vota faciens vt. — 242. τόδε περ hoc ſaltem ratum facito. — 243. αὐτούς, ſc. τοὺς Ἀχαιούς, ſ. ἡμᾶς. vel ex ſenſu ceterorum, vel ex vſ. ſequ.

246. Augurii ratio ſatis expedita: hinnulus enim ab aquila iam raptus, iterum tamen vnguibus dimiſſus et ad aram Iouis proiectus, ſeruatusque, ſalutem Achiuorum Ioue ſoſpitante promittit. cf. Euſtath. Iupiter ἱκέτην quaſi ad aram ſuam recipit ac tuetur. — 247. aquilam τελειότατον οἰωνόν, maximum, certiſſimumque auſpicium cum voluntatis deorum, tum euentus, cf. Obſſ. — 249. οὗτος δὲ ὁ αἰετὸς κατέβαλε τὸν νεβρὸν — Iouis πανομφαίου, omnis augurii auctoris, v. Obſſ.

251—335. Augurio confirmati Achiui iterum Troianos in fugam coniiciunt. Primo loco e caſtris in eos inuehit Diomedes, — 261. tum ceteri principes; nouiſſimus Teucer, qui ſagit-

ἔνθ' οὔτις πρότερος Δαναῶν, πολλῶν περ ἐόντων,
εὔξατο Τυδεΐδαο πάρος σχέμεν ὠκέας ἵππους,
τάφρου τ' ἐξελάσαι, καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι·
ἀλλὰ πολὺ πρῶτος Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστὴν,
Φραδμονίδην Ἀγέλαον. ὁ μὲν φύγαδε τράπεν ἵππους·
τῷ δὲ μεταστρεφθέντι, μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν,
ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
τὸν δὲ μετ' Ἀτρεΐδαι, Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος·
τοῖσι δ' ἐπ' Αἴαντες, θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκήν·
τοῖσι δ' ἐπ' Ἰδομενεὺς, καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος
Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ·
τοῖσι δ' ἐπ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός.
Τεῦκρος δ' εἴνατος ἦλθε, παλίντονα τόξα τιταίνων·

257 Vulg. φύγαδ' ἔτραπεν   262 ΕΠΙϜΕΙΜΕΝΟΙ

tis plures Troianos confecit. — 277. Collaudatus ab Agamemnone Hectorem petit; sed cum bis aberrasset sagitta, ab Hectore saxo percutitur. Ita Troianis animi et vires iterum redeunt.

253. οὔ τις Δαναῶν εὔξατο, gloriari, profiteri potuit, σχέμεν ἵππους πρότερος, πάρος Τυδεΐδαο, (πρότερον πρὸ T.) Noua formula pro vulgari: *Omnium primus Diomedes in Troianos inuectus est.* Anteuertit, inquam, ceteros. — 258. μεταστρεφθέντι, fuga; adeoque tergum vertenti. — 259. καὶ διέλασεν ἐν τοῖς στήθεσι, ἐν στήθει, εἰς στῆθος. vt bene Sch. br.

266. Idem numerus et fere idem ordo, qui sup. H, 162 sqq. fuit memoratus ante pugnam cum Hectore: nisi quod pro Thoante et Vlysse (qui supra fugerat 97 sq.) nunc Menelaus et Teucer memorantur. De *Eurypylo* ex Ormenio Thessaliae, v. 265. vid. B, 736. παλίντονα τόξα simpliciter *inflecti*, *curuari solita*,

Ἕκτορος ἀντικρὺ, βαλέειν δὲ ἓ ἵετο θυμός·
καὶ τοῦ μὲν ῥ' ἀφάμαρθ'· ὁ δ' ἀμύμονα Γοργυθίωνα,
υἱὸν ἐῢν Πριάμοιο, κατὰ στῆθος βάλεν ἰῷ·
τόν ῥ' ἐξ Αἰσύμηθεν ὀπυιομένη τέκε μήτηρ,
καλὴ Καστιάνειρα, δέμας εἰκυῖα θεῇσι.
μήκων δ' ὡς ἑτέρωσε κάρη βάλεν, ἥτ' ἐνὶ κήπῳ
καρπῷ βριθομένη, νοτίῃσί τε εἰαρινῇσιν·
ὣς ἑτέρωσ' ἤμυσε κάρη πήληκι βαρυνθέν.
Τεῦκρος δ' ἄλλον ὀϊστὸν ἀπὸ νευρῆφιν ἴαλλεν
Ἕκτορος ἀντικρὺ, βαλέειν δέ ἑ ἵετο θυμός.
ἀλλ' ὅγε καὶ τόθ' ἅμαρτε· παρέσφηλε γὰρ Ἀπόλλων·
ἀλλ' Ἀρχεπτόλεμον, θρασὺν Ἕκτορος ἡνιοχῆα,
ἱέμενον πόλεμόνδε, βάλε στῆθος παρὰ μαζόν·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι
ὠκύποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε μένος τε.
Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἡνιόχοιο·
τὸν μὲν ἔπειτ' εἴασε, καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου·
Κεβριόνην δ' ἐκέλευσεν ἀδελφεὸν, ἐγγὺς ἐόντα,

301 ΔΕ FE FIETO 305 FEIKYIA 307 TE FEIAPINHIΣI 309 Vulg. νευρῆφιν 310 ΔΕ FE FIETO 313 FIEMENON 314 ΔΕ FOI

emiſſis nunc quoque in Hectorem arcum dirigit; ab eo tamen aberrat, et primo Gorgythionem, tum Archeptolemum, Hectoris aurigam, transfigit. — 304. Caſtianira ex *Aeſyma* oriunda, vrbe *Thraciae* (in Europa.) v. Obſſ. — 308. ἤμυσε. τὸ κάρη ἐκλίνθη nam ἠμύειν intransitiuum eſt, πεσεῖν. *ſe inclinauit.* v. Obſſ. De varia verborum iunctura v. V. L. Praeſtat ὡς μήκων ἑτέρωσε βάλλει κάρη — ὡς τὸ κάρα αὐτοῦ ἠμύει ἑτέρωσε. — 313. ἱέμενον πόλεμόνδε, perpetua ellipſi, vt ſemel moneam, ſc. ἱέμενος ἰέναι εἰς μάχην. vt e-

ἵππων ἡνί' ἑλεῖν· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.
αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαὶ θόρε παμφανόωντος,
σμερδαλέα ἰάχων, ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ,
βῆ δ' ἰθὺς Τεύκρου· βαλέειν δέ ἑ θυμὸς ἀνώγει.
ἤτοι ὁ μὲν φαρέτρης ἐξείλετο πικρὸν ὀϊστὸν,
θῆκε δ' ἐπὶ νευρῇ· τὸν δ' αὖ κορυθαιόλος Ἕκτωρ
αὖ ἐρύοντα, παρ' ὦμον, ὅθι κληῒς ἀποέργει
αὐχένα τε στῆθός τε, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστι,
τῇ ῥ' ἐπί οἱ μεμαῶτα βάλε λίθῳ ὀκριόεντι·
ῥῆξε δέ οἱ νευρήν· νάρκησε δὲ χεὶρ ἐπὶ καρπῷ·
στῆ δὲ γνὺξ ἐριπὼν, τόξον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Αἴας δ' οὐκ ἀμέλησε κασιγνήτοιο πεσόντος,
ἀλλὰ θέων περίβη, καί οἱ σάκος ἀμφεκάλυψε.
τὸν μὲν ἔπειθ' ὑποδύντε δύω ἐρίηρες ἑταῖροι,
Μηκιστεὺς, Ἐχίοιο πάϊς, καὶ δῖος Ἀλάστωρ,

321 ΣΜΕΡΔΑΛΕΑ ϜΙΑΧΩΝ 322 ΔΕ ϜΕ Vulg. ἀνώγειν. 325 ϜΕΡΥΟΝΤΑ et ΑΠΟϜΕΡΓΕΙ 327 ΕΠΙ ϜΟΙ 328 ΔΕ ϜΟΙ 329 ΔΕ ϜΟΙ 331 ϜΟΙ

καδε ἱέμενοι. B, 154. — 320. δίφρος παμφανόων sc. auro aere. cf. Ψ, 503 et 509.

325. Teucrum, qui neruum adducebat, αὖ ἐρύοντα, βάλε λίθῳ παρ' ὦμον, eo loco, quo os est, quod omoplatam iniungit sterno, in cataclide: sunt ibi tendines et arteria, quae altero loco memoratur X, 324 sq. κληῒς est κατακλεὶς, v. Obss. — 327. Teucrum ἐπιμεμαῶτά οἱ, εἰς ἑαυτὸν, sagitta petentem se, Hector saxo percussit; cuius nisum, et iactum a Teucro non esse praeuisum mireris. — 328. ῥῆξε δέ οἱ νευρὴν, arcusne neruum an brachii tendinem? alterum hoc verius. Mox tendine debilitato arcus manu excidit; fuit ergo brachii sinistri. — 333.

νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς φερέτην βαρέα στενάχοντα.
Ἂψ δ' αὖτις Τρώεσσιν Ὀλύμπιος ἐν μένος ὦρσεν·
οἱ δ' ἰθὺς τάφροιο βαθείης ὦσαν Ἀχαιούς·
Ἕκτωρ δ' ἐν πρώτοισι κίε, σθένεϊ βλεμεαίνων.
ὡς δ' ὅτε τίς τε κύων συὸς ἀγρίου ἠὲ λέοντος
ἅπτηται κατόπισθε, ποσὶ ταχέεσσι πεποιθώς,
ἰσχία τε γλουτούς τε, ἑλισσόμενόν τε δοκεύει·
ὣς Ἕκτωρ ὤπαζε καρηκομόωντας Ἀχαιούς,
αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον· οἱ δὲ φέβοντο.
αὐτὰρ ἐπεὶ διά τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν
φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν Τρώων ὑπὸ χερσίν,
οἱ μὲν δὴ παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι, καὶ πᾶσι θεοῖσι
χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος.
Ἕκτωρ δ' ἀμφιπεριστρώφα καλλίτριχας ἵππους,

340 ΔΕ ϜΕΛΙΣΣΟΜΕΝΟΝ 342 Vulg. οἱ δ' ἐφέβοντο
347 ΕΥΧΕΤΟΩΝΤΟ ϜΕΚΑΣΤΟΙ

Erat *Alastor*, inter Nestoris copias, vt patet ex Δ, 295 et N, 422. vna cum Mecisteo, Echii f. Diuersus ab hoc alter Mecisteus, Talai f. e quo natus Euryalus B, 566.

335—349. Iterum a Troianis, Hectoris maxime virtute, compulsi Achiui intra castra. — 336. ἰθὺς (διὰ) τάφροιο. — 337. σθένεϊ βλεμεαίνων ferociens, elatus viribus, robore ex successu aucto, v. Obss. — 339. ἅπτηται (κατὰ) ἰσχία. ποσὶ πεποιθώς, celeritate vsus. — 341. ὤπαζε, vrgendo, instando, insequebatur.

343. διέβησαν σκόλοπάς τε καὶ τάφρον, h. e. τάφρον, fossam, ἐν ᾧ σκόλοπες ἦσαν πεπηγμένοι. nec tamen, per ipsam fossam, sed per viam, quae relicta erat per fossam, vt ad portam castrorum accedi posset. v. Excurs. de τειχόμα-

Γοργοῦς] ὄμματ' ἔχων, ἠδὲ βροτολοιγοῦ Ἄρηος.
Τοὺς δὲ ἰδοῦσ' ἐλέησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτι νῶϊ
ὀλλυμένων Δαναῶν κεκαδησόμεθ', ὑστάτιόν περ;
οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται
ἀνδρὸς ἑνὸς ῥιπῇ· ὁ δὲ μαίνεται οὐκέτ' ἀνεκτῶς
Ἕκτωρ Πριαμίδης, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
καὶ λίην οὗτός γε μένος θυμόν τ' ὀλέσειε,

350 ΔΕ FΙΔΟΥΣ 351 FΕΠΕΑ 356 ΠΟΛΛΑ FΕFΟΡΓΕ 357 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ

χία ad M, pr. — 349. Terribilis adſpectu Hector, ſucceſſu elatus, Gorgonis vel Martis vultum refert. v. Obſſ.

350 — 484. Reuocamur nunc ad Olympum. Deae ſedentes, Iuno et Minerua, miſeratae Achiuos, Olympo deſcendunt auxiliatum; miſſa tamen Iride, Iouis iuſſu redire coguntur; ab eodem ex Ida in Olympum redeunte increpantur, ſimulque ex Ioue conſilia audiunt, quae ille de rerum ſumma ſe conſtituta apertius, quam antea, prodit. Itaque primo Iuno (350 — 356) miſerata Achiuorum caedem ab Hectore factam, quod antea vſſ. 200 ſq. per Neptunum fruſtra tentauerat, per Mineruam nunc efficit, vt ad ſuppetias Achiuis ferendas operam coniungat. Tum Minerua (357 — 373) Iouis iniquam in ſe et ingratam mentem, conſiliumque ſuum de ferendo Achiuis auxilio aperit 374 — 380.

353. κεκαδησόμεθα. κηδήσομεν. reſpiciemus. miſerabimur. v. Obſſ. ὑστάτιόν περ. ſaltem nouiſſima pugnae parte; aut vltima ſaltem vice; vt in Odyſſ. Υ, 119 νῦν ὕστατα δειπνήσειεν. — 354. κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες, ὄλωνταί κεν. perituri ſunt; verendum eſt, ne

χερσὶν ὕπ' Ἀργείων φθίμενος ἐν πατρίδι γαίῃ·
ἀλλὰ πατὴρ οὑμὸς φρεσὶ μαίνεται οὐκ ἀγαθῇσι,
σχέτλιος, αἰὲν ἀλιτρὸς, ἐμῶν μενέων ἀπερωεύς.
οὐδέ τι τῶν μέμνηται, ὅ οἱ μάλα πολλάκις υἱὸν
τειρόμενον σώεσκον ὑπ' Εὐρυσθῆος ἀέθλων.
ἤτοι ὁ μὲν κλαίεσκε πρὸς οὐρανόν· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς
τῷ ἐπαλεξήσουσαν ἀπ' οὐρανόθεν προΐαλλεν.
εἰ γὰρ ἐγὼ τάδε ᾔδε' ἐνὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσιν,
εὖτέ μιν εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο προὔπεμψεν,
ἐξ Ἐρέβευς ἄξοντα κύνα στυγεροῦ Ἀΐδαο·
οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε Στυγὸς ὕδατος αἰπὰ ῥέεθρα.

362 ϜΟ ϜΟΙ 366 ΤΑΔΕ ϜΗΙΔΕ

pereant. — 355. ἀνδρὸς ἑνὸς ῥιπῇ. pr. de procella et de incendio: cui bene comparatur Hectoris virtus. cf. Λ, 297. O, 605 et h. l. Schol. B.

358. καὶ λίην — ὀλέσειε. ἀλλὰ λίην pro πάνυ. velque Hector dudum ab Achivis caesus fuisset, nisi Iupiter id impediret: ἀλλὰ πατὴρ, pro εἰ μή. v. Obss. — 360. μαίνεται κακῶς. — 361. αἰὲν ἀλιτρὸς, iniquus in me. v. Obss. ἐμῶν μενέων (ἐμοῦ μένεος) ἀπερωεὺς, pro ἀπερωῶν, ὃς ἀπερωεῖ, κωλύει, me in exserenda virtute.

362. Quae sequuntur, ex antiquis Heracliis sunt petita, saltem ex mythis iam ante Homerum carmine narratis; nam attingit ea tanquam aliunde satis nota. Prodit idem sermo priscus 364. 5. litteris Hebraeorum sacris simillimus. Perpetua Herculi comes Minerva in laboribus ab Eurystheo impositis a Ioue missa. Versu 367 vnus ex iis laboribus memoratur, descensus ad inferos. Hades πυλάρτης, qui portam occlusam habet: esse potest is, qui siue ab aditu siue a discessu prohibet; probabilius hoc alterum. Canis ei assignatus, re ex vita heroum petita custos aedium, vt in Vlyssis et Telemachi domo. — 369. οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε.

νῦν δ' ἐμὲ μὲν στυγέει, Θέτιδος δ' ἐξήνυσε βουλάς,
ἥ οἱ γούνατ' ἔκυσσε, καὶ ἔλλαβε χειρὶ γενείου,
λισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.
ἔσται μὰν ὅτ' ἂν αὖτε φίλην Γλαυκώπιδα εἴπῃ.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νῶϊν ἐπέντυε μώνυχας ἵππους,
ὄφρ' ἂν ἐγὼ, καταδῦσα Διὸς δόμον αἰγιόχοιο,
τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήξομαι, ὄφρα ἴδωμαι,
εἰ νῶϊ Πριάμοιο πάϊς κορυθαίολος Ἕκτωρ
γηθήσει προφανείσα ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας.
ἦ τις καὶ Τρώων κορέει κύνας ἠδ' οἰωνοὺς
δημῷ καὶ σάρκεσσι, πεσὼν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη.

371 ἩΗ ϜΟΙ 373 ΓΛΑΥΚΩΠΙΔΑ ϜΕΙΠΗΙ 376 ΟΦΡΑ ϜΙΔΩΜΑΙ.

non tam quod aquis fuisset submersus, verum antiquo sermone; ex inferis non fuisset incolumis reuersurus. — 370. *νῦν δ' ἐμὲ μὲν στυγέει*, non odio habet, sed, postponit, praelata Thetide. — 373. Suauiter hoc dictum a Minerua: memorem se iniuriae fore; quando Iupiter eius opera indiguerit: hoc declarat per blanditias Iouis rogantis: quod nos solemus dicere: Fac hoc, sodes, o cara Minerua! — 375. *πατρὸς ἐπ' οὔδει* vt E, 734. Armat se Minerua *in patris aedibus*; erat enim in heroum aedibus cubiculum, quo condita erant arma; vt ex Odyssea notum esse potest. 577. 8. *εἰ Ἕκτωρ γηθήσαι (διὰ) νῶϊ προφανείσα.* quod sollenni modo per casus absolutos effertur: *νῶϊν προφανείσαιν*, nobis in conspectum venientibus, nobis duabus conspectis. *εἰ γηθήσει*, pro contrario: vt ego eum videam cohorrescere. Sequiores dicerent: *κλαύσειεν ἂν* Hector. *ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας*, in medio inter vtramque aciem, vbi procurritur cf. ad Δ.

ἡ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους
Ἥρη, πρέσβα θεὰ, θυγάτηρ μεγάλοιο Κρόνοιο·
αὐτὰρ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει,
ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν·
ἡ δὲ χιτῶν' ἐνδῦσα, Διὸς νεφεληγερέταο,
τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.
ἐς δ' ὄχεα φλόγεα ποσὶ βήσετο, λάζετο δ' ἔγχος
βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
ἡρώων, τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη. 391
Ἥρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους·
αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ἃς ἔχον Ὧραι,
τῇς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς, Οὔλυμπός τε,
ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἠδ' ἐπιθεῖναι·
τῇ ῥα δι' αὐτάων κεντρηνεκέας ἔχον ἵππους.

389 Vulg. βήσατο

371. — 379. 380. Vereor sane, ne tum magna Troianorum caedes futura sit. Τρώων τις, pro, multi, vt saepe nostrum *mancher*.

381 — 396. Accingunt se deae ad iter, quo subueniant Achiuis: locus fere repetitus ex E, 719 sq. vbi videnda quoque sunt notabilia. Fit tamen iter diuerso cum successu; nunc enim intercipitur Iouis iussis vt ad Olympum redeant deae. — 382. ἐποιχομένη, non est, discurrens; sed, accessit dea ad equos, eosque ad iter instruxit et ornauit. — 387. χιτῶν' ἐνδῦσα, nam arma Iouis Minerua induit, et in his primo loco tunicam, cui superinduitur thorax, tum firmantur reliqua arma, τεύχεα. v. sup. ad E, 736. — 389. εἰςεβήσετο ὄχεα φλόγεα conscendit aureum currum. — 390. δαμνῆσι disiicit et fugat aciem pugnantium quibus infesta est. 393.

Ζεὺς δὲ πατὴρ Ἴδηθεν ἐπεὶ ἴδε, χώσατ' ἄρ' αἰνῶς·
Ἶριν δ' ὤτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσαν·
Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα, πάλιν τρέπε, μηδ' ἔα ἄντην
ἔρχεσθ'· οὐ γὰρ καλὰ συνοισόμεθα πτόλεμόνδε. 400
ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
γυιώσω μέν σφωῒν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους·
αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέω, κατά θ' ἅρματα ἄξω·
οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς
ἕλκε' ἀπαλθήσεσθον, ἅ κε μάρπτῃσι κεραυνός· 405

397 FΙΔΕ 398 FΙΡΙΝ 399 ΙΘΙ FΙΡΙ 402 Vulg. σφῶϊν 403 FΑΡΜΑΤΑ FΑΞΩ

Pro portis Olympi nubes, et Horae pro custodia. v. ad E. 749 sq.

397—437. A Ioue missa Iris deas a consilio in aciem prodeundi deterritas ad Olympum remittit. — 399. πάλιν τρέπε h. e. στραφῆναι ὀπίσω καὶ ἀνακάμψαι τῆς ὁδοῦ πρόσω. Eustath. — 400. οὐ καλῶς, h. e. κακῶς, συμβαλοῦμεν ἐν μάχῃ. Est enim συνοίσεσθαι, συμφέρεσθαι, συμβαλεῖν εἰς μάχην, μάχῃ, cum malo earum, cum damno et dedecore earum, congrediemur pugna; manus cum iis conferam. Minatur, quod sup. Θ, 12 erat: fulminibus πλη-

γεὶς οὐ κατὰ κόσμον ἐλεύσεται Οὔλυμπόνδε.

402. 3. 4. Versus praeclari sermonis antiqui minis declaratis per rerum effecta. De fulmine agi, facile perspicias; multo magis collato versu 455 οὐδέ κεν ἐς δεκάτους ἐνιαυτούς, pro εἰς δέκατον ἐνιαυτὸν, vel pro εἰς δέκα ἐνιαυτούς. v. Obss. quod autem numero denario in tempore longo declarando vtitur poeta, ductum forte a denario mensium numero ex antiqua anni mensura. Suspicatur quoque hoc Koeppen. — 405. ἀπαλθήσεσθόν κεν deae (κατὰ τὰ) ἕλκεα, (καθ') ἃ αἷς μάρπτῃ ἄν

ὄφρ' εἰδῇ Γλαυκῶπις, ὅτ' ἂν ᾧ πατρὶ μάχηται.
Ἥρῃ δ' οὔτι τόσον νεμεσίζομαι, οὐδὲ χολοῦμαι·
αἰεὶ γάρ μοι ἔωθεν ἐνικλᾶν, ὅ ττι νοήσω.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα·
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς μακρὸν Ὄλυμπον.
πρώτῃσι δὲ πύλῃσι πολυπτύχου Οὐλύμποιο
ἀντομένη κατέρυκε· Διὸς δέ σφ' ἔννεπε μῦθον·

Πῆ μέματον; τί σφῶϊν ἐνὶ φρεσὶ μαίνεται ἦτορ;
οὐκ ἐάᾳ Κρονίδης ἐπαμυνέμεν Ἀργείοισιν.
ὧδε γὰρ ἠπείλησε Κρόνου παῖς, εἰ τελέει περ,
γυιώσειν μὲν σφῶϊν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους,
αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέειν, κατά θ' ἅρματα ἄξειν·
οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς
ἕλκε' ἀπαλθήσεσθον, ἅ κεν μάρπτῃσι κεραυνός·
ὄφρ' εἰδῇς, Γλαυκῶπι, ὅτ' ἂν σῷ πατρὶ μάχηαι.
Ἥρῃ δ' οὔτι τόσον νεμεσίζεται, οὐδὲ χολοῦται·
αἰεὶ γάρ οἱ ἔωθεν ἐνικλᾶν, ὅ ττι νοήσῃ.
ἀλλὰ σύ γ', αἰνοτάτη, κύον ἀδδεὲς, εἰ ἐτεόν γε
τολμήσεις Διὸς ἄντα πελώριον ἔγχος ἀεῖραι.

406 ΟΦΡΑ ϜΙΔΗΙ et ϜΟΤΑΝ ϜΟΙ 407 ϜΗΡΗΙ 408 ΜΟΙ ΕΡΩΘΕ 409 ΔΕ ϜΙΡΙΣ 415 Vulg. καὶ 417 ϜΑΡΜΑΤΑ ϜΑΞΕΙΝ 420 ΟΦΡΑ ϜΙΔΗΙ 421 ϜΗΡΗΙ 422 ΓΑΡ ϜΟΙ ΕΡΩΘΕ

(αὐτὰς) κεραυνός. Nam μάρπτειν est καταλαβεῖν. assequi, attingere. — 406. vt intelligat Athene, se patri non parem esse. — 408. ἐνικλᾶν, vt Lat. infringere, intercipere, inhibere, prohibere. ὅ ττι νοήσω, τὰ νοήματα, consilia mea, machinationes. Sic νόημα, H, 456. — 411. πρώτῃσι πύλῃσι in primo portae aditu. — De

Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις·
αὐτὰρ Ἀθηναίην Ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτ' ἔγωγε
νῶϊ ἐῶ Διὸς ἄντα βροτῶν ἕνεκα πτολεμίζειν.
τῶν ἄλλος μὲν ἀποφθείσθω, ἄλλος δὲ βιώτω,
ὅς κε τύχῃ· κεῖνος δὲ τὰ ἃ φρονέων ἐνὶ θυμῷ
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι δικαζέτω, ὡς ἐπιεικές.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, πάλιν τρέπε μώνυχας ἵππους·
τῇσιν δ' Ὧραι μὲν λῦσαν καλλίτριχας ἵππους·
καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐπ' ἀμβροσίῃσι κάπῃσιν·

425 ΗΩΣ FΕΙΠΟΥΣ — ΩΚΕΑ FΙΡΙΣ 426 FΗΡΗ — ΕFΕΙΠΕ 428 Vulg. νῶϊν ἐῶ et Διὸς ἕνεκεν πολεμίζειν. 429 Vulg. ἀποφθίσθω 430 ΤΑ FΑ. 431 ΕΠΙFΕΙΚΕΣ

vſſ. 415 ſqq. v. ad 401 ſq. — 423. ex rudi aetate, impudens: vt iam vidimus lib. primo. deeſt autem poſt ἀλλὰ σύγ' apodoſis: ſupple, malo tuo id fiet. cf. E, 350. 351. vel, at tu apud te reputa, num auſis cum Ioue pugnare. Dicta autem haec ad Iunonem; quae minis Iouis perculſa conſilium ſuum abiicit.

427. οὐ — νῶϊ ἐῶ πτολεμίζειν. οὐκ ἐῶ, vetando, dehortando, disſuadendo. nolim nos pugnare. non auctor ſim. — 429. vtantur mortales ſorte ſua, prouti Iupiter conſtituerit: ἀποφθείσθω, ἀποφθαρήτω, ὅς κε τύχῃ ſc. τοῦ ἀποφθεῖσθαι ἢ βιῶναι, vel ἀποφθείμενος καὶ βιούς. — 430. κεῖνος δὲ δικαζέτω, decernat, conſtituat de Troianorum et Achiuorum rebus, fortuna, τὰ ἃ φρονέων ἐνὶ θυμῷ. ſua conſilia proſequendo, h. e. vt ei conſentaneum conſiliis viſum fuerit. Sic A, 542 αἰεί τοι φίλον ἐστί, — κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν, conſtituere, conſilia agitando clam me.

433. Horae in miniſterio Iunonis, alibi quoque; nunc

ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα.
αὐταὶ δὲ χρυσέοισιν ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον
μίγδ' ἄλλοισι θεοῖσι, φίλον τετιημέναι ἦτορ.
Ζεὺς δὲ πατὴρ Ἴδηθεν ἐΰτροχον ἅρμα καὶ ἵππους
Οὔλυμπόνδε δίωκε, θεῶν δ' ἐξίκετο θώκους.
τῷ δὲ καὶ ἵππους μὲν λῦσε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
ἅρματα δ' ἀμ βωμοῖσι τίθει, κατὰ λῖτα πετάσσας.
αὐτὸς δὲ χρύσειον ἐπὶ θρόνον εὐρύοπα Ζεὺς
ἕζετο, τῷ δ' ὑπὸ ποσσὶ μέγας πελεμίζετ' Ὄλυμπος.
αἱ δ' οἶαι Διὸς ἀμφὶς Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
ἥσθην, οὐδέ τί μιν προσεφώνεον, οὐδ' ἐρέοντο·
αὐτὰρ ὁ ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε·
Τίφθ' οὕτω τετίησθον, Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη;

439 Vulg. Οὔλυμπόν δ' ἐδίωκε 441 Vulg. vna voce ἀμβωμοῖσι 446 FHIΣI

Mineruae quoque, ſed cum Iunone. — 435. currum repoſuerunt acclinem parieti lucido, ſolem excipienti, aprico. v. Obſſ. — 437. τετιημέναι, contriſtatae, et indignantes.

438—484. Redux Iupiter in Olympum ex Ida vtriusque deae temeritatem increpat, et grauiora etiam minatur. θεῶν θώκους. conſeſſum. — 440. 1. Neptunus Ioui miniſterium praeſtat in curru reponendo in loco ſuo: memorabili exemplo. Petita res a θεραπόντων exemplo; nam hi, familiares et amici comitesque heroum, idem miniſterium iis praeſtant, vt Diomedi Sthenelus. ἀμ βωμοῖσι. ἀνὰ βωμῷ, in crepidine, ſeu loco a terra edito, ne humore currus corrumpatur. — 443. Concutitur Olympus grauitate et pondere ſedentis: ex inhaerente menti magnitudinis dei ſpecie. — 444. Διὸς ἀμφὶς, ſeorſum a Ioue, quippe iratae; cum ſint alias πάρεδροι Iovis Iuno et Minerua.

447—456. Sarcaſtica et

οὐ μὲν θὴν κάμετόν γε μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
ὀλλῦσαι Τρῶας, τοῖσι κότον αἰνὸν ἔθεσθε.
πάντως, οἷον ἐμόν γε μένος καὶ χεῖρες ἄαπτοι,
οὐδ' ἄν με τρέψειαν, ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ.
σφῶϊν δὲ πρίν περ τρόμος ἔλλαβε φαίδιμα γυῖα,
πρὶν πόλεμόν τ' ἰδέειν πολέμοιό τε μέρμερα ἔργα.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἦεν·
οὐκ ἂν ἐφ' ὑμετέρων ὀχέων, πληγέντε κεραυνῷ,
ἂψ ἐς Ὄλυμπον ἵκεσθον, ἵν' ἀθανάτων ἕδος ἐστίν.

448 Vulg. οὐ μὲν δὴν — 453 ΠΡΙΝ ΠΟΛΕΜΟΝ ϜΙΔΕΕΙΝ — ΜΕΡΜΕΡΑ ϜΕΡΓΑ — 454 Vulg. τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται.

minarum plena oratio, si ad nostrum sensum iudices, deo indigna; grauis tamen et ad terrendum apta. τίφθ' οὕτω τετίησθον, quod plene vs. 432 φίλον τετιημέναι ἦτορ. — 449. τοῖσι κότον αἰνὸν ἔθεσθε. κοτεῖσθε, suscepistis, habetis simultatem ingentem; quod alias ἐνθέσθαι θυμῷ. Attici διατίθεσθαι ἐγκότως. Aeschyl. Prometh. 163 ὁ δ' ἐπικότως αἰεὶ θέμενος ἄγναμπτον νόον. Inf. I, 625 Achilles ἄγριον ἐν στήθεσσι θέτο μεγαλήτορα θυμόν. — 451. οὐκ ἄν με τρέψειαν. vincant, superent; (nisi est pro ἀποτρέψειαν, impediant, quominus res Achiuorum superiores faciam: vt Schol. br. μετατρέψειαν, κωλύσειαν.) οἷον ἐμόν γε μένος· κατὰ τοῖον τὸ μένος, οἷόν ἐστιν ἐμόν. alias τοῖον γάρ. pro ea virtute quae mihi est. At vos imbelles deae fugistis pugna ne quidem inita. Comparatiue haec sunt accipienda: non omnes dii — multo minus vos. — 453. πόλεμον, πολέμοιό τε μέρμερα ἔργα, πράγματα, ea, quae fiunt in pugna, grauia et tristia; vulnera, caedes, admodum periphrastice, pro ipsa pugna. — 455. πληγέντε κεραυνῷ deae, pro πληγεῖσα. v. Obss. Ante hunc versum per aposiopesin supplendum est:

Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη·
πλησίαι αἵγ' ἥσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην.
ἤτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπε,
σκυζομένη Διὶ πατρὶ, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει·
Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον, ἀλλὰ προσηύδα·
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅ τοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν·
ἀλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχμητάων,
εἴ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται·
ἀλλ' ἤτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ', εἰ σὺ κελεύεις·
βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ', ἥτις ὀνήσει,
ὡς μὴ πάντες ὄλωνται, ὀδυσσαμένοιο τεοῖο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
ἠοῦς δὴ καὶ μᾶλλον ὑπερμενέα Κρονίωνα
ὄψεαι, αἴκ' ἐθέλῃσθα, βοῶπις πότνια Ἥρη,
ὀλλύντ' Ἀργείων πουλὺν στρατὸν αἰχμητάων.
οὐ γὰρ πρὶν πολέμου ἀποπαύσεται ὄβριμος Ἕκτωρ,

459 ΤΙ ϜΕΙΠΕ 461 ϜΗΡΗ 462 ΕϜΕΙΠΕΣ
463 ϜΙΔΜΕΝ 471 ΠΟΤΝΙΑ ϜΗΡΗ

Sed bene vobis euenit, quod omisistis pugnam, nam fulminibus ita vos prostraturus fuissem, vt in Olympum reditus nullus fuisset; fuissetis scil. in Tartarum detrusae.

457. αἱ δ' ἐπέμυξαν. ἐστέναξαν. de toto loco v. sup. ad Δ, 20—24. — 461. Iuno, pro sua indole, iram reprimere haud potuit, οὐκ ἔχαδε χόλον κατὰ τὸ στῆθος.

463. ὅ τοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν, quod tu habes robur inuictum: sup. Ε, 892. et sup. vs. 32.

470. Praeparat poeta acta libri Λ et sqq.

473—477. Locus notabilis propter oeconomiam carminis; nunc enim apertius Iupiter consilium suum pro-

πρὶν ὄρθαι παρὰ ναῦφι ποδώκεα Πηλείωνα,
ἤματι τῷ, ὅτ' ἂν οἱ μὲν ἐπὶ πρύμνῃσι μάχωνται,
στείνει ἐν αἰνοτάτῳ, περὶ Πατρόκλοιο πεσόντος·
ὣς γὰρ θέσφατόν ἐστι. σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω
χωομένης, οὐδ' εἴ κε τὰ νείατα πείραθ' ἵκηαι

fitetur: cf. Notam ad A, 5. — 474. πρὶν ὄρθαι παρὰ ναῦφι. quod sup. B, 694 κεῖτ' ἀχέων, — τάχα δ' ἀνστήσεσθαι ἔμελλεν ad res agendas. παρὰ ναῦφι non quidem in pugna apud naues occidit Patroclus, in pugna tamen Troianorum exinde facta. Ergo et στείνει ἐν αἰνοτάτῳ non est nisi in ipsa pugna conglobatis hostibus. Verum de vs. 475. 476. v. in Obss. — 477. ὣς γὰρ θέσφατόν ἐστι. quod vidimus ad A, pr. Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή. — 478. Sequentia continere aliquid debent, quo Iuno terrere possit Iouem et permouere vt a suis decretis recedat; iam, si a Ioue recesserit, vel aufugerit et in Tartarum concesserit, non apparet, quam vim hoc ad Iouis animum flectendum habere debuerit: etsi exemplum simile laudare possis ex Hymno in Apoll. 309 sq. Itaque assumendum est aliud quid; Iunoniam iram se non curaturum esse profitetur Iupiter, ne tum quidem, si ea Titanes in Tartaro habitantes imploratum aut reductum ierit, vt in Iouem rebellent. τὰ νείατα πείρατα γαίης καὶ πόντοιο, ex nota veterum opinione, in occidente terrae esse oceanum, et ex hoc decliue iter in Tartarum; de quo v. sup. 13 sq. hunc declarat ab hoc viro quod Titanes in eo tanquam custodia habentur, quodque sole et aura caret locus. Haec sola in hoc loco ipso insunt; plura aliis ex locis assumere, est lubricum, quandoquidem poetae nullum systema mythicum perpetuum et sibi constans habent, Homerica autem aliis seriorum rhapsodorum commentis interpolata sunt, ex Hesiodo vero alia substituere et in Homerum inferre multo magis lubricum est et arbitrarium. Ita enim

γαίης καὶ πόντοιο, ἵν' Ἰάπετός τε Κρόνος τε
ἥμενοι οὔτ' αὐγῇς Ὑπερίονος Ἠελίοιο
τέρποντ' οὔτ' ἀνέμοισι, βαθὺς δέ τε Τάρταρος ἀμφίς·
οὐδ' ἢν ἔνθ' ἀφίκηαι ἀλωμένη, οὔ σευ ἔγωγε
σκυζομένης ἀλέγω, ἐπεὶ οὐ σέο κύντερον ἄλλο.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔ τι προσέφη λευκώλενος Ἥρη.
ἐν δ' ἔπεσ' Ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο,
ἕλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Τρωσὶν μέν ῥ' ἀέκουσιν ἔδυ φάος, αὐτὰρ Ἀχαιοῖς
ἀσπασίη, τρίλλιστος, ἐπήλυθε νὺξ ἐρεβεννή.
Τρώων δ' αὖτ' ἀγορὴν ποιήσατο φαίδιμος Ἕκτωρ,
νόσφι νεῶν ἀγαγὼν, ποταμῷ ἔπι δινήεντι,

487. ΑΕΚΟΥΣΙ

sit, vt suo quisque habitu interpres alia ac diuersa constituat, nihil tamen apponat in quo omnes acquiescant. — πέντος num h. l. declaret mare exterius, plerumque per Oceanum declaratum, an γαῖα καὶ πόντος mare interius, vt alibi, sint, non dicam; habet vtrumque quo se tueatur. De Titanibus in Tartaro inclusis v. Hesiodi Theog. 728 sq.

485—542. Pugnam nox dirimit: Concione habita Hector Troianis persuadet, vt, quod antea factum non erat, v. ad H, 310 καί ῥ' [illegible] παρὰ ἄστυ, extra vrbem pernoctent, Achiuosque obseruent, ne nauibus illi fugiant (v. K. 300 sq.) altero die orto se pugnam esse instauraturum. Notabilia sunt in seqq. elementa artis imperatoriae, in pernoctatione, vt copiae sub dio in armis habeantur ad obsidenda castra, et obseruandum hostem explorandaque eius consilia. — 485. ἐνέπεσεν Ὠκεανῷ quod alias ἔδυ, κατέδυ, vbi etiam subintell. τὸν ὠκεανὸν, vt recte Koeppen monet.

490. νόσφι νεῶν ἀγαγὼν ποταμῷ ἔπι δινήεντι abdu-

ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος.
ἐξ ἵππων δ' ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα, μῦθον ἄκουον,
τόν ῥ' Ἕκτωρ ἀγόρευε, Διῒ φίλος· ἐν δ' ἄρα χειρὶ
ἔγχος ἔχ' ἑνδεκάπηχυ· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς
αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης·
τῷ ὅγ' ἐρεισάμενος, ἔπεα Τρώεσσι μετηύδα·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι·
νῦν ἐφάμην, νῆάς τ' ὀλέσας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς
ἂψ ἀπονοστήσειν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν·

496 ϜΕΠΕΑ 499 ΠΡΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ

cto et reducto a castris exercitu versus amnem; non apposuit, Scamandrumne an Simoëntem. Probabilius tamen sit, Scamandrum, quem et alibi [illegible] appellat, ad augendam eius speciem; et paullo post vs. 556 ignes Troianorum copiarum ardent μεσσηγὺ νεῶν ἠδὲ Ξάνθοιο ῥοάων. K, 160 Nestor Diomedem expergefaciens, οὐκ ἀΐεις, ait, ὡς Τρῶες ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο εἵαται ἄγχι νεῶν, ὀλίγος δ' ἔτι χῶρος ἐρύκει; siue θρωσμὸς certa pars campi fuerit ceteris acclivior, sive θρωσμὸς πεδίου pro simplici πεδίον ponitur. vnde quoque ibidem instruitur altero die Troiana acies Λ, 56. Et K, 415 Hector consilium habet ad Ili sepulcrum, quod in campo erat. cf. de his Lenz p. 217. 219. — 491. ἐν καθαρῷ, quid sit, ipse poeta declarat: loco a caesis vacuo; cum autem sparsim pugna facta esset, plura potuere esse talia loca; itaque pro diversis habebimus hunc locum et alterum propius ante vallum K, 199 in quo deliberant Achiuorum principes. — νεκύων διεφαίνετο [illegible], ἐφαίνετο διὰ νεκύων inter cadauera. Minus bene Schol. br. supplent ἀπὸ νεκύων. — 493. ἐν δ' ἄρα χειρὶ etc. quoniam vertunt oculos animumque in Hectorem dicentem, species eius tam viuide declarata. — 498. ἐφάμην μὲν, [illegible]

ἀλλὰ πρὶν κνέφας ἦλθε, τὸ νῦν ἐσάωσε μάλιστα
Ἀργείους καὶ νῆας ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
δόρπα τ' ἐφοπλισόμεσθ'· ἀτὰρ καλλίτριχας ἵππους
λύσαθ' ὑπὲξ ὀχέων, παρὰ δέ σφισι βάλλετ' ἐδωδήν·
ἐκ πόλιος δ' ἄξεσθε βόας καὶ ἴφια μῆλα
καρπαλίμως, οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζεσθε,
σῖτόν τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγεσθε,
ὥς κεν παννύχιοι μέσφ' ἠοῦς ἠριγενείης
καίωμεν πυρὰ πολλά, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἵκῃ·
μήπως καὶ διὰ νύκτα καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
φεύγειν ὁρμήσωνται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
μὴ μὰν ἀσπουδί γε νεῶν ἐπιβαῖεν ἕκηλοι·
ἀλλ' ὥς τις τούτων γε βέλος καὶ οἴκοθι πέσσῃ,

505 ϜΙϜΙΑ 506 ϜΟΙΝΟΝ δὲ ΜΕΛΙϜΡΟΝΑ ϜΟΙΝΙΖΕΣΘΕ 512 Vulg. ἀσπουδεί. ΕΠΙΒΑΙΕΝ ϜΕΚΗΛΟΙ v. Obss. 513 ϜΟΙΚΟΘΙ

ἀσυνετήσειν νῦν. — 502. πειθώμεθα νυκτί. nocte ingruente ac cogente desistamus a pugna. Nam πείθεσθαι etiam: victus, coactus: Vidimus iam H. 282. — 504. λύσαθ' ὑπὲξ ὀχέων) ὑπεκλύσαντες ἐξ ὀχέων. Nam is vsus loquendi, vt 543 Ψ. 513. Ω. 576 et al. Sic et ὑπελύσαο δεσμῶν Α. 401. Et ἐξ ὀχέων per se, sup. Ε. 369 ἵππους λῦσαι ἐξ ὀχέων. — 510. tam altos spiritus sumserat Hector, vt noctu clam discessuros esse suspicaretur Achiuos; in eos igitur vasa collecturos impetum facere constituerat. Nec tamen suspicio prorsus fuit vana, si reputes, Agamemnonem vere de discessu cogitasse Ξ. 74 sq. — 512. Curemus autem, prouideamus, ne sine omni molestia, pacate, discessum parent, 513. sed, vt sint qui vulnus secum auferant, cui domi medeantur. βέλος dolorem ex vulnere, acc-

βλήμενος ἢ ἰῷ, ἢ ἔγχεϊ ὀξυόεντι
νηὸς ἐπιθρῴσκων· ἵνα τις στυγέῃσι καὶ ἄλλος
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισι φέρειν πολύδακρυν Ἄρηα.
κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ Διῒ φίλοι ἀγγελλόντων,
παῖδας πρωθήβας, πολιοκροτάφους τε γέροντας
λέξασθαι περὶ ἄστυ θεοδμήτων ἐπὶ πύργων·
θηλύτεραι δὲ γυναῖκες ἐνὶ μεγάροισιν ἑκάστη
πῦρ μέγα καιόντων· φυλακὴ δέ τις ἔμπεδος ἔστω,
μὴ λόχος εἰσέλθῃσι πόλιν, λαῶν ἀπεόντων.
ὧδ' ἔστω, Τρῶες μεγαλήτορες, ὡς ἀγορεύω·
μῦθος δ' ὃς μὲν νῦν ὑγιής, εἰρημένος ἔστω·
τὸν δ', ἠοῦς, Τρώεσσι μεθ' ἱπποδάμοις ἀγορεύσω.
ἔλπομαι, εὐχόμενος Διΐ τ', ἄλλοισί τε θεοῖσιν,

517 ΑΝΑ ϜΑΣΤΥ 519 ΠΕΡΙ ϜΑΣΤΥ 520 ΕΝΙ ΜΕΓΑΡΟΙΣΙ ϜΕΚΑΣΤΗ 526 Vulg. εὔχομαι ἐλπόμενος: quod erat ΕΥΧΟΜΑΙ ϜΕΛΠΟΜΕΝΟΣ nunc est ϜΕΛΠΟΜΑΙ ΕΥΧΟΜΕΝΟΣ

ptô. πέσσειν fouere et curare; adiuncta notione diuturni temporis et morae. quo spectat interpretatio Scholii A. καὶ μέχρις οἴκου κατάσχῃ (κατάσχῃ) τὴν πληγήν. 515. νηὸς ἐπιθρῴσκων. pro ἐπιβαίνων. ἵνα τις στυγέῃσι καὶ ἄλλος abhorreat, pro vereatur, nobilit. v. ad A, 186.

517—522. Prudenter Hector per noctem vrbem custodire iubet, ne, copiis extra vrbem tendentibus, Achiuis in mentem veniat, vltimum hoc salutis auxilium experiri, vt, a tergo Troianorum vrbem occupent, desertam a propugnatoribus. — 519. collocare et disponere vt excubent in muris, ἐπὶ πύργων. Portam Scaeam intelligit, Achiuis obuersam.

524. Et haec quidem, quae in praesens vtilia esse possunt, nunc dicta sunto.

ἐξελάαν ἔνθενδε κύνας κηρεσσιφορήτους,
οὓς Κῆρες φορέουσι μελαινάων ἐπὶ νηῶν.
ἀλλ' ἤτοι ἐπὶ νυκτὶ φυλάξομεν ἡμέας αὐτούς·
πρωῒ δ' ὑπηοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα.
εἴσομαι, αἴ κέ μ' ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης
πὰρ νηῶν πρὸς τεῖχος ἀπώσεται, ἤ κεν ἐγὼ τὸν
χαλκῷ δηώσας ἔναρα βροτόεντα φέρωμαι.
αὔριον ἣν ἀρετὴν διαείσεται, αἴ κ' ἐμὸν ἔγχος
μείνῃ ἐπερχόμενον. ἀλλ' ἐν πρώτοισιν, ὀΐω,
κείσεται οὐτηθείς, πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι,
ἠελίου ἀνιόντος ἐς αὔριον. αἲ γὰρ ἐγὼν ὣς

532 ϜΕΙΣΟΜΑΙ 535 ΑΥΡΙΟΝ ϜΗΝ laborat. v. Obss. ΔΙΑϜΕΙΣΕΤΑΙ

527. κηρεσσιφορήτους malo fato aduectos: pro interpretatione est versus, qui subiicitur. — 529. ἐπὶ νυκτί, ἐν νυκτί, διὰ νυκτός. tum φυλάξομεν ἡμέας αὐτούς providendo caueamus nobis ipsis, vigilias agendo. Sed v. Obss. — 530. πρωῒ δ' ὑπηοῖοι, ὑπὸ τὴν ἠῶ, θωρηχθέντες, ἐγείρωμεν μάχην σὺν τεύχεσι. — 532. εἴσομαι, videbo, experiar, vtrum nostrum superior fuerit pugnando. — 535. ἣν ἀρετὴν διαείσεται, spectandam dabit virtutem suam, media verbi διαείδομαι vi: quod nos passim efferimus. *Cras spectabitur qua sit virtute*, quae eius sit virtus. — 538—541. αἲ γὰρ ἐγὼν ὣς εἴην — *vtinam ego iam certe consequi possem immortalitatem, quam certe crastino die Achiui male sibi res suas euenire videbunt.* Cum immortalitate memorat perpetuam iuuentutem, ἀγήραος, vtique necessariam, si immortalis esse velles, quod Tithoni exemplo intellexeris. cf. ad B, 447. τιοίμην δ' ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων, Mineruam et Apollinem tan-

εἴην ἀθάνατος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα,
τιοίμην δ' ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων,
ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν.
Ὡς Ἕκτωρ ἀγόρευ'· ἐπὶ δὲ Τρῶες κελάδησαν.
οἱ δ' ἵππους μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἱδρώοντας,
δῆσαν δ' ἱμάντεσσι παρ' ἅρμασιν οἷσιν ἕκαστος·
ἐκ πόλιος δ' ἄξαντο βόας καὶ ἴφια μῆλα
καρπαλίμως· οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζοντο,
σῖτόν τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγοντο.
κνίσσην δ' ἐκ πεδίου ἄνεμοι φέρον οὐρανὸν εἴσω.
Οἱ δὲ, μέγα φρονέοντες, ἐπὶ πτολέμοιο γεφύρας
εἵατο παννύχιοι· πυρὰ δέ σφισι καίετο πολλά.
ὡς δ' ὅτ' ἐν οὐρανῷ ἄστρα φαεινὴν ἀμφὶ σελήνην
φαίνετ' ἀριπρεπέα, ὅτε τ' ἔπλετο νήνεμος αἰθήρ,

544 ΠΑΡ ϜΑΡΜΑΣΙ ϜΟΙΣΙ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 545 ϜΙΦΙΑ 546 ϜΟΙΝΟΝ ΔΕ ΜΕΛΙΦΡΟΝΑ ϜΟΙΝΙΖΟΝΤΟ 549 Vulg. γεφύρη

quam inter maiores deos numeratos memorat. Eandem ſententiam compara inf. Ν, 825—828.

543 — ad f. Troiani noctem ſub dio ad ignes accenſos excubando agunt. — 549. ἐπὶ πτολέμοιο γεφύρας. manifeſtum hic fit, eſſe locum pugnae inter vtramque aciem, v. ſup. 378. Δ, 371. Paullo ante οὐρανὸν εἴσω eſt ſimpliciter εἰς τὸν ἀέρα.

551 ſq. Locus praeclare ornatus et verbis et rebus, etiamſi 553. 4. aliunde illati abeſſe iubeantur. Aer *purus*, *apertus*, bene διεῤῥάγη. Contra nubes *obducunt* caelum ne ſtellae lucem transmittere poſſint. Erant Troianorum tot ignes, quot ſunt ſtellae nocte ſerena. Proprie erat dicendum: 551 ὅσα δὲ ἐν οὐρανῷ ἄστρα — τόσα 556. Pro hoc dixit ὡς φαίνεται ἄστρα ἀριπρεπέα, et iterum, πάντα δὲ εἴδεται ἄστρα.

ἔκ τ' ἔφανεν πᾶσαι σκοπιαὶ, καὶ πρώονες ἄκροι,
καὶ νάπαι· οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπεῤῥάγη ἄσπετος αἰθήρ,
πάντα δέ τ' εἴδεται ἄστρα· γέγηθε δέ τε φρένα ποιμήν·
τόσσα, μεσηγὺ νεῶν ἠδὲ Ξάνθοιο ῥοάων,
Τρώων καιόντων πυρὰ φαίνετο Ἰλιόθι πρό.
χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο· πὰρ δὲ ἑκάστῳ
εἵατο πεντήκοντα, σέλᾳ πυρὸς αἰθομένοιο.
ἵπποι δὲ κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας,
ἑσταότες παρ' ὄχεσφιν, ἐΰθρονον Ἠῶ μίμνον.

553 Vulg. ἐκ δ' ἔφανον 555 ΠΑΝΤΑ ΔΕ ϜΕΙΔΕΤΑΙ 557 ΦΑΙΝΕΤΟ ϜΙΛΙΟΘΙ 558 ΠΑΡ ΔΕ ϜΕΚΑΣΤΩΙ

556. Excubant Troiani inter caſtra Achiuorum et Scamandrum: vt ſupra dictum ad 490. Numerus autem 558 mirifice auctus, etſi Troianorum cum ſociis, vt ſint quinquaginta millia. De pabulo equorum 560 hordeo et olyra iam Il. E, 196 dictum.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ῬΑΨΩΙΔΙΑ J

ARGVMENTVM

Troianis excubias agentibus Achiui noctem inter curas et ſollicitudines exigunt — 9 Agamemnon ſalute deſperata conuocat concionem et diſceſſum ſuadet — 28. Surgit tandem Diomedes et puſillanimum Agamemnonem increpat, Achiuis fauentibus — 51. Tum Neſtor excubias diſponere et corpus cibo recreare iubet, vt inter epulas im[illegible]lius diſpiciatur quid facto opus ſit — 79. Vtrumque exſequitur — 91. Epulis factis Neſtor ſuadet placare

Achillem — 113. Promto ad hoc animo munera recenſet Agamemnon quae ad Achillem placandum largiturus ſit — 161. Decernitur legatio ad Achillem; eaque in viam ſe committit — 184. Achillem citharam pulſantem, aſſidente Patroclo, inueniunt; benigne excipiuntur: — 221. epulis factis Vlyſſes primo verba facit — 306. quibus Achilles aſpere reſpondet — 429. Excipit dicentem Phoenix nouisque modis flectere peruicacem eius animum ſtudet — 601. Nil remittens ab ira Achilles Phoenicem apud ſe pernoctare iubet, Aiacem cum Vlyſſe dimittit — 616. Achille iterum fruſtra ab Aiace compellato, — 651 discedunt legati, Aiax et Vlyſſes, et audita renuntiant Achiuis — 691. Ceteris perculſis Diomedes animoſe, vt in poſterum diem praelii fortunam experiantur, ſuadet — ad f.

Deorum in toto libro nullus eſt interuentus. At rhetoribus antiquis propter orationes Vlyſſis, Achillis, Phoenicis, Aiacis haec rhapſodia inprimis fuit probata; et ad eam potiſſimum ſpectant laudes oratoriae virtutis in Homero, vnde etiam Euſtathio ἐναγώνιος dicitur ἡ ῥαψῳδία, καὶ πολλὴν ἔχουσα δύναμιν ῥητορείας δικανικῆς. Quintil. X, 1, 47 *nonne vel nonus liber, quo miſſa ad Achillem legatio continetur, — omnes conſiliorum explicat artes?* v. Dionyſ. Hal. de Homer. poet. ſ. 20 et in Arte ſ. 8. 9.

Ὣς οἱ μὲν Τρῶες φυλακὰς ἔχον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
θεσπεσίη ἔχε Φῦζα, Φόβου κρυόεντος ἑταίρη·
πένθεϊ δ' ἀτλήτῳ βεβολήατο πάντες ἄριστοι.
ὡς δ' ἄνεμοι δύο πόντον ὀρίνετον ἰχθυόεντα,
Βορέης καὶ Ζέφυρος, τώ τε Θρήκηθεν ἄητον,
ἐλθόντ' ἐξαπίνης· ἄμυδις δέ τε κῦμα κελαινὸν
κορθύεται· πολλὸν δὲ παρὲξ ἅλα φῦκος ἔχευαν·
ὣς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Ἀτρείδης δ' ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος ἦτορ,

1—8. Troianis excubias ante caſtra Achiuorum agentibus, Achiui inter ſollicitudines noctem inſomnem exigunt. — 2. Φύζα eſt Terror, quo conſternati homines, inclinatis rebus et animis, fugam circumſpiciunt, quae Φόβος eſt: bene ergo Φύζα comitatur Φόβον, h. e. φυγήν, ἑταίρη. vt Eris Martis eſt κασιγνήτη ἑτάρη τε.

4. ὡς δ' ἄνεμοι δύο. Comparatio inter fluctus curarum et fluctus maris a ventis agitati: quae multos poſt Homerum poetas exercuit. Eſt autem comparatio in maris fluctibus quaerenda, non in ventis. Inuertit poeta id, quod vulgo fuiſſet: ὡς πόντος ὀρίνεται ὑπ' ἀνέμων — ὣς ἐδαΐζετο θυμός, in varias partes rapiebatur. — 5. A Thracia boreas et' zephyrus procedunt, ſi Ioniae ſitum animo cogites cum Woodio p. 46. aut ſitum Troadis cum Clarkio, qui prouocat ad Strabonem I, p. 49. vbi cf. Caſaub. Comparatio tamen e mente poetae inſtituitur, non ex Agamemnonis perſona. ἐλθόντε, ruentes. vt ſaepe ἔρχεσθαι. ἐλθεῖν. — 6. ἄμυδις κῦμα κορθύεται. ἅμα κορυφοῦται. v. Obſſ. Ornant autem vſſ. 6. 7. comparationem. — 7. πολλὸν δὲ παρὲξ ἅλα φῦκος ἔχευαν. ſc. ἄνεμοι, παρεξέχευαν παρ' ἅλα φῦκος, ad littus maris.

9—28. Agamemnon concilium principum habet, et diſceſſum re infecta ſuadet.

φοίτα, κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κελεύων,
κλήδην εἰς ἀγορὴν κικλήσκειν ἄνδρα ἕκαστον,
μηδὲ βοᾶν· αὐτὸς δὲ μετὰ πρώτοισι πονεῖτο.
ἷζον δ' εἰν ἀγορῇ τετιηότες· ἂν δ' Ἀγαμέμνων
ἵστατο δακρυχέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος,
ἥ τε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ·
ὣς ὁ βαρὺ στενάχων ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
Ζεύς με μέγα Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ·
σχέτλιος, ὃς πρὶν μέν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι·

11 ΑΝΔΡΑ FΕΚΑΣΤΟΝ 16 FΕΠΕ 20 FΙΛΙΟΝ

ἀγορὰ ergo h. l. pro βουλὴ eſt dicta. Principes enim conuocari, non totum exercitum, manifeſtum fit ex re. ἄνδρα ἕκαστον declaratur e vſ. 17 Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες. — 12. αὐτὸς πονεῖτο. ad exſequendam rem operam dedit: αὐτοδιακονῶν. praeconis partibus ipſe fungens, μετὰ πρώτοισι, praeconibus ne an principibus? videtur eſſe verius. Ita diceres μετὰ πρώτοις ἦλθεν, h. ἐν, inter primos, at μετὰ πρώτους, ἐπὶ, ſi ad eos venires, qui primi ſtant, primo ordine aut loco. Metuebat autem Agamemnon tantopere, vt, quae pararet, a Troianis animaduerti nollet, quippe qui caſtris aſſidebant. — 13. ἷζον δ' ἐν ἀγορῇ τετιηότες, quod alias φίλον τετιηότες ἦτορ, et τετιημένοι cf. ad Θ, 437. ſedebant in conſeſſu principes, afflicti; excruciantes ſe. — 15. ἥ τε καταχέει ὕδωρ, ſimpl. ſtillat. — 16. ὣς ὁ βαρὺ στενάχων. proprie comparatio poſtulabat δακρυχέων.

18. De hoc et ſqq. verſſ. v. ſup. ad B, 111 ſqq. vbi haec Agamemnonis oratio iisdem verbis iam olim fuerat habita; tunc quidem ſimulate, nunc vere et ex animo. — 19. πρὶν μέν, Aulide, v. ſup. B, 350 ſq. 23. οὕτω που Διὶ μέλλει φί-

νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, καί με κελεύει
δυσκλέα, Ἄργος ἱκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν.
οὕτω που Διῒ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα,
ἠδ᾽ ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.
ἀλλ᾽ ἄγεθ᾽, ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες,
φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Ὣς ἔφαθ᾽· οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
δὴν δ᾽ ἄνεῳ ἦσαν τετιηότες υἷες Ἀχαιῶν·
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Ἀτρείδη, σοὶ πρῶτα μαχήσομαι ἀφραδέοντι,
ἣ θέμις ἐστὶν, ἄναξ, ἀγορῇ· σὺ δὲ μή τι χολωθῇς.

26 ΕΓΩ ϜΕΙΠΩ 31 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ 33 ϜΕΣΤΙ ϜΑΝΑΞ

λον εἶναι, Διῒ δοκεῖ. v. ad B, 116. — 24. κατέλυσε, κατέῤῥιψε πόλεις. v. ibid. 117. Not. — 27. φεύγωμεν ſimpliciter, diſcedamus.

32—49. Grauiter, cum praefatione tamen honoris, pro ingenio ſuo modeſto quidem, ſed calido, (v. ad Ξ, 109 ſq.) increpat Agamemnonem Diomedes, quod fugam conſuluit; ſe vel ſolum cum ſodali Sthenelo bellum eſſe ſuſtenturum pronuntiat. Comparari poteſt Iulii Caeſaris oratio B. G.

I, 40 f. vbi, *ſi praeterea nemo ſequatur* (contra Ariouiſtum), *tamen ſe cum ſola decima legione iturum dicit.*

32. μαχήσομαι alias ἔπεσιν adiicitur; non modo de contradicente, verum etiam de obiurgante. — 33. ἣ θέμις ἐστί. pro ὡς, καθὼς, *ita vt, pro eo quod,* in concilio facere fas eſt, deliberatione propoſita. Vulgo reddunt: *qua fas eſt,* et Koeppen opponit alterum ex B, 214 μὰψ, ἀτὰρ

ἀλκὴν μέν μοι πρῶτον ὀνείδισας ἐν Δαναοῖσι,
φὰς ἔμεν ἀπτόλεμον καὶ ἀνάλκιδα· ταῦτα δὲ πάντα
ἴσασ᾽ Ἀργείων ἠμὲν νέοι, ἠδὲ γέροντες.
σοὶ δὲ διάνδιχα δῶκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω·
σκήπτρῳ μέν τοι δῶκε τετιμῆσθαι περὶ πάντων·
ἀλκὴν δ᾽ οὔτοι δῶκεν, ὅ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
δαιμόνι᾽, οὕτω που μάλα ἔλπεαι υἷας Ἀχαιῶν
ἀπτολέμους τ᾽ ἔμεναι καὶ ἀνάλκιδας, ὡς ἀγορεύεις;
εἰ δέ τοι αὐτῷ θυμὸς ἐπέσσυται, ὥστε νέεσθαι,
ἔρχεο· πάρ τοι ὁδὸς, νῆες δέ τοι ἄγχι θαλάσσης
ἑστᾶσ᾽, αἵ τοι ἕποντο Μυκήνηθεν μάλα πολλαί.
ἀλλ᾽ ἄλλοι μενέουσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
εἰσόκε περ Τροίην διαπέρσομεν. εἰ δὲ καὶ αὐτοὶ,
φευγόντων σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
νῶϊ δ᾽, ἐγὼ Σθένελός τε, μαχησόμεθ᾽, εἰσόκε τέκμωρ
Ἰλίου εὕρωμεν· σὺν γὰρ θεῷ εἰλήλουθμεν.

36 ϜΙΣΑΣ · 40 ΜΑΛΑ ϜΕΛΠΕΑΙ · 49 ϜΙΛΙΟΥ

οὐ κατὰ κόσμον. — 34. Respiciunt haec obiurgationem sup. Δ, 370 sq. factam. *ἀλκὴν ὀνείδισας.* recte Eust. *ἐμέμψω μοι.* Est *ὀνειδίζειν* *eleuare* et *in contemtum adducere.* — 37. *διάνδιχα δῶκε.* proprie *diuisim* nunc *binis alterum.* v. Obss. — 38. Loco et dignitate omnes antecellis. — 39. *ὅ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον. Atqui verum principatum facit fortitudo; ea in te non est.* hoc dictum ad sensum istorum hominum: robore virium et animi virtute contineri caussas imperii in alios. At Agamemnon *fortunae* hoc debere dicitur. Etiam Schol. sic et Eustath. — Aliter *ὅ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον* de ipso robore in iuuenili vigore posito N, 484. — 47. *εἰ δὲ καὶ αὐτοὶ* sc. *φεύγειν θέλουσιν* ex sequ. *φευγόντων.* — 49. *τέκμωρ Ἰλίου* de ex-

Ὣς ἔφαθ᾽· οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ἐπίαχον υἷες Ἀχαιῶν,
μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
τοῖσι δ᾽ ἀνιστάμενος μετεφώνεεν ἱππότα Νέστωρ·
Τυδείδη, πέρι μὲν πολέμῳ ἔνι καρτερός ἐσσι,
καὶ βουλῇ μετὰ πάντας ὁμήλικας ἔπλευ ἄριστος·
οὔτις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται, ὅσσοι Ἀχαιοὶ,
οὐδὲ πάλιν ἐρέει. ἀτὰρ οὐ τέλος ἵκεο μύθων.
ἦ μὴν καὶ νέος ἐσσὶ, ἐμὸς δέ κε καὶ πάϊς εἴης
ὁπλότερος γενεῆφιν· ἀτὰρ πεπνυμένα βάζεις
Ἀργείων βασιλῆας, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ᾽ ἄγ᾽, ἐγὼν, ὃς σεῖο γεραίτερος εὔχομαι εἶναι,
ἐξείπω, καὶ πάντα διίξομαι· οὐδέ κέ τίς μοι
μῦθον ἀτιμήσει᾽, οὐδὲ κρείων Ἀγαμέμνων.

59 ΕϜΕΙΠΕΣ

cidio iam H, 30. σὺν γὰρ θεῷ εἰλήλουθμεν, ἠλεύθαμεν. σὺν θεῷ omnino eſt deo volente, annuente, propitio. vt σὺν δαίμονι Λ, 791. O, 403. At h. l. *auſpiciis deorum.* Spectat ad vaticinia, omina, auguria, v. c. Calchantis. Simile adeo Δ, 408 πειθόμενοι τεράεσσι θεῶν καὶ Ζηνὸς ἀρωγῇ.

52 — 78. Nunc Neſtor moderata interpoſita oratione conſilia meliora poſt epulas differt, excubias autem ante omnia collocare ſuadet.

56. οὐδὲ πάλιν ἐρέει. *contradicet.* ἀτὰρ οὐ τέλος ἵκεο μύθων. *tu non omnia eloquutus es quae ad rem erant.* οὐκ ἐτέλεσας τὸν μῦθον. obiurgaſti Agamemnonem; rebus infectis non discedendum eſſe dixiſti; verum conſilia de modo exſequendi haud ſubiecisti. — 58. βάζεις (πρὸς) βασιλῆας Ἀργείων. v. V. L.

61. ἐξείπω καὶ διίξομαι πάντα. διελεύσομαι. v. V. L. Iterum iungitur coniunctivus omiſſo ἂν cum futuro: *eloquar et oratione perſe-*

ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος,
ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου, ὀκρυόεντος.
ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
δόρπα τ' ἐφοπλισόμεσθα· φυλακτῆρες δὲ ἕκαστοι
λεξάσθων παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τείχεος ἐκτός.
κούροισι μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ ἔπειτα,
Ἀτρείδη, σὺ μὲν ἄρχε· σὺ γὰρ βασιλεύτατός ἐσσι.

66 ΔΕ ϜΕΚΑΣΤΟΙ

ηιαι. — 63. Callide sententiam generalem interponit, quo ipsum Agamemnonem a peruicacia in dissidio ciuili fouendo deterreat; etsi reliqua nondum diserte eloquitur. Quem autem tangat vel innuat, quaeritur: Alii Achillem, Agamemnonem alii; etiam ad Nestorem referas, vt sibi ipse caueat, ne, qui audiunt, male de dicendis augurentur; vtque sibi muniat viam ad ea, quae mox dicturus est, *se nihil esse dicturum contentionis tantum caussa*. Melius hoc. Potest tamen et generaliter dictum esse, vt ad omnes spectet: contentionis et obtrectationis caussa nihil esse agendum. De vocibus quibus *nefarium* hominem declarat, v. V. L. — 65. πειθώμεθα νυκτὶ sup. Θ, 502. — 66. 67. Excubiae constituuntur extra vallum, inter fossam tamen; esse ideo debuit interuallum inter vallum et fossam. v. inf. 87. Memorabile hoc; spectat enim ad artis militaris elementa apud Homerum obuia. Tribuitur consilium hoc Nestori auctori; cui et munitiones castrorum debebantur H, 337 sq.

69. σὺ μὲν ἄρχε tu rerum agendarum fac exordium: para epulas, quibus seniores excipias, vt dimissis iunioribus sermones seri inter nos possint familiariter. Koeppen non male accipiebat *praei*: sc. ad tentorium et epulas. Sic de diis: πρὸς Ὄλυμπον ἴσαν πάντες ἅμα, Ζεὺς δ' ἦρχε. Sic ἡγήσατο Od. Θ, 46. — Itaque inf. 89 Ἀτρείδης δὲ

δαίνυ δαῖτα γέρουσιν· ἔοικέ τοι, οὔτοι ἀεικές.
πλεῖαί τοι οἴνου κλισίαι, τὸν νῆες Ἀχαιῶν
ἠμάτιαι Θρήκηθεν ἐπ' εὐρέα πόντον ἄγουσι.
πᾶσά τοι ἔσθ' ὑποδεξίη, πολέεσσι δ' ἀνάσσεις.
πολλῶν δ' ἀγρομένων, τῷ πείσεαι, ὅς κεν ἀρίστην
βουλὴν βουλεύσῃ· μάλα δὲ χρεὼ πάντας Ἀχαιοὺς
ἐσθλῆς καὶ πυκινῆς, ὅτι δήϊοι ἐγγύθι νηῶν
καίουσι πυρὰ πολλά· τίς ἂν τάδε γηθήσειε;
νὺξ δ' ἥδ' ἠὲ διαῤῥαίσει στρατὸν, ἠὲ σαώσει.

70 ΓΕΡΟΥΣΙ ϜΕϜΟΙΚΕ ΤΟΙ ΟΥ ΤΟΙ ΑϜΕΙΚΕΣ 71 ϜΟΙΝΟΥ 73 ΠΟΛΕΣΙ ΤΕ ϜΑΝΑΣΣΕΙΣ eſſe debuit.

γέροντας ἀολλέας ἦγεν ἐς κλισίην.

70. Prouide Neſtor animos interpoſitis epulis et ſermonibus relaxatos habere cupit, antequam conſilium de Achille placando *in medium* proferat. Prudenter hoc quoque facit Neſtor, quod legationem ad Achillem, rem Agamemnoni ingratam, non in conſeſſu, cui iuniores interſunt, proferre vult; verum coenae ſeruat, cui ſeniores tantum intererunt; quod et Schol. ad vſ. 70 monuerunt. — 72. Vinum ex Thracia quotidie aduectum ad frequentatam olim a Thracibus vitium culturam declarandam laudari ſolet. Fuiſſe eam inter Thraces antiquiſſimam, docent fabulae Bacchicae, de Lycurgo, de Bacchis et aliis. — 73. ὑποδεξίη omnis apparatus qui ad excipiendos alios epulis neceſſarius eſt, ἡ πρὸς ὑποδοχὴν χορηγία. v. Obſſ. — 75. μάλα δὲ χρεὼ πάντας Ἀχαιοὺς ſc. ἱκάνει, ἐφικνεῖται. h. κατέλαβεν. v. Obſſ. — 78. νὺξ ἥδε. non per ſe; ſed quae hac nocte conſilia capientur; ſc. de placando Achille et conſiliorum animorumque concordia reſtituenda.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
ἐκ δὲ φυλακτῆρες σὺν τεύχεσιν ἐσσεύοντο,
ἀμφί τε Νεστορίδην Θρασυμήδεα, ποιμένα λαῶν,
ἠδ' ἀμφ' Ἀσκάλαφον καὶ Ἰάλμενον, υἷας Ἄρηος,
ἀμφί τε Μηριόνην, Ἀφαρῆά τε, Δηΐπυρόν τε,
ἠδ' ἀμφὶ Κρείοντος υἱὸν, Λυκομήδεα δῖον·
ἕπτ' ἔσαν ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δὲ ἑκάστῳ
κοῦροι ἅμα στεῖχον, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες·
κὰδ δὲ μέσον τάφρου καὶ τείχεος ἷζον ἰόντες·
ἔνθα δὲ πῦρ κείαντο, τίθεντο δὲ δόρπα ἕκαστος.
Ἀτρείδης δὲ γέροντας ἀολλέας ἦγεν Ἀχαιῶν
ἐς κλισίην, παρὰ δέ σφι τίθει μενοεικέα δαῖτα·
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν

86 Vulg. ἅμ' ἔστειχον. 88 Vulg. ἐνθάδε πῦρ κήαντο et δόρπον ἕκαστος. ΔΟΡΠΑ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 90 ΜΕΝΟϜΕΙΚΕΑ

79—88. Excubiae conſtituuntur: excubitores numero DCC ſeptem cohortibus diuiſi, ſeptem ducibus. — *Aſcalaphus et Ialmenus* Boeotiorum duces B, 512 *Meriones* Idomenei θεράπων B, 651 *Aphareus* et *Deipyrus* videntur et ipſi inter Boeotios fuiſſe N, 478 cum *Aſcalapho*. Caeduntur Aphareus Alectoris f. N, 541 et Deipyrus N, 576. *Lycomedes*, Creontis f. ſemel praeterea inter principes memoratur P, 345. 6. T, 240. — 87. κὰτ δὲ μέσον τάφρου καὶ τείχεος, in interuallo inter vallum et foſſam. cf. ad 67. — τίθεντο δόρπον, pararunt.

89—95. Inter epulas, quibus ab Agamemnone excepti ſunt ſeniores, Neſtor ad verba facienda ſe accingit. — 93. ὑφαίνειν μῆτιν ut Z, 187 δόλον. vbi vide.

Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀτρείδη, κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι. οὕνεκα πολλῶν
λαῶν ἐσσὶ ἄναξ, καί τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξε

95 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ 96 ΚΥΔΙΣΤΕ ϜΑΝΑΞ 98 ΕΣΣΙ ϜΑΝΑΞ

96—113. Neſtor magna cum verecundia et cautione profert monitum de Agamemnonis iniuria, qua Achillem affecit, et conſilium de hoc placando, vt iterum totus Achaeorum exercitus conſilia et arma in commune conferat.

97. Plene interpunxi poſt ἄρξομαι: non bene enim ſententia iungebatur cum ſeqq. Sententia eſt abſoluta: *Ad te vnum, Agamemnon, ſumma eorum, quae dicenda habeo, ſpectat. Quandoquidem tu es multorum populorum rex:* (h. rerum ſumma apud te eſt) *conuenit tibi et conſulere iis bene et bene conſulta aliorum audire, et optima quaeuis, etiam ab aliis in medium allata, exſequi; cedit enim tibi laudi et honori, quodcunque probatum ac decretum fuerit.* ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο τ' ἄρξομαι alioqui eſt formula in hymnis frequentata, qua v. c. Iupiter *vnice laudandus* dicitur. Res iam aliis notata: v. c. Hymn. Homer. XIX, 4. Theocr. XVII, 1. Arat. Phaen. 14. Theogn. pr. Et in verſu Heſiodeo ap. Euſtath. ad Jl. Σ, 570 Ἀρχόμενοι δὲ Λίνον καὶ λήγοντες καλέουσι. Et in Virgil. Ecl. VIII, 21 *A te principium, tibi deſinet.* At h. l. eſt, *quicquid dicendum habeat* Neſtor, *ad Agamemnonem ſpectare; cum eo vno ſibi agendum eſſe* ait. — 98. καί τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξε Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας. Iuris dicundi munus regum praecipuum olim fuiſſe, iam ſup. A, 238. 9 vidimus: idque maiorem partem regiae poteſtatis conſtituit, quia ex arbitrio ius dicebant, cum nondum leges ſcriptae eſſent, multo

σκῆπτρόν τ', ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βουλεύησθα·
τῷ σε χρὴ πέρι μὲν φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι,
κρηῆναι δὲ καὶ ἄλλῳ, ὅταν τινὰ θυμὸς ἀνώγῃ
εἰπεῖν εἰς ἀγαθόν· σέο δ' ἕξεται, ὅ ττι κεν ἄρχῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
οὐ γάρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα τοῦδε νοήσει,
οἷον ἐγὼ νοέω, ἠμὲν πάλαι, ἠδ' ἔτι καὶ νῦν,
ἐξέτι τοῦ, ὅτε Διογενεῦς Βρισηίδα κούρην
χωομένου Ἀχιλῆος ἔβης κλισίηθεν ἀπούρας·
οὔ τι καθ' ἡμέτερόν γε νόον· μάλα γάρ τοι ἔγωγε
πόλλ' ἀπεμυθεόμην· σὺ δὲ σῷ μεγαλήτορι θυμῷ

100 FΕΠΟΣ 101 FΕΙΠΕΙΝ 106 Vulg. ὅτε, Διογενὲς

minus scriptae accurate. Scipio et principes, et *iudices*, tanquam insigne ornabat, h. l. tamen summam potestatem declarat; nam ius dicendi facultas subiicitur: ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βουλεύησθα h. *in eorum utilitatem*. Tum — 100. πέρι, περὶ, ὑπὲρ ἄλλων plus quam alius quisquam. ἔπος, consilium. — 101. κρηῆναι δὲ καὶ ἄλλῳ, ὅταν — pro, κρηῆναι δὲ καὶ, ad effectum adducere, ὅταν ἄλλον τινὰ θυμὸς ἀνώγῃ εἰπεῖν εἰς ἀγαθὸν, h. e. ὅταν, vel ἐὰν, ἄλλος τις εἴπῃ, ἄν τι εἰς ἀγαθόν. Conuenit locus Hesiodi Ἔργ. 293 οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτὸς πάντα νοήσει· ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.

102. σέο δ' ἕξεται ὅ ττι κεν ἄρχῃ. ἄρχειν est κρατεῖν, νικᾷν. ex tuo decreto decretum habebitur et erit, quaecunque sententia potior habebitur, suffragiis probabitur. v. Obss. — 103. Eloquar sententiam meam, quam esse arbitror optimam, quamque ab initio animo foui. νόος, ἔννοια, νόημα. —

109. πόλλ' ἀπεμυθεόμην, dehortatus sum. Fecerat hoc Nestor iam Il. A, 254 sq. 275 sq. Respicit eo inf. T,

εἴξας, ἄνδρα φέριστον, ὃν ἀθάνατοί περ ἔτισαν,
ἠτίμησας· ἑλὼν γὰρ ἔχεις γέρας. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
φραζώμεσθ', ὥς κέν μιν ἀρεσσάμενοι πεπίθοιμεν
δώροισί τ' ἀγανοῖσιν, ἔπεσσί τε μειλιχίοισι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
ὦ γέρον, οὔ τι ψεῦδος ἐμὰς ἄτας κατέλεξας·

110 ϜΕΙΞΑΣ 113 ΑΓΑΝΟΙΣΙ ϜΕΠΕΣΣΙ 114 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ ϜΑΝΑΞ

85 sq. — 110. σῷ θυμῷ εἴξας, affectibus obtemperando, irae, superbiae, libidini. Nisi cum Sch. br. ad iram solam referas: ira victus. alii ad αὐθάδειαν referunt. ὃν ἀθάνατοί περ ἔτισαν, possit omnino esse: cui omnia adsunt, quibus inter homines emineat; nam ita dii τίειν, τιμᾷν, aliquem dicuntur. Si tamen ad vss. 117. 118 respicimus, apparet, eo maxime referendum hoc esse, quod relictus ab Achille 'exercitus clade accepta' testatum fecit, quantum in Achille praesidium habeat. ἠτίμησας. iniuria affecisti ignominiosa; erepto vi praemio virtutis: cf. Exc. VI. ad Il. A.

112. ὥς κέν μιν ἀρεσσάμενοι πεπίθοιμεν δώροισι — Iungenda πεπίθοιμεν μιν, nam modus adiectus, ἀρεσσάμενοι, placando. Inf. 120 est ἀρέσαι. sed in Homericis promiscue medium et actiuum pro placare. Sic inf. T, 179 ἔπειτά σε δαιτὶ ἀρεσσάσθω. Od. Θ, 402 τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι. add. 396. 415. ergo et Od. X, 55 et h. l.

115—161. Agamemnon temeritatis suae et iniuriae in Achillem poenitere se profitetur, et enumerat munera quibus eum placare vult.

115. οὔ τι (κατὰ) ψεῦδος ἐμὰς ἄτας κατέλεξας. οὐ ψευδῶς. Quam praegnans vocabulum sit ἄτη, videbimus ad T, 91. Est enim non modo flagitium et culpa, verum etiam insania et error animi, quo quis ad scelus committendum adactus fuerit; tum vindicta diuina in scelestis, et mala a diis inflicta, quippe e sceleribus prouenientia, ip-

ἀασάμην, οὐδ' αὐτὸς ἀναίνομαι· ἀντί νυ πολλῶν
λαῶν ἐστιν ἀνὴρ, ὅν τε Ζεὺς κῆρι φιλήσῃ,
ὡς νῦν τοῦτον ἔτισε, δάμασσε δὲ λαὸν Ἀχαιῶν.
ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας,
ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα·
ὑμῖν δ' ἐν πάντεσσι περικλυτὰ δῶρ' ὀνομήνω,
ἕπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.

116 ΑFΑΣΑΜΗΝ 119 ΑFΑΣΑΜΗΝ 123 ΕFΕΙ-ΚΟΣΙ

ſaeque poenae. Iam h. l. ἆται ſunt ἁμαρτίαι. ἀδικίαι; itaque et ἀασάμην eſt ἡμάρτηκα, cum notione mentis ira occaecatae et noxae inde contractae. Ait igitur Agamemnon: ſtolide egi, non debebam iniuriam talem facere viro tanta virtute et dignitate inſigni. — 116. ἀντί νυ πολλῶν. νὺ pro δή. vt A, 381. 2. — 117. ὅν τε Ζεὺς (ἐν) κῆρι φιλήσῃ. Eſt is θεοφιλής. — 118. ὡς νῦν τοῦτον ἔτισε, vt 110. ad cladem Achiuis poſt Achillis diſceſſum illatam ſpectare, qua virtutis Achillis tanto clarior eluxit ſplendor, manifeſtum fit ex adiecto: δάμασσε δὲ λαὸν Ἀχαιῶν. — 119. φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας. ὀργῇ πεισθείς. ira victus, ſed graui et atroci. quod Neſtor vſ. 109 lenius dixerat σῷ μεγαλήτορι θυμῷ εἴξας. Sane φρένες pro θυμὸς, ὀργὴ, et alibi et, λευγαλέαι ſunt h. l. peruerſae, ſtolidae.

122. ἀπύρους τρίποδας. poſſunt eſſe et, nondum igni admoti, et, omnino igni non admouendi. Alterum hoc amplectuntur veteres: v. Obſſ. quae τάλαντα ſint apud Homerum, res incerta manet. — 124. ἵππους νικηφόρους, ἀθλοφόρους, deſignat; apparet ex adiunctis, quanta in laude habiti fuerint tales equi. πηγοὺς, εὐπαγεῖς, εὐτρα-

οὔ κεν ἀλήϊος εἴη ἀνὴρ, ᾧ τόσσα γένοιτο,
οὐδέ κεν ἀκτήμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο,
ὅσσα μοι ἠνείκαντο ἀέθλια μώνυχες ἵπποι.
δώσω δ' ἑπτὰ γυναῖκας ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας,
Λεσβίδας, ἃς, ὅτε Λέσβον ἐῢ κτιμένην ἕλεν αὐτὸς,
ἐξελόμην, αἳ κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν.
τὰς μέν οἱ δώσω, μετὰ δ' ἔσσεται, ἣν τότ' ἀπηύρων
κούρην Βρισῆος· καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,
μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι ἠδὲ μιγῆναι,
ἣ θέμις ἀνθρώπων πέλει, ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν.
ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὖτε
ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἀλαπάξαι,
νῆα ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηησάσθω,

128 Vulg. ἀμύμονας, ἔργ' εἰδυίας. Legendum ΑΜΥΜΟΝΑ ϜΕΡΓΑ ϜΙΔΥΙΑΣ. 131 ΜΕΝ ϜΟΙ 134 Vulg. ἢ θέμις — 136 ϜΑΣΤΥ 137 ΝΗΑ ϜΑΛΙΣ Vulg. νῆας ἅλις.

φεῖς. — 125. οὔ κεν ἀλήϊος, ἄπορος, πένης. — 129. Lesbos expugnata ad Antehomerica ſpectat. v. Obſſ. — 130. ἐξελόμην, tanquam ἐξαίρετα, manubiarum loco, mihi ipſe delegi e praeda.

131. μετὰ δ' ἔσσεται. non, in eo numero; ſed, vna cum his, erit; accedet numero, Briſeis, quam aliquando ab Achille abduxi. Non ex Lesbo ea erat oriunda, verum ex Pedaſo, Troadis vrbe; captiuitatem ea ſubierat vrbe Lyrneſſo direpta: v. ad B, 689. — 133. 4. μιγῆναι, ἣ θέμις ἐστὶν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν. h. e. μηδέποτε αὐτῇ μεμίχθαι φύσεως νόμῳ. nam in θέμις non tam de ethico inſtituto, quam de naturae lege et more videtur eſſe cogitandum. Eſt Latinorum *conſuetudo* inter marem et feminam. — 137. νῆα ἅλις. ex praeda tantum auri aerisque aſſignatum habeto,

εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα ληΐδ' Ἀχαιοί.
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἑλέσθω,
αἵ κε μετ' Ἀργείην Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν.
εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' Ἀχαιϊκὸν, οὖθαρ ἀρούρης,
γαμβρός κέν μοι ἔοι· τίσω δέ μιν ἶσον Ὀρέστῃ,
ὅς μοι τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἔνι πολλῇ.
τρεῖς δέ μοι εἰσὶ θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις, καὶ Λαοδίκη, καὶ Ἰφιάνασσα·
τάων, ἥν κ' ἐθέλῃσι, φίλην ἀνάεδνον ἀγέσθω
πρὸς οἶκον Πηλῆος· ἐγὼ δ' ἐπὶ μείλια δώσω

139 ΕΓΕΙΚΟΣΙ 142 ΔΕ ΜΙΝ ϜΙΣΟΝ, quod vitiosum est. Leg. ΤΙΣΩ ΔΕ ϜΕ ϜΙΣΟΝ. τίσω δέ ἑ ἶσον Ὀρέστῃ. 145 ϘΙϜΑΝΑΣΣΑ 146 ΑΝΕϜΕΔΝΟΝ 147 ΠΡΟΣ ϜΟΙΚΟΝ

vt plena naui domum redeat.

141. Ἄργος Ἀχαιϊκὸν, dixit vniuerſe pro patria, ſeu Peloponneſo. non pro vrbe. v. ad B, 684. οὖθαρ ἀρούρης ex antiquiore ſermone per tropos, ad ſenſum noſtrum duriores, ad priſcorum autem hominum ſenſum luculentos et potentes, ſe praecipitante. Ager *fertilis*, pinguis, vber, declaratus per mammam agri: *Vber terrae* hinc deflexit Virgilius. νήσοιο μαστὸν dixit Callimachus in Del. 48. ſicque alia. Diuerſum eſt, ſi colles μαστοὶ dicuntur a forma, vt apud Pindar. P. IV, 14. κτίσειν πόλιν ἐν ἀργινόεντι μαστῷ, de Cyrene. vbi v. Schol. — 145. Oreſtes vergente aetate patri natus, adeoque tum adhuc tenellus; τρέφεται θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ, laute et liberaliter; ex antiquo ſermone; proprie lautis epulis copioſe appoſitis; h. e. magna in rerum affluentia.

144. De filiabus Agamemnonis v. Obſſ. — 146. Achilles filiam ducito non modo ſine pretio ſoluto, quod heroicae vitae mos ferebat. ἀνάεδνον, verum etiam dotem ſeu dona na-

πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί.
ἑπτὰ δέ οἱ δώσω εὖ ναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἱρὴν ποιήεσσαν,
Φηράς τε ζαθέας, ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,
καλήν τ' Αἴπειαν, καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς νέαται Πύλου ἠμαθόεντος·
ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύῤῥηνες, πολυβοῦται,
οἵ κέ ἑ δωτίνῃσι, θεὸν ὥς, τιμήσουσι,
καί οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας.

148 ΤΙΣ FΗΙ 149 ΔΕ FΟΙ 155 FΟΙ ΚΕ FΕ et Bentl. θεὸν Fώς. 156 ΚΑΙ FΟΙ

ptialia cum filia a parente accipiet.: ἐπὶ μείλια δώσω. ἐπιδώσω μείλια, et quidem tanta, quanta nemo alius cum filia munera dedit, ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί. Non ſunt igitur tria, filia, dos et munera μείλια, vel ἐπιμείλια, ſed duo: filia et munera nuptialia, quae pro dote haberi poſſunt, quam προῖκα ſequiores dixerunt. v. Obſſ. — 149. Ἑπτὰ δέ οἱ δώσω. nunc iterum quaeritur: ſintne hae vrbes illa ipſa munera nuptialia? an praeter iſta dantur ſeptem vrbes? alterum hoc probabilius. v. Obſſ. vbi etiam de ſeptem his vrbibus Meſſeniae. — 153. νέαται. Πύλου. Erit Pylus de tractu vrbis accipiendum, in cuius extremis partibus, ἐσχατιαῖς, ad mare, ſitae erant vrbes. Alioqui ſunt νέαται, (ἐπὶ) Πύλου. in finibus, ad vrbem Pylum. — 155. δωτῖναι, munera regibus tunc offerri ſolita, vt in Oriente, pro tributo voluntario. — 156. λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας. quum τελεῖν ſit proprium de tributis et vectigalibus pendendis, et quum ſuperiore verſu munera memorentur, θέμιστες videntur h. l. eſſe τὰ δίκαια, iure praeſtanda, adeoque imperata; forte oppoſita δωτίναις ſponte oblatis; ſunt adeo fere eadem quae tributa dicimus, quae τελεῖν,

ταῦτά κε οἱ τελέσαιμι μεταλήξαντι χόλοιο.
δμηθήτω· Ἀΐδης τοι ἀμείλιχος ἠδ' ἀδάμαστος,
τοὔνεκα καί τε βροτοῖσι θεῶν ἔχθιστος ἁπάντων·
καί μοι ὑποστήτω, ὅσσον βασιλεύτερός εἰμι,
ἠδ' ὅσσον γενεῇ προγενέστερος εὔχομαι εἶναι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
δῶρα μὲν οὐκ ἔτ' ὀνοστὰ διδοῖς Ἀχιλῆϊ ἄνακτι·
ἀλλ' ἄγετε κλητοὺς ὀτρύνομεν, οἵ κε τάχιστα
ἔλθωσ' ἐς κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.
εἰ δ' ἄγε, τοὺς ἂν ἐγὼ ἐπιόψομαι, οἱ δὲ πιθέσθων.

157 ΤΑΥΤΑ ΚΕ ϜΟΙ Vulg. μεταλλήξαντι. 163 ΚΥΔΙΣΤΕ ϜΑΝΑΞ 164 ΑΧΙΛΗΙ ϜΑΝΑΚΤΙ 167 Vulgg. ἐγών.

perſoluere, neceſſe eſt, eoque ampla, larga, quaeſtuoſa, θέμιστας λιπαράς. — 158. Hades ἀμείλιχος· Virgil. Ge. IV, 470 *neſciaque humanis precibus manſueſcere corda.* θεῶν ἔχθιστος vnde inf. 312 ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν. Ergo eſt idem, quod ſerius, malus daemon: — 160. καί μοι ὑποστήτω. cedito. nam ὑποστῆναι, proprie, στῆναι ὑπό τινα. Iungenda autem: δμηθήτω καί μοι ὑποστήτω.:

162—172. Neſtor, laudato Agamemnonis conſilio, rem ſtatim aggreſſus exſequendam, ſine mora legatos ad Achillem legit, Phoenicem tanquam ducem, Aiacem et Vlyſſem tanquam legatos proprie dictos, ad mandata exſequenda, cum binis praeconibus.

164. οὐκ ἔτ' ὀνοστά. οὐ μεμπτά. tenendum hoc per totum Homerum, οὐκέτι ſimpliciter pro οὐκ, οὐ, eſſe dictum. διδοῖς, de conatu dandi; promittis. — 165. κλητούς, nomine excitatos, et delectos, ire iubebimus. — 167. τοὺς ἂν ἐγὼ ἐπιόψομαι, deligam, tanquam recenſu facto. v. Obſſ. τούς = οἵδε, h. οὕς. — ἐκεῖνοι.

Φοῖνιξ μὲν πρώτιστα, Διῒ φίλος, ἡγησάσθω·
αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴας τε μέγας καὶ δῖος Ὀδυσσεύς·
κηρύκων δ' Ὀδίος τε καὶ Εὐρυβάτης ἅμ' ἑπέσθων.
φέρτε δὲ χερσὶν ὕδωρ, εὐφημῆσαί τε κέλεσθε,
ὄφρα Διῒ Κρονίδῃ ἀρησόμεθ', αἴ κ' ἐλεήσῃ.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ἑαδότα μῦθον ἔειπεν.
αὐτίκα κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τε, πίον θ' ὅσον ἤθελε θυμός,

173 ΠΑΣΙ ϜΕϜΑΔΟΤΑ — ϜΕϜΕΙΠΕ 177 Vulg. σπείσαντ', ἔπιόν θ',

Phoenix primo loco designatur, quippe Achillis nutritor; inf. 439 sq. gratia et auctoritate apud eum valens. dux ergo legationis esto; etsi partibus inprimis Vlyssi et Aiaci mandatis. — 171. εὐφημῆσαί τε κέλεσθε, notum est ex latinis: *fauere lingua*, h. e. piis et religiosis verbis vti, et a profanis vocibus et clamoribus abstinere; tum etiam sollennes precum formulas pronuntiare, et quidem tacite, apud se repetendo; inde et silere. Itaque omnino est parare se ad preces faciendas, vnde sequitur ὄφρα Διῒ ἀρησόμεθα, ἵνα ἐλεῇ ἡμῶν. Mox τὸ σπένδειν cum eo est coniunctum; scilicet manibus lotis, et poculis acceptis, libando vinum in flammam, precantur; reliquam vini partem ipsi hauriunt. Aliis in locis, inprimis in sacris sollennibus, cum libatione adolentur odores.

174 — 181. Exsequuntur nunc Nestoris iussa legati, et in viam se conferunt. — 175. ἐπεστέψαντο ποτοῖο, vino repleuerunt, vsque ad oram et labia craterum: v. ad A, 470, 471. vbi et de ἐπάρξασθαι. distribuebant libaturis pueri vinum e cratere, poculis haustum, et quidem alteri post alterum, deinceps, certo ordine: scil.

ὡρμῶντ' ἐκ κλισίης Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο.
τοῖσι δὲ πόλλ' ἐπέτελλε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
δενδίλλων ἐς ἕκαστον, Ὀδυσσῆϊ δὲ μάλιστα,
πειρᾶν, ὡς πεπίθοιεν ἀμύμονα Πηλείωνα.
Τὼ δὲ βάτην παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
πολλὰ μάλ' εὐχομένω γαιηόχῳ Ἐννοσιγαίῳ,
ῥηϊδίως πεπιθεῖν μεγάλας φρένας Αἰακίδαο.
Μυρμιδόνων δ' ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθην·
τὸν δ' εὗρον φρένα τερπόμενον φόρμιγγι λιγείῃ,
καλῇ, δαιδαλέῃ, ἐπὶ δ' ἀργύρεον ζυγὸν ἦεν,

180 ΕΣ ϜΕΚΑΣΤΟΝ. Forte δενδίλλων δὲ ϝεκάστῳ. 187 Vulg. ἀργύρεος ζυγὸς

a dextra versus laevam progressi, ἐπιδέξια. — 180. δενδίλλων ἐς ἕκαστον accipio simpliciter dictum: oculis modo in hunc, modo in illum coniectis; vt facimus monendo, rogando, hortando, blandiendo. Inferunt tamen grammatici ex etymo, nictare, annuere, obliquis oculis adspicere.

182 — 221. Legati Achilli cithara canenti superueniunt, adeunt ad eum, et amanter excepti, epulis in eorum gratiam paratis adhibentur. In toto hoc loco placet Achilles, humanitate et beneuolentia se commendans.

182. τὼ δὲ βάτην παρὰ θῖνα — secundum littus; etsi non in ipsa maris ora extrema, sed per media castra, incedere poterant; erant enim illa in littore posita. — 183. vota faciunt legati Neptuno. Aiunt grammatici, quia prope mare incedentes eius meminerant. Neque equidem meliora noui. Sic ex loci ratione facit preces Nymphis Vlysses Od. N, 355. et Achiui Ioui Idaeo Γ, 276 et al. Precantur autem, vt sibi liceat flectere Achillis animum. — 186. Achilles cithara canens, multis et poetarum locis et antiquae artis operibus nobile argumentum: egregie idoneum variandis

τὴν ἄρετ' ἐξ ἐνάρων, πόλιν Ἠετίωνος ὀλέσσας·
τῇ ὅγε θυμὸν ἔτερπεν, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.
Πάτροκλος δὲ οἱ οἶος ἐναντίος ἧστο σιωπῇ,
δέγμενος Αἰακίδην, ὁπότε λήξειεν ἀείδων.
τὼ δὲ βάτην προτέρω, ἡγεῖτο δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
σταν δὲ πρόσθ' αὐτοῖο· ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεύς,
αὐτῇ σὺν φόρμιγγι, λιπὼν ἕδος, ἔνθα θάασσεν.
ὣς δ' αὔτως Πάτροκλος, ἐπεὶ ἴδε φῶτας, ἀνέστη.
τὼ καὶ δεικνύμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Χαίρετον· ἦ φίλοι ἄνδρες ἱκάνετον· ἦ τι μάλα χρεώ·
οἵ μοι σκυζομένῳ περ Ἀχαιῶν φίλτατοί ἐστον.

188 Vulg. πτόλιν 190 ΔΕ ϜΟΙ 195 ϜΙΔΕ

rebus. — 187. citharae autem epitheta, ex more poetae sigillatim subiecta, mirifice placent. ἐπῆν δὲ αὐτῇ ζυγὸν ἀργύρεον, iugum citharae, cui verticilli sunt inserti, superior citharae pars, πῆχυς; non autem ponticulus transuersus in inferiore parte. Quod v. 188. addit ex Thebes captae praeda (v. A, 366.) citharam fuisse, facit vt poeta, cui omnia definite sunt ponenda et ad vnum indiuiduum reuocanda, vt ea sensum tanto potentius feriant. — 189. ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν, facta praeclara; πράξεις εὐκλεεῖς. Sic Lat. *laudes*. — 191. Patroclus sedebat tacitus, δεδεγμένος, ὁπότε Αἰακίδης λήξειεν ἀοιδῆς. h. e. tamdiu, quamdiu ille canebat. — 194. exsiluit sede Achilles, vt erat, citharam manu tenens, neque antea deponens. Totus locus praeclare est tractatus.

197. ἦ φίλοι ἄνδρες ἱκάνετον, pro ἐστὸν φίλοι, οἳ ἱκάνετον. ἦ χρειὼ μάλα ἱκάνει ἐφ' ὑμᾶς (cf. ad vs. 75.) κατά τι. aliqua in re haud dubie magna necessitas vos vrget, vt me adeundo vobis opus sit: turbata laetitiae affectu est oratio; interposita enim haec

Ὣς ἄρα φωνήσας προτέρω ἄγε δῖος Ἀχιλλεύς,
εἷσεν δ' ἐν κλισμοῖσι, τάπησί τε πορφυρέοισιν·
αἶψα δὲ Πάτροκλον προσεφώνεεν, ἐγγὺς ἐόντα·
Μείζονα δὴ κρητῆρα, Μενοιτίου υἱὲ, καθίστα,
ζωρότερον δὲ κέραιε, δέπας δ' ἔντυνον ἑκάστῳ.
οἳ γὰρ φίλτατοι ἄνδρες ἐμῷ ὑπέασι μελάθρῳ.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ.
αὐτὰρ ὅγε κρεῖον μέγα κάββαλεν ἐν πυρὸς αὐγῇ,
ἐν δ' ἄρα νῶτον ἔθηκ' ὄϊος καὶ πίονος αἰγός,

203 Vulg. κέραιρε. — ΔΕΠΑΣ Δ ΕΝΤΥΝΟΝ ϜΕΚΑΣΤΩΙ esse debuit ἔντυνε ϝεκάστῳ. 207 ΟϜΙΟΣ

ſunt. — 202. μείζονα — nam, vt in vita heroum, adſtabat crater, isque, cum pauci potarent, minor; nunc plures adueniunt. — 203. ζωρότερον, meracius infunde, ad reficiendas vires virorum, noctu huc profectorum.

206—222. Placent haec, etſi tenuia, quae in noſtra vita ſordent, ſaltem diſplicent. Vnde hoc? ex ipſa hominum natura, moribus mutatis, ſenſuque ad vitae elegantiam elaborato. At placent eadem in Homero; nec hoc mirum; non modo, quia, quod obſeruant grammatici, dignitatem ſermonis poeta in rebus tenuiſſimis ſeruauit; verum multo magis dignitatem eae res habent ex vita heroum eiusque ſimplicitate, quam ante oculos poſitam cum voluptate videmus, nec ſine miratione. Vt patriarchae Abramidae, ſic heroes ipſi αὐτουργοῦντες, miniſterium coenae parandae praeſtant, Achilles, Patroclus, Automedon, auriga. De mactatione nihil nunc meminit: mactatarum tamen pecudum tergora ponuntur, καταβάλλονται, in menſa ſeu tabula carnaria, κρεῖον, vt in partes ſecentur, mox verubus infigendas et igni torrendas. ἐν πυρὸς αὐγῇ, in loco igni colluſtrato, ad, iuxta focum; nam iſta aetate focus lucens pro lu-

ἐν δὲ συὸς σιάλοιο ῥάχιν τεθαλυῖαν ἀλοιφῇ.
τῷ δ' ἔχεν Αὐτομέδων, τάμνε δ' ἄρα δῖος Ἀχιλλεύς.
καὶ τὰ μὲν εὖ μίστυλλε, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρε·
πῦρ δὲ Μενοιτιάδης δαῖε μέγα, ἰσόθεος φώς.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πῦρ ἐκάη, καὶ φλὸξ ἐμαράνθη,
ἀνθρακιὴν στορέσας, ὀβελοὺς ἐφύπερθε τάνυσσε·
πάσσε δ' ἁλὸς θείοιο, κρατευτάων ἐπαείρας.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὤπτησε, καὶ εἰν ἐλεοῖσιν ἔχευε,
Πάτροκλος μὲν σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ

211 ΜΕΓΑ ϜΙΣΟΘΕΟΣ 215 Bentl. ἐν ϝελεοισιν.

cerna accenſa erat. — 208. ῥάχιν τεθαλυῖαν ἀλοιφῇ, tergum nitidum pinguedine, adipe. v. Obſſ. — 209. τῷ δ' ἔχεν Αὐτομέδων. Patroclo, in eius gratiam, voluntatem, carnes manu firmiter tenuit Automedon diſſecandas ab Achille. ἔχεν, ὑπεῖχεν, Schol. malim ἀντεῖχεν. — 210. εὖ μίστυλλε. Haec et ſeqq. vidimus iam Α, 465. Β, 428. Η, 317. et videbimus iterum alibi, inprimis Od. Ξ, 430 ſq. de Eumaeo; niſi quod h. l. ſtrue lignorum incenſa expectatur carbonum ardentium copia, carnibus torrendis idonea; et quod carnes ſale adſperguntur; alibi etiam farina. — 213. ὀβελοὺς τάνυσσε, pro ſimplici ἐτίθει, ἔθετο, ſed cum notione formae porrectae, vt de menſa poſita Od. Δ, 54. alibi de haſta poſita. — 214. κρατευτάων ἐπαείρας. fulcra cogita, quibus veru vtrinque in extremis partibus innititur, forte ſimpliciter lateres, vel ſaxa, alias ſtatumina ferrea. — 215. εἰν ἐλεοῖσιν ἔθηκε. ad diſſecandas carnes et fruſta ſingulis conuiuis apponenda, ponitur in medio menſa, ἐλεός, inde carnes ſectae in ſua cuique menſa apponuntur cum pane in caniſtro. Menſa ſcilicet cuique ſua eſt pro patina et pro patella, nec cultri vſus, quia iam in fruſtula diſſectae carnes apponuntur, vt etiamnum mos in Oriente obtinet.

ἐγγὺς γὰρ νηῶν καὶ τείχεος αὖλιν ἔθεντο
Τρῶες ὑπέρθυμοι, τηλεκλητοί τ' ἐπίκουροι,
κειάμενοι πυρὰ πολλὰ κατὰ στρατόν, οὐδ' ἔτι φασὶ
σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσι πεσέεσθαι.
Ζεὺς δέ σφι Κρονίδης ἐνδέξια σήματα φαίνων
ἀστράπτει· Ἕκτωρ δὲ μέγα σθένεϊ βλεμεαίνων
μαίνεται ἐκπάγλως, πίσυνος Διΐ, οὐδέ τι τίει
ἀνέρας, οὐδὲ θεούς, κρατερὴ δέ ἑ λύσσα δέδυκεν.

234 Vulg. κηάμενοι 235 Vulg. ἐνὶ 238 forte, μηδέ τι τίει. 239 ΔΕ FE

amiſſuri. εἰ μὴ σύγε δύσεαι ἀλκήν. antique, niſi tu vtaris virtute, id eſt, niſi tu in pugnam proceſſeris et auxilio fueris. Iterum Υ, 36 αἶψα μάλ' ἐς πόλεμον θωρήσσεο, δύσεο δ' ἀλκήν. Simile alterum εἱμένος ἀλκήν Il. Υ, 381.

232. αὖλιν ἔθεντο, ἐστρατοπέδευσαν. h. l. de caſtris noctu poſitis, pernoctantibus militibus ſub dio: Etſi Tragici, vt Euripides in Rheſo, Troianis tentoria aſſignarunt. Nullas iis munitiones, vigilias tamen, adhibitas eſſe, libro ſequenti videbimus. Mox 234 στρατὸς eſt, de iisdem copiis noctem ſub dio agentibus; quod ſeriorum vſu eſſet τὸ στρατόπεδον. — 234. 5. φασὶ δὲ; ἡμᾶς (Argiuos) οὐκέτι σχήσεσθαι, non locum tuituros, ſubſtituros nos eſſe) ἀλλ' ἐμπεσεῖσθαι νηυσὶ, ſed in naues fugituros et diſceſſuros,

236. ἐνδέξια σήματα φαίνων ἀστράπτει, mittens augurium fauſtum, ſcilicet, fulmina et tonitrua: vulgaris ratio eſſet ἀστράπτων φαίνει. Reſpicit autem ſup. Θ, 135 ſq. 170 ſq. — 237. μέγα σθένεϊ βλεμεαίνων, βρέμων v. ad Θ, 337. — 238. πίσυνος Διΐ, reſpicit vſſ. 236. 237. auſpicia. — οὐδέ τι τίει nec veretur, metuit, rationem habet, οὐ λόγον ποιεῖται, tam temere ruit cum impetu, furens: nullo deorum hominumque reſpectu. Sic τίειν τὴν δίκην

ἀρᾶται δὲ τάχιστα φανήμεναι Ἠῶ δῖαν·
στεῦται γὰρ νηῶν ἀποκόψειν ἄκρα κόρυμβα,
αὐτάς τ' ἐμπρήσειν μαλεροῦ πυρός· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
δηώσειν παρὰ τῇσιν ὀρινομένους ὑπὸ καπνοῦ.
ταῦτ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή οἱ ἀπειλὰς
ἐκτελέσωσι θεοί· ἡμῖν δὲ δὴ αἴσιμον εἴη
φθίσθαι ἐνὶ Τροίῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.
ἀλλ' ἄνα, εἰ μέμονάς γε, καὶ ὀψέ περ, υἷας Ἀχαιῶν
τειρομένους ἐρύεσθαι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ.
αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, οὐδέ τι μῆχος

243 Vulg. ἀτυζομένους 244 ΜΗ ϜΟΙ 246 ϜΕΚΑΣ
248 leg. τειρομένους ῥύεσθαι.

θεῶν. — 241. στεῦται γάρ, διαβεβαιοῦται. ὑπισχνεῖται. v. Obſſ. ἀποκόψειν ἄκρα κόρυμβα. volunt vulgo ἀκροστόλια eſſe, quae victores pro monumento dedicare ſolerent; at iſta ſunt in prora; Troiani naues puppibus in littus verſis ſtantes adorti ſunt a puppibus, et abſcindere debuere earum partes extremas, reliqua parte flammis data. Sunt ergo κόρυμβα, nomine notiore τὰ ἄφλαστα, apluſtria, κορῶναι. Il. O, 717. v. Obſſ. Si itaque, quod neceſſe tamen non eſt, de tropaeis cogitandum eſt, potuit et iſta pars extrema apluſtris pro tropaeo haberi et diis conſecrari: pro victoriae primitiis. — 244. (κατὰ) ταῦτα. διὰ ταῦτα, δι' ὅ. — 246. ἑκὰς Ἄργεος. Vlyſſem loqui cogita; vt appareat, ipſam Argolidem ἱππόβοτον nunc admodum late dictam eſſe omnino de Graecia. v. Obſſ. — 247. ἀλλ' ἄνα, καὶ ὀψέ περ υἷας Ἀχαιῶν ἐρύεσθαι praeſtat iungere, quam εἰ μέμονάς γε ἐρύεσθαι. — 249. οὐδέ τι μῆχος ἔσται, οὐδεμία μηχανὴ γενήσεται, ἀμήχανον ἔσται, εὑρεῖν ἄκος τι, θεραπείαν τινά, κακοῦ ῥεχθέντος. h. e. ἀνήκεστον κακὸν ἔσται. Niſi contendas ἔστ' eſſe pro ἐστὶ. tum per ſententiam dicta accipe. factum

ῥεχθέντος κακοῦ ἔστ' ἄκος εὑρεῖν· ἀλλὰ πολὺ πρὶν
φράζευ, ὅπως Δαναοῖσιν ἀλεξήσεις κακὸν ἦμαρ.
ὦ πέπον, ἦ μὲν σοί γε πατὴρ ἐπετέλλετο Πηλεὺς
ἤματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε·
τέκνον ἐμὸν, κάρτος μὲν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
δώσουσ', αἴ κ' ἐθέλωσι· σὺ δὲ μεγαλήτορα θυμὸν
ἴσχειν ἐν στήθεσσι· φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων·
ληγέμεναι δ' ἔριδος κακομηχάνου, ὄφρα σε μᾶλλον
τίωσ' Ἀργείων ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες.
ὣς ἐπέτελλ' ὁ γέρων· σὺ δὲ λήθεαι. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
παύε', ἔα δὲ χόλον θυμαλγέα. σοὶ δ' Ἀγαμέμνων
ἄξια δῶρα δίδωσι μεταλήξαντι χόλοιο.
εἰ δὲ, σὺ μέν μευ ἄκουσον, ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω,
ὅσσα τοι ἐν κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῶρ' Ἀγαμέμνων·
ἑπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
οὔ κεν ἀλήϊος εἴη ἀνὴρ, ᾧ τόσσα γένοιτο,

258 Vulg. τίωσ' 265 ΕϜΕΙΚΟΣΙ

enim infectum reddi nequit.

252. Repetita haec ſunt ex ſuperioribus temporibus, ſub diſceſſum Achillis, nota illa haud dubie ex aliis carminibus, e quibus conflata fuit altera Ilias, Ilias parua Leſchei, cum carmine Cyprio. Alia, quae ad illum diſceſſum ſpectant, v. inf. 438 ſq. Λ, 764—789. — 256. φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων. malim accipere pro ἀγαθή. Sin comparatiue accipere mauis, erit ἀμείνων τοῦ θυμοῦ μεγαλήτορος. Sunt ita oppoſita: moderatio animusque placabilis, et ira peruicax. — 257. ληγέμεναι δ' ἔριδος idem quod mox παύεσθαι. cum hoc ad

οὐδέ κεν ἀκτήμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο,
ὅσσ' Ἀγαμέμνονος ἵπποι ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
δώσει δ' ἑπτὰ γυναῖκας ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας,
Λεσβίδας, ἃς, ὅτε Λέσβον ἐΰ κτιμένην ἕλες αὐτὸς,
ἐξέλεθ', αἳ τότε κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν.
τὰς μέν τοι δώσει, μετὰ δ' ἔσσεται, ἣν τότ' ἀπηύρα
κούρην Βρισῆος· καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμεῖται,
μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι ἠδὲ μιγῆναι,
ἣ θέμις ἐστὶν, ἄναξ, ἤτ' ἀνδρῶν, ἤτε γυναικῶν.
ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὖτε
ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἀλαπάξαι,
νῆα ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηήσασθαι,
εἰσελθὼν, ὅτε κὲν δατεώμεθα ληΐδ' Ἀχαιοί.
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἑλέσθαι,
αἵ κε μετ' Ἀργείην Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν.
εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' Ἀχαιϊκὸν, οὖθαρ ἀρούρης,
γαμβρός κέν οἱ ἔοις· τίσει δέ σε ἶσον Ὀρέστῃ,
ὅς οἱ τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ.
τρεῖς δέ οἱ εἰσὶ θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις, καὶ Λαοδίκη, καὶ Ἰφιάνασσα·

270 ΑΜΥΜΟΝΑ (vulgo ἀμύμονας) ϜΕΡΓΑ ϜΙΔΥΙΑΣ 271 Vulg. ἐϋκτιμένην 276 ΕΣΤΙ ϜΑΝΑΞ Vulg. ἣ θέμις. 278 ϜΑΣΤΥ 279 ΝΗΑ ϜΑΛΙΣ Vulg. νῆας. 281 ΕϜΕΙΚΟΣΙ 284 ΚΕ ϜΟΙ ϜΟΙΣ — ΣΕ ϜΙΣΟΝ 285 ϜΟΣ ϜΟΙ 286 ΔΕ ϜΟΙ 287 ϜΙΦΙϜΑΝΑΣΣΑ

praesens iurgium cum Agamemnone referri nequeat: omnino est, abstine, reuoca te ab ira. v. Obss.

263 ad 299. iam supra lecti versus 122 sq. ad eorum itaque expositionem est redeundum.

τείων, ἥν κ' ἐθέλησθα, φίλην ἀνάεδνον ἄγεσθαι
πρὸς οἶκον Πηλῆος· ὁ δ' αὐτ' ἐπὶ μείλια δώσει
πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί.
ἑπτὰ δέ τοι δώσει εὖ ναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἱρὴν ποιήεσσαν,
Φηράς τε ζαθέας, ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,
καλήν τ' Αἴπειαν, καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν·
πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς, νέαται Πύλου ἠμαθόεντος·
ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι, πολύῤῥηνες, πολυβοῦται,
οἵ κέ σε δωτίνῃσι, θεὸν ὣς, τιμήσουσι,
καί τοι ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας.
ταῦτά κέ τοι τελέσειε μεταλλήξαντι χόλοιο.
εἰ δέ τοι Ἀτρείδης μὲν ἀπήχθετο κηρόθι μᾶλλον
αὐτὸς, καὶ τοῦ δῶρα· σὺ δ' ἄλλους περ Παναχαιοὺς
τειρομένους ἐλέαιρε κατὰ στρατὸν, οἵ σε, θεὸν ὣς,[a]
τίσουσ'· ἦ γάρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἄροιο.
νῦν γάρ χ' Ἕκτορ' ἕλοις, ἐπεὶ ἂν μάλα τοι σχεδὸν ἔλθῃ
λύσσαν ἔχων ὀλοήν· ἐπεὶ οὔτινα φησὶν ὁμοῖον

288 ΑΝΕϜΕΔΝΟΝ 289 ΠΡΟΣ ϜΟΙΚΟΝ 290 ΤΙΣ ϜΕΗΙ 302 Bentl. θεὸν ϝῶς 305 ΟΛΟϜΗΝ

300. *ἀπήχθετο κηρόθι μᾶλλον*, pro *ἀπήχθετο μάλα ἐν κέαρι, ἐν κῆρι*, in corde; quod et *κηρόθεν*, *ἐκ κῆρος*. *ex animo*. — 303. *ἦ γάρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἄροιο* posset esse: *tu illis*, Achiuis, *magnam victoriam, et ex ea laudem opesque, compara bis*; propter seqq. tamen praestat accipere *ἐν σφι*, *apud eos*. *παρ' αὐτῶν*, vel vt est Π, 84 *πρὸς πάντων Δαναῶν*, sicque sensisse poetam, docet quoque idem versus sup. Δ, 95 appositus. — *νῦν γὰρ* — cum antea muris inclusum se teneret Hector cum Troianis inf. 352 sq. — 305. *ὁμοῖον* pro *parem*, *ἄξιον*.

οἱ ἔμεναι Δαναῶν, οὓς ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ- [λεύς·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποειπεῖν,
ᾗ περ δὴ φρονέω τε, καὶ ὡς τετελεσμένον ἔσται,
ὡς μή μοι τρύζητε παρήμενος ἄλλοθεν ἄλλος.

306 ϜΟΙ 309 ΑΠΟϜΕΙΠΕΙΝ 311 Vulg. παρήμενοι

307—429. Achillis oratio, varietate et concitatione affectuum mirabilis, qualis esse solet hominis gloriae cupidi, superbi, peruicacis; simulque generosi; at eiusdem contumelia affecti, adeoque ira furentis; premit alia, alia effundit, incaute, retractat, iterat, indignatur, remittit se, minatur, conqueritur, altercatur. Hinc oratio saepe abrupta, interrupta, hians. Multum commendata illa vna cum altera Vlyssis ab antiquis, et ab ipso Platone in Hippia pr. Ingenium apertum, candidum, simplex, (ἁπλούστατον ap. Plat. l. c.) Achillis etiam Tragici exhibent: laudatur locus Eurip. Iphig. in Aul. 926.

308—317. Praecise recusat societatem cum Agamemnone et auxilium aduersus Troianos Achilles, cum (318—330) superiorum laborum pro eo et Achiuis susceptorum omnino nullum fructum tulerit; contra (331—373) Agamemnon potiora quaeque sibi arrogauerit, se vero etiam munere ob virtutem dato frustratus sit; atque in hac iniuria enarranda, eiusque ad Achiuorum caussam effectis, et discessus sui minis iniectis, operam inprimis ponit, munera ab eo oblata spernit, eleuat, reiicit, et in consilio discessus sui parandi persistit 374 sq. Exsequitur autem nunc Achilles, quod minatus erat A, 340 sq.

309. τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποειπεῖν, ex animo, libere, ἀποτόμως, edicere, vt alibi ἀποφάσθαι. v. Obss. — 311. ὡς μή μοι τρύζητε. τρύζειν, quod proprie est pullorum auium et palumbium, (gemit turtur ab

ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν,
ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ εἴπῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὡς καὶ τετελεσμένον ἔσται.
οὔτ' ἐμέ γ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα πεισέμεν οἴω,
οὔτ' ἄλλους Δαναοὺς, ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν,
μάρνασθαι δηΐοισιν ἐπ' ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεί.
ἴση μοῖρα μένοντι, καὶ εἰ μάλα τις πολεμίζοι·
ἐν δὲ ἰῇ τιμῇ ἠμὲν κακὸς, ἠδὲ καὶ ἐσθλός.
κάτθαν' ὁμῶς ὅ τ' ἀεργὸς ἀνὴρ, ὅ τε πολλὰ ἐοργώς.
οὐδέ τι μοὶ περίκειται, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ,

313 Vulg. κεύθει — βάζει. 314 Vulg. ὡς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα. 315 Vulg. οὔτε μέ γ' 317 Vulg. δηΐοισι μετ' ἀνδράσι 318 ϜΙΣΗ 320 ΑϜΕΡΓΟΣ — ϜΕϜΟΡΓΩΣ

vlmo apud Virgil.) nunc est, querendo instare. — 312. 3. nam ingenium meum ab omni simulatione aut dissimulatione abhorret. ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν, ex antiquo sermone; Ἅδου πύλαι in eo sunt ipsa domus, regia Orci, dicta pro locis inferis et ipsa morte. Iam autem Hades seu Orcus est πάντων στυγερώτατος; Il. Υ, 65 οἰκία — τά τε στυγέουσι θεοί περ· itaque homo invisissimus ita declaratur. — 315. Constitutum mihi est, vt nullo modo me iterum ad arma coniungenda adduci patiar, cum tam ingratas in me voluntates expertus sim: hoc ter extulit vss. 318. 9. 320. affectu incensus. — 318. ἴση μοῖρα μένοντι, καὶ εἰ μάλα τις πολεμίζῃ. Volebat dicere τῷ μὴ πολεμίζοντι καὶ τῷ πολεμίζοντι, μαχομένῳ. τῷ μένοντι, desidenti, a pugna abstinenti. Inf. 332 ὄπισθε μένων παρὰ νηυσί. Respondet autem inprimis ad ista 303 οἵ σε, θεὸν ὥς, τίσουσι. — 320. κάτθανε. erit accipiendum pro καταθνήσκει sed v. Obss. — 321. οὐδέ τί μοι περίκειται. περιγίνεται, dictum ad formam τοῦ περιποιεῖσθαι, acquire-

αἰεὶ ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζειν.
ὡς δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρῃσι
μάστακ', ἐπεί κε λάβῃσι, κακῶς δέ τε οἱ πέλει αὐτῇ·
ὣς καὶ ἐγὼ πολλὰς μὲν ἀΰπνους νύκτας ἴαυον,
ἤματα δ' αἱματόεντα διέπρησσον πολεμίζων,
ἀνδράσι μαρνάμενος, ὀάρων ἕνεκα σφετεράων.
δώδεκα δὲ ξὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων,
πεζὸς δ' ἕνδεκά φημι κατὰ Τροίην ἐρίβωλον·
τάων ἐκ πασέων κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
ἐξελόμην, καὶ πάντα φέρων Ἀγαμέμνονι δόσκον

324 Vulg. κακῶς δ' ἄρα οἱ. ΔΕ' ΤΕ FOI 325 Fαὶ Bentl. 328 Vulg. δὴ σὺν

te, περιεῖναι, περισσὸν εἶναι. v. Obss. nihil praecipui prae ceteris, qui praedae partem non minus, quam ego, accipiunt, habeo. — 322. ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζειν. ὡς πολεμίζειν, vel τῷ π. quod alias esset πολεμίζων, vt statim vs. 326. ἐν πολέμῳ, μάχῃ, κινδυνεύων. vitam periculis committendo, obiiciendo. — 323. felix exemplum sollicitudinis pro aliorum salute. ὡς προφέρῃσι μάστακι, ἐπεὶ λάβῃ κε (τι. aut intellige τροφὴν) quodcunque illa offenderit, offert pullis et ore suo, μάστακι, praebet. v. Obss. — 324 κακῶς δ' ἄρα οἱ πέλει αὐτῷ. vt inf. 547 τόφρα δὲ Κουρήτεσσι κακῶς ἦν. quod aliis κακῶς ἔχει τις. male se habebat. — 327. αἱ ὄαρες, γυναῖκες, σφέτεραι, pro σφῶν, αὐτῶν. sunt autem, ἃς αὐτοὶ οἱ Ἀτρεῖδαι, (si loquaris accurate, solus Menelaus) ἔχουσι. nam ad hos respicit Achilles, ira autem abreptus nihil diserte eloquitur. Disertius inf. 340 ἦ μοῦνοι φιλέουσ' ἀλόχους Ἀτρεΐδαι; Apud Sophocl. Ai. 1311 Teucer ad Agamemnonem: θανεῖν τῆς σῆς ὑπὲρ γυναικὸς, ἢ τοῦ σοῦ θ' ὁμαίμονος λέγω. Vide tamen Obss.

328. δώδεκα δὲ ξὺν νηυσὶ,

Ἀτρείδῃ· ὁ δ' ὄπισθε μένων παρὰ νηυσὶ θοῇσι,
δεξάμενος, διὰ παῦρα δασάσκετο, πολλὰ δ' ἔχεσκεν,
ἄλλα δ' ἀριστήεσσι δίδου γέρα, καὶ βασιλεῦσι.
τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖται, ἐμεῦ δ' ἀπὸ μούνου Ἀχαιῶν
εἵλετ', ἔχει δ' ἄλοχον θυμαρέα. τῇ παριαύων 336
τερπέσθω. τί δὲ δεῖ πολεμιζέμεναι Τρώεσσιν
Ἀργείους; τί δὲ λαὸν ἀνήγαγεν ἐνθάδ' ἀγείρας
Ἀτρείδης; ἦ οὐχ Ἑλένης ἕνεκ' ἠϋκόμοιο;
ἦ μοῦνοι φιλέουσ' ἀλόχους μερόπων ἀνθρώπων 340
Ἀτρεῖδαι; ἐπεὶ, ὅστις ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων,
τὴν αὐτοῦ φιλέει καὶ κήδεται· ὡς καὶ ἐγὼ τὴν
ἐκ θυμοῦ φίλεον, δουρικτητήν περ ἐοῦσαν.
νῦν δ' ἐπεὶ ἐκ χειρῶν γέρας εἵλετο, καὶ μ' ἀπάτησε,

v. Obſſ. et ſup. 129 ſq. — 333. Similia audierat Agamemnon iam ſibi exprobrata lib. A, 167. B, 225 ſq. Vides autem ad ſummum exercitus ducem praedam integram, etiam ab alio duce partam, afferri; tum tria genera praedae diſpertiendae: ſummus dux partem ſibi ſeruat, aliam ei, qui expeditionis dux fuit, aſſignat, et inter principes diuidit. *γέρα* ſunt *τὰ ἐξαίρετα*. — 336. *ἄλοχον*, in inuidiam dictum; nam captiua erat pro pellice, concubina, *παλλακῇ*, non pro coniuge. *θυμαρέα* amatam; Inf. 343 *ἐκ θυμοῦ φίλεον* eſt idem. *τερπέσθω* ſc. ſed cum malo ſuo!

340. Ad verba *ἦ μοῦνοι* — *Ἀτρεῖδαι*; ſupple reſponſionem: minime! *ἐπεὶ* —

341. *ἐχέφρων*. *ἔχων φρένας*, *συνετὸς* et inde *σώφρων*. Heſych. *καὶ κήδεται* (*αὐτῆς*). Hinc Aen. IX, 138. 9 — *coniuge praerepta: nec ſolos tangit Atridas iſte dolor ſoliſque licet capere arma Mycenis.*

344. *ἀπατᾶν* de iniuria praeter ius et fas, cum perfidia, illata; pro *βλάπτειν*.

μή μευ πειράτω εὖ εἰδότος· οὐδέ με πείσει.
ἀλλ', Ὀδυσεῦ, σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισι βασιλεῦσι
φραζέσθω, νήεσσιν ἀλεξέμεναι δήϊον πῦρ.
ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ πονήσατο νόσφιν ἐμεῖο,
καὶ δὴ τεῖχος ἔδειμε, καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ
εὐρεῖαν, μεγάλην, ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξεν·
ἀλλ' οὐδ' ὣς δύναται σθένος Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
ἴσχειν· ὄφρα δ' ἐγὼ μετ' Ἀχαιοῖσι πολέμιζον,
οὐκ ἐθέλεσκε μάχην ἀπὸ τείχεος ὀρνύμεν Ἕκτωρ,
ἀλλ' ὅσον ἐς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκανεν·
ἔνθα ποτ' οἶον ἔμιμνε, μόγις δέ μευ ἔκφυγεν ὁρμήν.
νῦν δ', ἐπεὶ οὐκ ἐθέλω πολεμιζέμεν Ἕκτορι δίῳ, 356
αὔριον ἱρὰ Διῒ ῥέξας καὶ πᾶσι θεοῖσι,
νηήσας εὖ νῆας, ἐπὴν ἅλαδε προερύσσω,
ὄψεαι, ἢν ἐθέλῃσθα, καὶ αἴκεν τοι τὰ μεμήλῃ,

345 FΕΙΔΟΤΟΣ 356 Vulg. πολεμίζειν 358 ΠΡΟFΕΡΥΣΣΩ

Iterum 371. 375. — 345. *μευ εὖ εἰδότος*, qui bene ipsum noui, qua indole sit, cf. 372. 373. — 348. *ἦ μὲν δὴ*, — ironice dicta esse, facile senties. — 352. *ὄφρα δ' ἐγὼ* — vtique ante id temporis Hector cum Troianis intra vrbem se continuerat. v. Σ, 286 sq. Vidimus iam E, 788 sq. — 353. *οὐκ ἐθέλεσκε*. non in animum induxit, non ausus est longius procurrere ab vrbe. Porta Scaea spectabat versus mare et castra; non multum ante eam quercus memorata, iam sup. Z, 237. v. Obss. item ad v. 355.

356. Oratio superbiae, arrogantiae, irae, plena; praeclare ad affectum; structura affectu ipso turbata; constituenda sic: *νῦν δὲ* — *αὔριον ἐπὴν νῆας ἅλαδε προερύσσω, ἱρὰ Διῒ ῥέξας καὶ πᾶσι θεοῖσι, νηήσας εὖ* (αὐ-

ἦρι μάλ' Ἑλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεούσας
νῆας ἐμάς, ἐν δ' ἄνδρας ἐρεσσέμεναι μεμαῶτας.
εἰ δέ κεν εὐπλοΐην δώῃ κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
ἤματί κε τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἱκοίμην.
ἔστι δέ μοι μάλα πολλά, τὰ κάλλιπον, ἐνθάδε ἔρρων·
ἄλλον δ' ἐνθένδε χρυσὸν καὶ χαλκὸν ἐρυθρὸν,
ἠδὲ γυναῖκας ἐϋζώνους, πολιόν τε σίδηρον
ἄξομαι, ἅσσ' ἔλαχόν γε. γέρας δέ μοι, ὅσπερ ἔδωκεν,
αὖτις ἐφυβρίζων ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρείδης. τῷ πάντ' ἀγορευέμεν, ὡς ἐπιτέλλω,
ἀμφαδόν· ὄφρα καὶ ἄλλοι ἐπισκύζωνται Ἀχαιοί,

364 ΕΝΘΑΔΕ ϜΕΡΡΩΝ   368 Vulg. αὐτὸς

τάς), ὄψεαι αὐτὰς (repetiit νῆας ἐμὰς) πλεούσας. — 360. ἐπὶ Ἑλλήσποντον πλεούσας. non ipſum fretum, ſed mare ante illud, partem Aegaei borealem, deſignari, iam monitum eſt. Nauigant autem ſic a Troia ſolventes vt portu euecti paullo altius tendant, tum ſupra Lemnum prouecti deflexo curſu auſtrum petant. Tertio autem die Theſſaliae littus nauigatione ſecunda attingi potuiſſe, obſeruabis, appulſus eſſe debuit, ad Iolcon in ſinu Pelaſgico.

364. Rerum copias Phthiae, in patria, relictas memorat. Dicta ſeqq. ad inuidiam, vt Agamemnonis muneribus ſe non indigere doceat. ἔστι δέ μοι. quod ad munera promiſſa attinet: habeo domi ſatis multa. — 367. ἅσσ' ἔλαχόν γε aut, ſortitus ſum, aut ſimpliciter, accepi, vt partem praedae; at praeter partem praedae ἐξαίρετόν τι, γέρας, munus virtutis eximium, acceperat Briſeidem; hoc abduci a ſe erat paſſus; at ne cetera attingerentur, minabundus venerat A, 298 ſq. — 370. ἀμφαδὸν, omnibus audientibus. ἐπισκύζωνται, vt indignentur, eoque ipſo commoti nec patienter ferant

εἴ τινά που Δαναῶν ἔτι ἔλπεται ἐξαπατήσειν,
αἰὲν ἀναιδείην ἐπιειμένος. οὐδ' ἂν ἔμοιγε
τετλαίη, κύνεός περ ἐὼν, εἰς ὦπα ἰδέσθαι·
οὐδέ τί οἱ βουλὰς συμφράσσομαι, οὐδὲ μὲν ἔργον.
ἐκ γὰρ δή μ' ἀπάτησε καὶ ἤλιτεν. οὐδ' ἂν ἔτ' αὖτις
ἐξαπάφοιτ' ἐπέεσσιν· ἅλις δέ οἱ· ἀλλὰ ἕκηλος 376
ἐῤῥέτω· ἐκ γάρ εὖ φρένας εἵλετο μητιέτα Ζεύς.
ἐχθρὰ δέ μοι τοῦ δῶρα, τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ.
οὐδ' εἴ μοι δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα δοίη,

371 ΕΤΙ ϜΕΛΠΕΤΑΙ 372 ΕΠΙϜΕΙΜΕΝΟΣ 373 ΩΠΑ ϜΙΔΕΣΘΑΙ 374 ΤΙ ϜΟΙ ΟΥΔΕ ΜΕΝ ϜΕΡΓΟΝ. leg. οὐδέ τε ἔργον 376 ΕΞΑΠΑΦΟΙΤΟ ϜΕΠΕΣΣΙ ϜΑΛΙΣ ΔΕ ϜΟΙ ΑΛΛΑ ϜΕΚΗΛΟΣ 377 ϜΕΡΡΕΤΩ ΕΚ ΓΑΡ ϜΕΥ Vulg. ἐκ γάρ οἱ 379 ΤΕ ΚΑΙ ϜΕΙΚΟΣΑΚΙΣ v. Obss.

iniuriam. — 371. ἐξαπατήσειν, iterum de iniuria, proprie per fraudem facta, erepta quae parta erant: vt 344. mox 375. 6 iunxit ἀπατᾶν, ἀλιτεῖν, ἐξαπαφέσθαι. Etiam Latini sic, defraudare, repetito eo, quod dederas. — 374. οὐδὲ μὲν ἔργον scil. συμφράσσομαι. — 375. καὶ ἤλιτεν sc. εἰς ἐμέ. — 376. ἅλις δέ οἱ scil. ἔστω, ἅπαξ ἐμὲ ἐξαπαφέσθαι, ἐξηπατηκέναι. ἕκηλος ἐῤῥέτω. impune, quantum per me est, in malam rem abeat. Scilicet peribit ille, etiam sine opera mea; nam mentem sanam dudum deposuit: hoc antiquo loquendi more eloquutus est: ἐξείλετο φρένας αὐτοῦ Ζεύς, quod iam vidimus Z, 234. haec est illa ἄτη, proprie dicta, qua occaecatur hominum improborum mens, vt sibi ipsi exitium parent.

378. Nunc sibi placet sibique indulget in muneribus eleuandis et adspernandis. τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ, h. τάξει. μοίρᾳ, capilli vel pili euulsi, rescissi; Lat. flocci eum facio. v. Obss. — 379. οὐδ' εἴ μοι — vsque ad 386 οὐδέ κεν

ὅσσα τέ οἱ νῦν ἔστι, καὶ εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο·
ἠδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν προτινίσσεται, ἠδ' ὅσα Θήβας
Αἰγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται,
αἵ θ' ἑκατόμπυλοί εἰσι, διηκόσιοι δ' ἀν' ἑκάστας
ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν·

380 ΤΕ FΟΙ. 381 Vulg. οὐδ' ὅσ' — οὐδ' ὅσα 383 Δ' ΑΝ FΕΚΑΣΤΑΣ v. Obſſ. Vulg. ἀν' ἑκάστην.

ὡς ἔτι. — 381. 382. ἠδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν προτινίσσεται, ἠδ' ὅσα Θήβας. Orchomenus Minyeius Boeotiae, quem Minyae tenuere, diuitiis ſuis et ipſi nobiles; theſaurus Minyarum memoratus eſt ap. Pauſan. IX, 36. Noti in mythis ſunt reges Eteocles, qui Gratiarum templum primus dedicauit, et Erginus ab Hercule caeſus. Quaeritur, vnde tantae opes Minyis ea aetate fuerint. Allatas et aduectas eas fuiſſe aliunde poeta declarat, ſi attendas: ὅσα ἐς Ὀρχομενὸν προτινίσσεται, quae aduehuntur Orchomenum; forte ab iis, qui templum Gratiarum frequentabant, muneraque et donaria afferebant; erat enim templi magna celebritas et religio. Haec opinio maxime ſe probare videtur. v. Obſſ. — Iam nec aliter accipere licet alterum, ὅσα εἰς Θήβας Αἰγυπτίας προτινίσσεται. opes, quae apportantur Thebas ſimili de cauſſa, religionis cauſſa, ad inclytum Iouis templum. Probabile fieri poteſt, ingentes templi copias; etſi affluxere eae etiam aliis de cauſſis, vt parte agrorum Sacerdotibus et religionibus aſſignata, regum populique ſuperſtitione; profectas non minus eſſe a liberalitate hominum religionis cauſſa templum adeuntium: poſſe adeo et ἐν δόμοις aedes certas templi declarare, in quibus templi diuitiae fuere aſſeruatae. Sane vltra coniectationem haec non aſſurgunt. Vulgo ad tributa referri hae Thebarum diuitiae ſolent, quae ab Aegyptiis, forte et ab Aethiopibus et Libybus ſubiugatis apportari ſolebant. — 383. 4. Thebae his vſſ. narrantur tanta fuiſſe amplitu-

οὐδ' εἴ μοι τόσα δοίη, ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε,
οὐδέ κεν ὣς ἔτι θυμὸν ἐμὸν πείσει' Ἀγαμέμνων,
πρίν γ' ἀπὸ πᾶσαν ἐμοὶ δόμεναι θυμαλγέα λώβην,
κούρην δ' οὐ γαμέω Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο·
οὐδ' εἰ χρυσείῃ Ἀφροδίτῃ κάλλος ἐρίζοι,

386 ΚΕ ϜΩΣ

dine, vt haberent centum portas, et tantam incolentium multitudinem, vt per ſingulas portas ducenti homines exire poſſent curribus vecti. Si haec ita legeris, vt antiqui loquendi moris memor ſis, nihil aliud pronuntiatum eſſe putabis, quam magnam et incolis frequentem vrbem Thebas fuiſſe. Magnitudo vrbis declaratur per portarum numerum, et numerus centenarius ponitur pro magno; vt Creta *ἑκατόμπολις*, et Hecatompylos Parthorum et alia Libyae; portis ſemel memoratis, multitudo hominum declaratur per numerum exeuntium; quod *σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφι* additur, non neceſſe eſt, vt ſinguli curribus vehantur; ſed exeunt omnino homines, et in his curru vecti quoque. Vulgaris tamen interpretatio multum ab hac antiqui ſenſus ſimplicitate recedit; accipiuntur enim, ac ſi noſtro loquendi more dicta eſſent, proprie et certa fide tradita, miraculo etiam aliquantum aucto. v. Obſſ. — 387. *πρίν γ' ἀπὸ πᾶσαν ἐμοὶ* — nunc primum aliquid interponit Achilles, quo flecti et placari poſſe peruicacem hominis animum intelligitur. *πᾶσαν λώβην, ὕβριν, ἀποδοῦναι*, eſt, pro omni iniuria ſatisfacere, adeoque *ἀποτῖσαι ποινὴν τῆς λώβης*· iterum inf. Σ, 499 *πάντα ἀποδοῦναι*, pro *πᾶσαν ποινήν*. Euſtath. aliter: *πρὶν ἀντιλωβηθῆναι ὧν με ἐλύπησε.*

388. *κούρην δ' οὐ γαμέω.* Ignorauit ergo Homerus Cyclicorum et Tragicorum commentum, deſponſam eſſe Achilli Agamemnonis filiam Iphigeniam in Aulide, et nuptiarum praetexto eſſe arceſſitam. — 389. *χρυσ*

ἔργα δ' Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι ἰσοφαρίζοι,
οὐδέ μιν ὧς γαμέω· ὁ δ' Ἀχαιῶν ἄλλον ἑλέσθω,
ὅς τις οἷ τ' ἐπέοικε, καὶ ὃς βασιλεύτερός ἐστιν.
ἢν γάρ δή με σόωσι θεοὶ, καὶ οἴκαδ' ἵκωμαι,
Πηλεύς θήν μοι ἔπειτα γυναῖκα γαμέσσεται αὐτός.
πολλαὶ Ἀχαιΐδες εἰσὶν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
κοῦραι ἀριστήων, οἵ τε πτολίεθρα ῥύονται·

390 ϜΕΡΓΑ ΓΛΑΥΚΩΠΙΔΙ ϜΙΣΟΦΑΡΙΖΟΙ 392 ϜΟΣ ΤΙΣ ϜΟΙ Τ ΕΠΕϜΟΙΚΕ vel ϜΟΙ ΤΕ ϜΕϜΟΙΚΕ 393 ϜΟΙΚΑΔ 396. f. οἵ τε πτόλιας ῥύονται.

πείῃ Ἀφροδίτῃ, quod sequentes poetae toties repetiere, nomen antiquissimum, sensu incerto; probabiliter pro, pulcra. — 392. ὅς τις οἷ τ' ἐπέοικε τὸν ἐοικότα αὐτῷ. vt 399 τὴν εἰκυῖαν ἄκοιτιν sarcastice, et illud: καὶ ὃς βασιλεύτερος, potiore inter principes loco, quam ego sum, et dignior tanto rege gener, quam ego contemtus et contumeliose habitus. — 394. μοὶ γυναῖκα γαμέσσεται αὐτός. mihi conditionem, nuptias, ipse circumspiciet, vxorem mihi parabit. de voc. v. Obss. — ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε. vrbes praecipuae, aut verius tractus et agri, ditionis Achillis ab Achiuis inhabitatae. v. Obss. — 397. οἵ τε πτολίεθρα ῥύονται, tuentur h. e. cum imperio praesunt, vt sunt in heroica aetate duo quasi hominum ordines in populis: ἄρχοντες, γέροντες, βασιλεῖς; et reliqui ὁ λαός. Succedunt serius πλούσιοι et πένητες. ἀγαθοὶ, κακοί. κρείττονες, χείρονες. et similia alia; temporum successu rerumque vicissitudine, vt fieri solet, hi χείρονες succedere audent in locum τῶν βελτιόνων, qui superbia et luxu facti sunt οἱ κάκιστοι, h. e. plebeii modo virtute ac meritis modo audacia locum et ordinem nobilium, qui a maiorum virtute descierunt, occupant. — 398. ἐπέσσυτό μοι μάλα πολλὸν θυμὸς, γῆμαι

τάων ἥν κ' ἐθέλοιμι, φίλην ποιήσομ' ἄκοιτιν·
ἔνθα δέ μοι μάλα πολλὸν ἐπέσσυτο θυμὸς ἀγήνωρ,
γήμαντι μνηστὴν ἄλοχον, εἰκυῖαν ἄκοιτιν,
κτήμασι τέρπεσθαι, τὰ γέρων ἐκτήσατο Πηλεύς.
οὐ γὰρ ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον, οὐδ' ὅσα φασὶν
Ἴλιον ἐκτῆσθαι, εὖ ναιόμενον πτολίεθρον,
τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν·
οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει

399 ϜΕΙΚΥΙΑΝ 402 ϜΙΛΙΟΝ 404 ΕϜΕΡΓΕΙ

ἐκεῖ ἄλοχον καὶ τέρπεσθαι. aut, *ſaepe* animum inceſſit cupido. aut, *valde* lubet vxore ducta ibi iucunde vitam agere.

401—416. Vitam ait ſe ſine fructu nolle impendere pro Achiuis ingratis, quandoquidem fato ſibi eſſe decretum norat, vt, ſi gloriam ſibi ad Troiam paraſſet, reditus et vita ſibi interciperetur. Varie hoc a poetis tractatum et ornatum. — 403. τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης. quia bello et alendis ſociis opes Troianae valde erant acciſae et attritae, quae ante illud tempus fuerant luculentae. v. inf. Σ, 289 ſq. A metallis, quorum Aſtyris, apud Abydum, erant veſtigia, repetere eas opes voluerant viri docti apud Strabon. XIV, p. 998 D. — 404. οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς Φοίβου ἐέργει. nil amplius puto inferri, quam, quae in templo Delphico reconduntur. Vt πύλαι pro aedibus ipſis, v. c. πύλαι Ἄδου, dicuntur, ſic οὐδὸς nunc pro templo, nec in λάϊνος οὐδὸς quicquam amplius quaeram. Etiam domum Vlyſſis ſic deſignatam legimus Od. Ρ, 30 ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν. et in Eumaei tugurio Od. Π, 41. Alioqui poſſet pro ſingulari epitheto Delphici templi haberi, quia et Od. Θ, 80 occurrit: Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ὅτ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν, ſiue, quia tota aedes lapidibus erat ſtructa, ſiue, cum Pauſan. X, 5. p. 810 non niſi quartum templum Tro-

Φοίβου Ἀπόλλωνος Πυθοῖ ἔνι πετρηέσσῃ.
ληϊστοὶ μὲν γάρ τε βόες καὶ ἴφια μῆλα,
κτητοὶ δὲ τρίποδές τε, καὶ ἵππων ξανθὰ κάρηνα·
ἀνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν, οὔτε ληϊστή,
οὔθ' ἑλετή, ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.
μήτηρ γάρ τέ με φησὶ θεά, Θέτις ἀργυρόπεζα,

406 FIΦIA

phonii et Agamedis opera lapide ſtructum narret, quod, cum ipſa aedes eſſet iſta aetate ex lauro ſtructa, ſubſtructio tamen limen e lapide factum erat. Nam templa editiore loco aedificata, habebant ſuas ſubſtructiones, crepidines, ita vt gradibus ea adire neceſſe eſſet. An in iis cellae, ſeu camerae theſauris condendis fuerint, haud dicam. Certe cellas templorum donariis recipiendis exſtructas fuiſſe ſatis conſtat. Memorabilis autem non modo religionis et templi antiquitas, ſed multo magis hoc, quod tam antiquus et per tot ſaecula, inde a Troiano bello, ad Homerum, et ab hoc ad Croeſum, inde ad Graeciam florentem et bellum ſacrum, ſeruatus et auctus donariorum apparatus in eo templo fuit; quo quot et quae antiquitatis vltimae et artis monumenta habita fuiſſe putabimus! *Apollo* ἀφήτωρ, iaculator. v. Obſſ. — 406. ληϊστοὶ — κτητοὶ — 408. οὔτε ληϊστὴ οὔθ' ἑλετή. (ὥστε πάλιν ἐλθεῖν, ἀνελθεῖν) Sollennis tum modus acquirendi erat τὸ ληΐζεσθαι, capere aliquid ex praeda, praedando acquirere, et κτᾶσθαι, quocunque alio modo parare, h. l. autem ex adiunctis 407. e certaminibus praemii loco; poteſt itaque ἑλεῖν pro eodem dictum eſſe atque ſic et ἑλετός. Praeſtat tamen vniuerſe dictum: vita non poteſt iterum acquiri.

410. De Achillis fato ambiguo locus hic eſt claſſicus. Accedunt alia locis aliis, de quibus v. ad Σ, 10. vbi ſuaue erit, accuratius haec cognoſcere.

διχθαδίας Κῆρας φερέμεν θανάτοιο τέλοσδε.
εἰ μέν κ' αὖθι μένων Τρώων πόλιν ἀμφὶ μάχωμαι,
ὤλετο μέν μοι νόστος, ἀτὰρ κλέος ἄφθιτον ἔσται·
εἰ δέ κεν οἴκαδ' ἵκωμαι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
ὤλετό μοι κλέος ἐσθλὸν, ἐπὶ δηρὸν δέ μοι αἰὼν
ἔσσεται, οὐδέ κέ μ' ὦκα τέλος θανάτοιο κιχείη.
καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἐγὼ παραμυθησαίμην,
οἴκαδ' ἀποπλείειν· ἐπεὶ οὐκέτι δήετε τέκμωρ
Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γάρ ἕθεν εὐρυόπα Ζεὺς

412 Vulg. ἀμφιμάχωμαι. 414 ΕΙ ΔΕ ΚΕ ϜΟΙΚΑΔ εἰ δέ κεν οἴκαδ' ἵκωμαι est Homericum, φίλην, quod sequitur, corruptum. v. Obss. Vulgatum erat: ἵκοιμι. 418 ϜΟΙΚΑΔ 419 ϜΙΛΙΟΥ — ΓΑΡ ϜΕΘΕΝ

411. dixit Thetis δύο κῆρας φέρειν ἐμὲ, rapturas, adducturas esse me, θανάτοιο τέλοσδε, h. e. ἐπὶ θάνατον. Quod duplex fatum, optione alterutrius proposita, memoratur, pluribus priscorum mythis est frequentatum; res inprimis vaticiniis accommodata. De Euchenore v. N, 668 sq. de sociis Vlyssis Od. Λ, 109 sq. et de Aegistho, cui per Mercurium hoc ipsum erat declaratum ante scelus perpetratum, incolumem eum esse posse, si id non admitteret Od. A, 35 sq. — 413. ὤλετο μέν μοι νόστος. antique: νόστος οὐκ ἔσται μοι. ego inde non redibo. et 415. ὤλετό μοι κλέος ἐσθλὸν, inglorius vivam. ἐπὶ δηρὸν δέ μοι αἰὼν ἔσσεται, iungenda, ἐπέσσεταί μοι αἰὼν δηρὸν, etsi in hoc substituendum est ἐπὶ χρόνον δηρὸν, πολύν. Vidimus tamen Homerum δηρὸν absolute ponere, B, 298. 435. E, 120 et al. Affectu autem abreptus non subiungit Achilles, quod volebat: „vel sic tamen malo vivere inglorius, quam hic, contumeliose habitus, gloriam mihi perpetuam comparare.“

417 sq. Orationem oblíquam exorsus, redit ad rectam, οὐκέτι δήετε, εὑρήσε-

χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε, τεθαρσήκασι δὲ λαοί. 420
ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἰόντες ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
ἀγγελίην ἀπόφασθε, τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων·
ὄφρ' ἄλλην φράζωνται ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ἀμείνω,
ἥ κέ σφι νῆάς τε σόῃ, καὶ λαὸν Ἀχαιῶν
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇς· ἐπεὶ οὔ σφισιν ἥδε γ' ἑτοίμη,
ἣν νῦν ἐφράσσαντο, ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος. 426
Φοῖνιξ δ' αὖθι παρ' ἄμμι μένων κατακοιμηθήτω,
ὄφρα μοι ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδ' ἕπηται
αὔριον, ἢν ἐθέλησιν· ἀνάγκη δ' οὔ τι μιν ἄξω.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,

420 ΧΕΙΡΑ ΤΕ ϜΗΝ v. Obss.

…ης, τέκμωρ Ἰλίου, excidium vt sup. Η, 30. — 420. Iupiter eam tuetur, antique. τεθαρσήκασι δὲ λαοὶ, et Troiani bono animo sunt; nisi malis, audacia efferuntur: scil. cum et moenibus egressi sint et in aciem progressi …

— 422. ἀγγελίην ἀπόφασθε. renuntiate praecise, sine vllo studio aspera dicta leniendi: τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων, h. l. senum, qui pro legatis sunt missi; seu legatorum est, vt renuntient mandata accurate et e fide. v. Obss. — 425. ἥδε γε βουλὴ οὐ σφίσιν ἑτοίμη, οὐ τέλος ἔχει, non procedit; exitum, quem volunt, non habet. v. Obss. Putes eum hoc agitare animo, vt Achiuos, ad extrema redactos, sibi supplices futuros esse speret; vt Λ, 608 νῦν ὀΐω περὶ γούνατ' ἐμὰ στήσεσθαι Ἀχαιοὺς λισσομένους. — 426. ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος, me in ira persistente; quandoquidem ira implacabili teneor. …

— 430—3. Tam honorifica legatione, tantis muneribus promissis, hac poenitentiae Agamemnonis significatione tam implacabilem fore Achillem, suspicati non erant

μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀπέειπεν.
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
δάκρυ' ἀναπρήσας· πέρι γὰρ δίε νηυσὶν Ἀχαιῶν·
Εἰ μὲν δὴ νόστον γε μετὰ φρεσί, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
βάλλεαι, οὐδέ τι πάμπαν ἀμύνειν νηυσὶ θοῇσι

431 ΑΠΕϜΕΙΠΕ. 432 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ

legati. — 431. μάλα γὰρ κρατερῶς ἀπέειπε, praecise, ferociter, quod 309 ἀπηλεγέως ἀποειπεῖν. — 433. δάκρυ' ἀναπρήσας, ἀναφυσήσας, petitum ab aqua aeris vi emicante; non ab igni.

434—601. Phoenicis oratio amoris affectu, prudentia et in narrationibus copia senili commendatissima. A miseratione sui exorsus, a nutritio suo discedere se posse negat, officii religione ductum, qua Peleo obstrictum se ostendit, a quo Achilli comes additus erat —446. Ita deducitur ad repetendam veterem memoriam primi ad Peleum accessus; narrat caussam exilii a paterna domo et modum fugae —476. a Peleo bene exceptum Achilli puero educando se praefuisse —490 non igitur se eum vnquam deserere posse; cum tamen vel sic eum ab Achivis sociis discedere nollet: transit inde ad hortandum Achillem, vt placari se patiatur: supplicum enim preces ab ipsis diis exaudiri, Iouemque vlcisci eos, qui eas haud admittant —508. Addit argumenta ducta ab honesto, muneribus tantis oblatis; viris summis ad eum ablegatis; —519. alia a prudenti et vtili; exemplo memorato Meleagri, Aetolis irati, et implacabilis, qui, cum diu preces et munera respuisset, mox necessitate coactus est facere ingratiis id, quod antea precibus dare noluerat —595. hortatur ergo, ne opportunitatem bene de Achiuis merendi eorumque animos beneficio sibi deuinciendi manibus dimittere velit — 601.

434. μετὰ φρεσὶ βάλλεαι, animo agites, vt ἐμβάλλεσθαί τι φρεσίν. ἐν νῷ ἔχειν

πῦρ ἐθέλεις ἀΐδηλον, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ·
πῶς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σεῖο, φίλον τέκος, αὖθι λιποίμην
οἶος; σοὶ δέ μ' ἔπεμπε γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς
ἤματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε
νήπιον, οὔπω εἰδόθ' ὁμοιΐου πολέμοιο,
οὐδ' ἀγορέων, ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσι.
τοὔνεκά με προέηκε, διδασκέμεναι τάδε πάντα,
μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων.
ὡς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σεῖο, φίλον τέκος, οὐκ ἐθέλοιμι
λείπεσθ', οὐδ' εἴ κέν μοι ὑποσταίη θεὸς αὐτὸς,
γῆρας ἀποξύσας, θήσειν νέον ἡβώοντα,

436 ΑFΙΔΗΛΟΝ 440 FΕΙΔΟΘ 443 ΤΕ FΕΡΓΩΝ

ita sic statim A, 297 σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι. — 436. ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ. petitum ab igni, v. d. A, 155 ὡς δ' ὅτε πῦρ ἀΐδηλον ἐν ἀξύλῳ ἐμπέσῃ ὕλῃ. — 437. πῶς ἂν ἀπολειποίμην σοῦ. quomodo te discedente remaneam. — 438. σοὶ δὲ μ' ἔπεμπε, pro συνέπεμπε. — 440. πόλεμος et ἀγορά, et v. 443. μύθων ῥητῆρα ἔμεναι πρηκτῆρά δὲ ἔργων, declarant ea, quibus in illa aetate artes belli pacisque, et ad eas institutio puerilis, continebantur. Discendum erat ἃ δεῖ λέγειν καὶ πράττειν. ἅτε λεκτέον καὶ πρακτέον. fortem esse manu, in conciliis et in Senatu prudentem et disertum: hinc ἀγορὰ κυδιάνειρα A, 490 quod h. l. est ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσι. — πέμπε νήπιον. Achillem primo aetatis flore ad Troiam profectum esse, conuenit. Superstructae sunt huic famae fabulae de detentione inter puellas Scyrias puellari habitu. — 445. 6. nulla res est qua permoueri possim, vt remaneam in exercitu. Pro conditione ac mercede summa ponit, si iterum iuuenescere possit ea conditione proposita.

οἷον ὅτε πρῶτον λίπον Ἑλλάδα καλλιγύναικα,
φεύγων νείκεα πατρὸς Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο·
ὅς μοι παλλακίδος περιχώσατο καλλικόμοιο,
τὴν αὐτὸς φιλέεσκεν, ἀτιμάζεσκε δ' ἄκοιτιν,
μητέρ' ἐμήν· ἡ δ' αἰὲν ἐμὲ λισσέσκετο γούνων,
παλλακίδι προμιγῆναι, ἵν' ἐχθήρειε γέροντα.
τῇ πιθόμην, καὶ ἔρεξα· πατὴρ δ' ἐμὸς, αὐτίκ' ὀϊσθεὶς,
πολλὰ κατηρᾶτο, στυγερὰς δ' ἐπεκέκλετ' Ἐριννῦς,
μή ποτε γούνασιν οἷσιν ἐφέσσεσθαι φίλον υἱὸν,

449 Vulg. inde a Stephano παλλακίδος πέρι χώσατο. 455 ΓΟΥΝΑΣΙ ϜΟΙΣΙ

γῆρας ἀποξύειν ductum est a serpentibus, pellem abstergentibus; qui destricta pelle, senectutem exuunt, ἀποδύονται propria voce Aristot. H. A. VIII, 17. Nicand. Ther. 39. ἦμος ὅτ' αὐαλέων φολίδων ἀπεδύσατο γῆρας. Alias ἀποξύειν est strigili corpus in balneo destringere.

447. Subiicit Phoenix narrationem de fuga sua e patria, Hellade, in vicinam Phthiam: Habet illa notabilia multa veteris vitae et moris prisci. *Mater Phoenicis* erat Hippodamia, cui superinduxerat Amyntor pellicem Clytiam: cuius animum vt a coniugis sui amore abalienaret, filium Phoenicem ad stuprum pellicis adducit. Ἑλλάδα καλλιγύναικα iam sup. B, 683. — 448. νείκεα πατρὸς, iram, vnde v. sq. ὠργίζετο et 459 πατρὸς χωομένοιο quatenus illa verbis erumpit. — 451. λισσέσκετο γούνων supple ἁψαμένη γούνων vt A, 512. O, 76. et alibi. cf. ad A, 407. — 452. ἵν' ἐχθήρειε γέροντα vt iuuenis amore capta, auersa esset animo a sene. — 454. Locus notabilis propter ἀρὰς, *diras, earumque effectus*, tum, *quod preces factae ad Furias* vltrices deas; quodque 457 *Iupiter inferus et Proserpina* diras ad effectum adducunt. — 455. notabilis vetus loquendi, etiam sa-

ἐξ ἐμέθεν γεγαῶτα· θεοὶ δ' ἐτέλειον ἐπαρὰς,
Ζεύς τε καταχθόνιος, καὶ ἐπαινὴ Περσεφόνεια.
ἔνθ' ἐμοὶ οὐκέτι πάμπαν ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς,
πατρὸς χωομένοιο, κατὰ μέγαρα στρωφᾶσθαι.
ἦ μὲν πολλὰ ἔται καὶ ἀνεψιοὶ ἀμφὶς ἐόντες
αὐτοῦ λισσόμενοι κατερήτυον ἐν μεγάροισι·
πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς
ἔσφαζον, πολλοὶ δὲ σύες θαλέθοντες ἀλοιφῇ
εὐόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο·
πολλὸν δ' ἐκ κεράμων μέθυ πίνετο τοῖο γέροντος.

460 ΠΟΛΛΑ FETAI 462 ΔΕ FIΦΙΑ — FΕΛΙΚΑΣ

oris in litteris obuia, forma, pro sollenni, *suscipere filium.* Illustrationem dabit locus Od. T, 399—401 sq. cf. sup. ad E, 408. Diis deuouit pater filium, ne vnquam ex nasceretur filius heres suus. — 457. Ζεύς τε καταχθόνιος. Nomen *Iouis inferi* memorabile ex hoc ipso loco: si versus Homeri modo est. v. Obss. et terribilis Proserpina.

458. ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμός, modus loquendi Homericus: iterum N, 280 et inf. 631. add. A, 192. *non diutius sustinui manere in domo.* Alibi est οὐκ εἴχετο, οὐ κατείχετο θυμῷ. — 460 sq. Phoenicem videntes fugam meditari amici, retinere eum in domo patria student, eique assidentes partim vt exhilarent operam dant, partim ne fugiat provident. ἀνεψιοί, inter quos erat Eurypylus B, 736. — 461 κατερήτυον ἐμὲ αὐτοῦ ἐν μεγάροισι, λισσόμενοι πολλά. — 464. εὐόμενοι τανύοντο, aut igni admouebantur vt vstularentur pili, ἐξετείνοντο, παρετίθεντο ὥστε εὕεσθαι. aut, quod probabilius, εὕοντο καὶ ἐτανύοντο, vstulati veru infigebantur vt assarentur. — 465. ἐκ κεράμων. πίθων κεραμείων. vin veterum. Ernesti comparat *testam* ap. Horatium.

εἰνάνυχες δέ μοι ἀμφ' αὐτῷ παρὰ νύκτας ἴαυον·
οἱ μὲν ἀμειβόμενοι φυλακὰς ἔχον, οὐδέ ποτ' ἔσβη
πῦρ, ἕτερον μὲν ὑπ' αἰθούσῃ εὐερκέος αὐλῆς,
ἄλλο δ' ἐνὶ προδόμῳ, πρόςθεν θαλάμοιο θυράων.
ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη μοι ἐπήλυθε νὺξ ἐρεβεννή,
καὶ τότ' ἐγὼ θαλάμοιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας
ῥήξας ἐξῆλθον, καὶ ὑπέρθορον ἑρκίον αὐλῆς
ῥεῖα, λαθὼν φύλακάς τ' ἄνδρας, δμῳάς τε γυναῖκας.
φεῦγον ἔπειτ' ἀπάνευθε δι' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο,

466. εἰνάνυχες. διὰ ἐννέα νύκτας παρίαυον ἀμφὶ ἐμοὶ αὐτῷ διὰ τὰς νύκτας. v. Obss. — 467. οἱ μὲν respondet vs. 470 ἀλλ' ὅτε δὴ — καὶ τότ' ἐγώ.

468. 9. ὑπ' αἰθούσῃ εὐερκέος αὐλῆς, ἄλλο δ' ἐνὶ προδόμῳ, πρόςθεν θαλάμοιο θυράων. videmus aedium partes prisca aetate. αὐλήν, aulam, ante aedes, ambit circumcirca τὸ ἕρκος, quod v. 472 τὸ ἑρκίον dictum. Est αἴθουσα, quae exteriori aedium parti praetexitur; nunc, vt in Odyssea quoque, toti parieti aulae, τῷ ἕρκει. Est θάλαμος, casa, (aedicula) quam Phoenix ilius familias inhabitat. di-ersa ab aedibus patrisfa-nilias, (e more aetatis he-oicae: cf. Apollon. III, 35. 6. et sup. ad Z, 243) ante casae huius fores est πρόδομος. scilicet et ipsa casa columnis suffultum vestibulum ante fores habet. in hoc, ante fores ipsas, alter ignis per noctem alebatur, ne fuga elabi posset Phoenix. Effugit tamen Phoenix, perruptis casae (θαλάμου) foribus (471) et pariete aulae escenso ac superato (472). cf. Obss. E Scholiis nihil nouae lucis expectes.

474. φεῦγον ἔπειτ'. Fugit ex Hellade vs. 447. et per Helladem, quatenus hoc nomen tractus est, Phthiam, quam Peleus inhabitabat, peruenit; est et hoc nomen tractus, seu regionis, nam mox habitatum concessit in ἐσχατιὴν Φθίης, 480. cf. Obss. et sup. ad B, 683.

Φθίην δ' ἐξικόμην ἐριβώλακα, μητέρα μήλων,
ἐς Πηλῆα ἄναχθ'· ὁ δέ με πρόφρων ὑπέδεκτο,
καί με φίλησ', ὡσεί τε πατὴρ ὃν παῖδα φιλήσῃ
μοῦνον, τηλύγετον, πολλοῖσιν ἐπὶ κτεάτεσσι·
καί μ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολὺν δέ μοι ὤπασε λαόν.
ναῖον δ' ἐσχατιὴν Φθίης, Δολόπεσσιν ἀνάσσων·
καί σε τοσοῦτον ἔθηκα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
ἐκ θυμοῦ φιλέων· ἐπεὶ οὐκ ἐθέλεσκες ἅμ' ἄλλῳ

476 ΕΣ ΠΗΛΗΑ FANAXΘ 477 FON ΠΑΙΔΑ 480 ΔΟΛΟΠΕΣΣΙ FANAΣΣΩΝ 481 ΕΠΙFΕΙΚΕΛ

— 475. *μητέρα μήλων*, antiquo ſermone, v. Obſſ. — 476. Puta Phoenicem ad Peleum veniſſe, vt *ἱκέτην*. Eſt is fundus multarum ex vita heroica narrationum, inprimis in tragoediis, dum propter caedem vel aliud facinus commiſſum fugiendum eſt heroibus. Hinc iſta exilia ipſius Pelei, Telamonis, aliorum, et apud Horatium Telephus et Peleus, *pauper et exul vterque*. — 478. *μοῦνον, τηλύγετον*. iunctum vtrumque et alibi, vt Od. Π, 19. et ſummum amoris affectum declarat in filium, ſi et vnicus et ſeriore aetate ſuſceptus fuerit. de voc. v. ad Γ, 175. *πολλοῖσιν ἐπὶ κτεάτεσσιν*, pro, *ἐν*, *σὺν κτεάτεσσιν ὄντα, ἔχοντα κτέατα πολλά*. Aliter dictum erat E, 154 *υἱὸν δ' οὐ τέκετ' ἄλλον, ἐπὶ κτεάτεσσι λιπέσθαι*. — 479. *πολὺν δέ μοι ὤπασε λαόν*. Obſcurum et hoc eſt, quale imperium hoc Pelei in alienae ſtirpis populum, Dolopes, fuerit, vt ei praeficere poſſet alium, qui ei imperaret. cf. ſup. ad 149. Si tamen Peleus Phoenici agros latos aſſignarat colendos, eo ipſo Phoenix inter principes, *ἄνακτας*, populi fuit. — 481. *καί σε τοσοῦτον ἔθηκα*, educaui te, vt adoleſceres ad hoc aetatis, quo nunc es conſtitutus. Illuſtratur iam in Scholio per Sophocleum: *καί σ' ἐθρεψάμην τόσον δ' ἐς ἥβης*. — 482—7. Sim-

οὔτ' ἐς δαῖτ' ἰέναι, οὔτ' ἐν μεγάροισι πάσασθαι,
πρίν γ' ὅτε δή σ' ἐπ' ἐμοῖσιν ἐγὼ γούνεσσι καθίσσας,
ὄψου τ' ἄσαιμι προταμὼν, καὶ οἶνον ἐπισχών.
πολλάκι μοι κατέδευσας ἐπὶ στήθεσσι χιτῶνα,
οἴνου ἀποβλύζων ἐν νηπιέῃ ἀλεγεινῇ.
ὣς ἐπί σοι μάλα πολλὰ πάθον, καὶ πολλὰ μόγησα,
τὰ φρονέων, ὅ μοι οὔτι θεοὶ γόνον ἐξετέλειον
ἐξ ἐμεῦ· ἀλλὰ σὲ παῖδα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
ποιεύμην, ἵνα μοί ποτ' ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς.
ἀλλ', Ἀχιλεῦ, δάμασον θυμὸν μέγαν· οὐδέ τί σε χρὴ

484 Vulg. γούνασσι 485 FOINON 487 FOINOY
488 Vulg. πολλ' ἔπαθον καὶ πόλλ' ἐμόγησα 490 ΕΠΙ-FΕΙΚΕΛ 491 ΑFΕΙΚΕΑ

plicitati priſcae aetatis et priſci ſermonis haec conueniunt, inprimis 486. 7. et affectum mouent. Compara alterum locum ſimilem Od. Π, 441—4. — 487. ἐν νηπιέῃ ἀλεγεινῇ pro vulgari ὡς νήπιος ὤν. per puerilem aetatem, puerorum more. Epitheton ad moleſtias, curas et ſollicitudines ſpectat, quas nutritii nutritoribus creant. οἴνου ἀποβλύζων. οἴνου τι, μέρος τι. notiſſimum. — 490. σὲ παῖδα ποιεύμην non ſollenni ·eriorum aetatum adoptio·e, ſed, filii loco te habui ·t amaui. — 491. ἵνα μοι, ·me, ἀμύνῃς λοιγὸν, malum, nunc quidem iniuriam contumeliamque aliorum. Ea enim aetate, qua vi et manuum robore pleraque peraguntur, ſenectus, iniuriae aliorum obnoxia, deſiderabat filiorum manus promtas et validas. Inde ſtudium τεκνοποιΐας, etiam reſpectu ad bonorum tutelam et ſucceſſionem in eam hereditatis iure. Vide vel vnum locum Od. Λ, 493—7. Il. Ω, 488. 9.

492. Procedit nunc ad argumenta, quibus Achillem mouere ſtudet, vt placabilem ſe det; primo exemplo deorum; tum 498—508. quod Iupiter ἱκετῶν

νηλεὲς ἦτορ ἔχειν· στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοί,
τῶν περ καὶ μείζων ἀρετή, τιμή τε, βίη τε.
καὶ μὲν τοὺς θυέεσσι καὶ εὐχωλῇς ἀγανῇσι,
λοιβῇ τε, κνίσσῃ τε, παρατρωπῶσ' ἄνθρωποι
λισσόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβήῃ καὶ ἁμάρτῃ.
καὶ γάρ τε Λιταί εἰσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
χωλαί τε, ῥυσαί τε, παραβλῶπές τ' ὀφθαλμώ·

499 Vulg. ῥυσσαί τε

iura tuetur, et eorum contemtum vindicat. — 494. τῶν περ (θεῶν) καὶ μείζων ἀρετή, late, de quauis praeſtantia, qua illa vita cenſebatur, corporis animique. Bene ad h. l. diſputauit Koeppen olim noſter.

498—508. Locus nobiliſſimus de precibus, non quibusqunque, vt vulgo acceptus eſt, ſed ἱκετῶν, ſupplicum, ad deprecandam iniuriam temere illatam aliquem adeuntium. Res ſermone priſco adumbrata, rebus in perſonas mutatis. Praecedit iniuria, Ἄτη, qua quis alium afficit impetu animi et ira, cum leuitate et inconſiderantia abreptus; quandoquidem autem a diis omnia, tanquam auctoribus, repetuntur, etiam crimina et ſcelera, inprimis ap. Aeſchylum et alios Tragicos, ἐκ θεοῦ, ἐκ δαίμονος, fato, fatali neceſſitate, eſt ea dea, etiam a diis immitti ſolita. Succedit mox reſipiſcentia et poenitentia facti, et ex hac deprecatio ſupplicantis: hae ſunt Λιταί, preces quibus tribuitur habitus ἱκέτου, dum prae aegritudine animi, poenitentia, pudore, oculos vix attollere ſuſtinent, παραβλῶπες ὀφθαλμώ, cute rugoſa, ex aegritudine et moerore et cum ſqualore corporis, tarde et reluctanter accedunt ad eum, quem iniuria affecerunt: itaque ſunt claudae pedibus; vti et Δίκη βραδύπους eſt, et *Poena pede claudo*. de quibus olim diſputaui ad Pauſaniam de arca Cypſeli. Alter locus de Ate eſt conferendus Il. T, 91 ſq.

αἵ ῥά τε καὶ μετόπισθ' Ἄτης ἀλέγουσι κιοῦσαι.
ἡ δ' Ἄτη σθεναρή τε καὶ ἀρτίπος· οὕνεκα πάσας
πολλὸν ὑπεκπροθέει, φθανέει δέ τε πᾶσαν ἐπ' αἶαν
βλάπτουσ' ἀνθρώπους· αἱ δ' ἐξακέονται ὀπίσσω.
ὃς μέν τ' αἰδέσεται κούρας Διὸς, ἆσσον ἰούσας,
τόνδε μέγ' ὤνησαν, καί τ' ἔκλυον εὐξαμένοιο·

502 Vulg. φθάνει

500. 501. αἵ ῥα τε καὶ μετόπισθ' Ἄτης, ἀλέγουσι κιοῦσαι. Accipi haec possunt vel: κιοῦσαι μετόπισθεν Ἄτης, subsequentes, ἀλέγουσι, sollicitae sunt: vt ἀλέγειν absolute: Od. T, 154 διὰ δμωάς, κύνας, οὐκ ἀλεγούσας, nullam curam habentes; h. e. per ancillarum incuriam deprehenditur Penelope telam retexens. sollicitae sunt Preces, propter commissum, et propter medelam iniuriae reperiendam. vel: ἀλέγουσιν Ἄτης. quod minus bene fit. — 502. Iniuria inferri solet ira et motu animi praecipiti ac temerario; hoc per incessum cum robore corporis, pedum firmitate, eumque concitatum, declaratur. — 502. Ἄτη φθάνει βλάπτουσα ἀνθρώπους. pro βλάπτει, *iniuriam infert*, cum motione praecipitis et temerarii consilii. φθάνει πᾶσαν ἐπ' αἶαν idem quod antea πολλόν. — 503. ἐξακέονται. θεραπεύουσι. respicit τὸ βλάπτειν. medentur iniuriae, malo, iniuria affectum placant; deprecatione scilicet sensus iniuriae mitigatur. Animaduertis poetam priscae aetatis laborare in notionibus ethicis reddendis, cum sermo nondum hoc verborum genere esset locupletatus.

504. 5. Nunc eum, qui preces supplicis admittit bene sibi consulere ait. κούρας Διὸς ἆσσον ἰούσας. praeclare pro supplice, poenitentiam iniuriae fasso. Huius supplicis preces *admittendas esse* docet; *fierique id* cum *magno eius* qui placandum se praebet, *bono*. Hoc antiquo sermone reddidit αἰδεῖσθαι τὰς Λιτὰς ad se accedentes et supplices fa-

ὃς δέ κ' ἀνήνηται, καί τε στερεῶς ἀποείπῃ,
λίσσονται δ' ἄρα ταί γε Δία Κρονίωνα κιοῦσαι,
τῷ Ἄτην ἅμ' ἕπεσθαι, ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ.
ἀλλ', Ἀχιλεῦ, πόρε καὶ σὺ Διὸς κούρῃσιν ἕπεσθαι
τιμὴν, ἥτ' ἄλλων περ ἐπιγνάμπτει νόον ἐσθλῶν.

506 ΑΠΟϜΕΙΠΗΙ 510 Vulg. φρένας.

ctas; vt alibi frequens hoc: *αἰδεῖσθαι τὸν ξένον, τὸν ἱκέτην*. Vnde et ὁ *ἱκέτης*, et ὁ *ξένος*, *αἰδοῖος* dici solet. — *τὸν δε μέγ' ὤνησαν* (*ὀνοῦσι καί τ' ἔκλυον* (*κλύουσιν*) *εὐξαμένου*, (*αὐτοῦ*) *vicissim eum exaudiunt*, h. e. vbi et ipse peccauerit, *ὕβρει* vel ira abreptus, laesi et iniuria affecti vicissim se exorari ab ipso patiuntur.

506. 7. 8. *ὃς δέ κε*. pro *εἰ δέ τις*. *Si quis preces supplicis haud admiserit*: noxa inde excipit peruicaciter iratum. Iam iterum *noxa* est *Ἄτη*, eaque in personam mutata; ea a Ioue immittitur in durum illum et implacabilem hominem, eumque persequitur, vt ipse animi impotentia abreptus in paria mala incidat, quibus sentiat se peruicacia illa sua male sibi consuluisse. Haec poeta sic ornauit: Preces supplicum, *Λιταὶ*, exorant Iouem *ἱκετήσιον*; vt Aten ei immittat, h. e. vt ille peruicacia sua in *ἄτην*, in *βλάβην*, *noxam*, *malum*, vicissim incidat, *ὥςτε αὐτὸν βλάπτεσθαι, ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ*, (*ποινήν*.) eo consilio, *vt poenam soluat* immitis sui et inexorabilis animi. Addes, si vis, illud quod in Schol. est: *καὶ αὐτὸς ἐν ἄτῃ γεγονὼς ἐπὶ τὰς Λιτὰς καταφύγῃ*. — In v. 507 *κιοῦσαι* sc. *πρὸς αὐτὸν, προςελθοῦσαι*, quod 504 *ἀσσοῦσαι*.

509. 510. *πόρε καὶ σὺ Διὸς κούρῃσιν ἕπεσθαι τιμὴν*, *fac et tu supplicum precibus haberi reuerentiam et verecundiam*, h. e. ipse precibus habe reuerentiam, eas admitte. *τιμάτω αὐτάς*. quod 504 *αἰδεῖσθαι*. Nam si quis facit *τιμὴν ἕπεσθαί* (adesse) *τινι*

εἰ μὲν γὰρ μὴ δῶρα φέροι, τὰ δ' ὄπισθ' ὀνομάζοι
Ἀτρείδης, ἀλλ' αἰὲν ἐπιζαφελῶς χαλεπαίνοι,
οὐκ ἂν ἔγωγέ σε μῆνιν ἀποῤῥίψαντα κελοίμην
Ἀργείοισιν ἀμυνέμεναι, χατέουσί περ ἔμπης·
νῦν δ' ἅμα τ' αὐτίκα πολλὰ διδοῖ, τὰ δ' ὄπισθεν ὑπέ-
ἄνδρας δὲ λίσσεσθαι ἐπιπροέηκεν ἀρίστους, [στη,
κρινάμενος κατὰ λαὸν Ἀχαιϊκὸν, οἵτε σοὶ αὐτῷ
φίλτατοι Ἀργείων· τῶν μὴ σύγε μῦθον ἐλέγξῃς,

est idem ac: τιμᾷ ipse. Et τιμᾷ Λιτὰς, qui preces admittit; contra eas ἀτιμᾷ qui se exorari haud patitur. — ἥτ' ἄλλων περ ἐπιγνάμπτει νόον ἀνδρῶν. ἥτε τιμὴ, *verecundia*, *reuerentia erga* Λιτὰς, precibus supplicum debita, *etiam aliorum bonorum virorum animos mouet*, mouere solet: scilicet, vt iram ac sensum iniuriae deponant et placabiles sint. h. e. precibus se facilem praebet aequissimus quisque. — ἥτ' ἐπιγνάμπτει φρένας pro vulgari: *qua earum reuerentia moti*, adducti, *et alii viri boni* αἰδεσθέντες, αἰδούμενοι δὲ τὰς Λιτὰς, *preces exaudiunt* eorum, *a quibus iniuria fuerant affecti et iis ignoscunt.*

511 sq. Accedit, quod Agamemnon non modo iniuriam deprecatur, verum etiam munera mittit. ὀνομάζειν nunc est ὑποστῆναι, ὑποσχέσθαι. — 514. χατέουσι, desiderantibus, in votis habentibus, vt tu eis succurras. v. Obss. — 516. οἵτε σοι αὐτῷ φίλτατοι. ex ipsius Achillis confessione sup. 204. — τῶν μὴ σύγε μῦθον ἐλέγξῃς, μηδὲ πόδας h. *legationem* μὴ σὺ ἀτιμάσῃς τὸν λόγον καὶ τὴν πορείαν, ne sperne, *noli committere, vt eorum legatio successu careat.* ἐλέγχειν nunc est, legatos re infecta discedentes probris obiicere et in contemtum adducere. μῦθος est ipsa oratio, seu quae nuntianda erant. πόδες pro profectione, πορεία, fere vt πόδες pro cursu saepe. —

μηδὲ πόδας· πρὶν δ' οὔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
οὕτω καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν
ἡρώων· ὅτε κέν τιν' ἐπιζάφελος χόλος ἵκοι,
δωρητοί τε πέλοντο, παράῤῥητοί τ' ἐπέεσσι.
μέμνημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαι, οὔ τι νέον γε,
ὡς ἦν· ἐν δ' ὑμῖν ἐρέω πάντεσσι φίλοισι.
Κουρῆτές τε μάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι,
ἀμφὶ πόλιν Καλυδῶνα, καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον·
Αἰτωλοὶ μὲν, ἀμυνόμενοι Καλυδῶνος ἐραννῆς·
Κουρῆτες δὲ, διαπραθέειν μεμαῶτες Ἄρηϊ.
καὶ γὰρ τοῖσι κακὸν χρυσόθρονος Ἄρτεμις ὦρσε

522 ΤΕ ϜΕΠΕΣΣΙ 523 ΤΟΔΕ ϜΕΡΓΟΝ

519. *πρὶν δ' οὔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι ἦν.* abrupta oratio. Nunc enim non amplius iram pernicaciter retinere licet: *quod sane, πρὶν,* anteaquam munera afferebantur et legati veniebant, *reprehendi non poterat.*

520. *κλέα* h. l. famam de priscis viris; non facta; ira incensos saepe se muneribus et precibus placandos dedisse. — 523. *μέμνημαι τόδε ἔργον πάλαι, οὐ νέον, γεγενημένον.* teneo totam rem quomodo se habuit; itaque vobis narrabo. — 524. adiecta, *ἐν δ' ὑμῖν φίλοις* spectant ad indulgentiam et patientiam in audiendo.

525. Curetes, antiquiores Aetoliae incolae partem terrae suae insessam viderant ab Aetolis aduenis; ipsi tenebant Pleuronem, Aetoli Calydonem, nunc obsessam a Curetibus. De his v. Obss. — 527. *ἀμυνόμενοι (ὑπὲρ) Καλυδῶνος* e poetae vsu, v. c. M, 242.

529—545. interponitur caussa et origo belli inter Curetes et Aetolos, etsi parum diserte ac perspicue. Scilicet Apro Calydonio occiso, contentio exorta erat super *τοῖς ἀριστείοις* quae erant nunc exuuiae ferae,

χωσαμένη, ὃ οἱ οὔτι θαλύσια γουνῷ ἀλωῆς
Οἰνεὺς ῥέξ᾽· ἄλλοι δὲ θεοὶ δαίνυνθ᾽ ἑκατόμβας·

530 ϝΟ ϝΟΙ 531 ϝΟΙΝΕΥΣ sic 536. 539.

προτομή, γέρας assignandum ei, cuius maxime opera interemta illa fuisset. cf. vss. 43. 44. 45. Repetitur autem res, ex veterum populorum more, ab ira numinis, nunc Dianae; et quidem, quod nec minus sollenne, et pariter indoctum erat, ab ira mota per neglectam religionem in sacris faciundis. Narratio haec antiquissima de venatione apri Calydonii est vna ex quatuor notabilioribus vitae heroicae euentis, quibus clarissimorum heroum nomina illigata sunt; sunt ea, praeter eam, Argonautarum nauigatio, expeditio ad Thebas cum altera Epigonorum profectione; tum bellum Troianum: qui sunt tanquam cardines omnis rei mythicae, quae quidem ad heroicam aetatem spectat.

529. κακὸν ὦρσε, κακὰ ἐπῶρσε, (vt mox ὦρσεν ἔπι vs. 535) ὃ, propterea quod. — 530. θαλύσια, aut subsistendum est in generali notione festi, pro prouentu anni, cuius ἀπαρχαὶ ferebantur, aut, si certum tempus designatur, non de messe, sed de vindemia est intelligendum, vt quoque accepere veteres, quia ἀλωὴν, et vs. 537 δένδρεα ac μῆλα memorat; eae autem erant vineae, vt inter arbusta vites consitae essent. Apollod. I, 8, 2 ἐτησίων καρπῶν ἐν τῇ χώρᾳ (χωρίῳ, pro ἀλωῇ) γενομένων τὰς ἀπαρχὰς Οἰνεὺς θεοῖς πᾶσι θύων, μόνης Ἀρτέμιδος ἐξελάθετο. — γουνῷ ἀλωῆς. pro ἐν ἀλωῇ. Solum ἀλωῆς habet epitheton, γόνιμον, procreandi vim habens, vnde in antiquo sermone pro ἀλωὴ γόνιμος vel γονίμη, dictus est ὁ γονὲς, vel γουνὸς, τῆς ἀλωῆς. vt etiam Od. Λ, 192 κατὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο. Sacrum factum ab Oeneo in ipsa Oenei vinea, tanquam patrisfamilias, sub dio. — 531. ἄλλοι δὲ θεοὶ δαίνυνθ᾽ ἑκατόμβας. pinguioribus ingeniis dii visi ipsi sacris frui tanquam epulis

οἴῃ δ' οὐκ ἔρρεξε Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
ἢ λάθετ', ἢ οὐκ ἐνόησ'· ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ.
ἡ δὲ χολωσαμένη, δῖον γένος, ἰοχέαιρα,
ὦρσεν ἔπι χλούνην σῦν ἄγριον, ἀργιόδοντα,
ὃς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν·
πολλὰ δ' ὅγε προθέλυμνα χαμαὶ βάλε δένδρεα μακρὰ
αὐτῇσι ῥίζῃσι, καὶ αὐτοῖς ἄνθεσι μήλων.
τὸν δ' υἱὸς Οἰνῆος ἀπέκτεινε Μελέαγρος,

533. ΑΓΑΣΣΑΤΟ Vulg. ἀάσατο. 536. ΕΡΔΕΣΚΕ ΕΘΩΝ

adhibiti. hinc εἰλαπίνοντο, et ῥέξε pro sacro, vti A, 424. ἐκατόμβη et h. l. simpliciter de publico et sollenni sacro. v. ad A, 65. — ἢ λάθετ' ἢ οὐκ ἐνόησε. aut propositum habuit animo, et ei excidit, aut omnino de Diana non cogitauerat. ἀάσατο — quicquid est, magnam vtique imprudentiam admisit: ἐβλάφθη δὲ μεγάλως, θυμῷ, ἐν φρεσὶν, vnde φρενοβλαβής. cf. ad vs. 116. proprie sana mente excidit, tum simpl. admodum imprudenter egit. Commissa autem haec imprudentia esse debuit aut sacris indicendis in plurium deorum honorem, non memorato numine Dianae, aut precibus faciendis inter sacra. Ouidius ex sua aetatis more rem sic narrat, ad omnium deorum aras eum sacrificasse, praeteritis aris Dianae Met. VIII, 278. praeiuerat iam Callim. in Dian. 260. I. — 535. χλούνην, σῦν ἄγριον, tanquam feram agrestem in vlnis et arundinibus, in herbosis paludibus latitantem. cf. Virgil. Aen. VII, 709. 710. χλούνην, χλοεύνην, εὐναζομένην ἐν χλόῃ. v. Obss. — 536. ὃς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν ἀλωὴν Οἰνῆος, ἔθων, in vsu hoc habens; h. e. solitus erat vastare vineam. at veteres accepere ἔθειν, frequentare locum. — 537. προθέλυμνα, ἐκ θελέμνων, ἐκ θεμελίων, funditus. v. Obss. — 538. καὶ αὐτοῖς ἄνθεσι μήλων. pro

πολλέων ἐκ πολίων θηρήτορας ἄνδρας ἀγείρας,
καὶ κύνας· οὐ μὲν γάρ κ' ἐδάμη παύροισι βροτοῖσι·
τόσσος ἔην, πολλοὺς δὲ πυρῆς ἐπέβησ' ἀλεγεινῆς.
ἡ δ' ἀμφ' αὐτῷ θῆκε πολὺν κέλαδον καὶ ἀϋτὴν,
ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ καὶ δέρματι λαχνήεντι,
Κουρήτων τε μεσηγὺ καὶ Αἰτωλῶν μεγαθύμων.
ὄφρα μὲν οὖν Μελέαγρος Ἀρηΐφιλος πολέμιζε,

σὺν αὐτοῖς μήλοις. cum ipsis arborum fructibus. μῆλα late vt, poma. — 542. Super πολλοὺς δὲ πυρῆς ἐπέβησ' ἀλεγεινῆς. a consequente, vt recte Schol. monent, pro ἀνεῖλε. vt iam Δ, 99.

543. 4. 5. Super apri exuuiis graue bellum, exortum est. Rem parum diserte exponit poeta, nec apparet, quomodo hinc ad oppugnationem Calydonis res deducta sit. Scilicet praemio honorario, τοῖς ἀριστείοις, Meleagro dato, et ab hoc Atalantae concesso, Thestii filii, Althaeae fratres, Plexippum et Toxeum memorant, indignantes factum, cum ereptum irent puellae munus, a Meleagro caesi sunt. Erat autem Althaea Thestii filia, Oeneo nupta, e quo Meleagrum pepererat. Altera ex parte Curetes, qui et ipsi interfuerant venationi, vt vlciscerentur mortem virorum, arma inferunt Meleagro et Aetolis. Verum etiam huius Curetum furoris, motique belli caussas ad Dianae iram refert poeta, antiquorum hominum sensu et iudicio.

543. ἡ δ' Diana. ἀμφ' αὐτῷ, apro, eiusque exuuiis, vt res declaratur vs. 544. Aetoli a Meleagri, popularis, partibus stabant.

546. Meleager primo fortiter cum Aetolis aduersus Curetes pugnauerat, eosque tantis cladibus affecit, vt intra vrbis suae, Pleuronis, moenia se reciperent et in his se tenerent, non ausi extra vrbem prodire vs. 546. 7. 8. At idem mox compertis matris Althaeae iris ac diris, vs. 562—568 propter fratres caesos, Thestii liberos, indignabundus,

τόφρα δὲ Κουρήτεσσι κακῶς ἦν, οὐδ' ἐθέλεσκον
τείχεος ἔκτοσθε μίμνειν, πολέες περ ἐόντες.
ἀλλ' ὅτε δὴ Μελέαγρον ἔδυ χόλος, ὅστε καὶ ἄλλων
οἰδάνει ἐν στήθεσσι νόον πύκα περ φρονεόντων·
ἤτοι ὁ, μητρὶ φίλῃ Ἀλθαίῃ χωόμενος κῆρ,
κεῖτο παρὰ μνηστῇ ἀλόχῳ, καλῇ Κλεοπάτρῃ,

547 Vulgg. οὐδ' ἐδύναντο

quod ea filii incolumitatem posthabebat fratrum caritati et studio, ab armis discessit et in domo sua, intra Calydonem, se abdidit: vs. 551—560. Nunc Curetes animis sumtis, Calydonios adorti, vrbem oppugnant; nec precibus incolarum motus est Meleager, vt hostiles assultus propelleret. Vulgo tota narratio ad Calydonem reuocatur: vnde ambiguitas exoritur; qua de re v. Obss.

546. ὄφρα μὲν — quamdiu Meleager Aetolos aduersus Curetes ducebat, hi valde ab Aetolis afflicti sunt, et in vrbem compulsi non porto sustinuerunt in apertum Martem prodire, sed intra muros se continuerunt: haud dubie vrbis suae, Pleuronis. — 549. ἀλλ' ὅτε δὴ Μελέαγρος· Verum eum Meleager (ob diras matris vs. 562 memoratas) ira exarsisset: domi ille se in vxoris Cleopatrae thalamo continuit, nec postea copias in hostem duxit. — 550. οἰδάνει, facit intumescere, v. Obss. νόον, debebat esse ἦτορ, φρένας. nam sanguine ex ira efferuescente intumescunt praecordia. Rudis antiquitatis est, vti promiscue vocibus θυμὸς, νοῦς, κραδίη, et cognatis. — 551. ἤτοι ὁ iungenda sunt cum superioribus: ἀλλ ὅτε δὴ, ἤτοι ὁ. — 552. κεῖτο παρὰ μνηστῇ· otiose agebat; vt de Achille vidimus B, 688 et alibi. Recte Schol. br. ἀργὸς διετέλει. et intra thalamum, vt Paris Z, 321.

552—560. Cleopatra Idae et Marpessae filia: de matre et de filia interponuntur nonnulla, quae ex ipso Homero discenda sunt, non

κούρη Μαρπήσσης καλλισφύρου Εὐηνίνης,
Ἴδεώ θ', ὃς κάρτιστος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν
τῶν τότε, καί ῥα ἄνακτος ἐναντίον εἵλετο τόξον
Φοίβου Ἀπόλλωνος, καλλισφύρου εἵνεκα νύμφης.
τὴν δὲ τότ' ἐν μεγάροισι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Ἀλκυόνην καλέεσκον ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτῆς
μήτηρ, ἀλκυόνος πολυπενθέος οἶτον ἔχουσα,

553 Vulg. Μαρπίσσης 555 ΚΑΙ ΡΑ ϜΑΝΑΚΤΟΣ
559 Vulg. Ἀλκυόνος

ex aliis, qui narrata variarunt. Marpessa Eueni filia habuit coniugem Idam, robore et virtute insignem; rapuerat eam Apollo; sed Idas armis sumtis cum deo congressus eam liberauit. Dum ea, inuita rapta a deo abducebatur, querelis et lamentis loca compleuerat; ita vt cum querelis auis alcyonis ea res compararetur; vnde filia ex ea nata appellata est Alcyone, alio nomine dicta Cleopatra. Iam in poeta ambiguum est, quo tempore rapta sit Marpessa; virum ante nuptias, an iam Idae coniugio habita; nam vs. 557 τὴν δὲ τότ' ἐν μεγάροισι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ Ἀλκυόνην καλέεσκον videri potest declarare hoc: filiam iam tum, cum mater ab Apolline raperetur, natam esse. Potest tamen illud τότε minus accurate et laxius dictum esse et est communis narratio, Marpessam puellam ab Ida et Apolline amatam, raptam et recuperatam esse. De reliquis cf. Obss. — 557. τὴν δὲ τότε. Cleopatram puta; siue ante siue postea nomine mutato. ἐν μεγάροισι, ex more adiicitur. — 558. ἐπώνυμον, vel αὐτὴν, vel pro κατὰ τὸ ἐπώνυμον, φερωνύμως, nomine aliunde petito. Est enim ὁ et ἡ ἐπώνυμος, vel qui nomen alteri impertit, vel ab altero habet. — 559. μήτηρ κλαῖε, flendo inuocauit Idam ἔχουσα οἶτον ἀλκυόνος, lamenta edens alcyonis auis more, v. Obss. nec aliter Antonin. Lib. f. 2. accepe-

κλαῖ', ὅτε μιν ἑκάεργος ἀνήρπασε Φοῖβος Ἀπόλλων.
τῇ ὅγε παρκατέλεκτο, χόλον θυμαλγέα πέσσων, 561
ἐξ ἀρέων μητρὸς κεχολωμένος, ἥ ῥα θεοῖσι
πόλλ' ἀχέουσ' ἠρᾶτο κασιγνήτοιο φόνοιο·
πολλὰ δὲ καὶ Γαῖαν πολυφόρβην χερσὶν ἀλοία,
κικλήσκουσ' Ἀΐδην καὶ ἐπαινὴν Περσεφόνειαν,
πρόχνυ καθεζομένη, δεύοντο δὲ δάκρυσι κόλποι,
παιδὶ δόμεν θάνατον· τῆς δ' ἠεροφοῖτις Ἐριννὺς
ἔκλυεν ἐξ Ἐρέβευσφιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσα.

560 ΜΙΝ ϜΕΚΑϜΕΡΓΟΣ.

καὶ τὴν Κλεοπάτραν φερωνύμως καὶ Ἀλκυόνην ἐκάλουν, διὰ τὸ τὴν μητέρα Μάρπησσαν δίκην ἀλκυόνος κλαῦσαι, ὅτε ἀφῃρεῖτο αὐτὴν Ἀπόλλων. Auem πολυπενθῆ dixit, querulam, multum lamentantem. Ab aliis ἀλκυὼν, auis nomen, et Ἀλκυόνη, Alcyone, Ceycis vxor, confunduntur.

561. τῇ ὅγε (huic, inquam, redit ad 552) παρκατέλεκτο idem quod ibi κεῖτο παρὰ μνηστῇ ἀλόχῳ, otioſe agebat, armis non ſumtis. ſic et καταλέγεσθαι. χόλον θυμαλγέα πέσσων, nunc eſt, fouens, alens, ſimpl. retinens, vt Δ, 513 ἀλλ' ἐπὶ νηυσὶ θυμὸν θυμαλγέα πέσσει. v. Obſſ. — 562. ἐξ ἀρῶν, διὰ, *propter*, vt lat. *inde ab*. Dirae Althaeae et per ſe notabiles ſunt, et per locum Homericum inprimis nobiles, vt ex Sophocle dirae Oedipodis. — 563. ἀχέουσα φόνοιο κασιγνήτοιο, aut eſt τοῦ φόνου τοῦ κασιγνήτου, ſi de vno fratre agitur, aut, ſi plures caeſi, φόνου κασιγνητικοῦ ἕνεκα, ἠρᾶτο πολλά. — 564—568. Tanquam ſupplex ſedet ea humi, nixa calcibus pedum; cernua ad terram, tanquam ad deos inferos preces faciens. Auditis Diris mox ad eas exſequendas procedit locis inferis Erinnys, tanquam Orci et Proſerpinae miniſtra; etſi poeta non addit, iuſſu ab iis accepto hoc eam facere. Iam quod γαῖαν

τῶν δὲ τάχ' ἀμφὶ πύλας ὅμαδος καὶ δοῦπος ὀρώρει,
πύργων βαλλομένων· τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες
Αἰτωλῶν, πέμπον δὲ θεῶν ἱερῆας ἀρίστους,
ἐξελθεῖν καὶ ἀμῦναι, ὑποσχόμενοι μέγα δῶρον·
ὁππόθι πιότατον πεδίον Καλυδῶνος ἐραννῆς,
ἔνθα μιν ἤνωγον τέμενος περικαλλὲς ἑλέσθαι

ἀλοία, ſolum pulſabat manibus, ad ardorem ſupplicantis ſpectat, procumbit illa in terram ore, et ſolo verba immurmurat, volaque manuum attingit, tanquam qui ſupplicet, genua ampleciuntur. ἀλοία, ἔτυπτε. In Hymno in Apoll. 333 eſt χειρὶ καταπρηνεῖ ἔλασε χθόνα. Mireris, de terra convellenda et vnguibus radenda prae dolore et indignatione accipi haec, aut Γαῖαν de dea.

569. τῶν δὲ τάχ' ἀμφὶ πύλας. Aut τῶν δὲ ſcil. Curetum ὅμαδος ὀρώρει, aut ἀμφὶ πύλας τῶν, Aetolorum. Diſceſſu Meleagri erecti Curetes Aetolos fugatos intra muros ſe recipere cogunt; tum vrbem ipſam, Calydonem, in quam Meleager quoque ſe abdiderat, oppugnant. Nunc eum ſollicitant Calydonii, vt muros defendat: ſupplicant ſenes; tum ſacrorum antiſtites. Conſentaneum hoc ingenio feroci, quod Meleager, niſi in ipſo mytho plura fuere hic commemorata, matri iratus, omnes ſuos ciues et ipſam vrbem exoſam habet eamque, propter matris iniuriam, interire mauult. — 570. πύργων βαλλομένων ſc. βέλεσι, vt iterum 584. — 571. πέμπον δὲ θεῶν ἱερῆας. Animaduerſione dignum ſacerdotum iam tum tantam fuiſſe auctoritatem, vt publice τῇ ἱκετείᾳ et legationi adhiberentur.

573—576. De voce τέμενος hi verſus ſunt inter principes locos; adde ſup. Z, 194. 195. ἑλέσθαι eſt eligere, ταμέσθαι, eſt ſecernere, ἀφορίζειν, alias ἀποτεμέσθαι, et aliquem ἀποταμόμενον λαβεῖν. πεντηκοντόγυον. γύην menſurae genus eſſe, in aperto eſt; an vero idem ſit, quod plethrum, vel idem quod iugerum, quis cum gramma-

πεντηκοντόγυον, τὸ μὲν ἥμισυ, οἰνοπέδοιο·
ἥμισυ δὲ, ψιλὴν ἄροσιν, πεδίοιο ταμέσθαι.
πολλὰ δέ μιν λιτάνευε γέρων ἱππηλάτα Οἰνεὺς,
οὐδοῦ ἐπεμβεβαὼς ὑψηρεφέος θαλάμοιο,
σείων κολλητὰς σανίδας, γουνούμενος υἱόν·
πολλὰ δὲ τόνγε κασίγνηται καὶ πότνια μήτηρ.

575 ⊦ΗΜΙΣΥ ϜΟΙΝΟΠΕΔΟΙΟ. 577 ⊦ΙΠΠΗΛΑΤΑ ϜΟΙΝΕΥΣ 580 Vulg. τόν δε.

ticis affirmet! τετράγυον memoratur Od. Σ, 373 et H, 113. — 575. τὸ μὲν ἥμισυ. In loco impedito probabilior ratio iungendi verba haec mihi esse videtur: Aetoli permiserunt Meleagro ipsi τέμενος ἑλέσθαι, ἐξελέσθαι, πεντήκοντα γυῶν, et quidem sic, ὥςτε ταμέσθαι, vt sibi seligeret, τὸ μὲν ἥμισυ (τεμένους) οἰνοπέδοιο, vt esset vinea, τὸ δὲ ἥμισυ, πεδίοιο, vt esset planus campus, aruum, ψιλὴν ἄροσιν, per appositum, agrum arabilem, arboribus vacuum. v. Obss. vineas memineris arboribus variis consitas, quibus maritantur vites, saltem interseruntur. Iunguntur quoque Υ, 185 τέμενος καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης.

577. 8. 9. Oeneus adhuc superstes (v. Obss.) adstans in limine fores thalami pulsat; Meleager intra aedes occlusus latet. σείων τὰς κολλητὰς σανίδας, fores, κόπτων τὰς θύρας. Nam θύραι Homero sunt ipsum spatium inter postes, cui inseruntur fores, σανίδες. — οὐδοῦ ἐπεμβεβαὼς, videtur ante ianuam limen altiore a terra saxo fuisse, cui insistebat ante fores. sup. Z, 375 Hector ex cubiculo abiens ἔστη ἐπ' οὐδὸν ἰών. Revocandum autem et h. l. in animum, θάλαμον esse, ex antiqua aedium ratione, vnam ex aediculis intra aulam exstructis, saltem aediculam seorsum structam, quam si ingrediebaris intrabas statim in oecum, θάλαμον (*Zimmer*) v. sup. ad 468 in quo degebat paterfamilias cum matrefamilias.

580. mater supplicauit

ἐλλίσσονθ'· ὁ δὲ μᾶλλον ἀναίνετο· πολλὰ δ' ἑταῖροι,
οἵ οἱ κεδνότατοι καὶ φίλτατοι ἦσαν ἁπάντων·
ἀλλ' οὐδ' ὣς τοῦ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον,
πρίν γ' ὅτε δὴ θάλαμος πύκα βάλλετο. τοὶ δ' ἐπὶ πύρ-
βαῖνον Κουρῆτες, καὶ ἐνέπρηθον μέγα ἄστυ. [γων 584
καὶ τότε δὴ Μελέαγρον ἐΰζωνος παράκοιτις
λίσσετ' ὀδυρομένη, καί οἱ κατέλεξεν ἅπαντα
κήδε', ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει, τῶν ἄστυ ἁλώῃ·
ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει,
τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι, βαθυζώνους τε γυναῖκας.
τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἀκούοντος κακὰ ἔργα· 591
βῆ δ' ἰέναι, χροῒ δ' ἔντε' ἐδύσατο παμφανόωντα.

582 ϜΟΙ ϜΟΙ — 585 ΜΕΓΑ ϜΑΣΤΥ 587 ΚΑΙ ϜΟΙ 588 ϜΑΣΤΥ ϜΑΛΩΙΗ 591 ΚΑΚΑ ϜΕΡΓΑ.

lio, Althaea: quae tamen diras imprecata erat. Igitur Homerus nihil norat de titione et Meleagri interitu, ex eo consumto.

584—594. Vrbe iam capta demum coniugis lacrimis permotus armis arreptis Curetes vrbe eiicit Meleager; at nunc nulla cum facti mercede. Pugnantem eum occubuisse, narratum erat a nonnullis ap. Apollod. I, 8, 3. Not. p. 125. θάλαμος πύκα βάλλετο. apparet et hinc aediculam esse intelligendam, non cubiculum aliquod ἐν δώματι. alioqui non missilibus pulsari potuisset; vt monitum ad 577. 8. 9. — 585. ἐνέπρηθον μέγα ἄστυ cum iam in eo essent, vt incenderent. (Monuit quoque Clarke) — 589. 590. Versus memorabiles de fortuna vrbis captae. v. Obss. πόλιν πῦρ ἀμαθύνει, ἀφανίζει, consumit, in cinerem vertit. v. Obss. βαθυζώνους γυναῖκας, veste ad talos demissa indutae, sic accipio. v. Obss. — 591. ἀκούοντος κακὰ ἔργα. calamitates euersarum

ὣς ὁ μὲν Αἰτωλοῖσιν ἀπήμυνε κακὸν ἦμαρ,
εἴξας ᾧ θυμῷ· τῷ δ' οὐκ ἔτι δῶρ' ἐτέλεσσαν
πολλά τε καὶ χαρίεντα, κακὸν δ' ἤμυνε καὶ αὔτως.
ἀλλὰ σὺ μή μοι ταῦτα νόει φρεσί, μηδέ σε δαίμων
ἐνταῦθα τρέψειε, φίλος· κάκιον δέ κεν εἴη
νηυσὶν καιομένῃσιν ἀμυνέμεν· ἀλλ' ἐπὶ δώροις
ἔρχεο· ἶσον γάρ σε θεῷ τίσουσιν Ἀχαιοί.
εἰ δέ κ' ἄτερ δώρων πόλεμον φθισήνορα δύῃς,
οὐκ ἔθ' ὁμῶς τιμῆς ἔσεαι, πόλεμόν περ ἀλαλκών.

594 ϜΩΙ ΘΥΜΩΙ 599 ΕΡΧΕΟ ϜΙΣΟΝ

vrbium. — 593. ſic ille cladem vrbi imminentem propulſauit, non aliorum precibus et ſupplicationibus permotus, ſed *ſuopte animi impetu.* εἴξας ᾧ θυμῷ. v. Obſſ.

596. At tu noli paria in animum admittere. Nam ſi naues incenſae fuerint, contage mali ad te et naues tuas progreſſa, tui ipſius nauibus periculum imminebit; tum tu iis ſuccurrere et hoſtem propulſare cogeris. At facies hoc non iisdem ſplendidis conditionibus, quae nunc tibi propoſitae ſunt. μηδέ σε δαίμων ἐνταῦθα τρέψειε, εἰς τοῦτο. ne animum tuum deus convertat in hanc partem, ſenſum, conſilium. — 598. ἐπὶ δώροις, nunc muneribus oblatis. — 600. Contra poſtea arma indueris neceſſitate coactus, nullis muneribus propoſitis, ἄτερ δώρων. — 601. οὐκ ἔθ' ὁμῶς διὰ τιμῆς ἔσῃ. pro ἐν τιμῇ. v. Obſſ.

602 — 615. Achillis reſponſio ſuperbiae et irae animique peruicacis plena: ſe honore alio, quam quo fruatur, non indigere; ſe apud naues ſuas eſſe manſurum, nec in aciem copias educturum; ipſi Phoenici videndum eſſe, ne beneuolentia in Agamemnonem abalienet animum Achillis; ceterum, vt ille, tanquam nutritor, et cum Achille huc profectus, ſecum maneat, hortatur.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ-
Φοῖνιξ, ἄττα, γεραιὲ, διοτρεφὲς, οὔτι με ταύτης [λεύς·
χρεὼ τιμῆς· φρονέω δὲ τετιμῆσθαι Διὸς αἴσῃ,
ἥ μ' ἕξει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, εἰσόκ' ἀϋτμὴ
ἐν στήθεσσι μένῃ, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
μή μοι σύγχει θυμὸν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων,
Ἀτρείδῃ ἥρωϊ φέρων χάριν· οὐδέ τί σε χρὴ
τὸν φιλέειν, ἵνα μή μοι ἀπέχθηαι φιλέοντι·
καλόν τοι σὺν ἐμοὶ τὸν κήδειν, ὅς κέ με κήδῃ·

602. ἄττα, pater, vt nutritor. v. Obss. — 603. οὔ (κατά) τι χρεὼ (ἱκάνει ἐπὶ) με ταύτης. Dictum iam sup. 75. non indigeo hoc honore; satis honoris habeo hoc, quo sum, loco. — 604. Διὸς αἴσῃ. Forte a Ioue assignata, μοίρα, Iouis voluntate, numine. quod alibi ἐκ Διὸς, Διόθεν, obscuro aliquo hominum priscorum sensu, de re quauis, quae nascendi iure, loco, fortuna, fato, sibi obtigerat. — 605. ἥ μ' ἕξει παρὰ νηυσὶν, ἣν ἕξω, quae mihi erit, manebit apud Achiuos in classium statione, quamdiu viuam et vigebo. Sed v. Obss. Sic γῆρας, μοῖρα, dicitur ἔχειν τινα. Et Od. Γ, 78 κλέος ἐσθλὸν ἔχειν τινὰ dicitur; etsi de versus istius, qui et Od. A, 95 legitur, veritate vereor.

608. μή μοι σύγχει θυμόν. — Sentit Achilles animum suum varie affici ac perturbari; vetat tamen superbia monitis concedere; itaque more peruicacium ingeniorum, nunc etiam magis indignatur. Apparet itaque ex his ipsis, orationem ad mouendum Achillem non paruam vim habuisse. Reddit versum Virgilius praeclare: *Desine meque tuis incendere teque querelis.* συγχεῖν θυμὸν, de omni animi affectu, ex ira, dolore, miseratione dici iam notatum est. — 611. κήδειν, λυπεῖν, h. l. simpl. alieno esse animo ac voluntate; opp. sup. 609 χάριν φέρειν.

ἶσον ἐμοὶ βασίλευε, καὶ ἥμισυ μείρεο τιμῆς.
οὗτοι δ' ἀγγελέουσι, σὺ δ' αὐτόθι λέξεο μίμνων
εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι
φρασσόμεθ', ἤ κε νεώμεθ' ἐφ' ἡμέτερ', ἦε μένωμεν.
Ἦ, καὶ Πατρόκλῳ ὅγ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε σιωπῇ,
Φοίνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος, ὄφρα τάχιστα
ἐκ κλισίης νόστοιο μεδοίατο· τοῖσι δ' ἄρ' Αἴας
ἀντίθεος Τελαμωνιάδης μετὰ μῦθον ἔειπε·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἴομεν· οὐ γάρ μοι δοκέει μύθοιο τελευτὴ

612 FΙΣΟΝ 615 Vulg. ἤ κε μένωμεν 619 EFEIΠE

— 612. καὶ ἥμισυ μείρεο τιμῆς. supple κατὰ τὸ ἥμισυ, nam μείρεσθαι τιμῆς, vt iam A, 278 ἐπεὶ οὔποθ' ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς. Dictum autem seu proprie, quod parum probabile, seu sic: pari mecum loco et honore habetor. Simile quid vidimus de Iobate et Bellerophonte Z, 194. — 615. Φρασσόμεθ', (εἰ) ἢ — ἤ.

616. Achilles ἐπένευσε (σὺν) ὀφρύσιν (ἐν) σιωπῇ. — 617. 8. ὄφρα νόστοιο μεδοίατο, Vlysses et Aiax; verum ὄφρα μέδοιντο non est, *vt*, sed est, *interea dum* illi discessum e tentorio parent. Quominus ipse Achilles, Patroclus et Phoenix, qui altero die discessum paraturi erant, intelligantur, vetat ordo grammaticus, et voc. ἐκ κλισίης. v. Obss. πυκινὸν λέχος, pluribus vestibus stragulis iniectis densum.

620—638. Aiax primo conuersus ad Vlyssem de implacabili Achillis animo conqueritur. Inde a 628 ad ipsum Achillem conuersus eum obiurgat, quod satisfactione proposita amplissima, proque vna puella abducta oblatis puellis septem, non moueatur; tandem hospitii et amicitiae fidem obtestatur.

621. μύθοιο τελευτή, legationis, mandati, exitus, successus; τελευτὴ κρανέ-

τῇδέ γ' ὁδῷ κρανέεσθαι, ἀπαγγεῖλαι δὲ τάχιστα
χρὴ μῦθον Δαναοῖσι, καὶ οὐκ ἀγαθόν περ ἐόντα,
οἵ που νῦν ἕαται προτιδέγμενοι· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ἄγριον ἐν στήθεσσι θέτο μεγαλήτορα θυμὸν,
σχέτλιος, οὐδὲ μετατρέπεται φιλότητος ἑταίρων
τῆς, ᾗ μιν παρὰ νηυσὶν ἐτίομεν ἔξοχον ἄλλων·
νηλής. καὶ μέν τίς τε κασιγνήτοιο φόνοιο
ποινὴν, ἢ οὗ παιδὸς ἐδέξατο τεθνειῶτος·
καί ῥ' ὁ μὲν ἐν δήμῳ μένει αὐτοῦ, πόλλ' ἀποτίσας.

629 Η ϜΟΥ

σθαι, τελεῖσθαι. Satis, ait, apparet, hac profectione mandatum negotium nos haud eſſe effecturos. At, 623 μῦθος eſt reſponſum Achillis. Ita generalibus verbis vtuntur antiquiores pro propriis et determinatis. — 625. μεγαλήτορα θυμὸν epitheton perpetuum, cum θυμὸν coniungendum: tum ἐνέθετο θυμὸν ἄγριον στήθεσσι pro ἔχει. Mox 635 σὺ δ' ἵλαον ἔνθεο θυμὸν, habe animum placabilem. — 626. μετατρέπεται, ἀλέγει, φροντίζει. v. Obſſ.

628. Locus hic eſt inter monumenta moris heroicae aetatis, cum nondum iudicia caedis, δίκαι φονικαὶ, eſſent conſtituta. Qui caedem commiſit, non habet quod metuat, niſi ſimile periculum a caeſi conſanguineis; quod vt vitet, exulat. Redimit noxam pretio ſoluto (quod proprie eſt ποινὴ, compenſatio); ita placatis propinquis et cognatis caeſi, ille aut non exulat aut exilio redit. — 628. καὶ μέν τίς τε vt Latinorum, *atque aliquis. atque fuere qui.* Noſtrum *Mancher.* ἐδέξατο, δέχεται. κασιγνήτοιο φόνοιο, nunc multo magis, quam v. 563 accipio φόνοιο (τοῦ) κασιγνήτοιο, cum ſequatur ἢ οὗ παιδός. v. ſup. ad 563. Mox 630. καί ῥ' ὁ μὲν, ſc. ὁ φονεὺς, ex φόνοιο 628 elici ſane poteſt, neceſſe non eſt; nam excipiunt ſe ὁ μὲν

τοῦ δέ τ' ἐρητύεται κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
ποινὴν δεξαμένου· σοὶ δ' ἄλληκτόν τε κακόν τε
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι θεοὶ θέσαν, εἵνεκα κούρης
οἴης· νῦν δέ τοι ἑπτὰ παρίσχομεν ἔξοχ' ἀρίστας,
ἄλλα τε πόλλ' ἐπὶ τῇσι. σὺ δ' ἵλαον ἔνθεο θυμόν·
αἴδεσσαι δὲ μέλαθρον· ὑπωρόφιοι δέ τοι εἰμὲν
πληθύος ἐκ Δαναῶν· μέμαμεν δέ τοι ἔξοχον ἄλλων
κήδιστοί τ' ἔμεναι καὶ φίλτατοι, ὅσσοι Ἀχαιοί.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Αἶαν Διογενὲς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,

— τοῦ δέ. — 631. θυμὸς ἐρητύεται, non modo κωλύεται, ſed παύεται, placatur ira.

632. κακὸν θυμὸν, h. l. σκληρὸν, aſperam mentem ſupra dixerat ἄγριον θυμόν. — 635. ἵλαον θυμὸν, πρᾶον, ἔνθεο, habe, indue. vt vſ. 625. — 636. αἰδεῖσθαι, αἰδῶς, voc. proprium, vbi de hoſpite aut de ſupplice agitur; habet ξένος et ἱκέτης, ſub tectum, στέγην, μέλαθρον, receptus, ſanctitatem, more etiamnum noto inter Arabes; accedit notio ἑστίας, τραπέζης; nam τὸ ὁμόστεγον καὶ ὁμοτράπεζον σέβεσθαι δεῖ. — 637. μέμαμεν δέ τοι. Eſt inuerſio Homero vſitata, pro participio, οἱ μεμαῶτες, nos qui ſtudemus, profitemur, tibi eſſe genere et animo coniunctiſſimi. Prius ſaltem ad Aiacem, Achillis patruelem, ſpectat. Tota oratio ſic procedere debebat: tum cogita, hos ipſos, qui ſub tuo tecto ſunt, eſſe tibi ex omnibus Achiuis cariſſimos et amiciſſimos. Μέμαμεν, προθυμούμεθα, quod alias eſt εὔχεσθαι εἶναι. Habet Aiacis oratio aliquid abrupti in ſententiis; quod tamen ipſum decere Aiacem dixeris.

640—651. Achillis reſponſio animi, ira, et ſuperbia tumidi, motus prodit ipſa ſupplicatione auctos; ait ſe perſtiturum eſſe in propoſito, et ab armis ceſſaturum, vsque ad extremum discrimen; ſcilicet iis manifeſtum fore, quantum

πάντα τι μοι κατὰ θυμὸν ἐείσω μυθήσασθαι·
ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ἐκείνων
μνήσομαι, ὥς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν
Ἀτρείδης, ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
ἀλλ' ὑμεῖς ἔρχεσθε, καὶ ἀγγελίην ἀπόφασθε·
οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο μεδήσομαι αἱματόεντος,
πρίν γ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος, Ἕκτορα δῖον,
Μυρμιδόνων ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθαι,
κτείνοντ' Ἀργείους, κατά τε σμύξαι πυρὶ νῆας.
ἀμφὶ δέ τοι τῇ 'μῇ κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
Ἕκτορα, καὶ μεμαῶτα, μάχης σχήσεσθαι ὀΐω.

641 ΕϜΕΙΣΩ. Vulg. ἐείσω 642 ΜΟΙ ϜΟΙΔΑΝΕΤΑΙ v. Obss. 642. 3 Vulg. ἐκείνου — ὅς μ'

Achiuorum in se vno praesidium sit, et quam stulte egerint, cum eum ab Agamemnone iniuria affici passi sint.

643. ὥς μ' ἀσύφηλον ἔρεξε, quod me contumeliose habuit. ῥέζειν τινά κακόν τι. ἠτίμησεν, ὕβρισέ με. Conuenit alter locus Ω, 767. vbi Helena de Hectore: ἀλλ' οὔ πω σοι ἄκουσα κακὸν ἔπος, οὔτ' ἀσύφηλον, nihil contumeliose, iniurie in me dixisti. — 644. ὡσεί τινα μετανάστην, graue vocabulum ex sensu priscorum hominum, quibus omne ius et decus in sua tribu, suo populo, sua ciuitate erat; qui exclusi erant exules, aduenae, μέτοικοι, inquilini, quocunque venissent, et ciuitatis iuribus haud fruentes. — 645. ἀγγελίην ἀπόφασθε, renuntiate, vt 422. legationis successum, sententiam. — 646. πολέμοιο μεδήσομαι, de pugna cogitabo, pugnabo. 649. κτείνοντ' Ἀργείους donec, strage Achiuorum facta, in ipsa castra et nauium stationem irruerit Hector. Fluctuantem et incertum hominis irati animum veteres iam notarunt: quod is, qui statim altera die mane discedere volebat, (vs. 365 sqq.) mox (614. 615.) altero die de

Ὣς ἔφαθ᾽· οἱ δὲ ἕκαστος ἑλὼν δέπας ἀμφικύπελλον,
σπείσαντες, παρὰ νῆας ἴσαν πάλιν· ἦρχε δ᾽ Ὀδυσσεύς.
Πάτροκλος δ᾽ ἑτάροισιν ἰδὲ δμωῇσι κέλευσε,
Φοίνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος ὅττι τάχιστα.
αἳ δ᾽ ἐπιπειθόμεναι στόρεσαν λέχος, ὡς ἐκέλευσε,
κώεά τε, ῥῆγός τε, λίνοιό τε λεπτὸν ἄωτον·
ἔνθ᾽ ὁ γέρων κατέλεκτο, καὶ Ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς εὗδε μυχῷ κλισίης εὐπήκτου·
τῷ δ᾽ ἄρα παρκατέλεκτο γυνή, τὴν Λεσβόθεν ἦγε,
Φόρβαντος θυγάτηρ, Διομήδη καλλιπάρῃος.
Πάτροκλος δ᾽ ἑτέρωθεν ἐλέξατο· πὰρ δ᾽ ἄρα καὶ τῷ

652 ϜΟΙ ΔΕ ϜΕΚΑΣΤΟΣ

discessu se dispecturum esse nuntiauerat, nunc in castris se tenere velle profitetur, donec Hectorem in ea irruentem viderit; quem se facile depulsurum esse iactanter minatur. cf. inf. 679.

652—664. Discessus legatorum: quo facto, Achilles, Patroclus et Phoenix se dant quieti.

652. *δέπας ἀμφικύπελλον*, cauo duplici, v. ad A, 584. Reuocandum autem in memoriam, epulis factis eos etiamnum assedisse. — 655. *πυκινὸν λέχος* vidimus modo vs. 617. — 657. vides apparatum lecti huiusmodi: torum stratum pellibus, iniectum iis *ῥῆγος*, vestem colore tinctam interdum purpureo, et huic linteum; qui cubat, indutus est seu tunica seu pallio, quae *χλαῖνα* est. v. Obss.

660. 1. Rudiorum hominum sensus nemo non agnoscat; nec est elegantior sensus poetae in hac narratione adiicienda. Nostra enim aetate in actis imperatoris vel regis tale noctis contubernium nemo memorabit. *Diomede*, Phorbantis f. e Lesbo, quam Achilles classe adortus vastauerat. v. sup. not. ad 129. —

Ἶφις ἐΰζωνος, τήν οἱ πόρε δῖος Ἀχιλλεύς,
Σκῦρον ἑλὼν αἰπεῖαν, Ἐνυῆος πτολίεθρον.
Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρείδαο γένοντο,
τοὺς μὲν ἄρα χρυσέοισι κυπέλλοις υἷες Ἀχαιῶν
δειδέχατ' ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασταδὸν, ἔκ τ' ἐρέοντο·
πρῶτος δ' ἐξερέεινεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Εἴπ' ἄγε μ', ὦ πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
ἤ ῥ' ἐθέλει νήεσσιν ἀλεξέμεναι δήϊον πῦρ,
ἦ ἀπέειπε, χόλος δ' ἔτ' ἔχει μεγαλήτορα θυμόν;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἀτρείδη, κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
κεῖνός γ' οὐκ ἐθέλει σβέσσαι χόλον, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
πιμπλάνεται μένεος· σὲ δ' ἀναίνεται, ἠδὲ σὰ δῶρα.
αὐτόν σε φράζεσθαι ἐν Ἀργείοισιν ἄνωγεν,

663 FΙΦΙΣ — FΟΙ 668 ΕΞΕΡΕΕΙΝΕ FΑΝΑΞ 669 FΕΙΠ 670 Vulg. ἀμυνέμεναι. 671 ΑΠΕFΕΙΠΕ Vulg. χόλος δέ τ' ἔχει 672 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ 673 ΚΥΔΙΣΤΕ FΑΝΑΞ 676 Vulg. ἂμ' Ἀργείοισι

663—4. *Iphis* captiua abducta ab Achille Scyro expugnata, cui olim rex erat Ἐνυεὺς, *Enyeus;* Dionyſi eum, ut Ariadnes filium ediderunt veteres, Scyri conditorem, Caribus in inſulam ductis ap. Schol. Lipſ. et Vict. qui Κρῆτας memorat, verius forte, reſpectu matris, cf. ſup. ad 129.

665—688. Reditus legatorum ad caſtra Agamemnonis, et renuntiatio eorum, quae Achilles reſponderat, ab Vlyſſe facta.

667. δείδεχατ', *excipiebant*, (ſup. Δ, 4.) ſcilicet ipſi poculum praebent accedentes, et inuitant vt ebibat, more heroum. — 671. ἦ ἀπέειπε, nunc eſt *negauit, reiecit*, vt Α, 515. cf. ſup. ad 309. — 675. πιμπλάνεται μένεος. χόλου. 642. οἰδάνεται κραδίη χόλῳ — αὐτόν σε ἀναίνεται, reſpuit te cum muneribus tuis. — 676.

ὅππως κεν νῆάς τε σόῃς καὶ λαὸν Ἀχαιῶν·
αὐτὸς δ' ἠπείλησεν, ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι
νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας·
καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἔφη παραμυθήσασθαι,
οἴκαδ' ἀποπλείειν· ἐπεὶ οὐκέτι δήετε τέκμωρ
Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γάρ ἑθεν εὐρύοπα Ζεὺς
χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε, τεθαρσήκασι δὲ λαοί.
ὣς ἔφατ'· εἰσὶ καὶ οἵδε, τάδ' εἰπέμεν, οἵ μοι ἕποντο,
Αἴας καὶ κήρυκε δύω, πεπνυμένω ἄμφω.
Φοῖνιξ δ' αὖθ' ὁ γέρων κατελέξατο· ὣς γὰρ ἀνώγει,
ὄφρα οἱ ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδ' ἕπηται
αὔριον, ἢν ἐθέλῃσιν· ἀνάγκῃ δ' οὔτι μιν ἄξει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευσε.
δὴν δ' ἄνεῳ ἦσαν τετιηότες υἷες Ἀχαιῶν·
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Ἀτρεΐδη, κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,

679 ΑΜΦΙϜΕΛΙΣΣΑΣ 681 ϜΟΙΚΑΔ 682 ϜΙΛΙΟΥ ΓΑΡ ϜΕΘΕΝ 683 χεῖρα ἑὴν v. Obſſ. 684 ΤΑ ϜΕΙΠΕΜΕΝ 687 ΟΦΡΑ ϜΟΙ 692 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ 693 ΚΥΔΙΣΤΕ ϜΑΝΑΞ

αὐτὸν σε. v. ſup. 423. — 678. vide ſup. 356 ſq. — 680. v. ſup. 417. — 681. Ab oratione obliqua transit ad rectam, ipſa Achillis verba recitando: οὐ δήετε τέκμωρ Ἰλίου excidium; vt 418. ad quem locum v. de ſeqq. — 690. ἀγόρευσεν. Eſſet ſaltem, vt Euſtath. quoque facit, de Achille accipiendum; ſed de toto verſu v. Obſſ.

693—705. Prodit ad dicendum Diomedes; cuius mores praeclare a poeta ſignati ſunt per totum carmen; iuuenilis vigor, robur corporis, eximia animi fortitudo et promta audacia,

μήδ᾽ ὄφελες λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλείωνα,
μυρία δῶρα διδοὺς· ὁ δ᾽ ἀγήνωρ ἐστὶ καὶ ἄλλως·
νῦν αὖ μιν πολὺ μᾶλλον ἀγηνορίῃσιν ἐνῆκας.
ἀλλ᾽ ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἴῃσιν,
ἤ κε μένῃ· τότε δ᾽ αὖτε μαχήσεται, ὁππότε κέν μιν
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγῃ, καὶ θεὸς ὄρσῃ.
ἀλλ᾽ ἄγεθ᾽, ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
νῦν μὲν κοιμήσασθε, τεταρπόμενοι φίλον ἦτορ
σίτου καὶ οἴνοιο· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή·
αὐτὰρ ἐπεί κε φανῇ καλὴ ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
καρπαλίμως πρὸ νεῶν ἐχέμεν λαόν τε καὶ ἵππους
ὀτρύνων· καὶ δ᾽ αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μάχεσθαι.
Ὣς ἔφαθ᾽· οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ἐπήνησαν βασιλῆες,

694 Vulg. μὴ ὄφελες 700 ΕΓΩ ϜΕΙΠΩ 702 ϜΟΙΝΟΙΟ 706 Vulg. ἐπῄνεσαν

cum prudentia et modeſtia. Talem vidimus ſup. 31 ſq. Δ, 401 ſq. E, 1 ſq. K, 220 inprimisque in iudicio de Vlyſſe 242 ſqq. atque etiam hic ille eſt is, qui primus omnium animos erigit et animoſa conſilia in medium affert.

695. διδοὺς, dare *volens*, pollicitus. — 696. μὶν — ἀγηνορίῃσιν ἐνῆκας, pro εἰς ἀγηνορίαν. ad arrogantiam multo magis impuliſti, arrogantem natura multo arrogantiorem effeciſti. ἀγήνωρ, αὐθάδης h. l. v. Obſſ. — 697. μὲν ἐάσομεν. Seriores addunt χαίρειν, vt iam ap. Herodotum dictum occurrit, bene obſeruante Koeppen p. 712, 46. — 702. τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή. priſco ſermone: cibus potusque ſuppeditat, reparat vires corporis animique, roborat et vigorem vimque addit. τεταρπόμενοι φίλον ἦτορ (διὰ) σίτου καὶ οἴνου, recreati cibo potuque. Sup. Z, 261 ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει.

μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
καὶ τότε δὴ σπείσαντες ἔβαν κλισίηνδε ἕκαστος·
ἐνθάδε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

708 ΚΑΙΣΙΗΝΔΕ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 709 Vulg. ἐνθάδ' ἐκοιμήσαντο.

— 704. 5. (σὺ μέμνησο) ἔχειν λαὸν καὶ ἵππους, copias et currus habere in ordinibus et in acie stantes, ὀτρύνων, concitando eos ad pugnandum.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Κ

ARGVMENTVM.

Agamemnon et Menelaus curis insomnes cum Troianos castris imminere viderent, surgunt de lecto seque conueniunt — 35. Vt de summa rerum deliberent, conuocant Aiacem et Idomeneum Menelaus, Nestorem Agamemnon — 130. Vlyssem Nestor — 147. vterque Diomedem, hicque Aiacem Oilei f. et Megetem — 179. Omnes conueniunt apud excubias; extra vallum et fossam procedunt assumto Merione et Thrasymede (cf. Il. Υ, 82 sq.)

ad deliberandum ſcilicet, ſitne iterum prodeundum in pugnam an discesſus nauibus parandus. Videt Neſtor, ante omnia conſtare debere, quid ipſi Troiani parent; redituri ne ſint ad vrbem an caſtra oppugnaturi; mittendum adeo eſſe primo loco aliquem ad explorandas res et conſilia Troianorum — 218. Prodit Diomedes, comitem ſibi ex ceteris aſſumit Vlyſſem — 250. Procedunt armati — 274. bono cum augurio — 298.

Altera ex parte Hector ad res Achiuorum ſpeculandas circumſpicit quem mittat — 313. Prodit Dolon equos Achillis ſibi pro mercede pactus, — 332. armatus procedit — 337. in Vlyſſem et Diomedem incidit: qui, occultantes ſe, praetergreſſum a tergo adorti verſus caſtra Achiuorum agunt, tandem eum conſiſtere iubent — 374. Ille redimendae vitae ſuae praemia promittit, narrat quae illi quaerunt, de conſilio ſuo — 399. tum vero de exercitu Troianorum, de Hectore, de vigiliis, de copiarum distributione per caſtra, inprimisque de aduentu Rheſi cum Thracibus ſeorſum excubante — 441. Tum illi Dolonem iugulant, arma Mineruae vouent, iisque iuxta viam ſepoſitis procedunt — 469. Vbi peruentum eſt ad Thraces ſine excubiis dormientes, Diomedes caedit XII cum rege Rheſo, Vlyſſes autem Rheſi equos abducit — 514. Thraces caedem factam ſero animaduertunt — 525. At Vlyſſes et Diomedes, armis Dolonis ſublatis, in caſtra incolumes redeunt cum omnium gratulatione accepti; corpus curant — ad f.

Tota haec rhapſodia episodio continetur. cf. Obſſ. Ceterum mirationem facit hoc, quod exploratores re, cuius cauſſa miſſi erant, infecta redeunt. Nam de conſiliis Troianorum quid altero die paraturi ſint, nihil habent quod renuntient, nec de rei ſumma quicquam e Dolone reſciſcunt.

Miniſterium deorum in paucis locum habebat. Primo Minerua ab Vlyſſe et Diomede inuocata augurium mittit fauſtum 274 ſq. poſtea, cum Diomedes in caede Thracum moram imprudenter facit, adeſt Minerua et v

diſceſſum paret, hortatur 507—512. Quo Mineruae acceſſu obſeruato Apollo, quem poeta e Pergamo ſpeculantem exhibere ſolet, adit caſtra Troianorum, et Rheſi conſobrinum, Hippocoontem, ſomno excitat 515 ſq.

Ἄλλοι μὲν παρὰ νηυσὶν ἀριστῆες Παναχαιῶν
εὗδον παννύχιοι, μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ·
ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
ὕπνος ἔχε γλυκερὸς, πολλὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντα.
ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀστράπτῃ πόσις Ἥρης ἠϋκόμοιο,
τεύχων ἢ πολὺν ὄμβρον ἀθέσφατον, ἠὲ χάλαζαν,
ἢ νιφετὸν, ὅτε πέρ τε χιὼν ἐπάλυνεν ἀρούρας,
ἠέ ποθι πτολέμοιο μέγα στόμα πευκεδανοῖο·

1—24. Agamemnon, mente curis agitata, quandoquidem altero die caſtra oppugnatum iri videt, inſomnem noctem agens ad Neſtorem pergere conſtituit, ut cum eo de praeſenti rerum discrimine conſultet.

5—10. Gemitus Agamemnon tam crebros edebat quam crebro fulgurat tempeſtate ingruente. Hoc verba ſuppeditant. De ceteris v. Obſſ.

7. ἐπάλυνε pro παλύνει. *conſpergit*. Cogitat autem de graui tempeſtate, qua poſt fulmina nubibus eliſa aut imbrium copia aut niues ſequuntur: quod in aliis plagis frequenter, in aliis raro euenit. — 8. πτολέμοιο μέγα στόμα ſimpl. pro pugna. *Iupiter fulminat*, τεύχων — ἠέ ποθι (ἤ που) στόμα πολέμου h. μάχης, atque hoc pro μάχην. Scilicet fulmina aut crebra aut inſolito tempore habita ſunt pro oſtento. Quod et Romanis creditum, adhuc Horatii aetate: *Iam ſatis terris niuis*. Iam Iupiter τεύχει μάχην, quatenus oſtento eam denuntiat. Vti vates interdum dicti immitte-

τὸν δ' εὗρ', ἀμφ' ὤμοισι τιθήμενον ἔντεα καλὰ,
νηῒ παρὰ πρύμνῃ· τῷ δ' ἀσπάσιος γένετ' ἐλθών.
τὸν πρότερος προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Τίφθ' οὕτως, ἠθεῖε, κορύσσεαι; ἦ τιν' ἑταίρων
ὀτρύνεις Τρώεσσιν ἐπίσκοπον; ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
δείδω, μὴ οὔτις τοι ὑπόσχηται τόδε ἔργον,
ἄνδρας δυσμενέας σκοπιαζέμεν οἶος ἐπελθὼν
νύκτα δι' ἀμβροσίην· μάλα τις θρασυκάρδιος ἔσται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Χρεὼ βουλῆς ἐμὲ καὶ σὲ, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
κερδαλέης, ἥτις κεν ἐρύσεται ἠδὲ σαώσει
Ἀργείους καὶ νῆας· ἐπεὶ Διὸς ἐτράπετο φρήν.
Ἑκτορέοις ἄρα μᾶλλον ἐπὶ φρένα θῆχ' ἱεροῖσιν·
οὐ γάρ πω ἰδόμην, οὐδ' ἔκλυον αὐδήσαντος,

36 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ · 39 ΤΟΔΕ FΕΡΓΟΝ 44 Vulg. ἐρύσσεται. 47 FΙΔΟΜΗΝ

φαλῇ. — 34. ἀμφ' ὤμοισι τιθήμενον ἔντεα καλὰ, et vſ. 37. κορύσσεται Agamemnon; ſupra tamen 23. ἑέσσατο δέρμα λέοντος.

36 ſqq. Capto conſilio de mittendo exploratore Troianorum Agamemnon et Menelaus alios ad conſultationem arceſſunt.

38. Occupat Menelaus fratris conſilium de mittendo exploratore.

43. χρεὼ βουλῆς ἐμὲ καὶ σὲ ſc. ἀφικνεῖται. ἱκάνει. v. Not. I, 75. βουλὴ κερδαλέη eſt h. l. prudens ſimpl. v. V. L. — 45. Διὸς ἐτράπετο φρὴν *mutata eſt.* proprie, mutauit ſe. Etiam Ern. — 46. ἐπέθηκε φρένα ἱεροῖς Ἑκτορέοις. rudiorum hominum ſenſu, qui deos modulo ſuo metiuntur. ἐπιθέναι φρένα, non modo, mentem aduertere, curare, quod alias eſt ἐπιστρέφεσθαι, προσέχειν, ſed et propitium eſſe, probare, et h.

ἄνδρ' ἕνα τοσσάδε μέρμερ' ἐπ' ἤματι μητίσασθαι,
ὅσσ' Ἕκτωρ ἔῤῥεξε Διῒ φίλος υἷας Ἀχαιῶν
αὔτως, οὔτε θεᾶς υἱὸς φίλος, οὔτε θεοῖο.
ἔργα δ' ἔρεξ', ὅσα φημὶ μελησέμεν Ἀργείοισι
δηθά τε καὶ δολιχόν· τόσα γὰρ κακὰ μήσατ' Ἀχαιούς.
ἀλλ' ἴθι νῦν, Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα κάλεσσον,
ῥίμφα θέων ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐπὶ Νέστορα δῖον
εἶμι, καὶ ὀτρυνέω ἀνστήμεναι· αἴκ' ἐθέλῃσιν
ἐλθεῖν ἐς φυλάκων ἱερὸν τέλος, ἠδ' ἐπιτεῖλαι.
κείνου γάρ κε μάλιστα πυθοίατο· τοῖο γὰρ υἱὸς
σημαίνει φυλάκεσσι, καὶ Ἰδομενῆος ὀπάων
Μηριόνης· τοῖσι γὰρ ἐπετράπομέν γε μάλιστα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·

51 FΕΡΓΑ

l. praeferre. — 48. *μέρμερα ἔργα* funt h. l. facta grauia, luctuofa. — 50. *αὔτως* ad *ἔῤῥεξε*, impune et praeter expectationem, cum mortali ftirpe natus fit, non diuina. — 51. *μελησέμεν*, vertunt, curae fore. Eft, quod nos dicimus: quorum feris adhuc temporibus recordabuntur Achiui, propter factorum magnitudinem et calamitatem noftram. — 53. *κάλεσσον*, vt ad excubias illi procedant, quod ex vf. 56 fupplendum eft. cf. 126, 180. — 55. *αἴκ' ἐθέλῃσι* pro *ἵνα*. — 56. *ἐλθεῖν εἰς φυλάκων ἱερὸν τέλος*, epitheton ornans, cohortem eximiam, viris delectis. v. ad Θ, 66. *ἠδ' ἐπιτεῖλαι*, paullo abruptius; imperare fcil. ea, quae Agamemnon in animo habebat, vt aliquis fpeculatum iret. Et eft fane Neftor is, qui confilium illud in medium proponet inf. 204 fq. — 59. *τοῖσι γὰρ ἐπετράπομέν γε μάλιστα*. fc. *σημαίνειν φυλάκεσσι*.

Mittitur autem ad Aiacem et Idomeneum Menelaus, quia illi remotiffima loca tenebant in cornu lae-

πῶς γάρ μοι μύθῳ ἐπιτέλλεαι, ἠδὲ κελεύεις;
αὖθι μένω μετὰ τοῖσι, δεδεγμένος εἰσόκεν ἔλθῃς,
ἠὲ θέω μετά σ' αὖτις, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπιτείλω;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγαμέμνων·
αὖθι μένειν, μή πως ἀβροτάξομεν ἀλλήλοιϊν
ἐρχομένω· πολλαὶ γὰρ ἀνὰ στρατόν εἰσι κέλευθοι.
φθέγγεο δ', ᾗ κεν ἴησθα, καὶ ἐγρήγορθαι ἄνωχθι,
πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον,
πάντας κυδαίνων· μὴ δὲ μεγαλίζεο θυμῷ.

64 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ FΑΝΑΞ 68 ΑΝΔΡΑ FΕΚΑΣΤΟΝ

vo: cf. inf. 112 sq. cf. M, 118. Iuxta hos dextram versus loca in castris tenebat Nestor, ab hoc Menestheus, inde Vlysses; nec multum abesse potuerunt Diomedes, Aiax Oilei cum Locris et Meges cum Dulichiensibus.

62. (ἢ κελεύεις, ὡς) αὖθι μένω μετὰ τοῖσι; non vt maneat apud Idomeneum et Aiacem, sed vt vna cum iis ad excubias procedat ibique opperiatur Agamemnonem. cf. 126. — 63. ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπιτείλω scil. vt ipsi se conferant ad excubias.

65. αὖθι μένειν progressum te cum iis ad excubias me manere volo. μή πως ἀβροτάξομεν ἀλλήλοιϊν, ne aberremus alter ab altero, in diuersas partes eundo. De voce v. Obss. — 68. πατρόθεν ἐκ γενεῆς. fuit igitur hoc comitatis, compellare aliquem nomine patris adiecto. Non ergo mirum, in carmine, vtpote in oratione ornatiore, quotiescunque compellant se inuicem homines, vbique fere patris nomen adiici; quae ipsa res poetae multas magnasque vtilitates in versu struendo attulit; progressa quoque inde res est ad patronymicorum vsum tantopere frequentatum. — 69. πάντας κυδαίνων, honorifice appellando. Generali voce vtitur poeta in sensu speciali; vt sexcenties.

ἀλλὰ καὶ αὐτοί περ πονεώμεθα· ὧδέ που ἄμμι
Ζεὺς ἐπὶ γεινομένοισιν ἵει κακότητα βαρεῖαν.
Ὣς εἰπὼν, ἀπέπεμπεν ἀδελφεὸν, εὖ ἐπιτείλας.
αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετὰ Νέστορα, ποιμένα λαῶν.
τὸν δ' εὗρε παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
εὐνῇ ἔνι μαλακῇ· παρὰ δ' ἔντεα ποικίλα κεῖτο,
ἀσπὶς, καὶ δύο δοῦρε, φαεινή τε τρυφάλεια·
πὰρ δὲ ζωστὴρ κεῖτο παναίολος, ᾧ ῥ' ὁ γεραιὸς
ζώννυθ', ὅτ' ἐς πόλεμον φθισήνορα θωρήσσοιτο,
λαὸν ἄγων· ἐπεὶ οὐ μὲν ἐπέτρεπε γήραϊ λυγρῷ.

72 ϜΕΙΠΩΝ 75] Vulg. ποικίλ' ἔκειτο.

μὴ δὲ μεγαλίζεο θυμῷ. Ad omnem comitatem et humanitatem fratrem descendere vult; non nunc esse locum dignitatis nimis curiose tuendae, aut superbiendi. ne superbe age et pro imperio. μεγαλίζεσθαι est proprie, se magni facere cum contemtu aliorum, se efferre. v. Obss. — 70. ἀλλὰ καὶ αὐτοί περ πονεώμεθα ipsi nos suscipiamus operam hanc conuocandi principes. Exprimit τὸ αὐτουργεῖν, αὐτοδιακονεῖν. Iterum sic inf. 117. 165. sic I, 12. Alibi est ποιπνύειν, vt Θ, 219. Ξ, 155. — 71. quandoquidem res ita fert. Pro hoc dictum: ita a Ioue nobis impositum; et tandem Ζεὺς ἔφῆσι, ἐπιτίθησι vel vt h. l. ἐπέθηκεν ἡμῖν γεινομένοις. ita vt fatale hoc sit.

72 — 101. Agamemnon Nestorem dormientem expergefacit et secum ad excubias ducit. — 74. τὸν δ' εὗρε παρά τε κλισίῃ. accipio non, in, sed ante tentorium; cum et de Diomede diserte dictum sit, v. 151. eum cubuisse ἐκτὸς ἀπὸ κλισίης, quem paratum fuisse ad promte agendum, si quid res posceret, ex armis appositis intelligitur. — 77. ζωστὴρ inter arma, thoraci supra femora imponi solitus: v. Obss. ad Δ, 133. p. 579 sq. — 79. οὐ μὲν ἐπέτρεπε γήραϊ λυγρῷ. non cedebat, tanquam victus se-

ὀρθωθεὶς δ' ἄρ' ἐπ' ἀγκῶνος, κεφαλὴν ἐπαείρας,
Ἀτρείδην προσέειπε, καὶ ἐξερεείνετο μύθῳ·
Τίς δ' οὗτος κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν ἔρχεαι οἶος
νύκτα δι' ὀρφναίην, ὅτε θ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
ἠέ τιν' οὐρήων διζήμενος, ἤ τιν' ἑταίρων;
φθέγγεο, μηδ' ἀκέων ἐπ' ἔμ' ἔρχεο· τίπτε δέ σε χρεώ;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
γνώσεαι Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα, τὸν περὶ πάντων
Ζεὺς ἐνέηκε πόνοισι διαμπερὲς, εἰσόκ' ἀϋτμὴ
ἐν στήθεσσι μένῃ, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ.
πλάζομαι ὧδ', ἐπεὶ οὔ μοι ἐπ' ὄμμασι νήδυμος ὕπνος
ἱζάνει, ἀλλὰ μέλει πόλεμος καὶ κήδε' Ἀχαιῶν.
αἰνῶς γὰρ Δαναῶν πέρι δείδια, οὐδέ μοι ἦτορ
ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι· κραδίη δέ μοι ἔξω

81 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ 82 Vulg. τίς δ' οὕτω. 86 ΕΠΕΙΤΑ FΑΝΑΞ 88 Vulg. εἴσεαι. FΕΙΣΕΑΙ

necta; ſcil. quo minus ad pugnam promtus et in procinctu eſſet. v. Obſſ.

82. *τίς δ' οὗτος.* Vides nihil dum de teſſera militari innotuiſſe Achiuis. — 84. *οὐρήων τινά*, vigilum; et erat eius filius, Thraſymedes apud excubias. — 85. *τίπτε δέ σε χρεώ; κατὰ τί ποτε χρεὼ ἱκάνει ἐπί σε;*

88. *γνώσεαι* pro *γνῶθι*. agnoſce me. futurum pro imperante. — 89. *Ζεὺς ἐνέηκε πόνοισι*, malis immerſit, obruit me per totam vitam. — 94. *ἀλαλύκτημαι* declaratur ſatis per alterum, *οὐδέ μοι ἦτορ ἔμπεδόν ἐστι.* *fluctuat animus* inter curas et ſollicitudines, et, perturbatus ac de ſtatu deiectus, labaſcit. At a priſcis hominibus, ea quae mentis ſunt, ad cor transferuntur; ergo *κραδίη ἐκθρώσκει*, palpitat, quod alias eſt *κατάσσει.* Sic N,

στηθέων ἐκθρώσκει, τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα.
ἀλλ' εἴ τι δραίνεις, ἐπεὶ οὐδὲ σέ γ' ὕπνος ἱκάνει,
δεῦρ' ἐς τοὺς φύλακας καταβείομεν, ὄφρα ἴδωμεν,
μὴ τοὶ μὲν καμάτῳ ἀδδηκότες ἠδὲ καὶ ὕπνῳ
κοιμήσωνται, ἀτὰρ φυλακῆς ἐπὶ πάγχυ λάθωνται.
δυσμενέες δ' ἄνδρες σχεδὸν εἵαται, οὐδέ τι ἴδμεν
μή πως καὶ διὰ νύκτα μενοινήσωσι μάχεσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγαμέμνον,
οὐ θὴν Ἕκτορι πάντα νοήματα μητιέτα Ζεὺς
ἐκτελέει, ὅσα πού νυν ἐέλπεται· ἀλλά μιν οἴω
κήδεσι μοχθήσειν καὶ πλείοσιν, εἴ κεν Ἀχιλλεὺς
ἐκ χόλου ἀργαλέοιο μεταστρέψῃ φίλον ἦτορ.
σοὶ δὲ μάλ' ἕψομ' ἐγώ· προτὶ δ' αὖ καὶ ἐγείρομεν ἄλλους,
ἠμὲν Τυδείδην δουρικλυτόν, ἠδ' Ὀδυσῆα,

97 ΟΦΡΑ ϜΙΔΩΜΕΝ 100 ΟΥΔΕ ΤΙ ϜΙΔΜΕΝ 103 ΚΥΔΙΣΤΕ ϜΑΝΑΞ 104 Vulg. οὔ θην 105 Vulg. ἐκτελέσει. Porro ΕϜΕΛΠΕΤΑΙ

281. — 96. εἴ τι δραίνεις, si quid agere vis, paratus es ad agendum. v. Obſſ. — 98. καμάτῳ ἀδδηκότες ἠδὲ καὶ ὕπνῳ. Videtur ἀδδηκότες, exſatiati, duplici ſenſu poni; Aliud eſt *ſomno* ſatiari, aliud *labore*; nam ſomno ſatiati recreamur, taedio ex labore affecti defatigamur. Verum ὕπνος eſt ſomnus, quatenus quis eo eget, quem deſiderat, ſomnolentia, ingruens ſomni vis, qua quis opprimitur, defatigaturque non minus quam labore. *Satiari* autem de taedio et moleſtia, obuium eſt: vide v. c. Λ, 87. 88.

102 — 118. Conſolatur Neſtor Agamemnonem, obſequiturque eius voluntati, et alios quoque in conſilium adhibere ſuadet, deſideratque Menelai ad hoc operam.

109. 110. Excitantur no-

ἠδ' Αἴαντα ταχὺν, καὶ Φυλέος ἄλκιμον υἱόν.
ἀλλ' εἴ τις καὶ τούςδε μετοιχόμενος καλέσειεν,
ἀντίθεόν τ' Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
τῶν γὰρ νῆες ἔασιν ἑκαστάτω, οὐδὲ μάλ' ἐγγύς.
ἀλλὰ, φίλον περ ἐόντα καὶ αἰδοῖον Μενέλαον
νεικέσω, εἴπερ μοι νεμεσήσεαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
ὡς εὕδει, σοὶ δ' οἴῳ ἐπέτρεψε πονέεσθαι.
νῦν ὄφελε κατὰ πάντας ἀριστῆας πονέεσθαι
λισσόμενος· χρειὼ γὰρ ἱκάνεται οὐκέτ' ἀνεκτός.
Τὸν δ' αὖτε προςέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγαμέμνων·
ὦ γέρον, ἄλλοτε μέν σε καὶ αἰτιάασθαι ἄνωγα·
πολλάκι γὰρ μεθιεῖ τε, καὶ οὐκ ἐθέλει πονέεσθαι,

112 ΙΔΟΜΕΝΗΑ FΑΝΑΚΤΑ 113 ΕΑΣΙ FΕΚΑΣΤΑΤΩ 119 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ FΑΝΑΞ 121 Vulg. μεθίει

mina principum, vix tamen certo ſtationis ordine ſeruato; etſi omnes, etiam Meges, Phylei f. cum Dulichienſibus (B, 627) in laeuo cornu ſtabant. — 111. ἀλλ' εἴ τις. optandi modo, καλῶς ἔχοι ἂν, εἴ τις. vel cum Euſtathio, ἤθελον ἂν, vel βουλοίμην ἂν, εἰ. Conuenit cum εἰ. εἴθε. εἰ γάρ. quae reddunt, *vtinam*. — 113. Aiacis naues in extremo cornu laeuo fuiſſe diſerte docet hic verſus, cf. ſup. ad vſ. 53. — 116. πονέεσθαι, diſcurſitando. cf. ſup. 70. λισσόμενος, ad rogandum, vt conſultandi cauſſa conueniant. — 118. χρειὼ γὰρ ἱκάνεται (ἐφ' ἡμᾶς). cf. ad I, 75.

119—135. Refellit Agamemnon incuſationem fratris; acquieſcit in eo Neſtor, ſurgit et procedit cum Agamemnone ad Vlyſſem. — ἄνωγα αἰτιᾶσθαι ſc. αὐτόν, nam ceſſat in exſequendis et peragendis rebus, reſpiciens me, nutum meum exſpectans. Alias quidem ipſe ego ſoleo te hortari, vt obiurges Menelaum, qui re-

οὔτ' ὄκνῳ εἴκων, οὔτ' ἀφραδίῃσι νόοιο,
ἀλλ' ἐμέ τ' εἰσορόων, καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενος ὁρμήν·
νῦν δ' ἐμέο πρότερος μάλ' ἐπέγρετο, καί μοι ἐπέστη·
τὸν μὲν ἐγὼ προέηκα καλήμεναι, οὓς σὺ μεταλλᾷς.
ἀλλ' ἴομεν· κείνους δὲ κιχησόμεθα πρὸ πυλάων
ἐν φυλάκεσσ'· ἵνα γάρ σφιν ἐπέφραδον ἠγερέεσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
οὕτως οὔτις οἱ νεμεσήσεται οὐδ' ἀπιθήσει
Ἀργείων, ὅτε κέν τιν' ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ.
Ὣς εἰπὼν, ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν περονήσατο φοινικόεσσαν,
διπλῆν, ἐκταδίην, οὔλη δ' ἐπενήνοθε λάχνη.
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ.
βῆ δ' ἰέναι κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·

129 ΟΥΤΙΣ FΟΙ 131 FΕΙΠΩΝ 136. 137 Vulg. — χαλκοχιτώνων πρῶτον. ἔπειτ' Ὀ.

verentia mei nihil nisi iussu meo mouet. — 122. οὔτ' ὄκνῳ εἴκων οὔτ' ἀφραδίῃσι νόοιο. h. e. οὐ δι' ὄκνου καὶ δι' ἀφραδίας. cf. ad I, 594 εἴξας ᾧ θυμῷ. — 123. ἐμὴν ὁρμὴν, voluntatem et nutum meum. — 124. νῦν δ', sup. 34. — 127. ἵνα γὰρ pro ἐκεῖ. v. Obss. — 129. οὕτως οὔτις οἱ νεμεσήσεται, nemo aegre feret, sibi ab eo imperari aliquid exsequendum. — 133. 4. Agamemnon et Menelaus pelle ferina induti sunt, Nestor nunc χλαῖναν induit: περονήσατο, quia fibulis illa constringebatur supra humerum. ἐκταδίην, ad talos pertingentem, vti *talarem tunicam* Cicero dixit, quae et molliores homines decuit, quanto magis senem noctu prodeuntem; ἁπλοῒς ἐκταδίη occurrit in Epigrammate ap. Suidam in ἁπλοΐς. διπλῆν accipio laenam tam am-

πρῶτον ἔπειτ' Ὀδυσῆα, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον,
ἐξ ὕπνου ἀνέγειρε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
φθεγξάμενος. τὸν δ' αἶψα περὶ φρένας ἤλυθ' ἰωή,
ἐκ δ' ἦλθε κλισίης, καί σφεας πρὸς μῦθον ἔειπε·
Τίφθ' οὕτω κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν οἶοι ἀλᾶσθε
νύκτα δι' ἀμβροσίην; ὅ τι δὴ χρειὼ τόσον ἵκει;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιούς·
ἀλλ' ἕπευ, ὄφρα καὶ ἄλλον ἐγείρομεν, ὅν τ' ἐπέοικε
βουλὰς βουλεύειν, ἢ φευγέμεν, ἠὲ μάχεσθαι.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ κλισίηνδε κιὼν πολύμητις Ὀδυσσεὺς
ποικίλον ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο, βῆ δὲ μετ' αὐτούς.
βὰν δ' ἐπὶ Τυδεΐδην Διομήδεα· τὸν δ' ἐκίχανον

139 ΗΛΘΕ ϜΙΩΗ 140 ΕϜΕΙΠΕ 146 ΕΠΕϜΟΙΚΕ vel ϜΟΝ ΤΕ ϜΕϜΟΙΚΕ.

plam, vt bis corpori circumiiceretur. v. ad Γ, 126. — οὔλη δ' ἐπενήνοθε λάχνη. Erat gausapa, vestis villosa, ita texta, vt κρόκη, trama, promineret et extaret, in superficie interiore, villi densi ἐπήνθουν in laena, ad arcendum frigus. Res ad texturae quoque antiquitatem memorabilis.

137—150. Vlysse excitato, procedunt ad Diomedem.

139. τὸν δὲ περιῆλθε (κατὰ τὰς) φρένας ἰωὴ vox compellantis. *impulit eius aures.* — 142. (καθ') ὅ τι χρειὼ ἵκει (ἐφ' ὑμᾶς) (ἐπὶ) τόσον. vt sup. 118.

145. τοῖον γὰρ ἄ. nam magnum nos vrget discrimen, vt excitemus te somno. — 147. βουλὰς βουλεύειν (εἰ δεῖ. vel περὶ τοῦ) ἢ φεύγειν, ἠὲ μ. De consultatione cf. dicta ad 19. 20. Not.

148—179. Procedit Nestor cum ceteris et Diome-

ἐκτὸς ἀπὸ κλισίης σὺν τεύχεσιν· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
εὗδον· ὑπὸ κρασὶν δ' ἔχον ἀσπίδας· ἔγχεα δέ σφιν
ὄρθ' ἐπὶ σαυρωτῆρος ἐλήλατο· τῆλε δὲ χαλκὸς
λάμφ', ὥς τε στεροπὴ πατρὸς Διός. αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
εὗδ', ὑπὸ δ' ἔστρωτο ῥινὸν βοὸς ἀγραύλοιο·
αὐτὰρ ὑπὸ κράτεσφι τάπης τετάνυστο φαεινός.
τὸν παραστὰς ἀνέγειρε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
λὰξ ποδὶ κινήσας, ὄτρυνέ τε, νείκεσέ τ' ἄντην·
Ἔγρεο, Τυδέος υἱέ· τί πάννυχον ὕπνον ἀωτεῖς;
οὐκ ἀΐεις, ὡς Τρῶες ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο

154 Vulg. ὡς ἀστεροπή.

dem ſomno excitat. — 151. Diomedes manifeſte extra tentorium recubuerat, et quidem, vt ad repentinos terrores paratus eſſet, *armatus*, σὺν τεύχεσι more loquendi noto. — ἐκτὸς ἀπὸ κλισίης pro ἄποθεν ἀπὸ κ. Alias τυτθὸν ἀπό. — 153. ὀρθὰ ἐλήλατο ſc. εἰς τὴν γῆν, *infixa*. ἐπεπήγει ferramento; v. Obſſ. Fulgebant cuſpides haſtarum per noctem etiam luce ignium repercuſſa ex Jl. Θ, 550 ſqq. et ſup. 12. — 155. ὑπέστρωτο ſc. Diomedes (κατὰ l. διὰ) ῥινόν, e more: pro ὁ ῥινὸς ὑπέστρωτο αὐτῷ. Recte br. Schol. βύρσαν adſcripſerant. Eſt autem antiquus loquendi modus: εὗδ', ὑπὸ δ' ἔστρωτο pro αὐτὰρ τῷ Διομήδει εὕδοντι ὑπέστρωτο ῥινός — καὶ κρατὶ ὑπετετάνυστο τάπης. — 156. τάπης φαεινός, colore puta viuido. v. ad I, 657. Alias τὸ ῥῆγος. Et τάπητες ποικίλοι, propter colores.

158. λάξ, anteriore ſuo pede, (non, calce) κινήσας (αὐτὸν ἂν) ποδί. tacto ac moto Diomedis pede. v. Obſſ. — 159. ὕπνον ἀωτεῖς. proprie ſomnum decerpis, h. e. ſuauiter dormis. v. Obſſ. — 160. οὐκ ἀΐεις. neſcis, non reputas. ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο. Planities inter littoralem plagam, qua caſtra poſita erant, et Jlium vetus paullulum accliuis editiores habebat partes, in quibus vnus eſt locus θρωσμὸς πεδίοιο, haud longe

εἵαται ἀγχὶ νεῶν, ὀλίγος δ' ἔτι χῶρος ἐρύκει;
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐξ ὕπνοιο μάλα κραιπνῶς ἀνόρουσε,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Σχέτλιός ἐσσι, γεραιέ· σὺ μὲν πόνου οὔποτε λήγεις.
οὔ νυ καὶ ἄλλοι ἔασι νεώτεροι υἷες Ἀχαιῶν,
οἵ κεν ἔπειτα ἕκαστον ἐγείρειαν βασιλήων,
πάντη ἐποιχόμενοι; σὺ δ' ἀμήχανός ἐσσι, γεραιέ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, φίλος, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
εἰσὶν μέν μοι παῖδες ἀμύμονες, εἰσὶ δὲ λαοὶ
καὶ πολέες, τῶν κέν τις ἐποιχόμενος καλέσειεν.
ἀλλὰ μάλα μεγάλη χρειὼ βεβίηκεν Ἀχαιούς·
νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς

163 ϜΕΠΕΑ 166 ΕΠΕΙΤΑ ϜΕΚΑΣΤΟΝ 168 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 169 ΕϜΕΙΠΕΣ

ante castra. (v. sup. Excurs. ad lib. VI, p. 305.) in quo Troiani nunc excubabant; vt iterum Λ, 56 Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο. et consederunt postea denuo hoc ipso loco nocte post caedem Priami: ad quem locum vide. Si procederes versus Troiam erat *Ili tumulus*, a Throsmo diuersus, inf. 415. Locum talem in planitie paullulum assurgentem Virgilius appellat aggerem, v. c. Aen. XII, 446. 564.

164. σχέτλιός ἐσσι, γεραιέ. σχέτλιος et 167. ἀμήχανος eundem fere sensum habent, aerumnosus; sed cum adiuncta notione molestiae ex nimia sedulitate senili. — 166. οἵ κεν ἔπειτα. secundum haec, cum haec ita se habent: v. ad Odyss. A, 65. — 172. μεγάλη χρειὼ, ἀνάγκη, et κίνδυνος vt sup. 145 ἄχος βεβίηκεν. — 173. ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς ἢ ὄλεθρος ἠὲ βιῶναι. variatum pro τὸ ἢ ὀλέσθαι ἢ βιῶναι, σωθῆναι. Aut alio modo ἢ ὄλεθρος ἢ βίος, h. e. σωτηρία, ἵστα-

ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς, ἠὲ βιῶναι.
ἀλλ' ἴθι νῦν, Αἴαντα ταχὺν, καὶ Φυλέος υἱὸν
ἄνστησον· σὺ γάρ ἐσσι νεώτερος· εἴ μ' ἐλεαίρεις.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐέσσατο δέρμα λέοντος
αἴθωνος, μεγάλοιο, ποδηνεκές· εἵλετο δ' ἔγχος·
βῆ δ' ἰέναι· τοὺς δ' ἔνθεν ἀναστήσας ἄγεν ἥρως.
Οἱ δ' ὅτε δὴ φυλάκεσσιν ἐν ἀγρομένοισι γένοντο,
οὐδὲ μὲν εὕδοντας φυλάκων ἡγήτορας εὗρον·
ἀλλ' ἐγρηγορτὶ σὺν τεύχεσιν εἵατο πάντες.
ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσονται ἐν αὐλῇ,

177 ΕϜΕΣΣΑΤΟ

ται νῦν ἐπὶ ἀκμῆς ξυροῦ· interеundum ſit an ſeruari poſſimus, nunc in nouiſſimo periculo verſatur, in ancipiti eſt. ἐπὶ ἀκμῆς ξυροῦ, in acie nouaculae ſtare, quod ex h. l. in prouerbium abiit. v. Euſtath. ductum puta a momento, cum culter tonſorius iam admotus eſt cuti. Alii admiſcent alia.

180—273. Procedunt duces ad excubias, reperiunt excubitores vigilantes; exeunt inde caſtris, conſidunt ad deliberandum. Neſtor, reputans, antequam de ſumma rerum deliberetur, ſitne diſcedendum ab Ilio an manendum, opus eſſe, vt conſilia Troianorum reſciſcant, optat eſſe, qui exploratum eant res Troianorum. Surgit Diomedes, adſcitoque comite Vlyſſe armati vterque procedunt. Ipſos autem ſenes conſultantes extra vallum vsque ad exploratorum reditum conſediſſe, patet ex libri extr. Vnde ſimul intelligitur, nec longum tempus interceſſiſſe, itaque neque Troianorum exercitum multum abfuiſſe ab Achiuorum caſtris.

180. Excubiae erant collocatae inter vallum et foſſam. v. ſup. I, 87. — 182. σὺν τεύχεσιν, armati. vt modo vſ. 151. — 183. ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσονται more Homerico futurum pro praeſenti δυσω-

θηρὸς ἀκούσαντες κρατερόφρονος, ὅς τε καθ' ὕλην
ἔρχηται δι' ὄρεσφι· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ἐπ' αὐτῷ
ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν, ἀπό τέ σφισιν ὕπνος ὄλωλεν·
ὣς τῶν νήδυμος ὕπνος ἀπὸ βλεφάροιϊν ὀλώλει,
νύκτα φυλασσομένοισι κακήν· πεδίονδε γὰρ αἰεὶ
τετράφαθ', ὁππότ' ἐπὶ Τρώων ἀΐοιεν ἰόντων.
τοὺς δ' ὁ γέρων γήθησεν ἰδὼν, θάρσυνέ τε μύθῳ,
καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Οὕτω νῦν, φίλα τέκνα, φυλάσσετε· μηδέ τιν' ὕπνος
αἱρείτω, μὴ χάρμα γενώμεθα δυσμενέεσσιν.
Ὣς εἰπὼν, τάφροιο διέσσυτο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
Ἀργείων βασιλῆες, ὅσοι κεκλήατο βουλήν.

190 ΓΗΘΗΣΕ FΙΔΩΝ 191 FΕΠΕΑ 194 FΕΙΠΩΝ

ῥοῦνται, moleſtam, aerumnoſam vigiliam exercent. Quod vulgari oratione eſſet: κακὴν νύκτα διήγαγον φύλακες, ὡς κύνες περὶ μῆλα δυςωρούμενοι. At poeta inuertit orationem: ὡς κύνες δυςωρήσονται, ἀπό τέ σφισιν ὕπνος ὄλωλε· ὡς τῶν ὕπνος ὄλωλε. — 185. ἔρχηται δι' ὄρεσφι, δι' ὄρεος. v. Obſſ. — 186. ὕπνος ἀπόλωλέ σφισιν, canibus, dictum vt νόστος ἀπώλετο αὐτῷ, non redibit. Sic non dormiunt; et 187 non dormiebant; vigilantes per noctem aerumnoſam. — 188. εἰς πεδίον ἀεὶ τετραμμένοι ἦσαν, ὁπόταν ἀΐοιεν Τρώων ἐπιόντων.

194. τάφροιο διέσσυτο mox 198 διεκβῆναι, caſtris, qua parte porta erat relicta, ſup. H, 339. I, 67. Extra vallum conſidunt ad deliberandum. Puta eos ſimul proſpexiſſe Troianorum caſtra, nec ſatis diſpicere potuiſſe ſingula; itaque expetitur aliquis qui ad res Troianorum et conſilia ſpeculanda mittatur. Verum haec et ſimilia, quae in hiſtorico requireres merito, poeta omittit. cf. ad v. 180. — 195. ὅσοι ἐκέκληντο εἰς

τοῖς δ' ἅμα Μηριόνης καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἤϊσαν· αὐτοὶ γὰρ κάλεον, συμμητιάασθαι.
τάφρον δ' ἐκδιαβάντες ὀρυκτὴν, ἑδριόωντο
ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος
πιπτόντων· ὅθεν αὖτις ἀπετράπετ' ὄβριμος Ἕκτωρ,
ὀλλὺς Ἀργείους, ὅτε δὴ περὶ νὺξ ἐκάλυψεν.
ἔνθα καθεζόμενοι, ἔπε' ἀλλήλοισι πίφαυσκον.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀνὴρ πεπίθοιθ' ἑῷ αὐτοῦ
θυμῷ τολμήεντι, μετὰ Τρῶας μεγαθύμους
ἐλθεῖν; εἴ τινά που δηΐων ἕλοι ἐσχατόωντα,
ἤ τινά που καὶ φῆμιν ἐνὶ Τρώεσσι πύθοιτο,

202 FΕΠΕ 204 ΠΕΠΙΘΟΙΤΟ FΟΙ ΑΥΤΟΥ

βουλήν, praeter Agamemnonem et Menelaum, Neſtor, Aiax, Idomeneus, Diomedes, Vlyſſes, Aiax Oilei, Meges; adiunctis nunc Thraſymede et Merione, qui excubiis praeerant: I, 81. Erant omnino vndecim. — 199. ἐν καθαρῷ. quid ſit ipſe poeta declarauit: ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος πιπτόντων) cadaueribus autem ſolum conſtratum eſſe potuit), quandoquidem vsque ad foſſam acceſſerat Hector Θ, 341 ſq.

204—217. Neſtor laudibus praemiisque propoſitis hortatur, vt ſurgat qui ad res Troianorum ſpeculandas proficiſcatur.

204. οὐκ ἂν δή τις. „annon aliquis, obſecro." Clarke. — πεπίθοιτο ἑῷ αὐτοῦ θυμῷ τολμήεντι. pro ἑαυτοῦ θυμῷ, ἑαυτῷ. confidat ſibi, audeat. vide inf. 220. Diomedes ἐμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ. — 206. εἴ τινά που. pro ὅπως. Euſtath. comparat ex Sophocle: ἐάν του. — 207. ἤ — πύθοιτο, περὶ τούτων, ἅ τινα μητιῶσι μετὰ σφίσι, φῆμίν τινα, vt reſciſcat aliquid; quod in Rheſo 4 κλη-

ἅσσα τε μητιόωσι μετὰ σφίσιν· ἢ μεμάασιν
αὖθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν, ἦε πόλινδε
ἂψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιούς.
ταῦτά τε πάντα πύθοιτο, καὶ ἂψ εἰς ἡμέας ἔλθοι
ἀσκηθής· μέγα κέν οἱ ὑπουράνιον κλέος εἴη
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, καί οἱ δόσις ἔσσεται ἐσθλή.
ὅσσοι γὰρ νήεσσιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
τῶν πάντων οἱ ἕκαστος ὄϊν δώσουσι μέλαιναν,
θῆλυν, ὑπόῤῥηνον· τῇ μὲν κτέρας οὐδὲν ὁμοῖον·
αἰεὶ δ' ἐν δαίτῃσι καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσται.

211 Vulg. ταῦτά κε 212 ΚΕ FΟΙ 213 ΚΑΙ FΟΙ 215 FΟΙ FΕΚΑΣΤΟΣ sed emendandum: ΤΩΝ ΠΑΝΤΩΝ ΓΕ FΕΚΑΣΤΟΣ

δόνα μύθων. — 208. (εἰ) ἢ μεμάασιν, — ἦε πόλινδε ἂψ ἀναχωρήσουσι. atqui hoc Achiuis probabilius videri debebat ex more eius aeui; nam oppidani eruptione facta et strage obsidentium edita nil praeterea tentare, sed in vrbem se recipere solebant. Nouum itaque et mirum hoc visum Achiuis, quod Hector extra vrbem pernoctabat. — 211. Potest suppleri (εἰ) ταῦτά τε πύθοιτο — καὶ ἔλθοι ἀσκηθής, μέγα κέν οἱ. videtur tamen haec ipsa omissio vim verbis addere. — 212. ἀσκηθής, ἀβλαβής. v. Obss. — 215. 216. praemium ergo munere constat collatitio; oue a singulis principibus Achiuorum adducta. τῇ μὲν κτέρας οὐδὲν ὁμοῖον. Est κτέρας, κτῆμα, aut pro pecude dictum, aut omnino, cui nihil aliud, quod quis possideat, par est; restringendum scilicet ad pecudes, nullum aliud ouium genus. Insignior ergo aliis ouibus habita tum fuit ouis nigra, (Columella a Koeppen laudatus, VII, 2, 4. *Sunt etiam suapte natura pretio commendabiles pullus et fuscus*) multo magis, ouis femina lactens agnum. — 217. αἰεὶ — παρέσται scil. ἡμῖν, in-

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Νέστορ, ἔμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
ἀνδρῶν δυσμενέων δῦναι στρατὸν ἐγγὺς ἐόντα
Τρώων· ἀλλ' εἴ τίς μοι ἀνὴρ ἅμ' ἕποιτο καὶ ἄλλος,
μᾶλλον θαλπωρὴ, καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται.
σύν τε δύ' ἐρχομένω, καί τε πρὸ ὁ τοῦ ἐνόησεν,
ὅππως κέρδος ἔῃ· μοῦνος δ' εἴπερ τε νοήσῃ,
ἀλλά τε οἱ βράσσων τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις.

219 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ, 226 ΑΛΛΑ ΤΕ ϜΟΙ

tererit epulis. De hoc honoris genere v. sup. Θ, 162.

— 218—253. Diomedes se speculandis Troianorum rebus offert, et e ceteris comitem sibi adsciscit Vlyssem. — 220. Comparare licet Virgiliana de Niso et Euryalo Aen. IX, 230 sq. — 223. μᾶλλον θαλπωρὴ καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται pro καὶ μᾶλλον θάρσος ἔσται. *et iucunditatis plus et audaciae id allaturum esset.* Poterat et alterum dici ἥδιον καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται. — 224. δύο ἐρχομένω σὺν, ἅμα, nominatiui absoluti; *duobus proficiscentibus vna,* ὁ (*alter*) ἐνόησε καί τε πρὸ τοῦ, h. vel καὶ πρὸ τοῦ ἑτέρου τι, *excogitat* interdum etiam, antequam alteri in mentem veniat aliquid, *quid factu vtile sit,* ὅπως κέρδος ᾖ h. e. κοινωφελές τι καὶ συμφέρον, vt Sch. br. Color orationis haud absimilis inf. Il. X, 199—201. — 225. *Sin vero solus* (cum sit) *excogitauerit* vel maxime, *quid factu opus sit,* ita vt sagacitate non destituatur, *attamen vel sic eius et tardior est mens et consilium infirmius:* h. e. in inueniendis exsequendi modis auxiliisque nec satis acutus et acer est (celerem in cogitando designat) nec satis animosus in exsequendo. Verbo: et segnius decernit et non satis firmum ac certum consilium habet.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔθελον Διομήδεϊ πολλοὶ ἕπεσθαι·
ἠθελέτην Αἴαντε δύω, θεράποντες Ἄρηος,
ἤθελε Μηριόνης, μάλα δ' ἤθελε Νέστορος υἱός,
ἤθελε δ' Ἀτρείδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος,
ἤθελε δ' ὁ τλήμων Ὀδυσεὺς καταδῦναι ὅμιλον
Τρώων· αἰεὶ γάρ οἱ ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἐτόλμα.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Τυδείδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
τὸν μὲν δὴ ἕταρόν γ' αἱρήσεαι, ὅν κ' ἐθέλῃσθα,
φαινομένων τὸν ἄριστον, ἐπεὶ μεμάασί γε πολλοί.
μηδὲ σύ γ', αἰδόμενος σῇσι φρεσὶ, τὸν μὲν ἀρείω

232 ΓΑΡ ϜΟΙ 233 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ ϜΑΝΑΞ

233. Occupat Agamemnon consilium, quod in diligendo comite Diomedes sequi possit; scilicet, vt in dilectu solam virtutem respiciat, non nobilitatem; — 235. *αἱρήσεαι* pro *αἱροῦ*. — *Φαινομένων* pro *τῶν παρόντων*. qui se obtulerunt. Recte Ern. „*Φαινόμενοι qui adsunt*, qui praesto sunt, plane vt Latini *apparere* dicunt, quod ex hoc verbo ductum est." vt *Φαίνεσθαι* in conspectum venire sup. H, 7. et apud Tragicos saepe simpliciter pro *εἶναι*, *γίνεσθαι*. Nec tamen prorsus absonum esset, fortissimum *ex iis qui tibi videntur*, inter ceteros fortes esse. — 238. *καλλείπειν*, *καταλείπειν* pro *μὴ* — *καταλείψεις καὶ* (hoc est *σὺ δὲ*) *τὸν χείρονα ὀπάζου*. *comitem tibi adiunge*. *ὄπαζέ σοι*, *ἕπεσθαί σοι ποιοῦ*. adeoque elige. *αἰδοῖ εἴκων prae reuerentia*: v. sup. ad vs. 122. idem quod antea *αἰδόμενος*. Sententia sic cohaeret: Ne vero tu prae reuerentia respiciens generis nobilitatem fortiorem praeteri, et socium ascisce alium minus fortem; sed nobilitate clariorem. Iam Agamemnon in animo habebat Menelaum fratrem, ne hunc ille eligeret, quia frater Agamemnonis sit; erat

καλλείπειν, σὺ δὲ χείρον' ὀπάσσεαι, αἰδοῖ εἴκων,
ἐς γενεὴν ὁρόων, μηδ' εἰ βασιλεύτερός ἐστιν.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δὲ περὶ ξανθῷ Μενελάῳ.
τοῖς δ' αὖτις μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Εἰ μὲν δὴ ἕταρόν γε κελεύετ' ἐμ' αὐτὸν ἑλέσθαι,
πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην,
οὗ πέρι μὲν πρόφρων κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
ἐν πάντεσσι πόνοισι, φιλεῖ δέ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη;
τούτου γ' ἑσπομένοιο, καὶ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο
ἄμφω νοστήσαιμεν, ἐπεὶ πέρι οἶδε νοῆσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Τυδείδη, μήτ' ἄρ με μάλ' αἴνεε, μήτε τι νείκει·
εἰδόσι γάρ τοι ταῦτα μετ' Ἀργείοις ἀγορεύεις.

241 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ 245 ΔΕ ϜΕ 246 Vulg. τοῦ-του δ'. 247 ΠΕΡΙ ϜΟΙΔΕ 248 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 250 ϜΕΙΔΟΣΙ

autem ille loco secundo inter viros fortitudinis laude claros; et antecedebat eum Aiax Telamonius cum Vlysse.

243. ἔπειτα. quomodo tum. sic. vt saepe iam vidimus. Praeclari autem hi tres versus, qui complectuntur ea quae in magno viro desideres ad res agendas: consilium, animum, fortunam. Mores autem Diomedis per hos amabiles et generosi, vt mirum viri amorem excitant, ita non minus ἐναργῶς reddidi sunt: cf. ad I, 693. — 244. πέρι, περίεστιν ἄλλων. vt iterum 247 πέρι pro περὶ, ὑπὲρ ἄλλων. — 246. ἐκ πυρός. antiqua loquendi forma pro periculo summo ad sensum potenti: quam Barnes. etiam e S. litteris illustrat. — 247. πέρι οἶδε νοῆσαι pro νοεῖ περισσῶς prudenter consulit plus quam alius quisquam.

249. 250. *Deprecor omnem de me orationem; noli de me dicere in alter-*

ἀλλ' ἴομεν· μάλα γὰρ νὺξ ἄνεται, ἐγγύθι δ' ἠώς·
ἄστρα δὲ δὴ προβέβηκε, παρῴχηκεν δὲ πλέων νὺξ
τῶν δύο μοιράων, τριτάτη δ' ἔτι μοῖρα λέλειπται.
Ὣς εἰπόνθ', ὅπλοισιν ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτην.
Τυδεΐδῃ μὲν δῶκε μενεπτόλεμος Θρασυμήδης
φάσγανον ἄμφηκες, τὸ δ' ἑὸν παρὰ νηυσὶ λέλειπτο,
καὶ σάκος· ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε,

254 ϜΕΙΠΟΝΘ 256 ΤΟ ΔΕ ϜΟΝ 257 ΔΕ ϜΟΙ

vtram partem, cum ii, qui te audiunt, satis me norint ipsi, adeoque de me iudicium ferre possint. Antiquo loquendi more, pro *nihil*, duo contraria; *nec boni nec mali quid*. Saepe in litteris sacris idem notatum. — 251. *νὺξ ἄνεται*, φθίνει, occidit, *ad occasum vergit*. v. Obss. — 252. *ἄστρα προβέβηκε* ex rudiorum hominum sensu et sermone modo caelum mouetur et circumagitur, modo stellae procedunt ad occasum. cf. ad Aen. II, Exc. II. Spectant huc vss. in Rheso 529 sqq. ergo nocte iam versa et maiore parte exacta sidera ad occasum vergunt. — 253. *Processit nox iam plus quam duabus partibus; νὺξ παρῴχηκε πλέων δύο μοιρῶν*, ipsa πλείων pro πλέον ἢ δύο μοίρας. h. e. plus quam duae noctis partes iam elapsae sunt, nec nisi tertia adhuc pars supererat. Nox adeo divisa in tres vigilias; vti alias alibi, ἠὼς ἢ δείλη, ἢ μέσον ἦμαρ Il. Φ, 111. Apud Apollon. I, 1082 est noctis κύματον λάχος vbi Sch. ὕστερον κλῆρον καὶ μερίδα τοῦ ἐν τῇ Δολωνείᾳ ὕπνου λαμβάνοντες. De ceteris v. Obss.

254—271. Vlysses et Diomedes ad profectionem nocturnam ex tempore armant se.

254. ἐνεδύτην ὅπλοις. it iterum v. 272, alias ἐνδύεσθαι et cum quarto casu, ὅπλα. Verum etiam Σ 377 ὁ δ' ἐν ἀσπίδι μείζων δύτω. Ψ, 131 οἱ δ' ὤρνυντο καὶ ἐν τεύχεσσιν ἔδυνον. add. Od. Ω, 495. Scilicet in *induendo* subest notio *subeundi*. Arma firmant a

ταυρείην, ἄφαλόν τε καὶ ἄλλοφον· ἥτε καταῖτυξ
κέκληται· ῥύεται δὲ κάρη θαλερῶν αἰζηῶν.
Μηριόνης δ' Ὀδυσῆϊ δίδου βιόν, ἠδὲ φαρέτρην,
καὶ ξίφος· ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε
ῥινοῦ ποιητήν· πολέσιν δ' ἔντοσθεν ἱμᾶσιν
ἐντέτατο στερεῶς· ἔκτοσθε δὲ λευκοὶ ὀδόντες
ἀργιόδοντος ὑὸς θαμέες ἔχον ἔνθα καὶ ἔνθα,
εὖ καὶ ἐπισταμένως· μέσσῃ δ' ἐνὶ πῖλος ἀρήρει.
τήν ῥά ποτ' ἐξ Ἐλεῶνος Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο
ἐξέλετ' Αὐτόλυκος, πυκινὸν δόμον ἀντιτορήσας·
Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε Κυθηρίῳ Ἀμφιδάμαντι·
Ἀμφιδάμας δὲ Μόλῳ δῶκε ξεινήϊον εἶναι·
αὐτὰρ ὁ Μηριόνῃ δῶκεν ᾧ παιδὶ φορῆναι·
δὴ τότ' Ὀδυσσῆος πύκασε κάρη ἀμφιτεθεῖσα.

261 ΔΕ ϜΟΙ 270 ΔΩΚΕ ϜΩΙ

Thraſymede et Merione qui in excubiis erant; ipſi tamen tum ad conſultandum vocati erant. Diomedes tamen cum haſta 178 Vlyſſes cum ſcuto 249. — 258. κυνέην ἄφαλον καὶ ἄλλοφον ἥτε καταῖτυξ κέκληται, facit deſcriptionem huius galeae, quae erat leuis et ſine ornatu; nec conum nec criſtam habens, ſaepe ea in vaſis pictis et anaglyphis viſitur; etſi nomen exoleuiſſe videtur. — 262. galea e corio facta; praeductis intus corrigiis coriaceis, interiecto in medio pilo, exterius dentibus conſita apri- nis (ad ictus excipiendos) quibus firmandis et includendis forte iſtae corrigiae ſimul inſeruiebant.

266—271. Huic galeae dignitas paratur ex prioribus poſſeſſoribus. Autolycus eam praedatus erat ex domo Amyntoris Ormeni f. Eleone habitantis, eamque dono dederat Amphidamanti Cytheris oriundo; (quem hoſpitio excepiſſe videtur) vt eam ſecum Scandiam auferret, nauale inſulae, vbi

τὼ δ', ἐπεὶ οὖν ὅπλοισιν ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτην,
βάν ῥ' ἰέναι, λιπέτην δὲ κατ' αὐτόθι πάντας ἀρίστους.
τοῖσι δὲ δεξιὸν ἧκεν ἐρωδιὸν ἐγγὺς ὁδοῖο
Παλλὰς Ἀθηναίη· τοὶ δ' οὐκ ϝίδον ὀφθαλμοῖσι
νύκτα δι' ὀρφναίην, ἀλλὰ κλάγξαντος ἄκουσαν.
χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθ' Ὀδυσεύς, ἠρᾶτο δ' Ἀθήνῃ·
Κλῦθί μοι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἥτε μοι αἰεὶ

275 ΟΥ ϜΙΔΟΝ 278 Vulg. κλῦθί μευ

habitabat. Ab Amphidamante eam pro munere hospitali acceperat Molus in Creta habitans; et ab eo Meriones filius. In verbis ambigua ſtructura eſt in 266. 267. ſitne Eleon Amyntoris vrbs, an galea fuerit Amyntoris, τήν ῥα (οὖσαν) Ἀμύντορος; an δόμον Ἀμύντορος. praeſtare videtur iungere Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο ἐξέλετ' Αὐτόλυκος pro εἵλετο ἐξ οἴκου τοῦ Ἀμύντορος. Alias ſolet οἶκος, δόμος, ſic omitti, hic vero etiam ſubiicitur. — 271. πύκασε. iterum πυκάζειν pro σκεπάζειν. καλύπτειν. v. ad Θ, 124.

272—298. Oblato fauſto augurio vota vterque, Vlyſſes et Diomedes, faciunt Mineruae.

274. δεξιὸν ἐρωδιὸν, ſeu ἀπὸ τῶν δεξιῶν, a dextra auditum, ſeu omnino omen fauſtam, vt δεξιὸς fauſtus ſit. Si prius, neceſſe eſt, eos tranſiiſſe Simoentem, vt porro incedentes Simoentem a dextra haberent, cum ardeam in locis paludoſis circa amnem latitaſſe probabile ſit. conuenit loci natura, circa Simoentis oſtia, quae Stomalimnen faciebant. Conuenit, quod vſ. 428 ſq. ad Thymbram et mare Troiani tetendiſſe narrantur, locis ab altera Simoentis ripa ſitis. (Diſputatum de his iam ad Cheualer. Troad. p. 266. cf. ſup. ad lib. VI, p. 304.) Ardea ne ipſa per ſe augurium fauſtum fuerit, an ſolum hoc, quod euntibus, et per noctem, nec viſa, ſed audita fuerit, non liquet. Ad Mineruam augurium refertur, non tanquam

ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι, οὐδέ σε λήθω
κινύμενος· νῦν αὖτε μάλιστά με φῖλαι, Ἀθήνη.
δὸς δὲ πάλιν ἐπὶ νῆας ἐϋκλεῖας ἀφικέσθαι,
ῥέξαντας μέγα ϝέργον, ὅ κε Τρώεσσι μελήσει.
Δεύτερος αὖτ' ἠρᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
κέκλυθι νῦν καὶ ἐμεῖο, Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη·
σπεῖό μοι, ὡς ὅτε πατρὶ ἅμ' ἕσπεο Τυδέϊ δίῳ
ἐς Θήβας, ὅτε τε πρὸ Ἀχαιῶν ἄγγελος ᾔει·
τοὺς δ' ἄρ' ἐπ' Ἀσωπῷ λίπε χαλκοχίτωνας Ἀχαιούς.

281 Vulg. ἐϋκλείας. 282 ΜΕΓΑ ϜΕΡΓΟΝ

auis ipſi ſacra eſſet, quod ſaltem aliunde non conſtat, verum tamquam deae vtrique heroi propitiae.

279. οὐδέ σε λήθω κινύμενος, ex priſco ſermone tu mihi ſemper ades, proprie erat ὁρμῶν τι, quoties molior aliquid. Sup. E, 809 σοὶ δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παρά θ' ἵσταμαι ἠδὲ φυλάσσω etc. add. Od. N, 300 ſq. — 280. νῦν αὖτε μάλιστά με φῖλαι, mihi ades, propitia ſis, hoc idem eſſe puta vſ. 285 σπεῖό μοι. — 281. ἐϋκλεῖας, pro εὐκλέας ab εὐκλής, idem quod εὐκλεής, vnde eſſet εὐκλεεῖς ſc. ἡμᾶς. — 282. ὅ κε Τρώεσσι μελήσει. fere vt nos: cuius memoria iis non facile excidet animis. Sic iam ſup. 51.

284. Ἀτρυτώνη, Athene: v. ad B, 157. ὡς ὅτε πατρί. Eſt haec eadem Tydei legatio ad Thebanos ad res ab iis repetendas, Adraſto exercitum in eos ducente ad vindicandum Polynici regnum. Expoſuerat eam poeta iam ſup. Δ, 382 ſq. et iterum attigerat E, 804. reſpicit autem h. l. inſidias redeunti a Thebanis factas; de quibus vide ad eadem loca. — 286. ὅτε τε προΐει ἄγγελος Ἀχαιῶν. Vbi ad Aſopum vsque Boeotiae proceſſerant, legatum Tydeum miſerunt οἱ ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, ad repetendam Polynici regni partem ſeu vicem. Ἀχαιοὶ autem illi quoque dicuntur, qui Thebis bellum intulere; non

αὐτὰρ ὃ μειλίχιον μῦθον φέρε Καδμείοισι
κεῖσ'· αὐτὰρ ἀψ ἀπιὼν μάλα μέρμερα μήσατο ἔργα,
σὺν σοὶ, δῖα θεὰ, ὅτε οἱ πρόφρασσα παρέστης.
ὣς νῦν μοι ἐθέλουσα παρίστασο, καί με φύλασσε.
σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἦνιν, εὐρυμέτωπον,
ἀδμήτην, ἣν οὔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ·
τήν τοι ἐγὼ ῥέξω, χρυσὸν κέρασι περιχεύας.
Ὣς ἔφαν εὐχόμενοι· τῶν δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
οἱ δ' ἐπεὶ ἠρήσαντο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
βάν ῥ' ἴμεν, ὥστε λέοντε δύω, διὰ νύκτα μέλαιναν,
ἀμφόνον, ἀννέκυας, διά τ' ἔντεα, καὶ μέλαν αἷμα.
Οὐδὲ μὲν οὐδὲ Τρῶας ἀγήνορας εἴασ' Ἕκτωρ

289 ΜΗΣΑΤΟ ϜΕΡΓΑ   290 ϜΟΤΕ ϜΟΙ

modo qui Troiam expugnarunt; nam Achiuos ducebat Adrastus Argorum rex, ille is cum ceteris ducibus Aeolica stirpe oriundus erat. — 288. μειλίχιον μῦθον φέρε mandata de bello componendo, scilicet admitto ex pacto in regni societatem Polynice, v. loca laudd. — 289. μάλα μέρμερα μήσατο ἔργα, iis, qui insidiis eum exceperant, caesis: v. sup. Δ, 391 sq. — 292. 3. 4. sacrum sollenne vouet: quod quale fuerit, ex h. l. disces. — 298. Si ab altera Simoentis parte incesserunt: necesse est etiam ante superiore pugnam ab vtraque Simoentis parte esse factam, quandoquidem caesorum cadauera passim ibi iacebant. Quod potest suspicioni fauere, tacite admitti a poeta, castra Achiuorum vltra Simoentem a boreali parte excurrisse, vt amnis intra castra receptus esset; ita vero molestiae aliae suboriuntur, haud facile tollendae.

299 — 337. Altera ex parte Hector circumspicit, quem ad res Achiuorum speculandas mittat, vt, quid illi cum maxime parent, resciscat. Offert se Dolon, et,

ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι, οὐδέ σε λήθω
κινύμενος· νῦν αὖτε μάλιστά με φίλαι, Ἀθήνη·
δὸς δὲ πάλιν ἐπὶ νῆας ἐϋκλείας ἀφικέσθαι,
ῥέξαντας μέγα ἔργον, ὅ κε Τρώεσσι μελήσει.
Δεύτερος αὖτ' ἠρᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
κέκλυθι νῦν καὶ ἐμεῖο, Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη·
σπεῖό μοι, ὡς ὅτε πατρὶ ἅμ' ἕσπεο Τυδέϊ δίῳ
ἐς Θήβας, ὅτε τε πρὸ Ἀχαιῶν ἄγγελος ᾔει·
τοὺς δ' ἄρ' ἐπ' Ἀσωπῷ λίπε χαλκοχίτωνας Ἀχαιούς,

281 Vulg. εὐκλείας. 282 ΜΕΓΑ ϜΕΡΓΟΝ

auis ipsi sacra esset, quod saltem aliunde non constat, verum tamquam deae vtrique heroi propitiae.

279. οὐδέ σε λήθω κινύμενος, ex prisco sermone tu mihi semper ades, proprie erat ὁρμῶν τι, quoties molior aliquid. Sup. E, 809 σοὶ δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παρά θ' ἵσταμαι ἠδὲ φυλάσσω etc. add. Od. N, 300 sq. — 280. νῦν αὖτε μάλιστά με φῖλαι, mihi ades, propitia sis, hoc idem esse puta vs. 285 σπεῖό μοι. — 281. ἐϋκλείας, pro εὐκλέας ab εὐκλής, idem quod εὐκλεής, vnde esset εὐκλεεῖς sc. ἡμᾶς. — 282. ὅ κε Τρώεσσι μελήσει. fere vt nos: cuius memoria iis non facile excidet animis. Sic iam sup. 51.

284. Ἀτρυτώνη, Athene: v. ad B, 157. ὡς ὅτε πατρί. Est haec eadem Tydei legatio ad Thebanos ad res ab iis repetendas, Adrasto exercitum in eos ducente ad vindicandum Polynici regnum. Exposuerat eam poeta iam sup. Δ, 382 sq. et iterum attigerat E, 804. respicit autem h. l. insidias redeunti a Thebanis factas: de quibus vide ad eadem loca. — 286. ὅτε τε προὔ ἄγγελος Ἀχαιῶν. Vbi ad Asopum vsque Boeotiae processerant, legatum Tydeum miserunt οἱ ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, ad repetendam Polynici regni partem seu vicem. Ἀχαιοὶ autem illi quoque dicuntur, qui Thebis bellum intulere; non

κήρυκος θείοιο, πολύχρυσος, πολύχαλκος·
ὃς δή τοι εἶδος μὲν ἔην κακὸς, ἀλλὰ ποδώκης·
αὐτὰρ ὁ μοῦνος ἔην μετὰ πέντε κασιγνήτῃσιν·
ὅς ῥα τότε Τρωσί τε καὶ Ἕκτορι εἶπε παραστάς·
Ἕκτορ, ἔμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
νηῶν ὠκυπόρων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι.
ἀλλ' ἄγε, μοὶ τὸ σκῆπτρον ἀνάσχεο, καί μοι ὄμοσσον,
ἦ μὲν τοὺς ἵππους τε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ
δωσέμεν, οἳ φορέουσιν ἀμύμονα Πηλεΐωνα·
σοὶ δ' ἐγὼ οὐχ ἅλιος σκοπὸς ἔσσομαι, οὐδ' ἀπὸ δόξης.
τόφρα γὰρ ἐς στρατὸν εἶμι διαμπερὲς, ὄφρ' ἂν ἵκωμαι
νῆ' Ἀγαμεμνονέην, ὅθι που μέλλουσιν ἄριστοι
βουλὰς βουλεύειν, ἢ φευγέμεν, ἠὲ μάχεσθαι.
ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐν χερσὶ σκῆπτρον λάβε, καί οἱ ὄμοσ- [σεν.
ἴστω νῦν Ζεὺς αὐτὸς, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,

316 FΕΙΔΟΣ 318 ϝΕΚΤΟΡΙ FΕΙΠΕ 328 ΚΑΙ FΟΙ

315. Dolon Eumedis f. κήρυκος θείοιο, seu simpl. eximii; seu vt ex istorum hominum sensu subsit notio sanctitatis; vt ἱερὸς κήρυξ. v. Not. ad A, 334. — 316. εἶδος μὲν ἔην κακός. accipio, toto corporis habitu, erat imbellis, tenuis, exilis, non habebat viri militaris staturam, nullum robur, nec virtutem: hactenus κακός. at idem pedum celeritate valebat. Veteres tamen κακὸν acceperunt deformem. v. Obss. — 321. τὸ σκῆπτρον ἀνάσχεο ex more aetatis sup. H, 412. — 324. οὐδ' ἀπὸ δόξης, alius, quam quem tu me fore opinabaris et expectabas; sed respondebo expectationi tuae; ero speculator, qualem me optas esse. cf. Obss. Omnino confidens et temerarius homo in seqq. τόφρα γὰρ εἶμι, εἴσομαι etc.

328. ὁ δ' ἐν χερσὶ σκῆ-

μὴ μὲν τοῖς ἵπποισιν ἀνὴρ ἐποχήσεται ἄλλος
Τρώων· ἀλλά σε φημὶ διαμπερὲς ἀγλαϊεῖσθαι.
Ὣς φάτο, καί ῥ' ἐπίορκον ἀπώμοσε· τὸν δ' ὀρόθυνεν·
αὐτίκα δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐβάλλετο καμπύλα τόξα·
ἕσσατο δ' ἔκτοσθεν ῥινὸν πολιοῖο λύκοιο,
κρατὶ δ' ἐπὶ κτιδέην κυνέην· ἕλε δ' ὀξὺν ἄκοντα·
βῆ δ' ἰέναι προτὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ· οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
ἐλθὼν ἐκ νηῶν ἂψ Ἕκτορι μῦθον ἀποίσειν.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν κάλλιφ' ὅμιλον,
βῆ ῥ' ἀν' ὁδὸν μεμαώς· τὸν δὲ φράσατο προσιόντα

334 FΕΣΣΑΤΟ

πτρον λάβε. atqui hastam iam antea Hector manu tenebat? vtpote verba faciens in consessu. At noli turbari; hastam, quam tenebat, nunc apprehendit et sustulit, ἀνέσχετο, vt vs. 321 rogatus erat. — 331. ἀγλαϊεῖσθαί σε sc. αὐτοῖς pro vulgari: te eos esse habiturum; nunc cum notione adiuncta superbientis et placentis sibi in re vel ornatu eximio. — 332. ἐπίορκον ἀπώμοσε, iurauit, verbis iussis recitatis, id, quod euentum non erat, habiturum; quodque propterea mox appariturum erat, temere esse iuratum, non vero, periurium, iurauit, vt Ernesti notauit male verti. τὸν δ' ὀρόθυνε, vt iter accelararet impulit.

335. ἄκοντα, inf. 459 substituitur δόρυ μακρόν. Arcus autem cui vsui esse potuerit, vix assequaris. — 336. οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν. artificium poeticum, nunc satis notum, in Homero tamen notabile, tanquam primo auctore, mouendi animum et aduertendi ad sequentem casum.

338—364. Incidit Dolon in Vlyssem et Diomedem sibi obuios factos; qui eum praetergressum adorti a tergo versus Achiuorum castra ante se agunt.

Διογενὴς Ὀδυσεὺς, Διομήδεα δὲ προσέειπεν·
Οὗτός τοι, Διόμηδες, ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεται ἀνὴρ,
οὐκ οἶδ', ἢ νήεσσιν ἐπίσκοπος ἡμετέρῃσιν,
ἤ τινα συλήσων νεκύων κατατεθνειώτων.
ἀλλ' ἐῶμέν μιν πρῶτα παρεξελθεῖν πεδίοιο
τυτθόν· ἔπειτα δέ κ' αὐτὸν ἐπαΐξαντες ἕλοιμεν
καρπαλίμως· εἰ δ' ἄμμε παραφθαίησι πόδεσσιν,
αἰεί μιν ποτὶ νῆας ἀπὸ στρατόφι προτιειλεῖν,
ἔγχει ἐπαΐσσων, μή πως προτὶ ἄστυ ἀλύξῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε, παρὲξ ὁδοῦ ἐν νεκύεσσι
κλινθήτην· ὁ δ' ἄρ' ὦκα παρέδραμεν ἀφραδίῃσιν.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀπέην, ὅσσον τ' ἐπίουρα πέλονται
ἡμιόνων, αἱ γάρ τε βοῶν προφερέσταραί εἰσιν

340 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ 342 ΟΥ FΟΙΔ 347 ΠΡΟΤΙFΕΙΛΕΙΝ 348 ΠΡΟΤΙ FΑΣΤΥ ΑΛΥΞΗΙ 351 ΕΠΙFΟΥΡΑ.

344 tribuit poeta consilium callidum Vlyssi a tergo instandi et versus castra Achiuorum (νῆας) agendi. 346. σὺ μέμνησο προτιειλεῖν, h. e. προςείλει, συνδίωκε, coarctatum admoue nauibus, exclusum a castris suis. Simile est consilium Achillis in persequendo Hectore inf. X, 194 sq.

350. παρέδραμεν ἀφραδίῃσιν ἀφραδέως: non *stulte*, sed, *non animaduertens*, οὐ φρασάμενος αὐτοὺς, *imprudens*. — 351. ὅτε ἀπέην ἐπὶ τόσον, ἐφ' ὅσον πέλονται τὰ ἐπίουρα vel τὰ οὖρα ἡμιόνων: *quum ille*, praetergressus eos, *iam tantum* interuallum *processisset*, *in quantum* τὸ οὖρον, interuallum *est*, extenditur, seu δρόμημα, *actus mulorum*, *est*; h. e. cum ille esset progressus tantum, quantum progrediuntur muli vno actu. Iam reliqua, quae rem determinent, poeta omisit; nec nisi ex re ipsa colligere ea licet, *aut*, vt sit spatium agri quod aratro iuncti muli vno actu arant,

μὴ μὲν τοῖς ἵπποισιν ἀνὴρ ἐποχήσεται ἄλλος
Τρώων, ἀλλά σέ φημι διαμπερὲς ἀγλαϊεῖσθαι.
Ὣς φάτο, καί ῥ' ἐπίορκον ἀπώμοσε· τὸν δ' ὀρόθυνεν·
αὐτίκα δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐβάλλετο καμπύλα τόξα,
ἕσσατο δ' ἔκτοσθεν ῥινὸν πολιοῖο λύκοιο,
κρατὶ δ' ἐπὶ κτιδέην κυνέην· ἕλε δ' ὀξὺν ἄκοντα·
βῆ δ' ἰέναι προτὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ· οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
ἐλθὼν ἐκ νηῶν ἂψ Ἕκτορι μῦθον ἀποίσειν.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν κάλλιφ' ὅμιλον,
βῆ ῥ' ἀν' ὁδὸν μεμαώς· τὸν δὲ φράσατο προσιόντα

334 FΕΣΣΑΤΟ

κτρον λάβε. atqui haſtam iam antea Hector manu tenebat? vtpote verba faciens in conſeſſu. At noli turbari; haſtam, quam tenebat, nunc apprehendit et ſuſtulit, ἀνέσχετο, vt vſ. 321 rogatus erat. — 331. ἀγλαϊεῖσθαί σε ſc. αὐτοῖς pro vulgari: lætum eſſe habiturum, nunc cum notione adiuncta ſuperbientis et placentis ſibi in re vel ornatu eximio. — 332. ἐπίορκον ἀπώμοσε, iurauit, verbis iuſſis recitatis, id, quod euentum non erat habiturum; quodque propterea mox appariturum erat, temere eſſe iuratum, non vero, periurium, iurauit: vt Erneſti notauit male verti. τὸν δ' ὀρόθυνε, vt iter acceleraret impulit.

335. ἄκοντα, inf. 459 ſubſtituitur δόρυ μακρόν. Arcus autem cui vſui eſſe potuerit, vix aſſequaris. — 336. οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν. artificium poeticum, nunc ſatis notum, in Homero tamen notabile, tanquam primo auctore, mouendi animum et aduertendi ad ſequentem caſum.

338—364. Incidit Dolon in Vlyſſem et Diomedem ſibi obuios factos; qui eum praetergreſſum adorti a tergo verſus Achiuorum caſtra ante ſe agunt.

φεύγων ἐς νῆας, τότε δὴ μένος ἔμβαλ' Ἀθήνη
Τυδεΐδῃ, ἵνα μή τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
φθαίη ἐπευξάμενος βαλέειν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθῃ.
δουρὶ δ' ἐπαΐσσων προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Ἠὲ μέν', ἠέ σε δουρὶ κιχήσομαι· οὐδέ σέ φημι
δηρὸν ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἀλύξειν αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἦ ῥα, καὶ ἔγχος ἀφῆκεν, ἑκὼν δ' ἡμάρτανε φωτός·
δεξιτερὸν δ' ὑπὲρ ὦμον ἐΰξόου δουρὸς ἀκωκὴ
ἐν γαίῃ ἐπάγη· ὁ δ' ἄρ' ἔστη, τάρβησέν τε,
βαμβαίνων, ἄραβος δὲ διὰ στόμα γίνετ' ὀδόντων,
χλωρὸς ὑπὸ δείους· τὼ δ' ἀσθμαίνοντε κιχήτην,
χειρῶν δ' ἁψάσθην· ὁ δὲ δακρύσας ἔπος ηὔδα·
Ζωγρεῖτ', αὐτὰρ ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι· ἔστι γὰρ ἔνδον
χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος·
τῶν κ' ὔμμιν χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,
εἴ κεν ἐμὲ ζωὸν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.

373 ΑΦΗΚΕ FΕΚΩΝ 376 Vulg. ὑπαὶ 377 FΕΠΟΣ

προσελθεῖν. Breuiter autem dicta quae sequuntur 367. Minerua nouum robur ipsi immisit scil. vt intentiore cursu in eum ferretur, eumque attingeret, ἵνα μή τις. 368. φθαίη ἐπευξάμενος, *ne anteuertat gloriando*, h. e. ne posset prior gloriari, βαλεῖν αὐτόν. pro vulgari μή τις φθαίη vel φθάσῃ βαλὼν αὐτόν. vel μή τις ἐπεύξηται φθάσας βαλὼν h. e. αὑτὸν φθάσαι βαλόντα, seu ἑαυτὸν βεβληκέναι πρῶτον τὸν Δόλωνα. Tum ille 369 σὺν δουρὶ ἐπαΐσσων, puta, hasta elata ad ictum irruens. 372. ἑκὼν δ' ἡμάρτανε φωτός sc. viuum capere cupiens hominem, sciscitandi caussa de castris Troianorum. *Ern.* hasta fixa humi ante ipsum, non a tergo. 375. βαμβαίνων balbu-

ἑλκέμεναι νειοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον·
τὼ μὲν ἐπιδραμέτην. ὁ δ' ἄρ' ἔστη δοῦπον ἀκούσας·
ἔλπετο γὰρ κατὰ θυμὸν, ἀποστρέψοντας ἑταίρους
ἐκ Τρώων ἰέναι πάλιν, Ἕκτορος ὀτρύναντος.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἄπεσαν δουρηνεκὲς, ἢ καὶ ἔλασσον,
γνῶ ῥ' ἄνδρας δηΐους, λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα
φευγέμεναι· τοὶ δ' αἶψα διώκειν ὡρμήθησαν.
ὡς δ' ὅτε καρχαρόδοντε δύω κύνε, εἰδότε θήρης,
ἢ κεμάδ' ἠὲ λαγωὸν ἐπείγετον ἐμμενὲς αἰεὶ
χῶρον ἀν' ὑλήενθ', ὁ δέ τε προθέῃσι μεμηκώς·
ὣς τὸν Τυδείδης, ἠδὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεύς,
λαοῦ ἀποτμήξαντε, διώκετον ἐμμενὲς αἰεί.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μιγήσεσθαι Φυλάκεσσι,

354 Vulg. ἐπιδραμέτην 355 FΕΛΠΕΤΟ 360 ΚΥΝΕ FΕΙΔΟΤΕ

aut, ſi ipſis ſulcum facientibus in propinquo alterum ſulcum ducit iugum boum, *quantum illi anteuertunt boues* ſub extremum ſulci limitem? v. Obſſ. Alteram hanc Ariſtarcheam rationem ſequuntur fere recentiores, Dacer. Pope, al. — 355. Non vno modo ſententiae iunctura et interpunctio fieri poteſt. v. Obſſ. Praefero eam, quae poſt πάλιν collocatur: ἔλπετο ἑταίρους ἐκ Τρώων ἰέναι, ἀποστρέψοντας πάλιν ſe, αὐτὸν, Ἕκτορος ὀτρύναντος. — 357. Cum intra haſtae iactum veniſſent.

360. ἐπείγετον, h. l. διώκετον. Quod ſequitur v. 362 hinnulus προθέῃσι μεμηκώς. ſono vocis ei proprio vagienti ſimili.

365—389. Dolonem, ne in excubias irrueret, et gloria capti ſpeculatoris aliis cederet, Diomedes, haſta emiſſa, perterritum conſiſtere cogit et exponere quae reſciſcere ex eo vellet.

365. μιγήσεσθαι Φυλάκεσσι, ex perpetuo poetae vſu, συναντῆσαι εἰσελθεῖν

φύξιν βουλεύοιτε μετὰ σφίσιν, οὐδ' ἐθέλοιτε
νύκτα φυλασσέμεναι, καμάτῳ ἀδδηκότες αἰνῷ.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἦ ῥά νύ τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμὸς,
ἵππων Αἰακίδαο δαΐφρονος· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, ἠδ' ὀχέεσθαι,
ἄλλῳ γ', ἢ Ἀχιλῆϊ, τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ.
ἀλλ' ἄγε, μοὶ τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ποῦ νῦν δεῦρο κιὼν λίπες Ἕκτορα, ποιμένα λαῶν;
ποῦ δέ οἱ ἔντεα κεῖται ἀρήϊα, ποῦ δέ οἱ ἵπποι;
πῶς δ' αἱ τῶν ἄλλων Τρώων φυλακαί τε καὶ εὐναί;
ἅσσα τε μητιόωσι μετὰ σφίσιν· ἢ μεμάασιν
αὖθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν, ἦε πόλινδε
ἂψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιούς;

405 ΤΟΔΕ ϜΕΙΠΕ 407 ΔΕ ϜΟΙ — ΔΕ ϜΟΙ

398. *βουλεύοιτε* perſona mutata; ſic v. Obſſ. De ceteris ſup. ad 310 ſq.

400—411. Vlyſſes ridet audaciam hominis, tum de caſtris Troianorum ſciſcitatur.

401. *ἐπεμαίετο θυμός.* magnum ſane appetiiſti praemium.

402. *οἱ δ' ἀλεγεινοὶ. ἀλεγεινόν ἐστιν αὐτοὺς δαμῆναι ὑπὸ θνητῶν.* difficilis res eſt, illos a mortali domari, aut iis aliquem vehi praeter Achillem. — 408. *πῶς δ' αἱ τῶν ἄλλων* — ſubintelligendum erit *ἔχουσι*, ſe habent, comparatae ſunt? Niſi compares illud: *πῶς τ' ἄρ' ἴασι τάδε ἔργα;* Λ, 838. *ἐπεὶ πῶς κ' ἔοι, εἴ τις* Ξ, 333. Referunt ſe ad haec inſ. 416 *φυλακὰς δ' ἃς εἴρεαι, ἥρως, οὔτις κεκριμένη ῥύεται* etc. 424 *πῶς γὰρ δὴ* etc. de ſociis. — 410. *ἀπόπροθεν, ἀπὸ τῆς πόλεως. ἠὲ πόλινδε.* an, victoria de Achiuis heſterno die reportata iterum in vrbem ſe recipiant?

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Δόλων, Εὐμήδεος υἱός·
τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
Ἕκτωρ μὲν μετὰ τοῖσιν, ὅσοι βουληφόροι εἰσί,
βουλὰς βουλεύει θείου παρὰ σήματι Ἴλου,
νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου· φυλακὰς δ' ἃς εἴρεαι, ἥρως,
οὔτις κεκριμένη ῥύεται στρατὸν, οὐδὲ φυλάσσει.
ὅσσαι μὲν Τρώων πυρὸς ἐσχάραι, οἷσιν ἀνάγκη,

412 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 415 ΣΗΜΑΤΙ ϜΙΛΟΥ. 418 Vulg. ὅσσαι γὰρ

412—431. Dolon excubiarum rationem et castrorum ordinem exponit. Inde 432—441 Thracum auxilia, quae superiore die aduenerant, ad extremum cornu consedisse narrat: quibus expositis, cum iam dimitti se crederet, necatur 442—457. Tum spolia Vlysses Mineruae consecrat 458—468.

414. 5. 6. Hector consilium habuit παρὰ σήματι Ἴλου. *tumulus Ili* erat inter castra Achiuorum et vrbem, castris tamen propior, et ab vrbe remotior, quod patet ex profectione Priami ad castra Ω, 349 sq. qui inde versus castra progressus ad Scamandrum peruenit. Haec sunt aperta; reliqua coniecturis constituere licet, v. sup. Exc. ad lib. VI, p. 305. Cheval. p. 167. 261. Lenz. p. 219. Bene autem Hector cum consilio principum consederat in loco edito, vnde prospectus erat in castra et in vrbem. *Ilus*, Trois filius, inter heroes Troianorum esse debuit. v. Apollod. III, 11, 3. — 416. νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου *seorsum a turba*. Quo ipso fieri poterat, vt, Hectore ignaro, strages in castris Troianis, multo magis altero cornu extremo, fieri posset; nam ipse in laeuo cornu consederat. φυλακὰς δ' ἃς εἴρεαι, οὔτις etc. *quod ad excubias attinet*, de quibus me rogas, *nullae sunt ad id delectae constitutae*. Recte Schol. br. περὶ δὲ τῶν φυλακῶν, (περὶ) ὧν ἐρωτᾷς με. — 418. *Ad ignes* autem, quot-

οἳ δ' ἐγρηγόρθασι, φυλασσέμεναί τε κέλονται
ἀλλήλοις· αὐτὰρ αὖτε πολύκλητοι ἐπίκουροι
εὕδουσι· Τρωσὶ γὰρ ἐπιτραπέουσι φυλάσσειν·
οὐ γάρ σφιν παῖδες σχεδὸν εἵαται, οὐδὲ γυναῖκες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ- [σεύς·
πῶς γὰρ δὴ Τρώεσσι μεμιγμένοι ἱπποδάμοισιν
εὕδουσ', ἢ ἀπάνευθε; δίειπέ μοι, ὄφρα δαείω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Δόλων, Εὐμήδεος υἱός·
τοιγὰρ ἐγὼ καὶ ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
πρὸς μὲν ἁλὸς Κᾶρες, καὶ Παίονες ἀγκυλότοξοι,

424 Vulg. πῶς γὰρ νῦν

quot ii sunt numero, *vigilant ii*, *quibus incumbit hoc vt vigilent*, *iique se mutuo ad vigilandum hortantur*. Sunt igitur vigiliae, οὐ μὴν κεκριμένοι, ὡρισμένοι τινές. (Haec simplex interpretandi ratio. v. Obss.) In hoc igitur inferior prudentia militaris Troianorum; cum Achiui contra constitutas et dispositas excubias haberent. Hi iidem habent castra vallo munita; at Troiani meram αὖλιν. — 420. 1. 2. *At auxiliares copiae omnino excubias non habent*. Ex dictis intelligit Vlysses, contra Hectorem et Troianos vix aliquid tentari posse; at conuertitur animus et consilium in auxiliares copias, quae excubias non habent; de his igitur plura rescifcit.

428—431. Notabilis locus propter *loca* et *ordinem copiarum* et propter *nomina sociorum*. Primo πρὸς μὲν ἁλὸς, necesse est de *dextro* Troianorum cornu accipere, quod vltra Simoentem *versus mare* tendere debuit, etsi non necesse est, vt ad ipsum mare pertingeret; proximi erant, qui *versus Thymbram* loca tenebant. *Socii* autem, quos nunc nominat, iam in recensu fuere memorati lib. II. praeter Leleges et Caucones. De *Caribus* v. ad B, 867. latius illi olim habitarunt, eiecti

καὶ Λέλεγες, καὶ Καύκωνες, δῖοί τε Πελασγοί·
πρὸς Θύμβρης δ' ἔλαχον Λύκιοι, Μυσοί τ' ἀγέρωχοι,
καὶ Φρύγες ἱππόδαμοι, καὶ Μῄονες ἱπποκορυσταί.
ἀλλὰ τίη ἐμὲ ταῦτα διεξερέεσθε ἕκαστα;
εἰ γὰρ δὴ μέματον Τρώων καταδῦναι ὅμιλον,

432 ΔΙΕΞΕΡΕΕΣΘΕ FΕΚΑΣΤΑ

mox ſedibus ab Ionibus. *Paeones* ex Thracia circa Axium: de quibus v. ſup. ad B, 848 vbi quoque ſunt ἀγκυλότοξοι, ἐπικαμπῆ τόξα ἔχοντες. — 429. *Leleges*, qui ad Sinum Adramyttenum habitarunt, circa Pedaſum et Lyrneſſum. v. ad B extr. nam fuere aliis locis alii. — *Cauçones* ſunt h. l. ii qui in Paphlagonum finibus habitarunt; v. ibid. — *Pelasgi* ſunt h. l. ii qui in littorali Aſiae plaga intra Troadem diuerſis locis habitarunt, inprimis in locis quae mox Aeoles occuparunt. v. ad B, 840. — 430. *Thymbra* vltra Simoentem a ſeptentrione, ad Thymbrium fluuium, ſita, Apollinis nobilitata templo, in quo Cyclici Achillem tecto confectum ediderunt, Steph. Byz. et ex eo pleniora Euſtath. De ea v. Leheval p. 94 ſq. — *Lycii* et *Myſi*: de quibus ad B, 876. 858. vt et de *Phrygibus* et *Maeonibus* ibid. ad 862. 864. ἔλαχον ſc. διατελεῖν. Sch. br. pro ἔχουσιν vt Lat. *ſortiti ſunt loca*, tenent.

432—441. De Rheſo et Thracibus qui ſuperiore die aduenerant, edocet Dolon; qui ex quaeſtionibus Vlyſſis de copiis Troianorum auxiliaribus vſ. 424. 5. facile coniectare poterat, machinari eum aliquid in eos. Iam animae abiectiſſimae homo indicio ſuo prodit ſocios et Vlyſſem ad eos opprimendos inuitat. Certe ſecundum haec ſubnaſcitur Vlyſſi conſilium opprimendi Rheſi. — 433. Θρήϊκες οἵδ' ſc. εἰσιν. En *Thraces*, δεικτικῶς vel ex antec. ἔλαχον. Hi *Thraces* diuerſi ſunt ab iis quos *Acamas* et *Piros* ducebant, etiam ab iis, qui ſub *Iphidaman*.

Θρήϊκες οἵδ' ἀπάνευθε νεήλυδες, ἔσχατοι ἄλλων·
ἐν δέ σφιν Ῥῆσος βασιλεὺς, παῖς Ἠϊονῆος.
τοῦ δὴ καλλίστους ἵππους ἴδον ἠδὲ μεγίστους·
λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι.
ἅρμα δέ οἱ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ εὖ ἤσκηται·
τεύχεα δὲ χρύσεια, πελώρια, θαῦμα ἰδέσθαι,
ἤλυθ' ἔχων· τὰ μὲν οὔτι καταθνητοῖσιν ἔοικεν
ἄνδρεσσι φορέειν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
ἀλλ' ἐμὲ μὲν νῦν νηυσὶ πελάσσετον ὠκυπόροισιν,
ἤ ἐμὲ δήσαντες λίπετ' αὐτόθι νηλέϊ δεσμῷ,
ὄφρα κεν ἔλθητον, καὶ πειρηθῆτον ἐμεῖο,
ἠὲ κατ' αἶσαν ἔειπον ἐν ὑμῖν, ἠὲ καὶ οὐκί.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·

436 FΙΔΟΝ 438 ΔΕ FΟΙ 439 ΘΑΥΜΑ FΙΔΕΣΘΑΙ 440 ΚΑΤΑΘΝΗΤΟΙΣΙ FΕFΟΙΚΕ 442 Vulg. νῦν μὲν 445 ΕFΕΙΠΟΝ 446 FΥΠΟΔΡΑ FΙΔΩΝ

te erant: de quibus vide ad B, 844. Quos Rhesus adduxerat, erant ex citeriore Thracia ad Strymonem. De *Rheso* v. Obss. — 437. θείειν ἀνέμοισιν ὁμοῖοι, antiqua et poetica forma, pro θέοντες ὁμοίως, ἴσως, τοῖς ἀνέμοις pro *tam celeriter ac venti*. Virgilius etiam exit modum: *cursu praevertere ventos* dum dicit equos. — 440. τὰ μὲν οὔτι κ. ἔοικε pro vulgari, οὐκ ἔοικε καταθνητοῖς, φορεῖν αὐτά, h. ἔχειν. verbo sunt ὅπλα θεῖα.

442—457. Dolon, omnibus, quae sciscitati erant, expositis, cum saluum se fore crederet, occiditur. — 444. 5. πειρηθῆτον ἐμεῖο *donec redieritis et me vera praedicasse exploratum habueritis*. — 445. κατ' αἶσαν. h. l. *recte, vere*. κατὰ τὸ ἀληθές.

446 sq. Super Diomedis sagacitate in comminiscenda excusatione. inhumanita-

μὴ δή μοι φύξιν γε, Δόλων, ἐμβάλλεο θυμῷ,
ἐσθλά περ ἀγγείλας, ἐπεὶ ἵκεο χεῖρας ἐς ἁμάς·
εἰ μὲν γάρ κέ σε νῦν ἀπολύσομεν, ἠὲ μεθῶμεν,
ἤ τε καὶ ὕστερον εἶσθα θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
ἠὲ διοπτεύσων, ἢ ἐναντίβιον πολεμίξων·
εἰ δέ κ' ἐμῇς ὑπὸ χερσὶ δαμεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃς,
οὐκ ἔτ' ἔπειτα σὺ πῆμά ποτ' ἔσσεαι Ἀργείοισιν.
Ἦ, καὶ ὁ μέν μιν ἔμελλε γενείου χειρὶ παχείῃ
ἁψάμενος λίσσεσθαι· ὁ δ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε,
φασγάνῳ ἀΐξας, ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε·
φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κτιδέην κυνέην κεφαλῆφιν ἕλοντο,
καὶ λυκέην, καὶ τόξα παλίντονα, καὶ δόρυ μακρόν·
καὶ τά γ' Ἀθηναίῃ ληΐτιδι δῖος Ὀδυσσεὺς
ὑψόσ' ἀνέσχεθε χειρί, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·

461 FΕΠΟΣ

tis suae et Vlyssis perfidiae non plura argutatos esse veteres miror. Omnium sane temporum talis fuit sagacitas in caussis, cur aequa deferamus, reperiendis. — 447. μὴ δή μοι. *ne quaeso mihi.* Clarke. ne in animum admitte, te euasurum esse mortem, σὲ φεύξεσθαι. — 450. εἶσθα, εἶς, pro futuro, εἴσῃ ἐλεύσῃ. Nondum adeo in animum hominibus venerat, posse captiuos custodia haberi et retineri vsque ad belli componendi foedus.

458—468. Dolonis caesi spolia Mineruae consecrant et signo apposito, vt in reditu locus agnosci possit, recondunt. — 459. λυκέην scil. δορὰν sup. 334 ῥινὸν πολιοῖο λύκοιο. — 460. Ἀθηναίῃ ληΐτις alias ἀγελείη *praedatrix:* vt sup. Δ, 128.

461. Obseruandus modus dedicandi et consecran-

Χαῖρε, θεά, τοῖσδεσσι· σὲ γὰρ πρώτην ἐν Ὀλύμπῳ
πάντων ἀθανάτων ἐπιβωσόμεθ'· ἀλλὰ καὶ αὖτις
πέμψον ἐπὶ Θρηκῶν ἀνδρῶν ἵππους τε καὶ εὐνάς.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησε, καὶ ἀπὸ ἕθεν ὑψόσ' ἀείρας
θῆκεν ἀνὰ μυρίκην· δέελον δ' ἐπὶ σῆμά τ' ἔθηκε,
συμμάρψας δόνακας, μυρίκης τ' ἐριθηλέας ὄζους·
μὴ λάθοι αὖτις ἰόντε θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν.
τὼ δὲ βάτην προτέρω, διά τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα·
αἶψα δ' ἐπὶ Θρηκῶν ἀνδρῶν τέλος ἷξον ἰόντες·
οἱ δ' εὗδον καμάτῳ ἀδδηκότες, ἔντεα δέ σφι

465 ΑΠΟ ϜΕΘΕΝ

di. — 262. χαῖρε τοῖσδεσσι, propitia accipe haec. proprie, laetare hoc munere: quod bene illustrat Koeppen. — 463. ἐπιβωσόμεθα. pro praesenti, inuocamus, inuocare solemus, inuocanda es. ἐπικαλούμεθα. — 464. πέμψον, h. l. comitare. deduc. adsis. — 466. ἀνὰ μυρίκην, tamaricem seu tamariscum, humida loca amantem: v. sup. ad Z, 39. ἐπέθηκε δὲ σῆμα δέελον, δῆλον εὔδηλον, εὔγνωστον, scil. aggerendo frondes et arundines. Cogitandum autem est, eos incedere locis paludosis, in quae exundare solet Simois. — 468. μὴ λάθοι αὐτοὺς ἐπανιόντας.

469—514. Ad Thracum castra, omni custodia vacantia, procedunt Vlysses et Diomedes, caedem faciunt et Rhesi equos abigunt. Pergunt autem nunc e loco, in quo substiterant vs. 298.

470. ἐπὶ Θρῃκῶν τέλος, τάγμα. Thracum turmam, alam. Cum iter facerent secundum Simoentem, qua parte sociorum Troianorum cornu tendebat, haud multum viae superesse potuit.

471. καμάτῳ ἀδδηκότες, aerumnis ex itinere fessi; nam modo aduenerant, νεήλυδες. dormierunt autem reclinati, armis cuique suis iuxta positis, trinis ordini-

καλὰ παρ' αὐτοῖσι χθονὶ κέκλιτο εὖ κατὰ κόσμον
τριστοιχεί· παρὰ δέ σφιν ἑκάστῳ δίζυγες ἵπποι.
Ῥῆσος δ' ἐν μέσῳ εὗδε, παρ' αὐτῷ δ' ὠκέες ἵπποι,
ἐξ ἐπιδιφριάδος πυμάτης ἱμᾶσι δέδεντο.
τὸν δ' Ὀδυσεὺς προπάροιθεν ἰδὼν Διομήδεϊ δεῖξεν·
Οὗτός τοι, Διόμηδες, ἀνήρ, οὗτοι δέ τοι ἵπποι,
οὓς νῶϊν πίφαυσκε Δόλων, ὃν ἐπέφνομεν ἡμεῖς.
ἀλλ' ἄγε δή, πρόφερε κρατερὸν μένος· οὐδέ τί σε χρὴ

473 ΣΦΙ ϜΕΚΑΣΤΩΙ

476 ΠΡΟΠΑΡΟΙΘΕ ϜΙΔΩΝ

bus; adſtante quoque curru. Putes, ſecundum verba poetae, omnes Thraces bigis pugnaſſe. Atqui hoc tantum principibus proprium et ſollenne, et ad hos hoc quoque loco ſolos revocandum.

474. 5. Rheſo et ipſi adſtant equi, alligati loris ἐξ ἐπιδιφριάδος πυμάτης, extrema orbiculi parte, qui circumdabat eius, qui currui inſiſtebat, crura et genua, vt ſaltem ea eſſent tecta. Orbiculus iſte eſt ἡ ἄντυξ, ambiens δίφρον currui (pegmati, axi) impoſitum; vnde ἡ ἄντυξ ἐπιδιφριάς. Huius ἄντυγος ora ſuperior clauo vno vel altero erat inſtructa, circa quem religari poſſent lora equorum. cf. Obſſ. — 476. προπάροιθεν ἰδών, prior, ante Diomedem. πίφαυσκε, προεσήμαινε· ἔφη.

479. πρόφερε μένος, exſere robur. Sch. br. φανερὸν ποίει. Iam in pedeſtri oratione ſic pergeret: hos equos abducemus; cum autem hominum humi ſtratorum ordines viam ipſis intercludant, ante omnia, iugulatis aliquot hoſtibus, via qua duci poſſint, facienda eſt. Erant autem tres cubantium ordines, τρεῖς στοῖχοι, στίχες, antequam ad Rheſum perueniri poſſet; igitur e quouis ordine quatuor caeduntur, et caeſi pedibus abſtrahuntur, vt via ſit libera; vſ. 473 ſq. —

ἑστάμεναι μέλεον σὺν τεύχεσιν· ἀλλὰ λύ' ἵππους·
ἠὲ σύ γ' ἄνδρας ἔναιρε, μελήσουσι δὲ μοι ἵπποι.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἔμπνευσε μένος γλαυκῶπις Ἀθήνη·
κτεῖνε δ' ἐπιστροφάδην, τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς
ἄορι θεινομένων· ἐρυθαίνετο δ' αἵματι γαῖα.
ὡς δὲ λέων μήλοισιν ἀσημάντοισιν ἐπελθὼν,
αἴγεσιν, ἢ ὀΐεσσι, κακὰ φρονέων ἐνορούσῃ·
ὣς μὲν Θρήϊκας ἄνδρας ἐπῴχετο Τυδέος υἱὸς,
ὄφρα δυώδεκ' ἔπεφνεν. ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
ὅντινα Τυδείδης ἄορι πλήξειε παραστὰς,
τὸνδ' Ὀδυσεὺς μετόπισθε λαβὼν ποδὸς ἐξερύσασκε,
τὰ φρονέων κατὰ θυμὸν, ὅπως καλλίτριχες ἵπποι
ῥεῖα διέλθοιεν, μηδὲ τρομεοίατο θυμῷ
νεκροῖς ἀμβαίνοντες· ἀήθεσσον γὰρ ἔτ' αὐτῶν.
ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆα κιχήσατο Τυδέος υἱὸς,

485 ΑFΕΙΚΗΣ 486 ΟFΙΕΣΣΙ 490 ΕΚFΕΡΥΣΑΣΚΕ 493 ΑFΗΘΕΣΣΟΝ

480. ne sta otiose: cf. Obss. — 482. τῷ δ'. τῷ Diomedi, ἔμπνευσε μένος Ἀθήνη. primo nunc loco occurrit de vi, robore, alacritate, diuinitus iniecta. Cur tamen per *afflatum*? scilicet rem quae omnem sensum fugit, declaratam putarunt homines tactu leuissimo, aura afflante et recreante animam seu fessi seu deliquium passi. — 483. κτεῖνε δ' ἐπιστροφάδην, dextrorsum sinistrorsum caedendo: cf. Obss. στόνος ἀεικής. ingens. ingemuerunt moribundi. paullo post vs. 496. idem est ἀσθμαίνειν.

485. μήλοισιν ἀσημάντοισιν h. e. ἀφυλάκτοις, quibus non adest ὁ σημάντωρ. v. Obss. — 492. μηδὲ τρομέοιντο, φοβοῖντο, οἱ ἵπποι νεκροῖς ἀναβαίνειν, ἀνὰ, διὰ νεκροὺς, βαίνειν. — ἀήθεσσον γὰρ ἔτι τῶν νεκρῶν. ἀή

τὸν τρισκαιδέκατον μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα,
ἀσθμαίνοντα· κακὸν γὰρ ὄναρ κεφαλῆφιν ἐπέστη
τὴν νύκτ᾽, Οἰνείδαο παῖς, διὰ μῆτιν Ἀθήνης.
τόφρα δ᾽ ἄρ᾽ ὁ τλήμων Ὀδυσεὺς λύε μώνυχας ἵππους·
σὺν δ᾽ ἤειρεν ἱμᾶσι, καὶ ἐξήλαυνεν ὁμίλου,
τόξῳ ἐπιπλήσσων, ἐπεὶ οὐ μάστιγα φαεινὴν
ποικίλου ἐκ δίφροιο νοήσατο χερσὶν ἑλέσθαι·
ῥοίζησεν δ᾽ ἄρα, πιφαύσκων Διομήδεϊ δίῳ.
αὐτὰρ ὁ μερμήριζε μένων, ὅ τι κύντατον ἔρδοι·
ἢ ὅγε δίφρον ἑλὼν, ὅθι ποικίλα τεύχεα κεῖτο,

495 ΜΕΛΙϜΗΔΕΑ 497 ΝΥΚΤ ϜΟΙΝΕΙΔΑΟ. v. Obss. 503 Vulg. κύντερον. 504 Vulg. τεύχε᾽ ἔκειτο

θεὶς ἦσαν. v. Obss. — 496. *ἀσθμαίνοντα, suspirantem*, tanquam male ominato somnio obiecto. κακὸν γὰρ ὄναρ κεφαλῆφιν ἐπέστη. Si sequens versus adiungitur, Diomedes est τὸ κακὸν ὄναρ. Haereo adhuc in his; pro Homerica simplicitate videtur subsannatio haec esse nimis acuta, vt sit Diomedes dictus infaustum somnium, quod eum oppresserit. Quod si et ipse mecum statueris, probandum est alterum, eo ipso tempore graue et infestum somnium somniasse Rhesum; ponere potuit hoc poeta vulgarem opinionem sequutus, instante magno malo ominari ac diuinare mentem id quod imminet. Opinio illa poetis, inprimis tragicis, multa passim grauissima figmentorum momenta suppeditauit; vt statim in Hecuba Euripidis. Hoc modo, remotis argutiis, voluit aut debuit locum illustrare Koeppen. — Quod Somnium *adstat capiti*, illustratum est sup. Not. B, 20.

— 499. σὺν δ᾽ ἤειρεν ἱμᾶσι. συνέδησεν. colligauit loris. — 502. ῥοίζησε puta *sibilo* Diomedem significasse, esse equos nunc liberos vt abduci possint, et abeundi esse horam.

503. αὐτὰρ ὁ μ. Diomedes ipsum currum asporta-

ῥυμοῦ ἐξερύοι, ἢ ἐκφέροι ὑψόσ' ἀείρας·
ἢ ἔτι τῶν πλεόνων Θρηκῶν ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα, τόφρα δ' Ἀθήνη
ἐγγύθεν ἱσταμένη προσέφη Διομήδεα δῖον·
Νόστου δὴ μνῆσαι, μεγαθύμου Τυδέος υἱὲ,
νῆας ἔπι γλαφυρὰς, μὴ καὶ πεφοβημένος ἔλθῃς.
μή πού τις καὶ Τρῶας ἐγείρῃσι θεὸς ἄλλος.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
καρπαλίμως δ' ἵππων ἐπεβήσετο· κόπτε δ' Ὀδυσσεὺς
τόξῳ· τοὶ δ' ἐπέτοντο θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Οὐδ' ἀλαοσκοπίην εἶχ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων.

505 ΕΚϜΕΡΥΟΙ 513 Vulg. ἐπεβήσατο.

re voluit; ſcilicet quales tum erant currus humiles ac parui vt iam aliquoties monitum. At prudentia ſuadebat, ſaluti conſulere accelerato reditu. — 505. ῥυμοῦ ἐξερύοι. ſupple κατὰ ῥυμοῦ. quod et dicitur ἐκ ῥυμοῦ, apprehenſo temone. — 509. Νόστου δὴ quaeſo Clarke. de reditu cogita. — 511. δέδοικα, μή που. — 513. ἵππων ἐπεβήσετο. Monent viri docti habere nos h. l. equo inſidentes; cum equitandi artem Homerus non nouerit. At dicendum erat, equitatum in copiis Homerum haud nouiſſe; equitationem haud ignoraſſe, qui etiam artes τοῦ κελητίζειν nouit, notis locis Il. O, 679. Od. E, 371. Porro quod de Diomede dixit, nec minus de Vlyſſe accipiendum eſſe, ipſa res docet, et eum alteri equo inſediſſe.

515—525. Sero animaduertunt cum Thraces, tum Troiani, caedem ab Vlyſſe et Diomede factam. Epico autem tribuitur hoc Apollini qui Troianos tuetur, res e Pergamo ſpeculanti.

515. οὐδ' ἀλαοσκοπίην εἶχε. Ad verbum, non caecam, nihil ipſe videns, ſpeculationem egit, contra vero bene animaduertit haec.

ὡς ἴδ' Ἀθηναίην μετὰ Τυδέος υἱὸν ἕπουσαν,
τῇ κοτέων Τρώων κατεδύσετο πουλὺν ὅμιλον,
ὦρσεν δὲ Θρῃκῶν βουληφόρον Ἱπποκόωντα,
Ῥήσου ἀνεψιὸν ἐσθλόν. ὁ δ' ἐξ ὕπνου ἀνορούσας,
ὡς ἴδε χῶρον ἐρῆμον, ὅθ' ἔστασαν ὠκέες ἵπποι,
ἄνδρας τ' ἀσπαίροντας ἐν ἀργαλέῃσι φονῇσιν,
ᾤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον τ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον.
Τρώων δὲ κλαγγή τε καὶ ἄσπετος ὦρτο κυδοιμὸς
θυνόντων ἄμυδις· θηεῦντο δὲ μέρμερα ἔργα,
ὅσσ' ἄνδρες ῥέξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθι σκοπὸν Ἕκτορος ἔκταν,
ἔνθ' Ὀδυσεὺς μὲν ἔρυξε, Διῒ φίλος, ὠκέας ἵππους·
Τυδείδης δὲ, χαμᾶζε θορὼν, ἔναρα βροτόεντα
ἐν χείρεσσ' Ὀδυσῆϊ τίθει· ἐπεβήσατο δ' ἵππων·
μάστιξεν δ' ἵππους, τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην
νῆας ἐπὶ γλαφυράς· τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ.

516 ϜΩΣ ϜΙΔ 517 Vulg. κατεδύσατο. 520 ϜΩΣ ϜΙΔΕ 524 ΜΕΡΜΕΡΑ ϜΕΡΓΑ 529 Vulg. ἐπεβήσατο 530 ΑϜΕΚΟΝΤΕ Vulg. ἄκοντε.

— 516. Athenen μεθέπουσαν Τυδέος υἱὸν, quae ei aderat, ſuperuenerat et adſtabat; 508 ἐγγύθεν ἱσταμένη. — 521. ἀσπαίροντας ἐν φονῇσι, ἐν φονῇ, πεφονευμένους. vt ἐν ὅπλοις ὡπλισμένους. At veteres: in loco caedibus (ſeu caeſis, cadaueribus) pleno. v. Obſſ. — 522. ὀνόμηνεν: ἀνεκαλέσατο. Sch. B. — 524. θυνόντων ἄμυδις, ruentibus h. accurrentibus. συνδραμόντων.

526—531. In reditu ſecum auferunt ſpolia Dolonis recondita. — 531. τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ. eo enim lubenter redibant equi. Non enim, ex Homeri ſtructura niſi ad equos referri id poteſt. Atqui Thracum equi vix ad caſtra Achiuorum tanquam

Νέστωρ δὲ πρῶτος κτύπον ἄιε, φώνησέν τε·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δέ με θυμός.
ἵππων μ' ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὔατα βάλλει·
αἲ γὰρ δὴ Ὀδυσεύς τε καὶ ὁ κρατερὸς Διομήδης
ὧδ' ἄφαρ ἐκ Τρώων ἐλασαίατο μώνυχας ἵππους·
ἀλλ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μήτι πάθωσιν
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ.
Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτ' ἄρ' ἤλυθον αὐτοί·
καί ῥ' οἱ μὲν κατέβησαν ἐπὶ χθόνα· τοὶ δὲ χαρέντες
δεξιῇ ἠσπάζοντο, ἔπεσσί τε μειλιχίοισι.
πρῶτος δ' ἐξερέεινε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Εἴπ' ἄγε μ', ὦ πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
ὅππως τούσδ' ἵππους λάβετον καταδύντες ὅμιλον
Τρώων; ἤ τις σφῶε πόρε θεὸς ἀντιβολήσας;

540 ΕΙΡΗΤΟ ϜΕΠΟΣ 542 ΗΣΠΑΖΟΝΤΟ ϜΕΠΕΣΣΙ 544 ϜΕΙΠ

solita lubenter tendebant. Itaque saltem ad Vlyssem et Diomedem referendum hoc esset. At v. V. L.

532—542. Nestor primus aduentum Vlyssis et Diomedis sensu aurium percipit. — 537. ὧδ' ἄφαρ, *tam cito. spe omni citius*, videntur accepisse veteres. Potest etiam esse, *celeriter, tam concitato cursu*, qualis est is, qui aures meas impellit. — 538. *et vereor ne sit strepitus Troianorum Vlyssem et Diomedem*, fuga sibi consulentes, *persequentium*.

540—563. Cum incolumes aduenissent, a gratantibus Achiuis excepti Vlysses et Diomedes a Nestore de equis interrogati, quae gesserant, exponunt.

546. σφῶε, αὐτώ, αὐτοὺς ἵππους. At 552 σφῶϊ, vos duo.

αἰνῶς ἀκτίνεσσιν ἐοικότες ἠελίοιο.
αἰεὶ μὲν Τρώεσσ' ἐπιμίσγομαι, οὐδέ τι φημὶ
μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ, γέρων περ ἐὼν πολεμιστής·
ἀλλ' οὔπω τοίους ἵππους ἴδον, οὐδ' ἐνόησα·
ἀλλά τιν' ὔμμ' ὀίω δόμεναι θεὸν ἀντιάσαντα·
ἀμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεὺς,
κούρη τ' αἰγιόχοιο Διὸς, γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ ἀμείνονας, ἠέ περ οἵδε,
ἵππους δωρήσαιτ', ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
ἵπποι δ' οἵδε, γεραιὲ, νεήλυδες, οὓς ἐρεείνεις,
Θρηΐκιοι· τὸν δέ σφιν ἄνακτ' ἀγαθὸς Διομήδης
ἔκτανε, πὰρ δ' ἑτάρους δυοκαίδεκα πάντας ἀρίστους.
τὸν τρισκαιδέκατον σκοπὸν εἵλομεν ἐγγύθι νηῶν,
τόν ῥα διοπτῆρα στρατοῦ ἔμμεναι ἡμετέροιο
Ἕκτωρ τε προέηκε καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοί.
Ὣς εἰπὼν, τάφροιο διήλασε μώνυχας ἵππους,

547 ΑΚΤΙΝΕΣΣΙ ϜΕϜΟΙΚΟΤΕΣ 550 ϜΙΔΟΝ
559 ΣΦΙ ϜΑΝΑΚΤ 564 ϜΕΙΠΩΝ

547. *αἰνῶς ἀκτίνεσσιν ἐοικότες ἠελίοιο*: quod in equis laudat aliquoties poeta, est splendor seu *nitor ex candore*. Erant autem equi Rhesi *λευκότεροι χιόνος* sup. 437. Illustrat Rhesus Tragicus 617. 8. *λευκοὶ — διαπρεπεῖς ἐν εὐφρόνῃ. Στίλβουσι δ', ὥστε ποταμίου κύκνου πτερόν.* — 554. Fieri quidem hoc potuisse, vt diuino munere oblati essent hi equi: at sunt Thracibus, qui heri demum aduenerunt, caesis abducti.

564 — ad f. Diuisa praeda equi Diomedi cesserunt, Dolonis spolia Vlyssi. Curant vterque corpus: *τάφροιο διήλασε* non, *fossam*

καγχαλόων· ἅμα δ' ἄλλοι ἴσαν χαίροντες Ἀχαιοί.
οἱ δ' ὅτε Τυδείδεω κλισίην εὔτυκτον ἵκοντο,
ἵππους μὲν κατέδησαν ἐϋτμήτοισιν ἱμᾶσι
φάτνῃ ἐφ' ἱππείῃ, ὅθι περ Διομήδεος ἵπποι
ἕστασαν ὠκύποδες μελιηδέα πυρὸν ἔδοντες.
νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἔναρα βροτόεντα Δόλωνος
θῆκ' Ὀδυσεύς, ὄφρ' ἱρὸν ἑτοιμασσαίατ' Ἀθήνῃ.
αὐτοὶ δ' ἱδρῶ πολλὸν ἀπενίζοντο θαλάσσῃ
ἐσβάντες, κνήμας τ' ἠδὲ λόφον, ἀμφί τε μηρούς.
αὐτὰρ ἐπεί σφιν κῦμα θαλάσσης ἱδρῶ πολλὸν
νίψεν ἀπὸ χρωτός, καὶ ἀνέψυχθεν φίλον ἦτορ·
ἐς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
τὼ δὲ λοεσσαμένω, καὶ ἀλειψαμένω λίπ' ἐλαίῳ,
δείπνῳ ἐφιζανέτην· ἀπὸ δὲ κρητῆρος Ἀθήνῃ
πλείου ἀφυσσόμενοι λεῖβον μελιηδέα οἶνον.

569 ΜΕΛΙϜΗΔΕΑ 573 Vulg. κνήμας τε, ἰδὲ 579 ΜΕΛΙϜΗΔΕΑ ϜΟΙΝΟΝ

tranſcendere fecit; ſed qua relicta erat via ad portas: qua ἱππηλασίη erat ὁδὸς, H, 439. — 569. equi *tritico* veſcuntur. v. dicta ad Θ, 188. — 570. νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ — quia in puppi erat tutela nauis, ſaltem ſerioribus aetatibus, h. e. ſignum numinis cum ara. — ὄφρ' ἱρὸν ἑτοιμάσσοιντο Ἀθήνῃ. *ut illud donarium conſtituerent Mineruae.* At veteres: *donec ſacrum facturi eſſent Mineruae.* v. Obſſ.

574 ſq. Obſeruabile eſt, marina prius aqua *eos ſe refeciſſe;* quod conuenit cum iudicio medicorum de maris in corpore abluendo ſalubritate; (Eſt quoque ſimile quid ap. Euſtathium.) tum demum ſpumam et ſordes aquae marinae abluiſſe alia aqua.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Λ.

ARGVMENTVM.

Orto die noua fit pugna, qua fortuna modo in hanc modo in illam partem inclinata, tandem Achiui victi in castra se recipiunt. Continuatur autem narratio de rebus hoc die gestis libris septem Λ—Σ, 1—18. Memorabilis dies, praedictus a Ioue Θ, 470 sqq.

Mane signo pugnae proposito castris egrediuntur Achiui, *Agamemnon* se armat; quippe cuius ἀριστεία partem narrationis huius libri est constitutura. 1—55. Ca-

piunt nec minus arma Troiani, inque iis *Hector* — 66. Congressi diu aequis viribus pugnant; nullo numine se interponente — 83. Enimuero versus meridiem Achiui perrumpunt ordines Troianorum, *Agamemnonis* inprimis opera, qui irruendo caedit *Bianorem*, *Oileum*, — 98. *Isum* et *Antiphum*, Priami filios — 121. *Pisandrum* et *Hippolochum*, Antimachi filios — 147. Inflammatur his facinoribus editis ceterorum Achiuorum virtus — 162. Ita Troiani in fugam versi sub moenia Troiae se recipiunt, vbi consistunt. Mox pugnam Hector restituit, id curae habens, vt alia, quam qua Agamemnon, parte aciei praelietur: Iouis monitu per Iridem accepto — 217. Agamemnon perimit *Iphidamantem*, Antenoris filium, eiusque fratrem *Coonem;* a quo vulneratus pugna excedere cogitur — 283. Firmatis nunc animis Troiani iterum superiores pugna fiunt, magnis inprimis ab Hectore editis virtutis speciminibus — 309. Tum Vlysses assumto Diomede Troianos inuadit, Thymbraeoque et Molione, filiisque duobus Meropis, Hippodamo et Hyperocho, caesis pugnam restituit — 337. Addit Diomedes Agastrophum; cum Hector suos cedentes animaduertens in Vlyssem et Diomedem irruit; at Diomedis hasta in galea percussus retrocedit — 367. Diomedes a Paride sagitta ictus in pede fixa in castra redit — 400. Vlysses solus relictus multis Troianis caesis a Soco vulneratur, quem ipse tamen perimit, auxilio vocatis Menelao et Aiace pugna excedit — 488. Aiax Troianos hac parte fugat — 497. In laeua aciei parte aduersus Nestorem et Idomeneum Hector fortiter pugnat; a Paride sagitta ictus Machaon a Nestore curru educitur — 520. a Cebrione edoctus Hector suorum ordines ab Aiace turbatos esse, eo conuolat — 542. Aiax pugnando retrocedit — 573. Eurypylus, caeso Apisaone, sagitta ictus a Paride, et ipse pugna excedit — 595.

Interea Nestorem curru ad castra volantem conspicatus Achilles, et dubitans sitne Machaon quem secum ducat, Patroclum ad rem explorandam mittit. Nestor

occaſione arrepta, quo discrimine verſentur Achiui, edocet, —668. ad ſuccurrendum iis vires ſuas iuueniles deſiderat: quibus quid peregerit narratione de pugna inter Eleos et Pylios facta exponit 669—761. Achillem virtutis ſuae et paterni moniti memorem eſſe iubet, ſaltem vt Patroclus ſubueniat Achiuis ſuadet —802. Adeo et nunc Neſtoris conſilio Achiui ſeruantur. Redit Patroclus ad Achillem; in via videt Eurypylum vulneratum incedere, quem in tentorium ducit eiusque vulnus curat 847 f. De iis, quae Achilli a Patroclo reduce narrata fuerint, nil adiicitur; quae ille renuntiauerit, ex re per ſe intelligitur. At ille Neſtorei praecepti memor aliquanto poſt libro Π. vt ſe ſuis armis Achilles inſtruat et in aciem procedere permittat, precibus obtinet.

Ad deorum miniſteria poeta in hac rhapſodia retulit haec: primo Iouis nutu ac voluntate pugnam adminiſtrari; itaque ab Eride pugnae ſignum edi 3 ſq. Ipſe Iupiter in Olympo ſedebat, (iam inde a lib. Θ, 438 ſq.) pugnam proſpiciens Λ, 74—83. Eris ſola pugnae intererat, omnes dii receſſerant (iam lib. Θ.) 73. acie Troianorum ad fugam verſa Iupiter, qui adhuc prouiderat, ne Hector obuius fieret Agamemnoni, 163. in Idam deſcendit, Iridem mittit, Hectori vt nuntiet, ne in pugna Agamemnoni occurrat 181—210. Mox idem Iupiter pugnae fortunam facit vtrinque aequam 336. 7. Ita pugnae fortuna variis modis ac vicibus regitur a Ioue, vt modo ſuperior ſit Achiuorum virtus, modo interponatur numen ad Troianorum res pro conſilii ſumma reſtituendas.

Ἠὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσι·
Ζεὺς δ' Ἔριδα προΐαλλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
ἀργαλέην, πολέμοιο τέρας μετὰ χερσὶν ἔχουσαν.
στῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆος μεγακήτεϊ νηῒ μελαίνῃ,
ἥ ῥ' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε, γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσε,
ἠμὲν ἐπ' Αἴαντος κλισίας Τελαμωνιάδαο,
ἠδ' ἐπ' Ἀχιλλῆος· τοί ῥ' ἔσχατα νῆας ἐΐσας
εἴρυσαν, ἠνορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτεϊ χειρῶν.
ἔνθα στᾶσ' ἤϋσε θεὰ μέγα τε, δεινόν τε,

8 ΕFΙΣΑΣ 9 FΕΙΡΥΣΑΝ

1—16. Orto die pugna indicitur; Eridis tanquam praeconis voce id fieri narrat, simulque Agamemnonis iussu.

1. παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο. Nunc simpliciter *ornatui poetico* inseruit, quod olim fabulam constituebat, *Tithonum ab Aurora esse amatum:* scilicet vt declararetur, Tithoni iuuenis tantam fuisse pulcritudinem vt et dea eius amore caperetur. Reliqua fabulae ad h. l. non spectant; exposita in Sch. A. B. — 2. Diei et noctis vices etiam in Olympo esse, iam alias vidimus; nec in hoc argutandum. — 3. *Eris* h. l. ministerium praeconis praestat; eadem et alibi et ap. Hesiod. Ἔργ. 14 bella et pugnas mouet, et in Herculis Scuto 148. — 4. πολέμοιο τέρας μετὰ χερσὶν ἔχουσαν, poeta non definiit, quale illud pugnae ineundae signum propositum fuerit. Quae coniectura elicuerit, v. in Obss.

5—9. Locus classicus de nauium in castris Achiuorum dispositione: quam tamen iam vidimus Θ, 222 sqq. ad quos vide. —

5. Eris stetit ἐπ' Ὀ. νη. *super*, non, in naui: vt Alecto apud Virgil. Aen. VII, 512 *stabuli de culmine summo Pastorale canit signum.* Notauit quoque

ὄρθι᾽, Ἀχαιοῖσι δὲ μέγα σθένος ἔμβαλ᾽ ἑκάστῳ
καρδίῃ, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
τοῖσι δ᾽ ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ᾽, ἠὲ νέεσθαι
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀτρείδης δ᾽ ἐβόησεν, ἰδὲ ζώννυσθαι ἄνωγεν
Ἀργείους· ἐν δ᾽ αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκόν.
κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
καλάς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε,

11 Vulg. ὄρθι᾽ Ἀχαιοῖσι, μέγα δὲ σθένος. Porro debuit esse ΣΘΕΝΟΣ ΩΡΣΕ ϜΕΚΑΣΤΩΙ

Bentl. — 11. ἤϋσεν ὄρθια, alta, magna voce. v. Obss. — 13. τοῖσι δ᾽ ἄφαρ. antiqua loquendi forma ardor pugnandi redditur per dulcedinem, per rem quam appetimus, amamus, et in iucunditatis parte ponimus. De vss. iam B, 453. 454 vidimus.

15—46. Enarratur Agamemnonis armatura vt oculos audientis in eum converteret, quandoquidem eius ἀριστείαν est expositurus. Hactenus locus est consilio accommodatus. Est tamen etiam per se splendidus. Habet quidem nonnulla, quae et aliis in locis occurrunt, quoties de armatura agitur; vt de Paride Γ, 330 sq. de Achille Τ, 369 sq. de Patroclo Π, 132 sq. sunt tamen vbique alia quoque inter se diuersa.

Primo v. 16. dixit vniverse ἐδύσατο νώροπα χαλκόν. arma ex aere. — 17. 18. Ocreae ἐπισφυρίοις ἀραρυίαι, puta, fibulis iunctas. v. Γ, 331. materiem non addidit; alibi sunt ἐκ κασσιτέρου, vt Σ, 612. Obserua porro ordinem armorum induendorum; ab ocreis procedit ad thoracem, tum ensem, scil. e balteo, vs. 29. inde clipeum arripit, vs. 32. tum demum galeam capiti imponit, 41. hastasque binas sumit. — 19, 20.

τόν ποτέ οἱ Κινύρης δῶκε, ξεινήϊον εἶναι.
πεύθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος, οὕνεκ' Ἀχαιοὶ
ἐς Τροίην νήεσσιν ἀναπλεύσεσθαι ἔμελλον·
τοὔνεκά οἱ τὸν δῶκε, χαριζόμενος βασιλῆϊ.
τοῦ δ' ἤτοι δέκα οἶμοι ἔσαν μέλανος κυάνοιο,
δώδεκα δὲ χρυσοῖο, καὶ εἴκοσι κασσιτέροιο·
κυάνεοι δὲ δράκοντες ὀρωρέχατο προτὶ δειρὴν
τρεῖς ἑκάτερθ', ἴρισσιν ἐοικότες, ἅς τε Κρονίων
ἐν νέφεϊ στήριξε, τέρας μερόπων ἀνθρώπων.

20 ΠΟΤΕ FOI 23 ΤΟΥΝΕΚΑ FOI 24 δέκα οἶμοι v. Obſſ. 25 ΧΡΥΣΟΥ ΚΑΙ ΕFΕΙΚΟΣΙ 27 FΕΚΑΤΕΡΘ FΙΡΙΣΣΙ FΕFΟΙΚΟΤΕΣ. Laborat verſus. v Obſſ.

Thorax munus hoſpitale Cinyrae, non datum, ſed miſſum, hoſpitii iure. Scilicet rem ita conſtituiſſe videtur poeta, vt narret, fama in Cyprum perlata audiuiſſe Cinyram expeditionem Achivorum aduerſus Troianos; rei miratione percuſſus Cinyras munera mittit Agamemnoni ſeu gratulandi et bonum ſucceſſum precandi cauſſa, ſeu ad amicitiam eius recolendam et fouendam. Facta ſunt haec ex more priſcorum hominum, etiam in litteris ſacris obvium. — 24. Artis metalli tractandi veſtigia hic habemus ſatis memorabilia, quae et h. l. ad orientem referitur; nam eſt opus e Cypro miſſum; fuſio erat ex aere, inſertis ſeu fuſura ſeu ferruminatione ſtriis e metallis diuerſi coloris: *κυάνου, χρυσοῦ, κασσιτέρου.* de quibus etſi nihil poteſt pronuntiari, quod omni ex parte ſatis exploratum ſit, probabile tamen fit, caſſiteron eſſe plumbum candidum, cyanum autem ſeu plumbum nigrum ſeu aliud metallum quod aeri iungi poſſet. v. Obſſ. In distributione *οἴμων*, ſtriarum ſeu virgarum, zonarum, (*Streiffen*) nolim tricari; vt nec in quaeſtione, fuerintne rectae an obliquae. v. Obſſ.

26. 27. 28. *κυάνεοι δὲ*

ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισι βάλετο ξίφος· ἐν δέ οἱ ἦλοι
χρύσειοι πάμφαινον· αὐτὰρ περὶ κουλεὸν ἦεν
ἀργύρεον, χρυσέοισιν ἀορτήρεσσιν ἀρηρός.
ἂν δ' ἕλετ' ἀμφιβρότην, πολυδαίδαλον, ἀσπίδα θοῦ-
καλὴν, ἣν πέρι μὲν κύκλοι δέκα χάλκεοι ἦσαν, [ριν,
ἐν δέ οἱ ὀμφαλοὶ ἦσαν ἐείκοσι κασσιτέροιο
λευκοὶ, ἐν δὲ μέσοισιν ἔην μέλανος κυάνοιο.
τῇ δ' ἐπὶ μὲν Γοργὼ βλοσυρῶπις ἐστεφάνωτο
δεινὸν δερκομένη, περὶ δὲ Δεῖμός τε, Φόβος τε.

29 ΕΝ-ΔΕ FΟΙ ΕFΕΙΚΟΣΙ

34 ΕΝ ΔΕ FΟΙ — ΗΣΑΝ

δράκοντες. In thorace vtrinque tres ſerpentes ſe erigebant ſurſum verſus collum: h. e. in vtroque latere interceptae erant virgae trinis ſerpentibus, ab ora ima ad ſummam ſe tollentibus. Comparat hos ſerpentum tractus, ὁλκοὺς, cum iride. Comparationem enim in ſinuoſo flexu agnoſcere malim, quam in colore. v. Obſſ. 28. Iridem appellat τέρας Iouis, quandoquidem antiquioribus aetatibus ad religionem et praeſagium ſpectauit arcus in caelo viſus. cf. inf. P, 547—550.

29. 30. 31. Clauis aureis ſeu bullis inſignis erat enſis, in manubrio. τὸ κουλεὸν erat χρυσέοισιν ἀορτήρεσσιν ἀρηρός. ἔχον χρυσοῦς ἀορτῆρας, ἤγουν ἀναφορεῖς. h. e. annulos, ſeu hamulos, quibus balteus aptatus erat enſi. Alias ἀορτὴρ et τελαμὼν ipſe balteus eſſe videtur, v. c. Od. Λ, 608. 609.

32—40. Sumit Agamemnon clipeum: ἀσπίδα θοῦριν, clipeum, quem rapide mouebat. In clipeo fuerunt orbes ſeu ſtriae, zonae, orbiculatim flexae XXXI, nimirum in exteriore ora X ex aere; interius XX ex plumbo albo (hos appellat ὀμφαλοὺς) et in ipſo vmbone vna ex cyano, caeruleo colore. ἐν μέσοις ἦν εἷς ὀμφαλὸς μέλανος κυάνοιο vſ. 35.

36. 37. ἐπεστεφάνωτο τῇ

τῆς δ' ἐξ ἀργύρεος τελαμὼν ἦν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
κυάνεος ἐλέλικτο δράκων, κεφαλαὶ δέ οἱ ἦσαν
τρεῖς ἀμφιστρεφέες, ἑνὸς αὐχένος ἐκπεφυυῖαι.
κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο, τετραφάληρον,
ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω, κεκορυθμένα χαλκῷ,
ὀξέα· τῆλε δὲ χαλκὸς ἀπ' αὐτόφιν οὐρανὸν εἴσω
λάμπ'· ἐπὶ δ' ἐγδούπησαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,

39 ΔΕ ϜΟΙ 40 Vulg. ἀμφιστεφέες.

ἀσπίδι Γοργώ. ἐπῆν. In medio clipeo expreſſa erat Gorgon, antiquum ſymbolum terroris in perſonam mutati, variis poſtea fabulis exornatum, v. ſup. ad E, 741.

38. 39. 40. τῆς δ' ἐξ ἀργύρεος τελαμὼν ἦν. Cum τελαμὼν et in interiore clipeo manubrium ſit, quo ille prehenditur, et balteus, e quo pendet, (v. ad E, 191.) dubitari poteſt, de vtro intelligenda haec ſint. Haud dubie de balteo ſeu loro, e quo pendebat clipeus, humeris iniecto. Erat h. l. e corio lamina argentea inducto, in cuius medio extendebatur ſerpens cyaneo colore, ſeu ex ferro ſeu ex plumbo nigro fuſus, e cuius ceruice tria capita exibant, forte ea parte, qua orae baltei comprehenſae erant fibula. — 40. κεφαλαὶ τρεῖς ἀμφιστρεφεῖς, vel capitibus in diuerſa verſis, vel inter ſe implicitis. cf. Obſſ. Similes balteos caelatos vide Herculis Od. Λ, 608 ſq. et Scuto Heſiodi 233 ſq.

41. 42. galea erat τετραφάληρος et ἀμφίφαλος. de qua ſententiae veterum expoſitae ſunt ad E, 743. probabile fit, φάλον eſſe conum, cui inſerta eſt criſta, qua verſus omnes partes ſe explicante galea eſt ἀμφίφαλος, proprie ἀμφίλοφος. porro galea ἐν τῇ στεφάνῃ, prominente ſupra frontem ora, clauis ornata quatuor, eſt τετραφάληρος. — 45.

τιμῶσαι βασιλῆα πολυχρύσοιο Μυκήνης.
ἡνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἑῷ ἐπέτελλεν ἕκαστος
ἵππους εὖ κατὰ κόσμον ἐρυκέμεν αὖθ' ἐπὶ τάφρῳ·
αὐτοὶ δὲ πρυλέες σὺν τεύχεσι, θωρηχθέντες,
ῥώοντ'· ἄσβεστος δὲ βοὴ γένετ' ἠῶθι πρό.
φθὰν δὲ μεθ' ἱππήων ἐπὶ τάφρῳ κοσμηθέντες·
ἱππῆες δ' ὀλίγον μετεκίαθον· ἐν δὲ κυδοιμὸν

47 ΕΠΕΙΤΑ ϜΕΩΙ (vel ΕΠΕΙΤΑ ΡΑ ϜΩΙ) ΕΠΕΤΕΛΛΕ ϜΕΚΑΣΤΟΣ

46. Notabile eſt, quod nunc non Iupiter, ſed Minerua et Iuno tonitru moto augurium ediderunt, ſeu victoriae et ſucceſſus omen, ſeu ad terrorem iniiciendum. Idem vidimus Θ, 170. Alias dearum fulmina mittentium exempla paſſim notata ſunt: v. ad Virgil. Aen. I, 42. ἐπεγδούπησαν, ἐπεδούπησαν, intonuerunt. v. Obſſ.

47—52. Principes Achivorum, curribus ſe ſubſequi et ad foſſam ordinibus ſe tenere iuſſis, pedites incedunt. Quaeri poteſt, currus num extra caſtra an ab interiore parte ad foſſam ſubſtiterint. Verius hoc: cf. inf. Ο, pr. ipſi autem principes extra vallum et foſſam proceſſerunt. — 49. Iungenda ſunt σὺν τεύχεσι ῥώοντο, quod Clarke monuit; et θωρηχθέντες, per ſe dictum, eandem rem declarat. — 51. φθὰν, ἔφθαν, (a φθῆμι) κοσμηθέντες, conſtiterunt ordinibus pro πρότεροι ἐκοσμήθησαν, ſeu loco, vt voluere veteres, ſeu tempore, vna cum iis qui curribus inuehebantur; ita enim ſtatuere neceſſe eſt, quia eſt μεθ' ἱππήων, non μεθ' ἵππων. Impedita eſt narratio: de cuius medela v. Obſſ.

52—55. Pro malo omine hoc iam habitum eſt, quod tam perturbate et clamoſe omnia aguntur in exitu ad pugnam. Κυδοιμὸς eſt Tumultus ex terrore, Trepidatio; memoratus ille iam ſup. Ε, 593 et Σ, 535. Imber autem ſanguineus pro omine caedis facile ſe animis obtulit; ſimiliter ante

ὦρσε κακὸν Κρονίδης, κατὰ δ' ὑψόθεν ἧκεν ἐέρσας
αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος, οὕνεκ' ἔμελλε
πολλὰς ἰφθίμους κεφαλὰς Ἄϊδι προϊάψειν.
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο,
Ἕκτορά τ' ἀμφὶ μέγαν, καὶ ἀμύμονα Πουλυδάμαντα,
Αἰνείαν θ', ὃς Τρωσὶ θεὸς ὣς τίετο δήμῳ,
τρεῖς τ' Ἀντηνορίδας, Πόλυβον, καὶ Ἀγήνορα δῖον,
ἠΐθεόν τ' Ἀκάμαντ', ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν·
Ἕκτωρ δ' ἐν πρώτοισι φέρ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην.
οἷος δ' ἐκ νεφέων ἀναφαίνεται οὔλιος ἀστὴρ,
παμφαίνων, τότε δ' αὖτις ἔδυ νέφεα σκιόεντα·

58 θεος ϝως Bentl. 60 ΕΠΙϜΕΙΚΕΛΟΝ 61 ΕϜΙΣΗΝ

mortem Sarpedonis Π, 459 ſqq. cf. Heſiod. Sc. Herc. 384. — 53. 54. ἐέρσας αἵματι μυδαλέας, guttas ſanguineas, αἱματοέσσας.

56—66. Etiam Troiani ſe ad pugnam accingunt, inque iis Hector. Etiam hic locus eſt ſatis ſplendidus. Deeſt autem verbum finitum; repetendum puto ex vſ. 51 κοσμηθέντες ῥώοντο, obſeruante quoque Euſtathio.

56. ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο, quem iam vidimus K, 160 in ipſa camporum planitie, inter caſtra et Scamandrum, ita vt e caſtris ad θρωσμὸν, tum ad Scamandrum perveniretur. v. Lenz. p. 217. — 60. ἠΐθεον τ' Ἀκάμαντα. h. e. νέον, forte, quatenus fuit natu minimus. De his Antenoris filiis v. B, 823.

62. οἷος — οὔλιος ἀστὴρ, canicula. v. Obſſ. (ὅτε μὲν) παμφαίνων, τότε δ' αὖτις ἔδυ pro δύων. Spectat comparatio ad Hectorem volitantem per ordines, et modo conſpectum modo e conſpectu ſublatum; ad fulgorem armorum referenda eſt altera vſſ. 66. 67. eaque aliquoties repetitur, vt N, 242 ſq.

ὡς Ἕκτωρ ὁτὲ μέν τε μετὰ πρώτοισι φάνεσκεν,
ἄλλοτε δ' ἐν πυμάτοισι, κελεύων· πᾶς δ' ἄρα χαλ-
λάμφ'; ὥστε στεροπὴ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο. [κῶ 66
Οἱ δ', ὥστ' ἀμητῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισιν
ὄγμον ἐλαύνωσιν, ἀνδρὸς μάκαρος κατ' ἄρουραν,
πυρῶν, ἢ κριθῶν, τὰ δὲ δράγματα ταρφέα πίπτει·
ὡς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες
δῄουν, οὐδ' ἕτεροι μνώοντ' ὀλοοῖο φόβοιο·
ἴσας δ' ὑσμίνη κεφαλὰς ἔχεν· οἱ δὲ, λύκοι ὥς,

71 ὀλοϝοιο Knight. 72 ϜΙΣΑΣ — λυκοι ϝως. Bentl.

67—83. Pugna primo erat aequis viribus, aequa fortuna; nec vllus deorum interuentus.

67. Comparatio antiquae vitae confentanea. Stant duo ordines mefforum fibi ex aduerfo ac metunt frugem. ὄγμον ἐλαύνωσι. ὄγμος, quod lexica docent, eft ordo metentium frugem, inde et feries frugis feu demetendae, feu demeffae in agro iacentis. cf. Σ, 546. 557. (Noftris hominibus das *Schwad*) ὄγμον ἐλαύνειν, vt ap. Theocr. X, 2 ὄγμον ἄγειν ὀρθὸν, erit accipiendum de ipfo opere faciendo feu de ordine ftipularum quem metendo ac fecando pererrat meffor: ἐ-λαύνει adeo, ἄγει, *ducit*, *facit*, feriem ftipularum recifarum. Eodem modo quo fulcum facit arator, *ducit*, ἐλαύνει. vt Pindar. P. IV, 405 ὀρθὰς δ' αὔλακας ἐνταννύσαις ἤλαυνε. vt latini *ducere fulcum*, pro facere. Alioqui liceret fupplere κατ' ὄγμον. — μάκαρος. ex epitheto intelligitur et amplitudo agri et numerus metentium. — 69. τὰ δὲ δράγματα ταρφέα πίπτει. inf. Σ, 552 δράγματα δ' ἄλλα μετ' ὄγμον (nunc ordo vel locus recifarum ftipularum) ἐπήτριμα πίπτον ἔραζε. — 72. ἴσας κεφαλὰς ἔχον. fibi ex aduerfo ftantes Achiui et Troiani, cum neuter alteri cederet, fed hafta vel gladio vtrinque quisque cae-

θῦνον· Ἔρις δ' ἄρ' ἔχαιρε πολύστονος εἰσορόωσα·
οἴη γάρ ῥα θεῶν παρετύγχανε μαρναμένοισιν·
οἱ δ' ἄλλοι οὔ σφι πάρεσαν θεοὶ, ἀλλὰ ἕκηλοι
οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι καθείατο· ἧχι ἑκάστῳ
δώματα καλὰ τέτυκτο κατὰ πτύχας Οὐλύμποιο·
πάντες δ' ᾐτιόωντο κελαινεφέα Κρονίωνα,
οὕνεκ' ἄρα Τρώεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι.
τῶν μὲν ἄρ' οὐκ ἀλέγιζε πατήρ· ὁ δὲ, νόσφι λιασθεὶς,
τῶν ἄλλων ἀπάνευθε καθέζετο κύδεϊ γαίων,
εἰσορόων Τρώων τε πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν,

75 ΑΛΛΑ ϜΕΚΗΛΟΙ 76 ϜΟΙΣΙ — ͰΗΙΧΙ ϜΕΚΑΣΤΩΙ

deret. cf. Obſſ. — 73. Eris intererat pugnae, vt enim dictum ſup. 3 pugnam illa concitauerat. Iam ſemel pugnam ſimilem, excluſis omnibus diis, vidimus, Z, pr. πολύστονος quod Il. Δ, 445 Eris ὀφέλλουσα στόνον ἀνδρῶν, bene illuſtratum a Koeppen.

75. 76. dii *ſe continent* οἷσιν ἐνὶ μεγάροισιν ἐκάθηντο — quae mox δώματα. quemadmodum etiam locus δῶμα dicitur μέγαρον, et μέγαρα. Scilicet, vt in regum aedibus plures erant aedes, ſeu caſae, intra eandem aulam et ἕρκος, v. ad Z, 242, ita et in Olympo. cf. Exc. de Olympo lib. I. praeter maiorem et inſigniorem aedem, quam Iupiter tenebat, erant aliae aedes reliquorum deorum.

80. Notiones quas iam aliquoties vidimus: dii, qui Achiuis ſtudent, accuſant Iouem, pro conſilii ratione Achiuis cladem ſtruentem; altera ex parte Iupiter delectatur adſpectu virtutis pugnantium. — 81. καθέζετο κύδεϊ γαίων iam vidimus A, 405. Θ, 51 et inf. N, 11. pro κυδιόων. γαυριῶν. *exultando* propter iucundum ſpectaculum, cuius ipſe auctor erat. Redierat autem Iupiter in Olympum Θ, 438.

χαλκοῦ τε στεροπήν, ὀλλύντας τ᾽, ὀλλυμένους τε.
Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
τόφρα μάλ᾽ ἀμφοτέρων βέλε᾽ ἥπτετο, πίπτε δὲ λαός·
ἦμος δὲ δρυτόμος περ ἀνὴρ ὡπλίσσατο δεῖπνον
οὔρεος ἐν βήσσῃσιν, ἐπεί τ᾽ ἐκορέσσατο χεῖρας
τάμνων δένδρεα μακρά, ἅδος τέ μιν ἵκετο θυμόν,
σίτου τε γλυκεροῖο περὶ φρένας ἵμερος αἱρεῖ·
τῆμος σφῇ ἀρετῇ Δαναοὶ ῥήξαντο φάλαγγας,
κεκλόμενοι ἑτάροισι κατὰ στίχας· ἐν δ᾽ Ἀγαμέμνων
πρῶτος ὄρουσ᾽, ἕλε δ᾽ ἄνδρα Βιήνορα, ποιμένα λαῶν,
αὐτόν, ἔπειτα δ᾽ ἑταῖρον Ὀϊλῆα πλήξιππον.

86 Vulg., ὡπλίσσατο δόρπον Obss.

88 ΜΑΚΡΑ ϜΑΔΟΣ. v.

84—283. Circa medium diem Troianorum acies inclinatur Agamemnonis maxime virtute, cuius res gestae exponuntur; donec vulnere percussus in castra revertitur.

84—91. *Meridies* designatus, nec tamen tam accurate, vt e nostro more. Ducit ad medium diem τὸ ἀέξετο, et alter locus huic similis Θ, 66. 7. 8. Tempus postmeridianum declaratur Il. Π, 777 sq. Est autem suauiter interpositum hoc inter caedes et pugnas.

84. ἱερὸν ἦμαρ. δῖον. al. *mus dies*, v. Obss. — 86. ὡπλίσσατο δεῖπνον, ὁπλίζεται. — 87. ἐκορέσσατο χεῖρας — et ἅδος, de taedio et molestia ac defatigatione, vidimus iam ad Κ, 98. subintell. autem ἐκορέσατο (*satiauit se*) κατὰ χεῖρας, forte et κόπου vel πόνου cum Eustathio.

90. φάλαγγας, non sensu seriorum sed turmas. conglobati enim pugnare solebant; — 91. ἐν δ᾽ Ἀ. adhuc ergo ordinibus seu potius turmis aduersis, recta oppositis, pugnauerant; nam Agamemnon ante ordines

ἥ τοι ὅγ' ἐξ ἵππων κατεπάλμενος ἀντίος ἔστη·
τὸν δ' ἰθὺς μεμαῶτα μετώπιον ὀξέϊ δουρὶ
νύξ', οὐδὲ στεφάνη δόρυ οἱ σχέθε χαλκοβάρεια,
ἀλλὰ δι' αὐτῆς ἦλθε καὶ ὀστέου, ἐγκέφαλος δὲ
ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα.
καὶ τοὺς μὲν λίπεν αὖθι ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
στήθεσι παμφαίνοντας, ἐπεὶ περίδυσε χιτῶνας·
αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' Ἶσόν τε καὶ Ἄντιφον ἐξεναρίξων,
υἷε δύω Πριάμοιο, νόθον καὶ γνήσιον, ἄμφω
εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας· ὁ μὲν νόθος ἡνιόχευεν,
Ἄντιφος αὖ παρέβασκε περικλυτός· ὥ ποτ' Ἀχιλλεὺς
Ἴδης ἐν κνημοῖσι δίδη μόσχοισι λύγοισι,
ποιμαίνοντ' ἐπ' ὄεσσι λαβών, καὶ ἔλυσεν ἀποίνων.
δὴ τότε γ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο κατὰ στῆθος βάλε δουρί.
Ἄντιφον αὖ παρὰ οὖς ἔλασε ξίφει, ἐκ δ' ἔβαλ' ἵππων.

96 ΔΟΡΥ ϜΟΙ 99 ΑΥΘΙ ϜΑΝΑΞ 101 ΒΗ ϜΙΣΟΝ 106 ΟϜΕΣΣΙ 109 forte αὖτε παρ' οὖς.

prorumpit. — 94. 95. ὅγε — τὸν δὲ, alter — alterum. — 96. στεφάνη poteſt h. l. cum grammaticis pro genere galeae haberi. Proprie tamen eſt ora galeae prominentior ſupra frontem: v. ad K, 30. — 98. πεπάλακτο. ictu haſtae quaſſatum et confuſum. cf. Obſſ. — 100. στήθεσι παμφ'. pro ἔχοντας στήθη φαίνοντα candore στίλβοντα. περίδυσε χιτῶνας. ſpoliando exuerat.

101 — 122. *Iſus* et *Antiphus* filii Priami, necantur ab Agamemnone.

104. παρέβασκε. παραβάτης pugnat de curru. Alter ἡνιοχεύει, aurigatur. res nunc nota. — 105. δίδη. ἐδέσμευε. v. Obſſ. — Regum filios greges paſcere iam vidimus Il. Z, 23 ſq. — 106. ἔλυσεν (ἀντὶ) ἀποίνων *pretio accepto.*

σπερχόμενος δ' ἀπὸ τοῖιν ἐσύλα τεύχεα καλὰ,
γιγνώσκων· καὶ γάρ σφε πάρος παρὰ νηυσὶ θοῇσιν
εἶδεν, ὅτ' ἐξ Ἴδης ἄγαγε πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
ὡς δὲ λέων ἐλάφοιο ταχείης νήπια τέκνα
ῥηϊδίως συνέαξε, λαβὼν, κρατεροῖσιν ὀδοῦσιν,
ἐλθὼν εἰς εὐνὴν, ἀπαλόν τε σφ' ἦτορ ἀπηύρα·
ἡ δ' εἴπερ τε τύχῃσι μάλα σχεδὸν, οὐ δύναταί σφι
χραισμεῖν· αὐτὴν γάρ μιν ὑπὸ τρόμος αἰνὸς ἱκάνει·
καρπαλίμως δ' ἤϊξε διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην
σπεύδουσ', ἱδρώουσα κραταιοῦ θηρὸς ὑφ' ὁρμῆς·
ὣς ἄρα τοῖς οὔτις δύνατο χραισμῆσαι ὄλεθρον
Τρώων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὑπ' Ἀργείοισι φέβοντο.
αὐτὰρ ὁ Πείσανδρόν τε καὶ Ἱππόλοχον μενεχάρμην,

111. 112 ΘΟΗΙΣΙ ϜΕΙΔΕ 114 ΣΥΝΕϜΑΞΕ

111. Addita haec ornant; ipſe eos iam ante viderat, et nunc agnoſcit.

113—121. Comparatio eſt valde ornata; refertur autem ad id, quod nemo ex Troianis potuit iis ſuccurrere et necem auertere. — 114. λαβὼν, συνέαξεν ὀδοῦσιν; et ſic interpunxi; eſt enim pro ἔλαβε, καὶ συνέαξε. — 115. ἐλθὼν εἰς εὐνὴν ſc. luſtrum ceruae, quod ingreſſa cerua ſuos hinnulos depoſuerat. Declaratur res ex altero loco Od. Δ, 335 ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος Νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς, κνήμους ἐξερέῃσι — ὁ δ' ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνὴν, Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν. Mos enim leonis non eſt, aliena luſtra inueſtigare; monet Ven. B. — 117. ὑφικάνει τρόμος. ὑποδύει. Sic ὑπέλαβεν. ὑπῆλθε. quae iam Koeppen notauit. et ἤϊξε pro ἀΐσσει. — 120. χραισμῆσαι (πρὸς) ὄλεθρον ad exitium propulſandum. cf. ad A, 242.

122—147. *Piſandrum* et *Hippolochum* caedit Aga-

υἱέας Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος, ὅς ῥα μάλιστα,
χρυσὸν Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος, ἀγλαὰ δῶρα,
οὐκ εἴασχ' Ἑλένην δόμεναι ξανθῷ Μενελάῳ·
τοῦ περ δὴ δύο παῖδε λάβε κρείων Ἀγαμέμνων,
εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας, ὁμοῦ δ' ἔχον ὠκέας ἵππους·
ἐκ γάρ σφέας χειρῶν φύγον ἡνία σιγαλόεντα,
τὼ δὲ κυκηθήτην· ὁ δ' ἐναντίον ᾆρτο, λέων ὥς,
Ἀτρείδης· τὼ δ' αὖτ' ἐκ δίφρου γουναζέσθην·
Ζώγρει, Ἀτρέος υἱὲ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα·
πολλὰ δ' ἐν Ἀντιμάχοιο δόμοις κειμήλια κεῖται,
χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος·
τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,
εἰ νῶϊ ζωοὺς πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς τώγε κλαίοντε προσαυδήτην βασιλῆα
μειλιχίοις ἐπέεσσιν· ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσαν·

129 Bentl. λεων Ϝως. et sic in aliis similibus locis. 137 ϜΕΠΕΕΣΣΙ.

memnon, Antimachi filios sibi supplices factos.

123. *Antimachus* a Paride auro corruptus Helenam reddendam dissuaserat sub prima belli Troiani tempora; missis Troiam ad res repetendas Vlysse et Menelao: v. sup. Γ, 205. Spectauit res ad Antehomerica. cf. Tzetza Antehom. 154. — 127. ὁμοῦ δ' ἔχον· *eodem in loco*, vbi Agamemnon pugnabat, inuecti curru erant et ipsi: hoc est ἔχειν ἵππους regere, dirigere. Quod sequitur: ἐκ γὰρ σφιν retrospicit ad λάβε. *oppressit eos*, nam subito exterriti habenae exciderant manibus. σφέας e more, pluralis, cum alter tantum regeret, alter nec ipse lora cadentia firmiter arriperet. — 129. Illi συνεχύθησαν, turbati sunt animo, — et γουναζέσθην, supplices facti, precati sunt manibus pro-

Εἰ μὲν δὴ Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος υἱέες ἐστὸν,
ὅς ποτ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ Μενέλαον ἄνωγεν,
ἀγγελίην ἐλθόντα σὺν ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ,
αὖθι κατακτεῖναι, μηδ' ἐξέμεν ἂψ ἐς Ἀχαιούς·
νῦν μὲν δὴ τοῦ πατρὸς ἀεικέα τίσετε λώβην.
Ἦ, καὶ Πείσανδρον μὲν ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
δουρὶ βαλὼν πρὸς στῆθος· ὁ δ' ὕπτιος οὖδει ἐρείσθη.
Ἱππόλοχος δ' ἀπόρουσε, τὸν αὖ χαμαὶ ἐξενάριξε,
χεῖρας ἀπὸ ξίφεϊ τμήξας, ἀπό τ' αὐχένα κόψας·
ὅλμον δ' ὥς, ἔσσευε κυλίνδεσθαι δι' ὁμίλου.
τοὺς μὲν ἔασ'· ὁ δ', ὅθι πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες,
τῇ ῥ' ἐνόρουσ', ἅμα δ' ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί.
πεζοὶ μὲν πεζοὺς ὄλεκον φεύγοντας ἀνάγκῃ,
ἱππεῖς δ' ἱππῆας, (ὑπὸ δὲ σφισιν ὦρτο κονίη

142 ΑϜΕΙΚΕΑ Etiam ſcriptum fuit ϜΟΥ ΠΑΤΡΟΣ

tenſis. — 139. ὅς ποτ' ἐνὶ Τρ. Qui Troianis auctor fuit, yt illico Menelaum ad Troianos legatum (κατ') ἀγγελίην ἐλθόντα, occiderent, nec redire ad ſuos ſinerent. — 141. ἐξέμεν, ἐξεῖναι. ab ἐξίημι, ἐκπέμπω. v. Obſſ. — 142. λώβη et h. l. ſimpl. pro iniuria, eiusque culpa, de conſilio iniquo, cuius nunc luunt poenam filii.

146. χεῖρας, quia ἱκετεύσας erat, *protendens manus.* — 147. ὅλμον δ' ὥς, ἔσσευε truncum, truncatum corpus, tanquam cylindrum (proprie, cylindricum vas, quo pinſebant illa aetate legumina). v. Obſſ.

148—162. Alia Agamemnonis facinora, quibus tandem Troiani in fugam ſunt coniecti.

148. κλονέοντο cum dilectu poſitum pro ἐμάχοντο. ὅπου κλόνος ἦν τῶν φαλάγγων. et 150 ἀνάγκῃ, cum nec numero nec virtuti reſiſtere poſſent. — 151. ὑπὸ δὲ σφισιν. bene interponi-

ἐκ πεδίου, τὴν ὦρσαν ἐρίγδουποι πόδες ἵππων,)
χαλκῷ δηϊόωντες. ἀτὰρ κρείων Ἀγαμέμνων
αἰὲν ἀποκτείνων ἕπετ', Ἀργείοισι κελεύων.
ὡς δ' ὅτε πῦρ ἀΐδηλον ἐν ἀξύλῳ ἐμπέσῃ ὕλῃ,
πάντῃ τ' εἰλυφόων ἄνεμος φέρει, οἱ δέ τε θάμνοι
πρόῤῥιζοι πίπτουσιν ἐπειγόμενοι πυρὸς ὁρμῇ·
ὣς ἄρ' ὑπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι πίπτε κάρηνα
Τρώων φευγόντων, πολλοὶ δ' ἐριαύχενες ἵπποι
κείν' ὄχεα κροτάλιζον ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας,
ἡνιόχους ποθέοντες ἀμύμονας· οἱ δ' ἐπὶ γαίῃ
κείατο, γύπεσσι πολὺ φίλτεροι, ἢ ἀλόχοισιν.

155 ΑϜΙΔΗΛΟΝ 156 ΠΑΝΤΗ ϜΕΙΛΥΦΟΩΝ vel ϜΕΙΛΥϜΩΝ quod nunc eſſet πάντῃ εἰλύων. v. Obſſ.

tur ad augendam rerum ſpeciem. — 153. χαλκῷ δηϊόωντες ſc. ἱππεῖς ἱππῆας. *qui de curru pugnabant* caedebant *alios de curru pugnantes* χαλκῷ, *armis, ferro.* v. Obſſ.

155. ἐν ἀξύλῳ ἐμπέσῃ ὕλῃ. εἰς ὕλην arboribus denſam. v. Obſſ. locus poeticis ornamentis conſpicuus. — 157. ἐπειγόμενοι. pro τῆς τοῦ πυρὸς ὁρμῆς ἐπειγούσης τοὺς θάμνους. vi ignis vrgente, inſtante arboribus.

160. κείν' ὄχεα κροτάλιζον cum dilectu poſitum verbum ductum ἀπὸ τοῦ κροτεῖν, pro εἷλκον, ſed cum indicatione ſtrepitus, quando currus vacui trahuntur. ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας, loca inter acies vtrinque pugnantium. v. ad Δ, 371. — 161. ἡνιόχους ποθέοντες pro vulgari, *ſine aurigis,* non habentes aurigas. Formulam iam vidimus B, 703 et 709. E, 234. — 162. γύπεσσι πολὺ φίλτεροι ἢ ἀλόχοισι. comparatiue extulit, quod proprie aduerſatiue erat dicendum: *grato adſpectu vulturibus,* (vt A, 5.) *non vxoribus.* pro vulgari: *laniati iacebant miſerabiles foedo adſpectu;* quem vxores ipſae auerſaturae eſſent. Euſtathius ἀστειότητα μετὰ σε-

Ἕκτορα δ' ἐκ βελέων ὕπαγε Ζεὺς, ἔκ τε κονίης,
ἔκ τ' ἀνδροκτασίης, ἔκ θ' αἵματος, ἔκ τε κυδοιμοῦ·
Ἀτρείδης δ' ἕπετο, σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων.
οἱ δὲ παρ' Ἴλου σῆμα παλαιοῦ Δαρδανίδαο,
μέσσον καππεδίον παρ' ἐρινεὸν ἐσσεύοντο,
ἱέμενοι πόλεως· ὁ δὲ κεκληγὼς ἕπετ' αἰεὶ
Ἀτρείδης, λύθρῳ δὲ παλάσσετο χεῖρας ἀάπτους.
ἀλλ' ὅτε δὴ Σκαιάς τε πύλας καὶ Φηγὸν ἵκοντο,
ἔνθ' ἄρα δὴ ἵσταντο, καὶ ἀλλήλους ἀνέμιμνον.

166 ΠΑΡ FIΛOY. v. Obſſ. 168 FIEMENOI 169 Vulg. δ' ἐπαλάσσετο.

μυότητος his ineſſe putabat. Noſtro ſenſu redolet tota rei ſpecies atrocitatem aeui: quam tamen repetit inf. 395.

163—180. Fit fuga Troianorum effuſa vsque ſub moenia Troiae.

163. 164. Synonyma cumulata magnam vim habent ad mentem impellendam. Hoc eſt quod Gellius voluit et miratus eſt lib. XIII, 22. Hector tamen nusquam Agamemnoni obuius factus erat, pugnans ſcilicet alia aciei parte. Hoc nunc Iouis cura factum narratur vſſ. 163. 4.

166—170. Eſt hic inter praecipua loca de Troadis topographia. Ἴλου σῆμα haud longe abeſſe debuit, ſi a caſtris Achiuorum verſus Troiam pergeres; fuit in campi parte vndique conſpicua. v. ſup. K, 414 et 160. inf. 371. At ἐρινεὸς 167 *caprificus* prope moenia, ſup. Z, 433. 434. Erat ibidem σκοπιὰ vt X, 145 παρὰ σκοπιὴν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόεντα. Ceterum potuit et vna arbor eſſe et quercetum deſignari: vt ἐρινεὸς ſit ἐρινεώδης τόπος, etiam ap. Euſtath. vt in Odyſſ. ἀσφοδελός.

172. οἱ δ' alii autem. Comparatio admodum ornata; Agamemnon inſequendo fugat et diſpergit Troianos, vt leo boues, per noctem in ſeptum irruens, vno boue arrepto et lania-

οἱ δ' ἔτι καμμέσσον πεδίον φοβέοντο, βόες ὥς,
ἅςτε λέων ἐφόβησε, μολὼν ἐν νυκτὸς ἀμολγῷ,
πάσας· τῇ δέ τ' ἰῇ ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος·
τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε, λαβὼν, κρατεροῖσιν ὀδοῦσι
πρῶτον· ἔπειτα δέ θ' αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει·
ὣς τοὺς Ἀτρείδης ἔφεπε κρείων Ἀγαμέμνων,
αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον· οἱ δὲ φέβοντο.
πολλοὶ δὲ πρηνεῖς τε καὶ ὕπτιοι ἔκπεσον ἵππων
Ἀτρείδεω ὑπὸ χερσί· περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ θῦεν.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλεν ὑπὸ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος

175 ΕϜΑΞΕ 178 Vulg. οἱ δ' ἐφέβοντο.

to. Poſtrema praeclare ornauit.

173. ἐν νυκτὸς ἀμολγῷ. ſimpl. noctu. per noctem. v. Obſſ. — 177. τοὺς ἔφεπε. premebat inſequendo. v. inf. ad vſ. 483.

180. περὶ ἄλλων et πρὸ ἄλλων ἔθυεν, ἐμαίνετο. ſupra reliquos et ante omnes haſta feriebat Troianos. Quaerunt, cur per totum hoc tempus pugnae nec Diomedis, nec alterius herois virtus eminuerit: ſed ſolius Agamemnonis. Reſpondent: ita comparatam fuiſſe virtutem iſtorum hominum, vt tantum ad tempus exardeſceret, mox extincta iaceret. Immo vero poeta, ſi ad Agamemnonem conuertere animos volebat, non auocare nos potuit ad aliorum virtutem in aliis pugnae partibus, ſed modo in huius modo in alterius rebus geſtis enarrandis elaborat. Ita alio loco Diomedis, alio Aiacis, alio Patrocli facinora tractauit.

181—210. Iupiter, qui iam antea (v. 163) prouiderat, vt ne Hector occurreret Agamemnoni, (quippe quae res totum narrandi ordinem poetae turbatura fuiſſet,) nunc per Iridem Hectori denuntiat, vt Agamemnonis occurſum euitet, donec is vulneratus diſceſſiſſet; interea autem ſub muris vrbis copias iterum colligat et aduerſus

ἵζεσθαι· τότε δή ῥα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ἴδης ἐν κορυφῇσι καθέζετο πιδηέσσης,
οὐρανόθεν καταβάς· ἔχε δὲ στεροπὴν μετὰ χερσίν.
Ἶριν δ' ὤτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσαν·
Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα, τὸν Ἕκτορι μῦθον ἐνισπε·
ὄφρ' ἂν μέν κεν ὁρᾷ Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
θύνοντ' ἐν προμάχοισιν, ἐναίροντα στίχας ἀνδρῶν,
τόφρ' ἀναχωρείτω, τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἀνώχθω
μάρνασθαι δηΐοισι κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
αὐτὰρ ἐπεί κ', ἢ δουρὶ τυπεὶς, ἢ βλήμενος ἰῷ,

185 FIPIN Vulg. ὄτρυνε. 186 ΙΘΙ FIPI

hostem ducat. Scilicet sunt haec quae scriptor pedestri narratione ita efferret: Hectore in altero cornu strenue pugnante, Agamemnon, qua parte ipse pugnabat, magna virtute vsus, Troianos in fugam vertit: qui cum sub moenibus vrbis iterum constitissent, ab Hectore acies restituta est. Pugna ita redintegrata pugnatum est acriter, donec Agamemnon vulneratus praelio excessit; tum Hectoris virtus superior facta. Miretur aliquis, quod Iupiter, cum constitutum apud se haberet, vt Achiui hoc die fugarentur a Troianis, nunc tamen Troianos in fugam ab Agamemnone verti sineret. Id vero dicendum est, ad variandos rerum euentus poetam inuenisse; delectatio enim maior oritur ex varietate et h. l. fortunae vicissitudine, περιπετείᾳ. Quod Iupiter in Ida consedit, vt propius inspiceret pugnam, prorsus ad humanum morem attemperatum vides. Processerat autem in montem nunc secunda vice; nam lib. Θ, 47 curru vectus ad Idam venit et ibi consedit; redit tamen in Olympum eod. lib. 438. — 184. ἔχε δὲ στεροπὴν μετὰ χ. hic aut similis locus sculptoribus speciem Iouis suppeditare potuit. Est vtique augusta Iouis species sensibus obiecta.

εἰς ἵππους ἅλεται, τότε οἱ κράτος ἐγγυαλίξω,
κτείνειν, εἰσόκε νῆας ἐϋσσέλμους ἀφίκηται,
δύῃ τ' ἠέλιος, καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων εἰς Ἴλιον ἱρήν·
εὗρ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος Ἕκτορα δῖον,
ἑσταότ' ἔν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν·
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Ἕκτορ, υἱὲ Πριάμοιο, Διῒ μῆτιν ἀτάλαντε,
Ζεύς με πατὴρ προέηκε τεῒν τάδε μυθήσασθαι·
ὄφρ' ἂν μέν κεν ὁρᾷς Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
θύνοντ' ἐν προμάχοισιν, ἐναίροντα στίχας ἀνδρῶν,
τόφρ' ὑπόεικε μάχης, τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἄνωχθι
μάρνασθαι δηΐοισι κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
αὐτὰρ ἐπεί κ', ἢ δουρὶ τυπεὶς, ἢ βλήμενος ἰῷ,
εἰς ἵππους ἅλεται, τότε τοὶ κράτος ἐγγυαλίξει
κτείνειν, εἰσόκε νῆας ἐϋσσέλμους ἀφίκηαι,
δύῃ τ' ἠέλιος, καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.

192 ΤΟΤΕ ϜΟΙ 195 ΩΚΕΑ ϜΙΡΙΣ 196 ΕΣ ϜΙΛΙΟΝ 199 ΩΚΕΑ ϜΙΡΙΣ

192. *εἰς ἵππους ἅλεται.* *εἰς τὸ ἅρμα ἀνέλθῃ*, vt Sch. br. vide Obſſ. — 193. tunc faciam vt ſuperior ſit pugnando, donec nox interuenerit.

194. *κνέφας ἱερὸν*, epitheton obſcura notione, fere vt nox alma; *εὐφαντασιῶδες* tamen: horrorem enim iniicere ſolent res ſacrae ac diuinae. Hactenus locum habet, quod veteres *ἱερὸν κνέφας* reddebant *βαθὺ καὶ μέγα σκότος* ap. Euſtath. Itidem ſupra 84 *ἦμαρ ἱερὸν* dictum erat. — 198. *ἐν ἵπποισι καὶ ἅρμασι.* ſimpl. in curru ſuo. vt apparet. 211. Scilicet Hector

Ἠ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις.
Ἕκτωρ δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε,
πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντη,
ὀτρύνων μαχέσασθαι· ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.
οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας·
ἀρτύνθη δὲ μάχη· σταν δ' ἀντίοι· ἐν δ' Ἀγαμέμνων
πρῶτος ὄρουσ'· ἔθελεν δὲ πολὺ προμάχεσθαι ἁπάντων.
Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ὅστις δὴ πρῶτος Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἦλθεν,
ἢ αὐτῶν Τρώων, ἠὲ κλειτῶν ἐπικούρων.
Ἰφιδάμας Ἀντηνορίδης, ἠΰς τε, μέγας τε,

210 ϜΩΣ ϜΕΙΠΟΥΣ — ϜΙΡΙΣ 221 ϜΙΦΙΔΑΜΑΣ

cum ceteris verſus vrbem ſe receperat, hicque ſub vrbis moenibus ſtabat.

211—216. ſub moenibus vrbis Troiani Hectoris opera iterum in ordinibus conſiſtunt.

211. *σὺν τεύχεσιν — πάλλων ὀξέα δοῦρα* et ſimilia noli putare inani copia eſſe adiecta; ſed quod per totum Homerum animo retinendum eſt, vim habent haec ad viuidum ſenſum et ſpeciem hominis, qualis adſpectu erat, animo obiiciendam. — 215. *ἐκαρτύναντο φάλαγγας*, globos ac turmas pugnantium, vt monitum aliquoties. Nam turmatim ac conglobatim pugnant. — 216. *ἀρτύνθη δὲ μάχη*. proprie *ἀρτύνθησαν οἱ μαχόμενοι*. vt M, 43.

218—263. Agamemnon noua virtutis ſpecimina edit. Vt animum audientis aduerteret poeta, quod et Schol. monent, Muſarum opem ad res ex antiqua memoria repetendas inuocat. Iphidamante caeſo ab eius fratre Coone vulneratur Agamemnon.

221. *Iphidamas* Antenoris f. poſt tres ſupra 59. 60. et multos alios paſſim memoratos. Educatus ille

ὃς τράφη ἐν Θρήκῃ ἐριβώλακι, μητέρι μήλων·
Κισσῆς τόν γ' ἔθρεψε δόμοις ἔνι τυτθὸν ἐόντα
μητροπάτωρ, ὃς τίκτε Θεανὼ καλλιπάρῃον.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἥβης ἐρικυδέος ἵκετο μέτρον,
αὐτοῦ μιν κατέρυκε, δίδου δ' ὅγε θυγατέρα ἥν·
γήμας δ', ἐκ θαλάμοιο μετὰ κλέος ἵκετ' Ἀχαιῶν,
σὺν δυοκαίδεκα νηυσὶ κορωνίσιν, αἵ οἱ ἕποντο.
τὰς μὲν ἔπειτ' ἐν Περκώτῃ λίπε νῆας ἐίσας·
αὐτὰρ ὁ πεζὸς ἐών, εἰς Ἴλιον εἰληλούθει·
ὅς ῥα τότ' Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἦλθεν.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Ἀτρείδης μὲν ἅμαρτε, παραὶ δέ οἱ ἐτράπετ' ἔγχος.

225 Vulg. Κισσεύς. 226 ΘΥΓΑΤΕΡΑ ϜΗΝ 228 ϜΑΙ ϜΟΙ 229 ϜΕϜΙΣΑΣ Vulg. Περκώπῃ. 230 ΕΣ ϜΙΛΙΟΝ 233 ΔΕ ϜΟΙ

apud auum maternum *Cisseum*, Thracem: cuius filiam, suae matris sororem, in matrimonium duxerat. Id quod memorabile quidem, heroica tamen vita haud insolens, Sic Diomedes duxerat Aegialeam, — Iam hunc Cisseum in Thracia Europaea vixisse, ex ipso Homero intelligitur. Fuit vrbs Cissus, non longe a Thessalonica, in quam abducti fuere eius incolae; ad hanc videtur Cisseus referendus esse; quod et Strabo coniecerat lib. VII. v. Epitomen p. 510 A. — 225. ἥβης μέτρον vt τέλος ἥβης, *iusta pubertas*, inde simpl. iuuentus, ἐρικυδὴς *praeclara*. v. Obss. — 227. μετὰ κλέος Ἀχαιῶν, accepta fama περὶ Ἀ. pro, de *aduentu Achiuorum* ad Troiam. inf. N, 364 ὅς ῥα νέον πολέμοιο μετὰ κλέος εἰληλούθει. — 229. *Percote* ad Hellespontum supra Abydum: Ad hanc e Thracia appulerat Iphidamas nauibusque hic relictis terrestri itinere Troiam venerat, quia classis Achiuorum maritimam

Ἰφιδάμας δὲ κατὰ ζώνην θώρηκος ἔνερθε
νύξ᾽, ἐπὶ δ᾽ αὐτὸς ἔρεισε, βαρείῃ χειρὶ πιθήσας·
οὐδ᾽ ἔτορε ζωστῆρα παναίολον, ἀλλὰ πολὺ πρὶν
ἀργύρῳ ἀντομένη, μόλιβος ὥς, ἐτράπετ᾽ αἰχμή.
καὶ τόγε χειρὶ λαβὼν εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
ἕλκ᾽ ἐπί οἱ, μεμαὼς, ὥστε λῖς· ἐκ δ᾽ ἄρα χειρὸς
σπάσσατο· τὸν δ᾽ ἄορι πλῆξ᾽ αὐχένα, λῦσε δὲ γυῖα.
ὣς ὁ μὲν αὖθι πεσὼν κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον,
οἰκτρὸς, ἀπὸ μνηστῆς ἀλόχου, ἀστοῖσιν ἀρήγων,

234 FΙΦΙΔΑΜΑΣ 239 ΕΠΙ FΟΙ 242 FΑΣΤΟΙΣΙ

oram Troadis obsidebat. Theano Antenoris vxor sup. E, 70. Z, 298.

234. Thorax cingulo munitus erat, ad tegenda ilia et aluum: Est cingulum illud ζώνη et ζωστὴρ, diuersum a μίτρῃ quae subter thorace corpus cingit. Inf. P, 519 τὸ ἔγχος νειαίρῃ δ᾽ ἐν γαστρὶ διὰ ζωστῆρος ἔλασσε. Qua de re satis dictum sup. ad Δ, 132. 186. et B, 478. Erat h. l. lamina argentea obductum. Baltei huius supra in thorace describendo 19 sq. non meminerat. In eius inferiore ora, ἔνερθε, hastam infixerat Iphidamas, forte aberrando, cum ilia peteret. — 235. πιθήσας χειρὶ κ. usus manu. vt iam saepe. — 237. ἐτράπετο nunc est de obtusa cuspide; aliter ac 233 παρετράπετο. — 238. καὶ τόγε sc. ἔγχος. eliciendum ex antecedentibus. — 239. ἕλκ᾽ ἐπί οἱ. ἐφεῖλκε πρὸς ἑαυτόν, vt leo, quia leones solent venabulum, quo percussi sunt, mordere, atque sic, e manibus vulnerantis, retro ad se trahere.

241. κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον. quod Virgilius dicere est ausus, *ferreus somnus*. Opp. *somnus mollis*, μαλακός, nunc mors. *durus*, *altus* somnus. Cogitandum de vinculis duris, quae non soluuntur, ita somnus qui non soluitur. Est autem χαλκοῦς pro σκληρός, cf.

κουριδίης, ἧς οὔ τι χάριν ἴδε, πολλὰ δ' ἔδωκε·
πρῶθ' ἑκατὸν βοῦς δῶκεν, ἔπειτα δὲ χίλι' ὑπέστη
αἶγας ὁμοῦ καὶ ὄϊς, τά οἱ ἄσπετα ποιμαίνοντο.
δὴ τότε γ' Ἀτρείδης Ἀγαμέμνων ἐξενάριξε,
βῆ δὲ φέρων ἀν' ὅμιλον Ἀχαιῶν τεύχεα καλά.
τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Κόων ἀριδείκετος ἀνδρῶν,
πρεσβυγενὴς Ἀντηνορίδης, κρατερόν ῥά ἑ πένθος
ὀφθαλμοὺς ἐκάλυψε, κασιγνήτοιο πεσόντος·
στῆ δ' εὐρὰξ σὺν δουρὶ, λαθὼν Ἀγαμέμνονα δῖον·
νύξε δέ μιν κατὰ χεῖρα μέσην, ἀγκῶνος ἔνερθεν,
ἀντικρὺ δὲ διέσχε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκή.
ῥίγησέν τ' ἄρ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγαμέμνων·
ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληγε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο,
ἀλλ' ἐπόρουσε Κόωνι, ἔχων ἀνεμοτρεφὲς ἔγχος.

243 FΙΔΕ 245 ΟFΙΣ ΤΑ FΟΙ 249 FΑ FΕ 254 ΕΠΕΙΤΑ FΑΝΑΞ

Euſtath. Egregie autem in ſeqq. cumulat plura, quae ad miſerationem faciunt. — 242. ἀπὸ, pro ἄποθεν ἀπὸ μ. ἧς οὔ τι χάριν ἴδεν, pro εἶχε, non tam de primo amoris fructu accipi poteſt, nam nuptiae jam factae erant, verum de longiore conuictu cum ea et de liberis ſuſceptis. Scilicet χάρις h. l. eſt ἀμοιβὴ ἀντὶ εὐεργεσίας, nam ſubiicitur πολλὰ δ' ἔδωκε, ſc. parentibus. Declaratur praeſtantia feminae et h. l. munerum nuptialium magnitudine, quibus illa a parentibus emta fuit. Notabile ad morem antiquum.

243. Ergo ἐξ ὑπογυίου μετὰ γάμον αὐτίκα Troiam venerat, vt Sch. et Euſtath. vnde ſup. 227 ἐκ θαλάμου.

248—261. Coon auxilio ſubueniens fratri Agamemnonem vulnerat, ipſe ab eo caeditur. — 250. πένθος ὀφθαλμοὺς ἐκάλυψε, egregie et potenter dictum: quod alias ἄχεος νεφέλη.

ἤτοι ὁ Ἰφιδάμαντα κασίγνητον καὶ ὄπατρον
ἕλκε ποδὸς μεμαὼς, καὶ ἀΰτει πάντας ἀρίστους·
τὸν δ' ἕλκοντ' ἀν' ὅμιλον ὑπ' ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης,
οὔτησε ξυστῷ χαλκήρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα·
τοῖο δ' ἐπ' Ἰφιδάμαντι κάρη ἀπέκοψε παραστάς.
ἔνθ' Ἀντήνορος υἷες ὑπ' Ἀτρείδῃ βασιλῆϊ
πότμον ἀναπλήσαντες, ἔδυν δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Αὐτὰρ ὁ τῶν ἄλλων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν
ἔγχεΐ τ', ἄορί τε, μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν,
ὄφρα οἱ αἷμ' ἔτι θερμὸν ἀνήνοθεν ἐξ ὠτειλῆς·
αὐτὰρ ἐπεὶ τὸ μὲν ἕλκος ἐτέρσετο, παύσατο δ' αἷμα,
ὀξεῖαι ὀδύναι δῦνον μένος Ἀτρείδαο.

257 ΗΤΟΙ ϜΟ ϜΙΦΙΔΑΜΑΝΤΑ 261 ΤΟΥ Δ ΕΠΙ ϜΙΦΙΔΑΜΑΝΤΙ 266 ΟΦΡΑ ϜΟΙ

— 257. ὄπατρον, ὁμόπατρον. Voluit autem ille fratris corpus ſeruare, ne inſepultum iaceret; nam ſpoliatum iam erat v. 246. 247. ὑπ' ἀσπίδος l. ἕλκοντα l. οὔτησε. Scuto ſe tegebat deſuper, qui corpus inclinabat. — 261. ἐπ' Ἰφιδάμαντι. inclinatum puta fuiſſe Coonem in fratris corpus quod pedibus abstrahere volebat; itaque haſta percuſſus in illud proruit. — 263. πότμον ἀναπλήσαντες *explentes fatum, fatalem mortem, perferentes* v. ad Δ, 170.

264—283. Agamemnon dolore ex vulnere victus pugna excedit. — ἀνδρῶν int. Troianorum. μετήρχετο τοὺς πολεμίους Euſtath. *ſaxis* vtuntur heroes quoties tela deficiunt. — 266. ἀνήνοθεν. ἀνεφέρετο. v. Obſſ. Mox dolor ex inflammatione, ſiccato vulnere.

268—273. Agamemnonis e vulnere dolores comparantur cum doloribus parturientis. Nobilis locus. Etiam *de Ilithyiis:* quatenus numero ſunt plures, Iunonis filiae; an et Iouis, poeta non addit; at diſerte docet Heſiod. Θ. 921—3.

ὡς δ' ὅταν ὠδίνουσαν ἔχῃ βέλος ὀξὺ γυναῖκα,
δριμὺ, τό τε προϊεῖσι μογοστόκοι Εἰλείθυιαι,
Ἥρης θυγατέρες, πικρὰς ὠδῖνας ἔχουσαι·
ὣς ὀξεῖ' ὀδύναι δῦνον μένος Ἀτρείδαο.
ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε, καὶ ἡνιόχῳ ἐπέτελλε
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν· ἤχθετο γὰρ κῆρ.
ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὑμεῖς μὲν νῦν νηυσὶν ἀμύνετε ποντοπόροισι
φύλοπιν ἀργαλέην, ἐπεὶ οὐκ ἐμὲ μητίετα Ζεὺς

et Apollod. I, 3, 1. Notatum iam olim, Homero promiscue modo plures, modo *vnam* tantum Εἰλείθυιαν memorari *partum in lucem producentem*: Il. Π, 187. et Τ, 103. at 119 Iuno σχέθε δ' εἰλειθυίας. Memoratur quoque *antrum Ilithyiae* in Creta Od. Τ, 188. vt plura in Graecia fana ap. Pausaniam; Verbo est inter antiquissima numina. Successisse postea in eius locum *Iunonem Lucinam* et *Dianam*, notum est. Verum ad Homerum haec non spectant.

269. ὡς δ' sc. ὀξεῖαι ὀδύναι δύνουσι γυναῖκα, ὅταν αὐτὴν ὠδίνουσαν ἔχῃ βέλος, ὃ Εἰλείθυιαι προϊεῖσι. Dicitur βέλος ἔχειν τινὰ, quo quis transfixus est. βέλος pro ipso vulnere inf. Ξ, 439. ideoque prisco sermone etiam *dolorem* potuit declarare, et de parturientium doloribus potuit dici: Ilithyias *immittere telum parturienti*. Alias *dolor* cum *face* comparatur. Ilithyia in fano Aegiensium stabat facem manu tenens: quod Pausanias VII, 23. p. 582 f. de dolore parientium interpretatur. — 270. μογοστόκοι Εἰλείθυιαι, aut quae ministrant circa μόγους τῶν τοκετῶν, aut μογοῦσαι περὶ τοὺς τόκους. v. Obss. — 271. πικρὰς ὠδῖνας ἔχουσαι, *in potestate habentes*. cf. Obss. — 274. ἐπελαύνειν (τοὺς ἵππους) νηυσὶ vt iam

εἴασε Τρώεσσι πανημέριον πολεμίζειν.
Ὣς ἔφαθ'· ἡνίοχος δ' ἵμασε καλλίτριχας ἵππους
νῆας ἔπι γλαφυράς· τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην·
ἄφρεον δὲ στήθεα, ῥαίνοντο δὲ νέρθε κονίῃ,
τειρόμενον βασιλῆα μάχης ἀπάνευθε φέροντε.
Ἕκτωρ δ', ὡς ἐνόησ' Ἀγαμέμνονα νόσφι κιόντα,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί,
ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
οἴχετ' ἀνὴρ ὤριστος, ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδωκε
Ζεὺς Κρονίδης· ἀλλ' ἰθὺς ἐλαύνετε μώνυχας ἵππους
ἰφθίμων Δαναῶν, ἵν' ὑπέρτερον εὖχος ἄρησθε.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
ὡς δ' ὅτε πού τις θηρητὴρ κύνας ἀργιόδοντας
σεύῃ ἐπ' ἀγροτέρῳ συῒ καπρίῳ, ἠὲ λέοντι·
ὣς ἐπ' Ἀχαιοῖσι σεῦε Τρῶας μεγαθύμους
Ἕκτωρ Πριαμίδης, βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ.

281 ΑϜΕΚΟΝΤΕ 291 ϜΩΣ ϜΕΙΠΩΝ ΟΤΡΥΝΕ ΜΕΝΟΣ ΘΥΜΟΝ ΤΕ ϜΕΚΑΣΤΟΥ 295 ϜΙΣΟΣ

E, 327. et inf. 400. pro, ἐπὶ τὰς νῆας.

284—295. Hector copias suas ad virtutem incendit.

286. Fuere e sociis praecellentes Lycii a Sarpedone, et Dardanii ab Aenea ducti. v. ad B, 819 sq. — 287. μνήσασθε. vtimini. exserite nunc virtutem. — 288. μέγ' εὖχος, h. e. superior nunc nostra acies pugnando reddita est: alibi κῦδος v. ad E, 285. quod ad Iouem refert aut fit communi loquendi vsu, aut propter Iridis nuntium sup. 185. — 289. ἰθὺς (κατὰ) Δαναῶν. — 293. ἐπισεύῃ συῒ καπρίῳ Hector incitat Troianos in Achiuos, vt venator canes in feram.

αὐτὸς δ' ἐν πρώτοισι μέγα φρονέων ἐβεβήκει·
ἐν δ' ἔπεσ' ὑσμίνῃ, ὑπεραέϊ ἶσος ἀέλλῃ,
ἥ τε καθαλλομένη ἰοειδέα πόντον ὀρίνει.
Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν
Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν;
Ἀσσαῖον μὲν πρῶτα, καὶ Αὐτόνοον, καὶ Ὀπίτην,
καὶ Δόλοπα Κλυτίδην, καὶ Ὀφέλτιον, ἠδ' Ἀγέλαον,
Αἴσυμνόν τ', Ὦρόν τε, καὶ Ἱππόνοον μενεχάρμην.
τοὺς ἄρ' ὅγ' ἡγεμόνας Δαναῶν ἕλεν· αὐτὰρ ἔπειτα
πληθύν. ὡς, ὁπότε Ζέφυρος νέφεα στυφελίξῃ
ἀργέσταο Νότοιο, βαθείῃ λαίλαπι τύπτων,
πολλὸν δὲ τρόφι κῦμα κυλίνδεται, ὑψόσε δ' ἄχνη
σκίδναται ἐξ ἀνέμοιο πολυπλάγκτοιο ἰωῆς·
ὣς ἄρα πυκνὰ καρήαθ' ὑφ' Ἕκτορι δάμνατο λαῶν.
ἔνθα κε λοιγὸς ἔην, καὶ ἀμήχανα ἔργα γένοντο,

297 ϜΥΠΕΡΑΕΙ ϜΙΣΟΣ 298 ϜΙΟΕΕΙΔΕΑ 300 ϜΟΤΕ ϜΟΙ 308 ΠΟΛΥΠΛΑΓΚΤΟΙΟ ϜΙΩΗΣ 310 ΑΜΗΧΑΝΑ ϜΕΡΓΑ

296—309. Ipſe Hector ſumma virtute annifus multos caedit. — 297. 8. irruit in turbam pugnantium, vt procella in mare.

299. Facit enumeratio ſingulorum fidem narranti; interrogatio autem ſeu potius exclamatio opinionem facit magnae multitudinis. Etiam Euſtath. hoc vidit.

305—309. Tantum hoſtium numerum cecidit Hector, quot fluctus excitantur zephyro nubes ante ſe agente. ὡς πυκνὰ καρήατα δάμνατο ὑφ' Ἕκτορι, ὡς πολλὸν τρόφι κῦμα κυλίνδεται, ὁπότε ζ. — Zephyrus στυφελίζει νέφεα Νότου pulſat et fugat, ex aduerſo flando. Reliqua ornatui inſeruiunt. Notus ἀργέστης. Horatio *albus*: quia ſerenitatem caelo reddit nubibus dispulſis. et τρόφι κῦμα, pro μέγα. v. Obſſ.

310—335. Achiui cede-

καί νύ κεν ἐν νήεσσι πέσον φεύγοντες Ἀχαιοί,
εἰ μὴ Τυδείδῃ Διομήδεϊ κέκλετ' Ὀδυσσεύς·
Τυδείδη, τί παθόντε λελάσμεθα θούριδος ἀλκῆς;
ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο· δὴ γὰρ ἔλεγχος
ἔσσεται, εἴ κεν νῆας ἕλῃ κορυθαιόλος Ἕκτωρ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
ἤτοι ἐγὼ μενέω καὶ τλήσομαι· ἀλλὰ μίνυνθα
ἡμέων ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ νεφεληγερέτα Ζεὺς
Τρωσὶν δὴ βόλεται δοῦναι κράτος, ἠέπερ ἡμῖν.
Ἦ, καὶ Θυμβραῖον μὲν ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
δουρὶ βαλὼν κατὰ μαζὸν ἀριστερόν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἀντίθεον θεράποντα, Μολίονα, τοῖο ἄνακτος.
τοὺς μὲν ἔπειτ' εἴασαν, ἐπεὶ πολέμου ἀπέπαυσαν.
τὼ δ' ἀν' ὅμιλον ἰόντε κυδοίμεον, ὡς ὅτε κάπρω
ἐν κυσὶ θηρευτῇσι μέγα φρονέοντε πέσητον·
ὣς ὀλέκον Τρῶας πάλιν ὀρμένω· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ

318 ΕΣΤΑΙ ϜΗΔΟΣ 319 Vulgg. Τρωσὶν δὴ ἔθελει.
322 ΤΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 326 Vulg. παλινορμένω.

re coacti iterum consistunt virtute Vlyssis et Diomedis confirmati.

310. ἐγένετο ἂν λοιγὸς καὶ ἀνίατον κακόν. ἀμήχανα ἔργα *res cui auxilium nullum postea repertum fuisset.* — 311. *et irruissent fugientes Achivi in castra.* — 313. λελάσμεθα ἀλκῆς, virtute non vtimur, stamus inertes. τί παθόντε; διὰ τί ατε οὐ μαχόμεθα; ἐκλελήσμεθα, ὀκνοῦμεν, μάχεσθαι.

318. ἦδος, ὄφελος. — 319. βόλεται, βούλεται, δοῦναι νίκην Τρωσὶ sc. μᾶλλον ἢ ἡμῖν. ex more omissum μᾶλλον ἤ. v. ad A, 112 ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν οἴκοι ἔχειν. — 325. ἐμπέσητον κυσί, pro *irruunt.* et κυδοίμεον, *turbarunt,* tumultum intulerunt in turmas. — 326. πάλιν ὀρμένω, ὑποστρε-

ἀσπασίως φεύγοντες ἀνέπνεον Ἕκτορα δῖον.
ἔνθ' ἑλέτην δίφρον τε καὶ ἀνέρε, δήμου ἀρίστω,
υἷε δύω Μέροπος Περκωσίου, ὃς περὶ πάντων
ᾔδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὓς παῖδας ἔασκε
στείχειν ἐς πόλεμον φθισήνορα· τὼ δέ οἱ οὔτι
πειθέσθην· Κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.
τοὺς μὲν Τυδείδης δουρικλειτὸς Διομήδης,
θυμοῦ καὶ ψυχῆς κεκαδὼν, κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα·
Ἱππόδαμον δ' Ὀδυσεὺς καὶ Ὑπείροχον ἐξενάριξεν.
Ἔνθα σφι κατὰ ἶσα μάχην ἐτάνυσσε Κρονίων,

330 ϜΗΙΔΕΕ — ΟΥΔΕ ϜΟΥΣ 331 ΤΩ ΔΕ ϜΟΙ 336 ΚΑΤ'Α ϜΙΣΑ

ψαντές. vel *denuo irruentes.* at Achiui reſpirarunt, recreati ſunt, optato, cum inſtantem Hectorem ſe effugiſſe viderent. περὶ πάντων ὑπὲρ, vt ſaepe, *plus quam quisquam alius.*

329. Merops ex Percote infra Lampſacum ad Helleſpontum; memorata iam ſup. v. 229. eius duo filii memorati erant B, 830 ſqq. — 332. Κῆρες θανάτου, mors fatalis, fatum mortis, eos ducebat: ex vulgari hominum opinione; ad mortem enim ruebant. θυμοῦ καὶ ψυχῆς antiqua orationis copia; θυμὸς τὴν ὁρμὴν animi, et ψυχὴ vitam declarat proprie. Ita non ſunt tautologa: *vita priuauerat.*

336—340. Reſtituta nunc pugna Diomedes Agaſtrophum caedit: quo animadverſo Hector ſuperuenit, verum galea icta Diomedis haſta retrocedit —360. Diomedes probra in eum iacit —367.

336. Iupiter κατετάνυσέ σφιν (ad Achiuos et Troianos redit) μάχην ἶσα, ἴσως. *fecit pugnam aequam,* vt pares ſibi eſſent, aequo Marte pugnarent. Fecit Iupiter, quod poetae vtile erat, ad variandos pugnae caſus: cf. ſup. 181. At Iovi conſtitutum erat hoc, vt Troiani hac pugna ſuperio-

ἐξ Ἴδης καθορῶν· οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον.
ἤτοι Τυδέος υἱὸς Ἀγάστροφον οὔτασε δουρὶ
Παιονίδην ἥρωα κατ' ἰσχίον· οὐδὲ γὰρ ἵπποι
ἐγγὺς ἔσαν προφυγεῖν· ἀάσσατο δὲ μέγα θυμῷ·
τοὺς μὲν γὰρ θεράπων ἀπάνευθ' ἔχεν· αὐτὰρ ὁ πε-
θῦνε διὰ προμάχων, εἵως φίλον ὤλεσε θυμόν. [ζὸς
Ἕκτωρ δ' ὀξὺ νόησε κατὰ στίχας, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτοὺς
κεκληγώς· ἅμα δὲ Τρώων εἵποντο φάλαγγες.
τὸν δὲ ἰδὼν ῥίγησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
αἶψα δ' Ὀδυσσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
Νῶϊν δὴ τόδε πῆμα κυλίνδεται, ὄβριμος Ἕκτωρ·
ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν, καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν, οὐδ' ἀφάμαρτε τιτυσκόμενος, κεφαλῆφιν
ἄκρην κὰκ κόρυθα· πλάγχθη δ' ἀπὸ χαλκόφι χαλκὸς,

339 Vulg. οὐ γάρ οἱ 340 Vulg. ἀάσατο 345 ΤΟΝ ΔΕ ϜΙΔΩΝ

res euaderent. De modo loquendi a ſune petito v. Obſſ. — 340. ἀάσσατο δὲ μέγα θυμῷ. ἐβλάφθη, *ſtulte fecerat.* Erneſti: „Senſus: vehementer enim errauerat, cum eos iuſſerat procul haberi pugna, eoque commiſerat, vt iis vti non poſſet in periculo."

347. νῶϊν δὴ τόδε πῆμα κυλίνδεται. *aduoluit* ſe, vel *aduoluitur*, tanquam fluctus. v. Obſſ. ἀλεξώμεθα, ſc. τοὺς Τρῶας. v. Obſſ. — 349. ἀμπεπαλών. et vibrata haſta reducta manu vires colligendo. — 350. καὶ βάλεν, οὐδ' ἀφάμαρτε, adeoque *tetigit*, *feriit* ἐν κεφαλῇ, κατὰ κόρυθα ἄκρην. Eſt autem ſollenne hoc interponere οὐδ' ἀφάμαρτε, vt N, 160. X, 290. vt ſaepe a contrario eandem rem iterat Homerus, in qua animum morari volebat. — 351. ἀπεπλάγχθη, ἀπεκρούσθη,

οὐδ' ἵκετο χρόα καλόν· ἐρύκακε γὰρ τρυφάλεια
τρίπτυχος, αὐλῶπις, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Ἕκτωρ δ' ὦκ' ἀπέλεθρον ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὁμίλῳ·
στῆ δὲ γνὺξ ἐριπὼν, καὶ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ
γαίης· ἀμφὶ δὲ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυψεν.
ὄφρα δὲ Τυδείδης μετὰ δούρατος ᾤχετ' ἐρωὴν,
τῆλε διὰ προμάχων, ὅθι οἱ καταείσατο γαίης·
τόφρ' Ἕκτωρ ἄμπνυτο, καὶ ἂψ ἐς δίφρον ὀρούσας,
ἐξέλασ' ἐς πληθὺν, καὶ ἀλεύατο Κῆρα μέλαιναν.
δουρὶ δ' ἐπαΐσσων προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Ἐξ αὖ νῦν ἔφυγες θάνατον, κύον· ἦ τέ τοι ἄγχι
ἦλθε κακόν· νῦν αὖτέ σ' ἐρύσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ᾧ μέλλεις εὔχεσθαι, ἰὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων.
ἦ θήν σ' ἐξανύω γε καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας,

353 ΤΗΝ ϜΟΙ 358 ϜΟΘΙ ϜΟΙ tum corrig. κατεείσατο 363 Vulg. ἐρύσσατο

τοῦ χαλκοῦ, τῆς κόρυθος, τὸ ἔγχος, οὐδ' ἐφίκετο χρόα. — 352. τρυφάλεια simpl. pro *galea*, quae erat τρίπτυχος, *trinis coriis* vt puto seu *laminis inducta*, αὐλῶπις, ἔχουσα αὐλὸν, seu *conum in vertice eminentiorem*, siue crista instructum siue sine crista. v. ad Γ, 371. — 354. ἀπέλεθρον. simpl. μέγα, h. l. de intervallo ex graui capitis ictu subsultu resiliens.

358. καταείσατο. κατηνέχθη. κατεπήχθη, quo loco delata, infixa in solo erat hasta. Diomedes autem Hectorem sibi ereptum videns probra in eum iacit; interea Hector ad se rediit ἀπέπνυτο, ex deliquio animi seu vertigine. Ceterum ad hoc vsque tempus in dextra Troianorum acie pugnauerat. v. ad 497. — 364. ᾧ μέλλεις εὔχεσθαι. iterum pro ἔοικας. et hoc pro εἴωθας, ἰὼν ἐς μάχην.

365. ἐξανύω γέ σε. pro ἐξανύσω. certe occidam te.

εἴ πού τις καὶ ἔμοιγε θεῶν ἐπιτάῤῥοθός ἐστι.
νῦν αὖ τοὺς ἄλλους ἐπιείσομαι, ὅν κε κιχείω.
Ἦ, καὶ Παιονίδην δουρικλυτὸν ἐξενάριζεν.
αὐτὰρ Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
Τυδεΐδῃ ἐπὶ τόξα τιταίνετο, ποιμένι λαῶν,
στήλῃ κεκλιμένος, ἀνδροκμήτῳ ἐπὶ τύμβῳ,
Ἴλου Δαρδανίδαο, παλαιοῦ δημογέροντος.
ἤτοι ὁ μὲν θώρηκα Ἀγαστρόφου ἰφθίμοιο
αἴνυτ' ἀπὸ στήθεσφι παναίολον, ἀσπίδα τ' ὤμων,
καὶ κόρυθα βριαρήν· ὁ δὲ τόξου πῆχυν ἀνέλκε,

372 FIΛΟΥ

— 367. *ἐπιείσομαι. ἐπελεύσομαι.* vt *ἐλθεῖν, ἐκιὼν*, saepe. ab *ἔω. εἴω. εἴσω.*

368—378. Dum Agastrophum, Paeonis (s. sup. v. 338) spoliat Diomedes, a Paride sagitta in ima calce pedis vulneratur: insidiose antea iam Coon Agamemnonem vulnerauerat v. 248. Cum Diomedes aduersus dextrum Troianorum cornu pugnet, intelligimus illud Ili tumulum attigisse. — 371. Paris seu ad columnam stabat, seu post columnam latebat, tumulo Ili impositam. *Tumulum Ili* iam memoratum vidimus K, 415. Columnas *iam tum* imponi tumulo moris fuisse, ex h. l. intelligitur. add. Π, 457. P, 434. Od. M, 14. — (*ἐπὶ*) *στήλῃ κεκλιμένος.* vt Φ, 549 *φηγῷ κεκλιμένος*, et Γ, 135 sedent *ἀσπίσι κεκλιμένοι.* Facere hoc potuit ad vires colligendas in arcu intendendo; potuit etiam omnino statum Paridis declarare. Mox tamen 379 *ἐκ λόχου ἀμπήδησε* ipse poeta refert hoc ad insidias, quasi post columnam latuerit, vt Pandarus Δ, 113. 4. 5. et Teucer Θ, 267 sq. — *παλαιοῦ δημογέροντος.* Fuit Ilus vnus ex principibus: *δημογέροντας* iam Γ, 149 vidimus, principes *ἐν τῷ δήμῳ.* — 374. *ἀπαίνυτο.* *in eo erat occupatus vt detraheret.* Monuit Clarke. — 375. *ὁ*

καὶ βάλεν, οὐδ' ἄρα μιν ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρός,
ταρσὸν δεξιτεροῖο ποδός· διὰ δ' ἀμπερὲς ἰὸς
ἐν γαίῃ κατέπηκτο· ὁ δὲ μάλα ἡδὺ γελάσσας,
ἐκ λόχου ἀμπήδησε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Βέβληαι, οὐδ' ἅλιον βέλος ἔκφυγεν· ὡς ὄφελόν τοι,
νείατον ἐς κενεῶνα βαλὼν, ἐκ θυμὸν ἑλέσθαι· 381
οὕτω κεν καὶ Τρῶες ἀνέπνευσαν κακότητος,
οἵτε σε πεφρίκασι, λέονθ' ὡς μηκάδες αἶγες.
Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
τοξότα, λωβητὴρ, κέρᾳ ἀγλαὲ, παρθενοπῖπα, 385
εἰ μὲν δὴ ἀντίβιον σὺν τεύχεσι πειρηθείης,
οὐκ ἄν τοι χραίσμῃσι βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί·

378 ΜΑΛΑ ϜΗΔΥ 379 ϜΕΠΟΣ 385 λεοντ' Bentl. 385 Vulg. κέρᾳ

δὲ τόξου πῆχυν ἀνέλκε, Pa-ris. neruo scilicet adducto adducebatur quoque media arcus pars in cornua inflexa v. Obss. ad 376. ἔβαλεν αὐτοῦ κατὰ ταρσὸν ποδός. διαμπερὲς δὲ breuiter dictum, δι' ὅλου ἐνεχθεὶς ὁ ἰὸς, διασχών. βάλεν, οὐδ' ἄρα — χειρός, quod paullo ante erat οὐδ' ἀφάμαρτε 350. Calcem autem cur sagitta petierit, ita statue, quod Diomedes inclinato ad spoliandum caesum corpore clipeo tergum tegebat, nec prominebant nisi pedes.

378—395. Gloriatur de vulnere Diomedi illato Paris, Diomedes superbiam conuiciis retundit.

382. κακότητος. l. discrimen, certum exitium, vt κακὸν 363 et saepe: l. aerumna: nam κακῶς ἔχοντες ἀναπνέουσι.

385. Conuicia in Paridem iacta, tanquam imbellem hominem, ab vsu arcus, cum heroes hasta vterentur. λωβητὴρ declarat ὑβριστὴν, vnde κέρᾳ ἀγλαὸς, ἀγλαϊζόμενος, et mulierosus homo. v. Obss. — 386. πειρηθείης (ἐμοῦ) μάχοιο, σὺν τεύχεσι

νῦν δέ, μ' ἐπιγράψας ταρσὸν ποδός, εὔχεαι αὔτως.
οὐκ ἀλέγω, ὡς εἴ με γυνὴ βάλοι, ἢ πάϊς ἄφρων·
κωφὸν γὰρ βέλος ἀνδρὸς ἀνάλκιδος οὐτιδανοῖο.
ἦ τ' ἄλλως ὑπ' ἐμεῖο, καὶ εἴ κ' ὀλίγον περ ἐπαύρῃ,
ὀξὺ βέλος πέλεται, καὶ ἀκήριον αἶψα τίθησι·
τοῦ δὲ γυναικὸς μέν τ' ἀμφίδρυφοί εἰσι παρειαί,
παῖδες δ' ὀρφανικοί· ὁ δέ θ' αἵματι γαῖαν ἐρεύθων
πύθεται· οἰωνοὶ δὲ περὶ πλέες, ἠὲ γυναῖκες.
Ὣς φάτο· τοῦ δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἐλ-
ἔστη πρόσθ'· ὁ δ' ὄπισθε καθεζόμενος, βέλος ὠκὺ [θὼν
ἐκ ποδὸς ἕλκ'· ὀδύνη δὲ διὰ χροὸς ἦλθ' ἀλεγεινή.
ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε, καὶ ἡνιόχῳ ἐπέτελλε
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν· ἤχθετο γὰρ κῆρ.

390 non κοῦφον

hasta et clipeo. — 388. ἐπιγράψας per contemtum, tanquam leuiter perstringendo. — 390. κωφόν, quod non sentitur, obtusum, et inualidum. quod Virgilio *telum imbelle, sine ictu.* v. Obss. — 391. ἐπαύρῃ, si meum telum vel tantillum attigerit aliquem, ἄλλως πέλεται. aliter comparatus est iactus hastae meae v. Obss. ἀκήριον τίθησι, reddit exanimem. — 393. 415. Veteri more, at magna cum vi ad animum, funera et caedes per propinquorum luctum, qui eas excipit, multo magis cadauere proiecto, declarantur. 395 Mulieres sollennia lamenta faciunt; at prodigiis nunc adstant cadaueri vultures. ἀμφίδρυφοι, genis laniatis, vt B, 700 de Laodamia.

396 — 420. Diomedis discessu et fuga Achiuorum facta Vlysses solus relictus, animo firmatus Troianis ingruentibus fortiter obsistere constituit.

398. διὰ χροός, h. l. corporis partem, per pedem. — 400. ἐπελαύνειν (τοὺς ἵππους) νηυσὶν vt sup. 274.

οἰώθη δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς, οὐδέ τις αὐτῷ
Ἀργείων παρέμεινεν, ἐπεὶ φόβος ἔλλαβε πάντας.
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
ὤμοι ἐγὼ, τί πάθω; μέγα μὲν κακὸν, αἴ κε φέβωμαι,
πληθὺν ταρβήσας· τὸ δὲ ῥίγιον, αἴ κεν ἁλώω
μοῦνος· τοὺς δ' ἄλλους Δαναοὺς ἐφόβησε Κρονίων.
ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
οἶδα γὰρ, ὅττι κακοὶ μὲν ἀποίχονται πολέμοιο·
ὃς δέ κ' ἀριστεύῃσι μάχῃ ἔνι, τόνδε μάλα χρεὼ
ἑστάμεναι κρατερῶς, ἤτ' ἔβλητ', ἤτ' ἔβαλ' ἄλλον.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυ-
τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον ἀσπιστάων· [μὸν,
ἔλσαν δ' ἐν μέσσοισι, μετὰ σφίσι πῆμα τιθέντες.
ὡς δ' ὅτε κάπριον ἀμφὶ κύνες θαλεροί τ' αἰζηοὶ
σεύωνται· ὁ δέ τ' εἶσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο,

403 ΑΡΑ ϜΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ϜΟΝ forte ἄρ' ἔφη πρὸς ϝὸν vel ποτὶ ϝὸν. v. Obss. 405 ΑΙΚΕ ϜΑΛΩΩ 408 ϜΟΙΔΑ 413 ϜΕΛΣΑΝ 415 Vulg. σεύονται

— 403. Cogitata si sermone exprimuntur, narratio fit dramatica. Similes loci passim, inprimis de Hectore Φ, 557 sq. et X, 98 sq. de Menelao P, 90 sq. notabiles sunt. — 405. τοὺς δ' ἄλλους pro γάρ.

407 — 410. Praeclari versus. ἀποίχονται πολέμοιο sententia docet h. l. esse *cedendo ac fugiendo* excedere pugna. — 409. Opponitur ὁ κακὸς et ὃς ἀριστεύῃ κεν, ὁ ἐπαγγελλόμενος, ἄριστος εἶναι κατὰ τὴν μάχην.

411 — 419. Includunt vndique irruentes turmae Troianorum Vlyssem, μετὰ σφίσι πῆμα τιθέντες vs. 413 recepto in medium ipsorum homine qui multos vulnerat et caedit. Comparatio splendida per adiuncta, si simpliciter enuntietur, haec est: a Troianis vndique circumdatur Vlysses, vt aper

θήγων λευκὸν ὀδόντα μετὰ γναμπτῇσι γένυσσιν·
ἀμφὶ δέ τ' ἀΐσσονται· ὕπαὶ δέ τε κόμπος ὀδόντων
γίγνεται· οἱ δὲ μένουσιν ἄφαρ δεινόν περ ἐόντα·
ὥς ῥα τότ' ἀμφ' Ὀδυσῆα, Διῒ φίλον, ἐσσεύοντο
Τρῶες· ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀμύμονα Δηϊοπίτην
οὔτασεν, ὦμον ὕπερθεν, ἐπάλμενος ὀξέϊ δουρί·
αὐτὰρ ἔπειτα Θόωνα, καὶ Ἔννομον ἐξενάριξε·
Χερσιδάμαντα δ' ἔπειτα, καθ' ἵππων ἀΐξαντα,
δουρὶ, κατὰ πρότμησιν, ὑπ' ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης,
νύξεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν, ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
τοὺς μὲν ἔασ', ὁ δ' ἄρ' Ἱππασίδην Χάροπ' οὔτασε δουρὶ,
αὐτοκασίγνητον εὐηγενέος Σώκοιο.
τῷ δ' ἐπαλεξήσων Σῶκος κίεν, ἰσόθεος φώς·
στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

428 ΚΙΕ ϜΙΣΟΘΕΟΣ 429 ΕϜΕΙΠΕ

a canibus et venatoribus. Reliqua ornant. Virgilius ad h. l. laudatus aliter ornauit et instituit Aen. X, 707 sq. — 417. ἀμφιαΐσσονται, κύκλῳ ὁρμῶσιν, ait Eustath. Iungenda autem σεύονται — ὥς ῥα τότ'. at ἀμφὶ δέ τ' ἀΐσσονται cum reliquis sunt interposita. — 418. οἱ δὲ μένουσιν ἄφαρ. Inf. P, 65. 66 ἀμφὶ δὲ τόν γε (leonem) κύνες τ' ἄνδρες τε νομῆες πολλὰ μάλ' ἰύζουσιν ἀπόπροθεν, οὐδ' ἐθέλουσιν ἀντίον ἐλθέμεναι.

420—459. Vlysses, multis Troianis caesis, a Soco vulneratus, quem tamen ipse caedit, pugna excedit.

424. κατὰ πρότμησιν, omnino pro aluo; proprie est vmbilicus, tum pars corporis vicina. Nudabat ille, descensum de curru faciendo, aluum; itaque ὑπ' ἀσπίδος. Vt saepe in parte nudata, clipeo sublato, vulnera illata, legimus. — 425. ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ, neruis morte conuulsis manu cor-

Ὦ Ὀδυσεῦ πολύαινε, δόλων ἆτ᾽ ἠδὲ πόνοιο,
σήμερον ἢ δοιοῖσιν ἐπεύξεαι Ἱππασίδῃσι,
τοιῶδ᾽ ἄνδρε κατακτείνας, καὶ τεύχε᾽ ἀπούρας·
ἤ κεν ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃς.
Ὣς εἰπὼν, οὔτησε κατ᾽ ἀσπίδα πάντοσ᾽ ἐΐσην·
διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,
καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο·
πάντα δ᾽ ἀπὸ πλευρῶν χρόα ἔργαθεν· οὐδέ τ᾽ ἔασε
Παλλὰς Ἀθηναίη μιχθήμεναι ἔγκασι φωτός.
γνῶ δ᾽ Ὀδυσεὺς, ὅ οἱ οὔτι βέλος κατακαίριον ἦλθεν·
ἂψ δ᾽ ἀναχωρήσας Σῶκον πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἆ δείλ᾽, ἦ μάλα δή σε κιχάνεται αἰπὺς ὄλεθρος·
ἤτοι μὲν ῥ᾽ ἔμ᾽ ἔπαυσας ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι·
σοὶ δ᾽ ἐγὼ ἐνθάδε φημὶ φόνον καὶ κῆρα μέλαιναν
ἤματι τῷδ᾽ ἔσσεσθαι· ἐμῷ δ᾽ ὑπὸ δουρὶ δαμέντα,

433 Vulg. a Barnes, ὀλέσσεις 434 ϜΕΙΠΩΝ — ΕϜΙΣΗΝ 437 ΧΡΟΑ ϜΕΡΓΑΘΕ 439 ϜΟ ϜΟΙ 440 ΕϜΕΙΠΕ

ripit et conuellit puluerem, ſeu ſolum.

430. δόλων ἆτ᾽ ἠδὲ πόνοιο ἆτος. ἄατος, *inſatiabilis*, vt ἀκόρεστος μάχης, πολέμου, μόθου, *inexhauſtus, ſemper abundans, dolis et tolerantia aerumnarum*: priſca formula, quam iam E, 388 vidimus de eo, qui inſignis eſt aliqua re, cui eius rei copia magna ſuppetit. — 436. ἠρήρειστο. ἐρείδεται haſta altius adacta, vt ſaepe. — 437. ἀπέργαθεν deterſit, deripuit pulpam, toros, nudauit *oſſa*.

439. ὅ οἱ οὔτι βέλος κατακαίριον ἦλθεν. varie exponi poteſt; vel pro κατακαιρίως. vel κατὰ (τὸ) καίριον. vel pro οὐκ ἐγένετο καίριον, letiferum, οὐκ ἦν. v. Obſſ. Paullo ante μιχθήμεναι Homerico vſu pro πελάσαι, penetrare. — 440.

εὖχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ.
Ἦ, καὶ ὁ μὲν φύγαδ' αὖτις ὑποστρέψας ἐβεβήκει·
τῷ δὲ μεταστρεφθέντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν
ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε·
δούπησε δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ὀδυσσεύς·
Ὦ Σῶχ', Ἱππάσου υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο,
φθῆ σε τέλος θανάτοιο κιχήμενον, οὐδ' ὑπάλυξας.
ἆ δείλ', οὐ μέν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
ὄσσε καθαιρήσουσι θανόντι περ, ἀλλ' οἰωνοὶ
ὠμησταὶ ἐρύουσι, περὶ πτερὰ πυκνὰ βαλόντες·
αὐτὰρ ἐπεί κε θάνω, κτεριοῦσί με δῖοι Ἀχαιοί.

454 ὠμησταί σ' ἐρύουσι a Barnes illatum.

ἂψ ἀναχωρήσας. Quaeritur, cur Vlysses retrocedat? putaturque factum, vt telum extrahat, Diomedis exemplo, vt sup. 107. Potius naturali impetu, resiluit qui ictum se sensit; fere vt supra Hector 354. — 445. Ἄϊδι κλυτοπώλῳ. Hades, Orcus, Pluto, bigis vel quadrigis inuehitur, vt alii dii. v. ad E, 654. — 451. φθῆ σε τέλος θανάτοιο κιχήμενον, pro ὁ θάνατος ἐκιχήσατό σε, ἔφθασε καταλαβών σε. θάνατος κιχάνει quasi cursu: vt J, 416 et al. et sup. 441 *graue exitium*, mors consequitur te. Vt Horatianum: *Mors et fugacem consequitur virum.*

452—5. quod grauissimum erat, minatur Soco: insepultum eius corpus iri abiectum. cf. sup. ad vs. 343. ὄσσε καθαιρεῖν, *premere oculos*, officium carissimorum, h. l. parentum, cf. Od. Λ, 424. 5. Od. Ω, 294. 5. — quod alites dicuntur diripere, laniare corpus, grauissimum est malum; amplificatum per id, quod ad naturam coruorum et cornicum spectat, vt cadaueri insidentes alis plangant. πτερὰ πυκνὰ perpetuo epitheto, vt Virgil. *densis alis* Ge. I, 382.

Ὣς εἰπὼν, Σώκοιο δαΐφρονος ὄβριμον ἔγχος
ἔξω τε χροὸς εἷλκε καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης·
αἷμα δέ οἱ σπασθέντος ἀνέσσυτο, κῆδε δὲ θυμόν.
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι, ἐπεὶ ἴδον αἷμ' Ὀδυσῆος,
κεκλόμενοι καθ' ὅμιλον ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν.
αὐτὰρ ὅγ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, αὖε δ' ἑταίρους·
τρὶς μὲν ἔπειτ' ἤϋσεν, ὅσον κεφαλὴ χάδε φωτός·
τρὶς δ' ἄϊεν ἰάχοντος ἀρηΐφιλος Μενέλαος·
αἶψα δ' ἄρ' Αἴαντα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
Αἶαν Διογενὲς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
ἀμφί μ' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἵκετο φωνὴ,
τῷ ἰκέλη, ὡς εἴ ἑ βιῴατο μοῦνον ἐόντα

456 ϜΕΙΠΩΝ 458 ΔΕ ϜΟΙ 459 ϜΙΔΟΝ 463 ΑΙΕ ϜΙΑΧΟΝΤΟΣ 466 Vulg. ἵκετ' ἀϋτή. 467 ϜΙΚΕΛΗ ϜΩΣ ΕΙ ϜΕ

456—8. Nunc tandem Vlyſſes haſtam a Soco inflictam ſuo corpore extrahit, ſanguis emicat, et ſanguis κῆδε θυμὸν, aut, eum *ſollicitum reddidit* de vulnere, aut dolore afflixit, aut *vires* ille *ſibi deficere ſenſit.* Hoc ſenſum adiuuat, illud vſus. Nunc *αἷμα* erit ſanguis deficiens. Nam eſt ita: ſanguinis effuſi defectus eum debilitauit.

459—497. In Vlyſſem vulneratum irruunt Troiani. Inuocat ille auxilium ſociorum. Succurrunt Menelaus et Aiax; ille Vlyſſem in caſtra ducit, hic fortiter pugnat.

460. ἐπέβησαν αὐτῷ, pro ἔβησαν ἐπ' αὐτόν. vt ἐπιέναι, ἐπέρχεσθαί τινι, inuicem ſe cohortati impreſſionem in eum fecerunt, eum adorti ſunt. — 462. ὅσον κεφαλὴ χάδε φωτός. os hominis quantum valet voci ferando. v. Obſſ. — 466. ἀμφίκετο ἐμὲ, vt περιέρχεσθαι, περιβάλλειν. Sic Κ, 535 ἵππων μ' ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὔατα βάλλει. — 467. τῷ ἰκέλη, ὡς εἴ ἑ. grammatica ratio poſtulabat: ἰκέλη τῇ φωνῇ αὐτοῦ,

Τρῶες ἀποτμήξωντες ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ.
ἀλλ' ἴομεν καθ' ὅμιλον· ἀλεξέμεναι γὰρ ἄμεινον.
δείδω, μή τι πάθῃσιν ἐνὶ Τρώεσσι μονωθεὶς,
ἐσθλὸς ἐὼν, μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι γένηται.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς.
εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα, Διῒ φίλον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτὸν
Τρῶες ἕπονθ', ὡσεί τε δαφοινοὶ θῶες ὄρεσφιν
ἀμφ' ἔλαφον κεραὸν βεβλημένον, ὅν τ' ἔβαλ' ἀνὴρ

472 ϜΕΙΠΩΝ — ϜΕΣΠΕΤΟ ϜΙΣΟΘΕΟΣ

οἵη ἐστὶν, εἰ βιάσαιντο αὐτὸν μόνον ὄντα Τρῶες. Nunc ſtructura eſt, ac ſi eſſet ὁμοίως, ὡςεὶ β. — 469. ἀλλ' ἴομεν. pro εἰσόμεθα. ἄμεινον vſu poetico, pro, οὕτω ἀγαθὸν, καλόν ἐστι. — 471. ἐσθλὸς ἐὼν adiectum, vt adeo verendum ſit, ne paullo audacius ille in pugna verſetur.

473—482. Comparatio ex eo genere, quo primariae comparationi ſubiicitur alia ex ſubſequente. Vlyſſem Troiani inſequuntur vt thoes ceruum a venantibus vulneratum, ſed viribus nondum exhauſtis fugientem; tandem exſpirantem thoes diſcerpunt; ecce ſuperuenit leo, iisque fugatis ceruum ipſe deuorat. Similiter Troianis Vlyſſem vrgentibus ſuperuenit Aiax eosque fugat.

473. Τρῶες ἕποντο, ἀμφὶ αὐτὸν, ὡσεί τε δαφοινοὶ θῶες ἕπονται ἀμφὶ ἔλαφον, proprie, incedunt, currunt, circa ceruum; quod idem eſt ac, perſequuntur. Aliter mox vſ. 483. θῶες qui ſit, ſatis nunc conſtat; eſt is qui vulgo appellatur *Schakal*, habeturque a pleriſque Canis aureus Linn. Sed de his diſputata ad poetas haud ſpectant; adeundi ſunt libri de hiſt. nat. Agitur de eo ap. Ariſtot. H. A. II, 17 et IX, 1 et 44.

Ceterum comparationem hanc alio modo tractauit Virgilius Aen. IV, 69 ſq. quem ad h. l. laudant, aliter Quintus II, 292 et iterum alio modo ipſe Home-

ἰῷ ἀπὸ νευρῆς· τὸν μέν τ' ἤλυξε πόδεσσι
φεύγων, ὄφρ' αἷμα λιαρὸν, καὶ γούνατ' ὀρώρῃ·
αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνγε δαμάσσεται ὠκὺς ὀϊστὸς,
ὠμοφάγοι μιν θῶες ἐν οὔρεσι δαρδάπτουσιν
ἐν νέμεϊ σκιερῷ· ἐπί τε λῖν ἤγαγε δαίμων
σίντην· θῶες μέν τε διέτρεσαν, αὐτὰρ ὁ δάπτει·
ὥς ῥα τότ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
Τρῶες ἕπον πολλοί τε καὶ ἄλκιμοι· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
ἀΐσσων ᾧ ἔγχει ἀμύνετο νηλεὲς ἦμαρ.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος, ἠΰτε πύργον,
στῆ δὲ παρέξ· Τρῶες δὲ διέτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος.
ἤτοι τὸν Μενέλαος ἀρήϊος ἔξαγ' ὁμίλου,
χειρὸς ἔχων, εἵως θεράπων σχεδὸν ἤλασεν ἵππους.
Αἴας δὲ Τρώεσσιν ἐπάλμενος εἷλε Δόρυκλον
Πριαμίδην, νόθον υἱόν· ἔπειτα δὲ Πάνδοκον οὖτα·
οὖτα δὲ Λύσανδρον, καὶ Πύρασον, ἠδὲ Πυλάρτην.

484 FΩI [illegible]

mus inf. O, 271 sq. — 476. τὸν μέν τ' sc. τὸν ἄνδρα, at 478 τόνγε scil. τὸν ἔλαφον. δαμάσσεται (κεν). ἐδαμάσατο, ὀϊστὸς, cum ex vulnere, et sanguinis viriumque defectu procubuerit cervus: quarum rerum caussa erat ὁ ὀϊστός. — 483. Τρῶες ἀμφίεπον Ὀδυσσέα. vndique infestarunt, incursarunt. v. Obss. — 484. ἀμύνετο νηλεὲς ἦμαρ. ex antiquo sermone; ductum ab eo, quod est νηλεὴς Ἄδης, νηλεὴς Μοῖρα, et ἦμαρ θανάτου. Ita etiam νηλεὴς ὕπνος de morte.

488—497. Educto pugna Vlysse a Menelao, Aiax pugnat, magno cum impetu irruens et insequitur turbatos hostes, ἔφεπε κλονέων (τοὺς Τρῶας) vt amnis ruit cum impetu, qui imbribus auctus est: ὡς πλήθων ποταμὸς scil. ἔφεπει κλονέων,

ὡς δ' ὁπότε πλήθων ποταμὸς πεδίονδε κάτεισι
χειμάῤῥους κατ' ὄρεσφιν, ὀπαζόμενος Διὸς ὄμβρῳ,
πολλὰς δὲ δρῦς ἀζαλέας, πολλὰς δέ τε πεύκας
ἐσφέρεται, πολλὸν δέ τ' ἀφυσγετὸν εἰς ἅλα βάλλει;
ὣς ἔφεπε κλονέων πεδίον τότε φαίδιμος Αἴας, 496
δαΐζων ἵππους τε καὶ ἀνέρας. Οὐδέ πω Ἕκτωρ
πεύθετ', ἐπεί ῥα μάχης ἐπ' ἀριστερὰ μάρνατο πάσης,
ὄχθας πὰρ ποταμοῖο Σκαμάνδρου· τῇ ῥα μάλιστα
ἀνδρῶν πῖπτε κάρηνα, βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει, 500
Νέστορά τ' ἀμφὶ μέγαν, καὶ ἀρήϊον Ἰδομενῆα.

ὁπότε — 492. Comparatio eadem iam de Diomede fuit apposita, aliter tamen ornata: E, 87 sqq. Omnino in comparationibus a fluuiis petitis felix est poeta: vt Δ, 452 sq. — 493. κάτεισι κατ' ὄρεος, ὀπαζόμενος, cursu concitato ex imbribus. — 495. ἀφυσγετὸν, eluuiem sabuli, limi, coeni. quod alias ἰλύς, vt Φ, 318. — 497—520. Alia pugnae parte versans Hector superat Achiuos: ibi Machaon Paridis sagitta vulneratus, a Nestore Idomenei monitu pugna educitur. Hector itaque nihil resciuerat de strage Troianorum altera parte aciei, altero cornu, ab Aiace edita. — 498. μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης, scil. a parte Troianorum: quorum laeua Scamandrum, dextra Simoentem attingere debuit; quod ipse locorum situs docet. Ergo, quae gesserant Diomedes et Vlysses inde a 312, et iam antea Agamemnon, aduersus dextrum Troianorum cornu, ad Simoentem, peracta erant. In eodem Hector antea pugnauerat, inde a discessu Agamemnonis vs. 284 sq. Diomedis vero hasta percussus pugna excesserat vs. 359 et, vt nunc apparet, ad aliam pugnae partem in laeua Troianae aciei parte se contulerat, et quidem vna cum Paride; nam et is relicto cornu dextro (quod pertingebat ad Ili tumulum, e quo ille Diomedem sagitta percusserat) ad laeuam aciem se conferre debuit;

Ἕκτωρ μὲν μετὰ τοῖσιν ὁμίλει, μέρμερα ῥέζων
ἔγχεΐ θ', ἱπποσύνῃ τε· νέων δ' ἀλάπαζε φάλαγγας.
οὐδ' ἂν πω χάζοντο κελεύθου δῖοι Ἀχαιοὶ,
εἰ μὴ Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
παῦσεν ἀριστεύοντα Μαχάονα, ποιμένα λαῶν,
ἰῷ τριγλώχινι βαλὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον.
τῷ ῥα περίδδεισαν μένεα πνείοντες Ἀχαιοὶ,
μή πως μιν, πολέμοιο μετακλινθέντος, ἕλοιεν.
αὐτίκα δ' Ἰδομενεὺς προσεφώνεε Νέστορα δῖον·
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
ἄγρει, σῶν ὀχέων ἐπιβήσεο· πὰρ δὲ Μαχάων
βαινέτω· ἐς νῆας δὲ τάχιστ' ἔχε μώνυχας ἵππους.
ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων,
ἰούς τ' ἐκτάμνειν, ἐπί τ' ἤπια φάρμακα πάσσειν.

cf. modo ad 497. aduerſus hunc pugnant Neſtor et Idomeneus. — 502. *μετὰ τοῖσιν ὅμιλει*, quod *ἐμάρνατο*, 498. *μέρμερα ῥέζων*, *δεινά*, magna facta edendo; v. ad Θ, (VIII) 453. — 503. *ἔγχεΐ θ' ἱπποσύνῃ τε.* virtute et arte e curru pugnandi. *νέων τ' ἀλάπαζε φάλαγγας*, turmas virorum (iuuentutis Troianae diceres) vaſtabat, ſternebat.

504. *οὐδέπω ἐχάζοντο ἄν*, non tamen ne ſic quidem Achiui loco ceſſuri fuiſſent, niſi Machaon Paridis ſagitta vulneratus fuiſſet. — *κελεύθου*, militari ſenſu, vt *γέφυρα*, de loco, in quo vtraque acies congreditur, aut *χάζεσθαι κελεύθου*, omnino de loco, de ſtatu decedere, deturbari. — 509. *μή πως μιν ἕλοιεν* ſc. Troiani, *πολέμοιο μετακλινθέντος*, *acie iam inclinata Achiuorum*, vt fugam moliantur. Notus vſus loquendi: proprie *vertuntur pugnantes*. *κλίνονται φάλαγγες*. — 515. Si verſus vere Homeri eſt, docet, quae tum ad artem medicam referri ſolebant: non cura morborum, ſed vulnerum ſanatio,

Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.
αὐτίκα δ' ὧν ὀχέων ἐπεβήσετο· πὰρ δὲ Μαχάων
βαῖν', Ἀσκληπιοῦ υἱὸς ἀμύμονος ἰητῆρος·
μάστιξε δ' ἵππους, τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην
νῆας ἐπὶ γλαφυράς· τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Κεβριόνης δὲ Τρῶας ὀρινομένους ἐνόησεν,
Ἕκτορι παρβεβαώς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἕκτορ, νῶϊ μὲν ἐνθάδ' ὁμιλέομεν Δαναοῖσιν,
ἐσχατιῇ πολέμοιο δυσηχέος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Τρῶες ὀρίνονται ἐπιμὶξ ἵπποι τε καὶ αὐτοί.
Αἴας δὲ κλονέει Τελαμώνιος· εὖ δέ μιν ἔγνων·
εὐρὺ γὰρ ἀμφ' ὤμοισιν ἔχει σάκος. ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς
κεῖσ' ἵππους τε καὶ ἅρμ' ἰθύνομεν, ἔνθα μάλιστα

517 ΑΤΤΙΚΑ ϜΩΝ ΟΧΕΩΝ. Vulg. ἐπεβήσατο. 519 ΑϜΕΚΟΝΤΕ Vulg. ἄκοντε. 522 ΕϜΕΙΠΕ

opera chirurgica. De *Machaone* v. ad B, 732. ἤπια h. l. sunt actiue, *lenientia*, seu succi, seu herbae tritae.

521—595. Hector a Cebrione monitus ad dextrum cornu se confert, eique ab Aiace turbato tempestiue subuenit; — 580. comitari eum debuit Paris, nam is sagitta vulnerat Eurypylum, qui aegre seruatus abducitur.

522. Ἕκτορι παρβεβαώς. Cebriones in curru Hectoris stabat regendis equis h. l. παρέβαινε. Etsi alias παραβάτης opponitur aurigae ἡνιόχῳ.

523. ὁμιλέομεν, μαχόμεθα, iterum vt 502. — 524. ἐσχατιῇ πολέμοιο extrema aciei parte, quod 498 μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης. — 525. οἱ δὲ δὴ ἄλλοι Τρῶες ὀρίνονται ab Aiace in dextro cornu v. 496. ἵπποι τε καὶ αὐτοί, ἄνδρες. quod erat 496 δαΐζων ἵππους τε καὶ ἀνέρας. Semel turbatis turmis, curruum impeditissima fuga et confusio grauissima esse debuit. ὀρίνε-

ἱππῆες πεζοί τε, κακὴν ἔριδα προβαλόντες,
ἀλλήλους ὀλέκουσι, βοὴ δ' ἄσβεστος ὄρωρεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἵμασε καλλίτριχας ἵππους
μάστιγι λιγυρῇ, τοὶ δὲ, πληγῆς ἀΐοντες,
ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς,
στείβοντες νέκυάς τε καὶ ἀσπίδας. αἵματι δ' ἄξων
νέρθεν ἅπας πεπάλακτο, καὶ ἄντυγες αἳ περὶ δίφρον,
ἃς ἄρ' ἀφ' ἱππείων ὁπλέων ῥαθάμιγγες ἔβαλλον,
αἵ τ' ἀπ' ἐπισσώτρων. ὁ δὲ ἵετο δῦναι ὅμιλον
ἀνδρόμεον, ῥῆξαί τε, μεταλμενος· ἐν δὲ κυδοιμὸν
ἧκε κακὸν Δαναοῖσι, μίνυνθα δὲ χάζετο δουρός.
αὐτὰρ ὁ τῶν ἄλλων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν,
ἔγχεΐ τ', ἄορί τε, μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν·
Αἴαντος δ' ἀλέεινε μάχην Τελαμωνιάδαο.

537 ΙΟ ΔΕ ΙΕΤΟ [illegible] ΙΑ

αθαι et κλονεῖν sibi respondent: *turbari et turbare.* — 529. κακὴν ἔριδα προβαλόντες, μάχην προφέροντες, εἰςφέροντες, ἐγείροντες. v. Obss.

532. πληγῆς ἀΐοντες, αἰσθανόμενοι. v. Obss. Inuehitur Hector curru inter medios pugnantes, in interuallo inter vtramque aciem. — 535. πεπάλακτο. διεβέβρεκτο. *aspergebatur.* v. ad Ζ, 268. ἄντυγες siue pro ἄντυξ omnino, siue respectu dextri et sinistri hemicycli, quibus constabat ἄντυξ. v. ad E, 262. — 536. καὶ ἄντυγες, αἱ περὶ δίφρον, (πεπαλαγμέναι ἦσαν) ἃς ἄρα (ἄντυγας) ῥαθάμιγγες ἔβαλλον, προςέβαλλον, adspergebant. (v. Obss.) Iam ῥαθάμιγγες (αἵ τε) ἀφ' ἱππείων ὁπλέων, αἵ τε ἀπ' ἐπισσώτρων. σῶτρα et ἐπίσσωτρα iam E, 725 vidimus esse canthos, seu ferrum, quo apsides in rotarum superficie muniuntur. ἃς ἄρ' quos vtique. Clarke monet. — 538. ὅμιλον ἀνδρόμεον, ἀνδρῶν. — 539. μίνυνθα χάζετο δουρός, pa-

Ζεὺς δὲ πατὴρ Αἴανθ' ὑψίζυγος ἐν φόβον ὦρσε·
στῆ δὲ ταφών, ὄπιθεν δὲ σάκος βάλεν ἑπταβόειον,
τρέσσε δὲ παπτήνας ἐφ' ὁμίλου, θηρὶ ἐοικώς,
ἐντροπαλιζόμενος, ὀλίγον γόνυ γουνὸς ἀμείβων.
ὡς δ' αἴθωνα λέοντα βοῶν ἀπὸ μεσσαύλοιο
ἐσσεύοντο κύνες τε καὶ ἀνέρες ἀγροιῶται,
οἵ τε μιν οὐκ εἰῶσι βοῶν ἐκ πῖαρ ἑλέσθαι,
πάννυχοι ἐγρήσσοντες· ὁ δὲ κρειῶν ἐρατίζων,
ἰθύει, ἀλλ' οὔ τι πρήσσει· θαμέες γὰρ ἄκοντες
ἀντίοι ἀΐσσουσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
καιόμεναί τε δεταί, τάς τε τρεῖ, ἐσσύμενός περ·

544 Vulg. βάλεν σάκος 545 Vulg. ἐφ' ὁμίλῳ ΘΗΡΙ FEFOIKΩΣ

rum, nihil, ceſſabat a pugnando, h. e. continuo, ſine intermiſſione, haſta vtebatur. v. Obſſ.

543—573. Nobiliſſimus locus de Aiace loco cedere coacto, nec tamen fugam capeſſente; ornatus quoque comparationibus binis elaboratiſſimis. Reputandum autem eſt, Aiacem, cum turma hoſtium nimis denſa circumuentum ſe ſentiret, eſſe conterritum. Hoc epice repetitur a Ioue; vt a Ioue immiſſa ei ſit cogitatio de fuga.

545. τρέσσε δὲ παπτήνας ἐφ' ὁμίλου. turbatur, oculos circumferens per multitudinem, qua circumdatus erat. Non autem fugit fuga effuſa, ſed 546 ἐντροπαλιζόμενος, ſubinde conuerſus et retroſpiciens inſequentes, vt ſibi ab eorum telis et impetu caueat. κατ' ὀλίγον ἀμείβων γόνυ ἀντὶ γουνός, de tardo inceſſu ἐναργῶς dictum. — 547. βοῶν ἀπὸ μεσσαύλοιο. a ſepto quo noctu tenentur armenta. — 549. βοῶν ἐκ πῖαρ ἑλέσθαι: pinguedinem boum (laniando) exſugere, lambendo ſanguinem, vt ſup. 176. Σ, 583. v. Obſſ. — 551. ἰθύει irruit, inuadit ſeptum cum armentis. —

ἠῶθεν δ' ἀπὸ νόσφιν ἔβη τετιηότι θυμῷ·
ὣς Αἴας τότ' ἀπὸ Τρώων τετιημένος ἦτορ
ἤϊε πόλλ' ἀέκων· περὶ γὰρ δίε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
ὡς δ', ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν ἐβιήσατο παῖδας
νωθὴς, ᾧ δὴ πολλὰ περὶ ῥόπαλ' ἀμφὶς ἐάγη,
κείρει τ' εἰσελθὼν βαθὺ λήϊον· οἱ δέ τε παῖδες
τύπτουσι ῥοπάλοισι· βίη δέ τε νηπίη αὐτῶν·
σπουδῇ τ' ἐξήλασσαν, ἐπεί τ' ἐκορέσσατο φορβῆς·
ὣς τότ' ἔπειτ' Αἴαντα μέγαν Τελαμώνιον υἱὸν

556 ΑϜΕΚΩΝ 558 ΕϜΑΓΗ 560 Vulg. βίη δέ τι

555. *τετιηότι θυμῷ*, ipse *τετιημένος*, moerens. v. Obss.

557—564. Comparatio sic procedit: *Τρῶες ἕποντο αἰὲν νύσσοντες Αἴαντα — ὡς, ὅτε ὄνος ἐβιήσατο παῖδας — κείρει τ' εἰσελθὼν βαθὺ λήϊον. οἱ παῖδες τύπτουσιν αὐτόν.* quia interposita erant nonnulla, apponitur *δὲ*, *οἱ δέ τε παῖδες* cf. Obss.

557. *ἐβιήσατο παῖδας, βιᾶται. βίῃ νικᾷ*, superat pueros, qui eum retrahere volunt fustibusque caedunt; at ille dudum fustibus obduratam pellem habens, nil eos curat, et vires puerorum non sufficiunt: *βίη δέ τε νηπίη αὐτῶν*, vana, nil efficiens. Pro *βιᾶσθαι* seriorum *βιάζεσθαι* erat. Hactenus huc spectant loca a Koeppen allata: Sophocl. in fragm. ap. Stob. *πάντων ἄριστον, μὴ βιάζεσθαι θεοὺς, στέργειν τε μοῖραν*, nolle pugnare cum diis: Serm. CVI (al. CVIII) ap. Brunck. Fragm. e Thyeste, et Theocr. XXII, 9 *βιάζεσθαι ἄστρα* de navibus, quae superant annituntur sidera, h. e tempestatem ortam. *παρ' ἄρουραν ἰὼν*, est *παριὼν ἄρουραν*, h. l. *εἰσελθών*. *νωθής*, vulgare est, *νωθρός*. Ad asini dignitatem, inter veteres inprimis, vindicandam hoc loco usi sunt plures. — 560. *βίη δέ τε νηπίη αὐτῶν*. ἀλλ' οὐ δύνανται βιᾶσθαι, βιάζεσθαι, αὐτόν. — 561. vix, nec nisi segete satiatum, eum expellunt.

Τρῶες ὑπέρθυμοι τηλεκλητοί τ' ἐπίκουροι,
νύσσοντες ξυστοῖσι μέσον σάκος, αἰὲν ἕποντο.
Αἴας δ' ἄλλοτε μὲν μνησάσκετο θούριδος ἀλκῆς,
αὖτις ὑποστρεφθεὶς, καὶ ἐρητύσασκε φάλαγγας
Τρώων ἱπποδάμων· ὁτὲ δὲ τρωπάσκετο φεύγειν·
πάντας δὲ προέεργε θοὰς ἐπὶ νῆας ὁδεύειν·
αὐτὸς δὲ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν θῦνε μεσηγὺ
ἱστάμενος· τὰ δὲ δοῦρα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
ἄλλα μὲν ἐν σάκεϊ μεγάλῳ πάγεν, ὅρμενα πρόσσω·
πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγὺ, πάρος χρόα λευκὸν ἐπαυρεῖν,
ἐν γαίῃ ἵσταντο, λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησ' Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱὸς,
Εὐρύπυλος, πυκινοῖσι βιαζόμενον βελέεσσι,
στῆ ῥα παρ' αὐτὸν ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλε Φαυσιάδην Ἀπισάονα, ποιμένα λαῶν,
ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·

563 Vulg. τηλεκλειτοί. 568 ΠΡΟΕΕΡΓΕ —

563. Τρῶες αἰὲν ἕποντο νύσσοντες Αἴαντα (κατὰ) μέσον σάκος. non ἕποντο Αἴαντα.

565. μνησάσκετο ἀλκῆς. utebatur vt saepe monitum, exercebat virtutem, pugnabat. — 568. πάντας προέεργε (ὥστε μὴ) ἐπὶ νῆας ὁδεύειν, ἔρχεσθαι et 569 θῦνε pugnabat, pr. cum impetu ruebat. — 573. λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι — et antea ὅρμενα πρόσσω. Ex antiquo sermone animare res inanimes solito de telis quae immittuntur, diriguntur in corpus hostile.

574 — 595. Eurypylus subuenit Aiaci, soli relicto; ipse mox sauciatus ceteros Achiuos hortatur, vt conuersi in hostes Aiacem intra ordines recipiant.

574. *Eurypylus*, Euaemonis f. Thessalos ex Ormenio ducebat B, 736. — 578. ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων in

ἠῶθεν δ' ἀπὸ νόσφιν ἔβη τετιηότι θυμῷ·
ὣς Αἴας τότ' ἀπὸ Τρώων τετιημένος ἦτορ
ἤϊε πόλλ' ἀέκων· περὶ γὰρ δίε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
ὡς δ', ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν ἐβιήσατο παῖδας
νωθὴς, ᾧ δὴ πολλὰ περὶ ῥόπαλ' ἀμφὶς ἐάγη,
κείρει τ' εἰσελθὼν βαθὺ λήϊον· οἱ δέ τε παῖδες
τύπτουσι ῥοπάλοισι· βίη δέ τε νηπίη αὐτῶν·
σπουδῇ τ' ἐξήλασσαν, ἐπεί τ' ἐκορέσσατο φορβῆς·
ὣς τότ' ἔπειτ' Αἴαντα μέγαν Τελαμώνιον υἱὸν

556 ΑϜΕΚΩΝ 558 ΕϜΑΓΗ 560 Vulg. βίη δέ τι

555. τετιηότι θυμῷ, ipſe τετιημένος, moerens. v. Obſſ.

557—564. Comparatio ſic procedit: Τρῶες ἕποντο αἰὲν νύσσοντες Αἴαντα — ὡς, ὅτε ὄνος ἐβιήσατο παῖδας — κείρει τ' εἰσελθὼν βαθὺ λήϊον· οἱ παῖδες τύπτουσιν αὐτόν. quia interpoſita erant nonnulla, apponitur δὲ, οἱ δέ τε παῖδες cf. Obſſ.

557. ἐβιήσατο παῖδας, βιᾶται. βίῃ νικᾷ, ſuperat pueros, qui eum retrahere volunt fuſtibusque caedunt; at ille dudum fuſtibus obduratam pellem habens, nil eos curat, et vires puerorum non ſufficiunt: βίη δέ τε νηπίη αὐτῶν, vana, nil efficiens. Pro βιᾶσθαι ſeriorum βιάζεσθαι erat. Hactenus huc ſpectant loca a Koeppen allata: Sophocl. in fragm. ap. Stob. πάντων ἄριστον, μὴ βιάζεσθαι θεούς, στέργειν τε μοῖραν, nolle pugnare cum diis: Serm. CVI (al. CVIII) ap. Brunck. Fragm. e Thyeſte, et Theocr. XXII, 9 βιάζεσθαι ἄστρα de navibus, quae ſuperare annituntur ſidera, h. e. tempeſtatem ortam. παρ' ἄρουραν ἰὼν, eſt παριὼν ἄρουραν, h. l. εἰσελθών. νωθὴς, vulgare eſt, νωθρός. Ad aſini dignitatem, inter veteres inprimis, vindicandam hoc loco vſi ſunt plures. — 560. βίη δέ τε νηπίη αὐτῶν. ἀλλ' οὐ δύνανται βιᾶσθαι, βιάζεσθαι, αὐτόν. — 561. vix, nec niſi ſegete ex ſatiatum, enim expellunt. —

Τρῶες ὑπέρθυμοι τηλέκλητοί τ' ἐπίκουροι,
νύσσοντες ξυστοῖσι μέσον σάκος, αἰὲν ἕποντο.
Αἴας δ' ἄλλοτε μὲν μνησάσκετο θούριδος ἀλκῆς,
αὖτις ὑποστρεφθεὶς, καὶ ἐρητύσασκε φάλαγγας
Τρώων ἱπποδάμων· ὁτὲ δὲ τρωπάσκετο φεύγειν·
πάντας δὲ προέεργε θοὰς ἐπὶ νῆας ὁδεύειν·
αὐτὸς δὲ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν θῦνε μεσηγὺ
ἱστάμενος· τὰ δὲ δοῦρα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
ἄλλα μὲν ἐν σάκεϊ μεγάλῳ πάγεν, ὅρμενα πρόσσω·
πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγὺ, πάρος χρόα λευκὸν ἐπαυρεῖν,
ἐν γαίῃ ἵσταντο, λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησ' Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱὸς,
Εὐρύπυλος, πυκινοῖσι βιαζόμενον βελέεσσι·
στῆ ῥα παρ' αὐτὸν ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλε Φαυσιάδην Ἀπισάονα, ποιμένα λαῶν,
ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·

563 Vulg. τηλέκλειτοι. — 568 ΠΡΟΕΕΡΓΕ —

563. Τρῶες αἰὲν ἕποντο νύσσοντες Αἴαντα (κατὰ) μέσον σάκος. non ἕποντο Αἴαντι.

565. μνησάσκετο ἀλκῆς. recordabatur, vt saepe monitum, exerebat virtutem, pugnabat. — 568. πάντας προέεργε (ὥστε μὴ) ἐπὶ νῆας ὁδεύειν, ἔρχεσθαι et. 569 θῦνε pugnabat, pr. cum impetu ruebat. — 573. λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι — et antea ὅρμενα πρόσσω. Ex antiquo sermone animare res inanimes solito de telis quae immittuntur, diriguntur in corpus hostile.

574—595. Eurypylus subuenit Aiaci, soli relicto; ipse mox sauciatus ceteros Achiuos hortatur, vt conversi in hostes Aiacem intra ordines recipiant.

574. *Eurypylus*, Euaemonis f. Thessalos ex Ormenio ducebat B, 736. — 578. ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων in

Εὐρύπυλος δ' ἐπόρουσε, καὶ αἴνυτο τεύχε' ἀπ' ὤμων.
τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
τεύχε' ἀπαινύμενον Ἀπισάονος, αὐτίκα τόξον
εἷλκεν ἐπ' Εὐρυπύλῳ, καί μιν βάλε μηρὸν ὀϊστῷ
δεξιόν· ἐκλάσθη δὲ δόναξ, ἐβάρυνε δὲ μηρόν.
ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, κῆρ' ἀλεείνων,
ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
στῆτ' ἐλελιχθέντες, καὶ ἀμύνετε νηλεὲς ἦμαρ
Αἴανθ', ὃς βελέεσσι βιάζεται· οὐδέ ἕ φημι
φεύξεσθ' ἐκ πολέμοιο δυσηχέος· ἀλλὰ μάλ' ἄντην
ἵστασθ' ἀμφ' Αἴαντα μέγαν, Τελαμώνιον υἱόν.
Ὣς ἔφατ' Εὐρύπυλος βεβλημένος· οἱ δὲ παρ' αὐτὸν

580 ΘΕΟϜΕΙΔΗΣ 584 ϜΕΤΑΡΩΝ ΕΣ ϜΕΘΝΟΣ 588 ΟΥΔΕ ϜΕ

iecinore sub diaphragmate. v. Obss. — 579. τεύχεα ἀπ' ὤμων. thoracem cum clipeo. — 582. τόξον ἐϝείλκεν Εὐρυπύλῳ. pro εἷλκεν ἐφ' Εὐρύπυλον. In femore percussit Eurypylum inepta agentem, et dum ad thoracem detrahendum se inclinaret, latus nudum praebentem. — 583. δόναξ, haerens arundo est fracta; disertior est narratio E, 664 vbi hastile inhaerens, dum corpus fertur, trahitur per terram; ex quo dolor grauatur. — 587. ἀμύνετε νηλεὲς ἦμαρ Αἴαντι mortem propulsate ab Aiace. antiquo sermone. Mox φημί, vereor, vt — φεύξεσθαι est h. l. incolumem euadere, seruari.

591. παρ' αὐτὸν, Eurypylum. Qui fugiebant, nunc conuersi consistunt et confertis ordinibus clipeos, non extenta manu protendunt, sed σάκε' ὤμοισι κλίναντες, admouendo, inclinando humeris, συνασπίζουσι, ad tegendum Eurypylum aduersus Troianos irruentes: donec Aiax se in medium eorum receperat.

πλησίοι ἔστησαν σάκε' ὤμοισι κλίναντες,
δούρατ' ἀνασχόμενοι· τῶν δ' ἄντιος ἤλυθεν Αἴας·
στῆ δὲ μεταστρεφθεὶς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων.
ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο.
Νέστορα δ' ἐκ πολέμοιο φέρον Νηλήϊαι ἵπποι
ἱδρῶσαι· ἦγον δὲ Μαχάονα, ποιμένα λαῶν.
τὸν δὲ ἰδὼν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
ἑστήκει γὰρ ἐπὶ πρύμνῃ μεγακήτεϊ νηΐ,
εἰσορόων πόνον αἰπὺν, ἰῶκά τε δακρυόεσσαν·
αἶψα δ' ἑταῖρον ἑὸν Πατροκλῆα προσέειπε,
φθεγξάμενος παρὰ νηός. ὁ δὲ κλισίηθεν ἀκούσας,

594 ϜΙΚΕΤΟ ϜΕΘΝΟΣ. 598 ΤΟΝ ΔΕ ϜΙΔΩΝ 600 ΑΙΠΥΝ ϜΙΩΚΑ. v. Obs. 601 ϜΕΤΑΙΡΟΝ ϜΟΝ — ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ.

596—616. Redit ad Machaonem (516 sq.) saucium in castra reportatum curru Nestoris; eum praeteruectum prospicit Achilles, cumque quis esset scire cuperet, Patroclum mittit ad rescifcendum. Ex tam tenui filo totius Iliadis quod restat textum nectitur. κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή. vt v. 603 dictum. A Nestore enim inflammatus Patroclus Achillem exorat, vt, cum ipse exire nollet, se ad pugnam mitteret; quo facto, cum Patroclus occubuisset, peruicacia Achillis victa est, vt ipse Achiuis succurrat.

596. Νηλήϊαι ἵπποι. Neleus enim equorum alendorum cura nobilis fuit: cf. Not. ad Apollod. p. 150. cf. inf. 6[illegible]. et Schol. ad 671 et 673. — 599. πρύμνῃ, tanquam prominentiore nauis parte prospiciebat praeliantes; a puppi autem admotae erant naues terrae.

602. κλισίηθεν. apparet et hinc tentoria iuxta naues sita fuisse; scilicet inter et ante ordines nauium. Nam Patroclus intra tentorium agens audit vocem Achillis desuper ex puppi clamantis.

ἔκμολεν ἶσος Ἄρηϊ· κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή.
τὸν πρότερος προσέειπε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός·
Τίπτε με κικλήσκεις, Ἀχιλεῦ; τί δέ σε χρεὼ ἐμεῖο;
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Δῖε Μενοιτιάδη, τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
νῦν οἴω περὶ γούνατ' ἐμὰ στήσεσθαι Ἀχαιοὺς
λισσομένους· χρειὼ γὰρ ἱκάνεται οὐκ ἔτ' ἀνεκτός.
ἀλλ' ἴθι νῦν, Πάτροκλε, Διῒ φίλε, Νέστορ' ἔρειο,
ὅντινα τοῦτον ἄγει βεβλημένον ἐκ πολέμοιο·
ἤτοι μὲν τά γ' ὄπισθε Μαχάονι πάντα ἔοικε
τῷ Ἀσκληπιάδῃ, ἀτὰρ οὐκ ἴδον ὄμματα φωτός·
ἵπποι γάρ με παρήϊξαν, πρόσσω μεμαυῖαι.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ·
βῆ δὲ θέειν παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν.

603 ΕΚΜΟΛΕ ϜΙΣΟΣ — ΑΡΑ ϜΟΙ 604 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 612 ΠΑΝΤΑ ϜΕϜΟΙΚΕ 613 ΟΥ ϜΙΔΟΝ

603. ἔκμολεν ἶσος Ἄρηϊ Patroclus, non inutile hoc adiectum; nam auditoris animo ſtatim ſpeciem viri ante oculos ponit mentemque erigit; partim autem arguit poetae τὸ εὐφαντασιῶδες, ſemper et vbique ei ipſos heroes ante oculos adſtitiſſe. Hac in re principatum tenet Homerus vnice; nec Virgilius eum aequat. Non intellexerat hoc Euſtath. Ἄρει δὲ ἶσον ὁ ποιητὴς αὐτὸν λέγει, σεμνύνων ὡς τοῖς Ἕλλησι χρησιμεύοντα. — 605. κατὰ τί χρεὼ ἐμοῦ ἱκάνει ἐπὶ σε. v. ſup. ad I, 75. — 608. νῦν οἴω. Poenituerat igitur aſperitatis erga priorem legationem, an arrogans homo expectauerat alteram, ad ſe miſſum iri? cf. ſup. ad I, 425. — περὶ γούνατα στήσεσθαι, γουνάσεσθαι, ἱκετεύσειν. v. Obſſ. — 613. ὄμματα, ὄψιν, de tota facie.

616. παρά τε κλισίας καὶ νῆας. inter ordines nauium

Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίην Νηληϊάδεω ἀφίκοντο,
αὐτοὶ μέν ῥ' ἀπέβησαν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν·
ἵππους δ' Εὐρυμέδων θεράπων λύε τοῖο γέροντος
ἐξ ὀχέων· οἱ δ' ἱδρῶ ἀπεψύχοντο χιτώνων,
στάντε ποτὶ πνοιὴν παρὰ θῖν' ἁλός· αὐτὰρ ἔπειτα
ἐς κλισίην ἐλθόντες, ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον.
τοῖσι δὲ τεῦχε κυκειῶ ἐϋπλόκαμος Ἑκαμήδη,
τὴν ἄρετ' ἐκ Τενέδοιο γέρων, ὅτε πέρσεν Ἀχιλλεύς,
θυγατέρ' Ἀρσινόου μεγαλήτορος, ἥν οἱ Ἀχαιοὶ

625 ϜΟΙ

et tentoriorum erant viae relictae.

617 — 643. Interea ad tentorium Nestoris peruenerat Machaon a Nestore curru vectus; dum sedent et vires potu recuperant, superuenit Patroclus.

620. οἱ δ' ἱδρῶ χιτώνων (h. humorem, quem ex sudore vestes contraxerant,) ἀπεψύχοντο, στάντε ποτὶ πνοιὴν (ἀνέμου,) πρὸς τὴν αὔραν, *siccarunt vestem sudore madentem vento* qui a mari veniebat: inf. Φ, 561 ἱδρῶ ἀποψυχθείς. item X, 2. Est autem ἱδρὼς χιτώνων, *sudor quo madent vestes*, vt Il. B, 388 ἱδρώσει τελαμὼν ἀμφὶ στήθεσσι, vt adeo et hic ἱδρὼς τελαμῶνος sit. Vides autem nihil homines labore induratos metuisse, ne frigus repentinum corporibus sudore diffluentibus noceret, et grauedinem seu catarrhum ipsis contraheret.

623. κυκειῶ. Arguit hoc quoque alterum corpora indurata istorum hominum, quod vulneratus hac potione excipitur ad recreandum se, et vires recipiendas, securus vulneris nec de inflammatione sollicitus. Qualis potio ὁ κυκεὼν hic fuerit, ipse enarrat 637. 8. 9. v. Obss. ad v. 623. Erat autem in victu quotidiano: Ita et Circe Vlyssis sociis eum apponit Od. K, 234. 5. — 624. Tenedos inter insulas ab Achille direptas v. sup. ad I, 129. — αἰψ

ἔξελον, οὕνεκα βουλῇ ἀριστεύεσκεν ἁπάντων.
ἥ σφωϊν πρῶτον μὲν ἐπιπροΐηλε τράπεζαν
καλὴν, κυανόπεζαν, ἐΰξοον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῆς
χάλκειον κάνεον· ἐπὶ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον,
ἠδὲ μέλι χλωρὸν, πάρα δ' ἀλφίτου ἱεροῦ ἀκτήν·
πὰρ δὲ δέπας περικαλλὲς, ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιὸς,

630 Vulg. παρ δ' 631 ϜΟ ϜΟΙΚΟΘΕΝ.

ἄρετο, ἐξαίρετον ἔλαβε γέρας. quod mox diſertius enuntiatur: οἱ Ἀχαιοὶ ἔξελον. — 627. ἐπιπροΐηλε, παρεστίθη, nil amplius. v. Obſſ. — 628. κυανόπεζαν, μελαμπόδα. — 629. ποτῷ ὄψον, (puta eſſe ἐπὶ, πρὸς ποτῷ) eleganter; ait Erneſti, quatenus cepae vinum ſuauius reddunt. (Scilicet proprie in cibis eſt ὄψον, nunc in potu.) Porro idem monet de dulcedine ceparum Aegyptiarum et Graecarum, quae noſtris quoque peregrinatoribus celebrantur. De vſu earum in potatione conſtat quoque e Xenoph. Sympoſ. IV, 7. vbi et verſus laudatur. — 630. ἀλφίτου ἱεροῦ ἀκτὴν, *hordei almi frugem*: v. Obſſ. et de ἱερὸς, generali notione de omni re ſancta, praeclara et cara, v. ad Θ, 66. — 631. Mire multa de hoc Neſtoris poculo fuere diſputata. Ex ipſo poeta haec tenebimus: fuit illud ſuperficie aureis *clauis* ornata; nam his ἥλων (*Buckeln*) ornamentis delectabatur illa aetas, vt in ſceptro Achillis quod nodoſum ſtipitem referre debuit et enſe Agamemnonis. Copioſe de iis egit ex Aſclepiade Myrleano Athen. l. c. XI, p. 488. *aures* porro habuit poculum *quatuor*, *fundos duo*; recipiebat ita vinum vtrinque; et ἀμφικύπελλον, vt A, 584. erat; vt alterum quodque κύτος, cauum, *pro* baſi eſſet, qua ſtatueretur. Itaque et *aures* ſeu *anſae*, (nam fuit ὠτώεν δέπας) ita videntur fuiſſe appoſitae, vt vtrique cauo duae eſſent adiectae, quibus tolli ac teneri poſſet poculum inter bibendum. Tandem vnaquaeque auris ornata erat

χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον· οὔατα δ' αὐτοῦ
τέσσαρ' ἔσαν, δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον
χρύσειαι νεμέθοντο, δύω δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν.
ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης,
πλεῖον ἐόν· Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν.
ἐν τῷ ῥά σφι κύκησε γυνή, εἰκυῖα θεῇσιν,
οἴνῳ Πραμνείῳ, ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρὸν

635 ΑΜΦΙ ϜΕΚΑΣΤΟΝ 637 ϜΕΙΚΥΙΑ 638 ϜΟΙΝΩΙ

exſculptis *binis columbis*, quae paſcentibus ſimiles erant, numero omnino octo. Ad artis ſculptoriae ac fuſoriae primordia hoc poculum memorabile eſt. *Qua materia* ipſum poculum factum fuerit, non memoratur; probabile fit, *aureum* fuiſſe: nam in ligno vel alia materia difficultatem faciunt claui eminentes in ſuperficie. — 634. νεμέθοντο. paſcebant, ſc. effictae erant tundentes terram roſtris, grana quaerendo. δύω δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν h. ὑπῆσαν. poculo duplex fundus, ſeu cauum duplex erat, alterum ſuperne alterum inferne. Sic Il. Σ, de tripodibus Vulcani mobilibus: Χρύσεα δέ σφ' ὑπὸ κύκλα ἑκάστῳ πυθμένι θῆκεν pro πυθμένι ἑκάστου ὑπέθηκε. — 635. ἄλλος, *alius quis* μογέων, quod vulgo μόγις. — 637. κύκησε abſolute, confecit potionem, aut ſupple τὸν ποτόν. Mox eſt ὥπλισσε κυκειῶ. γυνὴ εἰκυῖα θεῇσιν, pulcritudine. — 638. Potio ad reficiendas vires (non ad vulneris curam) ſatis idonea videri debuit confecta e vino auſtero, (v. Obſſ.) caſeo caprino minutim ſecto, et farina hordacea, ita vt pro ſorbitione eſſet. Vſus autem farinae in potionibus etiam ſerius frequentatus eſt: v. Athenaeum X, p. 432 B. C. D. Inter alia vinum Thaſium vetus cum melle Attico et farina ſitim aeſtiuo in calore temperabat. — Porro ἐν τῷ ῥά σφι κύκησε γυνὴ — οἴνῳ Πραμνείῳ. reticuit poeta ποτὸν σὺν οἴνῳ, h. e. διά, ἐξ οἴ-

ὡς ὁπότ' Ἠλείοισι καὶ ἡμῖν νεῖκος ἐτύχθη
ἀμφὶ βοηλασίῃ, ὅτ' ἐγὼ κτάνον Ἰτυμονῆα,

671 Vulg. ἀμφὶ βοηλασίῃς.

res Pyliorum ab Hercule, caesis vndecim Nelei filiis, vno superstite Nestore 689—692. Qua eorum calamitate erecti Elei eos iniuriis lacessunt. Rex Augeas, ludis editis, equas a Neleo ad certamen missas retinet 697—701. Rebus frustra repetitis, Pylii vicissim ex Eleorum agro praedas agunt; Itymoneus ab adolescente Nestore occiditur; redeunt Pylii praeda onusti eamque diuidunt 670—687. 695. 6. 704. 5. 6. Tertio die Elei incursant Pyliorum agrum et vrbem Thrioessam oppugnant. Erant inter Eleos Cteatus et Eurytus, filii Actoris et Moliones 708. Re audita Pylii arma sumunt, interque eos Nestor adolescens patre inuito; egressi praelium cum Eleis committunt, eosque vincunt ac fugant; Nestor Mulium, Augeae regis generum necat et fugientes insequitur vsque ad fines Epeorum 755. Ita ille ἀριστεύειν visus: 706—760.

Hic est rerum ordo. Cum tamen Nestor de se tantum narrare coepisset, quam virtutem primo in praedis agendis ex Eleorum agro, mox in pugna exeruerit, reliqua autem subiungere vellet, quoties audientes de iis edocendos esse putaret, expositio euentorum facta est implicita et obscura; etsi multa quoque rhapsodorum studio narrationem amplificandi deberi videntur. Ceterum narratio multa complectitur vitam hominum antiquorum, bella pugnasque illustrantia, quae a λεηλασίᾳ initium habere solebant. Restat, vt quaeratur, quam bene ea a poeta interposita sit. In poeta elegantiore, vt in Virgilio, improbandam eam esse facile censebo; est enim aliena a rerum gerendarum ordine, quem turbat et interpellat intempestiue, nec siue ad Patroclum, siue ad Achillem, siue ad consilia Nestoris vllum respectum habet. At delectat narratio; hoc poe-

ἐσθλὸν Ὑπειροχίδην, ὃς ἐν Ἤλιδι ναιετάασκε,
ῥύσι' ἐλαυνόμενος· ὁ δ' ἀμύνων ᾗσι βόεσσιν,
ἔβλητ' ἐγ πρώτοισιν ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἄκοντι,
κὰδ δ' ἔπεσε, λαοὶ δὲ περίτρεσαν ἀγροιῶται·
ληΐδα δ' ἐκ πεδίου συνελάσσαμεν ἤλιθα πολλήν,
πεντήκοντα βοῶν ἀγέλας, τόσα πώεα οἰῶν,
τόσσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν,
ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα,
πάσας θηλείας, πολλῇσι δὲ πῶλοι ὑπῆσαν.
καὶ τὰ μὲν ἠλασάμεσθα Πύλον Νηλήϊον εἴσω,
ἐννύχιοι προτὶ ἄστυ· γεγήθει δὲ φρένα Νηλεύς,
οὕνεκά μοι τύχε πολλὰ νέῳ πόλεμόνδε κιόντι.
κήρυκες δὲ λίγαινον ἅμ' Ἠοῖ φαινομένηφι

673 ϜΗΙΣΙ. 677 ΠΩΕΑ ΟϜΙΩΝ. Lege πώεα μήλων. 679 ϜΕΚΑΤΟΝ. 682 ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΥ. 684 Vulg. κήρυκες δ' ἐλίγαινον.

tae satis esse visum est; res ex memoria prisca repetita, et narratio Nestoris ingenio est consentanea. Si dixeris, id quaesitum esse, vt interea Eurypylus saucius, e praelio redux Patroclo redeunti occurreret, 804 sq. id argutum magis quam verum esse videri debet.

669. εἴθ' ὣς ἡβώοιμι. scil. nunc ego non tam iners desiderem, vt Achilles; cf. 761. 2. — 673. ῥύσι' ἐλαυνόμενος, ego. Pro equis Nelei aliisque pecoribus abactis ab Eleis, inf. v. 687 Epeos appellauit, incurrunt Pylii et praedam agunt, qua suum damnum resarciant; aut igitur iam missi fuerant qui res repeterent, nec ius suum consequuti erant, aut bello nec indicto incursant Pylii. — 676. ληΐδα ἤλιθα πολλήν. h. e. μάλα πολλήν. v. Obss. — 680. erant θήλειαι πωλοτρόφοι. — 683. οὕνεκά μοι τύχε πολλά, περιεγένετο, pro parte et portione praedae.

τοὺς ἴμεν, οἷσι χρεῖος ὀφείλετ' ἐν Ἤλιδι δίῃ·
οἱ δὲ συναγρόμενοι Πυλίων ἡγήτορες ἄνδρες
δαίτρευον· πολέσι γὰρ Ἐπειοὶ χρεῖος ὄφειλον,
ὡς ἡμεῖς παῦροι κεκακωμένοι ἐν Πύλῳ ἦμεν·
ἐλθὼν γὰρ ἐκάκωσε βίη Ἡρακληείη
τῶν προτέρων ἐτέων, κατὰ δ' ἔκταθεν ὅσσοι ἄριστοι.
δώδεκα γὰρ Νηλῆος ἀμύμονος υἱέες ἦμεν,
τῶν οἶος λιπόμην· οἱ δ' ἄλλοι πάντες ὄλοντο.
ταῦθ' ὑπερηφανέοντες Ἐπειοὶ χαλκοχίτωνες,
ἡμέας ὑβρίζοντες, ἀτάσθαλα μηχανόωντο.
ἐκ δ' ὁ γέρων ἀγέλην τε βοῶν καὶ πῶϋ μέγ' οἰῶν

689 Vulg. γάρ ῥ' ἐκάκωσε 690 ϜΕΤΕΩΝ 691 Vulg. ἀμύμονες

685. οἷσι χρεῖος ὀφείλετο, quibus res raptae et abductae fuerant, vt eas e praeda nunc recuperarent et sibi vindicarent, aut pro raptis alias pecudes caperent. Est ergo χρέος, quod in bonis est, nunc, res abacta, quam possessor sibi vindicat, aut, quo ea compensetur, postulat. Manifestum hoc fit ex Odyss. Φ, 16 sq. — 687. Multis enim ex nostratibus Epei res suas abegerant; adeo nos, rebus ab Hercule afflictis, iniuriae eorum obnoxii eramus, paucitate hominum. Ἐπειοί, Epei, qui illo tempore partem Elidis tenebant, aliam Pylii: v. ad B, 615. Obss. Vol. I. p. 340. Cum autem ipsam Elidem tenerent, poeta eos *Eleos* quoque appellauit vs. 670. — 689. In Heracliis multa de hac in Neleum et Pylios expeditione Herculis narrata esse videntur; caussa autem arma inferendi negata expiatio, quam Iphito caeso Hercules a Neleo petierat. v. Obss. — 690. (διὰ) τῶν προτέρων ἐτέων, ἐν τῷ φθάσαντι χρόνῳ, vt Schol. br. — 693. ταῦθ', διὰ ταῦτα.

695—703. Ipse Neleus pro quadrigis, ad certamina missis, quas Augeas per iniuriam retinuerat, magnam

εἵλετο, κρινάμενός (γε) τριηκόσι᾽, ἠδὲ νομῆας.
καὶ γὰρ τῷ χρεῖος μέγ᾽ ὀφείλετ᾽ ἐν Ἤλιδι δίῃ,
τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι αὐτοῖσιν ὄχεσφιν,
ἐλθόντες μετ᾽ ἄεθλα· περὶ τρίποδος γὰρ ἔμελλον
θεύσεσθαι· τοὺς δ᾽ αὖθι ἄναξ ἀνδρῶν Αὐγείας
κάσχεθε· τὸν δ᾽ ἐλατῆρ᾽ ἀφίει ἀκαχήμενον ἵππων.
τῶν ὁ γέρων ἐπέων κεχολωμένος ἠδὲ καὶ ἔργων,
ἐξέλετ᾽ ἄσπετα πολλά· τὰ δ᾽ ἄλλ᾽ ἐς δῆμον ἔδωκε
δαιτρεύειν, μή τίς οἱ ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν, ἀμφὶ δὲ ἄστυ
ἕρδομεν ἱρὰ θεοῖς· οἱ δὲ τρίτῳ ἤματι πάντες
ἦλθον ὁμῶς αὐτοί τε πολεῖς καὶ μώνυχες ἵπποι
πανσυδίῃ· μετὰ δέ σφι Μολίονε θωρήσσοντο,

696 de verſu v. Obſſ. 700 ΑΥΘΙ ϜΑΝΑΞ 702 ϜΕΠΕΩΝ — ΗΔΕ ΚΑΙ ϜΕΡΓΩΝ v. Obſſ. 704 ΜΗ ΤΙΣ ϜΟΙ — ΚΙΟΙ ϜΙΣΗΣ v. Obſſ. 705 ΤΑ ϜΕΚΑΣΤΑ — ΑΜΦΙ ΔΕ ϜΑΣΤΥ.

numerum pecudum ſibi e praeda elegit, ἀντὶ ποίνης. — 696. τριηκόσια ſcil. ζῶα, ait Euſtath. immo vero μῆλα. v. Obſſ. — 697. χρεῖος iterum, res vi ablatae quae repetuntur, h. l. equi. Nam et ipſi Elei debebant Neleo reſtitutionem ſeu compenſationem magni damni illati. — 699. μετ᾽ ἄεθλα pro ἐπὶ, vt ſaepe. θεύσεσθαι, decurſuri, curſu curuli decertaturi erant. Fuere igitur iam tum apud Elidenſes certamina, et quidem curulia, et tripode praemio propoſito, ἀγὼν χρηματίτης. Non autem Olympicum certamen fuit. v. Obſſ. — 705. ἀμφὶ δὲ ἄστυ. per vrbem totam pluribus ſacris χαριστηρίοις factis.

706—712. Tertio die praeda ex agro ſuo abacta dolentes, vt rapinas factas vlciſcerentur, arma Pyliis inferunt vrbem Thryoeſſam in finibus ſitam obſidendo. — 708. Μολίονε. Cteatus et Eurytus, Actoris et Molliones filii, duo fratres corpo-

παῖδ' ἔτ' ἐόντ', οὔπω μάλα εἰδότε θούριδος ἀλκῆς.
ἔστι δέ τις Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη,
τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῷ, νεάτη Πύλου ἠμαθόεντος·
τὴν ἀμφεστρατόωντο, διαῤῥαῖσαι μεμαῶτες·
ἀλλ', ὅτε πᾶν πεδίον μετεκίαθον, ἄμμι δ' Ἀθήνη
ἄγγελος ἦλθε θέουσ' ἀπ' Ὀλύμπου, θωρήσσεσθαι,
ἔννυχος, οὐδ' ἀέκοντα Πύλον κάτα λαὸν ἄγειρεν,
ἀλλὰ μάλ' ἐσσυμένους πολεμίζειν· οὐδέ με Νηλεὺς
εἴα θωρήσσεσθαι, ἀπέκρυψεν δέ μοι ἵππους·
οὐ γάρ πώ τί μ' ἔφη ἴδμεν πολεμήϊα ἔργα·
ἀλλὰ καὶ ὣς ἱππεῦσι μετέπρεπον ἡμετέροισι,
καὶ πεζός περ ἐών, ἐπεὶ ὣς ἄγε νεῖκος Ἀθήνη.

709 ΜΑΛΑ ϜΕΙΔΟΤΕ 712 μεμαϜωτες Bentl. 715 ΑϜΕΚΟΝΤΑ 718 ϜΙΔΜΕΝ ΠΟΛΕΜΗΙΑ ϜΕΡΓΑ

rum robore insignes, animis et armis consociatis pugnare soliti, vnde συμφυεῖς dicti. v. Obss. — 710. de vrbe Thryoessa v. Obss.

713—720. Re audita, Pylii exeunt armati, et cum iis Nestor, patre frustra renuente, curru negato, pedes.

713. ὅτε πᾶν πεδίον μετεκίαθον. Elei iam mediam inde ab Elide camporum planitiem profectione ad vrbem Thryoessam obsidendam traiecerant, cum noctu nuntius allatus est Pyliis de eorum incursatione. ἄμμι δ' Ἀθήνη. Iterum positum δὲ in apodosi. v. Obss. pro τότε Ἀθήνη. tum vero post ὅτε πᾶν. — 718. οὐ γάρ πώ τί μ' ἔφη ἴδμεν, ἰδεῖν, πολεμήϊα ἔργα, πράγματα, h. e. πόλεμον, μάχην. οὔπω τῶν πολεμικῶν ἔμπειρον εἶναι nondum maturum militiae, adhuc imperitum pugnandi. — 719. μετέπρεπον, διέπρεπον, mox pugnando. — 720. ἐπεὶ ὣς ἄγε νεῖκος Ἀθήνη. h. e. Ἀθήνη ἐταμίευσε τὴν μάχην οὕτως, ita moderata est pugnae fortunam Minerua, vt ego, etsi egressus pedes,

ἔστι δέ τις ποταμὸς Μινυήϊος εἰς ἅλα βάλλων,
ἐγγύθεν Ἀρήνης, ὅθι μείναμεν Ἠῶ δῖαν
ἱππῆες Πυλίων, τὰ δ' ἐπέῤῥεεν ἔθνεα πεζῶν.
ἔνθεν πανσυδίῃ σὺν τεύχεσι, θωρηχθέντες,
ἔνδιοι ἱκόμεσθ' ἱερὸν ῥόον Ἀλφειοῖο.
ἔνθα Διῒ ῥέξαντες ὑπερμενεῖ ἱερὰ καλὰ,
ταῦρον δ' Ἀλφειῷ, ταῦρον δὲ Ποσειδάωνι,
αὐτὰρ Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι βοῦν ἀγελαίην,
δόρπον ἔπειθ' ἑλόμεσθα κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσι·

723 ΕΠΕΡΡΕΕ FΕΘΝΕΑ

tamen curru mox pugnarem: Mulio de curru deiecto vſ. 742. ἄγειν et ἡγεμονεύειν ſunt ſynonyma: v. Jl. Ψ, 258. 262. Nil monitum video a veteribus de ſenſu verſus. Vulgo vertunt: ſic *me* duxit *ad* pugnam Minerua; quaſi eſſet ὥς ἐμὲ ἦγεν ἐπὶ νεῖκος Ἀθήνη. Veriora vidit etiam h. l. Koeppen.

721—731. Noctu egreſſi, qui de curru pugnabant, ad Minyeium amnem, copiis pedeſtribus contractis, altero die ad Alpheum progreſſi, ſacra faciunt et pernoctant. 721. 722. Arene in ditione Pyliorum oppidum (ad Minyeium vel Minyeum Μινυήϊον et Μινύειον) amnem, qui ſerius Anigrus dictus, in media Triphylia: v. ſup. B, 591. — 723. ἔθνεα πεζῶν, ſimpl. copiae pedeſtres. — 724. A Minyeo amne progreſſi die orto, ad amnem Alpheum peruenerunt ἔνδιοι, medio die: v. Obſſ. Ibi reliquum diei exigunt, ſacris factis epulati. Aduertendus dilectus, quem in victimis et in diis faciunt, Ioui, Neptuno, Mineruae, adiuncto Alpheo amne e vetere religione. Neptuni autem religio propria fuit Pyliis. Ita Neſtor ei ſacrum facit Od. Γ, 5 ſq. — 729. ἐν τελέεσσι, in ordinibus. τὰ τέλη ſunt turmae copiarum ſeu cateruae, quales illo tempore eſſe ſolebant, nec de nume-

παῖδ' ἔτ' ἐόντ', οὔπω μάλα εἰδότα θούριδος ἀλκῆς.
ἔστι δέ τις Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη,
τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῷ, νεάτη Πύλου ἠμαθόεντος·
τὴν ἀμφεστρατόωντο, διαῤῥαῖσαι μεμαῶτες·
ἀλλ', ὅτε πᾶν πεδίον μετεκίαθον, ἄμμι δ' Ἀθήνη
ἄγγελος ἦλθε θέουσ' ἀπ' Ὀλύμπου, θωρήσσεσθαι,
ἔννυχος, οὐδ' ἀέκοντα Πύλον κάτα λαὸν ἄγειρεν,
ἀλλὰ μάλ' ἐσσυμένους πολεμίζειν· οὐδέ με Νηλεὺς
εἴα θωρήσσεσθαι, ἀπέκρυψε δέ μοι ἵππους·
οὐ γάρ πώ τί μ' ἔφη ἴδμεν πολεμήϊα ἔργα·
ἀλλὰ καὶ ὣς ἱππεῦσι μετέπρεπον ἡμετέροισι,
καὶ πεζός περ ἐών, ἐπεὶ ὣς ἄγε νεῖκος Ἀθήνη.

709 ΜΑΛΑ ϜΕΙΔΟΤΕ 712 μεμαϝῶτες Bentl. 715 ΑϜΕΚΟΝΤΑ 718 ϜΙΔΜΕΝ ΠΟΛΕΜΗΙΑ ϜΕΡΓΑ

rum robore insignes, animis et armis consociatis pugnare soliti, vnde συμφυεῖς dicti. v. Obss. — 710. de vrbe Thryoessa v. Obss.

713—720. Re audita, Pylii exeunt armati, et cum iis Nestor, patre frustra renuente, curru negato, pedes.

713. ὅτε πᾶν πεδίον μετεκίαθον. Elei iam mediam inde ab Elide camporum planitiem profectione ad vrbem Thryoessam obsidendam traiecerant, cum noctu nuntius allatus est Pyliis de eorum incursatione. ἄμμι δ' Ἀθήνη. Iterum positum δὲ in apodosi. v. Obss. pro τότε Ἀθήνη. tum vero post ὅτε πᾶν. — 718. οὐ γάρ πώ τί μ' ἔφη ἴδμεν, ἰδεῖν, πολεμήϊα ἔργα, πράγματα, h. e. πόλεμον, μάχην. οὔπω τῶν πολεμικῶν ἔμπειρον εἶναι nondum maturum militiae, adhuc imperitum pugnandi. — 719. μετέπρεπον, διέπρεπον, mox pugnando. — 720. ἐπεὶ ὣς ἄγε νεῖκος Ἀθήνη. h. e. Ἀθήνη ἐταμίευσε τὴν μάχην οὕτως. ita moderata est pugnae fortunam Minerua, vt ego, etsi egressus pedes,

ἔστι δέ τις ποταμὸς Μινυήϊος εἰς ἅλα βάλλων,
ἐγγύθεν Ἀρήνης, ὅθι μείναμεν Ἠῶ δῖαν
ἱππῆες Πυλίων, τὰ δ' ἐπέῤῥεεν ἔθνεα πεζῶν.
ἔνθεν πανσυδίῃ σὺν τεύχεσι, θωρηχθέντες,
ἔνδιοι ἱκόμεσθ' ἱερὸν ῥόον Ἀλφειοῖο.
ἔνθα Διῒ ῥέξαντες ὑπερμενεῖ ἱερὰ καλὰ,
ταῦρον δ' Ἀλφειῷ, ταῦρον δὲ Ποσειδάωνι,
αὐτὰρ Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι βοῦν ἀγελαίην,
δόρπον ἔπειθ' ἑλόμεσθα κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσι·

723 ΕΠΕΡΡΕΕ FΕΘΝΕΑ

tamen curru mox pugnatorem: Mulio de curru deiecto vſ. 742. ἄγειν et ἡγεμονεύειν ſunt ſynonyma: v. Il. Ψ, 258. 262. Nil monitum video a veteribus de ſenſu verſus. Vulgo vertunt: ſic *me* duxit *ad* pugnam Minerua; quaſi eſſet ὡς ἐμὲ ἦγεν. ἐπὶ νεῖκος. Ἀθήνη. Veriora vidit etiam h. l. Koeppen.

721—731. Noctu egreſſi, qui de curru pugnabant, ad Minyeium amnem, copiis pedeſtribus contractis, altero die ad Alpheum progreſſi, ſacra faciunt et pernoctant. 721. 722. Arene in itione Pyliorum oppidum d Minyeium vel Minyeum Μινυήϊον et Μινύειον) amnem, qui ſerius Anigrus dictus, in media Triphylia: v. ſup. B, 591. — 723. ἔθνεα πεζῶν, ſimpl. copiae pedeſtres. — 724. A Minyeo amne progreſſi die orto, ad amnem Alpheum peruenerunt ἔνδιοι, medio die: v. Obſſ. Ibi reliquum diei exigunt, ſacris factis epulati. Aduertendus dilectus, quem in victimis et in diis faciunt, Ioui, Neptuno, Mineruae, adiuncto Alpheo amne e vetere religione. Neptuni autem religio propria fuit Pyliis. Ita Neſtor ei ſacrum facit Od. Γ, 5 ſq. — 729. ἐν τελέεσσι, in ordinibus. τὰ τέλη ſunt turmae copiarum ſeu cateruae, quales illo tempore eſſe ſolebant, nec de nume-

παῖδ' ἔτ' ἐόντ', οὔπω μάλα εἰδότε θούριδος ἀλκῆς.
ἔστι δέ τις Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη,
τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῷ, νεάτη Πύλου ἠμαθόεντος·
τὴν ἀμφεστρατόωντο, διαῤῥαῖσαι μεμαῶτες·
ἀλλ', ὅτε πᾶν πεδίον μετεκίαθον, ἄμμι δ' Ἀθήνη
ἄγγελος ἦλθε θέουσ' ἀπ' Ὀλύμπου, θωρήσσεσθαι,
ἔννυχος, οὐδ' ἀέκοντα Πύλον κάτα λαὸν ἄγειρεν,
ἀλλὰ μάλ' ἐσσυμένους πολεμίζειν· οὐδέ με Νηλεὺς
εἴα θωρήσσεσθαι, ἀπέκρυψε δέ μοι ἵππους·
οὐ γάρ πώ τί μ' ἔφη ἴδμεν πολεμήϊα ἔργα·
ἀλλὰ καὶ ὣς ἱππεῦσι μετέπρεπον ἡμετέροισι,
καὶ πεζός περ ἐών, ἐπεὶ ὣς ἄγε νεῖκος Ἀθήνη.

709 ΜΑΛΑ ϜΕΙΔΟΤΕ 712 μεμαϝῶτες Bentl. 715 ΑϜΕΚΟΝΤΑ 718 ϜΙΔΜΕΝ ΠΟΛΕΜΗΙΑ ϜΕΡΓΑ

rum robore inſignes, animis et armis conſociatis pugnare ſoliti, vnde συμφυεῖς dicti. v. Obſſ. — 710. de vrbe Thryoeſſa v. Obſſ.

713—720. Re audita, Pylii exeunt armati, et cum iis Neſtor, patre fruſtra renuente, curru negato, pedes.

713. ὅτε πᾶν πεδίον μετεκίαθον. Elei iam mediam inde ab Elide camporum planitiem profectione ad vrbem Thryoeſſam obſidendam traiecerant, cum noctu nuntius allatus eſt Pyliis de eorum incurſatione. ἄμμι δ' Ἀθήνη. Iterum poſitum δὲ in apodoſi. v. Obſſ. pro τότε Ἀθήνη. tum vero poſt ὅτε πᾶν. — 718. οὐ γάρ πώ τί μ' ἔφη ἴδμεν, i. δεῖν, πολεμήϊα ἔργα, πράγματα, h. e. πόλεμον, μάχην. οὔπω τῶν πολεμικῶν ἔμπειρον εἶναι nondum maturum militiae, adhuc imperitum pugnandi. — 719. μετέπρεπον, διέπρεπον, mox pugnando. — 720. ἐπεὶ ὣς ἄγε νεῖκος Ἀθήνη. h. e. Ἀθήνη ἐταμίευσε τὴν μάχην οὕτως, ita moderata eſt pugnae fortunam Minerua, vt ego, etſi egreſſus pedes,

ἔστι δέ τις ποταμὸς Μινυήϊος εἰς ἅλα βάλλων,
ἐγγύθεν Ἀρήνης, ὅθι μείναμεν Ἠῶ δῖαν
ἱππῆες Πυλίων, τὰ δ' ἐπέῤῥεεν ἔθνεα πεζῶν.
ἔνθεν πανσυδίῃ σὺν τεύχεσι, θωρηχθέντες,
ἔνδιοι ἱκόμεσθ' ἱερὸν ῥόον Ἀλφειοῖο.
ἔνθα Διὶ ῥέξαντες ὑπερμενεῖ ἱερὰ καλὰ,
ταῦρον δ' Ἀλφειῷ, ταῦρον δὲ Ποσειδάωνι,
αὐτὰρ Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι βοῦν ἀγελαίην,
δόρπον ἔπειθ' ἑλόμεσθα κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσι·

723 ΕΠΕΡΡΕΕ ϜΕΘΝΕΑ

tamen curru mox pugnarem: Mulio de curru deiecto vs. 742. ἄγειν et ἡγεμονεύειν sunt synonyma: v. Il. Ψ, 258. 262. Nil monitum video a veteribus de sensu versus. Vulgo vertunt: sic *me* duxit *ad* pugnam Minerua; quasi esset ὡς ἐμὲ ἦγεν ἐπὶ νεῖκος Ἀθήνη. Veriora vidit etiam h. l. Koeppen.

721—731. Noctu egressi, qui de curru pugnabant, ad Minyeium amnem, copiis pedestribus contractis, altero die ad Alpheum progressi, sacra faciunt et pernoctant. 721. 722. Arene in ditione Pyliorum oppidum ad Minyeium vel Minyeum (Μινυήϊον et Μινύειον) amnem, qui serius Anigrus dictus, in media Triphylia: v. sup. B, 591. — 723. ἔθνεα πεζῶν, simpl. copiae pedestres. — 724. A Minyeo amne progressi die orto, ad amnem Alpheum peruenerunt ἔνδιοι, medio die: v. Obss. Ibi reliquum diei exigunt, sacris factis epulati. Aduertendus dilectus, quem in victimis et in diis faciunt, Ioui, Neptuno, Mineruae, adiuncto Alpheo amne e vetere religione. Neptuni autem religio propria fuit Pyliis. Ita Nestor ei sacrum facit Od. Γ, 5 sq. — 729. ἐν τελέεσσι, in ordinibus. τὰ τέλη sunt turmae copiarum seu catervae, quales illo tempore esse solebant, nec de nume-

καὶ κατεκοιμήθημεν ἐν ἔντεσιν οἷσιν ἕκαστος
ἀμφὶ ῥοὰς ποταμοῖο. ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ
ἀμφίσταντο δὴ ἄστυ διαπραθέειν μεμαῶτες·
ἀλλά σφι προπάροιθε φάνη μέγα ἔργον Ἄρηος.
εὖτε γὰρ Ἠέλιος φαέθων ὑπερέσχεθε γαίης,
συμφερόμεσθα μάχῃ, Διΐ τ' εὐχόμενοι καὶ Ἀθήνῃ·
ἀλλ' ὅτε δὴ Πυλίων καὶ Ἐπειῶν ἔπλετο νεῖκος,
πρῶτος ἐγὼ ἕλον ἄνδρα, κόμισσα δὲ μώνυχας ἵππους,
Μούλιον αἰχμητήν· γαμβρὸς δ' ἦν Αὐγείαο,
πρεσβυτάτην δὲ θύγατρ' εἶχε ξανθὴν Ἀγαμήδην,
ἣ τόσα φάρμακα ᾔδη, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθών.
τὸν μὲν ἐγὼ προσιόντα βάλον χαλκήρεϊ δουρί·
ἤριπε δ' ἐν κονίῃσιν· ἐγὼ δ' ἐς δίφρον ὀρούσας,
στῆν ῥα μετὰ προμάχοισιν· ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ

730 ΕΝ ΕΝΤΕΣΙ FΟΙΣΙ FΕΚΑΣΤΟΣ 731 leg. ποταμοῦ. αὐτάρ. 732 Fuit, ΑΜΦΙΣΤΑΝΤΟ FΑΣΤΥ 733 ΜΕΓΑ FΕΡΓΟΝ 740 ΦΑΡΜΑΚΑ FΗΙΔΗ

ro hominum certo ac descripto eſt cogitandum.

731—743. Interea Epei oppugnant oppidum Thryoeſſam, quos die inſequente Pylii pugna adoriuntur: in qua Neſtor adoleſcens, pedes pugnans, Mulium, Augeae generum, occidit, eiusque curru potitur.

733. φάνη μέγα ἔργον Ἄρηος grauis pugna eos excepit. — 736. ἀλλ' ὅτε δὴ — ἔπλετο νεῖκος, pugna autem inita. — 739. Agamede commendatur a notitia herbarum; quarum vſus in re medica eſt. Cum autem medicina antiquiſſimis temporibus cum ſuperſtitionibus variis, et radicum, herbarum, ſuccorumque vſus cum praeſtigiis, eſſet coniunctus: etiam inter veneficas relatae ſunt peritae earum rerum feminae. Agameden, Augeae filiam natu maximam, antiqua fama nomen habuiſ-

ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος, ἐπεὶ ἴδον ἄνδρα πεσόντα,
ἡγεμόν' ἱππήων, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ ἐνόρουσα, κελαινῇ λαίλαπι ἶσος·
πεντήκοντα δ' ἕλον δίφρους, δύο δ' ἀμφὶς ἕκαστον
φῶτες ὀδὰξ ἕλον οὖδας, ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες.
καί νύ κεν Ἀκτορίωνε Μολίονε παῖδ' ἀλάπαξα,
εἰ μή σφωε πατὴρ εὐρυκρείων Ἐνοσίχθων
ἐκ πολέμου ἐσάωσε, καλύψας ἠέρι πολλῇ.
ἔνθα Ζεὺς Πυλίοισι μέγα κράτος ἐγγυάλιξε.
τόφρα γὰρ οὖν ἑπόμεσθα διὰ σπιδέος πεδίοιο,
κτείνοντές τ' αὐτούς, ἀνά τ' ἔντεα καλὰ λέγοντες·
ὄφρ' ἐπὶ Βουπρασίου πολυπύρου βήσαμεν ἵππους,

744 ϜΙΔΟΝ 746 ΛΑΙΛΑΠΙ ϜΙΣΟΣ 747 ΑΜΦΙ ϜΕΚΑΣΤΟΝ 754 Vulg. δι' ἀσπιδέος.

ſe, ex h. l. intelligitur; aliunde nihil de ea conſtat.

743—769. Mulio, qui inter promachos curru pugnauerat, caeſo fit fuga et caedes Epeorum, Neſtoris maxime virtute. Pylii victores domum redeunt. — 747. Haec facinora nemini viſa eſſe nimium aucta miror; vnum adoleſcentem C viris caeſis L curribus eſſe potitum ne Rolandus quidem de ſe praedicauerit! — 749. Cteatus et Eurytus Actoris filii, vulgo habiti, vt ſtatim 750 ſubiungit, Neptuni, (propter robur ſc. inſigne) iidem Moliones dicti: de quibus dictum ad 707.

752. μέγα κράτος ἐγγυάλιξε Ζεύς. pugna ſuperiores facti ſunt Pylii et fugientes vsque ad terrae ſuae fines perſequuti ſunt. — 753. διὰ σπιδέος πεδίοιο per campum *latum*. v. Obſſ. — 755. βήσαμεν ἵππους, ἐβιβάσαμεν τὰ ἅρματα, egimus currus, h. πρὶν Βουπρασίου ἐπέβημεν, peruenimus. De *Buprasio*, *petra Olenia* et *Aliſio* oppido v. dicta ad B, 615—7. vbi Elidis ea

πέτρης τ' Ὠλενίης καὶ Ἀλεισίου, ἔνθα Κολώνη
κέκληται· ὅθεν αὖτις ἀπέτραπε λαὸν Ἀθήνη.
ἔνθ' ἄνδρα κτείνας πύματον λίπον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
ἂψ ἀπὸ Βουπρασίοιο Πύλονδ' ἔχον ὠκέας ἵππους,
πάντες δ' εὐχετόωντο θεῶν Διΐ, Νέστορί τ' ἀνδρῶν.
ὣς ἔον, εἴποτ' ἔην γε, μετ' ἀνδράσιν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
οἶος τῆς ἀρετῆς ἀπονήσεται· ἦτέ μιν οἴω 762

762 Forte οἶος Ϝῆς ἀρετῆς

fuiſſe loca patet. — 756 et ad locum, qui *Aliſii collis* appellatur. v. Obſſ.

760. εὐχετόωντο. cum ſit proprie preces et vota facere, vt Θ, 346. 7 et ſaepe; nunc ex ſententiae nexu debet eſſe latior notio vocis; gratias habent inter homines maxime Neſtori cum laudibus; vt inter deos Ioui. Vulgari vſu a diis ad homines, et ab his ad deos verborum vis trahebatur, ſenſu, non ex intelligentiae ſubtilitate, conſtituta. Inf. X, 394 Hectori Troiani θεῷ ὥς, εὐχετόωντο, *vota ei faciebant* eſt pro ſimplici, eum vt deum colebant, ſummo honore habebant.

761—802. Iam quae ipſe puer inuito patre fecerit, cum Pyliis ſuis auxilio veniret, Neſtor cum Achille otioſe ſedente comparat, tum Patroclo in memoriam reuocat Menoetii patris praeceptum, vt monitis conſiliisque ille Achillem regeret; tempus eſſe nunc vt id faciat, ſaltemque ab Achille obtineat veniam, quo armis eius indutus ad ſuppetias Achiuis ferendas in pugnam prodeat.

761. ὣς ἔον, εἴποτ' ἔην γε, μετ' ἀνδράσι. εἴποτε pro ἱπότε. ὣς ἔον, τοιοῦτος ἤν ἐγώ. Sch. br. talem me praeſtabam quando verſabar inter viros fortes. Expedita eſt h. l. ſententia formulae huius loquendi, non aeque aliis locis. v. Obſſ. ad Γ, 180. — 762. οἶος τῆς ἀρετῆς ἀπονήσεται. ipſe ſolus pro ſe; nullum ſuae virtutis fructum ad alios peruenire vult; ea non vtitur in beneficium aliorum. Inf.

πολλὰ μετακλαύσεσθαι, ἐπεί κ' ἀπὸ λαὸς ὄληται.
ὦ πέπον, ἦ μέν σοί γε Μενοίτιος ὧδ' ἐπέτελλεν
ἤματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε·
νῶϊ δὲ τ' ἔνδον ἐόντες, ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεύς,
πάντα μάλ' ἐν μεγάροις ἠκούομεν, ὡς ἐπέτελλε·
Πηλῆος δ' ἱκόμεσθα δόμους εὖ ναιετάοντας,
λαὸν ἀγείροντες κατ' Ἀχαιΐδα πουλυβότειραν.
ἔνθα δ' ἔπειθ' ἥρωα Μενοίτιον εὕρομεν ἔνδον,
ἠδὲ σε, πὰρ δ' Ἀχιλῆα· γέρων δ' ἱππηλάτα Πηλεὺς
πίονα μηρία καῖε βοὸς Διῒ τερπικεραύνῳ
αὐλῆς ἐν χόρτῳ· ἔχε δὲ χρύσειον ἄλεισον,

772 Vulg. μηρί' ἔκηε.

Π, 31 Patroclus ad Achillem: αἰναρέτη, τίς σευ ἄλλος ὀνήσεται ὀψίγονός περ, αἴ κε μὴ Ἀργείοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς.

764—802. Repetitur res ex Antehomericis, h. e. ex temporibus ante Iliadis res geſtas: Neſtor et Vlyſſes ad Peleum Phthiam venerant, vt Achillem ad arma ſocianda cum Achiuis vocarent. Meminerat rei iam Vlyſſes in legatione Il. I, 252 ſq. Aderat eo tempore in Pelei domo Menoetius cum Patroclo filio. Incidunt in eos ſacrum parantes in aula. Benigne excepti mandata exponunt; Peleus et Menoetius, vt Achilles cum Patroclo arma ſumat, annuunt, et filiis bona conſilia et monita impertiunt. Fugerat autem Menoetius Opunte ad Peleum, eoque filium adduxerat caedis reum Clyſonymo necato: cf. Il. Ψ, 85 ſqq. Apollod. III, 13 f. et Not. p. 808. Schol. ad Il. M, 1. Π, 14. Ψ, 86. 87. — 764. 5. ὧδ' ἐπέτελλεν. redit ad hoc inf. 784 Σοὶ δ' αὖθ' ὧδ' ἐπέτελλε. Inde 766 dictis fidem facit Neſtor, cum ipſe monita patris ſuis auribus audiuiſſe profiteatur. — 771. 2. Omnino: Peleus ſacrum faciebat. — 773. αὐλῆς ἐν

σπένδων αἴθοπα οἶνον ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσι.
σφῶϊ μὲν ἀμφὶ βοὸς ἕπετον κρέα, νῶϊ δ' ἔπειτα
στῆμεν ἐνὶ προθύροισι. ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεύς,
ἐς δ' ἄγε χειρὸς ἑλών, κατὰ δ' ἑδριάασθαι ἄνωγε,
ξείνιά τ' εὖ παρέθηκεν, ἅτε ξείνοις θέμις ἐστίν.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπημεν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
ἦρχον ἐγὼ μύθοιο, κελεύων ὔμμ' ἅμ' ἕπεσθαι.
σφὼ δὲ μάλ' ἠθέλετον, τὼ δ' ἄμφω πόλλ' ἐπέτελλον·
Πηλεὺς μὲν ᾧ παιδὶ γέρων ἐπέτελλ' Ἀχιλῆϊ,
αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων·
σοὶ δ' αὖθ' ὧδ' ἐπέτελλε Μενοίτιος, Ἄκτορος υἱός·

774 ΑΙΘΟΠΑ FOINON   777 ἑδριαFασθαι Bentl.
781 Vulg. σφῷ.   782 ΜΕΝ FΩΙ

χόρτῳ omnino pro ἐν αὐλῇ, ante aedes, sed habebat aula murum lapillis eductum, qui proprie ὁ χόρτος secundum grammaticos. v. Obss. Inuersa ratione sup. E, 138 αὐλῆς ὑπεράλμενον. erat dictum pro τείχους τῆς αὐλῆς. Sacrum autem fiebat sub dio in aula; adeoque τὰ πρόθυρα sunt aulae vt aliquoties in Odyssea. — 775. ἀμφὶ βοὸς ἕπετον κρέα. ἀμφιέπειν, περιέπειν, ministrare, ἀμφιπονεῖσθαι, operam adhibere, inprimis in re sacra, victima decorianda et in partes secanda; quod intelliges, si conferas inf. Σ, 559. Ψ, 167. Ω, 622. Od. Θ, 61. Τ, 421. — 776. Subsistunt aduentantes, in foribus aulae: vt Od. Α, 104. Δ, 20 et al. — 777. εἰσῆγε δὲ, ἑλὼν (ἡμᾶς κατὰ) χειρὸς, καὶ ἤνωγεν ἡμᾶς καθεδριᾶσθαι h. καθέζεσθαι. — 778. ἃ θέμις ἐστὶ παραθεῖναι ξένοις h. e. τὰ ξένια. — 780. hortatus vos duo, Achillem et Patroclum, vt me comitaremini ad expeditionem Achiuorum, τὼ δ' ἄμφω, Menoetius et Peleus.

782. Aliud monitum Pelei Vlysses memorauerat I,

τέκνον ἐμὸν, γενεῇ μὲν ὑπέρτερός ἐστιν Ἀχιλλεὺς,
πρεσβύτερος δὲ σὺ ἐσσί· βίῃ δ' ὅγε πολλὸν ἀμείνων.
ἀλλ' εὖ οἱ φάσθαι πυκινὸν ἔπος, ἠδ' ὑποθέσθαι,
καί οἱ σημαίνειν· ὁ δὲ πείσεται εἰς ἀγαθόν περ.
ὣς ἐπέτελλ' ὁ γέρων, σὺ δὲ λήθεαι· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
ταῦτ' εἴποις Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι, αἴ κε πίθηται.
τίς δ' οἶδ', εἴ κέν οἱ, σὺν δαίμονι, θυμὸν ὀρίναις
παρειπών; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.
εἰ δέ τινα φρεσὶν ᾗσι θεοπροπίην ἀλεείνει,
καί τινά οἱ πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ,
ἀλλά σέ περ προέτω, ἅμα δ' ἄλλος λαὸς ἑπέσθω
Μυρμιδόνων, αἴ κεν τι φόως Δαναοῖσι γένηαι·
καί τοι τεύχεα καλὰ δότω πόλεμόνδε φέρεσθαι·

786 Emend. σύ γ' ἐσσί. 787 FΟΙ — ΠΥΚΙΝΟΝ FΕΠΟΣ 788 ΚΑΙ FΟΙ 790 ΤΑΥΤ FΕΙΠΟΙΣ v. Obſſ. 791 ΤΙΣ FΟΙΔ ΕΙ 793 ΦΡΕΣΙ FΗΙΣΙ 794 ΤΙΝΑ FΟΙ

254 ſq. — 785. γενεῇ ὑπέρτερος quippe dea natus, et a Ioue oriundus: vnde Διογενής. Alterum δ' poſt βίῃ eſt non ſatis commode appoſitum: *Sane quidem ille* fortior eſt; *tu tamen* illum prudenter mone. (ἔπος eſt monitum) et ei conſule et praecipe; at ille obtemperabit. εἰς ἀγαθόν περ 788. *in rebus honeſtis quidem* vel *certe*, vt Ern. recte vertit. — 791. σὺν θεῷ. *annuente deo* cf. ad I, 49. — 792. παρειπὼν et παραίφασις de hortatu et ſuaſu. v. Obſſ.

793. 4. Ratio infertur, qua permotus Achilles, etiamſi ab ira remiſerit, tamen in pugnam non prodeat: monitum matris, quod iam I, 410 ipſe Achilles aduerſus Vlyſſem legatum memorauerat, fore ſe breuis aeui, ſi virtute cluere velit. De his v. ad Σ, 10. — 796. αἴ κέν τι φόως. ὠφέλημα ait Euſtath. cf. ſup.

αἵ κέ σε τῷ ἴσκοντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο·
ῥεῖα δέ κ' ἀκμῆτες κεκμηότας ἄνδρας ἀϋτῇ
ὤσαισθε προτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε·
βῆ δὲ θέειν παρὰ νῆας ἐπ' Αἰακίδην Ἀχιλῆα.
ἀλλ' ὅτε δὴ κατὰ νῆας Ὀδυσσῆος θείοιο
ἷξε θέων Πάτροκλος, ἵνα σφ' ἀγορή τε θέμις τε
ἤην, τῇ δὴ καί σφι θεῶν ἐτετεύχατο βωμοί·
ἔνθα οἱ Εὐρύπυλος βεβλημένος ἀντιβόλησε,

798 FΙΣΚΟΝΤΕΣ 802 ΠΡΟΤΙ FΑΣΤΥ 808 ΕΝΘΑ FΟΙ

Z, 9. et ad Θ, 282. — 798. σὲ τῷ ἴσκοντες, alias εἴσκοντες, εἰκάζοντες. — 799. 800. ἀναπνεύσωσι δὲ οἱ Ἀχαιοί, v. Obss.

803 ad f. Patroclus ad Achillem propere rediturus in via in Eurypylum incidit, vulneratum e pugna recedentem; eiusque miseratione motus moram facit in eo ad tentorium ducendo et vulnere curando. Non ergo ad Patroclum redit poeta, eumque ad Achillem perducit, nisi Il. Π, pr. Interea res Achiuorum ad summum discrimen adducta exponitur, cum ipsa castra capta essent a Troianis. Cum exquisito autem iudicio poeta Patrocli ingenium mite, humanum, beneuolum commendat hac Eurypyli miseratione, cura et solatio.

805. 6. Versus notabiles propter situm locorum, de quo v. Excurs. I. de castrametatione ad lib. VII (H) p. 399. Vlyssis naues stant in media acie; apud eas ἀγορή τε θέμις τε — καὶ βωμοί. Est forum, locus publicus, quo conueniunt Achiui, ad concionem habendam, vbi sedent reges et caussas iudicant, atque etiam sacra fiunt. — 808. *Eurypylus:* in quo subsi-

Διογενὴς Εὐαιμονίδης, κατὰ μηρὸν ὀϊστῷ,
σκάζων, ἐκ πολέμου· κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἱδρὼς
ὤμων καὶ κεφαλῆς· ἀπὸ δ' ἕλκεος ἀργαλέοιο
αἷμα μέλαν κελάρυζε· νόος γε μὲν ἔμπεδος ἦεν.
τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός,
καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἆ δειλοὶ, Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὣς ἄρ' ἐμέλλετε τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
ἄσειν ἐν Τροίῃ ταχέας κύνας ἀργέτι δημῷ;
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, διοτρεφὲς Εὐρύπυλ' ἥρως,
ἤ ῥ' ἔτι που σχήσουσι πελώριον Ἕκτορ' Ἀχαιοὶ,
ἦ ἤδη φθίσονται ὑπ' αὐτοῦ δουρὶ δαμέντες;
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύπυλος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
οὐκέτι, διογενὲς Πατρόκλεις, ἄλκαρ Ἀχαιῶν
ἔσσεται, ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσι πεσέονται.
οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
ἐν νηυσὶ κέαται βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε
χερσὶν ὕπο Τρώων· τῶν δὲ σθένος ὄρνυται αἰέν.

813 ΤΟΝ ΔΕ ϜΙΔΩΝ 814 ϜΕΠΕΑ 818 ΤΟΔΕ ϜΕΙΠΕ

terat poeta ſup. 591 ſq. vulnerato ſagitta Alexandri. — 812. *νόος γε μὲν ἔμπεδος ἦεν.* nondum viribus defecerat, nec deliquium paſſus erat.

816. 7. Graniter dicta pro: *ita futurum, fatale, erat, vos procul a patria ante Troiam occumbere!* Quod in contrarium vertit Virgilius: *O terque quaterque beati, Quis ante ora patrum Troiae ſub moenibus altis Contigit oppetere!* — 822. *οὐκέτι ἄλκαρ Ἀχαιῶν ἔσται,* (quod iam Il. E, 644 vidimus) *ἀλλ' ἐμπεσοῦνται νηυσὶν,* ſc. *αὐτοὶ* *fugiendum ipſis erit in caſtra.* cf. Obſſ.

826. *σθένος ὄρνυται αἰεί,*

ἀλλ' ἐμὲ μὲν σὺ σάωσον, ἄγων ἐπὶ νῆα μέλαιναν·
μηροῦ δ' ἔκταμ' ὀϊστὸν, ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν
νίζ' ὕδατι λιαρῷ· ἐπὶ δ' ἤπια φάρμακα πάσσε,
ἐσθλὰ, τά σε προτί φασιν Ἀχιλλῆος δεδιδάχθαι,
ὃν Χείρων ἐδίδαξε, δικαιότατος Κενταύρων.
ἰητροὶ μὲν γὰρ Ποδαλείριος, ἠδὲ Μαχάων,
τὸν μὲν ἐνὶ κλισίῃσιν ὀΐομαι ἕλκος ἔχοντα,
χρηΐζοντα καὶ αὐτὸν ἀμύμονος ἰητῆρος,
κεῖσθαι· ὁ δ' ἐν πεδίῳ Τρώων μένει ὀξὺν Ἄρηα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός·
πῶς τ' ἄρ' ἔοι τάδε ἔργα; τί ῥέξομεν, Εὐρύπυλ' ἥρως;
ἔρχομαι, ὄφρ' Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι μῦθον ἐνίσπω,
ὃν Νέστωρ ἐπέτελλε Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν·
ἀλλ' οὐδ' ὧς περ σεῖο μεθήσω τειρομένοιο.
Ἦ, καὶ ὑπὸ στέρνοιο λαβὼν ἄγε ποιμένα λαῶν
ἐς κλισίην· θεράπων δὲ ἰδὼν ὑπέχευε βοείας.
ἔνθα μιν ἐκτανύσας, ἐκ μηροῦ τάμνε μαχαίρῃ

836 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 837 ΤΑΔΕ ϜΕΡΓΑ 842 ΔΕ ϜΙΔΩΝ

h. e. ἐγείρεται, διεγείρεται. αὔξεται vt Sch. br. ideoque potentius, quam *durat*, μένει.

830. 831. Locus de Chirone, eoque magiſtro Achillis, propter mythorum varietatem notabilis. cf. Obſſ. Vulnerum curandorum peritum Chironem vidimus iam Δ, 219. — 832. Ἰητροὶ μὲν γὰρ — τὸν μὲν, *nam quod ad medicos,* (chirurgos) *attinet.* Sequitur vſ. 835 ὁ δὲ — μένει Ἄρηα. ὑπομένει μάχην. — 837. πῶς τ' ἄρ' ἔοι τάδε ἔργα. τοῦτο χρῆμα. πῶς τοῦτο γένοιτο ἄν, vel γενήσεται; quo euadent res? quid de his fiet!

843. ἔνθα μιν ἐκτανύσας. ſequentia ad Patroclum re-

ὀξὺ βέλος περιπευκές· ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν
νίζ' ὕδατι λιαρῷ· ἐπὶ δὲ ῥίζαν βάλε πικρὴν,
χερσὶ διατρίψας, ὀδυνήφατον, ἥ οἱ ἁπάσας
ἔσχ' ὀδύνας· τὸ μὲν ἕλκος ἐτέρσετο, παύσατο δ' αἷμα.

846 ͰΗ ϜΟΙ

fer; non ad θεράποντα. — ἐπὶ δὲ ῥίζαν βάλε πικρήν. intellige radicem tritam, in puluerem medicatum ſolutam: remedium h. l. ſtypticum.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Μ

ARGVMENTVM.

Sequitur ἡ τειχομαχία, quo nomine etiam liber hic apud veteres inſcribitur. Cum Aiacem e pugna, pugnando tamen, receſſiſſe ſup. Λ, vsque ad 595 narratum eſſet: nunc intra vallum, poeta murum, τεῖχος, appellat, refugiſſe Achiuos apparet v. 4. Interponitur narratio de vallo aliquando abolendo — 33. Troiani ad foſſam ante vallum ductam conſtiterant, nec quomodo eam traïcerent habebant — 59. Polydamante, Panthoi f. monen-

te, promachi curribus relictis pedites, copiis in quinque turmas descriptis, superare fossam annituntur — 107: vnus Asius, Hyrtaci f. a laeua parte curru portam inuehitur, ad quam in Polypoeten et Leonteum Lapithas (B, 740 sq.) incidit, qui impetum huius turmae sustinent. Resistitur aliis quoque locis fortiter ceteris Troianorum turmis — 194. Qua turmam ducit Hector, sinistro augurio territus Polydamas, vt a consilio desistat, suadet — 230. at Hector monitis haud deterritus vallum oppugnat: quod Achiui fortiter tuentur, Aiace vtroque eos hortatu excitantibus — 289. Qua parte turmam Sarpedon ducebat, primos successus oppugnatio habuit. Is Glaucum hortatus grauiter Achiuos vrget; — 330. Menestheus Aiacem Telamonium cum Teucro, vt sibi subueniant, arcessit, quibus subuenientibus Sarpedonis sustinetur impetus, qui iam pinna vallum nudauerat, diuque fortuna incerta pugnatur — 436. At Hectori gloria melioris successus seruata erat; is, qua parte turmam ducebat, cum Aiax Telamonius ad Menestheum vocatus esset, porta valli saxi iactu rupta irruit, Achiuis ad naues fugientibus — 471 Videntur nunc alii aliis locis, adeoque Sarpedon, vbi vallum labefactauerat, irruisse.

Deorum interuentus hoc in libro nullus est, nisi quatenus augurium a Ioue oblatum est 200 sqq. et turbo ventorum ab Ida in Achiuos motus 252 sq. mox quoque saxum manu Hectoris leuatum 450. Haec tamen ornamenta potius habenda sunt. Quod autem episodium interponitur de vallo aliquando a Neptuno et Apolline eruendo, ad sequiora tempora spectat.

Ὣς ὁ μὲν ἐν κλισίῃσι Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς
ἰᾶτ' Εὐρύπυλον βεβλημένον· οἱ δὲ μάχοντο
Ἀργεῖοι καὶ Τρῶες ὁμιλαδὸν, οὐδ' ἄρ' ἔμελλε
τάφρος ἔτι σχήσειν Δαναῶν, καὶ τεῖχος ὕπερθεν
εὐρὺ, τὸ ποιήσαντο νεῶν ὕπερ, ἀμφὶ δὲ τάφρον
ἤλασαν· οὐδὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἑκατόμβας·
ὄφρα σφι νῆάς τε θοὰς καὶ ληΐδα πολλὴν
ἐντὸς ἔχον ῥύοιτο· θεῶν δ' ἀέκητι τέτυκτο
ἀθανάτων, τὸ καὶ οὔ τι πολὺν χρόνον ἔμπεδον ἦεν.
ὄφρα μὲν Ἕκτωρ ζωὸς ἔην, καὶ μήνι' Ἀχιλλεὺς,
καὶ Πριάμοιο ἄνακτος ἀπόρθητος πόλις ἔπλε,

2 Vulg. οἱ δ' ἐμάχοντο 8 ΑϜΕΚΗΤΙ. olim et ϝρύοιτο v. de Digammo. 9 Vulg. τῷ κ' οὔτι 11 ΠΡΙΑΜΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ

1—35. Redit poeta ad pugnae fortunam exponendam: Cumque iam intra vallum se recepissent Achivi, cuius expugnationem paullo post commemoraturus est, caussam exponit, cur valli vestigia nulla nunc conspiciantur. Interponitur hoc, quod forte sup. Jl. H, 442—464 attextum expectari poterat; nunc ad variandam narrationem vtilitatem habet.

3. Pugnabant illa aetate turmatim ὁμιλαδὸν, non per ordines. *Vallum* factum erat νεῶν ὕπερ, *ante*, quia littus altius mari est; et ὕπερθεν, ὑπὲρ τῆς τάφρου quatenus vallum fossa altius erat: Ducta tamen fossa *ante vallum, versus campum.* v. sup. H, 438 sq.

6. Quod diis displicebat opus valli, ad humanos sensus ducitur ab inuidia deorum, inprimis Neptuni et Apollinis, quod comparata cum eo Troiae munitio, eorum operae debita, in contemtum venire poterat, inprimis cum ne auspicato quidem et pace deorum sacris factis impetrata vallum eductum esset: H, 440 sq.

τόφρα δὲ καὶ μέγα τεῖχος Ἀχαιῶν ἔμπεδον ἦεν·
αὐτὰρ, ἐπεὶ κατὰ μὲν Τρώων θάνον ὅσσοι ἄριστοι,
πολλοὶ δ' Ἀργείων, οἱ μὲν δάμεν, οἱ δὲ λίποντο,
πέρθετο δὲ Πριάμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
Ἀργεῖοι δ' ἐν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἔβησαν,
δὴ τότε μητιόωντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων
τεῖχος ἀμαλδῦναι, ποταμῶν μένος εἰσαγάγοντες,
ὅσσοι ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων ἅλαδε προρέουσι,
Ῥῆσός θ', Ἑπτάπορός τε, Κάρησός τε, Ῥόδιός τε,
Γρήνικός τε, καὶ Αἴσηπος, δῖός τε Σκάμανδρος,
καὶ Σιμόεις, ὅθι πολλὰ βοάγρια καὶ τρυφάλειαι

14 Vulg. οἱ δ' ἐλίποντο 17 Bentl. μητιοϝωντο.

448 sq. Conf. Not. ad H, 443. 447. — ἑκατόμβας pro quocunque sacrificio, saltem publico, iterum h. l. dixisse videtur. v. Not. ad A, 65.

12. Vallum Achiuorum vsque ad expugnatam Troiam ἔμπεδον ἦν, *supererat*: etsi conuulsum et perruptum passim a Troianis. cf. V. L. — 15. decimum annum nunc *diserte* memorat; e vaticinio Calchantis *praedixerat* A, 295 sq. 329. — 17. Quod magna aquarum per planitiem camporum inter Idam et littus eluuie factum erat, id Neptuni et Apollinis operae tribuitur. Cur Neptuno tribuatur, facile intelligitur ex eius indignatione sup. H, 445. At vnde Apollini? dicas. Scilicet quia et is operam in muris Troiae educendis posuerat, quorum fama eleuari videbatur per valli structuram. Argutantur, qui praeeunte Eustathio allegorice Oceani aestum et Solem caelumque pluuiosum inferunt. Ap. Quint. XIV, 630 sq. odium Neptuni in Vlyssem ab huius valli exstructione repetitur. — 20. Amnium nomina in h. l. sunt memorabilia, quorum nonnulla nec alibi memorantur. v. V. L. — 22. ὅθι, *ad quem Simoentem et Scamandrum* multi occubuerant. Nam in planitie

κάππεσον ἐν κονίῃσι, καὶ ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν·
τῶν πάντων ὁμόσε στόματ' ἔτραπε Φοῖβος Ἀπόλλων,
ἐννῆμαρ δ' ἐς τεῖχος ἵει ῥόον· ὗε δ' ἄρα Ζεὺς
συνεχὲς, ὄφρα κε θᾶσσον ἁλίπλοα τείχεα θείη.
αὐτὸς δ' Ἐννοσίγαιος ἔχων χείρεσσι τρίαιναν
ἡγεῖτ'· ἐκ δ' ἄρα πάντα θεμείλια κύμασι πέμπε
φιτρῶν καὶ λάων, τὰ θέσαν μογέοντες Ἀχαιοὶ,
λεῖα δ' ἐποίησε παρ' ἀγάῤῥοον Ἑλλήσποντον·

inter hos amnes pugnae erant factae. Simoentem autem imbribus auctum collectis ex Idae conuallibus aquis ad rapidi amnis faciem assurgere confiat. — βοάγρια, *exuuiae boum*, coria, quibus obducti clipei sunt, adeoque clipei ipsi. — 23. κάππεσον ἐν κονίῃσι. κατέπεσον ἐς κονίας s. κόνιν sc. in ripis amnium. Nimis angustum esset de vna pugna in amne accipere Φ, 200 sqq. et erat vel sic Scamander potius nominandus: cf. Φ, 301. Qui ἡμίθεοι sint, v. Obss.

24. τῶν πάντων ὁμόσε στόματ' ἔτραπε. Quomodo amnium *ostia* in vnum locum deflecti potuerint, vix assequare, nisi statuas, *mare exaestuans exitum in mare occlusisse*, vt superioribus cursus locis amnes miscerentur ripas egressi. Malim dicere στόματα simpliciter esse pro fluentis, aquis defluentibus intra alueum suum. — 26. ἁλίπλοα τείχεα· *quibus aqua superfusa erat*, v. Obss. vt *tanto celerius vallum aqua obrueret*. — 27. Neptunus tridente saxa et trabes eruit et emouet, vt vallum solo esset aequatum, et arenis obductum. Praeclarus locus e quo phantasma suum in Troiae excidio saeuientium deorum petiit Virgil. Aen. II, 608 sqq. inprimis de Neptuno. — 28. ἐξέπεμπε κύμασιν, εἰς κύματα, εἰς θάλασσαν, θεμείλια φιτρῶν καὶ λάων. — 30. λεῖα δ' ἐποίησε. *solo aequauit*. *Hellespontum* de locis maris Aegaei ante fretum dictum esse Homero, iam alibi est obseruatum.

αὖτις δ' ἠϊόνα μεγάλην ψαμάθοισι κάλυψε,
τεῖχος ἀμαλδύνας· ποταμοὺς δ' ἔτρεψε νέεσθαι
κὰρ ῥόον, ᾗπερ πρόσθεν ἵεν καλλίῤῥοον ὕδωρ.
Ὣς ἄρ' ἔμελλον ὄπισθε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων
θησέμεναι· τότε δ' ἀμφὶ μάχη τ' ἐνοπή τε δεδήει
τεῖχος ἐΰδμητον, κανάχιζε δὲ δούρατα πύργων
βαλλόμεν'· Ἀργεῖοι δὲ Διὸς μάστιγι δαμέντες,
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐελμένοι ἰσχανόωντο,
Ἕκτορα δειδιότες, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο·
αὐτὰρ ὅγ', ὡς τὸ πρόσθεν, ἐμάρνατο ἶσος ἀέλλῃ.
ὡς δ', ὅταν ἔν τε κύνεσσι καὶ ἀνδράσι θηρευτῇσι,

35 Vulg. τ' omissum. 38 ΓΛΑΦΥΡΗΙΣΙ FEFEΛΜΕΝΟΙ 40 ΕΜΑΡΝΑΤΟ FΙΣΟΣ

34—59. Hector in castra irruiturus vt fossam traiiciat, multa molitur.

34. ὣς ἄρ' ἔμελλον θησέμεναι, ποιήσεσθαι vel ποιεῖσθαι. nam circa hoc vallum pugnabatur; pugna ardebat. — 36. δούρατα πύργων, τὰ ξύλα τοῦ τείχους, non vero τὰ ἔγχεα hostium. v. Obss. — 37. Διὸς μάστιγι δαμέντες. seruatum ex antiquiore sermone et more, pro eo quod nos dicimus, terrore diuinitus immisso eos esse in fugam versos; quasi flagris actos. Inf. N, 812 Aiax de Achiuis: non imperitia pugnandi fugimus, ἀλλὰ Διὸς μάστιγι κακῇ ἐδάμημεν Ἀχαιοί. Sic auctor Rhesi 37 Πανὸς τρομερᾷ μάστιγι φοβῇ. Apud Pindar. Med. P. IV, 390 Medea agitatur μάστιγι Πειθοῦς. In Tryphiod. 595 Achiui Troianos caedunt furore et caedis siti acti: σπερχόμενοι μάστιγι φιλαγρύπνοιο Κυδοιμοῦ. Alio modo Furiae flagris facibusque insequuntur, ad vlciscendum et puniendum, vt Aen. VII, 336 aut vt Nemesis flagellum memoratur. At nunc in poeta terroris et fugae caussa flagrum immittitur.

41. Hector inter turmas discursitans, locumque opportunum inuehendi in val-

κάπριος ἠὲ λέων στρέφεται, σθένεϊ βλεμεαίνων·
οἱ δέ τε πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες
ἀντίοι ἵστανται, καὶ ἀκοντίζουσι θαμειὰς
αἰχμὰς ἐκ χειρῶν· τοῦ δ' οὔποτε κυδάλιμον κῆρ
ταρβεῖ, οὐδὲ φοβεῖται· ἀγηνορίη δέ μιν ἔκτα·
ταρφέα τε στρέφεται, στίχας ἀνδρῶν πειρητίζων·
ὅππη τ' ἰθύσῃ, τῇ τ' εἴκουσι στίχες ἀνδρῶν·
ὣς Ἕκτωρ ἀν' ὅμιλον ἰὼν εἰλίσσεθ', ἑταίρους
τάφρον ἐποτρύνων διαβαινέμεν· οὐδέ οἱ ἵπποι
τόλμων ὠκύποδες· μάλα δὲ χρεμέτιζον ἐπ' ἄκρῳ
χείλει ἐφεσταότες· ἀπὸ γὰρ δειδίσσετο τάφρος
εὐρεῖ', οὔτ' ἄρ' ὑπερθορέειν σχεδὸν, οὔτε περῆσαι

48 Vulg. ἰθύσει 49 ΙΩΝ ϜΕΙΛΙΣΣΕΘ 50 ΟΥΔΕ ϜΟΙ ϜΙΠΠΟΙ

lum circumſpiciens et anquirens, comparatur cum fera a venatoribus et canibus incluſa; ea exitum et fugam quaeritans modo hac, modo illac erumpere conatur. Verſatur comparatio ἐν τῷ στρέφεσθαι, quod iteratur vſ. 47. ταρφέα τε στρέφεται, στίχας ἀνδρῶν πειρητίζων, vt fugae locum captet. Reliqua ornant. cf. Aen. IX, 551 ſq. Si ita expedias, nihil eſt, quod offendat Hector ad ſuos, aper ad ſe infeſtantes ſe conuertens. — 42. σθένεϊ βλεμεαίνων, ferociens, efferatus; roboris conſcientia, ὀργιζόμενος. Dictum ad Θ, 337. — 43. πυργηδὸν, ſimpliciter accipiendum de conglobatis, quaſi muri in modum. v. Obſſ. — 46. ἀγηνορίη δέ μιν ἔκτα, pro κτείνει. v. Obſſ. 49. εἰλίσσετο, ſe circumegit, circumiuit. — 53. οὐ ῥᾴδιον ἦν οὔτε ὑπερθορεῖν, οὔτε περᾶν τὴν τάφρον. Adiectum ad ὑπερθορεῖν, σχεδὸν, h. e. ἐκ τοῦ σχεδὸν, adſtando prope ad foſſae oram, vt ſaltu facilius tranſilias. Dictum vt σχεδὸν ἀκοντίζειν, σχεδὸν ὁρμηθῆναι, σχεδὸν ἐλάσθαι. N, 267 σχε-

ῥηϊδίη· κρημνοὶ γὰρ ἐπηρεφέες περὶ πᾶσαν
ἕστασαν ἀμφοτέρωθεν· ὕπερθεν δὲ σκολόπεσσιν
ὀξέσιν ἠρήρει, τοὺς ἕστασαν υἷες Ἀχαιῶν
πυκνοὺς καὶ μεγάλους, δηΐων ἀνδρῶν ἀλεωρήν.
ἔνθ' οὔ κεν ῥέα ἵππος ἐΰτροχον ἅρμα τιταίνων
ἐσβαίη, πεζοὶ δὲ μενοίνεον, εἰ τελέουσι.
δὴ τότε Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς·
Ἕκτορ τ', ἠδ' ἄλλοι Τρώων ἀγοί, ἠδ' ἐπικούρων·
ἀφραδέως διὰ τάφρον ἐλαύνομεν ὠκέας ἵππους·

60 ϜΕΚΤΟΡΑ ϜΕΙΠΕ

δὸν οὔτασε. E, 458 σχεδὸν ἔγχει θυμὸν ἀπηύρα, h. e. ἐκ τοῦ σχεδὸν, cominus. περῆσαι vi oppoſiti eſt, deſcendendo in foſſam et eſcendendo in alteram oram transire, διαπερᾶν βάδην, vt eſt in Schol. B. Vulgo accipi video: οὐδὲ ἦν σχεδὸν, ὑπερθορεῖν, nec in promtu erat, traiicere. — 54. κρημνοὶ ἐπηρεφέες, prominente foſſae ora, margine. ὄχθαι. ὀφρύες. — 55. ὕπερθεν δὲ σκολόπεσσιν ὀξέσιν ἠρήρει ἡ τάφρος. h. σκόλοπες ἠρεισμένοι ἦσαν, et quidem ὕπερθεν ἐπὶ τῇ τάφρῳ, in ora a parte caſtrorum; non in altera verſus hoſtem: nam tum hoſtibus in promtu erat vallos eruere et in foſſam deſcendere. Inf. v. 63 eſt eodem modo accipiendum ἐν αὐτῇ, pro ἐπί. — 59. πεζοὶ δὲ μενοίνεον εἰ τελέουσι. at pedites moliebantur, ſtudebant id facere. pro ἐμενοίνουν τελεῖν. quod alias ſollenne: v. c. N, 79 μενοινάω — μάχεσθαι.

60 — 80. Polydamas prudenter ſuadet, vt curribus relictis pedites incedant ad ſuperandam foſſam. Hic Panthoi filius vbique partes ſuſtinet bene ſuadentis, cui tamen nemo paret: fere ad modum fortunae Caſſandrae. vt inf. 210. N, 725. inprimis Σ, 254 ſq. Itaque Hectorem poenitet ſtultitiae X, 100.

62. ἐλαύνομεν. id agimus vt inuehamur. de conatu.

ἡ δὲ μάλ' ἀργαλέη περάαν· σκόλοπες γὰρ ἐν αὐτῇ
ὀξέες ἑστᾶσι, προτὶ δ' αὐτοὺς τεῖχος Ἀχαιῶν·
ἔνθ' οὔπως ἐστὶ καταβήμεναι, οὐδὲ μάχεσθαι
ἱππεῦσι· στεῖνος γὰρ, ὅθι τρώσεσθαι ὀΐω.
εἰ μὲν γὰρ δὴ πάγχυ κακὰ φρονέων ἀλαπάζει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βούλετ' ἀρήγειν·
ἦ τ' ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι καὶ αὐτίκα τοῦτο γενέσθαι,
νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς.
εἰ δέ χ' ὑποστρέψωσι, παλίωξις δὲ γένηται
ἐκ νηῶν, καὶ τάφρῳ ἐνιπλήξωμεν ὀρυκτῇ·

— 63. ἀργαλέον ἐστὶν αὐτὴν περᾶν. vid. ad 53. σκόλοπες ἐν αὐτῇ. non in fundo, ſed potius in *ora foſſae ante vallum* v. ad 55 ἐπὶ τῇ τάφρῳ. et hinc πρὸς τοὺς σκόλοπας τεῖχος. Nam foſſa ſuperata irruituri erant in vallos, hinc in aggerem ſeu vallum, muri inſtar munitum. — 65. ἔνθα vel idcirco, vel quod praeſtat, *in hanc foſſam.* — 66. στεῖνος ὅθι. anguſtia loci, in qua vereor ne turba curruum impedita cladem acceptura ſit. — 67. εἰ μὲν γὰρ δὴ πάγχυ κακὰ φρονέων ἀλαπάζει. Duplici modo ſequens ῥῆσις accipi poteſt, aut vt ἦ τ' ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι ſit apodoſis: Ita vero ſenſus docet, ineſſe aliquid moleſti in iunctura, vt apud Clarkium et Erneſti videre licebit. etiamſi hoc mitigaveris hunc in modum: Polydamantem ſemper fortunae Troianorum diffidere: *Si vere Iupiter Achiuos perdere vult: velim et ego, hoc continuo fieri.* Aut ſupplenda eſt in priore membro apodoſis: ſane, ſi Iupiter id propoſitum habet, vt Achiuos perdat: tum ſane in dubiam fortunae aleam ſe committere impune liceret; nam de reditu e caſtris non foret cogitandum. Ita interpoſiti ſunt in medio vſſ. 69. 70. Sane et ipſe hoc actutum factum velim vt Achiui internecione deleantur. Enimvero cogitandum eſt de al-

οὐκέτ' ἔπειτ' ὀΐω οὐδ' ἄγγελον ἀπονέεσθαι
ἄψοῤῥον προτὶ ἄστυ, ἑλιχθέντων ὑπ' Ἀχαιῶν.
ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
ἵππους μὲν θεράποντες ἐρυκόντων ἐπὶ τάφρῳ,
αὐτοὶ δὲ πρυλέες σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
Ἕκτορι πάντες ἑπώμεθ' ἀολλέες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
οὐ μενέουσ', εἰ δή σφιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
Ὣς φάτο Πουλυδάμας· ἅδε δ' Ἕκτορι μῦθος ἀπή-
αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε [μων·

74 ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΥ ϜΕΛΙΧΘΕΝΤΩΝ 75 ΕΓΩ ϜΕΙΠΩ

tero: εἰ δέ χ' ὑποστρέψωσι. — 77. πρυλέες. πεζοί. Idem iam facere vidimus Achiuos Λ, 47 sq. — 79. εἰ δή σφιν. siue, *si modo:* siue ἐπειδή, *quandoquidem.* ὀλέθρου πείρατ' ἀνῆπται vidimus iam H, 402 et 102. Not.

80 — 107. Parent consilio Polydamantis Hector et Troiani, et pedites incedunt quinis turmis. at quo ordine putabimus eos castra oppugnasse? Scilicet eo, quo memorantur; primo loco Hector — altero Paris — tertio Helenus et Deiphobus cum Asio; quarto Aeneas — quinto Sarpedon. Sed vtrum a dextra an a sinistra ordo initium habuerit, poeta non monuit. E sequentibus haec apparere videntur. Summa pugnae omnino fit aduersus laeuum Achiuorum cornu; stant in extrema parte Aiaces, proxime Menestheus, (cf. Not. ad N, 118) tum Idomeneus. Asius irrumpere voluit in laeuum Achiuorum cornu, qua porta castrorum patebat, 118 sq. Sarpedon aduersus Menestheum procedit, 330 sq. is aduocat Aiaces proximo loco stantes 335. Irruit Hector, nec tamen adiicitur qua parte. Non longe tamen abesse ab illis partibus potuit, nam statim colligunt turmam et obsistunt Aiaces N, 126. 136. Adortos autem omnes esse videmus fossam et vallum;

οὐδὲ μὲν ἄλλοι Τρῶες ἐφ' ἵππων ἠγερέθοντο·
ἀλλ' ἀπὸ πάντες ὄρουσαν, ἐπεὶ ἴδον Ἕκτορα δῖον.
ἡνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἑῷ ἐπέτελλεν ἕκαστος,
ἵππους εὖ κατὰ κόσμον ἐρυκέμεν αὖθ' ἐπὶ τάφρῳ·
οἱ δὲ διαστάντες, σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες,
πένταχα κοσμηθέντες, ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕποντο.
οἱ μὲν ἅμ' Ἕκτορ' ἴσαν καὶ ἀμύμονι Πουλυδάμαντι,
οἳ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἔσαν, μέμασαν δὲ μάλιστα
τεῖχος ῥηξάμενοι κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ μάχεσθαι·
καί σφιν Κεβριόνης τρίτος εἵπετο· πὰρ δ' ἄρ' ὄχεσφιν
ἄλλον, Κεβριόναο χερείονα, κάλλιπεν Ἕκτωρ.
τῶν δ' ἑτέρων Πάρις ἦρχε, καὶ Ἀλκάθοος, καὶ Ἀγήνωρ·
τῶν δὲ τρίτων Ἕλενος, καὶ Δηΐφοβος θεοειδής,
υἷε δύω Πριάμοιο· τρίτος δ' ἦν Ἄσιος ἥρως,
Ἄσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποι

83 FΙΔΟΝ Vulg. ἀλλ' ἀποβάντες 84 ΕΠΕΙΤ ΑΡΑ FΩΙ ΕΠΕΤΕΛΛΕ FΕΚΑΣΤΟΣ 94 ΘΕΟFΕΙΔΗΣ

vnum Aſium inuectum ſemita *anguſta*, quae ad caſtrorum portam ferebat, propugnatoribus ſuis prudenter munitam.

80. μῦθος ἀπήμων. *ſalutare conſilium.* v. Obſſ. — 82. ἐφ' ἵππων ἠγερέθοντο. *manſere conſtipati vno in loco*, ὁμηγερεῖς ἔμενον. v. Obſſ. — 83. ἐπεὶ ἴδον Ἕκτορα ſc. ἀπορούσαντα. — 86. σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες, vt ſup. 44 τάξαντες: et ob id διαστάντες, explicantes ſe, cum adhuc conglobati ſtetiſſent.

91. Cebriones, Hectoris frater et auriga ſup. Θ, 318. 9. Λ, 521. 2. — 93. *Alcathous*, Aeſyetae f. Anchiſae gener. v. Ν, 427 ſq. *Agenor*, Antenoris f. Λ, 59. Φ, 579.

95. 6. 7. *Aſius* Hyrtaci f. de quo iam vidimus ad Β, 867. vbi et de *Ariſbe* monitum, quae circa Lam-

τῇ ῥ' ἵππους τε καὶ ἅρμα διήλασεν, οὐδὲ πύλῃσιν
εὗρ' ἐπικεκλιμένας σανίδας καὶ μακρὸν ὀχῆα·
ἀλλ' ἀναπεπταμένας ἔχον ἀνέρες, εἴ τιν' ἑταίρων
ἐκ πολέμου φεύγοντα σαώσειαν μετὰ νῆας.
τῇ ῥ' ἰθὺς φρονέων ἵππους ἔχε· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
ὀξέα κεκλήγοντες· ἔφαντο γὰρ οὐκέτ' Ἀχαιοὺς
σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσι πεσέεσθαι·
νήπιοι· ἐν δὲ πύλῃσι δύ' ἀνέρας εὗρον ἀρίστους,
υἷας ὑπερθύμους Λαπιθάων αἰχμητάων·
τὸν μὲν, Πειριθόου υἷα, κρατερὸν Πολυποίτην,
τὸν δὲ, Λεοντῆα, βροτολοιγῷ ἶσον Ἄρηϊ·
τὼ μὲν ἄρα προπάροιθε πυλάων ὑψηλάων
ἕστασαν, ὡς ὅτε τε δρύες οὔρεσιν ὑψικάρηνοι,

130 ΙΣΟΝ

longe aberant Athenienſes duce Meneſtheo: inf. 331. 335. ſq. N, 675—679. 752. 765. Omnino tenendum eſt, etiam in locis, in quibus e Troianorum partibus narratio fit, τὰ ἀριστερὰ νηῶν ad ſolum nauſtathmum referri: vt patet vel N, 675. 6. — 121. Vides, quales portarum fores fuerint, patentes introrſum, et vecte ſeu obiice intus obducto occluſae et munitae. Vectes tamen erant duplices: inf. 455. 6. Omnino πύλας eſſe aperturam in muro, cui admoventur fores ex trabibus compactae, animo tenendum eſt.

124. τῇ ῥ' ἰθὺς φρονέων ἵππους ἔχε. Vel ἰθὺς φρονέων ſcil. ἰέναι, vt in ἰθὺς μεμαὼς, vel εἶχεν, ἤλαυνεν, ἵππους ἰθὺς, φρονέων, conſulto. v. Obſſ. praefero prius. — 125. ἔφαντο γὰρ οὐκέτ' Ἀχαιοὺς etc. vidimus haec modo vſ. 106. 107. — 128. υἷας Λαπιθῶν. ſiue antiquo more, vt υἷες Ἀχαιῶν. ſiue *filios* Pirithoi et Coroni, *patrum*, *Lapitharum*, ſ. qui ex Lapithis erant. cf. B, 740—746.

132. Comparatio dilectu

ἀλλ' οὐχ Ὑρτακίδης ἔθελ' Ἄσιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
αὖθι λιπεῖν ἵππους τε καὶ ἡνίοχον θεράποντα·
ἀλλὰ σὺν αὐτοῖσι πέλασε νήεσσι θοῇσι,
νήπιος· οὐδ' ἄρ' ἔμελλε, κακὰς ὑπὸ Κῆρας ἀλύξας,
ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν ἀγαλλόμενος, παρὰ νηῶν
ἂψ ἀπονοστήσειν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν·
πρόσθεν γάρ μιν Μοῖρα δυσώνυμος ἀμφεκάλυψεν
ἔγχει Ἰδομενῆος ἀγαυοῦ Δευκαλίδαο.
εἴσατο γὰρ νηῶν ἐπ' ἀριστερά, τῇ περ Ἀχαιοὶ
ἐκ πεδίου νίσοντο σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφι·

115 ΠΡΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ

tillet, curru innectus irruere conatus in propugnatores fortissimos incidit.

113. *οὐδ' ἄρ' ἔμελλε ἀπὸ νηῶν ἀπονοστήσειν.* Ominatur poeta id, quod narraturus est inf. N, 384 sqq. — 115. *Ἴλιον ἠνεμόεσσαν.* quia *alto* loco sita, vt iam Γ, 305 vidimus. — 116. *μιν Μοῖρα ἀμφεκάλυψε.* Alias est *νύξ, σκότος, ἐκάλυψε*, sed et *τέλος θανάτου, θάνατος*, et *θανάτου μέλαν νέφος* vt Π, 350. *δυσώνυμος. infausti nominis. male ominata*, vt *κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.* v. ad Z, 255 vbi *inuisi Achiui, δυσώνυμοι υἷες Ἀχαιῶν.*

118. *εἴσατο* h. l. *ἀπὸ τοῦ εἶμι, ἔρχομαι.* v. Obss.

νηῶν ἐπ' ἀριστερὰ putat dictum esse a laeua Asii, cui ex aduerso oppositum erat dextrum latus Achiuorum. Intelligitur tamen ex ipsa narratione, portam, in quam irruiturus est, esse eandem quae in sinistro Achiuorum cornu erat, H, (VII) 339 vbi cf. Excurs. *πύλη ἱππήλατος*, vt Aristarchus eam appellabat ap. Schol. B. et Eustath. p. 895. 22. Erat ea *κατ' ἀριστερὰ τοῦ ναυστάθμου* vel *τῶν νεῶν·* sic reddunt quoque Schol. A. B. Hac autem parte acerrime pugnari infra videbimus; habebatque ibi stationem Aiax, et proximo loco Idomeneus: N, 326. cf. K, 112. 113. nec

τῇ ῥ' ἵππους τε καὶ ἅρμα διήλασεν, οὐδὲ πύλῃσιν
εὗρ' ἐπικεκλιμένας σανίδας καὶ μακρὸν ὀχῆα·
ἀλλ' ἀναπεπταμένας ἔχον ἀνέρες, εἴ τιν' ἑταίρων
ἐκ πολέμου φεύγοντα σαώσειαν μετὰ νῆας.
τῇ ῥ' ἰθὺς φρονέων ἵππους ἔχε· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
ὀξέα κεκλήγοντες· ἔφαντο γὰρ οὐκέτ' Ἀχαιοὺς
σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσι πεσέεσθαι·
νήπιοι, ἐν δὲ πύλῃσι δύ' ἀνέρας εὗρον ἀρίστους,
υἷας ὑπερθύμους Λαπιθάων αἰχμητάων·
τὸν μὲν, Πειριθόου υἷα, κρατερὸν Πολυποίτην,
τὸν δὲ, Λεοντῆα, βροτολοιγῷ ἶσον Ἄρηϊ·
τὼ μὲν ἄρα προπάροιθε πυλάων ὑψηλάων
ἕστασαν, ὡς ὅτε τε δρύες οὔρεσιν ὑψικάρηνοι,

130 FIΣON

longe aberant Athenienſes duce Meneſtheo: inf. 331. 335. ſq. N, 675—679. 752. 765. Omnino tenendum eſt, etiam in locis, in quibus e Troianorum partibus narratio fit, τὰ ἀριστερὰ νηῶν ad ſolum nauſtathmum referri: vt patet vel N, 675. 6. — 121. Vides, quales portarum fores fuerint, patentes introrſum, et vecte ſeu obiice intus obducto occluſae et munitae. Vectes tamen erant duplices: inf. 455. 6. Omnino πύλας eſſe aperturam in muro, cui admoventur fores ex trabibus compactae, animo tenendum eſt.

124. τῇ ῥ' ἰθὺς φρονέων ἵππους ἔχε. Vel ἰθὺς φρονέων ſcil. ἰέναι, vt in ἰθὺς μεμαώς, vel εἶχεν, ἤλαυνεν, ἵππους ἰθὺς, φρονέων, conſulto. v. Obſſ. praefero prius. — 125. ἔφαντο γὰρ οὐκέτ' Ἀχαιοὺς etc. vidimus haec modo vſ. 106. 107. — 128. υἷας Λαπιθῶν. ſiue antiquo more, vt υἷες Ἀχαιῶν. ſiue filios Pirithoi et Coroni, patrum, Lapitharum, ſ. qui ex Lapithis erant. cf. B, 740—746.

132. Comparatio dilectu

αἵτ' ἄνεμον μίμνουσι καὶ ὑετὸν ἤματα πάντα,
ῥίζῃσι μεγάλῃσι διηνεκέεσσ' ἀραρυῖαι·
ὣς ἄρα τὼ χείρεσσι πεποιθότες ἠδὲ βίηφι,
μίμνον ἐπερχόμενον μέγαν Ἄσιον, οὐδὲ φέβοντο.
οἱ δ' ἰθὺς πρὸς τεῖχος ἐΰδμητον, βόας αὔας
ὑψόσ' ἀνασχόμενοι, ἔκιον μεγάλῳ ἀλαλητῷ,
Ἄσιον ἀμφὶ ἄνακτα, καὶ Ἰαμενὸν, καὶ Ὀρέστην,
Ἀσιάδην τ' Ἀδάμαντα, Θόωνά τε, Οἰνόμαόν τε.
οἱ δ' ἤτοι εἵως μὲν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
ὄρνυον, ἔνδον ἐόντες, ἀμύνεσθαι περὶ νηῶν·
αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησαν
Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε,
ἐκ δὲ τὼ ἀΐξαντε, πυλάων πρόσθε μαχέσθην,
ἀγροτέροισι σύεσσιν ἐοικότε, τώ τ' ἐν ὄρεσσιν

136 Vulg. οὐδ' ἐφέβοντο 139 ΑΜΦΙ ϜΑΝΑΚΤΑ 140 ΘΟΩΝΑ ΤΕ ϜΟΙΝΟΜΑΟΝ ΤΕ vulg. Ἀδάμαντα. 144 ΓΕΝΕΤΟ ϜΙΑΧΗ 146 ΣΥΕΣΣΙ ϜΕϜΟΙΚΟΤΕ

et enuntiatis egregia. — 134. ἀραρυῖαι (ſolo inhaerentes σὺν) ῥίζῃσι διηνεκέεσσι, late per humum pertingentibus, ſparſis. cf. V. L. H, 321. — χείρεσσι πεποιθότες ἠδὲ βίηφι, feroces, animoſi.

137. βόας αὔας ὑψόσ' ἀνασχόμενοι clipeis ſupra capita elatis, συνασπισμοῦ genus aduerſus tela deſuper iacta. — 141. οἱ δὲ, duo illi, ἔνδον, ἐντὸς τοῦ τείχους, ἐόντες, εἵως μὲν, aliquamdiu, τέως μεν, (v. Obſſ.) ὄρνυον τοὺς Ἀχαιούς. Mox 144 ἀτὰρ, pro καὶ, et 145 δὲ in apodoſi: *tum vero.* — 145. Comparatio cum apro dupliciter inſtructa, vt interdum fit: primo de proruentium impetu, tum in dentium crepitu collato cum armorum ſonitu.

146. μένει. ex natura

ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν δέχαται κολοσυρτὸν ἰόντα,
δοχμώ τ' ἀΐσσοντε περὶ σφίσιν ἄγνυτον ὕλην,
πρυμνὴν ἐκτάμνοντες, ὑπαὶ δέ τε κόμπος ὀδόντων
γίγνεται, εἰσόκε τίς τε βαλὼν ἐκ θυμὸν ἕληται·
ὣς τῶν κόμπει χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσι φαεινὸς,
ἄντην βαλλομένων· μάλα γὰρ κρατερῶς ἐμάχοντο,
λαοῖσι καθύπερθε πεποιθότες, ἠδὲ βίηφιν.
οἳ δ' ἄρα χερμαδίοισιν ἐϋδμήτων ἀπὸ πύργων
βάλλον, ἀμυνόμενοι σφῶν τ' αὐτῶν, καὶ κλισιάων,
νηῶν τ' ὠκυπόρων. νιφάδες δ' ὡς πίπτον ἔραζε,
ἅς τ' ἄνεμος ζαὴς, νέφεα σκιόεντα δονήσας,
ταρφειὰς κατέχευεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
ὣς τῶν ἐκ χειρῶν βέλεα ῥέον ἠμὲν Ἀχαιῶν
ἠδὲ καὶ ἐκ Τρώων· κόρυθες δ' ἀμφ' αὖον ἀΰτευν,
βαλλόμεναι μυλάκεσσι, καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι.
δή ῥα τότ' ᾤμωξέν τε καὶ ὢ πεπλήγετο μηρὼ

148 ΣΦΙΣΙ FΑΓΝΥΤΟΝ   159 Vulg. βέλε' ἔῤῥεον
162 ΚΑΙ FΩ v. Obſſ.

ra apri. — 147. κολοσυρτὸν, turbam. v. Obſſ. — 148. δοχμὼ ἀΐσσοντε, obliquo capite ad ictum, obliquo dente inferendum.

152. ὣς τῶν. Polypoetis et Leontei. ἄντην βαλλομένων dum aduerſo corpore tela excipiunt. — 153. λαοῖσι καθύπερθε de muro ſeu vallo ſc. pugnantibus Achivis. — 154. οἱ δ' ἄρα ſc. illi λαοί. Achiui e vallo pugnantes. — 156. νιφάδες δ' ὡς πίπτον ἔραζε. Erit adeo ex hac interpunctione: ὡς δὲ νιφάδες ἔπιπτον, pro ὡς νιφάδες πίπτουσι. v. Obſſ. — 160. αὖον ἀΰτευν. *crepitando*. v. Obſſ. Virgilius reddidit Ge. I, 357 *aridus altis montibus audiri fragor*. μυλάκεσσι ſimpl. ſaxis magnis: ſpeciem poeta ſubſtituit generi.

162. Stolidi hominis que-

Ἄσιος Ὑρτακίδης, καὶ ἀλαστήσας ἔπος ηὔδα·
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά νυ καὶ σὺ φιλοψευδὴς ἐτέτυξο
πάγχυ μάλ'· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωας Ἀχαιοὺς
σχήσειν ἡμέτερόν γε μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους·
οἱ δ', ὥς τε σφῆκες μέσον αἰόλοι, ἠὲ μέλισσαι,
οἰκία ποιήσωνται ὁδῷ ἔπι παιπαλοέσσῃ,
οὐδ' ἀπολείπουσι κοῖλον δόμον, ἀλλὰ μένοντες
ἄνδρας θηρητῆρας, ἀμύνονται περὶ τέκνων·
ὣς οἵγ' οὐκ ἐθέλουσι πυλάων, καὶ δύ' ἐόντε,
χάσσασθαι, πρίν γ' ἠὲ κατακτάμεν, ἠὲ ἁλῶναι.
Ὣς ἔφατ', οὐδὲ Διὸς πεῖθε φρένα ταῦτ' ἀγορεύων·
Ἕκτορι γάρ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι.
Ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλῃσι μάχην ἐμάχοντο πύλῃσι·

163 ϜΕΠΟΣ 168 Vulg. ποιήσονται. ϜΟΙΚΙΑ 172 ΗΕ ϜΑΛΩΝΑΙ 174 ΓΑΡ ϜΟΙ

relae qui cum prudentiorum conſiliis non obtemperaret, mox expectatione ſe excidere vidit. ἀλαστεῖν est *cum indignatione dolere*. v. Obſſ. — 164. A Ioue *ſe deceptum* ait, cum ſe videat falſum ſpe temere concepta. Eſſet, quod lenitatem hominis excuſaret, ſi augurio oblato obtemperaſſet. Niſi hoc ipſum, quod adhuc fortuna ſecunda vſi erant Troiani, pro omine victoriae a Ioue promiſſae acceperat: vt Hector ſup. Λ, 288 Agamemnone vulnerato ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδωκε Ζεὺς ὑψιβρεμέτης. ad de Polydamantis verba ſup. 67 ſq. — 167. (κατὰ τὸ) μέσον αἰόλοι. ποικίλοι. non *colore*, ſed *motu* variato ac celeri; et quidem medio corpore inſecto. cf. Obſſ. — 171. καὶ pro καίπερ. — 172. κατακτάμεναι ἠὲ ἁλῶναι aut vincere aut mori; aut caedere hoſtem aut caedi. v. Obſſ. — 174. Ἕκτορι κῦδος ὀρέξαι vt Hector primus in caſtra irrumperet. — 175. ἀμφ' ἄλλῃσι πύλῃσι. Fuere ergo plures

ἀργαλέον δέ με ταῦτα, θεὸν ὥς, πάντ' ἀγορεῦσαι·
πάντῃ γὰρ περὶ τεῖχος ὀρώρει θεσπιδαὲς πῦρ
λάϊνον· Ἀργεῖοι δὲ, καὶ ἀχνύμενοί περ, ἀνάγκῃ
νηῶν ἠμύνοντο· θεοὶ δ' ἀκαχείατο θυμὸν
πάντες, ὅσοι Δαναοῖσι μάχης ἐπιτάῤῥοθοι ἦσαν.
Σὺν δ' ἔβαλον Λαπίθαι πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα·

176 θεὸν Ϝῶς Bentl. 179 Vulg. θυμῷ

castrorum portae. Hoc negauit et rectę quidem, Aristarchus cum aliis. v. Obſſ. ad v. 87. Eſt ſane paullo obſcurior narratio de castris Achiuorum expugnatis et Troianorum in ea irruptione. Vidimus ſup. 80—107 Troianos in quinque turmas dispertitos aggreſſos eſſe vallum, et duces quidem relictis curribus; niſi quod vnum Aſium temere curru inuectum eſſe narrat via, quae ad portam castrorum duceret; pro eo tamen ad portam pugnarunt alii Troiani, Polypoete et Leonteo, Lapithis tamen obſiſtentibus: 181—194. Iterum memorantur Troiani portam oppugnantes vſſ. 339. 340 ad quos vſſ. vide Obſſ. reliquas turmas neceſſe eſt foſſa ſuperata vallum oppugnaſſe; in his fuit Hectoris turma 196 ſq. 251 ſq. narrantur conatus 255 ſqq. Etiam Sarpedon vallum, non portam, adortus erat 290 ſq. 307. 8. 398. donec Hector ſaxo portam perfregit 445 ſq. Sarpedon tamen Achiuorum vires iam infregerat: vt 290. 1. 2. innuit poeta. πύργοι et ἐπάλξιες ad vallum ſpectant, quod poeta murum, τεῖχος, appellat. cf. Exc. I. ad h. l. — 177. θεσπιδαὲς πῦρ λάϊνον. audacius dictum eſſe videtur et fere lyricum de pugna ardenti; ardor enim et flamma de pugnantibus cum ſemel increbuiſſet vſu loquendi, potuit etiam pugna ſaxis iactis facta dici ardere, etſi tropo duriore, pro ſenſu noſtro. v. Obſſ. — 179. 180. Dii etiam alibi modo indignantur modo miſerantur Achiuorum fortuna.

181—194. Fortiter pu-

ἔνθ' αὖ Πειριθόου υἱὸς, κρατερὸς Πολυποίτης,
δουρὶ βάλε Δάμασον, κυνέης διὰ χαλκοπαρῄου·
οὐδ' ἄρα χαλκείη κόρυς ἔσχεθεν· ἀλλὰ διὰ πρὸ
αἰχμὴ χαλκείη ῥῆξ' ὀστέον· ἐγκέφαλος δὲ
ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα·
αὐτὰρ ἔπειτα Πύλωνα καὶ Ὄρμενον ἐξενάριξεν.
υἱὸν δ' Ἀντιμάχοιο Λεοντεὺς, ὄζος Ἄρηος,
Ἱππόμαχον βάλε δουρὶ, κατὰ ζωστῆρα τυχήσας.
αὖτις δ' ἐκ κολεοῖο ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ,
Ἀντιφάτην μὲν πρῶτον, ἐπαΐξας δι' ὁμίλου,
πλῆξ' αὐτοσχεδίην· ὁ δ' ἄρ' ὕπτιος οὔδει ἐρείσθη·
αὐτὰρ ἔπειτα Μένωνα, καὶ Ἰαμενὸν, καὶ Ὀρέστην,
πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Ὄφρ' οἳ τοὺς ἐνάριζον ἀπ' ἔντεα μαρμαίροντα,
τόφρ' οἳ Πουλυδάμαντι καὶ Ἕκτορι κοῦροι ἕποντο,
οἳ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἔσαν, μέμασαν δὲ μάλιστα
τεῖχός τε ῥήξειν, καὶ ἐνιπρήσειν πυρὶ νῆας.

190 ΕΚ ΚΟΛΕΟΙΟ ϜΕΡΥΣΣΑΜΕΝΟΣ 198 Vulg. ῥῆξαι et ἐνιπρῆσαι

gnatur ad portam, quam Polypoetes et Leonteus defendunt.

181. συνέβαλον πόλεμον, vt alias χεῖρας et ῥινοὺς, Λ, 447. — 186. πεπάλακτο· impetu haſtae conquaſſatum eſt cerebrum: Λ, 98. — 188. De Antimacho patre v. ſup. Λ, 122 ſq. vbi eius filii Piſander et Hippolochus caeduntur. tertius nunc eſt Hippomachus.

195—250. Augurio oblato, Polydamas de ſucceſſu timens, vt conſilium expugnandi caſtra omittant Troiani, ſuadet; non tamen deterretur Hector. ὄφρα οὗτοι ἀπενάριζον ἐκείνους (κατὰ) τὰ ἔντεα. ſpoliabant.

197. τόφρα οἳ (ἐκεῖνοι, οἳ)

οἱ δ' ἔτι μερμήριζον, ἐφεσταότες παρὰ τάφρῳ·
ὄρνις γάρ σφιν ἐπῆλθε περησέμεναι μεμαῶσιν,
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἐπ' ἀριστερὰ, λαὸν ἐέργων,
φοινήεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
ζωὸν, ἔτ' ἀσπαίροντα· καὶ οὔπω λήθετο χάρμης·
κόψε γὰρ αὐτὸν ἔχοντα κατὰ στῆθος παρὰ δειρὴν,
ἰδνωθεὶς ὀπίσω· ὁ δ' ἀπὸ ἕθεν ἧκε χαμᾶζε,
ἀλγήσας ὀδύνῃσι, μέσῳ δ' ἐνὶ κάββαλ' ὁμίλῳ·
αὐτὸς δὲ κλάγξας πέτετο πνοιῇσ' ἀνέμοιο.
Τρῶες δ' ἐῤῥίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν
κείμενον ἐν μέσσοισι, Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
δὴ τότε Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς·
Ἕκτορ, αἰεὶ μέν πως μοι ἐπιπλήσσεις ἀγορῇσιν, 211

201 ΛΑΟΝ ΕFΕΡΓΩΝ 205 ΑΠΟ FΕΘΕΝ 208 FΙΔΟΝ — ΟΦΦΙΝ 210 FΕΚΤΟΡΑ FΕΙΠΕ

— v. 199 *οἱ δ' ἔτι μ.* *illi — illi, inquam, cunctabantur.*

201. *ἐπ' ἀριστερὰ* iungo cum ἐπῆλθε. a laeua volavit aquila: et ille quidem per *medium exercitum*, *λαὸν ἐέργων*, seu inter vtramque aciem volando, ita vt Troianam a laeua haberet, seu inter Troianorum turmas. v. Obss. Mox *μέσῳ ὁμίλῳ* et *ἐν μέσσοισι* subiungitur. — 202. *Φοινήεντα* cruentum, quippe rostro vulneratum aquilae. — 203. debebat esse *καὶ οὔπω λῃθόμενον χάρμης*. Est autem augurium huiusmodi: aquila iam victor visa victum anguem dolore ex morsu affecta viuum dimittit: quo fiebat probabile etiam Troianos iam victores re infecta esse discessuros. Mox *κόψε*, *ἔπληξεν*. *ἔδακεν* h. l. — 208. *αἰόλον ὄφιν*· *qui solet voluere se variis spiris.*

211. Hectoris persona praeclare adumbrata; vt omnibus aetatibus Hectores superesse intelligas, qui nulla consilia exigunt quam

ἐσθλὰ φραζομένῳ· ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικε,
δῆμον ἐόντα παρὲξ ἀγορευέμεν, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ,
οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ, σὸν δὲ κράτος αἰὲν ἀέξειν.
νῦν δ' αὖτ' ἐξερέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
μὴ ἴομεν Δαναοῖσι μαχησόμενοι περὶ νηῶν·
ὧδε γὰρ ἐκτελέεσθαι ὀΐομαι, εἰ ἐτεόν γε
Τρωσὶν ὅδ' ὄρνις ἦλθε περησέμεναι μεμαῶσιν,
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἐπ' ἀριστερὰ, λαὸν ἐέργων,
φοινήεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
ζωὸν, ἄφαρ δ' ἀφέηκε, πάρος φίλα οἰκί' ἱκέσθαι,
οὐδ' ἐτέλεσσε φέρων δόμεναι τεκέεσσιν ἑοῖσιν·
ὣς ἡμεῖς, εἴπερ τε πύλας καὶ τεῖχος Ἀχαιῶν

212 ΟΥΔΕ ϜΕϜΟΙΚΕ 218 Vulg. ὄρνις ἐπῆλθε 219 ΕϜΕΡΓΩΝ 221 ΦΙΛΑ ϜΟΙΚΙ ϜΙΚΕΣΘΑΙ 222 ϜΕϜΟΙΣΙ

quae ipsis grata sunt; truces, asperi, et contumeliosi in eos qui vtilia consulunt, quae tamen ipsis displicent. ἐσθλὰ φραζομένῳ, h. l. consulenti, συμβουλεύοντι. — οὐδὲ ἔοικεν sc. σοί, *non aequum censes*, δῆμον τινὰ, h. δημότην, *hominem priuatum*, ἀγορευέμεν παρὲξ, *praeter id, quod tu in medium protulisti, contra quam tu censebas*, seu vtilitatis tuae studio, seu cupiditate victus. verbo, *aliter sentire, censere*, σὸν δὲ κράτος αἰὲν ἀέξειν, supple ἔοικε δέ σοι, *contra vero postulas*, *vt ea quisque sequatur, quibus tu dignitatem tuam amplifices.* — At idem Hector sero poenitentiam profitetur spreti consilii melioris inf. X, 100. Similia documenta temporum nostrorum euentus praebuerunt: sed multis millibus caesis, cum calamitate omnium terrarum et fortunarum euersione; ex antiquo illo dicto: *Quicquid delirant.*

223. Vt aquila, antea victor, mox accepto vulnere victum serpentem abiecit: sic et nos, nunc victores,

ῥηξόμεθα σθένεϊ μεγάλῳ, εἴξωσι δ' Ἀχαιοί,
οὐ κόσμῳ παρὰ ναῦφιν ἐλευσόμεθ' αὐτὰ κέλευθα·
πολλοὺς γὰρ Τρώων καταλείψομεν, οὕς κεν Ἀχαιοὶ
χαλκῷ δηώσωσιν ἀμυνόμενοι περὶ νηῶν.
ὧδέ χ' ὑποκρίναιτο θεοπρόπος, ὃς σάφα θυμῷ
εἰδείη τεράων, καί οἱ πειθοίατο λαοί.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Πουλυδάμα, σὺ μὲν οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις·
οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι.
εἰ δ' ἐτεὸν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,
ἐξ ἄρα δή τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί·
ὃς κέλεαι Ζηνὸς μὲν ἐριγδούποιο λαθέσθαι
βουλέων, ἅς τέ μοι αὐτὸς ὑπέσχετο καὶ κατένευσε·
τύνη δ' οἰωνοῖσι τανυπτερύγεσσι κελεύεις
πείθεσθαι· τῶν οὔ τι μετατρέπομ', οὐδ' ἀλεγίζω,

227 Vulg. δηώσουσι 229 ϜΕΙΔΕΙΗ — ΚΑΙ ϜΟΙ 230 ϜΥΠΟΔΡΑ ϜΙΔΩΝ 232 ϜΟΙΣΘΑ

infauſto ſucceſſu vtemur. — 225. οὐ σὺν κόσμῳ, οὐ κοσμίως, ſed *turpi fuga* et *tumultu*, adeoque *accepta clade*. Atque hoc ita eueniſſe videbimus inf. Π, 366 ſq. παρὰ ναῦφιν. eſt παρὰ νηυσί, non ἀπὸ νηῶν. v. Obſſ. ἐλευσόμεθα, redibimus. — 228. ὧδέ χ' ὑποκρίναιτο. *ſic augurium interpretabitur aliquis augurii peritus, et auctoritatem eius ſequentur alii.*

230 — 250. Ferociter Hector Polydamantis conſilium aſpernatur cf. ad vſ. 211. — 232. οἶσθα νοῆσαι. h. *poteras melius inuenire, excogitare, conſilium.* — 233. ἀπὸ σπουδῆς. pro διὰ σπουδῆς, σὺν σπουδῇ, σπουδαίως, *ſerio*. v. Obſſ. — 236. Ζηνὸς βουλέων. reſpicit oſtentum, cum repente ab Ida intonuiſſet; ſup. Θ, 170 ſq. quod iteratur quoque paullo poſt 252 ſq. tum mandata Iouis ab Iride allata

εἴτ' ἐπὶ δεξί' ἴωσι πρὸς Ἠῶ τ' Ἠέλιόν τε,
εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοίγε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
ἡμεῖς δὲ μεγάλοιο Διὸς πειθώμεθα βουλῇ,
ὃς πᾶσι θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.
εἷς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.
τίπτε σὺ δείδοικας πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα;
εἴπερ γάρ τ' ἄλλοι γε περικτεινώμεθα πάντες
νηυσὶν ἐπ' Ἀργείων, σοὶ δ' οὐ δέος ἔστ' ἀπολέσθαι·
οὐ γάρ τοι κραδίη μενεδήϊος, οὐδὲ μαχήμων.
εἰ δὲ σὺ δηϊοτῆτος ἀφέξεαι, ἠέ τιν' ἄλλον
παρφάμενος ἐπέεσσιν ἀποστρέψεις πολέμοιο,
αὐτίκ' ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσεις.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
ἠχῇ θεσπεσίῃ· ἐπὶ δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
ὦρσεν ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων ἀνέμοιο θύελλαν,
ἥ ῥ' ἰθὺς νηῶν κονίην φέρεν· αὐτὰρ Ἀχαιῶν

242 ΑΘΑΝΑΤΟΙΣΙ ϜΑΝΑΣΣΕΙ 249 ϜΕΠΕΕΣΣΙ. vulg. ἀποτρέψεις. 252 ϜΗΧΗΙ

A, 196 sq. 207. 8. 9. — 239. 240. Locus classicus, e quo docemur, quae Achiuis (an omnino Graecis, hinc non patet) fuerint dextra et sinistra, in augurio saltem; conuersos eos ad septentrionem augurium captasse apparet, vt ab Oriente essent dextra: at Plin. II, 55 de Romanorum augurio loquitur, in quo laeua prospera sunt. Res nunc notissima est. Attigit rem Ernesti. cf. Wernsdorf. Vet. Poet. min. To. II. p. 592. πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε, vtrumque pro Oriente.

243. εἷς οἰωνὸς ἄ. nobilissimus versus. cf. Obss. Supplendum autem aliquid: ὁ σημαίνων, ἀμύνειν τῇ πατρίδι. Monet quoque Eustath.

251—277. Hector cum sua turma fortiter oppugnat vallum, fortiter resistunt A-

θέλγε νόον, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζε.
τοῦ περ δὴ τεράεσσι πεποιθότες, ἠδὲ βίηφι,
ῥήγνυσθαι μέγα τεῖχος Ἀχαιῶν πειρήτιζον.
κρόσσας μὲν πύργων ἔρυον, καὶ ἔρειπον ἐπάλξεις,
στήλας τε προβλῆτας ἐμόχλεον, ἃς ἄρ' Ἀχαιοὶ
πρώτας ἐν γαίῃ θέσαν ἔμμεναι ἔχματα πύργων.
τὰς οἵ γ' αὖ ἔρυον, ἔλποντο δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν
ῥήξειν. οὐδέ νύ πω Δαναοὶ χάζοντο κελεύθου·
ἀλλ' οἵγε ῥινοῖσι βοῶν φράξαντες ἐπάλξεις,
βάλλον ἀπ' αὐτάων δηΐους ὑπὸ τεῖχος ἰόντας.
ἀμφοτέρω δ' Αἴαντε κελευτιόωντ' ἐπὶ πύργων
πάντοσε φοιτήτην, μένος ὀτρύνοντες Ἀχαιῶν.

258 ϜΕΡΥΟΝ 261 ΑΥ ϜΕΡΥΟΝ, ϜΕΛΠΟΝΤΟ

chius visoque Aiace eos hortantibus. — 255 θέλγε νόον debilitavit, metu iniecto et terrore. v. Obss. nec vero subiectum, θύελλα, sed Ζεύς. et subiiciunt τοῦ περ. — κῦδος ὄπαζε, consequens pro antecedente, animum firmavit. — 256 ἠδὲ βίηφι, hoc visne an suae? Vidit ambiguitatem quoque Eustath. Malo ad Troianorum virtutem referre; ipsi animosi, nunc augurio quoque erecti. — 258 κρόσσαι πύργων Vallum, quod poeta τεῖχος appellat, humo aggesta sulcis et stipitibus, eductum; erat interceptum turribus, saltem ad portas; in turribus erant propugnacula, ἐπάλξεις, (Brustwehren) prominentiores muri partes, quibus tecta erant propugnatorum corpora; eas in summa ora circumibant κρόσσαι, pinnae, seu pinnacula, στεφάναι (Zinnen). — 262. οὐ χάζοντο κελεύθου de loco non cesserunt; quatenus autem hostibus irruentibus obsistitur, est idem locus κέλευθος. — 263 ῥινοῖσι βοῶν, non praetentis coriis, vt serius solebant Graeci et Romani, ad excipiendos arietum et balis

ἄλλον μειλιχίοις, ἄλλον στερεοῖς ἐπέεσσι
νείκεον, ὅν τινα πάγχυ μάχης μεθιέντα ἴδοιεν·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ὅς τ' ἔξοχος, ὅς τε μεσήεις,
ὅς τε χερειότερος· ἐπεὶ οὔπω πάντες ὁμοῖοι
ἀνέρες ἐν πολέμῳ· νῦν ἔπλετο ἔργον ἅπασι·
καὶ δ' αὐτοὶ τόδε που γιγνώσκετε. μή τις ὀπίσσω
τετράφθω προτὶ νῆας ὁμοκλητῆρος ἀκούων·
ἀλλὰ πρόσσω ἵεσθε, καὶ ἀλλήλοισι κέλεσθε,
αἴ κε Ζεὺς δώῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς
νεῖκος ἀπωσαμένους, δηΐους προτὶ ἄστυ δίεσθαι.
Ὣς τώ γε προβοῶντε μάχην ὄτρυνον Ἀχαιῶν.

267 ϜΕΠΕΕΣΣΙ 268 ΜΕΘΙΕΝΤΑ ϜΙΔΟΙΕΝ 271 ΕΠΛΕΤΟ ϜΕΡΓΟΝ 274 Vulg. ἴεσθε. 276 ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΥ

starum ictus; sed *scutis* ante pinnas praetentis, vs 108. 137. Recte sic Schol. B. et Vict. — 267. στερεοῖς ἐπέεσσι, pro vulgari σκληροῖς. — 271. νῦν δ' ἔπλετο ἔργον ἅπασι. μάχη pugnandum est omnibus. — 273. ὁμοκλητῆρος ἀκούων, eius qui ad fugam concitat. Schol. br. τοῦ ἐγκελευομένου. τοῦ ἀπειλοῦντος hoc bene. sic enim ὁμοκλὴ et alibi, vt et ὁμοκλεῖν. Ad ipsum Hectorem refert Eustath. p. 904, 24. — 275. αἴ iterum pro ἵνα. — 276. νεῖκος, μάχην pro τοὺς μαχομένους ἀπώσασθαι.

277—435. Quae Sarpedon cum Glauco et Lyciis ad expugnandum vallum molitus est, nunc exponuntur. Et primo quidem loco egregie describitur pugna, vtrinque pari virtute facta: 278—289, per comparationem telorum volantium cum crebris niuibus. Bene Eustath. p. 904, 60. καὶ τοῦτο μόνον ἀναγκαῖον τῆς παραβολῆς ἡ τῶν νιφάδων πυκνότης, τὰ δὲ λοιπὰ κόσμος ἄλλως ἐστί, καὶ ἐν φαντασμῷ (declaratione) ἐπίδειξις φράσεως. vltima minus bene: nam poeta non quaesiuit ornamenta orationis per

τὴν ἄρ' ὅγε πρόσθε σχόμενος, δύο δοῦρε τινάσσων,
βῆ ῥ' ἴμεν, ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, ὅς τ' ἐπιδευὴς
δηρὸν ἔῃ κρειῶν, κέλεται δέ ἑ θυμὸς ἀγήνωρ,
μήλων πειρήσοντα, καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν·
εἴπερ γάρ χ' εὕρῃσι παρ' αὐτόφι βώτορας ἄνδρας
σὺν κυσὶ καὶ δούρεσσι φυλάσσοντας περὶ μῆλα,
οὔ ῥά τ' ἀπείρητος μέμονε σταθμοῖο δίεσθαι,
ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἢ ἥρπαξε μετάλμενος, ἠὲ καὶ αὐτὸς
ἔβλητ' ἐν πρώτοισι θοῆς ἀπὸ χειρὸς ἄκοντι·
ὥς ῥα τότ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα θυμὸς ἀνῆκε
τεῖχος ἐπαΐξαι, διά τε ῥήξασθαι ἐπάλξεις.
αὐτίκα δὲ Γλαῦκον προσέφη, παῖδ' Ἱππολόχοιο·
Γλαῦκε, τίη δὴ νῶϊ τετιμήμεσθα μάλιστα
ἕδρῃ τε, κρέασί τ' ἠδὲ πλείοις δεπάεσσιν,

300 ΔΕ ϜΕ 311 Vulg. κρέασίν τε ἰδὲ.

tam oram ambientes, in quibus claui, altius adacti, comprehendere et firmare debuere coria. Vide Obſſ. — 299. Comparationis vis quaerenda in *leone* aulam vel cortem *adorto*, cum *Sarpedone vallum adorituro*. — 301. πυκινὸν δόμον. ἔπαυλιν, cum aula muro munita, ſeu ſtabulo; mox 304 eſt σταθμός. — 302. εὕρῃσι βώτορας ἄνδρας περὶ μῆλα. h. e. παρὰ μήλοις. non φυλάσσοντας περὶ μῆλα, ſed φυλάσσειν abſolute, excubare. v. Obſſ. — 304. οὔ μέμονε δίεσθαι, ἀπείρητος σταθμοῖο. *non in animum inducere poteſt, quin ſtabulum aggrediatur;* ad verbum: *ſtabulum haud aggreſſus.* πειρᾶν *eſt aggredi, inuadere*, vt ſaepe. — 305. ἥρπαξε. ἔβλητο. pro ἁρπάζει. βάλλεται. μετάλμενος, *irruendo.*

309—330. Sarpedon Glauco comite, cuius virtutem egregiis verbis excitauit, Achiuos inuadit.

310. Nobilis locus, et de

Il.

en e l

Tab. B.

[C]odicis Vrat[...]

[a]d lib. ς. Et[...]

ὴ μέχρι οὐκ ἐλε[...]

[...] μᾶλλον τὸ μὲ π[...]

ὗ ἀφιστάναι ταχ[...]

[...]στι ἐώνησαν. ὁ ἐ[...]

[...]

[...] πλ χ[...]

κρμαρ το πῦροι

οσδαι χιλκι

ωρο ωάροι Θ

ορ ταρ αθυμορ ὁ

ἧ ῥ' ἴδε γυμνωθέντα βραχίονα· παῦσε δὲ χάρμης.
ἂψ δ' ἀπὸ τείχεος ἆλτο λαθών, ἵνα μή τις Ἀχαιῶν
βλήμενον ἀθρήσειε καὶ εὐχετόῳτ' ἐπέεσσι.
Σαρπηδόντι δ' ἄχος γένετο, Γλαύκου ἀπιόντος,
αὐτίκ', ἐπεί τ' ἐνόησεν· ὅμως δ' οὐ λήθετο χάρμης.
ἀλλ' ὅγε Θεστορίδην Ἀλκμάονα δουρὶ τυχήσας
νύξ', ἐκ δ' ἔσπασεν ἔγχος· ὁ δ' ἑσπόμενος πέσε δουρὶ
πρηνής, ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.
Σαρπηδὼν δ' ἄρ' ἔπαλξιν ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν,
ἕλχ', ἡ δ' ἕσπετο πᾶσα διαμπερές· αὐτὰρ ὕπερθεν
τεῖχος ἐγυμνώθη, πολέεσσι δὲ θῆκε κέλευθον.
τὸν δ' Αἴας καὶ Τεῦκρος ὁμαρτήσανθ', ὁ μὲν ἰῷ
βεβλήκει τελαμῶνα περὶ στήθεσσι φαεινὸν
ἀσπίδος ἀμφιβρότης· ἀλλὰ Ζεὺς κῆρας ἄμυνε

389. ΗΙ ΕΙΔΕ. 391. ΕΥΧΕΤΟΩΙΤΟ ϜΕΠΕΣΣΙ
396. ΔΕ ϜΟΙ

Sarpedon tandem totam ἔπαλξιν, pinnam valli, quod murum appellat poeta, manu revellit 398. — 389. γυμνωθέντα sublato scuto in altum, alteram manum ad ictum Glaucus extulerat. — 394. Ἀλκμάονα νύξε, τυχήσας (αὐτοῦ).

397—435. Sarpedon tandem pinnacula convellit; sub Aiace et Teucro repressis Lycios ad vires exserendas hortatur. Ita pugna redintegrata utrinque pari virtute.

397. ἔπαλξιν ἑλὼν, quippe humilem, quae manu attingi posset; supra declaratum ad 386. — 399. πολέεσσι θῆκε κέλευθον τῷ πλήθει ἐποιήσατο δίοδον seu ipse Sarpedon seu τεῖχος γυμνωθέν. Prius scribatur ex v. 411 ἀργαλέον μοί ἐστι. — θέσθαι παρὰ νηυσὶ κέλευθον. — 400. ὁμαρτήσαντε, pro ὁμαρτῇ, simul et Teucer et Aiax Sarpedonem ferierunt. — 401. Teucer quidem sagitta (βαλὼν) τελαμῶνα balteo quo scutum erat aptum. —

οὔτε γὰρ ἴφθιμοι Λύκιοι Δαναῶν ἐδύναντο
τεῖχος ῥηξάμενοι θέσθαι παρὰ νηυσὶ κέλευθον·
οὔτε ποτ' αἰχμηταὶ Δαναοὶ Λυκίους ἐδύναντο
τείχεος ἂψ ὤσασθαι, ἐπεὶ τὰ πρῶτα πέλασθεν.
ἀλλ' ὥστ' ἀμφ' οὔροισι δύ' ἀνέρε δηριάασθον,
μέτρ' ἐν χερσὶν ἔχοντες, ἐπιξύνῳ ἐν ἀρούρῃ,
ὥ τ' ὀλίγῳ ἐνὶ χώρῳ ἐρίζητον περὶ ἴσης·
ὣς ἄρα τοὺς διέεργον ἐπάλξιες· οἱ δ' ὑπὲρ αὐτέων
δῄουν ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοείας
ἀσπίδας εὐκύκλους, λαισήϊά τε πτερόεντα.
πολλοὶ δ' οὐτάζοντο κατὰ χρόα νηλέϊ χαλκῷ,
ἠμὲν ὅτῳ στρεφθέντι μετάφρενα γυμνωθείη
μαρναμένων, πολλοὶ δὲ διαμπερὲς ἀσπίδος αὐτῆς.
πάντῃ δὴ πύργοι καὶ ἐπάλξιες αἵματι φωτῶν
ἐρράδατ' ἀμφοτέρωθεν ἀπὸ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν.
ἀλλ' οὐδ' ὧς ἐδύναντο φόβον ποιῆσαι Ἀχαιῶν·

423 ΠΕΡΙ ΓΙΣΗΣ 424 ΔΙΕΓΕΡΓΟΝ

tum eſt. v. Obſſ. — 420. ἐπεὶ τὰ πρῶτα. cum primum. Cum ſemel vallum inuaſiſſent.

421. 2. 3. Controuerſia de finibus, περὶ ὅρων γῆς, inter duo vicinos orta. μέτρα, *virgam*, perticam, decempedam; ἐπιξύνῳ (κοινῷ) ἐν ἀρούρῃ, κοινοὺς ὅρους ἐχούσῃ, confini agro, *in confiniis*, — ὀλίγῳ ἐνὶ χώρῳ quippe cominus ſtantes: dum vterque vult fines ſuos proferre. περὶ ἴσης, μοίρας, h. δίκης· de iure ſuo. — 424. ὑπὲρ αὐτέων, protendentes arma hi deſuper, illi in altum ſuper pinnas in eos, qui in vallo ſtabant. Erant ita ἐπάλξεις τὸ μεταίχμιον inter pugnantes.

427. 8. 9. πολλοὶ οὐτάζοντο, ἠμὲν στρεφθέντες, ἠδὲ διὰ ἀσπίδος. aut fugientes aut aduerſa fronte pugnantes. — 431. πύργοι ἐρράδατο, ἔρραντο, vallum ſangui-

Πριαμίδῃ, ὃς πρῶτος ἐσήλατο τεῖχος Ἀχαιῶν·
ἤϋσε δὲ διαπρύσιον Τρώεσσι γεγωνώς·
Ὄρνυσθ', ἱππόδαμοι Τρῶες· ῥήγνυσθε δὲ τεῖχος
Ἀργείων, καὶ νηυσὶν ἐνίετε θεσπιδαὲς πῦρ.
Ὣς φάτ' ἐποτρύνων· οἱ δ' οὔασι πάντες ἄκουον,
ἴθυσαν δ' ἐπὶ τεῖχος ἀολλέες· οἱ μὲν ἔπειτα
κροσσάων ἐπέβαινον, ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες.
Ἕκτωρ δ' ἁρπάξας λᾶαν φέρεν, ὅς ῥα πυλάων
ἑστήκει πρόσθε, πρυμνὸς, παχὺς, αὐτὰρ ὕπερθεν
ὀξὺς ἔην· τὸν δ' οὔ κε δύ' ἀνέρε δήμου ἀρίστω
ῥηϊδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν,
οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος·
τόν οἱ ἐλαφρὸν ἔθηκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.
ὡς δ' ὅτε ποιμὴν ῥεῖα φέρει πόκον ἄρσενος οἰὸς,
χειρὶ λαβὼν ἑτέρῃ, ὀλίγον τέ μιν ἄχθος ἐπείγει·
ὣς Ἕκτωρ ἰθὺς σανίδων φέρε λᾶαν ἀείρας,
αἵ ῥα πύλας εἴρυντο πύκα στιβαρῶς ἀραρυίας,

446 Vulg. εἱστήκει πρόσθεν πρυμνός. 450 ΤΟΝ ϜΟΙ vulg. παῖς 452 Vulg. δέ μιν

444. κροσσάων ἐπέβαινον. vallum conſcendere annitebantur, et conſcendunt tandem eodem tempore, quo Hector perfringit portam vſ. 468. 469. — 447. δύ' ἀνέρε δήμου, δημόται, e vulgo, ἀρίστω, *robuſtiſſimi.* — 449. Sententia quae ſup. vſ. 382. Comparatio ſubiicitur leuati oneris aetati poetae et vitae ſimplicitati accommodatiſſima, et hoc ipſo iucunda. — 452. ὀλίγον τέ μιν ἄχθος ἐπείγει, *premit, grauat,* cum dilectu, pro ἔχει, *tenet ille.* — 454. πύκα ἀραρυίας iungenda; vt perpetuo haec verba iuncta ſunt. στιβαρῶς poteſt et ad εἴρυντο referri, et declaratiue poſitum eſſe, quod ma-

δικλίδας, ὑψηλάς· δοιοὶ δ' ἔντοσθεν ὀχῆες
εἶχον ἐπημοιβοὶ, μία δὲ κληῒς ἐπαρήρει.
στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἐρεισάμενος βάλε μέσσας,
εὖ διαβὰς, ἵνα μή οἱ ἀφαυρότερον βέλος εἴη,
ῥῆξε δ' ἀπ' ἀμφοτέρους θαιρούς· πέσε δὲ λίθος εἴσω
βριθοσύνῃ, μέγα δ' ἀμφὶ πύλαι μύκον· οὐδ' ἄρ' ὀχῆες
ἐσχεθέτην, σανίδες δὲ διέτμαγεν ἄλλυδις ἄλλη
λᾶος ὑπὸ ῥιπῆς. ὁ δ' ἄρ' ἔσθορε φαίδιμος Ἕκτωρ,
νυκτὶ θοῇ ἀτάλαντος ὑπώπια· λάμπε δὲ χαλκῷ
σμερδαλέῳ, τὸν ἕεστο περὶ χροΐ· δοιὰ δὲ χερσὶ
δοῦρ' ἔχεν· οὐκ ἄν τίς μιν ἐρυκάκοι ἀντιβολήσας,
νόσφι θεῶν, ὅτ' ἐσᾶλτο πύλας· πυρὶ δ' ὄσσε δεδήει.
κέκλετο δὲ Τρώεσσιν ἑλιξάμενος καθ' ὅμιλον,
τεῖχος ὑπερβαίνειν· τοὶ δ' ὀτρύνοντι πίθοντο.

458 ΜΗ FΟΙ 464 ΤΟΝ ΕFΕΣΤΟ. Bentl. τον Fέστο
467 ΤΡΩΣΙ FΕΛΙΞΑΜΕΝΟΣ

lim: πύκα, στιβαρῶς, ἀραρυίας. Notandus autem locus, quippe satis disertus in exponenda forium et obicis ratione ac forma. v. Obss. — 456. μία δὲ κληῒς ἐπαρήρει. est paxillus, quo traiecto vel inserto duo vectes transuersi coniuncti erant. ἐπαρήρει, ἐφήρμοστο. ἐπέκειτο. Sch. br. — 457. ἐρεισάμενος, ipse annixus solo, ἐρεισθεὶς, statu corporis, vnde εὖ διαβάς. magno gradu, vt reddit Ernesti, qui laudat Wessel. ad Diod. I extr. nota res de situ pugnantis; etiam ex Tyrtaei fragmentis.

459. Vtrumque cardinem emouit.

463. νυκτὶ θοῇ ἀτάλαντος. ἐοικώς. Hector toruo vultu intuens. Comparatur toruitas cum caligine atra. Omnem autem ingenii et orationis vim exerit poeta in Hectore ad viuum exprimendo in eo temporis momento, quo virtus eius ma-

αὐτίκα δ' οἱ μὲν τεῖχος ὑπέρβασαν, οἱ δὲ κατ' αὐτὰς
ποιητὰς ἐσέχυντο πύλας· Δαναοὶ δὲ φόβηθεν
νῆας ἀνὰ γλαφυράς· ὅμαδος δ' ἀλίαστος ἐτύχθη.

470 Vulg. δ' ἐφόβηθεν

xime enituit. Singula vim habent ad feriendum animum, quaſi ante oculos admotis rebus; etiam hoc, quod λάμπε χαλκῷ et quod duas haſtas vibrabat. — Omnino totus locus eſt e praeſtantiſſimis.

